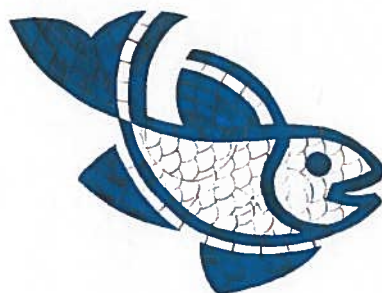

PROGRAMARE 2014 - 2020

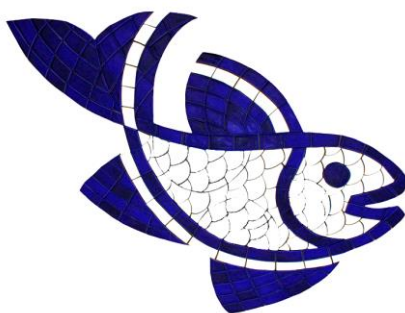

STUDIU DE PIATĂ PENTRU SECTORUL PESCĂRESC DIN ROMÂNIA

**Asistență tehnică
pentru dezvoltarea și consolidarea capacității instituționale a
DGP-AMPOP în vederea elaborării și pregătirii implementării
POPAM 2014-2020**

**Studiu de piață pentru sectorul
pescăresc**

*Beneficiar: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale – Direcția
Generală Pescuit – Autoritatea de Management pentru POP*

Prestator: Asociera ROMPOP 2014

Prefața

Această documentație a fost elaborată de către Asociera Rompop 2014 în cadrul proiectului "Asistență tehnică pentru dezvoltarea și consolidarea capacității instituționale a DGP-AM POP în vederea pregătirii, elaborării și implementării POPAM 2014-2020" și a fost finanțată din Fondul European pentru Pescuit, prin Programul Operațional pentru Pescuit 2007-2013.

Analiza pieței a fost realizată la nivelul întregii țări, bazându-se pe un dialog amplu purtat de experții Asocierii Rompop 2014 cu un număr reprezentativ de consumatori – 1620 respondenți, de actori -139 respondenți și un panel de specialiști de notorietate din sectorul pescăresc.

Efortul depus pe parcursul lunii august 2014 s-a materializat prin realizarea unui studiu deosebit de detaliat și documentat, care oferă o imagine cât mai corectă asupra situației actuale și a tendințelor privind consumul de pește din România.

Asociera Rompop 2014 dorește să mulțumească pe această cale tuturor reprezentanților instituțiilor publice, mediului academic, asociațiilor profesionale, societăților comerciale, precum și persoanelor fizice, care au avut disponibilitatea de a colabora în vederea obținerii datelor care au stat la baza elaborării acestui studiu.

Autorii

Elemente de conținut

Abrevieri.....	6
Lista figurilor.....	7
Lista tabelelor	12
1. Introducere.....	17
2.Aspecte generale ale pieței de pește din UE	23
2.1 Producție	24
2.1.1 Specii	26
2.1.2 Zone de producție	28
2.1.3 Procesare	30
2.1.4 Date statistice (acvacultura, pescuit marin, semipreparate).....	34
2.2 Consum	38
2.2.1 Date statistice (acvacultura, pescuit marin, semipreparate)	38
2.2.2 Tendințe în consum	40
2.3 Comerț	42
2.3.1 Importuri	44
2.3.2 Exporturi	47
2.4 Instituții și politici de dezvoltare	50
2.4.1 Instituții și organisme ale UE	50
2.4.2 Asociații profesionale.....	51
2.4.3 Politici și inițiative	52
2.5 Reglementări și surse de finanțare	53
3. Analiza generală a pieței de pește și produse din pește din România	56
3.1 România – privire generală	57
3.1.1 Structura producției și consumului	59
3.1.2 Situația exporturilor și importurilor	83
3.1.3 Instituții, reglementări și politici de dezvoltare	93
3.1.3.1 Instituții, reglementări	93
3.1.3.2 Politici de dezvoltare	94
3.2 Analiza în profil regional	98
3.2.1 Regiunea București-Ilfov	106
3.2.1.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură	106
3.2.1.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional	106

3.2.2 Regiunea Centru	107
3.2.2.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură	107
3.2.2.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional	107
3.2.3 Regiunea Nord-Est	108
3.2.3.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură	111
3.2.3.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional	111
3.2.4 Regiunea Nord Vest	115
3.2.4.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură	115
3.2.4.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional	115
3.2.5 Regiunea Sud Vest Oltenia	116
3.2.5.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură	116
3.2.5.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional	117
3.2.6 Regiunea Sud Muntenia	120
3.2.6.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură	120
3.2.6.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional	121
3.2.7 Regiunea Sud Est	124
3.2.7.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură	124
3.2.7.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional	125
3.2.8 Regiunea Vest	131
3.2.8.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură	131
3.2.8.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional	131
 4. Analiza consumatorilor și comportamentului de consum pentru pește și consumul de pește	137
4.1 Metodologie	138
4.1.1 Identificarea și definirea problemei de cercetat și a scopului cercetării	138
4.1.2 Fixarea obiectivelor cercetării	139
4.1.3 Metodologia cercetării	139
4.2 Rezultate și interpretări	145
4.2.1 Consumul de pește	145
4.2.2 Analiza consumatorilor de pește și produse din pește	149
4.2.2.1 Preferințe de consum și frecvența de cumpărare a produselor din pește ...	149
4.2.2.2 Criterii de consum	166
4.2.2.3 Surse de achiziționare	170
4.2.2.4 Sursele de informare	179
4.2.2.5 Obişnuința de consum în familie	181
4.2.2.6 Așteptări viitoare de la producători	184
4.2.3 Analiza consumatorilor ocazionali și a non-consumatorilor de pește	186
4.2.3.1 Motivații ale non-consumului	186
4.2.3.2 Atitudini față de consumul de pește	194

4.2.3.3 Sursele de informare	199
4.2.3.4 Practici de cumpărături în familie	206
4.2.4 Structura eșantionului – date socio-demografice	209
4.3 Concluzii	214
4.3.1 Consumatorii de pește – practici de consum	215
4.3.2 Consumatorii ocazionali și non-consumatorii de pește – potențial de consum	218
5. Analiza strategiilor, așteptărilor și nevoilor actorilor care activează pe piața de pește și produse de pește din România	219
5.1 Metodologie	220
5.1.1 Obiectivele urmărite în cercetare	220
5.1.2 Metodologia de realizare	220
5.2 Analiza pieței	224
5.2.1 Cererea și oferta de pește și produse din pește	224
5.2.2 Analiza nevoilor producătorilor, procesatorilor și pescarilor profesioniști	235
5.2.2.1 Sectorul de acvacultură	236
5.2.2.2 Sectorul de pescuit	256
5.2.2.3 Sectorul de procesare	263
5.2.2.4 Concluzii	268
5.2.3 Analiza canalelor de distribuție și a modului de desfacere a produselor din pește	275
5.2.3.1 Comercializarea peștelui și a produselor din pește	275
5.2.3.2 Canalele de distribuție din sectorul pescăresc	280
5.2.4 Tendințele pieței pentru următoarea perioadă (3-5 ani)	283
6. Optimizarea sectorului pescăresc	294
6.1 Propuneri de îmbunătățire și diversificare a produselor, a consumului și a distribuției peștelui și produselor din pește	295
6.1.1 Îmbunătățire și diversificare a calității produselor	295
6.1.2 Îmbunătățirea și diversificarea consumului	298
6.1.3 Îmbunătățirea canalelor de distribuție în vederea creșterii cotei de piață a produselor românești	299
6.2 Scenarii de lucru preconizate și prognoza evoluțiilor	302
6.3 Identificarea obstacolelor de pe piața produselor de pește pe scenarii	305
6.4 Analiza cost-beneficiu privind investițiile în sectorul pescăresc	308
6.4.1 Prezentare generală	308
6.4.2 Analiza contextului și obiectivele proiectului	309
6.4.2.1 Contextul socio-economic	309
6.4.2.2 Definirea obiectivelor	310
6.4.2.3 Coerența cu cadrul UE și cel național	310
6.4.3 Identificarea proiectului	311
6.4.3.1 Definirea proiectului	311

6.4.3.2 Efecte indirecte și efecte de rețea	312
6.4.4 Analiza opțiunilor și fezabilității	312
6.4.4.1 Identificarea opțiunilor	312
6.4.4.2 Analiza fezabilității	313
6.4.4.3 Selectarea opțiunilor	314
6.4.5 Analiza financiară	314
6.4.5.1 Elementele specifice Analizei Financiare	314
6.4.6 Analiza economică	322
6.4.7 Analiza de senzitivitate și risc	326
6.4.7.1 Analiza de senzitivitate pentru analiza financiară	327
6.4.7.2 Analiza de senzitivitate pentru analiza economică	328
7. Concluzii și recomandări.	331
7.1 Concluzii	332
7.1.1 Concluzii privind contextul european	332
7.1.2 Concluzii privind contextul național	333
7.1.3 Concluzii privind piața actorilor autohtoni	337
7.2 Recomandări	341
8. Bibliografie	346
9. Anexe	348
Anexa 1. Chestionar consumatori de pește	349
Anexa 2. Chestionar non-consumatori de pește	357
Anexa 3. Legislația privind pescuitul, piscicultura și acvacultura	362
Anexa 4. Legislația europeană în domeniul pescăresc implementată la nivel național	367
Anexa 5. Acte normative. Legislație națională în domeniu pescăresc	370
Anexa 6. Chestionar Producători	375
Anexa 7. Chestionar pescării (magazine)/ distribuitori	379
Anexa 8. Chestionar pentru unitățile de procesare a peștelui	418
Anexa 9. Chestionar pentru pescarii profesioniști(asociații de pescari, proprietari de nave de pescuit, proprietari de ambarcațiuni de pescuit)	420

Abrevieri

ANPA - Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură

CCSP - Comitetul consultativ pentru sectorul pescăresc

CE – Comisia Europeană

CNUDM - Convenția Organizației Națiunilor Unite asupra dreptului mării

CSC - Cadru Strategic Comun

DG MARE – Directoratul General Afaceri Maritime și Pescuit, Comisia Europeană

EFCA - Agenția Europeană de Control al Pescuitului

FEP - Fondul european pentru pescuit

FAO – Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură

FEPAM - Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime

FLAG - Grupuri Locale pentru Pescuit

HG - Hotărârea Guvernului

MADR - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

MMSC - Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice

OUG - Ordonanța de urgență a Guvernului

PAC - Politica Agricolă Comună

PCP – Politica Comună a Pescuitului

POP – Programul Operațional de Pescuit

POPAM - Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime ()

PMI - Politica maritimă integrată

PSNMA – Plan Strategic National Multianual pentru Acvacultura

RUA - Registrul Unităților de Acvacultură

RUP - Registrul unităților de procesare

TFUE - Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

TUE - Tratatul privind Uniunea Europeană

UE - Uniunea Europeană

Lista figurilor

- Figura 2.1. Producția obținută din pescuitul de captură și acvacultură la nivel mondial și Europa
- Figura 2.2. Structura producției din statele membre UE în 2011
- Figura 2.3. Structura producției din acvacultura europeană, în 2011
- Figura 2.4. Valoarea producției din acvacultura europeană, în 2011
- Figura 2.5. Zone de producție - pescuit și acvacultură în Europa (mii tone)
- Figura 2.6. Cantitatea și valoarea totală a produselor procesate din pește vândute în UE
- Figura 2.7. Compoziția produselor procesate din pește vândute în UE (cantitate, 2011)
- Figura 2.8. Compoziția produselor procesate din pește vândute în UE (valoare, 2011)
- Figura 2.9. Prețurile celor mai importante grupe de produse procesate vândute
- Figura 2.10. Cantitatea de pește furnizată consumului și exportului din 2001 – 2003 UE(15), 2004-2005 UE(25), din 2006 UE(27)
- Figura 2.11. Cheltuielile pentru produse pescărești și din acvacultură, în UE, în 2012 de către statele membre UE și variația 2012/2011.
- Figura 2.12. Performanțele economice ale sectorului de acvacultură a UE, în 2011
- Figura 2.13. Importurile și exporturile produselor din acvacultură și pescuit din UE, în anul 2012
- Figura 2.14. Importurile produselor din acvacultură și pescuit din UE, în anul 2012, pe categorii
- Figura 2.15. Volumul speciilor de pești albi, procesați și neprocesați, importat în UE din țările terțe, în anul 2012
- Figura 2.16. Exporturile produselor din acvacultură și pescuit, în anul 2012
- Figura 2.17 Exporturile produselor din acvacultură și pescuit din UE, în anul 2012, pe categorii
- Figura 2.18. Organizațiile de producători din acvacultură și pescuit din Europa
- Figura 2.19 Alocările financiare FEPAM, pentru fiecare stat membru UE
- Figura 3.1. Producția de pește din România în perioada 2005 – 2013
- Figura 3.2. Ponderea medie a producției de pește din România
- Figura 3.3. Structura producției de pește din România
- Figura 3.4. Structura pe specii a producției de pește din acvacultura românească

- Figura 3.5. Structura producției de pește din acvacultură, pe specii [%]
- Figura 3.6. Pescuit în ape continentale (tone)
- Figura 3.7. Structura capturilor pe specii [%]
- Figura 3.8. Evoluția speciei *plătică* în perioada 2005 - 2013
- Figura 3.9. Evoluția speciei *crap* în perioada 2005 - 2013
- Figura 3.10. Evoluția speciei *caras* în perioada 2005 - 2013
- Figura 3.11. Evoluția speciei *somn* în perioada 2005 - 2013
- Figura 3.12. Evoluția speciei *șalău* în perioada 2005 - 2013
- Figura 3.13. Evoluția speciei *știucă* în perioada 2005 - 2013
- Figura 3.14. Evoluția ponderii principalelor specii capturate la Marea Neagră
- Figura 3.15. Ponderea companiilor de procesare a peștelui pentru perioada 2008-2013
- Figura 3.16. Structura de personal din sectorul de procesare în anul 2008
- Figura 3.17. Structura de personal din sectorul de procesare în anul 2013
- Figura 3.17.a. Evoluția volumului importurilor de pește și produse din pește în perioada 2005-2013 (mii tone)
- Figura 3.17.b. Evoluția materiei prime, de import și indigenă folosite în industria de procesare a peștelui pentru intervalul 2008-2013
- Figura 3.18. Proveniența materiei prime în anii 2008 și 2009
- Figura 3.19. Proveniența materiei prime în anul 2010
- Figura 3.20. Proveniența materiei prime în anul 2011
- Figura 3.21. Proveniența materiei prime în anul 2012
- Figura 3.22. Proveniența materiei prime în anul 2013
- Figura 3.23. Evoluția producției de conserve și semiconserve în perioada 2005-2013 [tone]
- Figura 3.24. Repartiția suprafeței totale utilizate în acvacultură, pe regiuni de dezvoltare
- Figura 3.25. Capturi realizate din pescuitul comercial la nivelul regiunilor în perioada 2011-2013
- Figura 3.26. Ponderea capturilor realizate din pescuitul comercial pe regiuni
- Figura 3.27. Repartiția unităților din industria de procesare pe regiuni de dezvoltare
- Figura 3.28. Ponderea producției din acvacultură pe specii în regiunea BI
- Figura 3.29. Ponderea suprafețelor din acvacultură în regiunea Centru
- Figura 3.30. Ponderea producției din acvacultură pe specii în regiunea Centru

Figura 3.31. Evoluția capturilor în județul Botoșani în perioada 2011-2013

Figura 3.32. Structura și cantitatea speciilor capturate în județul Bacău în perioada 2011 - 2013

Figura 3.33. Ponderea suprafețelor din acvacultură în regiunea Nord Est

Figura 3.34. Ponderea producției din acvacultură pe specii în regiunea Nord Est

Figura 3.35. Capturi totale înregistrate în Regiunea NE

Figura 3.36. Ponderea capturilor totale înregistrate în județele din regiunea N-E

Figura 3.37. Ponderea suprafețelor din acvacultură în regiunea N-V

Figura nr. 3.38. Ponderea producției din acvacultură pe specii în regiunea Nord Vest

Figura 3.39. Ponderea speciilor din capturile totale înregistrate în regiunea S-V Oltenia

Figura 3.40. Ponderea suprafețelor din acvacultură în regiunea S-V Oltenia

Figura 341. Ponderea producției din acvacultură, pe specii, în regiunea S-V Oltenia

Figura 3.42. Captura totală anuală înregistrată în regiunea S-V Oltenia în perioada 2011-2013

Figura 3.43. Ponderea capturilor înregistrate în județele din regiunea S-V Oltenia

Figura 3.44. Ponderea medie a speciilor din totală captură în regiunea Sud Muntenia

Figura 3.45. Ponderea suprafețelor din acvacultură în regiunea Sud Muntenia

Figura 3.46. Ponderea producției din acvacultură, pe specii - în regiunea Sud Muntenia

Figura 3.47. Captura totală înregistrată în perioada 2011-2013 în regiunea Sud Muntenia

Figura 3.48. Ponderea capturilor înregistrate în județele din Regiunea Sud Muntenia în perioada 2011 - 2013

Figura 3.49. Ponderea speciilor de apă dulce în captura totală din regiunea SE

Figura 3.50. Ponderea suprafețelor din acvacultură în regiunea SE

Figura 3.51. Ponderea producție din acvacultură pe specii în regiunea SE

Figura 3.52. Capturi totale anuale înregistrate în apele continentale din regiunea SE

Figura 3.53. Captura totală pescuită în regiunea SE în perioada 2011 - 2013

Figura 3.54. Ponderea capturilor totale de apă dulce în județele din regiunea SE în perioada 2011 – 2013

Figura 3.55. Ponderea speciilor în capturile totale înregistrate în regiunea Vest

Figura 3.56. Ponderea suprafețelor din acvacultură în regiunea Vest

Figura 3.57. Ponderea producției din acvacultură pe specii în regiunea Vest

Figura 3.58. Capturi totale înregistrate în Regiunea Vest în perioada 2011-2013

- Figura 4.1. Regiunile de dezvoltare ale României
- Figura 4.2. Consumul de pește în România
- Figura 4.3 Preferințe de consum în funcție de specie
- Figura 4.4 Tipuri de produse din pește preferate
- Figura 4.5. Principalele motive pentru care este consumat peștele
- Figura 4.6. Frecvența de cumpărare a diverselor tipuri de pește și produse din pește
- Figura 4.7. Cantitatea medie de pește la o achiziție
- Figura 4.8 Frecvența cumpărării: ambalat vs. vrac
- Figura 4.9 Bugetul alocat consumului lunar de pește
- Figura 4.10 Importanța diverselor criterii în achiziția peștelui
- Figura 4.11 Forma preferată de consum a peștelui
- Figura 4.12 Tipuri de magazine pentru achiziția de pește și produse din pește
- Figura 4.13 Locul preferat de achiziție a peștelui
- Figura 4.14 Criterii de alegere a magazinului
- Figura 4.15 Sursele de informare
- Figura 4.16 Tipuri de pește consumate în familie
- Figura 4.17 Anotimpul preferat pentru consumul de pește
- Figura 4.18 Caracteristicile unui produs pescăresc de calitate
- Figura 4.19 Principalele motive pentru care nu se consumă frecvent pește
- Figura 4.20 Factori care ar putea influența schimbarea deciziei pentru a consuma mai mult pește
- Figura 4.21 Atitudini față de consumul de pește
- Figura 4.22 Acord cu diverse afirmații cu privire la carnea de pește
- Figura 4.23 Medii de informare
- Figura 4.24 Locul preferat pentru a primi informații cu privire la consumul de carne de pește
- Figura 4.25 Informații dorite cu privire la consumul de pește
- Figura 4.26 Persoana care se ocupă de cumpărături
- Figura 4.27 Structura eșantionului – Gen
- Figura 4.28 Structura eșantionului - Vârsta
- Figura 4.29 Structura eșantionului – Starea civilă
- Figura 4.30 Structura eșantionului – Mediu de rezidență

Figura 4.31 Structura eșantionului – Venituri

Figura 4.32 Structura eșantionului – Educație

Figura 4.33 Structura eșantionului – Ocupație

Figura 4.34 Structura eșantionului – Regiune

Figura 5.1. Cererea de pește din speciile autohtone

Figura 5.2. Cererea de produse din pește din speciile autohtone

Figura 5.3. Cererea de sortimente din pește

Figura 5.4. Oferta de pește din specii autohtone

Figura 5.5. Oferta de produse pescărești provenite din activitatea de procesare

Figura 5.6. Nevoi ale actorilor implicați în cadrul sectorului de acvacultură

Figura 5.7- Ponderea speciilor comercializate

Figura 5.8. – Ponderea peștelui și a produselor din pește comercializate

Figura 5.9. Canale de distribuție în sectorul pescăresc

Lista tabelelor

Tabelul 2.1. Producția din acvacultură din UE (28) în perioada 2002 – 2011

Tabelul 2.2. Bilanț de aprovizionare și consum aparent în 2011 la nivelul UE și de grup de mărfuri

Tabelul 3.1. Volumul producției din acvacultură, pe specii [tone]

Tabelul 3.2 Structura unităților active din acvacultură, funcție de numărul de angajați

Tabelul 3.3 Structura de personal a unităților active din acvacultură

Tabelul 3.4 Situația ambarcațiunilor utilizate pentru pescuit în apele interioare în scop comercial și pescarilor înregistrați în anul 2012

Tabelul 3.5 Pescuit în ape costiere [tone]

Tabelul 3.6 Situația navelor/ambarcațiunilor licențiate din flota românească la Marea Neagră în anul 2014 pe categorii de lungimi

Tabelul 3.7 Tehnicile de pescuit și numărul de pescari la Marea Neagră

Tabelul 3.8 Numărul companiilor de procesare a produselor pescărești

Tabelul 3.9 Personal ocupat în domeniul procesării produselor pescărești

Tabelul 3.9.a Valoarea importurilor de produse pescărești proaspete și procesate în perioada 2009 – 2013 (mii euro)

Tabelul 3.9.b Prețul mediu pentru cele mai importante specii importate în UE (euro/kg)

Tabelul 3.9.c Importurile UE în anul 2011 și 2012 (mii tone și milioane euro)

Tabelul 3.10 Evoluția consumului de pește [mii tone]

Tabelul 3.11 Repartizarea unităților de acvacultură pe regiuni de dezvoltare

Tabelul 3.12 Repartiția unităților de acvacultură pe județe

Tabelul 3.13 Repartiția suprafețelor din acvacultură pe regiuni și județe

Tabelul 3.14 Numărul de pescari și forma de organizare în județele din Regiunea NE

Tabelul 3.15 Zonele de pescuit din regiunea Sud-Est

Tabel 4.1. Structura populației României pe regiuni de dezvoltare

Tabel 4.2. Structura eșantionului pe medii de rezidență

Tabelul 4.3. Consumul de pește pe regiuni de dezvoltare

- Tabelul 4.4. Consumul de pește pe grupe de vârstă
- Tabelul 4.5. Consumul de pește după starea civilă
- Tabelul 4.6. Consumul de pește în funcție de venituri
- Tabelul 4.7. Consumul de pește după variabila nivelul educație
- Tabelul 4.8 Preferințele de consum în funcție de gen
- Tabelul 4.9 Preferințele de consum în funcție de venituri
- Tabelul 4.10 Preferințele de consum în funcție de mediul de rezidență
- Tabelul 4.11 Preferințele de consum în funcție de nivelul educație
- Tabelul 4.12 Tipuri de produse din pește preferate în funcție de gen
- Tabelul 4.13 Tipuri de produse din pește preferate în funcție de vârstă
- Tabelul 4.14 Tipuri de produse din pește preferate în funcție de starea civilă
- Tabelul 4.15 Tipuri de produse din pește preferate în funcție de venituri
- Tabelul 4.16 Tipuri de produse din pește preferate în funcție de mediul de rezidență
- Tabelul 4.17 Tipuri de produse din pește preferate în funcție de nivelul educație
- Tabelul 4.18 Tipul de pește preferat în funcție de locul de achiziție
- Tabelul 4.19 Principalele motive pentru care este consumat peștele în funcție de vârstă
- Tabelul 4.20 Principalele motive pentru care este consumat peștele - în funcție de venituri
- Tabelul 4.21 Principalele motive pentru care este consumat peștele în funcție de nivelul educației
- Tabelul 4.22 Cantitatea medie de pește la o achiziție după mediul de rezidență
- Tabelul 4.23 Cantitatea medie de pește la o achiziție după nivelul educație
- Tabelul 4.24 Forma de cumpărare în funcție de vârstă
- Tabelul 4.25 Forma de cumpărare în funcție de venituri
- Tabelul 4.26 Bugetul alocat consumului lunar de pește în funcție de variabila nivelul educație
- Tabelul 4.27 Importanța diverselor criterii în achiziția peștelui în funcție de gen

- Tabelul 4.28 Importanța diverselor criterii în achiziția peștelui în funcție de vârstă
- Tabelul 4.29 Importanța diverselor criterii în achiziția peștelui în funcție de nivelul educației
- Tabelul 4.30 Forma preferată de consum a peștelui după starea civilă
- Tabelul 4.31 Forma preferată de consum a peștelui după venituri
- Tabelul 4.32 Tipuri de magazine în funcție de regiunea de dezvoltare
- Tabelul 4.33 Tipuri de magazine în funcție de vârstă
- Tabelul 4.34 Tipuri de magazine în funcție de venituri
- Tabelul 4.35 Tipuri de magazine în funcție de nivelul de educației
- Tabelul 4.36 Magazinul preferat în funcție de regiunile de dezvoltare
- Tabelul 4.37 Magazinul preferat în funcție de nivelul de educație
- Tabelul 4.38 Motivele alegerii magazinului preferat
- Tabelul 4.39 Criterii de alegere a magazinului în funcție de venituri
- Tabelul 4.40 Criterii de alegere a magazinului în nivelul de educație
- Tabelul 4.41 Surse de informare în funcție de mediul de rezidență
- Tabelul 4.42 Surse de informare în funcție de venituri
- Tabelul 4.43 Surse de informare în funcție de nivelul educație
- Tabelul 4.44 Tipuri de pește consumate în familie în funcție de starea civilă
- Tabelul 4.45 Tipuri de pește consumate în familie în funcție de mediul de rezidență
- Tabelul 4.46 Tipuri de pește consumate în familie în funcție de nivelul educației
- Tabelul 4.47 Motivațiile non-consumului după variabila gen
- Tabelul 4.48 Motivațiile non-consumul după variabila vârstă
- Tabelul 4.49 Motivațiile non-consumului după starea civilă
- Tabelul 4.50 Motivații ale non-consumului pe grupele de venituri
- Tabelul 4.51 Motivații ale non-consumului după nivelul educație

Tabelul 4.52 Factori ce pot schimba decizia de non-consum pe variabila gen

Tabelul 4.53 Factori ce pot schimba decizia de non-consum pe variabila vârstă

Tabelul 4.54 Factori ce pot schimba decizia de non-consum pe variabila starea civilă

Tabelul 4.55 Factori ce pot schimba decizia de non-consum pe variabila mediu de rezidență

Tabelul 4.56 Factori ce pot schimba decizia de non-consum pe variabila venituri

Tabelul 4.57 Caracteristicile peștelui în opinia non-consumatorilor după variabila gen

Tabelul 4.58 Caracteristicile peștelui în opinia non-consumatorilor după variabila stare civilă

Tabelul 4.59 Acordul față de afirmațiile privitoare la consumul de pește – după gen

Tabelul 4.60 Acordul față de afirmațiile privitoare la consumul de pește – după vârstă

Tabelul 4.61 Acordul față de afirmațiile privitoare la consumul de pește – după starea civilă

Tabelul 4.62 Mediu de informare pe variabila gen

Tabelul 4.63 Mediu de informare pe variabila vârstă

Tabelul 4.64 Mediu de informare pe variabila „venit”

Tabelul 4.65 Mediu de informare pe variabila „ultima școală absolvită”

Tabelul 4.66 Locul în care preferă să obțină informații despre consumul de pește pe grupe de vârstă

Tabelul 4.67 Locul în care preferă să obțină informații despre consumul de pește pe nivelul educației

Tabelul 4.68 Informații dorite cu privire la consumul de pește în funcție de gen

Tabelul 4.69 Informații dorite cu privire la consumul de pește în funcție de vârstă

Tabelul 4.70 Informații dorite cu privire la consumul de pește în funcție de nivelul educației

Tabelul 4.71 Persoana care se ocupă de cumpărături (feminin vs masculin)

Tabelul 4.72 Persoana care se ocupă de cumpărături (vârsta)

Tabelul 4.73 Persoana care se ocupă de cumpărături (mediu de rezidență)

Tabelul 4.74 Persoana care se ocupă de cumpărături (venituri)

Tabelul 4. 75 Persoana care se ocupă de cumpărături (nivel de educație)

Tabelul 5.1 Probleme și nevoie de modernizare la nivelul regiunilor de dezvoltare

Tabelul 6.1. Scenarii de lucru preconizate și prognoza evoluțiilor

Tabelul 6.2 Identificarea obstacolelor de pe piața produselor de pește pe scenarii

Tabelul 6.3 Venituri din vânzarea de sotimente și alte produse de pește

Tabelul 6.4 Valoarea totală a programului investițional

Tabelul 6.5 Rezultatele analizei financiare

Tabelul 6.6 Indicatori rezultați în urma analizei de senzitivitate pe baza analizei financiare

Tabelul 6.7 Indicatori rezultați în urma analizei de senzitivitate pe baza analizei economice

1. Introducere

Studii recente de comportament al consumatorilor de produse alimentare confirmă creșterea gradului de conștientizare în rândul consumatorilor a problematicilor referitoare la siguranța alimentară și consecințele comportamentului alimentar asupra calității vieții. În acest context, problema calității și a securității produselor din pește este una de interes și actualitate. Până în prezent, în România nu a existat un studiu de piață comprehensiv cu privire la evaluarea raportului calitate/consum de pește din perspectiva consumatorului de pește, înțelegerea și recunoașterea beneficiilor consumului de pește și importanța procesării pentru calitatea produsului.

Studiul de piață pentru sectorul pescăresc realizat de Asociera ROMPOP 2014 își propune să ofere o imagine cât mai corectă asupra situației actuale și a tendințelor privind consumul de pește din România, contribuind la identificarea perspectivelor strategice pentru dezvoltarea unei politici investiționale articulate, specifice situației și potențialului pieței românești. Prezentul studiu are la bază trei obiective principale, după cum urmează:

Obiectiv 1. identificarea actorilor principali din sectorul pescăresc național: producători (crescători/pescari profesioniști), importatori/distribuitori, procesatori și măsurarea aportului acestora la aprovizionarea pieței;

Obiectiv 2: analiza consumatorilor și a comportamentului de consum pentru pește și produse din pește;

Obiectiv 3: analiza strategiilor, așteptărilor și nevoilor actorilor care activează pe piața de pește și produse din pește din România.

Pentru elaborarea studiului de piață pentru sectorul pescăresc, s-a avut în vedere culegerea unor informații relevante referitoare la producătorii de pește din acvacultură și pescuit comercial, producția de pește realizată și vândută, canalele de distribuție și modul de comercializare pentru fiecare din cele opt regiuni de dezvoltare din România. În acest fel, studiul de piață pentru sectorul pescăresc are în vedere:

- ✓ Analiza calitativă și cantitativă a produselor disponibile pe piață (românești și străine);

- ✓ Speciile de pești și alte viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură (din producția internă a României și din importuri);
- ✓ Analiza situației pescuitului și acvaculturii în România pe regiuni și nivel național;
- ✓ Analiza nevoilor la producători (în special aspecte tehnologice);
- ✓ Analiza cererii și ofertei de pește și produse din pește, pe specii, cantități și prețuri, inclusiv realizarea unor comparații între produse românești și produse străine care sunt comercializate în România; sunt avute în vedere inclusiv nevoile și preferințele de consum la nivelul consumatorilor finali;
- ✓ Situația importurilor și exporturilor;
- ✓ Modul de desfacere pentru pește proaspăt; pește congelat; pește procesat (semiconserve – marinate, afumate, etc, conserve); produse din pește (icre, lapți, etc);
- ✓ Analiza canalelor de distribuție până la consumatorul final (producători, distribuitor);
- ✓ Identificarea tendințelor pieței pentru următoarea perioadă (3 – 5 ani);
- ✓ Propuneri de îmbunătățire/diversificare a calității produselor, a consumului (cererii și a ofertei) și a canalelor de distribuție, în vederea creșterii cotei de piață a produselor românești;
- ✓ Propuneri privind liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului (identificarea zonelor unde e necesară corectarea unor aspecte deficitare și a liniilor de acțiune/măsurilor care se impun);
- ✓ Prognoză privind evoluțiile aspectelor mai sus menționate pe scenarii de lucru (min. 3 scenarii);
- ✓ Identificarea obstacolelor care ar putea duce la o funcționare deficitară a pieței produselor pescărești pe scenariile de lucru identificate;
- ✓ Analiză cost – beneficiu pe unul din cele 3 scenarii care se constituie ca recomandare a consultantului pentru orientarea Planului Strategic Național Multianual pentru “Acvacultură” și pentru componenta “Pescuit”.

Pentru identificarea actorilor principali din sectorul pescăresc național și măsurarea aportului acestora la aprovizionarea pieței (obiectivul 1), studiul de piață a vizat culegerea unor informații relevante referitoare la producătorii de pește din acvacultură și pescuit comercial, importatori/ distribuitori și procesatori din cele toate opt regiuni de dezvoltare: **I. Nord-Est:** județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui; **II. Sud-Est:** județele Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Vrancea, Tulcea; **III. Sud:** județele Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova, Teleorman; **IV. Sud-Vest:** județele Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Vâlcea; **V. Vest:** județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș; **VI. Nord-Vest:** județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu-Mare și Sălaj; **VII. Centru:** județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș, Sibiu; **VIII. București-Ilfov.** Aspectele vizate au fost legate de producția de pește realizată și vândută, canalele de distribuție și modul de comercializare. În paralel cu identificarea potențialului de producție, a fost analizat și consumul de pește din fiecare regiune, oferindu-se, la final, o situație de ansamblu a consumului de pește și produse din pește la nivel național.

Analiza consumatorilor și a comportamentului de consum pentru pește și produse din pește (obiectivul 2) a avut ca scop cunoașterea comportamentului populației referitor la consumul de pește, identificarea perioadelor în care se consumă maximum/minimum de pește pe regiuni, precum și aflarea preferințelor populației asupra sortimentelor aflate pe piață sau care nu se găsesc încă pe piața românească. Obiectivele specifice ale analizei au vizat: speciile de pește și produsele din pește consumate, frecvența și motivele consumului, criteriile de selecție a produselor și a canalelor preferate de achiziție. Analiza consumatorilor și al comportamentului de consum s-a realizat prin raportare la aceleași opt regiuni de dezvoltare indicate anterior, după următoarea structură:

- Regiunile 1-7: pe medii de reședință: rural și urban.
- Regiunea 8: orașul București și județul Ilfov.

Având în vedere complexitatea factorilor care intervin și influențează opțiunea și comportamentul consumatorului pe piață - nivelul de educație, accesul la informații, posibilitățile financiare, varietatea produselor, proximitatea, diversitatea opțiunilor de

cumpărare, etc, s-a considerat necesară analiza comportamentului de consum în funcție de: categorie de vârstă, sex, nivel de educație, tip de consumator (regular, non-regular).

În ceea ce privește **analiza strategiilor, așteptărilor și nevoilor actorilor care activează pe piața de pește și produse din pește din România (obiectiv 3)**, studiul a urmărit analiza comportamentului actorilor de pe piața peștelui, referitor la strategiile de dezvoltare a afacerilor din acest sector. S-au evidențiat aspirațiile și așteptările actorilor, precum și comportamentul față de fondurile alocate pentru dezvoltarea sectorului.

În baza rezultatelor obținute, studiul de piață pentru sectorul pescăresc propune o **prognoză a consumului pentru perioada viitoare**, cu evidențierea factorilor economici, de mediu, demografici și de altă natură care pot influența preferințele consumatorilor. De asemenea, au fost elaborate propuneri cu privire la dezvoltarea și modernizarea canalelor de distribuție a produselor pescărești, în strânsă corelare cu nevoile declarate ale actorilor din acest sector.

Realizarea studiului, s-a bazat pe datele obținute din colaborarea cu instituții ale statului (Institutul Național de Statistică, Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură) și din colaborarea cu Grupul de Lucru pentru Pescuit și Acvacultură, asociațiile de producători din domeniu și actorii de pe piața peștelui și a produselor de pește. Au fost utilizate, de asemenea bazele de date conținând informații despre actorii care activează pe piață, bazele de date ale instituțiilor și organizațiilor naționale și internaționale, publicații de specialitate, precum și alte surse.

Rezultatele relevate de prezentul studiu sunt utile în contextul creionării unei imagini comprehensive asupra sectorului pescăresc din România, continuând astfel eforturile de cercetare și planificare strategică integrată care au condus la elaborarea “Strategiei Naționale a Sectorului Pescăresc¹”. Potrivit acestui document, în România, pescuitul comercial este principala activitate și sursă de venituri pentru populația locală din Delta, Lunca și Clisura

¹ *Strategia Națională a Sectorului Pescăresc, 2014 – 2020*. Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, Departamentul pentru Ape, Păduri și Piscicultură - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale. (sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale)

Dunării. În aceste zone activitatea piscicolă este dominantă de valorificarea speciilor de pești de apă dulce.

Dominantă este activitatea piscicolă în ape dulci, în timp ce valorificarea altor organisme de apă dulce: raci, scoici, plante acvatică, etc., este nedezvoltată, iar acvacultura speciilor marine (calcan, sturioni, etc.) este foarte puțin dezvoltată pe teritoriul României.

În prezent fermele salmonicole și ciprinicole nu își desfășoară activitatea la capacitate maximă, ele confruntându-se cu o serie de probleme precum:

- alimentarea cu apă – în perioadele de secetă debitele râurilor sunt reduse sau consumul în amonte este, la acestea adăugându-se poluarea apei (ca urmare a poluării pădurilor și a activităților agricole poluante) și prezența balastierelor amenajate ilegal;
- prețul apei – serviciile de alimentare cu apă sunt uneori prea scumpe și costurile nu pot fi acoperite de producția fermelor;
- atacurile din partea speciilor ihtiofage (păsări și mamifere: cormorani, pelicani, stârci, vidre, etc.);
- condițiile geografice și meteorologice nefavorabile, mai ales în zona de acvacultură a speciilor marine de la Marea Neagră – lipsa golfurilor, prezența unor vânturi puternice, temperaturi cu fluctuații mari, etc.

În România, valorificare resurselor piscicole se realizează atât cu specii indigene provenind din pescăria apelor dulci (crap, sânger, novac, cosaș, plătică, caras, somn, știucă, șalău, etc.) sau din cea a Mării Negre (șprot, stavrid, calcan, etc.), cât și cu specii din import (somon, macrou, stavrid, hering, etc.). Valorificarea peștelui se face atât prin comercializare în stare proaspătă, refrigerată sau congelată, prin realizarea semipreparatelor (pește eviscerat, porționat, filetat, sărat, afumat, marinat, salate, etc.) sau prin realizarea conservelor.

În anul 2010, realizarea și valorificarea produselor pescărești pe piața românească a atins un nivel cantitativ de 11.844,89 tone, reprezentat în principal din: salată de icre 54,4%, produse marinate 29%, produse afumate 9%, pește decapitat, eviscerat, porționat și filetat 2,6%, produse saramurate 1,8%, conserve 1,2% și alte sortimente 2%, în timp ce în anul 2012 acest nivel a scăzut cu circa 335 ca urmare a scăderii puterii de cumpărare a populației consumatoare.

Soluțiile propuse de prezentul studiu pentru optimizarea sectorului pescăresc din România sunt congruente deopotrivă cu prioritățile strategice ale Uniunii Europene și ale României pentru acest sector - promovarea pescuitului și a acvaculturii sustenabile, stimularea punerii în aplicare a Politicii Comune în Domeniul Pescuitului și a Politicii Maritime Integrate, stimularea comercializării și a prelucrării, sporirea ocupării forței de muncă și a coeziunii teritoriale -, precum și cu nevoile specifice și particulare ale consumatorilor și actorilor principali din sectorul pescăresc din România.

Capitolul 2

Aspecte generale ale pieței de pește din UE

2.1 Producție

Acvacultura, ca ramură din sectorul alimentar animal, înregistrează cea mai rapidă creștere economică din lume și este un factor care contribuie în cea mai mare măsură la aprovizionarea cu alimente la nivel mondial, securitatea alimentară și creșterea economică a sectorului piscicol.

Producția în domeniul pescuitului de captură la nivel mondial a fost de 94,6 milioane de tone în 2011 (83,5 milioane de tone din pescuit marin și de 11,1 milioane de tone din pescuitul în apele interioare). Producția din pescuitul de captură la nivel mondial a fluctuat în ultimele două decenii în jurul valorii de 90 de milioane de tone pe an.

Pe de altă parte, producția de acvacultură arată o tendință de creștere, care a condus la o producție de 83,7 milioane de tone la nivel global în 2011, așa cum se poate observa din figura 2.1 (graficul din stânga). Trebuie remarcat faptul că producția din acvacultură include 21 milioane de tone din unitățile din acvacultură¹.

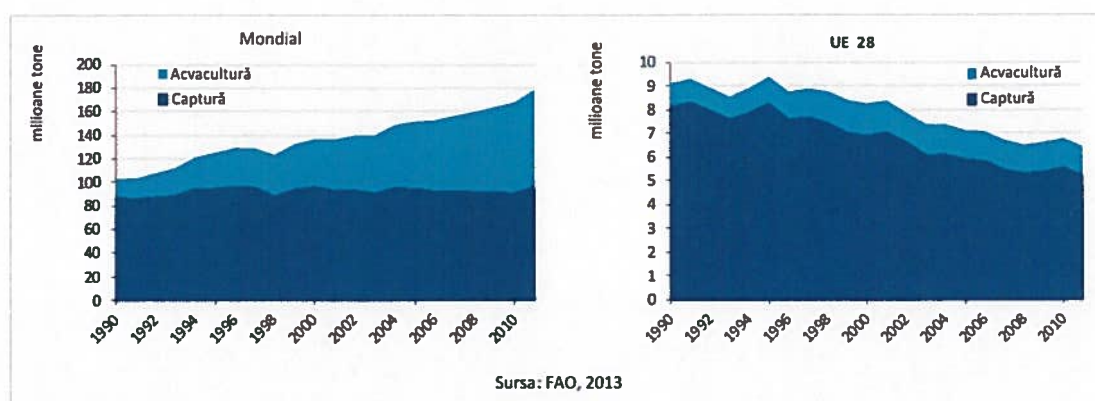

Figura 2.1. Producția obținută din pescuitul de captură și acvacultură la nivel mondial și Europa

În 2011, acvacultura a reprezentat 47% din producția totală de fructe de mare din lume, în valoare de 97,7 miliarde de euro (136 miliarde de dolari). Aceasta este o creștere substanțială. Cu toate acestea, așa cum se arată în figura 2.1 această creștere nu a fost obținută de către statele membre ale UE, ci în principal de Asia. Asia realizează în prezent, din punct de vedere cantitativ, circa 91% din producția mondială de acvacultură, reprezentând

¹2013-12_STECF 13-30 – Aquaculture economics Summary report_JRCxxx în capitolul 1. INTRODUCTION

79% din valoarea producției mondiale, în timp ce în Europa se realizează, cantitativ, doar circa 3,2% din producția mondială și circa 8,2% din valoare.

Deoarece pescuitul de captură din UE s-a redus în volum, acvacultura a devenit relativ mai importantă datorită producției de fructe de mare obținută în perioada 1990 – 2011. Producția obținută din pescuitul de captură în UE(28) a reprezentat 5,1 milioane de tone în 2011 (5,0 milioane de tone de pescuit marin și 0,1 milioane de tone din pescuitul în apele interioare).

Producția din acvacultură din cele 28 de state membre ale Uniunii Europene (UE28) a ajuns la 1.280.000 de tone (circa 3,5 miliarde de euro) în 2011 (FAO, 2013). Croația, ca nou stat membru a fost inclus în această analiză, chiar dacă se evaluează date de până la anul 2012. UE(28) reprezintă 1,5% din producția mondială de acvacultură în volum și 3,5% în valoare.

Producția de acvacultură în UE este concentrată în principal în 5 țări: Franța, Grecia, Italia, Spania și Marea Britanie. Figura 2.2 arată importanța acvaculturii fiecărui stat membru în relația cu producția totală de acvacultură a UE, atât cantitativ cât și ca valoare.

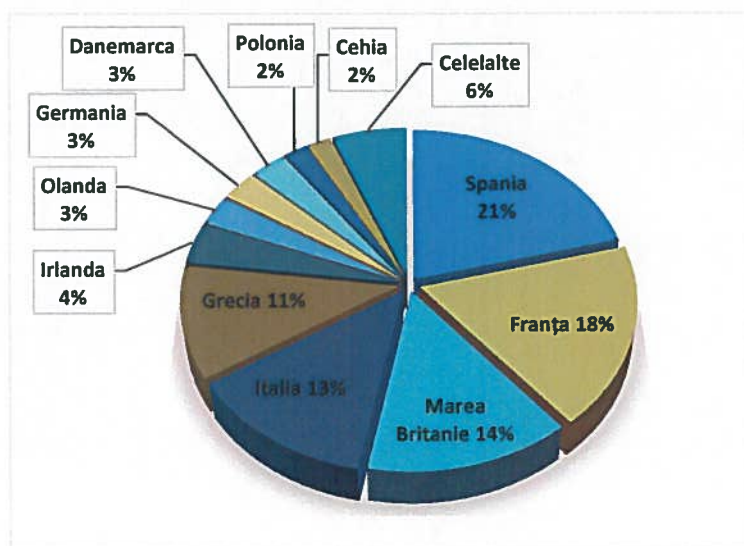

Figura 2.2. Structura producției din statele membre UE în 2011

Spania, cu 21% din producția totală a UE în volum, este cel mai mare producător de acvacultură în UE, urmată de Franța (18%), Marea Britanie (14%), Italia (13%) și Grecia

(11%). Aceste cinci țări reprezintă 77% din totalul producției de acvacultură în UE (FAO, 2013).

Trebuie remarcat faptul că Spania are cel mai mare volum de producție de acvacultură (21% din producția totală a UE), și este doar al patrulea stat din UE ca valoare a producției (12% din producția totală a UE). Acest lucru se datorează faptului că 77% din producția de acvacultură din Spania provine din producția de midii, care are o valoare de piață scăzută (în jur de 0.53 euro pe kg.) (FAO, 2013).

2.1.1 Specii

În 2011, principalele specii obținute din acvacultura europeană au fost dominate de către midii (36%), salmonide (în special păstrăv curcubeu și somon, cu 28%), pești de coastă (cele mai importante fiind dorada și bibanul de mare, cu 14%) și stridiile (9%), după cum se poate vedea în graficul din figura 2.3. Astfel, 51% din totalul producției din acvacultură reprezintă producția de pește în timp ce, 49% reprezintă alte viețuitoare acvatice dintre care, cea mai importantă este producția de moluște.

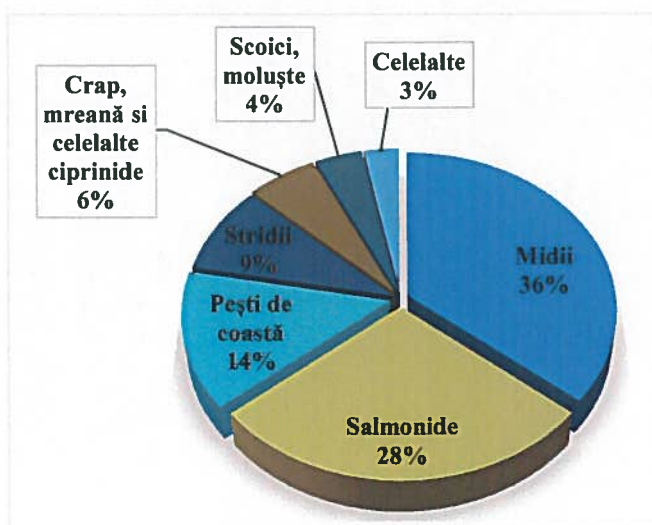

Figura 2.3. Structura producției din acvacultura europeană, în 2011

Din punct de vedere cantitativ, principala specie obținută din acvacultură în cele 28 de state ale UE, în anul 2011, a fost reprezentată de midii – 456.000 de tone (36% din totalul producției). Aceasta a fost urmată de păstrăv curcubeu – 179.000 de tone (14% din totalul

producției), somon – 171.000 de tone (13% din totalul producției), stridii – 104.000 tone (8% din totalul producției), doradă – 99.000 de tone (8% din totalul producției), biban de mare – 73.000 de tone (6% din totalul producției) și crap – 62.000 de tone (5% din totalul producției). Aceste specii reprezintă aproape 90% din totalul producției europene conform FAO, 2013 (figura 2.3).

În ceea ce privește valoarea producției din acvacultura europeană, 38% din totalul producției este reprezentată de producția de salmonide, cele mai importante fiind somonul cu o valoare a producției de 754 milioane de euro (22%) și păstrăvul curcubeu cu o valoare de 507 milioane de euro (15%). Aceste specii sunt urmate de peștii de coastă care reprezintă 23% din valoarea totală a producției, cele mai importante specii fiind dorada cu 435 milioane de euro (13%) și bibanul de mare cu 359 milioane de euro (10%), midiile care reprezintă 12% din valoarea totală a producției, cea mai importantă specie având o producție cu o valoare de 289 milioane de euro (8%) și stridiile care reprezintă 11% din valoarea totală a producției, cea mai importantă specie având o producție cu o valoare de 357 milioane de euro (10%). Producția de crap înregistrată din acvacultura europeană a avut o valoare de 128 de milioane de euro, ceea ce reprezintă 4% din valoarea totală a producției. Aceste specii au constituit mai mult de 80% din valoarea totală a producției din UE în anul 2011, conform FAO, 2013. Procentual, în anul 2010, 72% din totalul producției europene a fost reprezentată de producția de pește și 28% reprezintă producția altor viețuitoare acvatice, în principal midii (figura 2.4).

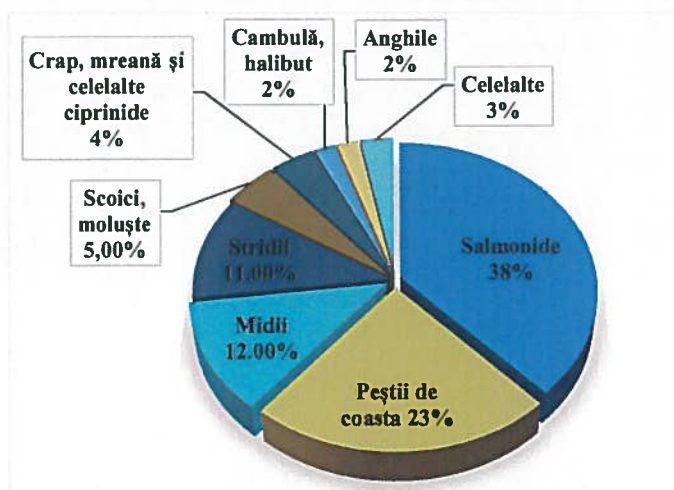

Figura 2.4. Valoarea producției din acvacultura europeană, în 2011

2.1.2 Zone de producție

Atlasul European al mărilor² reprezintă o sursă utilă care oferă informații despre mările, zonele de coastă ale Europei, mediul înconjurător al acestora, activitățile umane conexe și politicile europene. Acest atlas a fost dezvoltat pentru a crește gradul de conștientizare asupra mărilor și oceanelor în contextul politicii maritime integrate a UE. Atlasul oferă o gamă extrem de variată de informații cu privire la mările Europei, cum ar fi: adâncimea mării și caracteristicile subacvatice; geografia regiunilor de coastă și statistici; energii albastre și resurse maritime; amplitudinea mareelor și eroziunea costieră; stocurile de pescuit, cotele și capturile; flota de pescuit europeană; acvacultura; traficul și transportul maritim; statisticile porturilor; zonele de protecție marină; turism; inițiativele și politicile din domeniul maritim; regiunile periferice. Atlasul oferă o reprezentare sugestivă a zonelor de producție (pescuit și acvacultură) din Europa (figura 2.5).

²http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/atlas/seabasins/index_en.htm

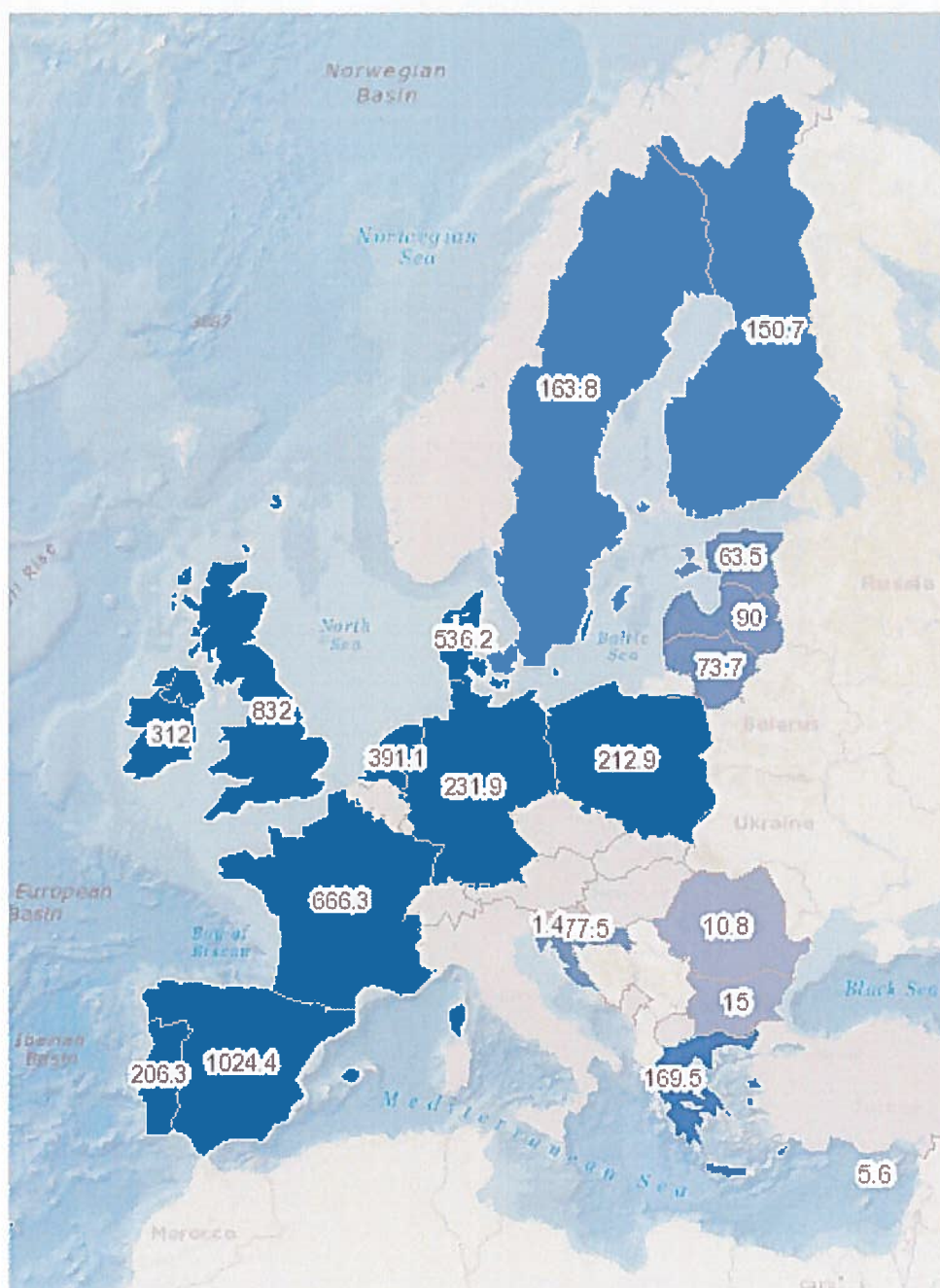

Figura 2.5. Zone de producție - pescuit și acvacultură în Europa (mii tone)

Sursa: Atlasul european al mărilor

2.1.3 Procesare

În timp ce volumul produselor din pește vândute în UE a fluctuat din 2008 până în prezent, valoarea lor a fost în mod constant în creștere, la o rată medie de 5% în fiecare an. În 2011, volumul de produse prelucrate vândute în UE a totalizat 4,26 milioane de tone pentru o valoare de 16,8 miliarde de euro. În ceea ce privește anii 2010 și 2011, volumul produselor procesate a înregistrat o creștere de 310.000 de tone și valoarea acestora a crescut cu mai mult de 1 miliard de euro.

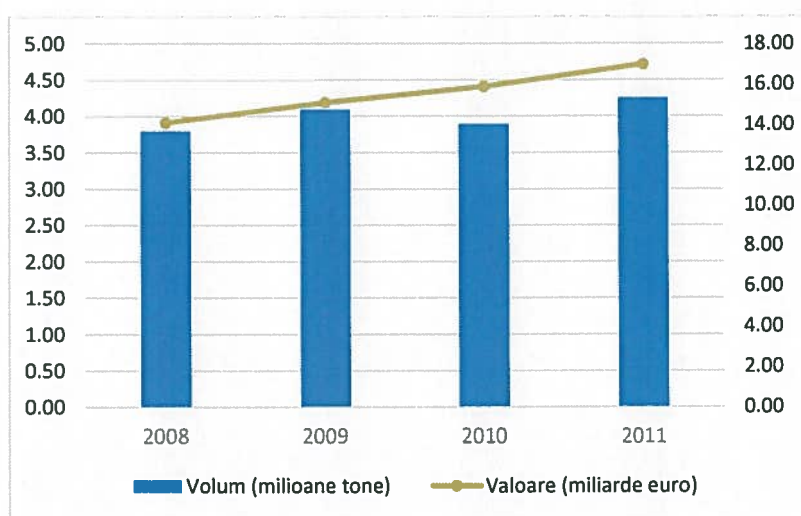

Figura 2.6. Cantitatea și valoarea totală a produselor procesate din pește vândute în UE
(Sursă: EUMOFA bazat pe elaborarea de date EUROSTAT - PRODCOM)

Produsele acvatice diverse (56%) care includ cu preponderență pește alb nu sunt atribuite unei anumite specii. Acestea cuprind macro grupe de produse caracterizate prin diferite modalități și stadii de conservare. Prin urmare, analiza nu se va concentra pe aceste produse, ci mai degrabă pe produsele care aparțin altor grupuri distincte.

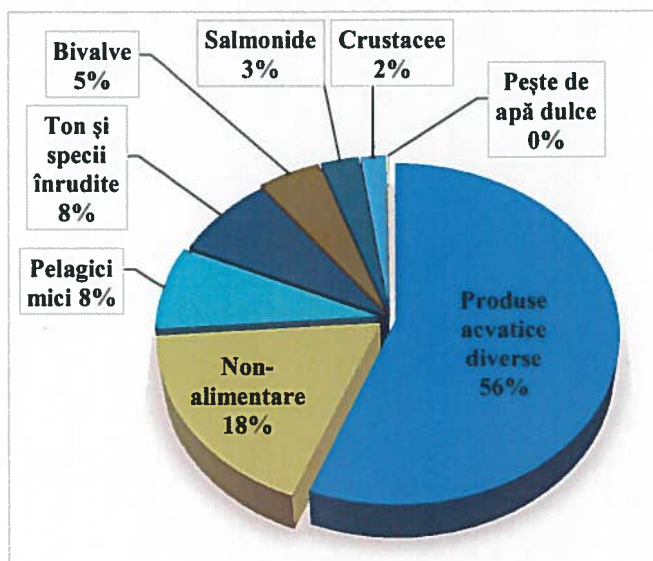

Figura 2.7. Compoziția produselor procesate din pește vândute în UE (cantitate, 2011)
(Sursa: EUMOFA bazat pe elaborarea de date EUROSTAT - PRODCOM)

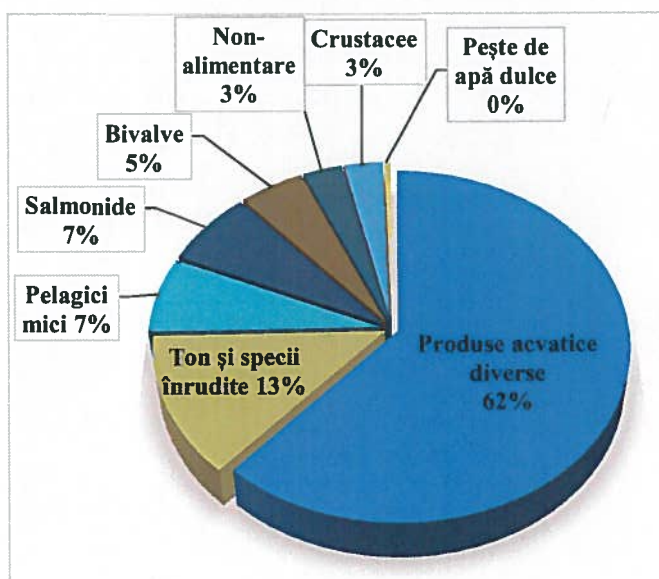

Figura 2.8. Compoziția produselor procesate din pește vândute în UE (valoare, 2011)
(Sursa: EUMOFA bazat pe elaborarea de date EUROSTAT - PRODCOM)

Tonul (preparate și conserve din ton) și speciile înrudite (pești săritori și bonito Atlantic) au constituit al doilea cel mai important grup de produse prelucrate vândute în UE, în valoare de 13% din toate produsele prelucrate. Produsele grupului au reprezentat 351.000

de tone în 2011 și asemănător în 2010, dar înregistrând o creștere valorică de circa 9% ajungând astfel la circa 2,1 miliarde de euro.

Aceeași creștere a fost înregistrată în ceea ce privește prețul, deoarece acesta a crescut de la 5,61 euro/kg la 6,10 euro/kg. Tonul și speciile înrudite prelucrate au fost vândute în principal în Spania, care au reprezentat 70% din vânzările totale ale UE. Cantitatea vândută în Spania s-a ridicat la 248.366 de tone (4.400 tone față de 2010), în timp ce valoarea vânzărilor a crescut cu 165 de milioane de euro, ajungând la 1,4 miliarde de euro.

În anul 2011, prețul a crescut cu 10% față de anul 2010 (de la 5,33 euro/kg în 2010 la 5,90 euro/kg în 2011). În plus, față de creșterile din Spania, cantitatea de ton prelucrată și tonul ca atare, vândute în Italia, a ajuns la 67.000 de tone în 2011, pentru o valoare de aproape 490 de milioane de euro, la prețul de 7,30 euro/kg, (20% mai mare decât media UE).

Produsele prelucrate din pești pelagici de mici dimensiuni vândute în UE au totalizat 355.000 tone, cu o valoare de 1,18 miliarde de euro. Din acest grup, preparatele și conservele din hering au avut cele mai mari vânzări, în cantitate totală de 197.000 de tone pentru o valoare de 540 milioane de euro, la un preț de 2,74 euro/kg. Cele mai mari vânzări de hering preparat și conservat au fost în Polonia și Germania, care au reprezentat împreună mai mult de 90% din totalul UE. Polonia a obținut aproape 100.000 de tone în 2011, cu o valoare de 235 de milioane de euro, ceea ce reprezintă o creștere de circa 6.000 de tone și 10 milioane de euro, dar înregistrând o ușoară scădere (2%) a prețului, de la 2,41 euro/kg în 2010 la 2,36 euro/kg în 2011. Germania a raportat un volum de 78.000 de tone, ceea ce indică o scădere de 2.500 de tone, și o valoare de 242 de milioane de euro, care a fost cu 11 milioane de euro mai mică decât în 2010. S-a înregistrat o ușoară scădere a prețului de la 3,15 euro/kg în 2010 la 3,11 euro/kg în 2011.

Salmonidele, grupul de produse prelucrate vândute în UE cu cea mai mare valoare medie pe unitate, au înregistrat un preț de 9,23 euro/kg în 2011, ceea ce a reprezentat o scădere cu 20%, față de prețul din 2010 (11,47 euro/kg). Acest grup cuprinde, practic, preparate și conserve din somon și somon afumat. În 2011, volumul acestora a ajuns de la 41.500 tone la 90.000 de tone, respectiv, pentru o valoare de circa 88 de milioane de euro și 1,1 miliarde de euro. Preparatele sau conservele din somon (în principal conserve din somon Pacific) au fost cel mai bine vândute în Marea Britanie, care a achiziționat 80% din totalul comercializat la nivelul UE (33.500 tone), cu o valoare de 25 de milioane de euro, la un preț

de 0,76 euro/kg. Acest preț a fost cu 60% mai mic decât media UE, de 2,13 euro/kg. Somonul afumat fost vândut în principal în Polonia, care a achiziționat 38.400 de tone, sau 40% din totalul de 90.000 de tone comercializat în UE. Valoarea achizițiilor de produse din somon ale Poloniei a fost de aproape 460 de milioane de euro, iar prețul său de 11,93 euro/kg a fost cu 5% mai mic decât media UE de 12,51 euro/kg (figura 2.9).

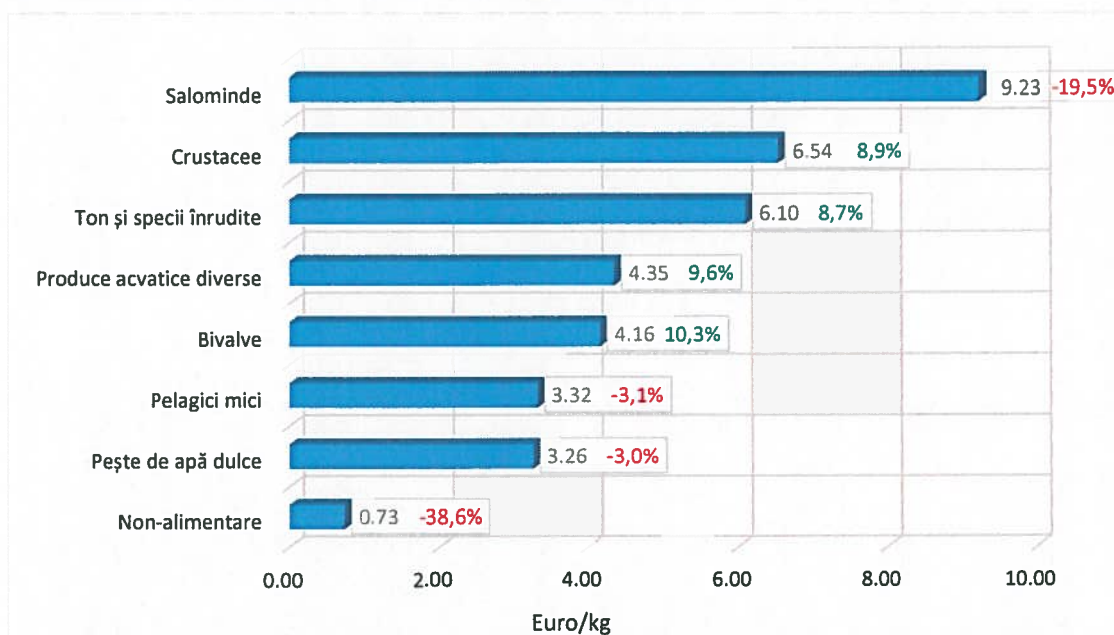

Figura 2.9. Prețurile celor mai importante grupe de produse procesate vândute
(Sursa: 2014 Edition THE EU FISH MARKET)

În 2011, bivalvele au înregistrat creșteri atât în cantitate cât și în valoare. S-au vândut aproximativ 190.000 de tone, cu o valoare de 786 milioane de euro, care a reprezentat o creștere cantitativă de 24.000 de tone și o creștere valorică de 163 milioane de euro față de 2010. Prețul pentru bivalve a înregistrat, de asemenea, o creștere de 10%, de la 3,77 euro/kg în 2010 la 4,16 euro/kg în 2011, Spania a furnizat pe piață cea mai mare cantitate de bivalve prelucrate (53%), reprezentând 99.400 de tone în 2011, cu o valoare de 417 milioane și la un preț de 4,20 euro/kg, ceea ce a fost în linie cu media UE.

Crustaceele, comercializate preponderent în stare congelată, au înregistrat o mică creștere cantitativă, de la 84.000 de tone în 2010 la 88.000 de tone în 2011. S-a raportat, de asemenea și o creștere valorică de 71 de milioane de euro, de la 506 milioane de euro, în 2010 la 577 milioane de euro, în 2011, înregistrându-se și o creștere a prețului cu circa 9%,

de la 6 euro/kg în 2010 la 6,54 euro/kg în 2011. Dintre statele membre UE, Spania a cumpărat cea mai mare cantitate de crustacee, circa 50.000 de tone, care a reprezentat circa 60% din totalul comercializat la nivelul UE.

2.1.4 Date statistice (acvacultură, pescuit marin, semipreparate)

După recalcularea cantității totale de pește pentru anii anteriori, cu factorii de conversie ajustați se constată un declin cantitativ cu circa 422.000 de tone, nivelul total de 13,7 milioane de tone fiind cel mai mic din UE(27), (figura 2.10).

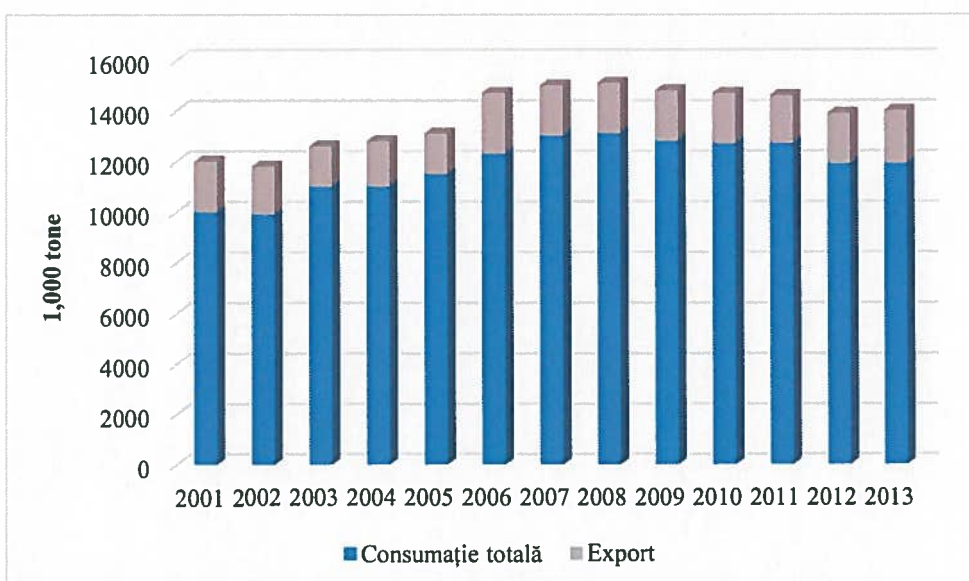

Figura 2.10. Cantitatea de pește furnizată consumului și exportului din 2001 – 2003 UE (15), 2004-2005 UE (25), din 2006 UE (27)
(Sursa: FINFISH STUDY 2013, A.I.P.C.E.-C.E.P)

Peștele reprezintă o resursă naturală, biologică, mobilă (uneori pe distanțe mari) și regenerabilă. Spre deosebire de acvacultură, peștele capturat din bazinele acvatice naturale nu poate fi deținut înainte de a fi prins. Din acest motiv, stocurile de pește continuă să fie privite ca o resursă comună, care trebuie să fie gestionată în mod colectiv. Acest lucru a dus la elaborarea unor politici care reglementează cantitatea de pește pescuit, precum și tipurile de tehnici de pescuit și unelte folosite în activitatea de pescuit.

Cele mai importante flote de pescuit între statele membre ale UE au fost, de departe, cele din Italia, Franța, Spania și Marea Britanie. În 2012, flotele de pescuit din fiecare dintre aceste țări au avut o putere totală de între 0,8 - 1,0 milioane kW. În ceea ce privește tonajul

brut, flota de pescuit spaniol a fost de departe cea mai mare (388.000 tone brut), fiind aproape de două ori mai mare decât flota din următorul stat din UE, cea a Marii Britanii. Pe de altă parte, flota de pescuit a Norvegiei cu o putere totală de circa 1,2 milioane kW, a depășit oricare din flotele statelor membre UE, în timp ce tonajul brut al acesteia a fost cu puțin sub cel al flotei spaniole.

După ce captura totală a UE(28) a atins punctul culminant în 1995, la 7,6 milioane de tone de greutate în viu (calculate ca suma capturilor din cele șapte regiuni pentru care statisticile sunt reglementate prin acte juridice ale UE) aceasta a scăzut constant în fiecare an, fiind relativ stabilă între 2007 și 2011. Apoi captura totală în anul 2012 a fost cu 28,0%, mai mică decât cu 10 ani în urmă și 42,1% mai mică decât în 1995.

Totalul capturilor realizate de flotele de pescuit din Danemarca, Spania, Marea Britanie și Franța a reprezentat puțin peste jumătate (53,1%) din captura cumulată realizată de toate flotele de pescuit a UE(28) în 2012, aproximativ aceeași cu cota lor combinată în ultimii ani. Printre cele 14 state membre ale UE, care au avut o captură de cel puțin 100.000 de tone în 2002, s-au înregistrat în Danemarca (-65,1%), Lituania (-53,0%) și Suedia (- 48,9%), în timp ce captura totală a scăzut cu aproximativ o treime în Franța, un sfert în Italia și Țările de Jos și o cincime în Letonia. Dintre cele 14 state membre a UE, Finlanda a înregistrat o creștere substanțială, înregistrând o captură în creștere cu 26,6%. Pentru comparație, în aceeași perioadă de timp, captura islandeză a scăzut cu 32,3%, în timp ce în Norvegia a scăzut cu 25,3%; captura islandeză și norvegiană combinată a fost echivalentă cu 79,2% din captura totală a UE-28 din anul 2012.

Capturile înregistrate în statele membre UE-28 au fost realizate în proporție de circa 74% în Atlanticul de nord-est, Marea Mediterană și Marea Neagră - a doua cea mai mare zona de pescuit.

Nivelul producției din acvacultură în UE(28) a rămas aproape stabil în perioada 2002-2012, cu o producție anuală între 1,24 și 1,36 milioane de tone. Cei mai mari producători din acvacultură au fost din Spania, Franța, Marea Britanie, Italia și Grecia. Aceștia au realizat împreună circa trei sferturi (76,0%) din producția totală de acvacultură în 2012. Printre țările terțe incluse în figura 2.12, Norvegia are o producție obținută din acvacultură extrem de ridicată, care în 2012, a depășit întreaga producție a statelor UE(28). De asemenea, producția de acvacultură din 2012 a Turciei a fost substanțială.

Dezvoltarea producției de acvacultură între 2002 și 2012 a urmat modele diferite între statele membre ale UE. Printre producătorii mari, Irlanda, Franța, Germania și Țările de Jos au raportat o producție în 2012, care a fost cu cel puțin 10,0% mai mică decât în 2002, în timp ce o creștere de circa 10,0%, a fost înregistrată în Grecia și Marea Britanie. Nivelul de producție din 2012 în Spania, Polonia, Danemarca și Republica Cehă a fost destul de similară cu nivelul înregistrat 10 ani mai devreme. Printre producătorii mai mici, creșterea cea mai remarcabilă a fost înregistrată de Malta, unde producția de acvacultură a crescut de peste șase ori și Bulgaria, unde producția s-a triplat. Producția de acvacultură din Norvegia a fost de peste două ori mai mare între 2002 și 2012.

Tabelul 2.1.

Producția din acvacultură din UE (28) în perioada 2002 – 2012

EU-28 ⁽¹⁾	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Belgia	1 285	1 355	1 325	1 278	1 297	1 319	1 255	1 302	1 272	1 244	1 251
Bulgaria	2	4	2	3	3	4	7	8	8	7	7
Cehia	19	20	19	20	20	20	20	20	20	21	21
Danemarca	32	38	43	39	28	31	37	34	32	34	34
Germania	50	74	57	45	38	45	44	40	41	41	41
Estonia	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0
Irlanda	63	63	58	60	53	53	45	47	46	44	36
Grecia	88	101	97	106	113	113	115	122	121	111	109
Spania	259	272	297	221	294	284	252	258	254	274	267
Franta	252	240	243	245	238	238	238	236	203	194	205
Croația	9	8	10	11	14	13	16	16	16	17	14
Italia	184	192	118	181	174	181	158	162	154	164	164
Cipru	2	2	2	2	4	3	4	3	4	5	4
Letonia	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lituania	2	2	3	2	2	3	3	3	3	3	3
Luxemburg	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Ungaria	12	12	13	14	15	16	15	14	14	16	15
Malta	1	1	1	5	7	9	7	6	7	4	7
Olanda	54	67	79	71	42	53	47	56	67	44	46
Austria	2	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2
Polonia	33	35	35	38	36	35	37	37	37	37	33
Portugalia	8	8	7	7	8	7	7	7	8	9	10
România	9	9	8	7	9	10	12	13	9	8	10
Slovenia	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Slovacia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Finlanda	15	13	13	14	13	13	13	14	12	12	12
Suedia	6	6	6	6	8	5	8	9	11	13	14
Marea Britanie	179	182	207	173	172	174	180	197	201	199	206
Islanda	4	6	9	8	9	5	5	5	5	5	5
Norvegia	551	584	637	662	709	830	848	962	1020	1145	1321
Elveția	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Muntelegru					0	0	0	0	0	0	0
Macedonia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Serbia					5	7	7	7	7	7	7
Turcia	61	80	94	120	129	140	140	140	140	189	212

(1) 2012: estimate incluzând și datele din 2011 pentru Italia
Sursa: Eurostat(online data codes:fish_aq and fish_aq2a)

(Sursa: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statisticsexplained/images/Aquaculture_production)

2.2 Consum

2.2.1 Date statistice (acvacultura, pescuit marin, semipreparate)

În 2011, consumul aparent de produse din pescuit și acvacultură în UE a ajuns la 12,3 milioane de tone. Dintre acestea, 9,4 milioane de tone au provenit din activități de pescuit în timp ce 2,9 milioane de tone au fost din acvacultură. Consumul de pește pe cap de locuitor, s-a ridicat la 24,53 kg, în ușoară creștere față de 2010 (24,48 kg/cap de locuitor). Cu toate acestea, consumul pe cap de locuitor a fost mai mic comparativ cu anul 2008 (25,9 kg/cap de locuitor) și 2009 (25,3 kg/cap de locuitor). Mai exact pentru 2011, consumul de pește de 18,7 kg/cap de locuitor din UE provine din activități de pescuit, restul de 5,8 kg/cap de locuitor provenind din acvacultură. În perioada analizată se constată o creștere a consumului de produse din pește provenind din pescuit cu circa 0,35 kg/cap de locuitor (circa 2%) și o scădere a consumului de produse din pește din acvacultură cu circa 0,30 kg/cap de locuitor (circa 5%) (Tabelul 2.2.).

Tabelul 2.2.

Bilanț de aprovizionare și consum aparent în 2011 în statele UE și pe grupe de produse pescărești

Grup de mărfuri	Producție (tone)		Import (tone)		Export (tone)		Consumul aparent (tone)			Pe cap de locuitor (kg)		
	Pescuit	Acvacultură	Pescuit	Acvacultură	Pescuit	Acvacultură	Pescuit	Acvacultură	Total	Pescuit	Acvacultură	Total
Bivalve și celelalte moluște și nevertebrate acvatice	244.268	627.392	307.054	147.656	6.291	6.962	545.031	768.085	1.313.116	1,08	1,53	2,61
Cefalopode	114.972	3	539.468	0	27.610	0	626.830	3	626.833	1,25	mai puțin de 0,01	1,25
Crustacee	214.364	242	407.295	292.323	99.890	1.774	521.769	290.791	812.560	1,04	0,58	1,62
Pleuronectiforme	203.941	11.039	54.635	1.307	50.475	4	208.102	12.342	220.444	0,41	0,02	0,44
Pește de apă dulce	37.700	89.927	130.727	497.149	4.925	2.948	163.502	584.128	747.630	0,33	1,16	1,49
Diverse produse acvatice	34.137	55	317.719	0	9.006	0	342.850	55	342.905	0,68	mai puțin de 0,01	0,68
Alți pești marini	512.132	148.432	576.016	30.775	165.074	6.024	923.074	173.183	1.096.257	1,84	0,34	2,18
Salmonide	8.437	357.497	72.709	764.749	38.083	66.815	43.064	1.055.431	1.098.494	0,09	2,10	2,19
Pelagici mici	2.084.872	1	454.628	0	690.152	0	1.849.347	1	1.849.348	3,68	mai puțin de 0,01	3,68
Ton și specii înrudite	340.160	5.060	1.298.329	1	294.130	421	1.344.360	4.460	1.349.000	2,68	0,01	2,68
Total	4.311.093	1.239.648	6.627.198	1.755.143	1.522.192	85.035	9.909.756	2.909.756	12.325.855	18,74	5,79	24,53

(Sursa: 2014 Edition THE EU FISH MARKET)

În ciuda crizei economice care a afectat Europa în ultimii patru ani, cheltuielile totale pentru produse pescărești și de acvacultură în statele UE a atins, în 2012, cel mai înalt punct din anul 2007, (peste 52,7 miliarde de euro). Aproape 60% din cheltuielile pentru produse pescărești și de acvacultură din statele UE au fost acoperite de trei state membre: Spania, Franța și Italia, care au cheltuit, în 2012, pentru achiziționarea fructelor de mare, 11,3 miliarde de euro, 10,0 miliarde de euro și respectiv 9,7 miliarde de euro, cheltuielile înregistrate în Spania și Franța reprezentând valoarea lor cea mai mare din ultimii patru ani. În aceeași perioadă, în Marea Britanie s-a înregistrat o creștere remarcabilă a cheltuielilor pentru consumul acestor produse (+ 11%).

Cheltuielile de consum înregistrate în 2012 pentru produsele pescărești din pescuit și acvacultură în statele UE au atins apogeul în 2007 (figura 2.11).

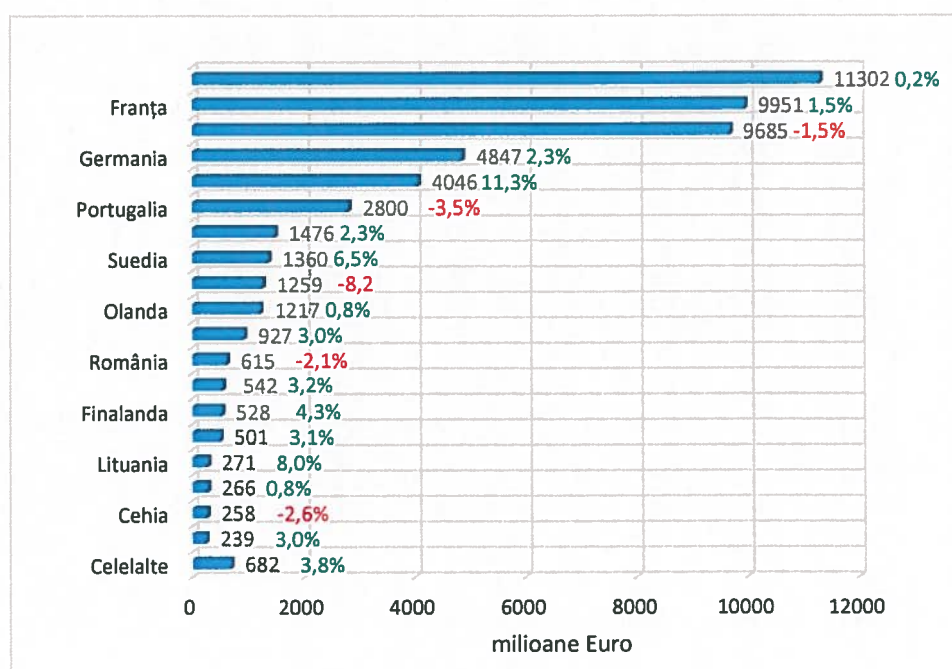

Figura 2.11. Cheltuielile pentru produse pescărești și din acvacultură, în UE, în 2012 de către statele membre UE și variația 2012/2011.
(Sursa: 2014 Edition THE EU FISH MARKET)

2.2.2 *Tendențe în consum*

Proiectarea perspectivei consumului de pește se bazează pe ipoteze derivate din tendințele de consum din trecut, literatura de specialitate și consultarea experților³. Pentru proiectarea consumului, s-au elaborat un număr important de ipoteze în ceea ce privește pescuitul, acvacultura, producția de mărfuri, importurile și exporturile de mărfuri. Pentru capturi, este probabil ca navele europene să se confrunte cu o creștere zero în producție până la 2030. Reglementări recente ale Comisiei Europene cu privire la cod și eglefin din Marea Nordului au confirmat nivelul ridicat de exploatare a stocurilor și dificultățile refacerii stocurilor pe termen scurt sau mediu. Acvacultura este în creștere la unele specii precum somonul, bibanul de mare și dorada, dar constrângerile de mediu, dezvoltarea altor activități ocupaționale în zonele de coastă precum și regulile de sănătate și siguranță alimentară nu vor permite acvaculturii să-și continue evoluția sa exponențială în viitor.

Industria europeană de prelucrare a peștelui se va confrunta în viitorul apropiat și cu o provocare majoră în ceea ce privește importul de pește provenit din țările în curs de dezvoltare procesat competitiv la un standard ridicat de calitate și siguranță. Având în vedere că industria europeană va fi mult mai dependentă de țările terțe pentru aprovizionarea cu materii prime, este posibil ca în afară de întreprinderile de tip consorțiu, industria pescuitului să aibă de suferit din această competiție și, în consecință, să scadă. Importurile din țări terțe vor beneficia, de asemenea, de eliminarea progresivă a barierelor comerciale și dispariția preferințelor acordate țărilor ACP. Pentru țările asiatice aceasta ar trebui să conducă la o consolidare competitivă a poziției lor pe piața mondială.

Problema de furnizare/aprovizionare a pieței europene cu pește, care este în creștere, nu este ridicată în raport dar se evidențiază o constrângere pentru creșterea consumului de produse diferite. Principalul motiv pentru aceasta este faptul că prețul mediu de pește în piețele europene este ușor mai mare decât prețul internațional (cu excepția Japoniei).

Prin urmare, nu va trebui să fie o schimbare în produsele comerciale din alte țări din Europa. Asta se întâmplă deja cu țările africane care fac parte din grupul ACP. Țări din Africa de Nord-Vest s-au confruntat, de-a lungul ultimilor zece ani, cu o scădere a ofertei lor nete de material piscicol, în special pentru Spania, Franța și Italia. Nu există încă un potențial

³ Failler, P., *Future prospects for fish and fishery products. 4. Fish consumption in the European Union in 2015 and 2030. Part 1. European overview.* FAO Fisheries Circular. No. 972/4, Part 1. Rome, FAO. 2007

de creștere în continuare a exportului din aceste țări, ceea ce înseamnă impact negativ ulterior pentru aprovizionarea lor cu pește.

Tendențele prețurilor la pește sunt menționate în raport, dar nu sunt folosite pentru a regla nivelul de aprovizionare cu această cerere. Principalul motiv pentru aceasta îl constituie faptul că prețul a fost stabil, în perioada 1989-1998. Al doilea motiv pentru a nu lua prețul ca un ajustor este că producția de acvacultură duce în jos prețul de specii demersale: prețurile somonului iau tot mai mult rolul de referință de preț pentru alte specii de pești din acvacultură și a speciilor sălbatice. Cu alte cuvinte, speciile de crescătorie joacă rolul de regulator de preț, cu o tendință de a merge în jos de fiecare dată când există o îmbunătățire a tehnologiilor de creștere și în special de furajare. Acest lucru face ca producătorii de somon, de exemplu, să-și arunce uneori produsele lor pe piața europeană.

Previziunile indică o creștere a cererii pentru produsele de fructe de mare în anul 2030, consumul mediu pe cap de locuitor din statele EU(28) se va muta de la 22 kg/cap de locuitor/an, în 1998 la 24 kg/cap de locuitor/an. Cele două kilograme suplimentare de consum pe cap de locuitor înseamnă că sursa netă va trebui să crească cu 1,6 milioane de tone (respectiv 1,1 milioane de tone pentru cele 2 kilograme în plus pe persoană și 550 000 de tone ca urmare a creșterii suplimentare a populației cu circa 22 milioane de locuitori). Creșterea acvaculturii nu va fi în măsură să satisfacă cererea tot mai mare de pește, astfel încât importurile se vor ridica la 11 milioane de tone (15% față de 1998), crescând dependența Europei de restul lumii.

Aderarea unor noi state la UE va crește comerțul intra-european: în primul rând pentru că o mare parte a comerțului european extern este în prezent între țările occidentale și de est și în țările nordice; în al doilea rând pentru că instalațiile de prelucrare din vest sunt relocate la fostele țări ale Uniunii Sovietice, cum ar fi statele baltice, sau Polonia în al treilea rând pentru că există o reducere de reexporturile dintre țările occidentale. Ultimul punct va duce la suprimarea unor lanțuri de distribuție de pește stabilite în scopul de a reduce costurile, care sunt costuri mai mult sau mai puțin de tranzacție. În general, va exista o legătură directă între producătorii mondiali și industria de prelucrare europeană.

Cererea tot mai mare produse gata de consum va fi observată peste tot în Europa, în 2030, dar cu o tendință mai pronunțată în statele UE(15), din cauza puterii de cumpărare mare.

Modificările în consum sunt, în principal schimbări în produse, mai degrabă decât de specii: aceeași specie va fi consumată în 2030, dar într-o formă diferită. Țările din est vor introduce progresiv modelul de consum al statelor UE(15). Îmbunătățirea obiceiurilor de consum și schimbarea economiei va permite încet țărilor est-europene să dezvolte mai degrabă o piață determinantă a cererii, decât o sursă de producere a uneia. Dar, în spatele standardizării aparente a consumului, vor exista în continuare diferențe regionale: un consumator spaniol nu va avea același model de consum ca unul suedez sau român.

Preferințele naționale vor fi exacerbate prin oferta netă de mărfuri care respectă gusturile istorice și obiceiurile și integrează condiții moderne de trai.

2.3 Comerț

În figura 2.12 sunt raportate date privind numărul de întreprinderi ce activează în sectorul de acvacultură, producția totală vândută, cifra de afaceri obținută în urma vânzării producției, forța de muncă ca număr și ca echivalent normă întreagă și câștigul mediu din statele membre UE, pentru anul 2011⁴. Valorile raportate au fost completate cu date FAO, în principal pentru a compensa lipsa datelor din acvacultura continentală la nivelul statelor membre (datele FAO sunt raportate cu roșu).

Datele disponibile pentru 15 state membre care însumează circa 90% din producția totală din UE, arată că există mai mult de 11.000 de companii care activau la nivelul anului 2011. Se apreciază totuși că, în statele UE(28) numărul întreprinderilor/companiilor care au principala activitate, acvacultura ar putea fi între 14.000 și 15.000. Aceleași cifre au fost estimate și în rapoartele STECF din 2012 și 2013 care vizau acvacultura la nivel european în 2011 și 2012.

Majoritatea companiilor din sectorul de acvacultură din statele UE sunt micro întreprinderi (cu mai puțin de 10 angajați). În 2011, acestea au avut o pondere de circa 87% din totalul întreprinderilor active în sector. Întreprinderile cu mai puțin de 5 angajați au reprezentat în anul 2011, 75% din totalul întreprinderilor din acvacultura statelor UE, urmate de întreprinderi cu mai mult de 10 angajați (13%) și întreprinderi cu 6-10 angajați (12%). Aceste microîntreprinderi tind să fie familiale și sunt, de obicei, la scară mică față de marile

⁴2013-12_STECF 13-30 - Aquaculture economics Summary report_JRCxxx in Capitolul 4 ECONOMIC PERFORMANCE OF THE EU AQUACULTURE SECTOR

companii utilizând metode intensive de capital. Numărul întreprinderilor cu mai mult de 10 angajați a crescut în 2011 de la 9% în 2008 până la 13%.

Țara	Numărul de întreprinderi		Volumul total de vânzare		Cifra de afaceri		Ocuparea forței de muncă		Echivalenți normă întreagă		Salariul mediu	
	număr		mii de tone		milioane €		număr		număr		mii €	
Austria			2.2	—	19.3	▼						
Belgia			0.0	▼	0.2	▼						
Bulgaria	288	▼	4.1	▲	10.0	▲	270	▲	270	▲	2.4	▲
Croația			12.8	▼	50.6	▼						
Cipru	15	▲	4.7	▲	30.6	▲	292	▲	276	▲	11.1	▼
Cehia			21.0	▲	44.5	▲						
Danemarca	135	▼	40.5	▼	145.8	▲	437	—	299	▲	70.4	▼
Estonia			0.4	▼	1.6	▼						
Finlanda	132		10.1	▲	56.7	▲	445	▲	349	▲	38.0	▲
Franța	3290	—	283.1	▼	898.5	▲	18522	▼	10658	▼	24.8	▲
Germania			39.1	▼	85.9	▼						
Grecia	1017	—	121.8	—	523.3	—	5559					
Ungaria			15.6	▲	30.3	▲						
Irlanda	292	▼	44.8	▼	128.5	▲	1748	▲	958	—	26.7	▼
Italia	587	▼	157.0	▼	422.9	▼	5076		2116	▼	31.0	▼
Letonia			0.5	—	1.1	▲						
Lituania			3.3	▲	7.2	▲						
Luxemburg	0		0	—	0	—	0		0			
Malta	6		3.8	▼	50.5	▼	189	▼	165	▲	18.1	▼
Olanda		▼	42.5	▼	81.2	▼						
Polonia	4	▼	29.0	▼	61.6	▼						
Portugalia	1453	—	7.9	▲	56.8	▲	2316	—	1749	▲	7.2	—
Romania	201	▼	8.4	▼	16.4	▼	1316	▼	1047		6.3	▲
Slovacia			0.8	▲	2.2	▲						
Slovenia			1.4	▲	3.4	▲						
Spania	3059	—	276.9	▲	501.1	▲	27180	▼	6639	▲	21.2	▲
Suedia	153	▼	14.5	▲	47.5	▲	392	—	263	▲	50.6	▲
Marea Britanie	575	▲	199.0	▼	740.3	▲	3064	▼	2671	▼	23.3	▲
Total UE	11226	▼	1345.3	—	4018.0	▲	66905	▼	27549	▼	23.0	▲

■ Date FAO
■ Date DCF

Figura 2.12. Performanțele economice ale sectorului de acvacultură a UE, în 2011
(Sursa: 2013-12_STECF 13-30 - Aquaculture economics Summary report_JRCxxx)

Din datele DCF, completate cu datele FAO⁵, producția totală vândută din sectorul de acvacultură din statele UE(28), în anul 2011, a fost estimată la circa 1,35 de milioane de tone. Aceasta corespunde unei scăderi cu 1% din producția raportată în 2010 (1,36 milioane de tone). Producția UE (28) raportată de către FAO a fost stabilită la 1,28 de milioane de tone atât pentru anul 2010 cât și pentru anul 2011. Datele FAO arată o tendință de scădere a producției din acvacultura statelor UE(28) de mai bine de 10 ani (figura 2.12).

2.3.1. Importuri

Balanța importurilor și exporturilor din statele UE, în ceea ce privește produsele pescărești din pescuit și acvacultură este net favorabilă importurilor, acestea înregistrând o cantitate de 5,6 milioane de tone ceea ce reprezintă o valoare de 19,2 milioane de euro. Cel mai mare importator de pe piața UE este Spania cu o cantitate de 1 milion de tone, ceea ce reprezintă circa 18% din totalul importurilor realizat la nivel de UE. Alte state care au importuri ridicate sunt Germania, Danemarca, Suedia și Marea Britanie în timp ce la polul opus se află Luxemburg cu doar 71 de tone importate. Printre alte state cu importuri scăzute amintim Ungaria cu 2.703 tone, Slovenia cu 4.543 tone și Slovacia cu 4.593 de tone (figura 2.13).

⁵ Datele DCF privind producția totală vândută au fost completate cu datele FAO privind producția pentru a oferi o imagine de ansamblu a tuturor celor 28 de state membre UE. Atât FAO cât și EUROSTAT raportează datele privind producția, cu toate acestea definiția lor privind producția se bazează pe primele vânzări. Regulamentul CE nr. 762/2008 definește „producția” utilizată de către EUROSTAT ca ieșire din acvacultură la prima vânzare, inclusiv producția obținută în pepiniere și oferită la vânzare. O abordare similară este utilizată și de către FAO. Prin urmare, FAO și EUROSTAT utilizează vânzările totale ca o estimare a producției totale. Cu toate acestea datele DCF pot să nu fie identice cu datele FAO și EUROSTAT, principalele diferențe putând fi explicate prin faptul că: atunci când o țară nu raportează anumite date la EUROSTAT, datele respective rămân lipsă, în timp ce statisticile FAO oferă o acoperire mai mare deoarece valorile lipsă sunt înlocuite cu estimări ale FAO; datele EUROSTAT și FAO se bazează pe producția destinată consumului, în timp ce datele DCF se bazează pe vânzarea tuturor produselor din acvacultură realizate de companii (și pentru consum și ca material de populare). Deoarece un produs poate fi vândut de mai multe ori (ex. ca larvă, ca pui, ca adult), este posibil să apară dubla contabilizare atunci când se încearcă a se estima producția din vânzări (DCF); datele EUROSTAT și FAO se bazează pe toate vânzările producției din acvacultură, în timp ce datele DCF se bazează doar pe vânzările (producția) companiilor a cărei principală activitate este acvacultura; dacă datele DCF sunt colectate, la nivel național, prin intermediul chestionarelor, calitatea datelor va depinde de rata de răspuns (rata de eșantionare realizată).

Din punct de vedere valoric, după Spania, cu o valoare a importurilor de 3,3 miliarde de euro, urmează Suedia și Marea Britanie cu circa 2,4 miliarde de euro și respectiv, 2,2 miliarde de euro.

	Import		Export	
		€		€
BE	130 141	665 166	6 750	28 696
BG	9 600	13 618	2 030	10 903
CZ	17 082	47 143	2 459	7 946
DK	664 394	1 822 683	268 605	571 447
DE	708 407	1 993 497	131 397	289 595
EE	7 071	14 073	92 351	72 546
IE	32 968	16 999	173 223	161 640
EL	92 203	205 528	11 479	63 604
ES	1 020 165	3 341 905	400 891	883 443
FR	451 654	1 841 564	113 497	359 720
HR	12 920	43 186	11 759	35 892
IT	432 515	1 802 126	24 530	123 145
CY	8 158	30 675	2 701	13 688
LV	15 556	26 429	69 313	62 524
(continue) ►				
LT	50 461	109 850	14 728	21 706
LU	71	1 158	154	1 981
HU	2 703	6 033	1 437	4 664
MT	8 207	19 038	2 151	32 101
NL	428 061	1 569 991	403 434	577 482
AT	11 364	58 546	2 601	13 205
PL	162 202	374 328	29 639	88 475
PT	118 564	377 499	34 496	166 403
RO	17 816	28 314	662	1 828
SI	4 543	13 481	2 028	10 253
SK	4 593	9 848	1 177	3 335
FI	41 697	148 456	23 845	15 254
SE	595 503	2 433 147	15 116	54 657
UK	529 453	2 224 135	134 289	494 178
EU-28	5 578 068	19 238 417	1 976 740	4 170 313

Figura 2.13. Importurile și exporturile produselor din acvacultură și pescuit din UE, în anul 2012

(Sursa: Facts and figures on the Common Fisheries Policy – Basic statistical data 2014)

Dintre produsele pescărești, care fac obiectul importurilor în statele UE, Spania deține supremația în ceea ce privește peștii pelagici (867 de mii de tone), moluștele (859 de mii de tone) și crustaceele (744 de mii de tone) în timp ce, Suedia realizează cele mai mari importuri de salmonide (1,8 milioane de tone), Germania cele mai mari importuri privind alte specii de pești (877 de mii de tone) și Danemarca în ceea ce privește produsele non-consum (281 de mii de tone) (figura 2.14).

Pești pelagici		Salmonide		Alte specii de pește	
ES	867 072	SE	1 826 999	DE	877 908
IT	549 767	DK	538 009	UK	834 015
FR	462 727	DE	264 238	NL	825 363
UK	428 526	UK	242 283	ES	786 631
DE	314 127	FR	83 088	DK	541 850
NL	218 342	FI	82 831	FR	497 291
PL	107 641	PL	46 867	SE	428 573
DK	80 512	NL	44 407	IT	347 312
Other Member States	335 457	Other Member States	100 903	Other Member States	891 345
Total EU-28	3 364 171	Total EU-28	3 229 625	Total EU-28	6 030 289

Crustacee		Moluște		Produse non-alimentare	
ES	744 024	ES	859 073	DK	281 005
UK	565 989	IT	554 787	DE	243 096
FR	524 982	FR	215 619	UK	96 304
NL	390 329	PT	79 674	ES	68 220
DK	347 814	EL	65 891	FR	57 856
BE	309 004	UK	57 018	EL	55 747
IT	302 175	NL	52 054	NL	39 496
DE	257 119	BE	49 150	IT	29 239
Other Member States	219 546	Other Member States	92 696	Other Member States	56 427
Total EU-28	3 660 981	Total EU-28	2 025 962	Total EU-28	927 390

Figura 2.14. Importurile produselor din acvacultură și pescuit din UE, în anul 2012, pe categorii
(Sursa: Facts and figures on the Common Fisheries Policy – Basic statistical data 2014)

Produsele din pește, semi-preparate, importate sunt reprezentate de peștele care a fost supus unei etape de procesare primară, cum ar fi filetarea, produsele obținute fiind apoi utilizate ca materie primă în obținerea altor produse cu valoare adăugată în sectorul de procesare din UE. Cele mai importante dintre acestea, sunt brichetele utilizate pentru produsele de consum cum ar fi oase de pește, materie primă sărată sau uscată. Aceste produse semi-preparate reprezintă 2,04 milioane de tone din totalul importurilor (82%) dar din punct de vedere cantitativ acest import a scăzut cu 5,1% din 2011 ceea ce reprezintă o rată de scădere ușor mai mare decât întreaga categorie (figura 2.15).

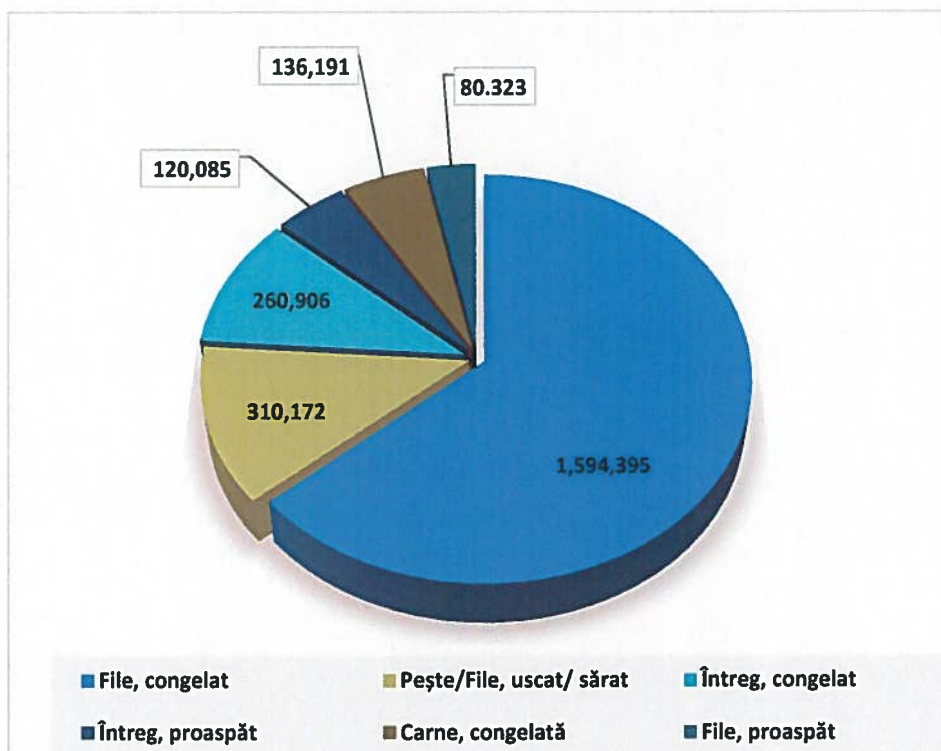

Figura 2.15. Volumul speciilor de pești albi, procesați și neprocesați, importat în UE din țările terțe, în anul 2012
(Sursa: EU Fish Study_2013)

2.3.2. Exporturi

Exporturile produselor pescărești din pescuit și acvacultură din statele UE au înregistrat, la nivelul anului 2012, o cantitate totală de 1,98 milioane de tone reprezentând o valoare de 4,17 milioane de euro. Cei mai mari exportatori din UE sunt Olanda și Spania cu o cantitate de 403 de mii și respectiv, 400 de mii de tone, ceea ce reprezintă circa 40% din totalul exporturilor la nivelul UE. Un alt stat cu exporturi ridicate este Danemarca cu o cantitate de 269 de mii de tone, reprezentând circa 14% din totalul exporturilor. (figura 2.16).

Din punct de vedere valoric, Spania a înregistrat cea mai ridicată valoare, de 883 de milioane de euro, urmată de Olanda și Danemarca cu 577 de milioane și respectiv, 571 de milioane de euro.

În ceea ce privește exportul de produse pescărești din statele UE, circa 50% din acestea sunt reprezentate de produsele congelate, urmate de preparate și conserve (27%), produse proaspete și refrigerate (19%) și produse afumate, sărate sau uscate cu 4%.

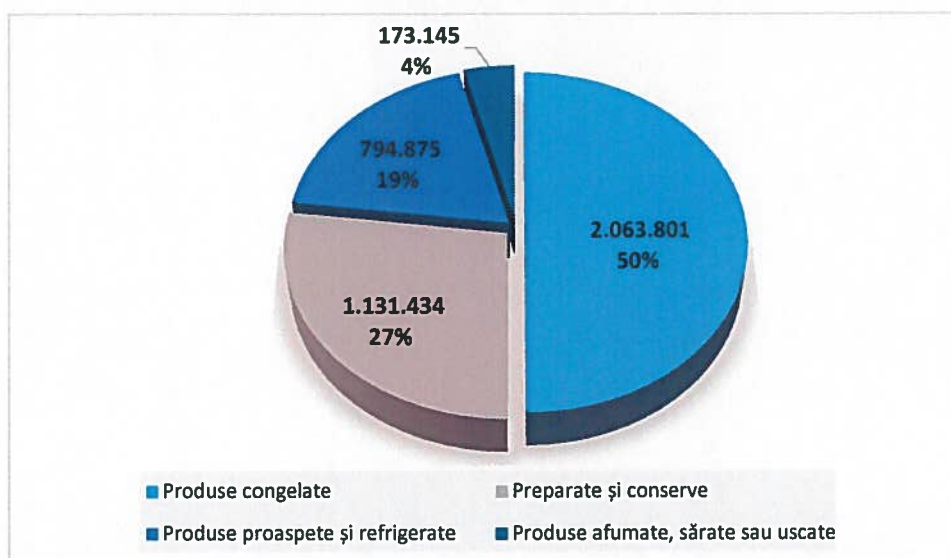

Figura 2:16. Exporturile produselor din pescuit și acvacultură, în anul 2012
(Sursa: Facts and figures on the Common Fisheries Policy – Basic statistical data 2014)

Din punct de vedere al produselor pescărești, care fac obiectul exporturilor în UE, Spania deține supremația în ceea ce privește peștii pelagici (482 de mii de tone), moluștele (99 de mii de tone) și alte specii de pești (274 de mii de tone) în timp ce, Marea Britanie realizează cele mai mari exporturi de salmonide (317 mii de tone), iar Danemarca cele mai mari exporturi de crustacee (107 de mii de tone) și produse non-consum (272 de mii de tone) (figura 2.17).

Pești pelagici		Salmonide		Alte specii de pește	
ES	482 643	UK	317 213	ES	274 278
NL	320 301	DK	41 531	FR	150 421
FR	130 842	PL	30 237	NL	144 402
IE	96 339	DE	27 407	DK	142 948
UK	69 907	FR	25 362	DE	109 248
IT	54 360	NL	18 059	PT	106 476
LV	54 271	SE	11 692	EL	54 848
DE	38 258	EE	8 416	IE	47 561
Other Member States	182 805	Other Member States	32 490	Other Member States	244 863
Total EU-28	1 429 726	Total EU-28	512 407	Total EU-28	1 275 047

Crustacee		Moluște		Produse non-alimentare	
DK	107 233	ES	99 153	DK	272 028
NL	74 090	UK	28 572	DE	101 674
UK	21 091	FR	25 474	NL	16 447
EE	20 915	PT	13 914	UK	10 019
ES	18 474	IT	12 181	FR	9 725
FR	17 902	IE	11 449	ES	4 386
DE	14 093	BG	6 801	PL	3 269
BE	11 374	NL	4 184	SE	3 093
Other Member States	21 268	Other Member States	13 428	Other Member States	10 899
Total EU-28	306 439	Total EU-28	215 155	Total EU-28	431 539

Figura 2.17 Exporturile produselor din acvacultură și pescuit din UE, în anul 2012, pe categorii
(Sursa: Facts and figures on the Common Fisheries Policy – Basic statistical data 2014)

2.4. Instituții și politici de dezvoltare

2.4.1. Instituții și organisme ale UE

Data fiind existența politicii comune în domeniul pescuitului (PAC) și a politicii maritime integrate, la nivelul UE există structuri și instituții cu atribuții de reglementare, implementare și control, după cum urmează⁶:

- *Comisia pentru Pescuit din cadrul Parlamentului European (PECH)*, cu atribuții legate de dezvoltarea politicii comune în domeniul pescuitului și a politicii maritime integrate în ceea ce privește activitățile de pescuit, organizarea comună a pieței produselor pescărești și de acvacultură, elaborarea politicii structurale în sectoarele pescuitului și acvaculturii, punerea în aplicare a obligațiilor internaționale din domeniul pescuitului ș.a;
- *Consiliul Agricultură și Pescuit (AGRIFISH) din cadrul Consiliului Uniunii Europene* – reunește miniștri de resort din fiecare stat membru al UE și are ca principală atribuție adoptarea legislației în domenii care privesc producția de alimente, dezvoltarea rurală și gestionarea pescuitului;
- *Direcția Generală Afaceri Maritime și Pescuit (DG MARE) din cadrul Comisiei Europene* are ca principală responsabilitate implementarea politicii comune în domeniul pescuitului și a politicii maritime integrate, misiunea asumată fiind aceea de a dezvolta potențialul economiei maritime a Europei, de a garanta aprovizionarea constantă cu alimente de origine marină sigure și de a crea condițiile necesare pentru un sector al pescuitului durabil și un mediu marin mai sănătos;
- *Agencia Europeană de Control al Pescuitului (EFCA)* este o structură creată în anul 2005, cu atribuții de control, inspecție și supraveghere în cadrul politicii comune în domeniul pescuitului.

Sub raportul cooperării internaționale, Uniunea Europeană (reprezentată prin Comisie), joacă un rol activ în 15 organizații regionale de gestionare a pescuitului (ORGP-uri) și are în prezent 16 acorduri active de parteneriat în domeniul pescuitului (APP-uri) cu țări terțe, incluzând aici și acordurile cu țările nordice (Norvegia, Insulele Feroe și Islanda)⁷

2.4.2. Asociații profesionale

⁶ Uniunea Europeană – *Sinteze ale legislației UE în domeniul afacerilor maritime și al pescuitului* (2014):

http://europa.eu/pol/fish/index_ro.htm

⁷ Comisia Europeană (2014) – *Politica comună în domeniul pescuitului în cifre. Date statistice de bază*, Ediția 2014

Pentru a-și promova interesele legate de organizarea rațională a producției și o mai bună comercializare a produselor pe piață, pescarii și acvacultorii din spațiul european sunt asociați în cadrul unor **organizații de producători**, cu rol esențial în derularea politicii comune în domeniul pescuitului. În prezent, există organizații de producători în 17 state membre UE, cele mai multe dintre acestea fiind cele de pescuit (Figura 2.18).

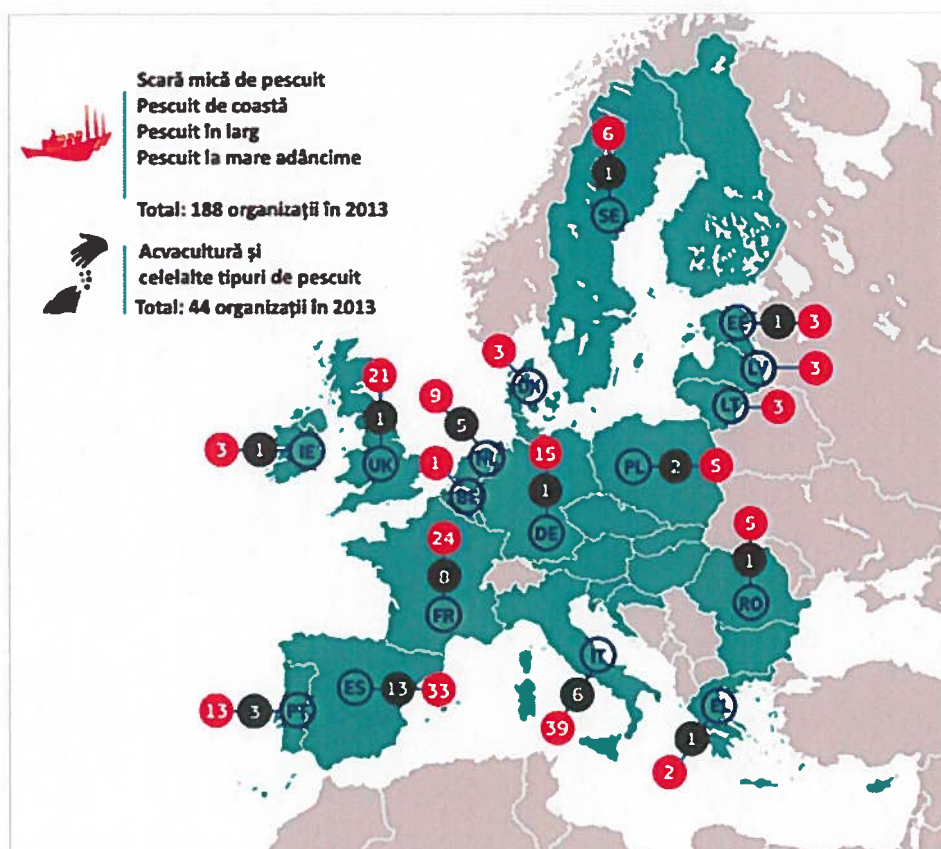

Figura 2.18. Organizațiile de producători din acvacultură și pescuit din Europa
 (Sursa: Facts and figures on the Common Fisheries Policy – Basic statistical data 2014)

În același timp, interesele specifice ale producătorilor/comercianților din sectorul pescăresc sunt reprezentate la nivel european – începând din anul 1959 – de către **Asociația Procesatorilor de Pește din Europa (AIPCE)** și de **Federația Europeană a Organizațiilor Naționale ale Importatorilor și Exportatorilor de Pește (CEP)** – care

funcționează sub o siglă comună AIPCE-CEP, în baza unui acord de cooperare⁸.

De menționat este și faptul că pentru a facilita schimbul de informații și a oferi sprijin diferiților actori implicați în dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești, la nivel european a fost constituită **Rețeaua Europeană a Zonelor Pescărești (FARNET)**⁹, care reunește acele zone pescărești susținute prin Axa 4 a Fondului European de Pescuit (FEP). FARNET are la bază 300 de **Grupuri de Acțiune Locală Pescărești (FLAG-uri)** din 21 de state membre, sprijinind activ realizarea obiectivelor legate de valorificarea produselor pescărești, diversificare, investiții în zonele pescărești, dezvoltarea resurselor umane în domeniu ș.a.

2.4.3. Politici și inițiative

Politica comună în domeniul pescuitului (PCP)

Uniunea Europeană a dezvoltat – încă din anul 1970 – o politică comună în domeniul pescuitului, bazată pe o organizare comună a piețelor. PCP are patru mari domenii de acțiune, respectiv **gestionarea pescuitului** (stabilirea limitelor capturilor totale admisibile – TAC-uri, limitarea efortului de pescuit, adoptarea unor norme care reglementează modalitățile, zonele și perioadele în care se poate pescui, controlul pescuitului, protecția unor specii care nu fac obiectul pescuitului, a stocurilor de pește vulnerabile și a habitatelor sensibile etc.); **piața și politica comercială** (organizarea sectorului, comercializarea produselor din pescuit și agricultură etc.), **politica internațională** (acorduri bilaterale cu țări terțe, cooperare cu organizații regionale și internaționale din domeniul pescuitului ș.a) și **finanțarea politicii** (FEP 2007 – 2013; FEPAM 2014 - 2020, inclusiv controlul acordării ajutoarelor de stat. De asemenea, PCP prevede norme privind acvacultura și implicarea părților interesate¹⁰.

Începând cu 1 ianuarie 2014, a intrat în vigoare **noua politică comună a UE în domeniul pescuitului** (cunoscută și sub numele de **Reforma PAC**), care își propune, în principal, să pună bazele unui pescuit durabil din punct de vedere economic, social și al protecției mediului, acționând în patru direcții: *refacerea stocurilor, eliminarea practicilor neeconomice, responsabilizarea sectorului și dezvoltarea acvaculturii*¹¹.

⁸ AIPCE-CEP: <http://www.aipce-cep.org/content/about-us>

⁹ European Commission – FARNET (2014): <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/cms/farnet/>

¹⁰ DG MARE – *Politica comună în domeniul pescuitului* (2014): http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/index_ro.htm

¹¹ Uniunea Europeană – *Sinteze ale legislației UE în domeniul afacerilor maritime și al pescuitului* (2014): http://europa.eu/pol/fish/index_ro.htm

Politica Maritimă Integrată

În ultimii ani, Uniunea Europeană a lărgit sfera de acțiune a politicii sale maritime, într-un efort de aliniere la obiectivele de creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii ale Strategiei Europa 2020. **Politica Maritimă Integrată** – orizontală și intersectorială - caută să ofere o abordare mai coerentă cu privire la aspecte care au în vedere securitatea și supravegherea maritimă integrată, în baza aceluiași principii ca și în cazul spațiului aerian, planificarea spațiului maritim, cunoașterea mediului marin, întreprinderile maritime competitive, cercetarea științifică, pescuitul¹². În aceeași direcție, *Strategia de creștere albastră* identifică sectoarele cu cel mai mare potențial pentru investiții și generare de locuri de muncă (ex. turismul de coastă, acvacultura, biotehnologia marină, exploatarea minieră a fundului mării sau exploatarea energiei oceanelor)¹³, vizând astfel maximizarea exploatării durabile a mărilor și oceanelor, în paralel cu dezvoltarea economiei maritime.

2.5. Reglementări și surse de finanțare

În perioada 2007 – 2013, *Fondul european pentru pescuit* (FEP) a reprezentat principalul instrument financiar al UE pentru facilitarea punerii în aplicare a politicii comune din domeniul pescuitului și pentru susținerea restructurărilor necesare legate de evoluția sectorului¹⁴. Cu un buget de aproximativ 3,8 miliarde euro (4,3 miliarde euro în prețuri actuale) – din care 75% pentru regiunile slab dezvoltate, FEP a finanțat proiecte în cinci domenii prioritare: **Ajustarea flotei de pescuit (Axa 1)**, **Acvacultură, prelucrare și comercializare (Axa 2)**, **Măsuri de interes comun (Axa 3)**, **Dezvoltare durabilă pentru zonele de pescuit (Axa 4)** și **Asistență tehnică (Axa 5)**¹⁵.

Începând cu anul 2014, FEP a fost înlocuit de **Fondul European pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)**, care are un buget de aproximativ 6,5 miliarde euro pentru perioada 2014 – 2020. FEPAM își propune să susțină noi proiecte destinate punerii în aplicare a politicii comune reformate în domeniul pescuitului și să ofere sprijin financiar pescarilor, acvaculturilor și comunităților de zonele de coastă; de asemenea, fondul va

¹² Idem

¹³ Comisia Europeană (2014) – *Să înțelegem politicile UE: Afaceri maritime și pescuit*, Luxemburg, Oficiul pentru Publicații al UE, 2014

¹⁴ Adicional, guvernele statelor membre au posibilitatea oferirii de ajutoare de stat pentru sectorul pescuitului, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare

¹⁵ DG MARE - *Fondul european pentru pescuit* (2014): http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/eff/index_ro.htm

finanța proiecte menite să impulsioneze “creșterea albastră” și ocuparea forței de muncă în cadrul politicii maritime integrate a UE¹⁶.

Cadrul de reglementare al FEPAM include următoarele componente:

- Regulamentul nr. 1303/2013 de stabilire a unor *dispoziții comune* privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (fondurile ESI);
- Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură;
- Regulamentul (UE) nr. 1380/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind politica comună în domeniul pescuitului;
- Regulamentul nr. 508/ 2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 privind Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime;
- Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 11 iunie 2014 de stabilire a defalcării anuale pe stat membru a resurselor globale din Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime în cadrul gestiunii partajate pentru perioada 2014-2020 [notificată cu numărul C(2014) 3781]

Alocările financiare din FEPAM, pentru fiecare stat membru UE sunt prezentate în figura 2. 19.

¹⁶ DG MARE - Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM) (2014-2020):

http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_ro.htm

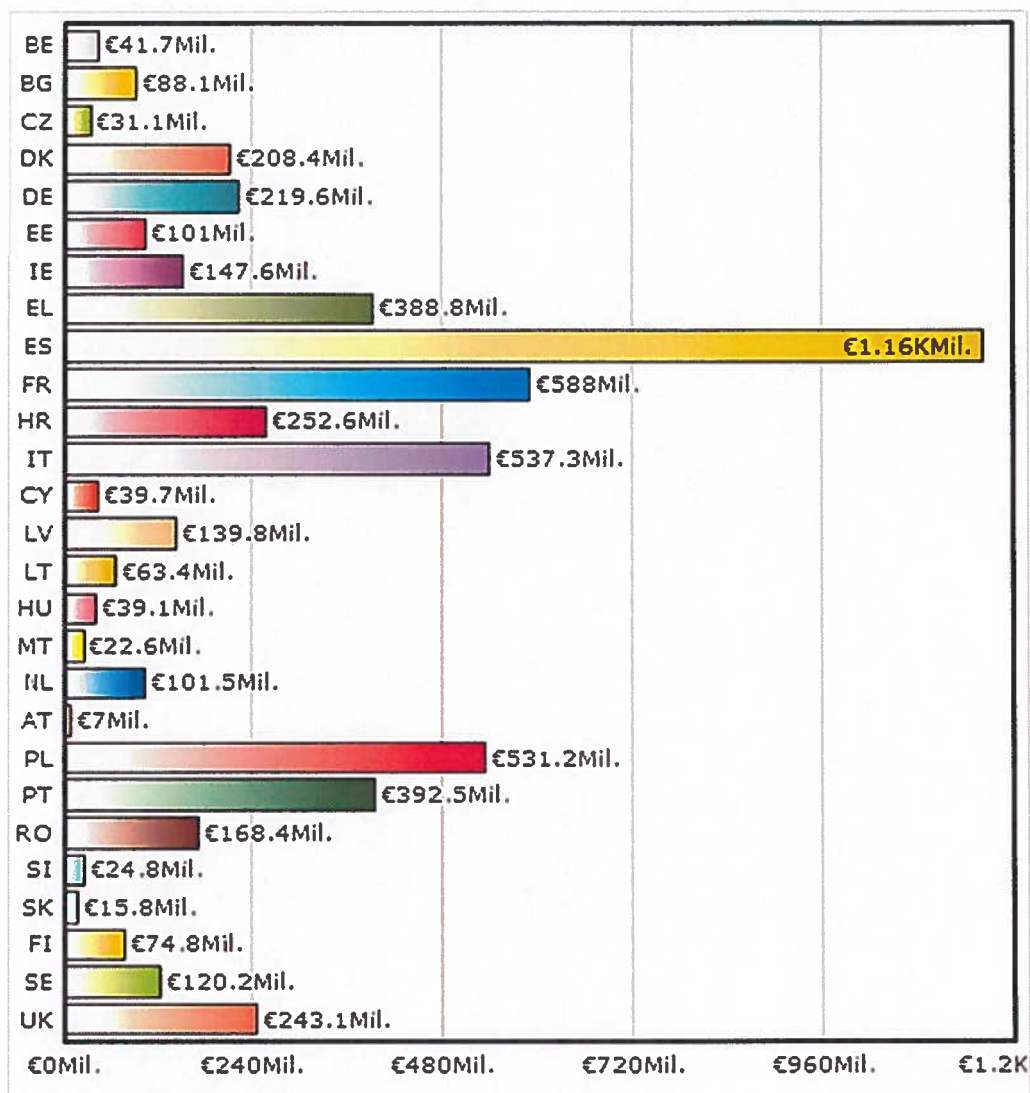

Figura 2.19 Alocările financiare FEPAM, pentru fiecare stat membru UE
(Sursa: http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_en.htm)

Capitolul 3

Analiza generală a pieței de pește și produse din pește din România

3.1 ROMÂNIA- privire generală

România este un stat situat în sud-estul Europei, care se învecinează cu Ucraina și Republica Moldova în nord și est, Ungaria și Serbia la vest și Bulgaria la sud. În sud-est, România are o porțiune de coastă care îi oferă acces la Marea Neagră. Capitala și cel mai mare oraș este București. România este un stat membru al NATO din 2004 și, din 1 ianuarie 2007, al Uniunii Europene. Chiar dacă în concepția politică România se află în sud-estul Europei, din punct de vedere geografic ea se află la distanțe aproximativ egale - circa 2500 km - între granița de apus (Oceanul Atlantic) și cea de răsărit (Munții Ural) a Europei, adică într-o poziție central-sudică. O mare parte din granița României cu Serbia și Bulgaria este formată de fluviul Dunăre. Granița cu Republica Moldova este formată de râul Prut, un afluent al Dunării.

Conform recensământului din 2011, România are o populație de 20 121 641 de locuitori și este de așteptat ca în următorii ani să se înregistreze o scădere lentă a populației ca urmare a sporului natural negativ. O serie de indicatori demografici cu relevanță pentru studiul de față sunt prezentați în continuare:

- *Densitatea populației*: 84,4 loc/km².
- *Populația urbană*: circa 55,20%
- *Populația rurală*: circa 44,80%
- *Rata de creștere a populației*: -0,22% (anul 2010);
- *Populația pe grupe de vârstă*: 0-14 ani: 15,5% (masculin 1,772,583/feminin 1,681,539) ; 15-64 (de) ani: 69,7% (masculin 7,711,062/feminin 7,784,041) ; 65 de ani și peste: 14,7% (masculin 1,332,120/feminin 1,934,076) (2010) ;
- *Numărul de salariați* : 4,5 milioane persoane
- *Populație activă*: 10,5 milioane persoane.
- *Migrație*: conform datelor statistice, circa două milioane de români muncesc în străinătate, însă fenomenul emigrației nu este exact cuantificat.

- *Proiecții:* conform estimărilor, peste 50 de ani tabloul demografic va fi complet diferit: pensionarii vor reprezenta mai mult de jumătate din populația țării.

Conform art. 3 al Constituției României, teritoriul țării este organizat în comune, orașe și județe. În condițiile legii, unele orașe sunt declarate municipii. Administrația județeană, comunală și orașenească este reglementată prin legea administrației publice nr. 215 din 23 aprilie 2001. În anul 1998, în cadrul programului pentru aderarea la UE, consiliile județene din România s-au asociat în opt regiuni de dezvoltare, corespundente nivelului NUTS-II de diviziuni al UE, fără capacități administrative, după cum urmează:

- Regiunea Nord-Est, cuprinzând județele: Iași, Botoșani, Neamț, Suceava, Bacău, Vaslui;
- Regiunea de Vest cuprinde județele: Arad, Caraș-Severin, Hunedoara, Timiș;
- Regiunea Nord-Vest cuprinde județele: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu-Mare și Sălaj.
- Regiunea Centru cuprinde județele: Alba, Sibiu, Mureș, Harghita, Covasna și Brașov.
- Regiunea Sud-Est cuprinde județele: Tulcea, Vrancea, Galați, Brăila, Buzău și Constanța.
- Regiunea Sud Muntenia cuprinde județele: Argeș, Dâmbovița, Prahova, Ialomița, Călărași, Giurgiu și Teleorman.
- Regiunea Ilfov cuprinde municipiul București și județul Ilfov.
- Regiunea Sud-Vest Oltenia cuprinde județele: Mehedinți, Gorj, Vâlcea, Olt și Dolj.

În România, instituția publică centrală de specialitate de interes național cu atribut principal în elaborarea strategiei naționale și a reglementărilor specifice în domeniul pescuitului, acvaculturii, organizării pieței produselor pescărești, precum și în controlul aplicării și respectării acestora este **Agencia Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA)** (vezi subcapitolul 3.1.3). ANPA este instituție publică centrală de specialitate de interes național, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, care funcționează în subordinea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice, în conformitate cu prevederile H.G. nr. 48/2013. Agenția acoperă întreg teritoriul României, prin cele 4 filiale regionale: Moldova, Muntenia, Oltenia, Transilvania.

În prezent, în domeniul pescuitului și acvaculturii se acționează pentru conservarea, managementul și exploatarea durabilă a resurselor acvatice vii, dezvoltarea acvaculturii, a procesării și a comerțului cu pește și produse din pește. Pentru asigurarea unei dezvoltări durabile a sectorului pescăresc se are în vedere rolul multifuncțional pe care trebuie să-l aibă, respectând următoarele principii:

- un sector pescăresc competitiv care poate face față gradual pieței mondiale;
- metode de producție care protejează mediul, capabile să furnizeze produse de calitate.

Creșterea economică durabilă și îmbunătățirea standardului de viață al populației sunt determinate de dezvoltarea competitivității în contextul provocărilor mondiale, (globalizarea economiei, deschiderea piețelor internaționale, schimbările tehnologice rapide) provocări ce trebuie să fie transformate în oportunități de către întreaga economie românească.

3.1.1. Structura producției și consumului

Pescuitul și acvacultura, alături de prelucrarea peștelui și comerțul cu pește și produse din pește, sunt activități prezente în toate regiunile țării. În unele zone izolate, cum sunt Delta și Lunca Dunării, zona Clisura Dunării, pescuitul reprezintă una din principalele activități, care oferă locuri de muncă și surse de venituri pentru populația locală.

Patrimoniul de interes piscicol al României reprezintă aproximativ 3% din suprafața totală a țării, respectiv 843.710 ha structurate în:

- 400.000 ha lacuri naturale (inclusiv Delta Dunării) și lacuri de acumulare
- 89.245 ha crescătorii piscicole ;
- 8.555 ha pepiniere piscicole;
- 66.000 km de râuri, din care: 18.200 km în zona montană și 1.075 km zona fluvială;
- 25.000 kmp ape marine din Zona Economică Exclusivă în Marea Neagră

Sectorul piscicol din România cuprinde activitățile de acvacultură, pescuit în ape naturale interioare și pescuit marin, precum și activitățile de procesare și marketing.

Cea mai importantă activitate este reprezentată de acvacultura în ape dulci, urmată de pescuitul în ape interioare și pescuitul costier.

Conform datelor statistice FAO și ANPA, rezultă că nivelul producției de pește realizate în România în perioada 2005 – 2013 din activitățile de acvacultură, pescuit în ape naturale interioare, a înregistrat fluctuații, între un nivel minim de circa 11.600 tone înregistrat în anii 2010 și 2011 și un nivel maxim de 17.942 tone înregistrat în anul 2008. S-a înregistrat o creștere constantă a producției în intervalul 2005 (13.337 tone) – 2008, apoi, o scădere în perioada 2009 – 2011, pe fondul crizei economice și a înregistrat un reviriment până spre 13.500 – 15.000 tone (figura nr. 3.1).

Producția de pește din România perioada 2005 - 2013

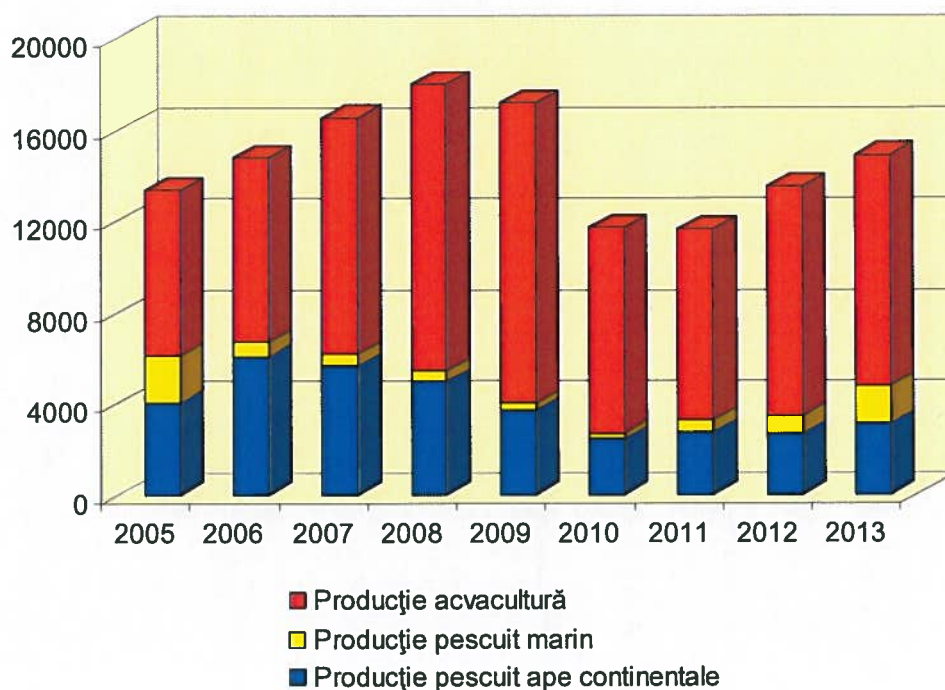

Figura 3.1. Producția de pește din România în perioada 2005 – 2013

În această perioadă, 2005-2013, producția de pește din acvacultură reprezintă baza producției de pește din România, cu ponderi cuprinse între 54% și 76% din totalul producției, cu o medie de 68% (figura nr.3.2, 3.3).

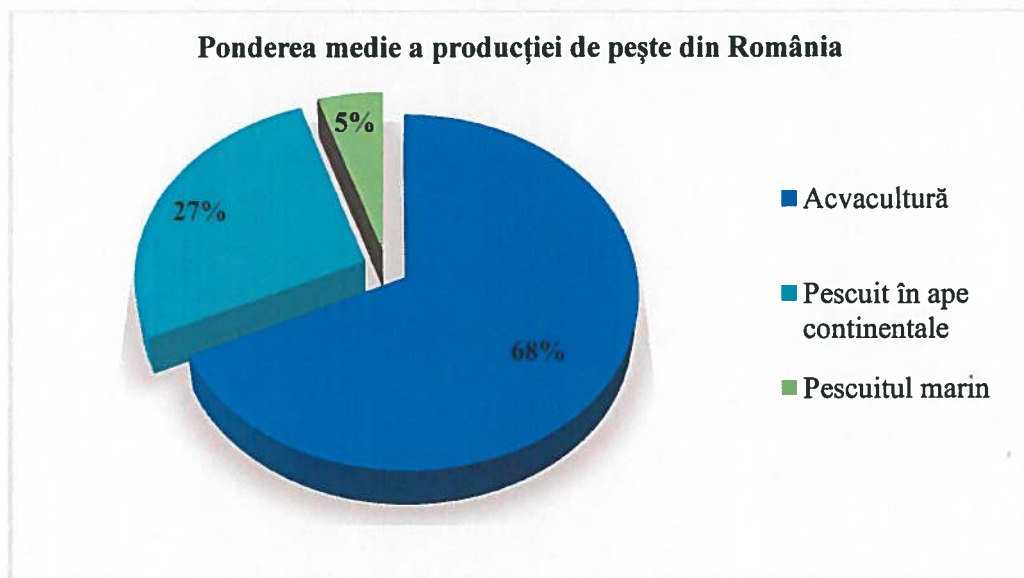

Figura 3.2. Ponderea medie a producției de pește din România

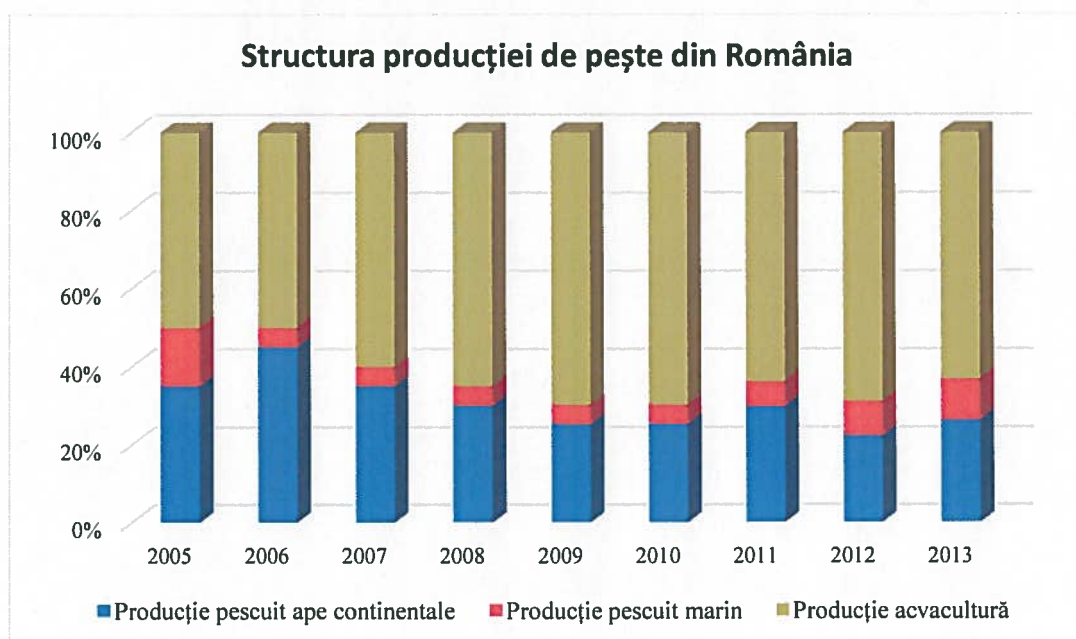

Figura 3.3. Structura producției de pește din România

Acvacultura

La nivelul anului 2005, activitatea de acvacultură din România se desfășura pe o suprafață totală de 100.025 ha amenajări piscicole structurate în 84.525 ha crescătorii

piscicole, (85%) și 15.500 ha pepiniere piscicole (15%), aproape întreagă această suprafață fiind utilizată pentru creșterea speciilor ciprinicole, cu excepția unei suprafețe de 25 ha, utilizată pentru salmonicultură.

În 2013, din datele statistice ANPA, rezultă că, există 748 de licențe de acvacultură pentru o suprafață de 102.356 ha, din care 6.673 ha pepiniere (6,5%) și 95.682 ha crescătorii (93,5%). Dacă suprafața destinată acvaculturii, în linii mari, s-a păstrat în acest interval de 9 ani (diferența înrând practic în marja de eroare), se observă o creștere a ponderii crescătoriilor în dauna pepiniereleor.

În conformitate cu Registrul Unităților de Acvacultură (RUA), în sectorul de acvacultură sunt înregistrate 518 unități, care dețin 575 de amenajări piscicole (heleșteie, lacuri, iazuri, etc.).

Cele 518 unități înregistrate sunt împărțite în:

- 19 pepiniere (dețin doar licență de pepinieră);
- 324 crescătorii (dețin licență doar de crescătorie);
- 175 combinate (dețin atât licență de pepinieră cât și de crescătorie).

Acvacultura din România se desfășoară, în acest moment, preponderent în ape dulci și se caracterizează din punct de vedere tehnologic prin două direcții:

- creșterea intensivă (mai ales a salmonidelor);
- creșterea extensivă și semi-intensivă a ciprinidelor în policultură, în bazine de pământ (heleșteie, iazuri și lacuri).

Creșterea ciprinidelor în policultură în bazine de pământ și în regim extensiv sau semi-intensiv prezintă avantajul de a conserva calitatea apei în cazul regimului extensiv de creștere sau a genera un risc minor sau neglijabil asupra calității apei în cazul regimului semi-intensiv de creștere. Majoritatea amenajărilor piscicole au un istoric relativ îndelungat și s-au încadrat foarte bine în peisajul natural, jucând un rol important în consolidarea echilibrelor ecologice, în preluarea excesului de apă, în asigurarea și menținerea unor suprafețe întinse de zone umede.

Ciprinicultura tradițională în bazine de pământ este compatibilă cu habitatele sensibile și furnizează beneficii și servicii de mediu. În multe dintre siturile NATURA 2000 din România, se desfășoară activități de piscicultură, acestea fiind pe deplin compatibile cu conservarea valorilor naturale ale siturilor, dovada cea mai elocventă fiind însăși desemnarea arealului amenajării piscicole ca sit NATURA 2000. Amenajările piscicole extensive au devenit ferme multifuncționale unde sunt furnizate și alte servicii sociale și de mediu: recreere, menținerea biodiversității și îmbunătățirea managementului apei.

Structura pe specii a producției piscicole provenită din acvacultură până în 2005 a fost dominată de ciprinide, atât de origine indigenă cât și de origine asiatică, reprezentând 85% din total, restul de 15% fiind reprezentat de păstrăv, șalău, știucă, biban, somn, sturioni etc.

În perioada 2006 – 2013, această structură a speciilor s-a păstrat în mare măsură, tendința fiind ușor crescătoare pentru ciprinide care reprezintă în medie 87%, restul de 13% fiind reprezentat de celelalte specii, dintre care cea mai importantă este păstrăvul (figura nr. 3.4).

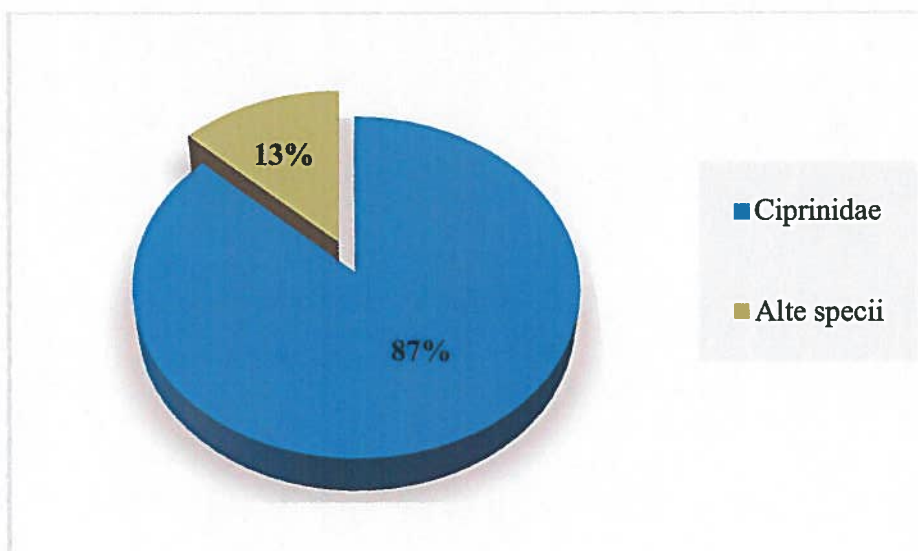

Figura 3.4. Structura pe specii a producției de pește din acvacultura românească

Din punct de vedere al volumului producției, se observă că, după o creștere a acesteia până în anul 2009 a urmat o scădere cu circa 32% în anul 2010 față de anul 2009 și apoi cu încă 7% în 2011 față de 2010, acest lucru datorându-se în mare parte contextului economic

din acea perioadă. Începând cu 2012 producția a revenit în creștere cu 12% în 2012 față de 2011 și cu 1,4% în 2013 față de 2012 (tabelul nr. 3.1).

Tabelul 3.1.

Volumul producției din acvacultură, pe specii [tone]

Specia	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Crap	3.136	3.544	3.977	4.142	2.888	2.652	3.266	3.395
Caras	1.268	1.653	1.462	1.623	934	1.048	868	1.004
Sanger	2.091	1.696	2.959	2.971	2.016	1.323	2.087	2.031
Novac	894	2.056	2.228	2.352	1.020	1.289	2.110	2.110
Cosaș	256	41	426	283	84	62	182	190
Somn	19	26	149	133	164	33	43	44
Șalău	30	93	49	45	57	42	56	43
Știucă	80	27	14	22	31	34	31	28
Biban	7	5	1	6	6	4	7	2
Păstrăv	123	725	1.037	1.238	1.400	1.710	1.074	1.106
Sturioni	0	0	0	0	39	19	11	16
Somn african	0	0	0	0	0	72	150	94
Alte specii	184	446	230	316	342	64	112	68
Midii, stridii	0	0	0	0	0	1	9	16
Raci	0	0	0	0	0	0	1	0
TOTAL	8.088*	10.312*	12.532*	13.131**	8.981**	8.353**	10.007**	10.147**

Sursa: * FAO; ** ANPA.

Producțiile obținute în ultimii ani au fost dominate în proporție de peste 70% de crap și de speciile din complexul ciprinidelor asiatice. În afara acestora, o pondere ridicată au mai înregistrat carasul și păstrăvul, de peste 10% din totalul producție. Celelalte specii prezente în producțiile realizate s-au situat sub 5% din totalul producției (figura nr. 3.5).

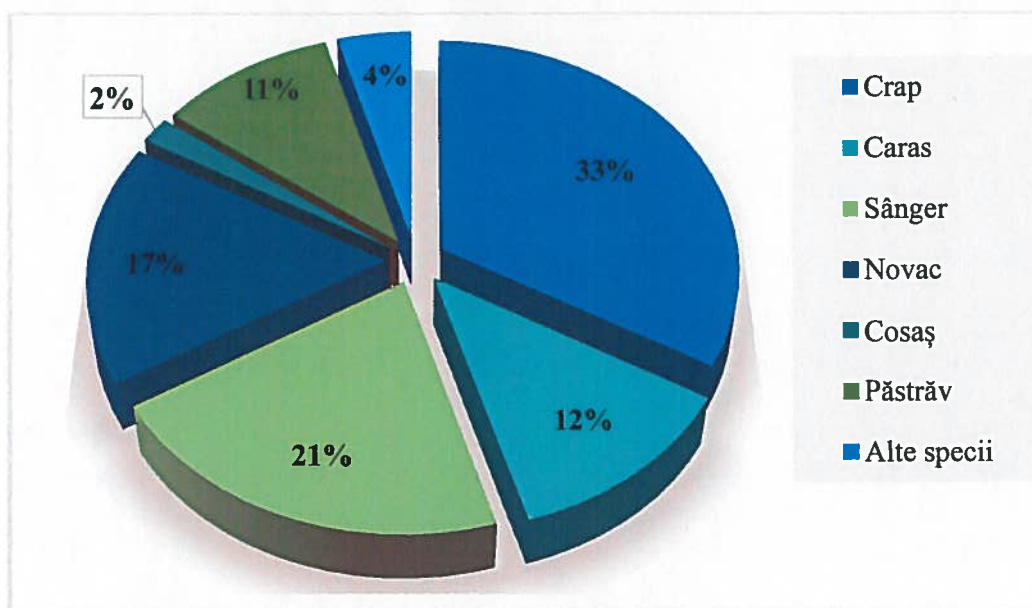

Figura 3.5. Structura producției de pește din acvacultură, pe specii [%]

În perioada 2010 – 2012 numărul de unități active în domeniul acvaculturii a fluctuat destul de mult, probabil și datorită crizei economice, de la 444 de unități în 2010, la 319 unități în 2011 și 430 de unități în 2012. În funcție de numărul de angajați, se remarcă ponderea unităților de producție piscicolă cu un număr de cel mult 5 angajați, între 51% și 65% (tabelul nr. 3.2). Explicația acestei situații se poate regăsi, pe de-o parte, în tendința de fărâmițarea tot mai mare a amenajărilor piscicole pe bazine/heleșteie și preluarea acestora de mai multe societăți comerciale, lucru ce se întâmplă în special în Delta Dunării, iar pe de altă parte, în utilizarea amenajărilor piscicole sau a bazinelor piscicole numai pentru creșterea peștelui de consum, unde, activitatea de pescuit este desfășurată cu ajutorul sezonierilor.

Tabelul 3.2

Structura unităților active din acvacultură, funcție de numărul de angajați

An	< 5	6 – 10	> 10	Total
2010	227	101	116	444
2011	207	63	49	319
2012	281	66	83	430

Sursa: PNCD - ANPA

În ceea ce privește numărul angajaților existent în cadrul sectorului de acvacultură, în perioada 2010 – 2012, a urmărit tendința unităților active de la 3.933 de angajați în 2010, la 2.669 în 2011 și 2.968 în 2012. Structura numărului de angajați pe sexe și norma întreagă de muncă este dominată de personalul de sex masculin (tabelul nr. 3.3).

Tabelul 3.3

Structura de personal a unităților active din acvacultură

An	Normă întreagă			Normă parțială		
	Bărbați	Femei	Total	Bărbați	Femei	Total
2010	3.330	603	3.933	-	-	-
2011	2.065	477	2.542	70	57	127
2012	2.210	313	2.523	339	106	445

Sursa: PNCD - ANPA

Pescuitul

Pescuitul comercial în apele interioare

Pescuitul comercial în apele interioare se desfășoară în bazinele acvatice naturale care constituie domeniul public național: Dunăre, Delta Dunării și complexul lagunar Razim-Sinoie – ultimile două fiind cuprinse în Rezervația Biosferei Delta Dunării, râul Prut și lacurile de acumulare de pe râurile Siret și Olt.

Cele mai importante zone de pescuit în ape interioare în scop comercial sunt Rezervația Biosferei Delta Dunării și fluviul Dunărea.

Pescuitul în ape interioare este o activitate tradițională în care se folosesc unelte de pescuit fixe sau mobile și ambarcațiuni de pescuit mici, construite în general din lemn. În apele interioare nu se practică pescuitul de captură mecanizat.

Conform datelor ANPA din Registrul Navelor și Ambarcațiunilor de Pescuit (RNAP), în apele interioare, în anul 2012 era înregistrat un număr 2371 ambarcațiuni, (tabelul nr 3.4).

Tabelul 3.4

Situația ambarcațiunilor utilizate pentru pescuit în apele interioare în scop comercial și pescarilor înregistrați în anul 2012

Zona piscicolă	Număr ambarcațiuni	Număr pescari autorizați ca persoane fizice independente
Delta Dunării	1.562	1.720
Dunăre	730	2.215
Lacuri de acumulare	79	168
Total	2.371	4.103

Capturile de pește înregistrate în apele interioare în perioada 2005 – 2013 se situează la un nivel relativ constant. Cea mai mică producție s-a înregistrat în anul 2010 și este de 2.457,1 tone, iar cea mai mare cantitate, 6.045 tone, s-a înregistrat în anul 2006. În anul 2013 s-a înregistrat o producție de 3.094,3 tone, cea mai ridicată din ultimii 3 ani (figura 3.6).

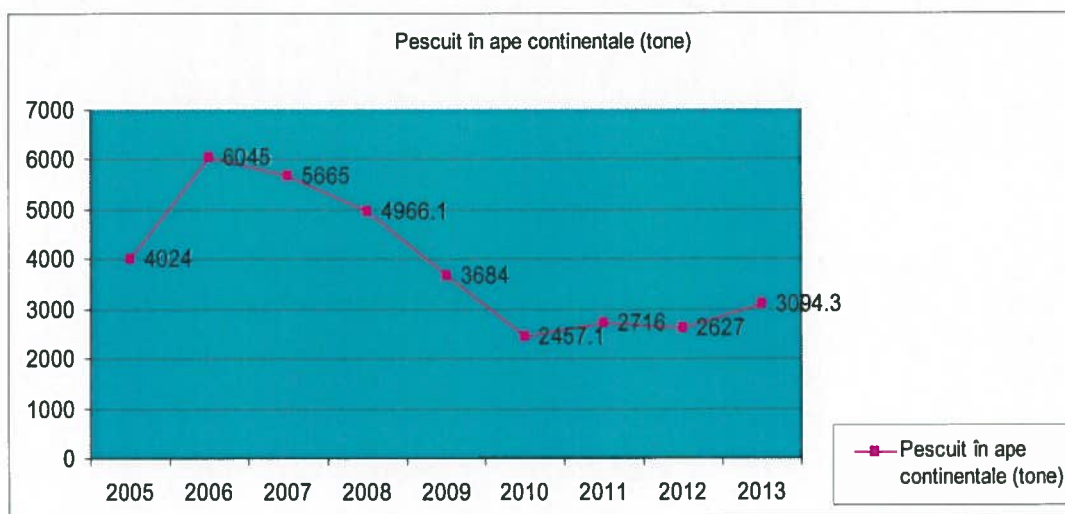

Figura 3.6. Pescuit în ape continentale (tone)

Din analiza valorilor medii ale capturilor pe specii în perioada 2005 – 2013 rezultă că principalele specii capturate în apele interioare au fost următoarele: caras 41,2%, plătica 16,7%, babușca 5,9%, crap 4,7%, șalău 4,4%, somn 4,2%, știucă 2,6%, scrumbie de Dunăre

8,4%. Răpitorii au reprezentat circa 12,25% din captura medie a perioadei evaluate (figura 3.7).

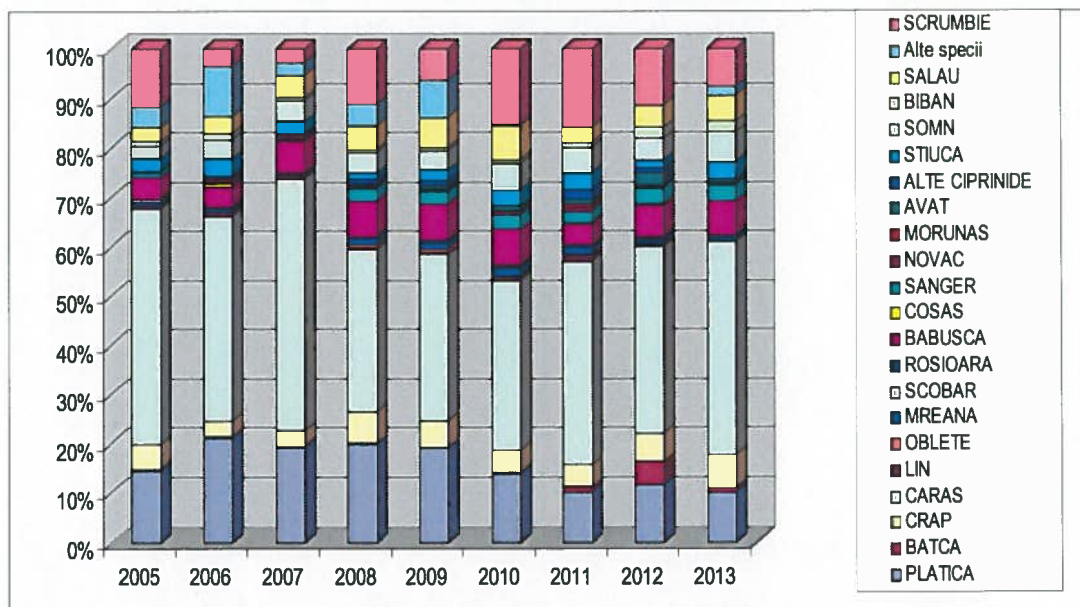

Figura 3.7. Structura capturilor pe specii [%]

Ponderea speciei dominante din capturi, carasul, a variat în intervalul 33-51%, cel mai mare procent în capturi fiind înregistrat în anul 2007. Între anii 2008-2010, specia înregistrează cele mai reduse procente de 33% și respectiv 34% din captura totală. Se constată că, față de valoare medie înregistrată de această specie, creșterile sunt de 2-10%, iar scăderile de 7-8% (figurile 3.7, 3.8 – 3.13).

Plătica a înregistrat cea mai mare pondere în anul 2006, 21,14%, în următorii 3 ani s-a menținut în jurul valorii de 19%, iar în ultimii ani, 2011-2013, a variat nesemnificativ în jurul valorii de 10 – 11%. Specia crap a avut o pondere de 3-6,7% în capturi, cea mai mică pondere fiind înregistrată în anii 2006 și 2007 (3%), iar cea mai ridicată în anul 2013 (6,7%).

Speciile răpitoare, somnul, șalăul, știuca, au înregistrat cea mai mică pondere în capturi în anul 2005. Începând din anul 2006, capturile de somn și șalău s-au stabilizat la o pondere medie de 4,7 – 4,8%, în 2013 înregistrând 5,8% și respectiv 5,3% din captura totală. Cele mai mari procente din captura totală au fost înregistrate pentru specia somn în anul 2013, iar pentru șalău, în anul 2010. Știuca, în aceeași perioadă, a înregistrat două scăderi

semnificative, respectiv în anii 2008 și 2012 când ponderea capturilor a fost de 1,2% și respectiv 1,6%, față de o medie a perioadei de 2,6% din capturi.

Scrumbia de Dunăre a avut o pondere medie de 8,4% din captura totală. S-au înregistrat scăderi semnificative în capturi în anii 2006 și 2007 când ponderea a fost de 3,6% și respectiv 2,8%. Cea mai mare pondere în capturi a fost înregistrată în anul 2011, 15,9% din capturi.

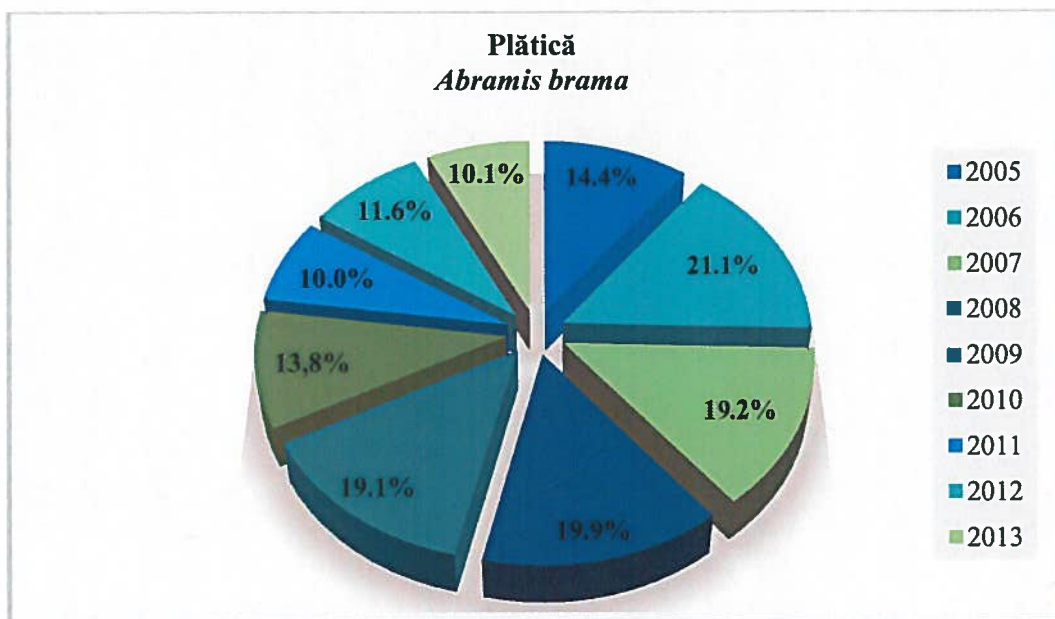

Figura 3.8. Evoluția speciei *plătică* în perioada 2005 - 2013

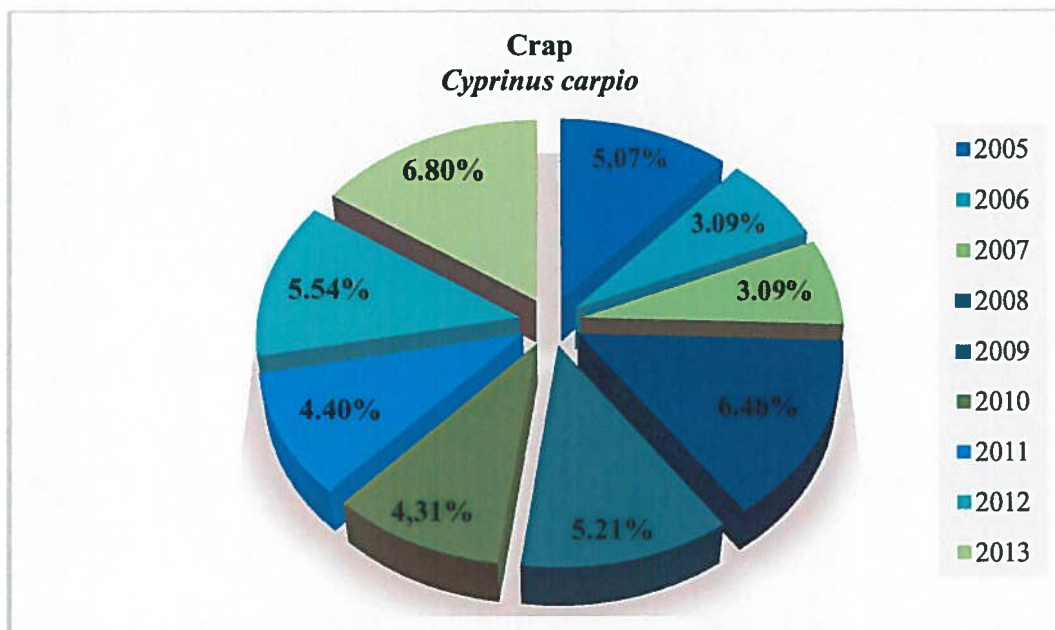

Figura 3.9. Evoluția speciei *crap* în perioada 2005 - 2013

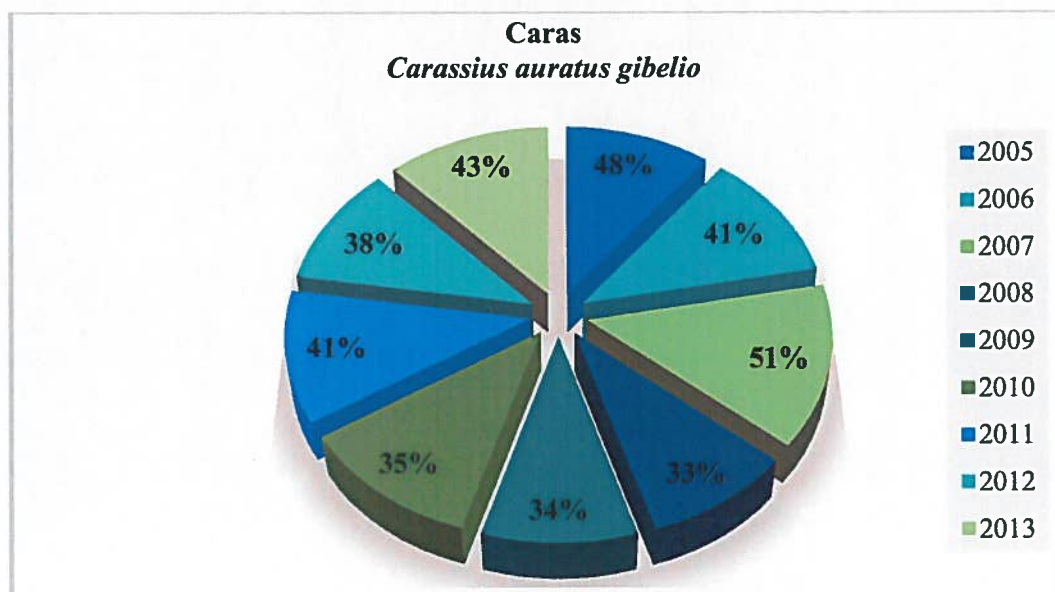

Figura 3.10. Evoluția speciei *caras* în perioada 2005 – 2013

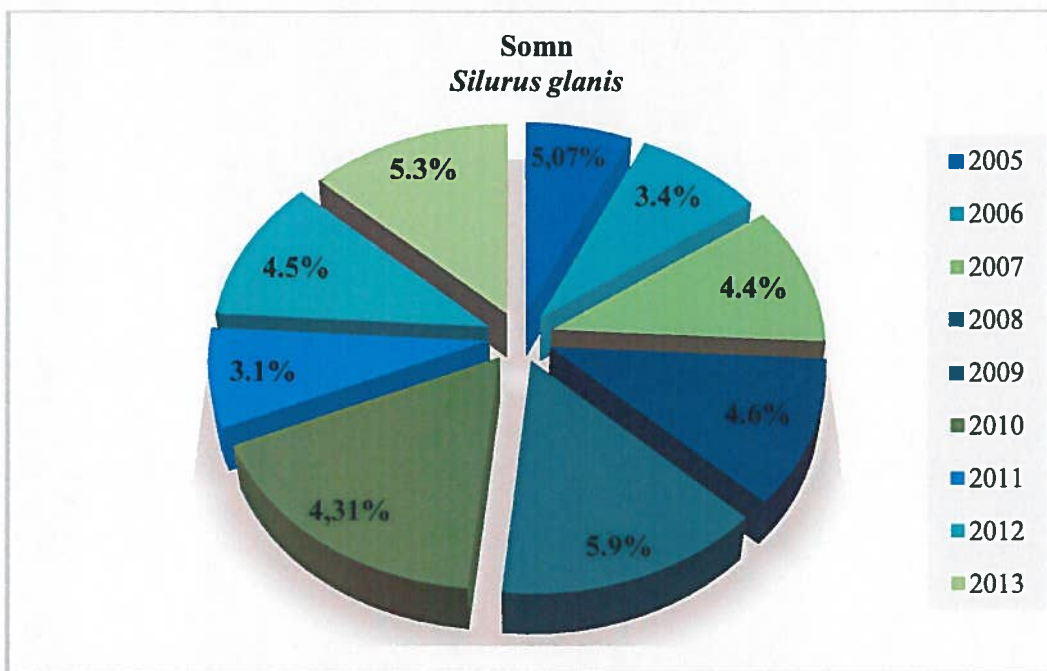

Figura 3.11. Evoluția speciei *somn* în perioada 2005 – 2013

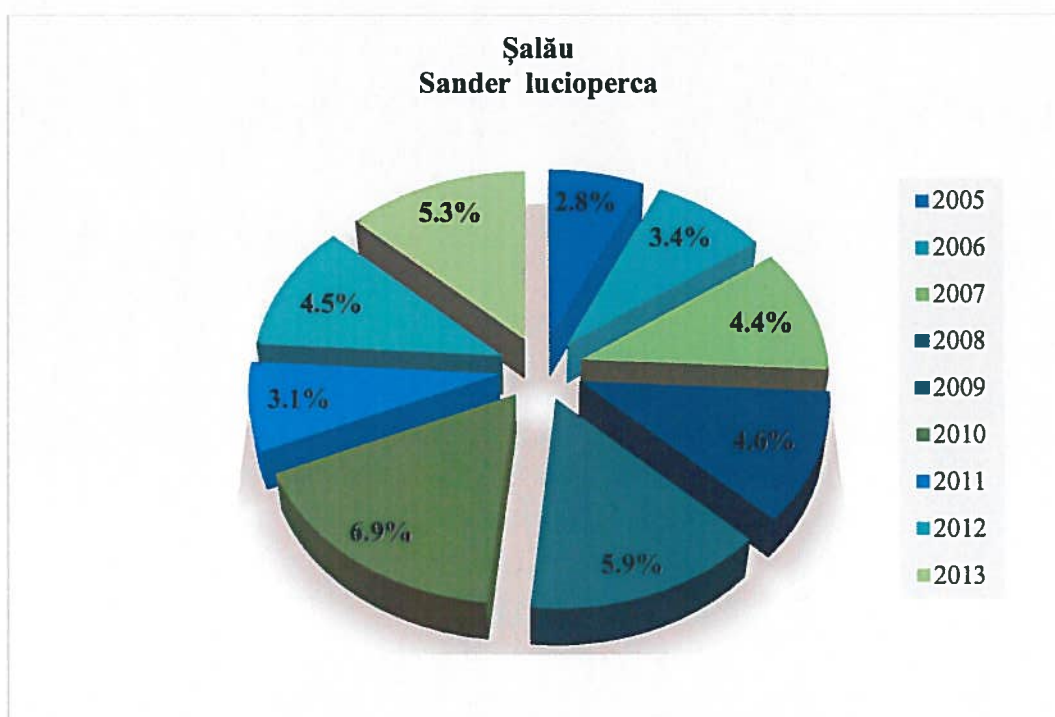

Figura 3.12. Evoluția speciei *șalău* în perioada 2005 - 2013

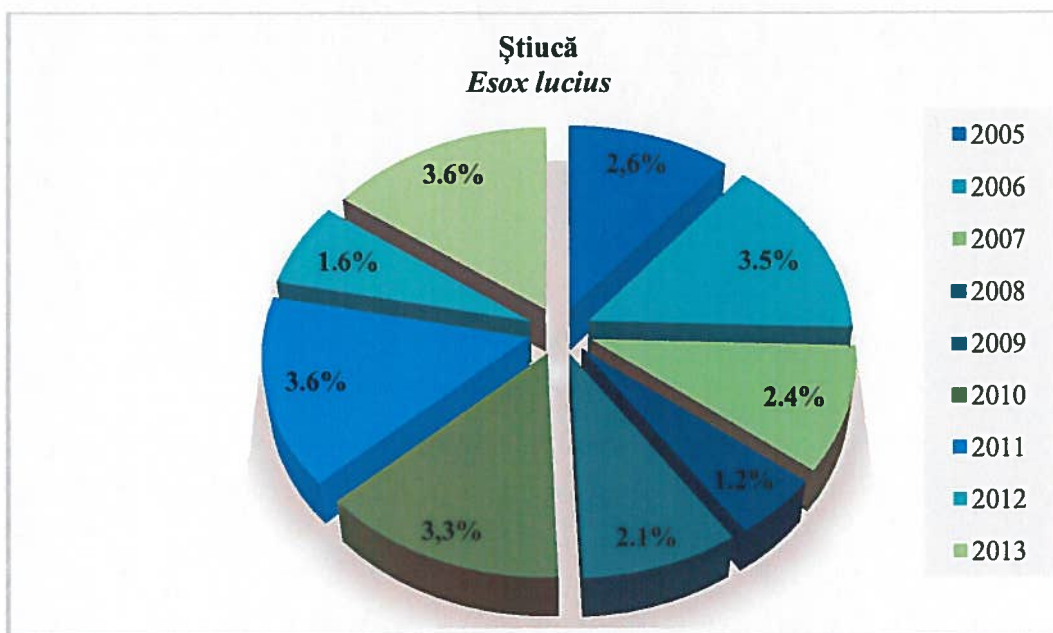

Figura 3.13. Evoluția speciei *știucă* în perioada 2005 - 2013

Pescuitul marin

Flota de pescuit a României își desfășoară activitatea în aria de competență a Organizației de Management a Regiunilor Pescărești – G.F.C.M., Area 37 – Mediterranean and Black Sea, Sub-area 37.4, Division 37.4.2, GSA 29.

Zona de pescuit a României este cuprinsă între Sulina și Vama Veche; linia de coastă are o lungime de cca 243 km, care poate fi împărțită în două sectoare principale geografice și geomorfologice:

- Sectorul nordic, cu o lungime de 158 km, care se întinde între delta secundară a brațului Chilia și Municipiul Constanța;
- Sectorul sudic, cu o lungime de 85 km cuprins între Constanța și Vama Veche.

Distanța între țărmul mării și limita platformei continentale (200 m adâncime) variază între 100 și 200 km în sectorul nordic și la cca 50 km în sectorul sudic. Apele situate până la izobata de 20 m a părții nordice a Mării Negre sunt incluse în cadrul Rezervației Biosferei Delta Dunării (declarată prin Legea nr. 82/1993).

Zona marină a Rezervației Biosferei Delta Dunării constituie o zonă tradițională pentru depunerea icrelor și hrănire pentru speciile transfrontaliere și totodată o rută de trecere pentru speciile anadrome (sturioni, scrumbie de Dunăre).

În partea de sud a litoralului este situată Rezervația marină Vama Veche – 2 Mai în suprafață totală de 5.000 ha.

Rezervația marină Vama Veche – 2 Mai este o zonă cu o mare diversitate a biotipurilor și biocenozelor și este situată pe ruta de migrație a principalelor specii pelagice și bentonice dar și a mamiferelor marine.

Zonele principale de pescuit la Marea Neagră

Pescuitul marin efectuat de-a lungul liniei de coastă românească este limitat la zona marină situată până la izobata de 60-70 m.

În 1986 România a declarat Zonă Economică Exclusivă (ZEE) a Mării Negre o suprafață de 25.000 kmp. Cu toate acestea, zona de pescuit la Marea Neagră, așa cum este stipulată în Convenția ONU asupra dreptului mării, urmează a fi delimitată în special după decizia Curții Internaționale din 2009 referitoare la contenciosul cu Ucraina referitor la platforma marină, ZEE urmând să se extindă la 29.000 kmp.

Navele românești de pescuit costier, care utilizează traule, desfășoară operațiuni de pescuit la distanțe de peste 30-35 mile marine în largul Mării Negre, sezonier, în funcție de prezența peștelui în zonă.

O zonă importantă pentru pescuit este reprezentată pe partea maritimă a Rezervației Biosferei Delta Dunării, unde pescuitul cu trawlere este interzis.

Totodată, zona apropiată de linia de coastă a Mării Negre, până la izobata de 20 m este în afara limitelor de acțiune a ambarcațiunilor de pescuit care utilizează unelte tractate. Activitățile de pescuit sunt limitate aici la utilizarea talienelor și setcilor.

Capturile din Marea Neagră

În perioada 2006 – 2011, capturile înregistrate au avut o evoluție relativ constantă. În perioada 2012 – 2013 capturile au înregistrat creșteri, în special, datorate creșterii producției pescuite de rapana.

În perioada 2006 – 2013, capturile la Marea Neagră au înregistrat un minim în anul 2010, de 230,9 tone și un maxim în anul 2013, de 1.663,02 tone, acest lucru datorându-se în principal creșterii cererii pentru rapana, ce reprezintă peste 50% din producția marină obținută. Pe ani, situația capturilor la Marea Neagră se prezintă astfel:

- 2008 – 443,9 tone;
- 2009 – 331,8 tone;
- 2010 – 230,9 tone;
- 2011 – 537,2 tone;
- 2012 – 810,6 tone;
- 2013 – 1.663,02 tone.

Conform datelor ANPA, rezultă că în capturile înregistrate la Marea Neagră au predominat speciile de mici dimensiuni: șprotul, hamsia, stavridul. Astfel, baza pescuitului o forma șprotul, acesta fiind valorificat în special sub formă de "șprot sărat". Alte specii prezente în capturi, dar în cantități mai mici, au fost: chefalul, rechinul, calcanul și guvizii. Totodată, ca urmare a creșterii interesului pe piață pentru rapana, captura acesteia a crescut substanțial în ultimii ani. Structura capturii aferente anului 2013 este următoarea: șprot, 3,61 %, scrumbie de mare, 0,80 %, calcan, 2,60 %, hamsie, 6,67% și stavrid, 1,56 (*tabelul nr.3.5*).

Tabelul 3.5 Pescuit în ape costiere [tone]

Specia	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Calcan	37	32	57	47	49	48	43	43	43
Hamsie	154	10	39	15	21	48	41	19	111
Scrumbie	51	4	9	47	63	46	46	24	13
Șprot	1487	491	228	234	92	29	132	87	60
Stavrid	12	8	7	11	17	7	22	19	26
Rapana	0	0	0	0	2	0,5	218	588	1314
Alte specii	1989	582	461	397	281	182,5	276	180	96
TOTAL	2026	614	518	444	332	231	537	811	1663

Analiza evoluției ponderii principalelor specii capturate în Marea Neagră, în perioada 2005 – 2013, scoate în evidență scăderea cantităților capturate de șprot de la 70 – 80% din totalul producției până la 10 – 11% (figura 3.14). În ceea ce privește calcanul, deși se observă o fluctuație privind ponderea sa în captura totală, cantitatea pescuită a variat nesemnificativ, între 32 și 57 de tone, începând cu 2008 fiind aproape constantă datorită introducerii sistemului de cote, ce a variat între 50 de tone, la nivelul anului 2008, și 43,2 tone la nivelul anului 2013.

În anul 2011, pentru prima dată, se înregistrează o captură record de rapana de 218 tone, circa 40,58 % din producția totală înregistrată de 537,2 tone. Din structura capturilor realizate în anul 2012 se observa o creștere spectaculoasă a capturii de rapana, până la 588 de tone reprezentând peste 70% din totalul producției marine. Această evoluție spectaculoasă a rapanei a continuat și în 2013, când s-a obținut o cantitate de 1.314 de tone dintr-o producție totală de 1.663 to, ceea ce reprezintă 79% din totalul producției. Aceasta tendință este urmarea introducerii sistemului de cote de către C.E. pentru calcan, limitând capturile la circa 40 tone anual, ceea ce a determinat reorientarea pescarilor către captura de rapana. În plus, se remarcă existența unei cereri foarte mari, în special din zona Bulgariei unde există unități de procesare.

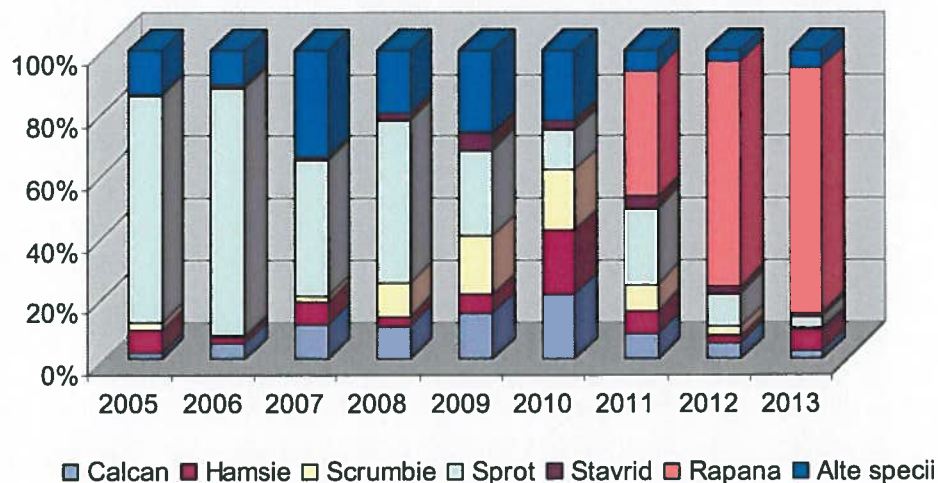

Figura 3.14 Evoluția ponderii principalelor specii capturate la Marea Neagră

Pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN) constituie una dintre cele mai grave amenințări la adresa exploataării durabile a resurselor acvatice vii, a biodiversității și pune în pericol însăși bazele politicii comune în domeniul pescuitului și eforturile internaționale de a promova o mai bună gestionare a mărilor și oceanelor. Problema pescuitului INN, trebuie abordată în conformitate cu obiectivele prevăzute în comunicarea Comisiei Europene – « Oprirea pierderii biodiversității până în 2020 » și a Planului internațional de acțiune privind prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, elaborat de către FAO și aprobat de către Uniunea Europeană.

Organizațiile regionale de gestionare a pescuitului, cu sprijinul activ al Comunității, au stabilit o multitudine de măsuri de combatere a pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat. Din acest punct de vedere este necesar să fie aplicate prevederile Regulamentului CE 1005/2008 al Consiliului de instituire a unui sistem comunitar pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, de modificare a Regulamentelor CEE 2847/93, CE 1936/2001 și CE 601/2004 și de abrogare a Regulamentelor CE 1093/94 și CE 1447/1999. În conformitate cu angajamentele sale internaționale și având în vedere dimensiunea și caracterul urgent al problemei, Comisia Europeană și-a propus să-și intensifice în mod substanțial acțiunile sale împotriva pescuitului

INN și să adopte noi măsuri de reglementare destinate acoperirii tuturor aspectelor acestui fenomen.

ANPA stabilește caracteristicile tehnice și condițiile de utilizare a uneltelor de pescuit, precum și metodele de pescuit comercial în apele marine și continentale, în scopul realizării unui pescuit durabil în condițiile minimalizării efectelor adverse asupra ecosistemelor acvatice și speciilor auxiliare. În vederea protejării biodiversității și pentru asigurarea unei exploatare durabile a resurselor acvatice vii, pe baza studiilor și recomandărilor elaborate de către instituțiile de cercetare științifică de profil se pot face completări și modificări ale prevederilor legale în vigoare privind caracteristicile tehnice și condițiile de utilizare a uneltelor de pescuit precum și, metodele de pescuit comercial în apele marine și continentale.

Navele și ambarcațiunile de pescuit la Marea Neagră

Navele costiere cu lungimi mai mari de 12 m acostează în porturile Midia, Constanța și Sulina. Ambarcațiunile utilizate la pescuitul costier la scară redusă acostează în alte locații unde nu sunt asigurate facilități de debarcare: Mangalia, Olimp, Costinești, Mamaia, Capul Midia, Sfântul Gheorghe și punctul de descărcare de la Sulina.

Din cele 25 de nave de pescuit costier care activau în anul 1990, în 2011 mai erau în activitate doar 3 nave cu lungimi de peste 18 m.

În anul 2011 pentru pescuitul costier la scară redusă, erau înregistrate 481 de ambarcațiuni cu lungimi sub 12 m.

În anul 2012, conform datelor ANPA au desfășurat activitate de pescuit la Marea Neagră doar 143 de nave/ambarcațiuni dintre care, 4 cu lungime de peste 12 m și 139 cu lungimea sub 12 m.

În anul 2014, conform registrului flotei, la nivel european, (tabelul nr. 3.6), până la data 01.09.2014 pentru activitatea de pescuit la Marea Neagră erau înscrise un număr de 157 de nave/ambarcațiuni, din care 148 erau licențiate și 9 nelicențiate. Dintre cele 148 de nave/ambarcațiuni licențiate, 12 au lungimea de peste 12 m și 136 au lungimea peste 12 m.

Tabelul 3.6

**Situația navelor/ambarcațiunilor licențiate din flota românească la Marea Neagră
în anul 2014 pe categorii de lungimi**

Clasa de lungime (m)	Ambarcațiuni licențiate	GT	Kw	Ambarcațiuni nelicențiate	GT	Kw	Total ambarcațiuni	GT	Kw
< 6	15	10,37	204,43	-	-	-	15	10,37	204,43
6 – 12	121	215,67	2.553,67	9	8,41	28,63	130	224,08	2.582,30
12 – 18	10	280,33	2.055,00	0	0	0	10	280,33	2.055,00
18 – 24	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24 – 40	2	240,00	1.111,60	-	-	-	2	240,00	1.111,60
TOTAL	148	746,37	5.924,70	9	8,41	28,63	157	754,78	5.953,33

În urma implementării Măsurii 1.1 din cadrul Axei 1 a POP 2007-2013, prin încetarea permanentă a activității navelor de pescuit, capacitatea flotei s-a redus cu 579,85 tone și puterea motoarelor cu 1657,17 kW.

Navele de pescuit costier de la Marea Neagră, rămase în activitate, au echipamente și instalații învechite, care nu mai oferă siguranță în exploatare și nici nu mai corespund actualelor exigențe privind fiabilitatea, mentenanța, manevrabilitatea, productivitatea și normele de protecție a mediului înconjurător, fiind necesară înlocuirea sau refacerea lor completă.

Tabelul 3.7

Tehnicile de pescuit și numărul de pescari la Marea Neagră

Tehnici de pescuit	< 6	6 – 12	12 – 18	18 – 24	24 – 40	Total
Traul pelagic	-	-	-	-	1	1
Talian	3	20	-	-	-	23
Vintir	1	-	-	-	-	1
Setcă	4	50	2	1	1	58
Undițe	2	33	-	-	-	35
Năvoade	-	3	-	-	-	3
Recoltare manuală	3	19	-	-	-	22
Total	13	125	2	1	2	143
Număr de pescari	74	371	12	7	7	471

Angajați în sectorul de pescuit marin

În anul 2012, numărul total de pescari la Marea Neagră a fost de 471 (tabelul nr. 3.7).

Numărul total de pescari pe navele de pescuit costier a scăzut, de la circa 200 în 2005, la 13, corespunzător echipajelor de pe două nave. Similar cu situația flotei de pescuit costier, și pescuitul staționar pe litoralul românesc a scăzut. Astfel, în pescuitul costier la scară redusă au activat, în anul 2012, 454 de pescari cu ambarcațiuni mai mici de 12 m lungime.

Porturi și locuri de acostare pentru pescuit

În prezent, navele de pescuit la Marea Neagră utilizează pentru acostare porturile Mangalia, Constanța și Sulina, dar în nici unul din aceste porturi nu există facilități de deservire a navelor de pescuit (descărcare, depozitare, vânzare, întreținere și reparații nave, aprovizionare cu combustibil, apă, gheață). S-au amenajat adăposturi pentru ambarcațiuni în zonele Agigea, Costinești și Olimp. Totalul punctelor de debarcare și centrelor de primă vânzare este de 14: Sulina 4 puncte, Jurilovca, Periboina, Gura-Portiței, Vadu, Capul Midia, Constanța, Costinești, Olimp, Mangalia, Vama Veche. Astfel, infrastructura de porturi

pescărești cu dane specializate și spații de depozitare precum și locațiile pentru organizarea primei vânzări a peștelui, lipsește în totalitate.

Procesarea peștelui

În România, procesarea peștelui constituie o activitate de tradiție în cadrul sectorului pescăresc, având un rol important în prelucrarea peștelui obținut prin pescuit și acvacultură în scopul valorificării superioare a materiei prime, asigurării unei game largite de produse din pește pentru consumatori și realizării de valoare adăugată de către procesatori.

Sursele de pește de pe piața internă provin din activitatea de pescuit marin, din producția de apă dulce (pescuitul de captură și fermele de cultură a peștelui) și din import. Aprovizionarea pieței interne este condiționată de caracterul sezonier al pescuitului, relativ mai bun toamna, parțial primăvara și sărac vara și în cursul iernii. Condițiile climatice din lunile reci limitează posibilitățile de pescuit la Marea Neagră, iar prohibiția pescuitului în perioada reproducerii, dar mai ales scăderea alarmantă a fondului piscicol și a producției de pește din crescătorii, fac ca aprovizionarea pieței să prezinte fluctuații sezoniere.

Înainte de 1989 existau în România aproximativ 180 unități de procesare a peștelui. Majoritatea fermelor de acvacultură asigurau și procesarea primară a peștelui. După 1990 fabricile de conserve de pește și-au redus treptat producția, ajungând până la încetarea activității.

La data de 31.03.2006 erau înregistrați un număr de 56 de agenți economici care își desfășoară activitatea în industria de procesare a produselor piscicole, și 33 supermarket-uri care asigură procesarea primară a peștelui.

Tabelul 3.8

Numărul companiilor de procesare a produselor pescărești

Anul	Companii ≤ 10 persoane	Companii 11 – 49 persoane	Companii ≥ 50 persoane	Total companii
2008	55	14	7	76
2009	33	5	5	43
2010	29	8	2	39

2011	36	7	8	51
2012	26	7	5	38
2013	4	5	2	11

În anul 2008 în România erau înregistrate în Registrul unităților de procesare (RUP) realizat de către Agenția Națională de Pescuit și Acvacultură, 76 unități de procesare a peștelui. În următorii ani numărul unităților înregistrate în RUP a oscilat, astfel încât în anul 2013 erau 11 unități cu activitate principală (cod CAEN 1020) care au funcționat și au desfășurat activitate de procesare (tabelul nr. 3.8).

Unitățile de procesare au fost clasificate, după numărul de angajați, în 3 categorii de unități: companii cu până la 10 persoane angajate, companii cu un număr de persoane angajate cuprins între 11-49 persoane și companii cu peste 50 de persoane angajate. În aceste condiții, în perioada 2008-2013, sectorul de prelucrare peștelui a fost dominat de unități de procesare având până la 10 persoane angajate (71%), în timp ce unitățile cu un număr mai mare de persoane angajate au avut o pondere de doar 29% din care 18% unități cu un număr de persoane angajate cuprins între 11-49 și 11% unități cu mai mult de 50 de persoane angajate (figura nr. 3.15).

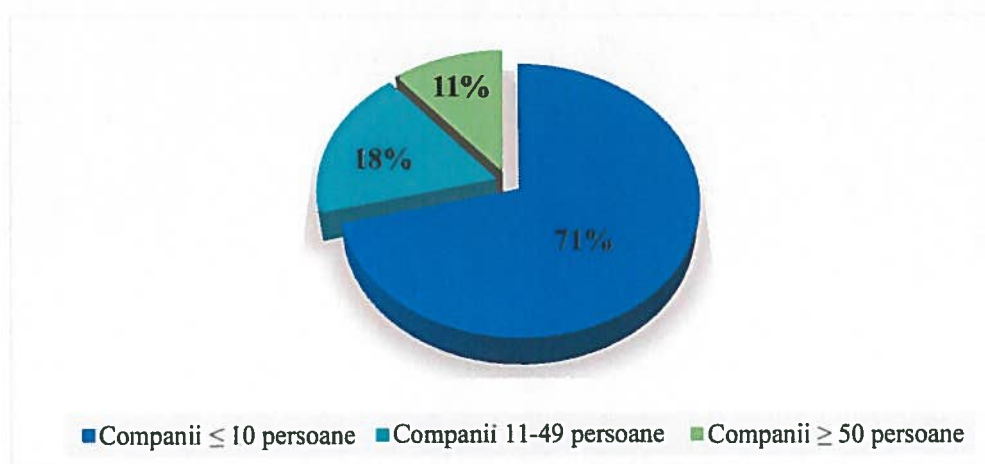

Figura 3.15 Ponderea companiilor de procesare a peștelui pentru perioada 2008-2013

Tabelul.3.9

Personal ocupat în domeniul procesării produselor pescărești

Anul	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Total salariați	585	690	520	590	780	438
Bărbați	229	307	309	302	388	251
Femei	356	383	211	288	392	187
%Bărbați	39	44,5	59,4	51	50	57,3
%Femei	61	55,55	40,6	49	50	42,7

Angajații din sectorul de procesare sunt în mod egal reprezentați de femei și de bărbați. Personalul ocupat în domeniul procesării a continuat să scadă în perioada anilor 2008-2013, înregistrându-se o schimbare în structura procentuală dintre bărbați și femei angajați în sectorul de procesare (tabelul nr. 3.9).

Analizând evoluția în timp a structurii pe sexe a personalului se observă că procentul bărbaților și a femeilor implicate în activitatea de procesare s-a inversat (figurile 3.16 și 3.17).

Figura 3.16 Structura de personal din sectorul de procesare în anul 2008

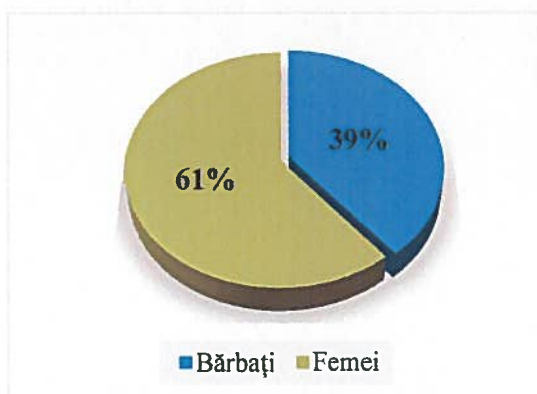
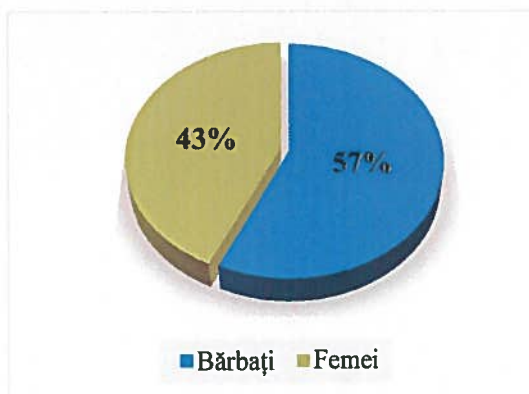

Figura 3.17 Structura de personal din sectorul de procesare în anul 2013

În domeniul procesării numărul de unități s-a redus drastic, respectiv cu 85% în anul 2013 față de 2008. Scăderea numărului unităților de prelucrare a produselor piscicole se datorează în special condițiilor sanitare și de mediu impuse de normele comunitare. Totuși unitățile cu activitate principală rămase în funcțiune în anul 2013, datorită extinderii activității, au dus la o diminuare a numărului de personal cu doar 25% față de anul 2008.

3.1.2. Situația exporturilor și importurilor

Comerțul cu pește și produse din pește pe piața internă se realizează prin intermediul fermelor piscicole, fabrici de industrializare, importatori angroșiști și detailiști. Peștele, ca materie primă, este prelucrat atât sub formă congelată cât și sub formă refrigerată. De asemenea, în ultimii 4-5 ani la nivelul fermelor de acvacultură se constată interesul pentru realizarea condiționării și procesării primare a producției înainte de punerea pe piață.

Evoluția importurilor de pește și produse pescărești în România, în ultimii cinci ani, a avut un trend ascendent, înregistrându-se o creștere a valorii produselor importate în 2013 față de anul 2009 de 11% și o creștere de 16% față de anul 2011 (tabelul 3.9a).

Tabelul 3.9a

Valoarea importurilor de produse pescărești proaspete și procesate în perioada 2009 – 2013 (mii euro)

Produs importat / Valoare importată pe an (mii euro)	2009	2010	2011	2012	2013
Pește viu	2994,34	2784,12	3360,77	2919,72	3828,33
Pește proaspăt	16765,74	20324,02	23978,43	20850,11	28503,54
Pește congelat	42527,41	39710,45	35614,41	47249,62	43770,93
Fileuri pește proaspăt, refrigerat, congelat	25388,81	26917,95	19671,39	18990,20	19648,32
Pește afumat, sărat, marinat, conserve, inclusiv caviar	4822,07	4102,76	3790,83	4554,13	5101,43

Crustacee, proaspete, procesate și conservate	2159,00	2610,91	3383,75	3977,19	4780,71
Moluște proaspete, procesate și conservate	4767,57	4777,51	5015,67	7324,56	6826,25
Alte viețuitoare acvatice vii, proaspete, refrigerate și congelate	0	0	0	181,95	258,99
TOTAL valoare produse pescaresti importate	99424,94	101227,72	94815,25	106047,48	112718,5

Sursa: <http://www.trademap.org/>

Cele mai importante cantități și respectiv valori ale importurilor s-au obținut din achiziționarea de pește congelat (41% din valoarea totală a importurilor), în care macroul congelat deține ponderea cea mai importantă, mai ales în anii 2012 și 2013. Acest fapt este susținut și explicabil de studiul de piață care arată că macroul este în preferința consumatorilor de pește pe primul loc (45% din respondenți) și care demonstrează, de asemenea, că piața se adaptează la cerința consumatorilor. Peștele proaspăt, cu preponderență din speciile de păstrav și somon precum și fileurile de pește proaspăt, refrigerat și congelat de catfish dețin ponderea în achiziționarea de produse pescărești (câte 21% din valoarea totală a importurilor). Moluștele proaspete, procesate și conservate ca și produsele pescărești procesate de tipul afumat, marinat și sărat dețin o pondere de 4-6% din valoarea totală a importurilor realizate de România în ultimii cinci ani.

Deși în perioada 2005 - 2007 importurile din țările ex-UE dețineau ponderea cea mai mare în raport cu Europa, odată cu intrarea în UE, România a devenit o piață de desfacere importantă pentru produsele pescărești provenite din UE (fig. 3.17a).

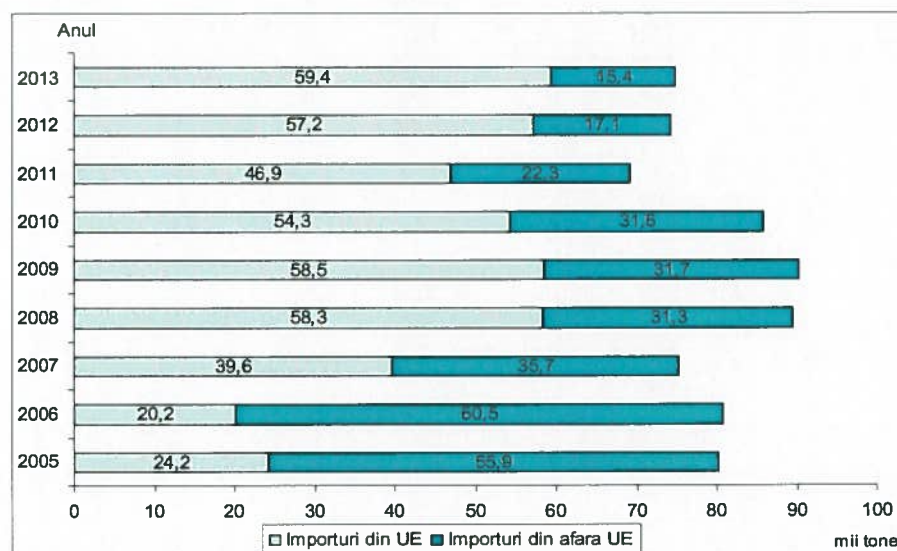

Figura 3.17a. Evoluția volumului importurilor de pește și produse din pește în perioada 2005-2013 (mii tone)

Modul de desfacere al produselor pescărești provenite din import sunt, în principal, prin comercializare ca atare, prelucrare primară în frigoriere de colectare dar și ca materie primă pentru industria de procesare din România. Procentul de materie primă din import folosit pentru sectorul de procesare variază în limite foarte mari (fig. 3.17b).

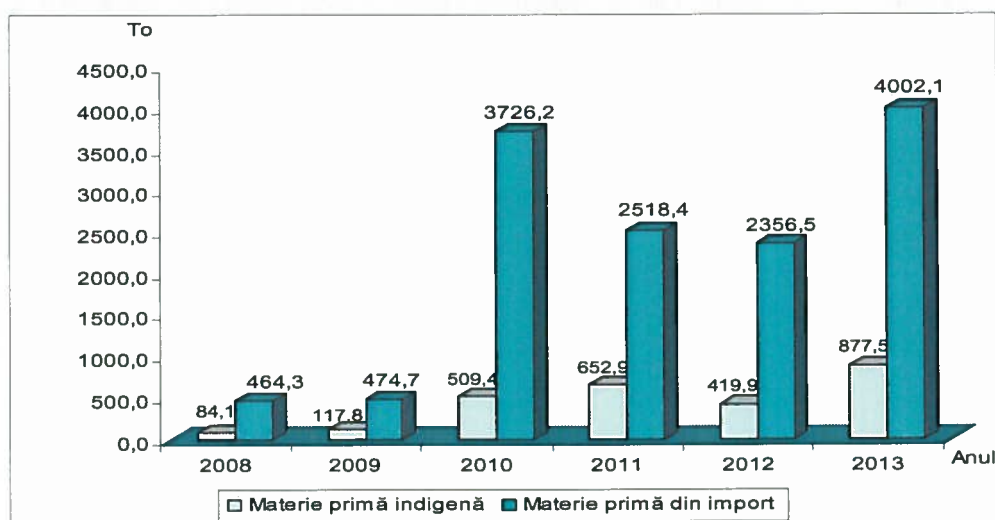

Figura 3.17b. Evoluția materiei prime, de import și indigenă folosite în industria de procesare a peștelui pentru intervalul 2008-2013

(Sursa: ANPA)

Din graficul prezentat se poate constata că industria de prelucrare a peștelui este orientată către materia primă de import (2008 - 84,7%, 2009 - 80,1%, 2010 - 88%; 2011 - 79,4%; 2012 - 84,9% și 2013 - 82%), comparativ cu materia primă indigenă, justificat de prețul de achiziție mai scăzut al materiei prime importate.

În anul 2009, materia primă importată de unitățile de procesare a peștelui a fost reprezentată de macrou în proporție de 27,7%, șprot - 12,4%, somon - 10,98%, merluciu - 10,79%, cod - 10,7%, urmată de specii a căror pondere a fost mai scăzută decât procente prezentate.

În anul 2010, materie primă importată de unitățile de procesare a peștelui a fost dominată de hering în proporție de 47%, urmată de macrou 23,9% și șprot 10,66%.

În anul 2011 unitățile de procesare au importat 49,25% hering și 28,61% macrou, restul speciilor fiind importate în procente scăzute.

Materia primă din 2012 a fost reprezentată de hering în proporție de 60%, macrou - 34,6% și șprot - 4,7%. Procentul crescut al heringului s-a păstrat și în 2013, reprezentând 62,2%, urmat de macrou - 35,1%.

În Europa, balanța comerțului cu produse pescărești, în termeni de valoare, a arătat o tendință negativă începând cu anul 2001. Acest lucru a fost cauzat de creșterea importurilor de produse proaspete, congelate și produse procesate și conserve între anii 2004 și 2007 în dauna exporturilor. În aceasta perioada balanța export/import a scăzut mai puternic, în ciuda creșterii timide a exporturilor. În anul 2005, balanța export/import a scăzut cu 16% față de 2004, urmată de o noua scădere cu 18% în perioada 2005-2006.

O îmbunătățire foarte ușoară a balanței export/import a fost raportată între anii 2008 și 2009 – balanța înregistrând din diferite motive, o creștere de 2% în 2008 față de 2007, și cu 5% în 2009, comparativ cu 2008. În 2008, exporturile UE au continuat să crească la 8,6%, în timp ce valoarea totală a importurilor a scăzut ușor, cu 2% pentru toate produsele, în special cele afumate, sărate și produse congelate. Cu toate acestea, trendul pozitiv nu s-a menținut, astfel ca în 2009, valorile totale ale importurilor au scăzut cu 5,5% comparativ cu anul 2008. Pe de altă parte, exporturile au scăzut cu 8,6%, ceea ce, în termeni absoluți, a reflectat o creștere bruscă de 5% asupra balanței export/import. În 2010, în ciuda creșterii exporturilor cu mai mult de 18%, crescând și valoarea importurilor de produse congelate și preparate s-a păstrat un oarecare echilibru.

În 2012, valoarea totală a schimburilor comerciale pe piața produselor pescărești a înregistrat cel mai mare scor din istoria sa. Acest lucru s-a datorat în principal creșterii cu 62% a valorilor obținute din importul de produse pescărești procesate, între anii 2011 și 2012.

Volumul importurilor din țările extra-UE au rămas aproape stabile începând din 2006, cu o medie de 5,7 milioane de tone pe an, cu cel mai înalt nivel, 6 milioane de tone, înregistrat în 2007. Volumul importurilor în anul 2012, raportat la 5,5 milioane de tone, a reprezentat o creștere de 100.000 de tone de peste. Valorile importurilor din țările extra-UE au crescut semnificativ în ultimii patru ani, ajungând în 2012 la o valoare de 19,2 miliarde de euro. Aceasta valoare nu se datorează diversificării produselor importate ci, în primul rând importului unei cantități de 7400000 tone în anul 2012 față de 555000 tone de somon importate în 2009.

Prețul mediu pentru primele cinci dintre cele mai importante categorii de produse din import în 2012 comparativ cu 2009 sunt prezentate în tabelul 3.9b.

Tabelul 3.9b

Prețul mediu pentru cele mai importante specii importate în UE (euro/kg)

Specii importate în UE / An	2009	2012	% variație 2012/2009
Somon	3,90	4,23	8,5%
Ton	3,00	4,23	41,0%
Cod	3,84	4,39	14,3%
Creveți	4,61	5,75	24,7%
Alte specii de creveți	4,81	6,26	30,1%

Sursa: 2014 Edition THE EU FISH MARKET

La nivelul UE, Norvegia și China sunt principalele țări din afara UE, din care sunt importate produse din pește. În 2012, importurile din Norvegia au ajuns la mai mult de 1 milion de tone pentru o valoare de aproape 4 miliarde de euro. Importurile UE de produse din pește din China a avut o valoare de 1,55 miliarde de euro și au totalizat 486.000 de tone în volum în 2012, cu o scădere de 53.000 de tone din 2011. Cele mai multe dintre produsele

de pește importate în UE din China sunt fileurile. Materiile prime folosite de țările UE pentru procesare provin din Norvegia (cod) și Federația Rusă (Pollack). Volumul de produse din pește importate din Peru a crescut puternic, ajungând la 450.000 de tone, cu o valoare de 640 milioane EUR în 2012, ceea ce reprezintă o creștere de 80.000 de tone și 120 de milioane de euro față de 2011.

Structura importurilor UE în volum (mii tone) și valoare (mil. Euro) în perioada 2011-2012 este prezentată în tabelul 3.9c.

Tabelul 3.9c

Importurile UE în anul 2011 și 2012 (mii tone și milioane euro)

Specie	2011		2012	
	mii tone	milioane euro	mii tone	milioane euro
Specii demersale	1090	3510	1097	3564
Salmonide	662	3113	760	3221
Ton și alte specii înrudite	694	2119	662	2550
Crustacee	523	2970	602	3638
Cefalopode	390	1483	374	1351
Specii pelagice	394	727	369	781
Specii de apă dulce	295	765	244	667
Alte specii marine	308	1209	233	1007
Bivalve și alte moluște	160	614	191	661
Pești plați	44	153	70	262
Alte specii	836	1001	911	1386
TOTAL	5396	17664	5513	19088

Sursa: 2014 Edition THE EU FISH MARKET

Unitățile de procesare prelucrează atât specii de pește indigene cât și specii oceanice.

În anii 2008 și 2009 materia primă folosită în industria de prelucrarea peștelui din România provenea din import în procent de circa 79% în timp ce materia primă indigenă era doar de 21%. Importurile au fost mai mari decât exporturile și în anul 2011 (14% - pește indigen și 86% - pește din import) și 2013 (12% materie primă indigenă și 88% materie primă

din import). Cantitatea de pește utilizată din import, a fost mai mică decât cantitatea de pește indigenă în anul 2010 (83% - pește indigen și 17% - pește din import) și în anul 2012 (86% - pește indigen și 14% - pește din import) (figurile 3.18 – 3.22).

Figura 3.18 Proveniența materiei prime în anii 2008 și 2009

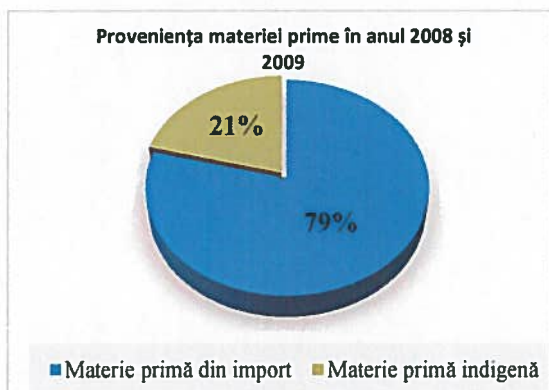

Figura 3.19 Proveniența materiei prime în anul 2010

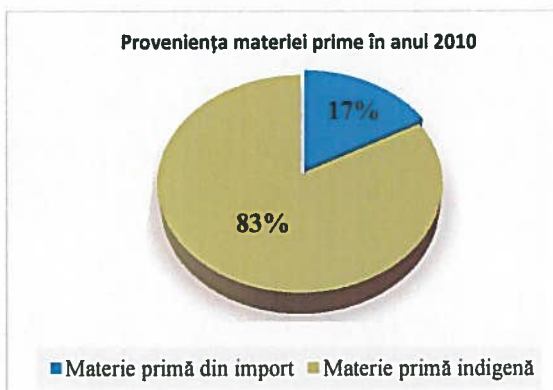

Figura 3.20 Proveniența materiei prime în anul 2011

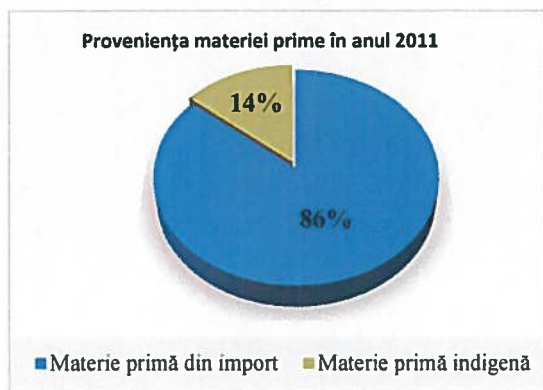

Figura 3.21 Proveniența materiei prime în anul 2012

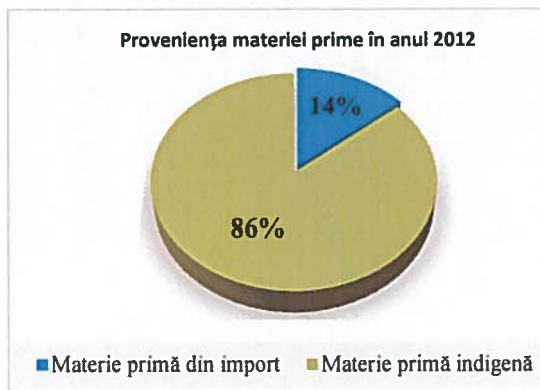
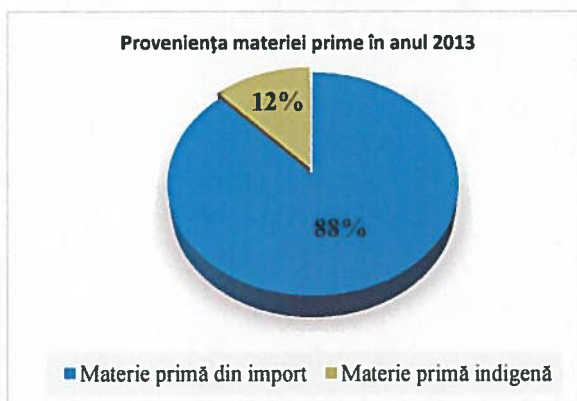

Figura 3.22 Proveniența materiei prime în anul 2013

Speciile utilizate pentru procesare au fost: crap, coșă, sânger/novac, plătică, caras, roșioară, știucă, somn, șalău, scrumbie, păstrăv, clarias, sturioni, rechin, somon, doradă regală, hering, chefal, cod, merlucius, șprot, macrou, pangasius, ton, stavrid, capelin.

Speciile indigene frecvent utilizate pentru prelucrare sunt ciprinidele (90% din cantitatea de pește local procesat), șalăul, știuca, somnul, bibanul și păstrăvul. Speciile oceanice cele mai utilizate pentru prelucrare sunt somonul, heringul, șprotul și macroul. O mare cantitate de somon importată provine din acvacultură. Speciile menționate sunt prelucrate sub formă de pește decapitat, eviscerat, porționat, filetat, sărat, afumat, marinat și sub formă de salate.

Cu fiecare an, sortimentele de pește obținute în urma procesării sunt mult mai diversificate (pastă pește, mici pescărești, crochete, carne dezosată, zacuscă de pește cu ciuperci, aperitiv de pește cu castraveți, salată pescărească în sos tomat, paprikaș pescăresc, zacuscă pescărească, etc) iar forma de prezentare este îmbunătățită substanțial. Cele mai mari cantități de sortimente din pește și alte viețuitoare acvatice sunt reprezentate de salate, produse afumate, produse marinate, urmate de peștele prelucrat primar (decapitat, eviscerat, filetat).

Producția de conserve și semiconserve, în perioada anilor 2005-2013, a înregistrat o reducere a producției de conserve și semiconserve la jumătate în anul 2006 față de anul 2005, după care s-a înregistrat o creștere până în anul 2010 (figura 3.23). Ca urmare a scăderii puterii de cumpărare a consumatorilor s-a estimat că în anul 2011, sortimentele de pește obținute ca urmare a procesării au scăzut cu 33% față de anul 2010. Cu toate acestea, la

nivelul anului 2013, cantitatea totală de conserve și semiconserve obținută a reprezentat 94,5% din cea a anului 2005 și doar 46% față de producția anului 2010.

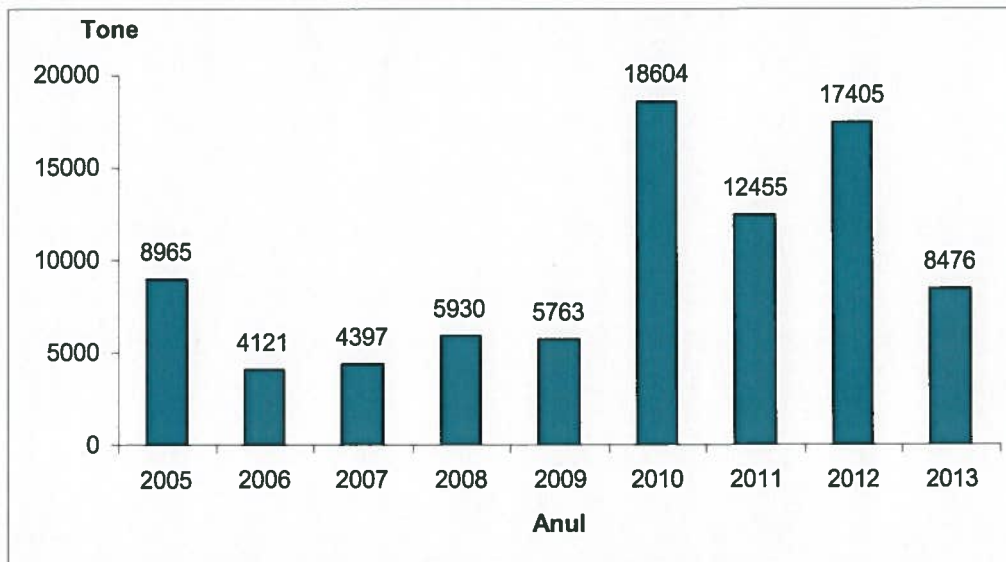

Figura 3.23. Evoluția producției de conserve și semiconserve în perioada 2005-2013 [tone]

Principalele cauze ale scăderii producției piscicole atât în apele dulci cât și în cele marine au fost reprezentate de condițiile caracteristice stării de tranziție la economia de piață (investiții scăzute în acest sector, atât în domeniul productiv, cât și investiții reduse de capital), supraexploatarea prin pescuit național în ape dulci cât și marine, poluării mediului acvatic, distrugerii habitatelor și lipsei de material de populare.

Peștele congelat este cel mai bine vândut pe piața României, pentru că nu există volumul necesar să acopere consumul doar prin varianta proaspătă dar și datorită prețului mai scăzut. Macroul este cel mai popular și mai vândut pește din România în defavoarea crapului sau carasului. În momentul în care piața de pește va ajunge la un grad de maturitate, schimbarea între produsul pește proaspăt și congelat va fi inevitabil în favoarea peștelui proaspăt.

Se previzionează că piața totală de pește (proaspăt și congelat) va continua să crească cu circa 25 - 30% în fiecare an. Încet, încet piața peștelui proaspăt se va departaja de cea a peștelui congelat.

Procesatorii sunt receptivi la îmbunătățirea ofertei. Una dintre problemele cu care se confruntă furnizorii este lipsa personalului calificat din fabrici și magazine. Peștele este cea mai sensibilă carne și în momentul în care ai de-a face cu acest produs sau cu fructe de mare proaspete, problema este termenul de garanție. Este nevoie de personal profesionist pentru a se îndeplini condițiile trasabilității.

Obiectivul economic este cel de a crește consumul de pește de la patru, cinci kilograme pe om și an, cât este în acest moment în România, la unul care să reducă diferența mare față de consumul mediu pe Uniunea Europeană. (tabelul nr. 3.10).

La nivel global, consumul alimentar s-a dublat în ultimii 40 de ani, ceea ce înseamnă o creștere mai rapidă decât cea demografică. Datele disponibile arată că între 1962 și 1991 consumul alimentar global a crescut cu peste 15%, existând în mod evident diferențe regionale semnificative generate de existența diferențelor socio-economice.

Fiecare om are un necesar de consum alimentar impus de asigurarea cerințelor sale energetice și nutritive. Se estimează că actualmente necesarul zilnic este de 3000 calorii și 100 g proteine. Cerințele medii de hrană într-o anumită țară variază în funcție de clima acesteia, de greutatea indivizilor, sex, etc. În țările dezvoltate consumul alimentar a fost de 3000 calorii în 1962, de 3300 calorii în 1982 și de 3150 în 1991.

Tabelul 3.10

Evoluția consumului de pește [mii tone]

SPECIFICAȚIE	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Vânzări de pește din surse interne, către populație și unități de procesare Total, din care:	16,2	16,1	11,5	11,6	13,4	14,9
a. Pește provenit din acvacultură***.	12,5	13,1	8,8	8,4	10,0	10,1
b. Pește provenit din pescuit maritim și în ape dulci.	3,7**	3,0**	2,7**	3,2**	3,4**	4,8**
2. Importuri de pește și produse din pește***	89,6	90,2	86,0	69,2	74,4	74,8
3. Exporturi de pește și produse din pește***	1,7	4,1	4,7	6,5	6,2	6,3
4. Consum intern total (= 1+2-3)	104,1	102,2	92,8	74,3	81,6	83,4
5. Consum per capita (kg/loc/an)	4,8	4,7	4,3	3,4	4,0	4,1

Sursa datelor: *Evidența statistică a ANPA; ** conf. EUROSTAT.

Procedurile privind evaluarea cererilor de energie alimentară au fost elaborate de către FAO. Calculul pentru estimarea cererii diferitelor produse alimentare se face având în vedere cei trei factori esențiali –venitul, prețul și populația.

Structura dietei zilnice în România, arată o scădere a consumul de proteine și o creștere a consumului de lipide și glucide. În mare măsură evoluția consumului energetic din țara noastră a urmat cursul evoluției economice. Ponderea destul de mare, cuprinsă între 40-50%, a cheltuielilor pentru produsele alimentare în totalul cheltuielilor familiare, denotă un nivel de trai al populației destul de scăzut comparativ cu alte țări din Europa.

În țara noastră până în anul 1990, consumul de pește a fost de aproximativ 8 kg/cap de locuitor/an; în perioada anilor 1990 – 2000 consumul s-a redus până la 2 kg/cap de locuitor/an, pentru ca după anul 2000 să crească, ajungând, în anul 2005 la 4,29 kg/cap de locuitor/an iar în anul 2007 la 5,63 kg/cap de locuitor/an după care a înregistrat un regres datorat scăderii veniturilor consumatorilor în perioada crizei economice.

3.1.3. Instituții, reglementări și politici de dezvoltare

3.1.3.1. Instituții, reglementări

Principalele instituții din România, cu atribuții pentru sectorul pescăresc, sunt organizate în subordinea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice și Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, după cum urmează:

■ Conform HG nr. 428/2013, cu modificările și completările ulterioare, **Departamentul pentru Ape, Păduri și Piscicultură (DAPP)** din cadrul *Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice* îndeplinește funcția de autoritate publică centrală cu atribuții privind coordonarea la nivel național a domeniilor ape, păduri, piscicultură și realizarea politicilor și strategiilor naționale aferente acestor domenii;

■ **Agencia Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA)** este instituția publică centrală de specialitate de interes național, care funcționează în subordinea *Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice - Departamentul pentru Ape, Păduri și Piscicultură*. Principalele atribuții sunt legate de elaborarea strategiei naționale și a reglementărilor specifice în domeniul pescuitului, acvaculturii, organizării pieței produselor pescărești, conservării și managementului resurselor acvatice vii existente în habitatele naturale ș.a. ANPA este

instituția națională responsabilă cu implementarea politicii comune în domeniul pescuitului, având atribuții de control, inspecție și realizare a măsurilor din domeniul specific¹.

■ **Direcția Generală Pescuit** (Autoritate de management pentru Programul Operațional Pescuit) este structura care funcționează în cadrul *Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale*, având atribuții care decurg din prevederile europene legate de gestionarea Fondului European pentru Pescuit². Direcția Generală Pescuit elaborează și negociază cu Comisia Europeană Programul Operațional pentru Pescuit și asigură implementarea acestuia la nivel național³.

Pentru a respecta similitudinea cu structurile UE, în cadrul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice – pe lângă Departamentul pentru Ape, Păduri și Piscicultură - a fost creat **Comitetul Consultativ pentru Sectorul Pescăresc (CCSP)**, al cărui rol central este acela de a contribui – cu idei și soluții – la dezvoltarea activității sectorului pescăresc în România⁴. Comitetul Consultativ pentru Sectorul Pescăresc regroupează - pe lângă autoritățile publice sus-menționate – cele mai reprezentative asociații, federații și patronate din sectorul pescăresc național, după cum urmează: **Asociația pescarilor comerciali de la Marea Neagră "Ropescador"**; **Federația Organizațiilor de Pescari de la Marea Neagră**; **Patronatul Peștelui din România**; **Asociația Națională a Producătorilor din Pescărie "Romfish"**; **Asociația Procesatorilor, Importatorilor și Comercianților de Pește din România**; **Federația Organizațiilor Producătorilor de Pește Delta Dunării**; **Federația Organizațiilor de Pescari Delta Dunării ș.a.**

3.1.3.2. Politici de dezvoltare

Strategia Națională a Sectorului Pescăresc (SNSP) elaborată în contextul procesului de programare a fondurilor europene în cadrul financiar multianual 2014 – 2020 și coroborată cu politicile naționale și cu Politica Comună pentru Pescuit a Uniunii Europene propune – ca viziune strategică – transformarea sectorului pescăresc din România într-un sector competitiv, durabil și atractiv, la orizontul anului 2020.

¹ <http://www.anpa.ro>

² Fond înlocuit – începând cu anul 2014 – cu Fondul European pentru pescuit și afaceri maritime

³ <http://www.ampeste.ro/despre-ampop/atributii-am-pop.html>

⁴ OMDAPP nr. 2421/2013

SNSP contribuie la implementarea și atingerea obiectivelor stabilite prin documentele politice și strategice care se adresează, direct sau indirect, sectorului pescăresc.

Planul National Strategic (PNS) pentru Pescuit 2007-2013 a fost documentul de politică publică în domeniul pescuitului și acvaculturii, elaborat în conformitate cu Politica Comună de Pescuit și Programul de guvernare a României, și care a prezentat prioritățile, obiectivele și resursele financiare publice necesare implementării Politicii Comune de Pescuit în România în perioada 2007 – 2013.

Obiectivul general al PNS a fost realizarea unui sector piscicol competitiv, dinamic, modern și asigurarea unui pescuit durabil, ținând seama în mod echilibrat de aspectele legate de protecția mediului, dezvoltarea socială și bunăstarea economică.

Programul de guvernare (PG) 2013-2016 urmărește ca printr-o gestionare durabilă și eficientă a resurselor naturale să se realizeze dezideratul creșterii bunăstării materiale a populației în condițiile menținerii permanente a unui mediu sănătos pentru generațiile prezente și viitoare.

Pentru domeniul de activitate pescuit și acvacultură PG are în vedere următoarele priorități:

- activitate durabilă de pescuit și acvacultură, competitivă economic în condițiile impuse de respectarea principiilor ecologice;
- dezvoltarea infrastructurii specifice în vederea eficientizării economice a pescuitului comercial;
- crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea acvaculturii în scopul creșterii importanței acestei activități în circuitul economic național și scăderii presiunii exercitate asupra resursei piscicole naturale de cererea de produse pescărești.

Prin **Strategia Europa 2020 (EU 2020)**, Uniunea Europeană urmărește, în principal, depășirea crizei care continua sa afecteze economia europeana.

Strategia își propune să creeze condiții favorabile pentru o creștere economică mai inteligentă, mai prietenoasă cu mediul și mai favorabilă incluziunii sociale. În acest scop, Uniunea Europeană a fixat 5 obiective în domenii precum ocuparea forței de muncă,

educația, cercetarea și inovarea, incluziunea socială și reducerea sărăciei precum și energia/clima.

Strategia Europa 2020 stabilește trei priorități intercorelate:

1. creșterea inteligentă – dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
2. creșterea durabilă – promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;
3. creșterea favorabilă incluziunii – promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

SNSP se circumscrie atât EU 2020, ca orizont de timp și ca viziune, cât și stării actuale a sectorului pescăresc din România și priorităților programului de guvernare actual.

Politica comună în domeniul pescuitului (PCP) abordează, pe de o parte, problematica conservării, gestionării și exploatării resurselor biologice marine și problematica specifică resurselor biologice de apă dulce, acvaculturii, prelucrării și comercializării produselor obținute din pescuit și din acvacultură iar, pe de altă parte, problematica privind dreptul mării și politica maritimă integrată, ținând cont de prevederile TICE și TFUE și de prioritățile EU 2020 și stabilește măsuri cadru necesare realizării PCP finanțate din bugetul UE prin Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM) precum și o Organizare Comună a Pieței Pescărești (OCPP).

Comunicarea Comisiei privind Orientările strategice pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii în UE din aprilie 2013 are rolul de a asista statele membre în definirea propriilor obiective naționale, ținând cont de diferitele lor situații inițiale, de circumstanțele naționale și de dispozițiile instituționale.

Recunoscându-se faptul că acvacultura europeană are nevoie de sprijin pentru dezvoltarea sa, sunt identificate **patru domenii prioritare de acțiune** pentru a debloca potențialul acvaculturii europene respectiv: simplificarea procedurilor administrative, amenajarea coordonată a teritoriului, competitivitatea și asigurarea unor condiții de concurență echitabile.

- 1. Simplificarea administrativă:** prin reducerea poverii administrative și a termenelor pentru obținere a avizelor, autorizațiilor și licențelor și aplicarea principiilor Small Business Act, va spori competitivitatea sectorului;
- 2. Amenajarea coordonată a teritoriului:** planurile de amenajare a teritoriului pot contribui la reducerea incertitudinii, la facilitarea investițiilor și la accelerarea dezvoltării unor sectoare precum acvacultura;
- 3. Consolidarea competitivității:** întreprinderile de acvacultură din UE vor beneficia de pe urma unei mai bune organizări a pieței și a structurării organizațiilor de producători din sector;
- 4. Asigurarea de condiții de concurență echitabile:** exploatarea avantajelor competitive ale operatorilor din UE contând în standardele ridicate privind mediul, sănătatea animală și protecția consumatorilor se numără printre factorii competitivi principali ai UE în domeniul acvaculturii și ar trebui să fie exploatate într-un mod mai eficace pentru a face față concurenței de pe piețe.

Asemănător exercițiului financiar precedent, mare parte din măsurile de intervenție propuse prin *Strategia națională pentru sectorul pescăresc* sunt finanțabile prin alocările Fondului European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM), gestionat în România prin Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri maritime 2014 – 2020 (POPAM). Conform Deciziei de punere în aplicare a Comisiei din 11.06.2014, României îi sunt alocate fonduri în cuantum de 168 milioane de euro prin FEPAM pentru perioada 2014 – 2020⁵, sumele putând fi direcționate, conform Regulamentului nr. 508/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 privind Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime - către:

- *Dezvoltarea durabilă a pescuitului* (inovare, consiliere, dezvoltarea capitalului uman și a dialogului social, crearea și diversificarea locurilor de muncă, diversificarea formelor de venit, sprijin inițial pentru tinerii pescari, sănătate și siguranță, valoare adăugată etc.);

⁵ Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 11 iunie 2014 de stabilire a defalcării anuale pe stat membru a resurselor globale din Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime în cadrul gestiunii partajate pentru perioada 2014-2020 [notificată cu numărul C(2014) 3781]: <http://www.madr.ro/docs/fep/programare-2014-2020/alocarea-anuala-anexa-C-2014-3781-RO-ACTE2-f.pdf>

- *Dezvoltarea durabilă a acvaculturii* (inovare, investiții productive, promovarea capitalului uman și participarea la rețele, sănătate publică etc.);
- *Dezvoltarea durabilă a zonelor de pescuit și acvacultură* (strategii de dezvoltare plasate sub responsabilitatea comunității, grupuri de acțiune locală în domeniul pescuitului, cooperare etc.);
- *Măsuri legate de comercializare și prelucrare* (planuri de producție și comercializare, măsuri de marketing, prelucrarea produselor pescărești și de acvacultură);
- *Măsuri care privesc compensații pentru costurile suplimentare în regiunile ultra periferice pentru produsele pescărești și de acvacultură; măsuri de însoțire pentru Politica Comună pentru Pescuit în cadrul gestiunii partajate; asistența tehnică la inițiativa statelor membre; măsuri privind Politica Maritimă Integrată finanțată în cadrul gestiunii partajate⁶.*

3.2 Analiza în profil regional

În conformitate cu Registrul Unităților de Acvacultură (RUA), sunt licențiate 518 unități de acvacultură, care dețin 575 amenajări cu 748 de licențe, din care 216 pentru pepiniere și 532 pentru crescătorii, repartizate pe cele 8 regiuni de dezvoltare (tabelul nr. 3.11 și figura 3.24).

Tabelul 3.11

Repartizarea unităților de acvacultură pe regiuni de dezvoltare

Regiunea	Număr județe	Număr unități	Număr amenajări	Suprafața totală	Suprafață pepiniere	Suprafață crescătorii
NORD-EST	6	58	72	9412,2	942,014	8470,18
SUD-EST	6	93	99	66726,1	3385,26	63340,7
SUD	7	143	160	14122,5	1472,81	12649,7
SUD-VEST	5	38	39	2544,15	129,312	2414,83

⁶ Regulamentul nr. 508/ 2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 privind Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime: <http://www.madr.ro/docs/fep/programare-2014-2020/regulament-508-2014.pdf>

VEST	4	39	37	1709,22	279,676	1429,55
NORD-VEST	6	66	75	3128,84	380,741	2748,09
CENTRU	6	53	57	2726,49	83,3207	2643,17
BUCUREȘTI-ILFOV	2	28	5	1986,2	0	1986,2
TOTAL	42	518	575	102356	6673,14	95682,3

Sursa: ANPA (RUA, PNCD, raportări inspectorii filiale)

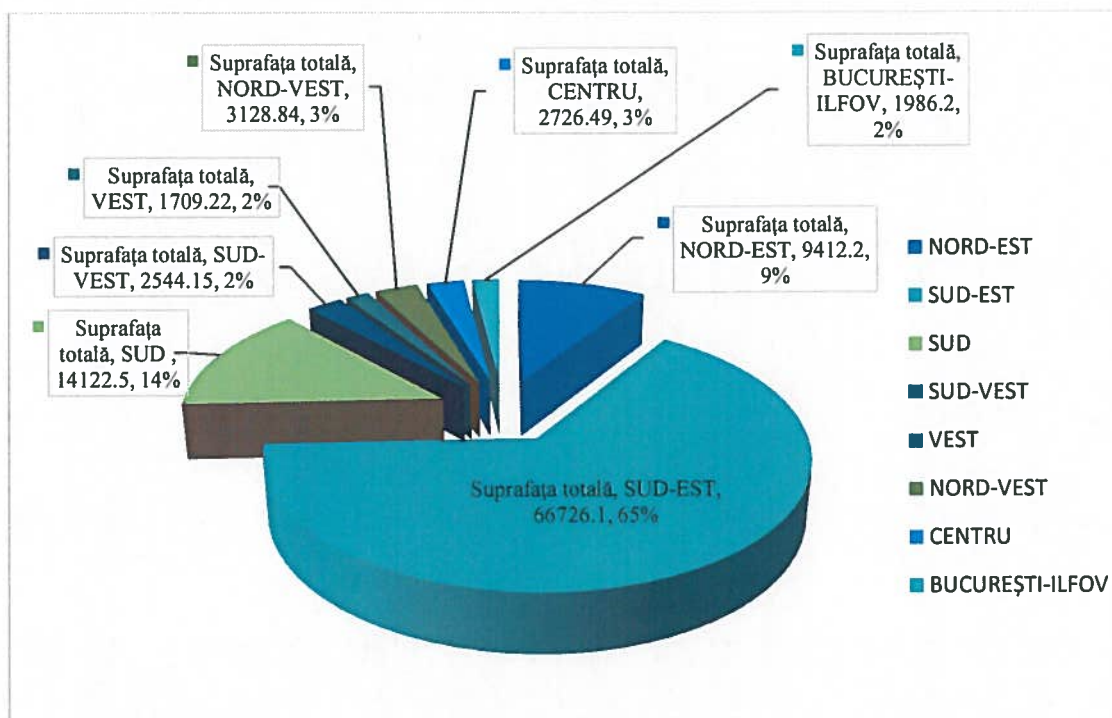

Figura 3.24. Repartiția suprafeței totale utilizate în acvacultură, pe regiuni de dezvoltare

Tabelul 3.12

Repartiția unităților de acvacultură pe județe

REGIUNE	JUDEȚ	NUMĂR UNITĂȚI (licențiate)	NUMĂR LICENȚE			NUMĂR AMENAJĂRI	
			TOTAL , din care:	PEPL- NIERE	CRESCĂ- TORII	TOTAL, din care:	COMBIMATE
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
I. NORD- EST	Bacău	6	11	4	7	7	4
	Botoșani	6	11	4	7	7	4
	Iași	20	33	12	21	23	11
	Neamț	5	5	0	5	5	0
	Suceava	12	24	8	16	16	8
	Vaslui	9	16	4	13	14	3
TOTAL I	6	58	101	32	69	72	30
II. SUD EST	Brăila	10	13	3	10	10	3
	Buzău	11	13	3	10	11	2
	Constanța	23	32	10	22	23	9
	Galați	7	13	5	8	8	5
	Vrancea	3	4	1	3	3	1
	Tulcea	39	61	21	40	44	16
TOTAL II	6	93	136	43	93	99	36
III. SUD	Argeș	12	23	9	14	14	9
	Călărași	45	53	9	44	47	6
	Dâmbovița	12	21	8	13	15	6
	Giurgiu	17	20	4	16	19	2
	Ialomița	12	18	3	15	16	2
	Prahova	21	29	5	24	24	5
	Teleorman	24	27	2	25	25	2
TOTAL III	7	143	191	40	151	160	32
IV. SUD-	Dolj	8	9	0	9	9	0

REGIUNE	JUDEȚ	NUMĂR UNITĂȚI (licențiate)	NUMĂR LICENȚE			NUMĂR AMENAJĂRI	
			TOTAL , din care:	PEPI- NIERE	CRESCĂ- TORII	TOTAL, din care:	COMBIMATE
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
VEST	Gorj	7	12	5	7		5
	Mehedinți	5	8	3	5	7	3
	Olt	12	14	2	12	5	2
	Vâlcea	6	6	1	5	12	0
TOTAL IV	5	38	49	11	38	6	10
V. VEST	Arad	9	12	4	8	39	4
	Caraș- Severin	7	13	6	7	4	6
	Hunedoara	11	16	5	11	6	5
	Timiș	12	19	6	13	11	3
TOTAL V	4	39	60	21	39	16	18
VI. NORD – VEST	Bihor	35	54	15	41	37	15
	Bistrița- Năsăud	4	7	3	4	42	2
	Cluj	7	9	2	7	7	2
	Maramureș	7	15	7	8	9	6
	Satu Mare	8	11	3	8	8	3
	Sălaj	4	8	4	4	4	4
TOTAL VI	6	65	106	34	72	75	32
VII. CENTRU	Alba	2	3	1	2	1	1
	Brașov	17	28	10	18	19	9
	Covasna	7	9	1	8	8	1
	Harghita	6	7	1	6	6	1
	Mureș	8	12	8	4	8	4
	Sibiu	13	16	14	1	15	1
TOTAL VII	6	53	75	35	39	57	17

REGIUNE	JUDEȚ	NUMĂR UNITĂȚI (licențiate)	NUMĂR LICENȚE			NUMĂR AMENAJĂRI	
			TOTAL , din care:	PEPI- NIERE	CRESCĂ- TORII	TOTAL, din care:	COMBINATE
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
VIII. BUCUREȘT I-ILFOV	București	5	5	0	5	5	0
	Ilfov	23	26	0	26	26	0
TOTAL VIII	2	27	31	0	31	31	0
TOTAL GENERAL	42	518	748	216	532	575	175

Suprafața totală amenajată pentru acvacultură este de **102.356 ha**, din care **95.682,3 ha** crescătorii și **6.673,14 ha** pepiniere. Regiunile cu suprafețele cele mai mari sunt: Regiunea 2 SUD-EST cu o pondere de peste 65%, Regiunea 3 SUD cu peste 13% și Regiunea 1 NORD-EST cu peste 9% (tabelul nr. 3.13).

Tabelul 3.13

Repartiția suprafețelor din acvacultură pe regiuni și județe

REGIUNE	JUDEȚ	SUPRAFEȚE DE PRODUCȚIE (ha)		
		TOTAL, din care:	PEPINIERE	CRESCĂTORII
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
I. NORD-EST	Bacău	239,573	14,505	225,068
	Botoșani	1.841,71	305,56	1.536,15
	Iași	4.315,6	391,917	3.923,68
	Neamț	93,2285	0	93,2285
	Suceava	847,818	121,809	726,009
	Vaslui	2.074,27	108,223	1.966,04
TOTAL I		9.412,2	942,014	8.470,18
II. SUD EST	Brăila	2.002,92	406,727	1.596,2
	Buzău	1.506,82	129,702	1.377,12

	Constanța	9.176,52	789,974	8.386,54
	Galați	1.533,69	151,97	1.381,52
	Vrancea	151,28	7,6	143,68
	Tulcea	52.354,9	1.899,29	50.455,6
TOTAL II		66.726,1	3.385,26	63.340,7
III. SUD	Argeș	153,0979	2,2245	150,873
	Călărași	6.958,59	233,24	6.725,35
	Dâmbovița	1.311,66	252,64	1.059,02
	Giurgiu	2.256,82	620,22	1.636,6
	Ialomița	1.673,72	282,65	1.391,07
	Prahova	1.234,13	71,1463	1.162,99
	Teleorman	534,437	10,69	523,747
TOTAL III		14.122,5	1.472,81	12.649,7
IV. SUD-VEST	Dolj	506,943	0	506,943
	Gorj	23,2447	3,128	20,1167
	Mehedinți	668,1	125,034	543,066
	Olt	175,138	0,5	174,638
	Vâlcea	1.170,72	0,65	1.170,07
TOTAL IV		2.544,15	129,312	2.414,83
V. VEST	Arad	843,26	70,77	772,49
	Caraș-Severin	112,893	22,2871	90,6057
	Hunedoara	132,85	8,3887	124,462
	Timiș	620,218	178,23	441,988
TOTAL V		1.709,22	279,67	1.429,55
VI. NORD -VEST	Bihor	1.700,9	237,045	1.463,85
	Bistrița-Năsăud	160,286	16,915	143,371
	Cluj	144,96	41,1	103,86
	Maramureș	82,8734	26,2863	56,5871
	Satu Mare	929,591	36,081	893,51
	Sălaj	110,23	23,3138	86,9162

TOTAL VI		3.128,84	380,741	2.748,09
VII . CENTRU	Alba	110,74	13,5	97,24
	Brașov	571,97	27,0377	544,932
	Covasna	264,055	0,027	264,028
	Harghita	123,291	0	123,291
	Mureș	961,495	42,67	918,825
	Sibiu	694,9424	0,086	694,856
TOTAL VII		2.726,49	83,3207	2.643,17
VIII. BUCUREȘTI-ILFOV	București	312,499	0	312,499
	Ilfov	1.673,7	0	1.673,7
TOTAL VIII		1.986,2	0	1.986,2
TOTAL GENERAL	42	102.356	6.673,14	95.682,3

Din totalul capturilor realizate prin pescuit comercial, cantitățile cele mai mari sunt înregistrate în regiunea Sud-Est (figura 3.25). Dacă la nivelul anilor 2011 și 2012 ponderea capturilor în această regiune era de peste 85%, la nivelul anului 2013, ponderea a fost de 78% din captura totală (figura 3.26).

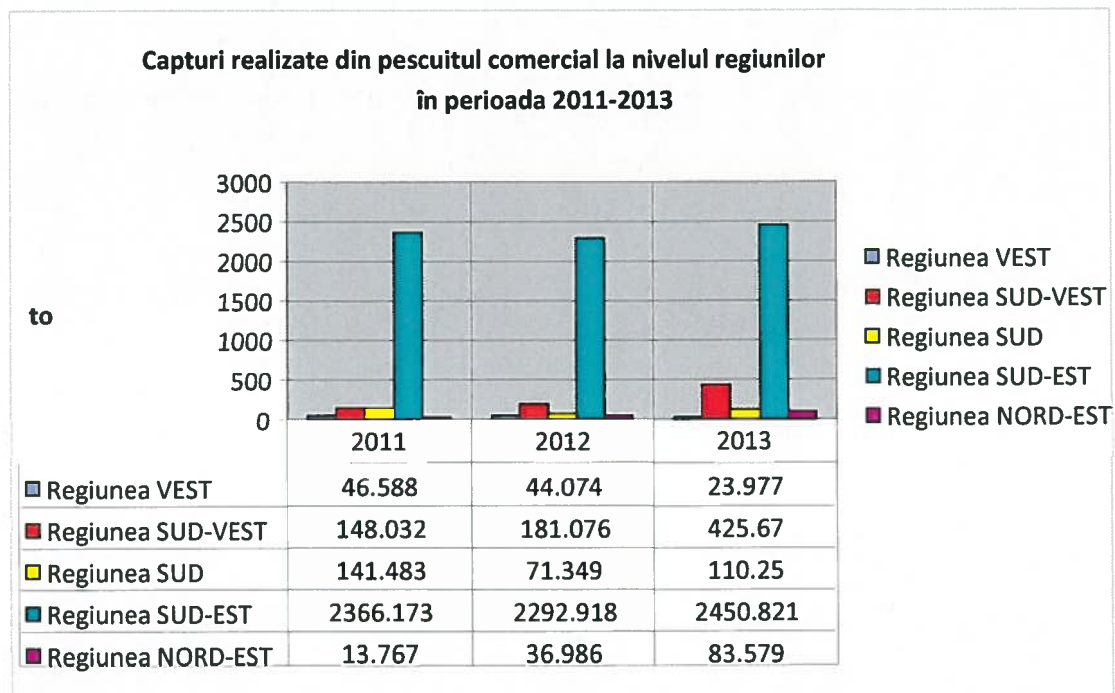

Figura 3.25. Capturi realizate din pescuitul comercial la nivelul regiunilor în perioada 2011-2013

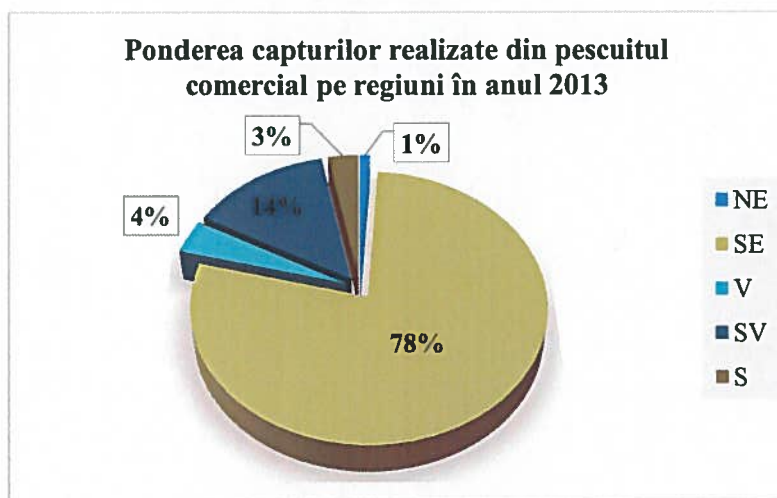

Figura 3.26 Ponderea capturilor realizate din pescuitul comercial pe regiuni

În ceea ce privește industria de prelucrare a produselor din pescuit și acvacultură se observă o concentrare a acestor unități în zonele cu tradiție în pescuit și piscicultură, respectiv regiunea Sud-Est (figura nr. 3.27) formată din județe cu o însemnată rețea hidrografică.

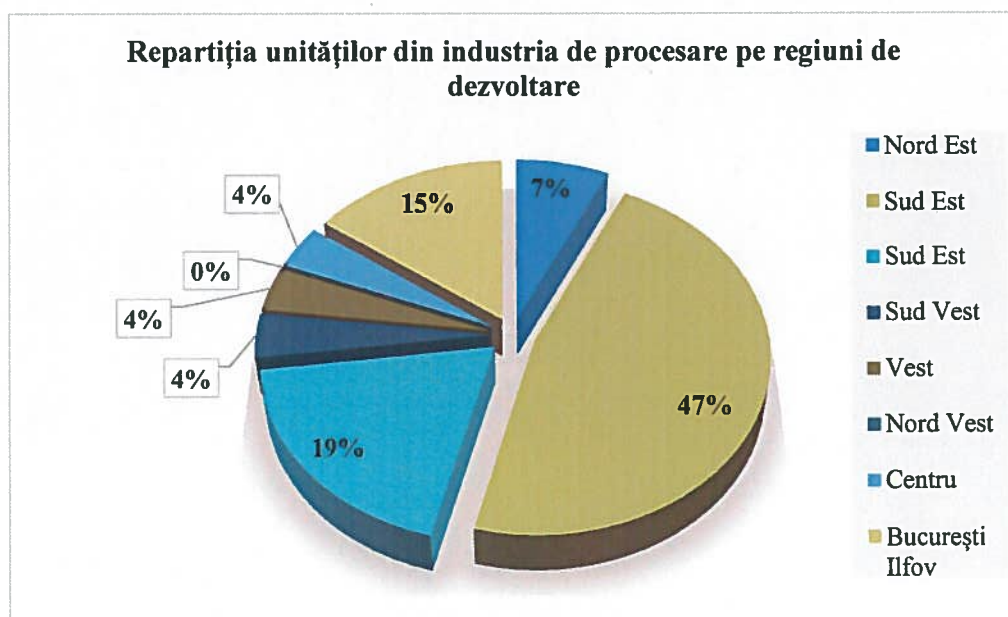

Figura 3.27. Repartiția unităților din industria de procesare pe regiuni de dezvoltare

Pe regiuni de dezvoltare, în perioada 2009 – 2013, numărul unităților din industria de prelucrare a produselor pescărești se prezintă astfel:

Regiunea București-Ilfov – 4 unități;

Regiunea Centru – 1 unitate

Regiunea Nord-Est – 2 unități

Regiunea Nord-Vest – 0 unități

Regiunea Sud-Vest – 1 unitate

Regiunea Sud – 5 unități

Regiunea Sud-Est – 13 unități

Regiunea Vest – 1 unitate

3.2.1 Regiunea București-Ilfov

Regiunea de dezvoltare București - Ilfov, grupează municipiul București și județul Ilfov.

	București - Ilfov	Suprafață: 1.821 km ²	Pondere: 0,76%	Locuitori: 2.226.457
---	-------------------	-------------------------------------	-------------------	-------------------------

3.2.1.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură

Speciile de cultură aparțin preponderent familiei *Cyprinidae*, atât autohtone cât și acclimatizate (crap, caras, sânger, novac, cosaș), dar pe lângă acestea se cresc, în policultură, specii răpitoare și sporadic, sturioni.

3.2.1.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional

În regiunea de dezvoltare București – Ilfov sunt 27 de unități licențiate care dețin 31 de crescătorii, (tabelul nr. 3.12). Patrimoniul de interes pentru acvacultură al regiunii, (tabelul nr. 3.13), este constituit din 1986,2 ha de crescătorii piscicole, destinate preponderent pescuitului recreativ-sportiv. Producția medie de pește înregistrată în perioada 2011 – 2013 a fost de 5,932 de tone din care, pe specii: păstrăv 3,3 tone, caras 1,7 tone, ciprinide asiatice 0,7 tone și crap cu 0,2 tone. (figura nr. 3.28)

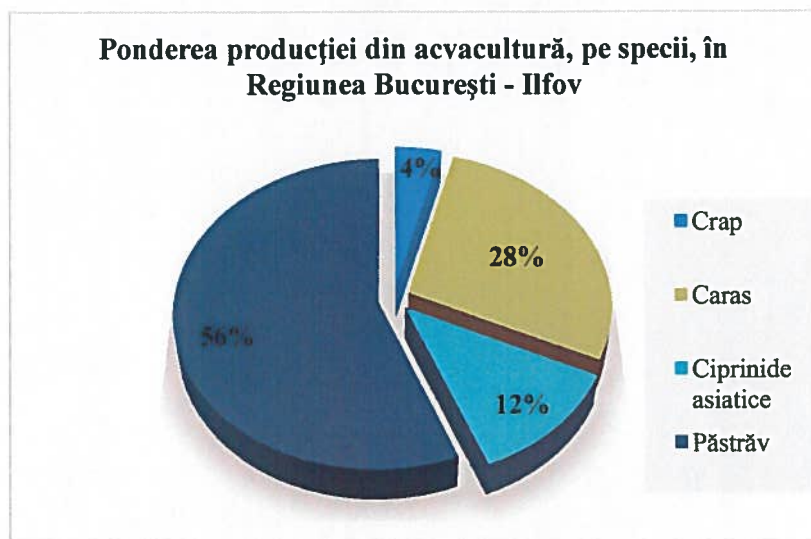

Figura 3.28. Ponderea producției din acvacultură

3.2.2 Regiunea Centru

Regiunea de dezvoltare Centru grupează județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu, având suprafața de 34.100 km² și o populație de 2.523.021 locuitori.

	Centru	Suprafață: 34.100 km ²	Pondere: 14,30%	Locuitori: 2.523.021
--	--------	--------------------------------------	--------------------	-------------------------

3.2.2.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură

Speciile de cultură sunt reprezentate de ciprinidele autohtone (crap, caras), și cele est-asiatice (sânger, novac și cosaș) crescute în policultură cu specii răpitoare (șalău, știucă, somn).

3.2.2.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional

În regiunea Centru, sunt 53 de unități licențiate care dețin 57 de amenajări. Sectorul acvacultură ocupă 2.726,49 ha, din care 2.643,17 ha crescătorii și 83,32 ha pepiniere (tabel nr. 12 și figura nr. 3.29).

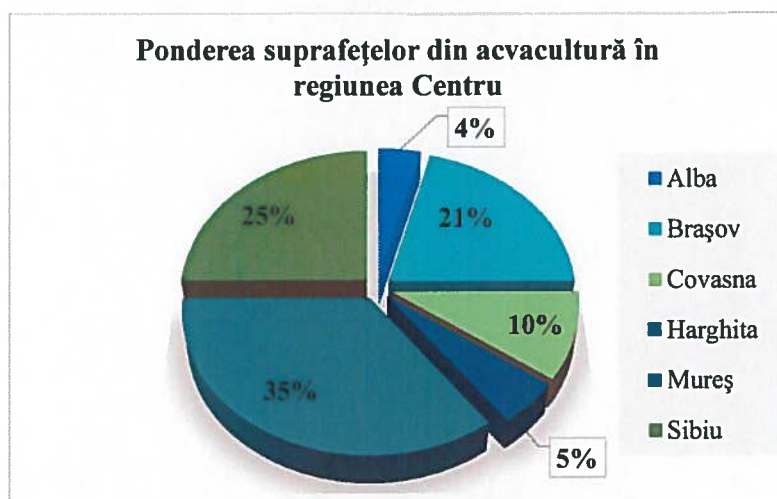

Figura 3.29 Ponderea suprafețelor din acvacultură în regiunea Centru

Producția medie de pește înregistrată în perioada 2011 – 2013 a fost de 904,305 de tone din care, pe specii, cele mai mari cantități le-au înregistrat crapul cu 325,3 tone urmat de păstrăv cu 293,1 tone și ciprinide asiatice cu 221,2 tone. (figura nr. 3.30).

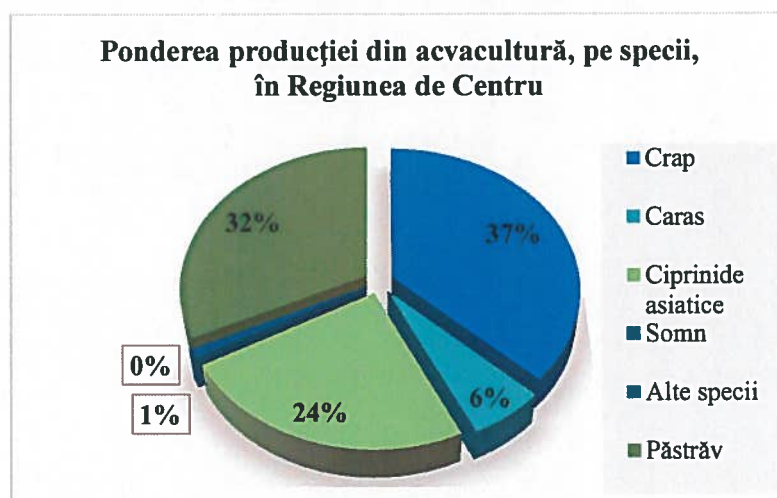

Figura 3.30 Ponderea producției din acvacultură pe specii în regiunea Centru

3.2.3 Regiunea Nord-Est

Regiunea Nord-Est grupează județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui și are o suprafață de 36.850 km² și o populație de 3.674.367 locuitori.

	Nord - Est	Suprafață: 36.850 km ²	Pondere: 15,46%	Locuitori: 3.674.367
---	------------	--------------------------------------	--------------------	-------------------------

3.2.3.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură

Speciile de cultură sunt reprezentate în special de ciprinide (crap, caras, sânger, novac, cosaș și plătică), specii răpitoare (șalău, somn, știucă) și salmonide, respectiv păstrăvul curcubeu. Dintre sturioni, se crește, în cantități reduse, *Polyodon spatula*.

Pescuitul comercial în Regiunea Nord-Est se practică în Lacul de acumulare Stânca Costești de la Km 544 la Km 742 și în lacurile Răcăciuni, Berești, Călimănești Vrancea. Zonele de pescuit sunt arondate județelor Botoșani și Bacău.

Speciile dominante în capturi, în județul Botoșani, sunt: plătica, carasul, bibanul, șalăul, crapul și sângerul (figura nr. 3.31). În județul Bacău, dominantă este specia crap, urmată de sânger, plătică, caras și șalău (figura nr. 3.32).

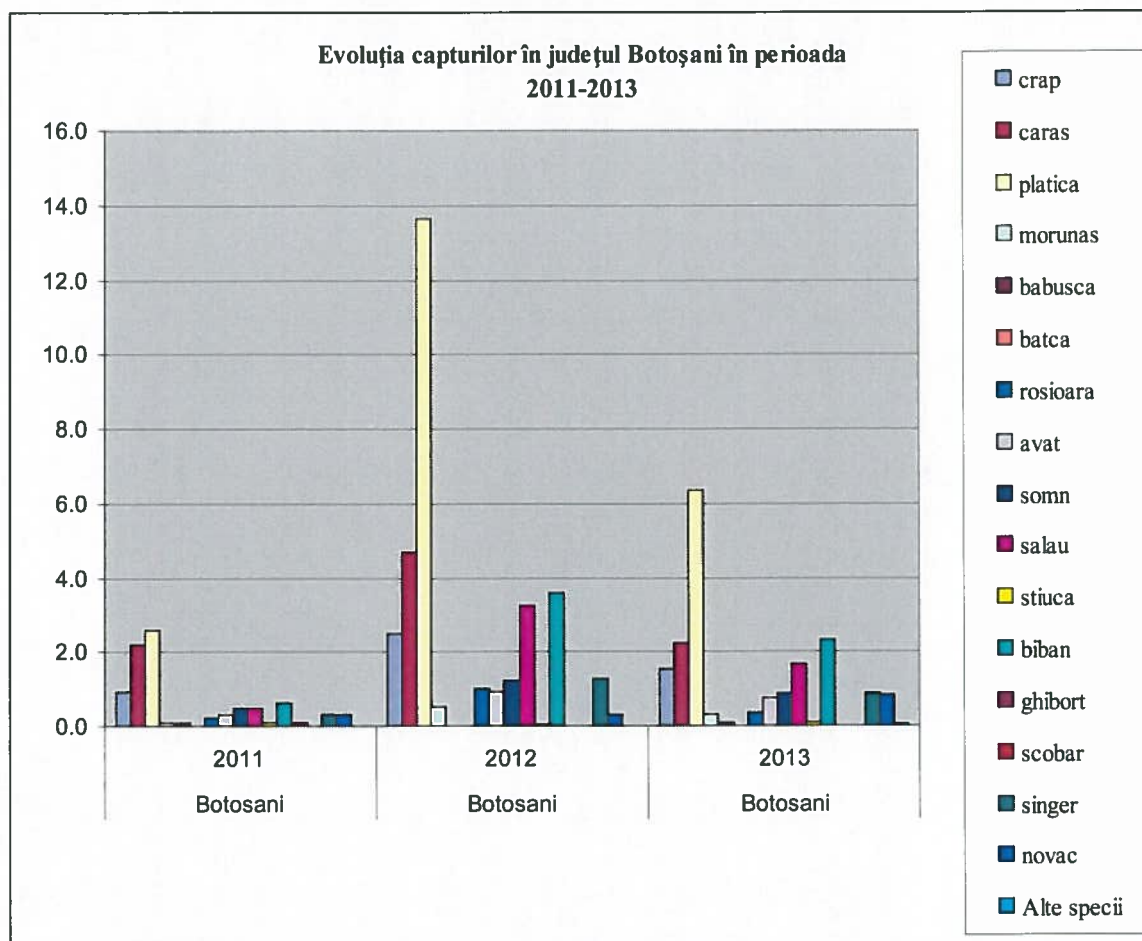

Figura 3.31. Evoluția capturilor în județul Botoșani în perioada 2011-2013

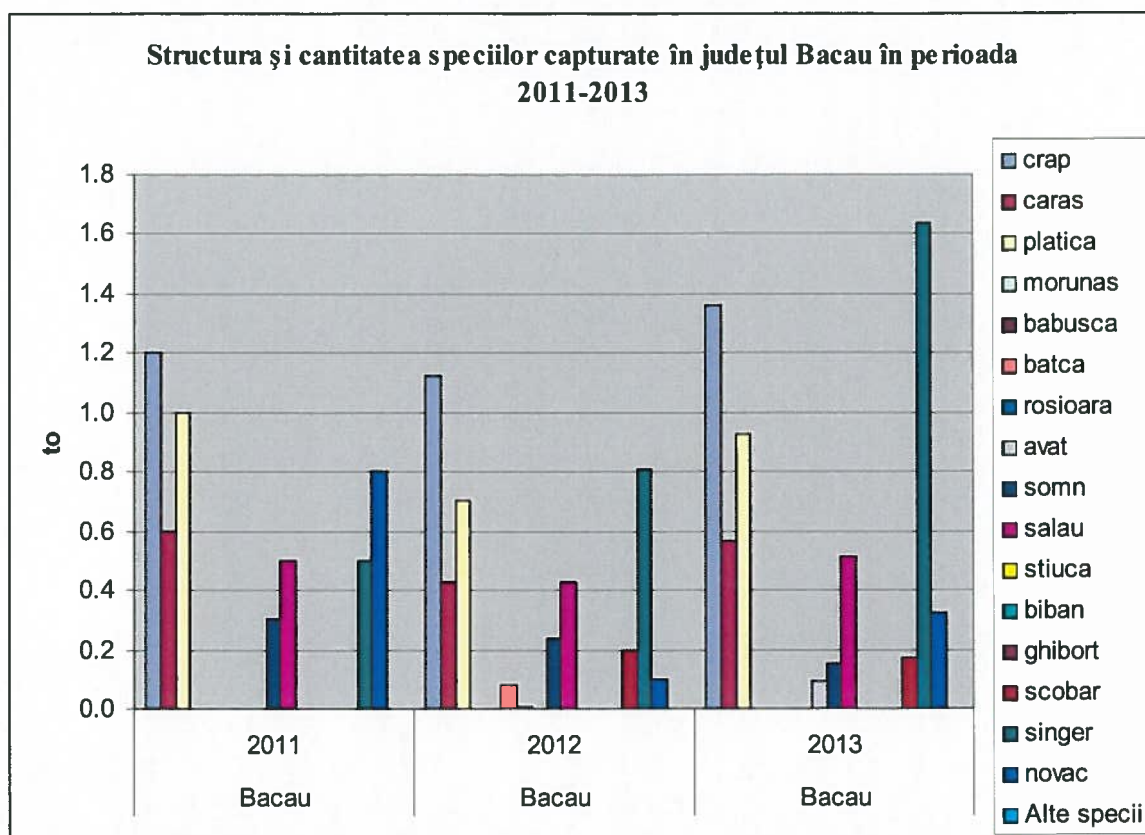

Figura 3.32 Structura și cantitatea speciilor capturate în județul Bacău în perioada 2011-2013

3.2.3.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional

Regiunea de dezvoltare Nord-Est, are 58 de societăți autorizate, care dețin 72 de amenajări cu 101 licențe, din care 32 pentru pepiniere și 69 pentru crescătorii. Suprafața totală arondată acestora este de 9.412,2 ha, din care 942,014 pepiniere și 8.470,18 ha crescătorii (figura nr. 3.33).

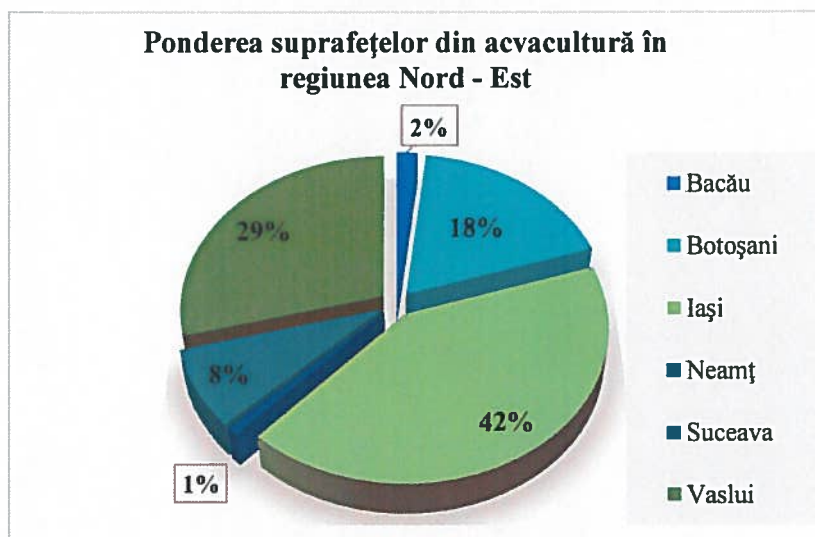

Figura 3.33. Ponderea suprafețelor din acvacultură în regiunea Nord-Est

Producția medie de pește înregistrată în perioada 2011 – 2013 a fost de 2.498,892 de tone din care, pe specii, cele mai mari cantități le-au înregistrat complexul ciprinidelor asiatice cu 1.170,4 tone, urmate de crap cu 903,9 tone și caras 325,1 tone. Producția medie de păstrăv înregistrată a fost de 72,6 tone (figura 3.34).

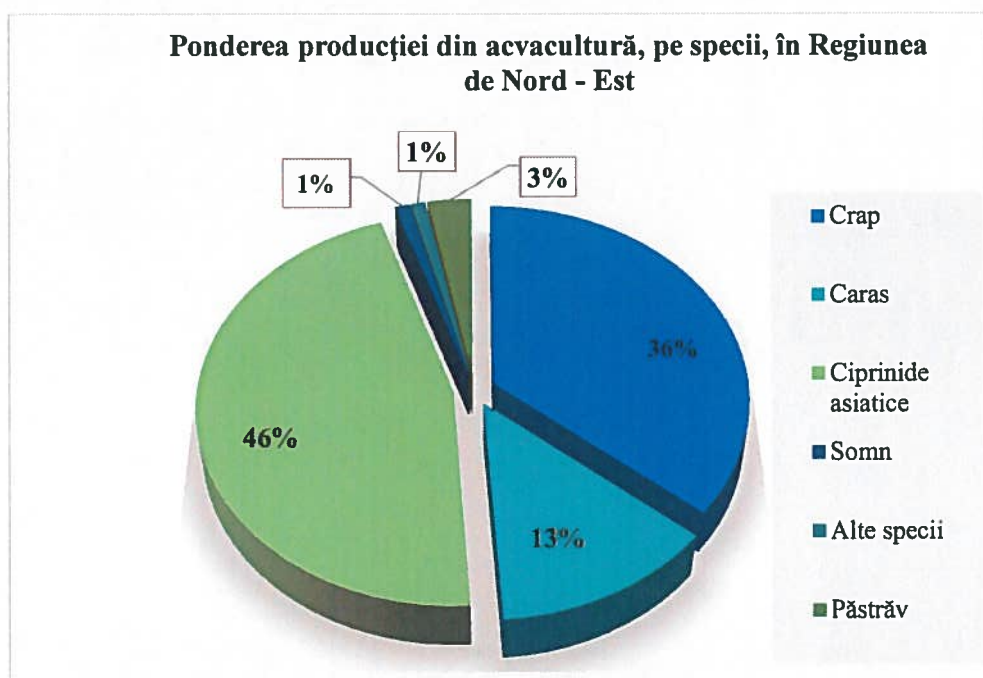

Figura 3.34. Ponderea producției din acvacultură pe specii în regiunea Nord-Est

Numărul pescarilor autorizați în perioada 2011-2013 a fost variabil, cuprins între 43 și 52 în județul Botoșani, și între 12 și 15 în județul Bacău (tabelul nr. 3.13). Aceștia activează în cadrul unor societăți comerciale și asociații. La nivelul regiunii în anul 2013 au activat 7 societăți, 7 asociații și o singură PFA (Tabel nr. 3.14).

Tabelul 3.14

Numărul de pescari și forma de organizare în județele din Regiunea Nord-Est

Județ/ Zone pescuit	Nr. pescarilor autorizați			Modul de organizare							
	2011	2012	2013	2011		2012			2013		
				SC*	ASP**	SC	ASP	PFA***	SC	ASP	PFA
Botoșani	52	50	43	8	2	7	2	1	7	2	1
Lacul Stânca Costești											
Bacău/ Lacurile: Răcăciuni, Berești, Călimănești	12	13	15	-	4	-	5	-	-	5	-

Sursa ANPA București

SC* - societate comercială; ASP** - asociație de pescari profesioniști; PFA*** - persoană fizică autorizată

Cantitatea totală pescuită în regiune, în perioada 2011-2013, a fost de 74,6 tone. Cea mai mare producție s-a înregistrat în anul 2012 de 37 tone. În anii 2011 și 2013 producția a fost de 32,88 tone și respectiv 23,978 tone (figura 3.35).

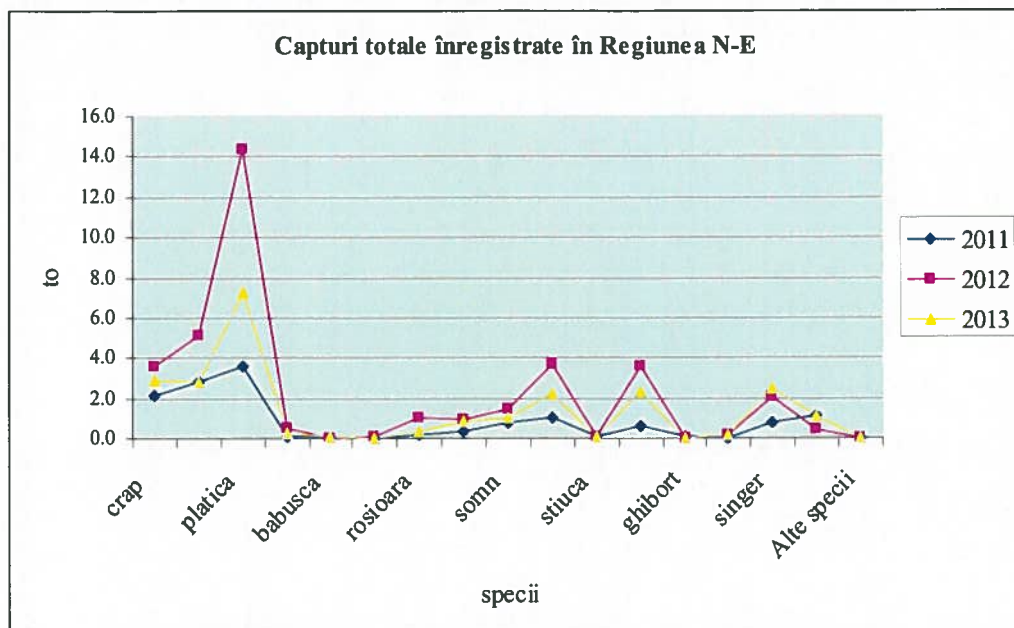

Figura 3.35. Capturi totale înregistrate în Regiunea Nord-Est

Din totalul cantității capturate 80% este realizată de pescarii din județul Botoșani (figura 3.36).

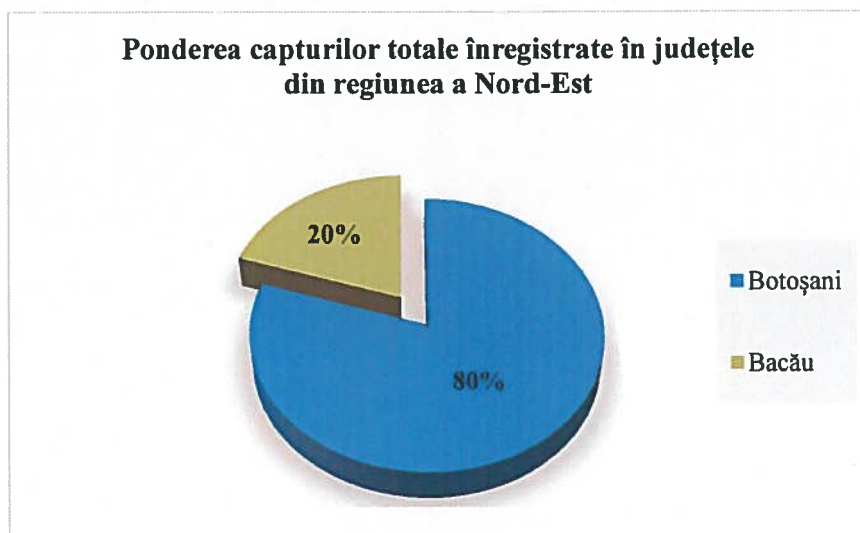

Figura 3.36. Ponderea capturilor totale înregistrate în județele din regiunea Nord-Est

3.2.4 Regiunea Nord-Vest

Regiunea de dezvoltare Nord-Vest grupează județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Sălaj, Satu-Mare și Maramureș.

	Nord – Vest	Suprafață: 34.159 km ²	Pondere: 14,33%	Locuitori: 2.740.064
---	-------------	--------------------------------------	--------------------	-------------------------

3.2.4.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură

Speciile de pești care fac obiectul acvaculturii în regiunea Nord-Vest sunt în special salmonidele cu o pondere remarcabilă în județele Bihor, Cluj și Maramureș. Totuși, ciprinidele au o poziție stabilă, privilegiată de apele termale din zonă, care permit obținerea puietului de crap timpuriu. Frecvent se aplică tehnologia de creștere în policultură cu specii răpitoare autohtone și, sporadic, sturioni. Ca specie inedită se crește tilapia (bibanul de Nil).

3.2.4.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional

Acvacultura din regiunea Nord-Vest se practică pe 3.128,84 ha, din care 380,74 ha pepiniere și 2.748,1 ha crescătorii, (tabelul nr. 3.12 și figura nr. 3.37). Numărul de unități autorizate în cele 6 județe care constituie regiunea este de 65, iar acestea dețin 75 de amenajări, dintre care 32 sunt mixte (crescătorii cu pepiniere), (tabelul nr. 3.11).

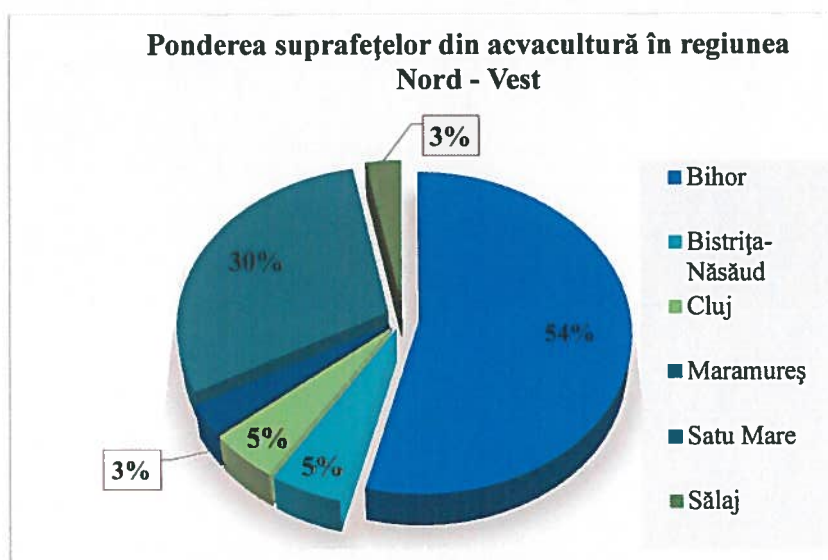

Figura 3.37. Ponderea suprafețelor din acvacultură în regiunea Nord-Vest

Producția medie de pește înregistrată în perioada 2011 – 2013 a fost de 1.167,128 tone din care, pe specii, cele mai mari cantități le-au înregistrat crapul cu 732,7 tone și păstrăvul cu 274,6 tone (figura nr. 3.38)

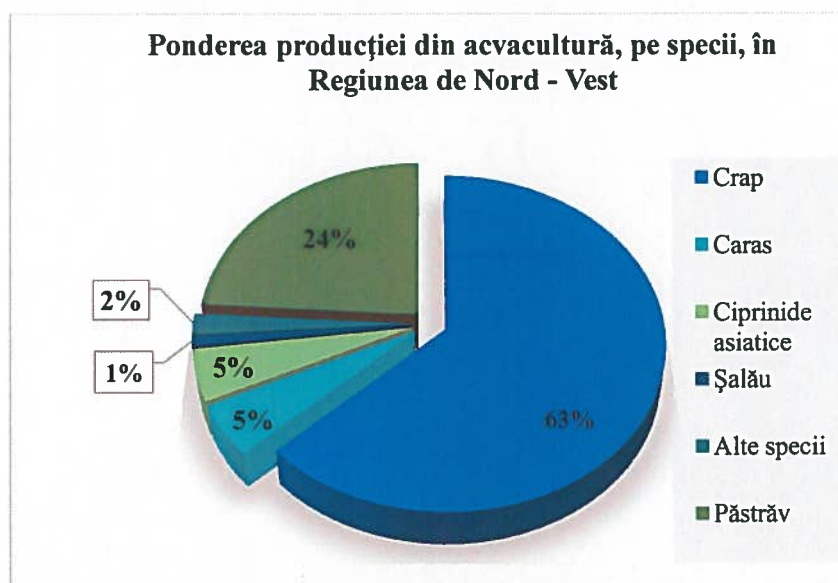

Figura nr. 3.38. Ponderea producției din acvacultură pe specii în regiunea Nord-Vest

3.2.5 Regiunea Sud-Vest

Regiunea de dezvoltare Sud-Vest grupează județele Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea.

	Sud - Vest Oltenia	Suprafață: 29.212 km ²	Pondere: 12,25%	Locuitori: 2.330.792
--	--------------------	--------------------------------------	--------------------	-------------------------

3.2.5.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură

Speciile de cultură sunt reprezentate de ciprinide (crap, sânger, novac), dar și păstrăvăriile se afirmă prin rezultate remarcabile, specia preponderentă fiind păstrăvul curcubeu.

Speciile dominante în capturile înregistrate, la pescuitul comercial, în regiune sunt: carasul, plătica, somnul și crapul (figura nr. 3.39).

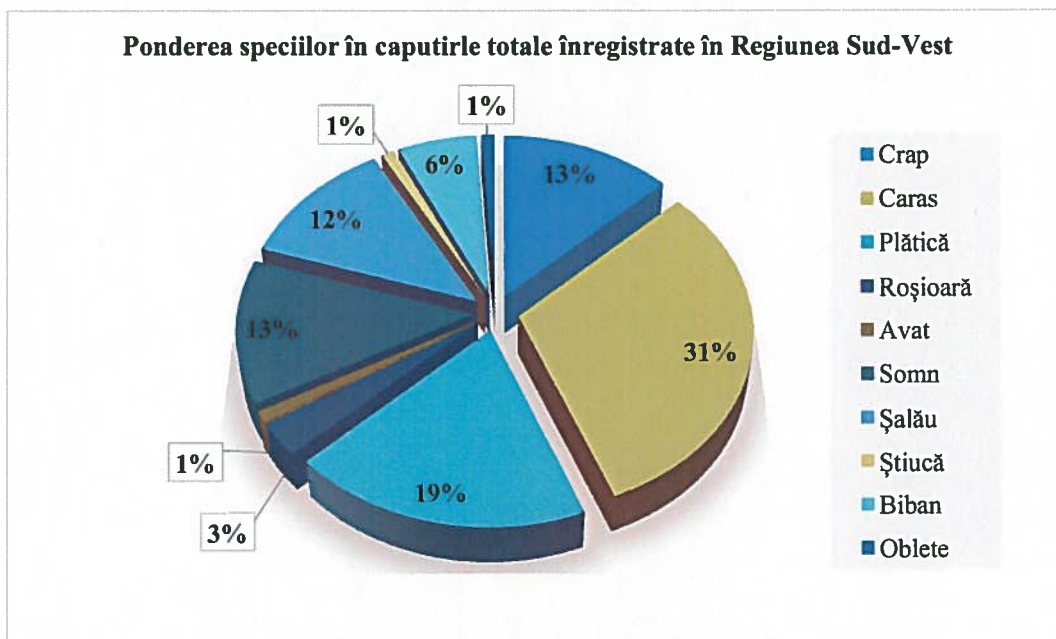

Figura 3.39. Ponderea speciilor din capturile totale înregistrate în regiunea Sud-Vest

3.2.5.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional

Numărul de unități de acvacultură din regiune este de 38, iar amenajările arondate acestora sunt 39, dintre care 10 unități combinate, ocupând o suprafață productivă totală de 2.544,15 ha, din care 129,312 ha pepiniere (figura nr. 3.40).

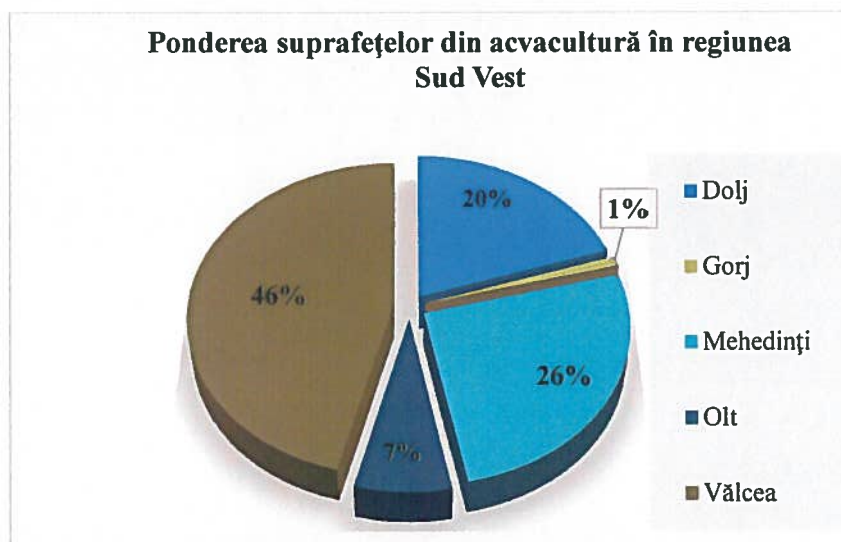

Figura 3.40. Ponderea suprafețelor din acvacultură în regiunea Sud-Vest

Producția medie de pește înregistrată în perioada 2011 – 2013 a fost de 213,693 tone din care, pe specii, cele mai mari cantități le-au înregistrat păstrăvul cu 96,4 tone, ciprinidele asiatice cu 56,2 tone și crapul cu 46,7 tone (figura nr. 3.41).

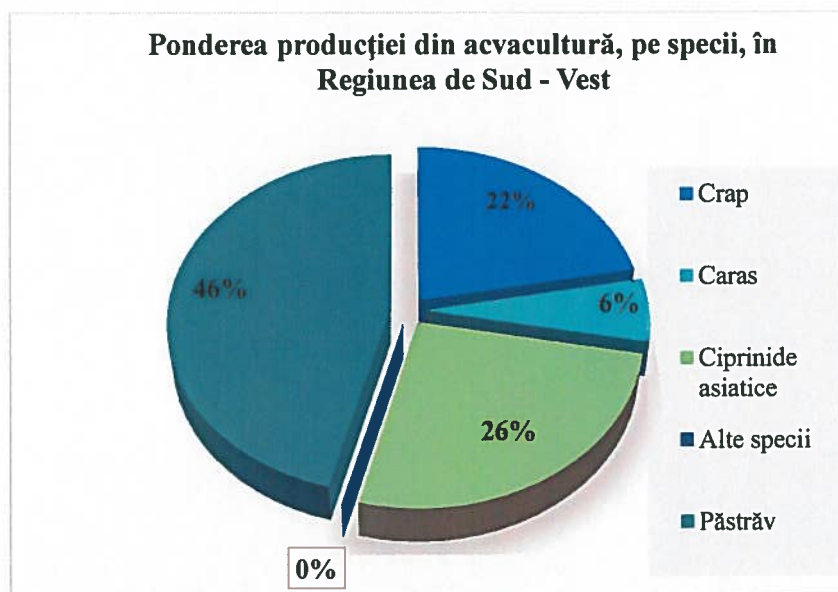

Figura 3.41. Ponderea producției din acvacultură, pe specii, în regiunea Sud-Vest

Pescuitul comercial în Regiunea Sud - Vest se practică pe râul Olt și pe fluviul Dunărea, între Km 615 – Km1011, distribuția pe județele din cadrul regiunii fiind următoarea:

Județul Olt	fluviul Dunărea Km 615- 665
Județul Dolj	fluviul Dunărea Km 665-817
Județul Mehedinți	fluviul Dunărea Km 817 - 1011
Județul Vâlcea	Râul Olt

La nivelul regiunii în anul 2013 activează 930 de pescari.

Cantitatea totală pescuită în regiune, în perioada 2011-2013, a fost de 1.288,21 tone. Cantitățile sunt echilibrate între ani, totuși cantitatea cea mai mare s-a înregistrat în anul 2011, 445,89 tone.

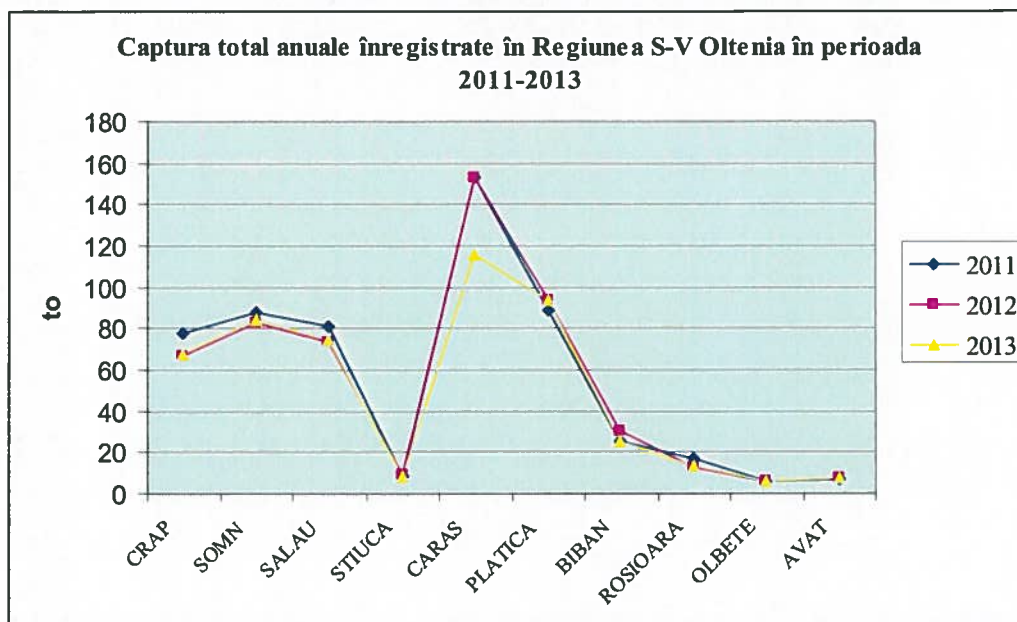

Figura 3.42. Captura totală anuală înregistrată în regiunea Sud-Vest în perioada 2011-2013

Din totalul cantității capturate, 40% este realizată de pescarii din județul Olt (figura 3.43).

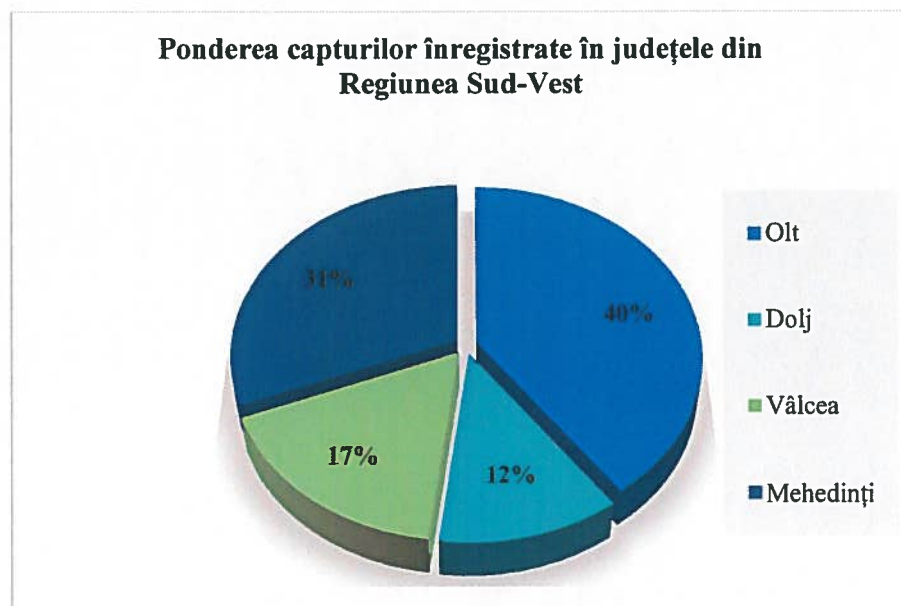

Figura 3.43 Ponderea capturilor înregistrate în județele din regiunea Sud-Vest

3.2.6 Regiunea Sud

Regiunea de dezvoltare Sud grupează județele Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman.

	Sud	Suprafața: 34.453 km ²	Pondere: 14,45%	Locuitori: 3.379.406
---	-----	--------------------------------------	--------------------	-------------------------

3.2.6.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură

Speciile de ciprinide dețin ponderea cea mai însemnată în acvacultura regiunii Sud Muntenia. De asemenea, se mai cresc salmonide, specii răpitoare și chiar sturioni, însă în cantități reduse (cegă, morun, nisetru de Dunăre și siberian, păstrugă, morun, bester și *Polyodon sp.*).

Speciile dominante în capturile înregistrate în regiune, la pescuitul comercial, sunt: plătica și carasul cu procente de 19% și respectiv 17% din captura totală, apoi crapul și mreana cu 9% (figura nr. 3.44).

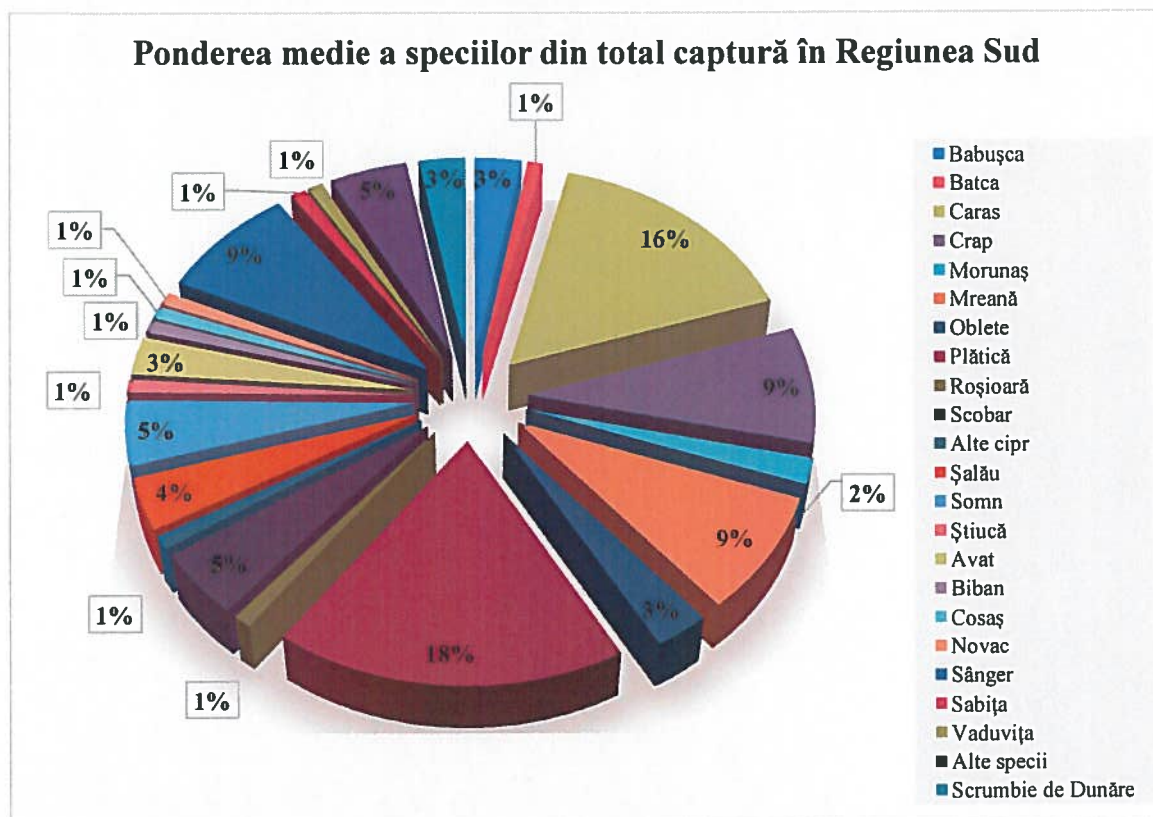

Figura 3.44. Ponderea medie a speciilor din totală captură în regiunea Sud

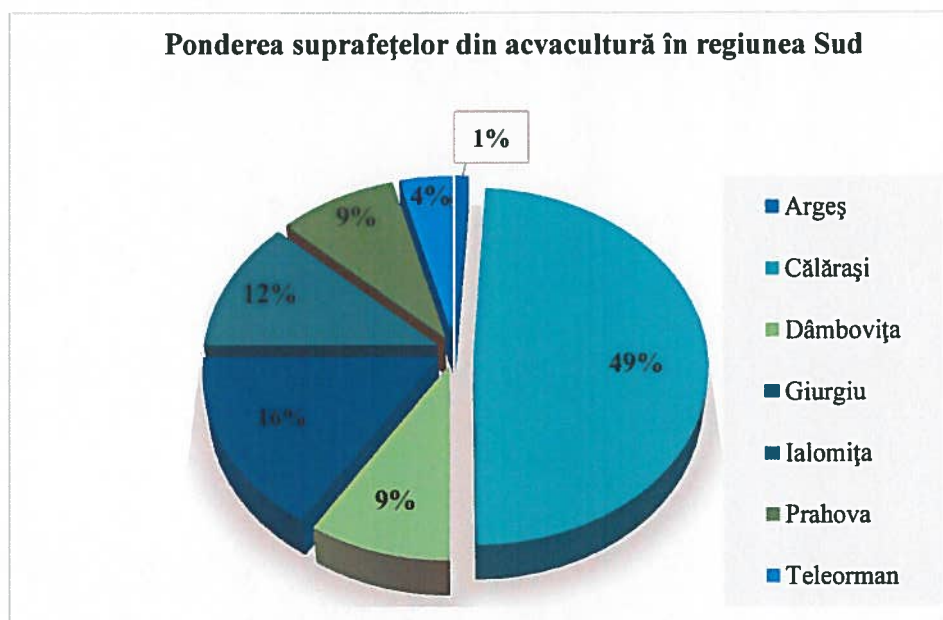
3.2.6.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional

În regiune se găsesc 143 de unități de acvacultură, care au în proprietate 160 de amenajări. Suprafețele destinate acvaculturii în regiunea Sud totalizează 14.122,5 ha, din care 1.472,81 ha pepiniere și 12.649,7 ha crescătorii (tabelul nr. 12 și figura 3.45).

Pescuitul comercial în Regiunea Sud se practică pe Dunăre între Km 227 – Km 615, distribuția pe județele din cadrul regiunii fiind următoarea:

Județul Ialomița	fluviul Dunărea Km 227 – 238
Județul Călărași	fluviul Dunărea Km 336 – 452
Județul Giurgiu	fluviul Dunărea Km 452 - 526
Județul Teleorman	fluviul Dunărea Km 526 – 615.

Figura 3.45. Ponderea suprafețelor din acvacultură în regiunea Sud

Producția medie de pește înregistrată în perioada 2011 – 2013 a fost de 1.193,489 tone din care, pe specii, cele mai mari cantități le-au înregistrat ciprinidele asiatice cu 545,2 tone urmate de crap cu 314,9 tone și păstrăv cu 161,9 tone. (figura nr. 3.46).

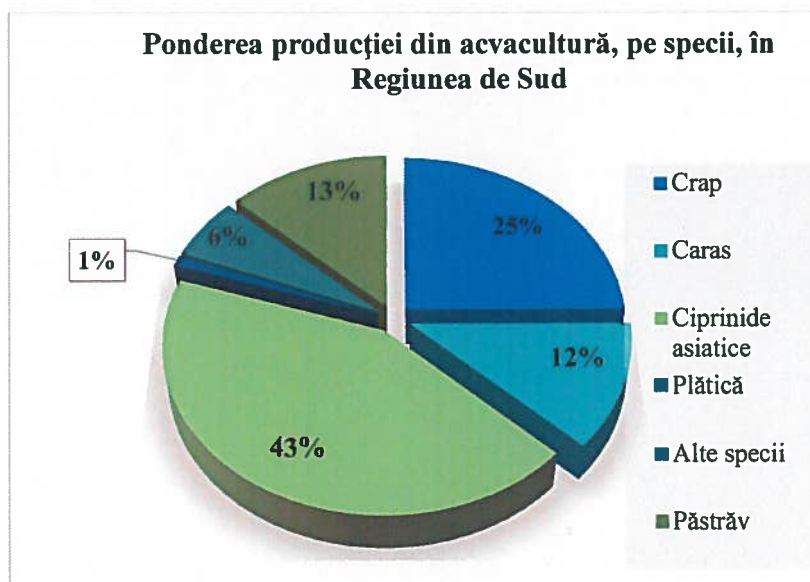

Figura 3.46. Ponderea producției din acvacultură, pe specii în regiunea Sud

La nivelul regiunii în anul 2013 activează 295 de pescari.

Cantitatea totală pescuită în perioada 2011-2013 a fost de 236,669 tone. Cea mai mare producție s-a înregistrat în anul 2013 de 83,58 tone. În anii 2011 și 2013 producția a fost de 81,74 tone și respectiv 71,35 tone (figura 3.47).

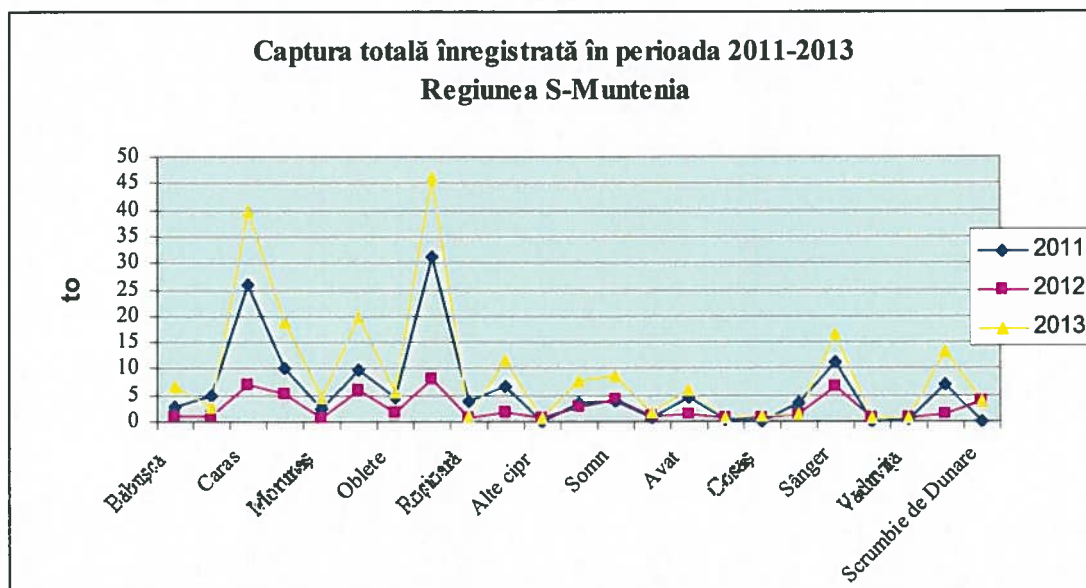

Figura 3.47. Captura totală înregistrată în perioada 2011-2013 în regiunea Sud

Din totalul cantității capturate 71% este realizată de pescarii din județul Călărași (figura nr. 3.48).

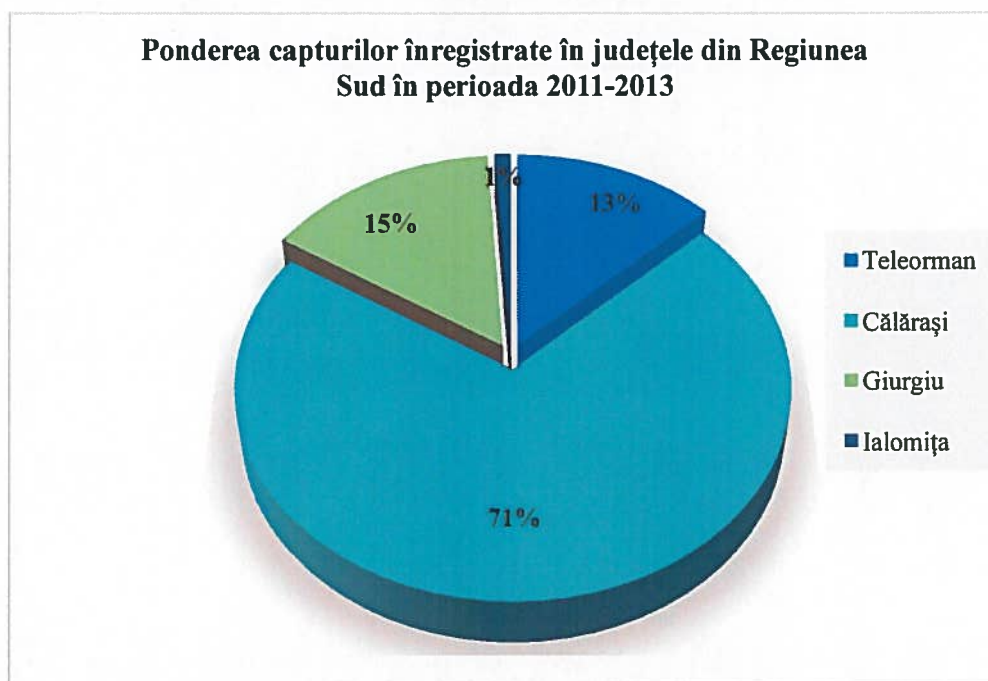

Figura 3.48 Ponderea capturilor înregistrate în județele din regiunea Sud în perioada 2011-2013

3.2.7 Regiunea Sud-Est

Regiunea de dezvoltare Sud-Est grupează județele Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Vrancea și Tulcea.

	Sud - Est	Suprafața: 35.762 km ²	Pondere: 15,00%	Locuitori: 2.848.219
--	-----------	--------------------------------------	--------------------	-------------------------

3.2.7.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură

În regiune se practică preponderent cipuricultura, excepție făcând câteva unități specializate în salmonicultură sau sturionicultură. În mediu marin se cresc calcan (fermă în sistem recirculant) și moluște (midii și stridii).

Speciile dominante în capturile din apele continentale sunt : carasul, plătica și scrumbia (figura nr. 3.49)

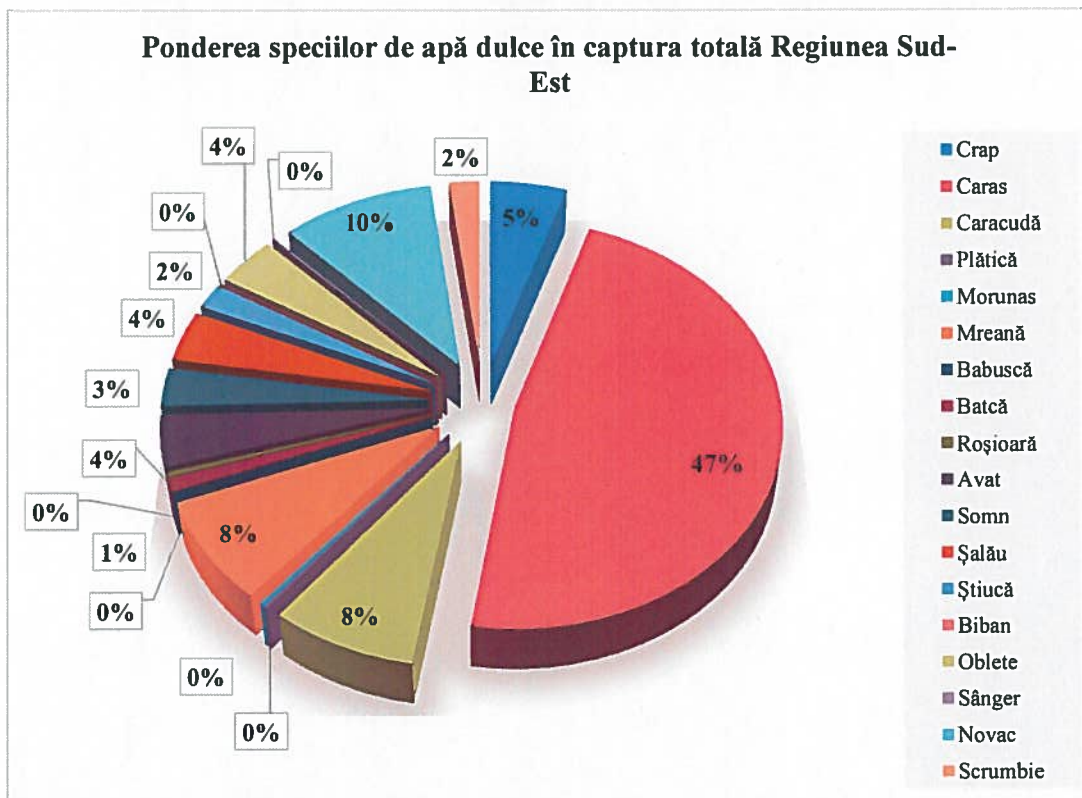

Figura 3.49. Ponderea speciilor de apă dulce în captura totală din regiunea Sud-Est

3.2.7.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional

În regiunea Sud-Est sunt concentrate cele mai mari suprafețe destinate acvaculturii (65% din arealul național). Patrimoniul de interes al zonei, este constituit din:

- 63.340,7 ha de crescătorii piscicole;
- 942,014 ha pepiniere piscicole, din care 0,4119 ha stații de incubație;
- 0,6455 ha de păstrăvărie;
- 87,8 ha de iazuri;
- 57.015,38 ha de bălți și lacuri naturale;
- 300 ha lacuri de acumulare

Regiunea beneficiază și de o bogată rețea hidrografică reprezentată în principal de fluviul Dunărea cu cele trei brațe Chilia, Sulina, Sfântu-Gheorghe și de afluenții de gradul I ai acestuia Prutul, Siretul și Buzăul, rețea estimată la nivelul regiunii la peste 1.000 Km.

La nivelul județelor, din totalul patrimoniului, 3% revine județului Brăila, 2% județului Buzău, 14% județului Constanța, 2% județului Galați, 79% județului Tulcea și 0,48% județului Vrancea (figura 3.50).

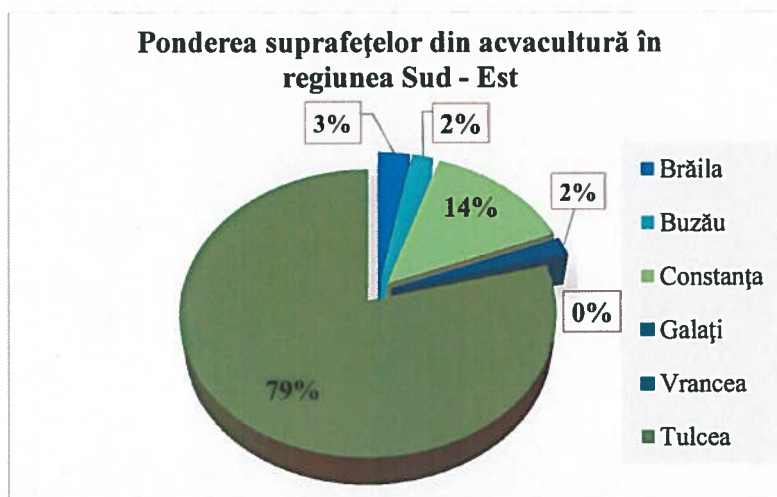

Figura 3.50. Pondere suprafețelor din acvacultură în regiunea Sud-Est

Pe categorii de folosință, cea mai mare suprafață de crescătorii îi revine județului Tulcea, 94,67% din crescătorii, restul suprafețelor aferente acestei categorii fiind de 2,08% în județul Brăila, 0,63% în județul Buzău, 0,699% în județul Constanța 1,76% în județul Galați și 0,155% în județul Vrancea.

Pentru categoria de folosință pepiniere, 39,23% îi revine județului Galați, 25,11% județului Tulcea, 18,34% județului Brăila și 17,311% județului Constanța.

Județul Tulcea deține 99,6% din totalul bălților și lacurilor naturale, județului Galați revenindu-i doar 0,125%.

Din categoria păstrăvăriilor, 44,22% revin județului Buzău și 55,77% județului Vrancea. Iazurile sunt deținute în totalitate de județul Vrancea.

Producția medie de pește înregistrată în perioada 2011 – 2013 a fost de 2.564,350 tone din care, pe specii, cele mai mari cantități le-au înregistrat ciprinidele asiatice cu 1.616,3 tone, crapul cu 542,2 tone și carasul cu 271,6 tone. Producția medie de păstrăv înregistrată a fost de 18,4 tone (figura nr. 3. 51).

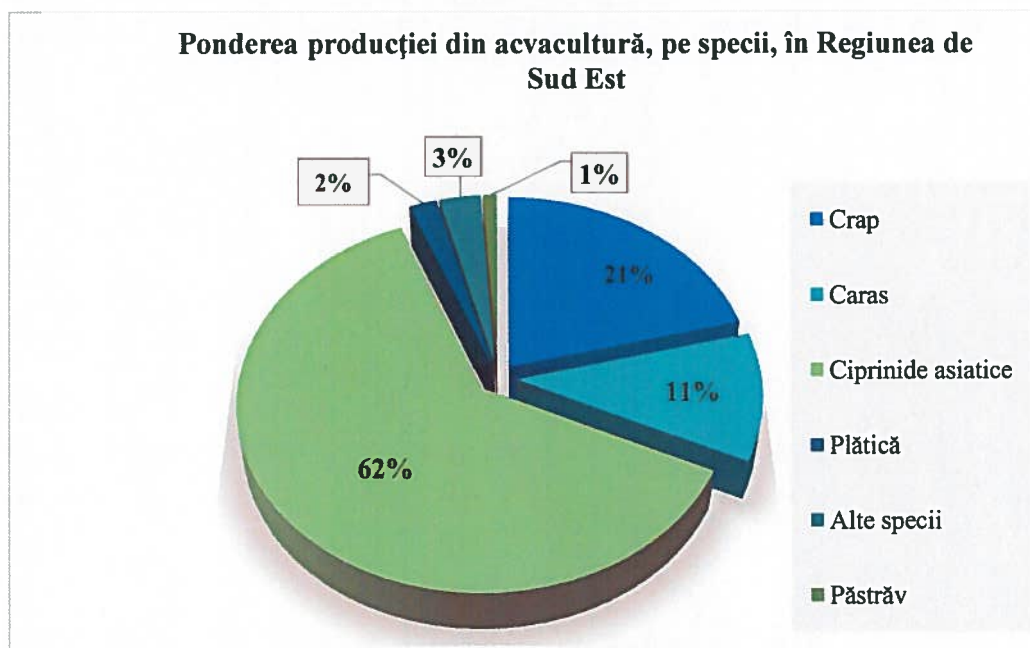

Figura 3.51. Ponderea producție din acvacultură pe specii în regiunea Sud-Est

Pescuitul comercial în Regiunea Sud-Est se practică atât în apele continentale, Lacul Movileni, Dunăre, Prut, Delta Dunării și complexul lagunar Razim-Sinoie, cât și în cele comunitare, Marea Neagră, de-a lungul liniei de coastă românească, până la izobata de 60-70 m. Zonele de pescuit sunt arondate județelor: Vrancea, Galați, Brăila, Tulcea și Constanța. Numărul pescarilor autorizați în perioada 2011-2013 a fost de 1.419 (tabel nr. 3.15).

Tabelul 3.15

Zonele de pescuit din regiunea Sud-Est

Județ/ Zone pescuit	Nr. pescarilor autorizați			Modul de organizare								
	2011	2012	2013	2011			2012			2013		
				SC*	ASP**	PFA***	SC	ASP	PFA	SC	ASP	PFA
Vrancea Lac Movileni	2	2	4	1	-	-	1	-	-	2	-	1
Galați Dunăre Km 140 - 169	108	85	105	1	1	-	1	1	-	1	1	-
Galați Prut, de la Dunăre la confluența cu râul Elan	66	62	69	1	1	2	-	1	2	-	1	3
Brăila Dunăre Km 144- 238	242	225	218	1	5	-	1	5	-	-	5	-
Tulcea Brațul Măcin	77	77	77	-	2	-	-	2	-	-	2	-

În perioada 2011-2013, cantitatea totală pescuită în regiune, în ape continentale, a fost de 7.109,5 tone. Cea mai mare producție s-a înregistrat în anul 2013, de 2.450,8 tone. În anii 2011 și 2012 producția a fost de 2.365 tone și respectiv 2.293,7 tone (figura nr. 3. 52).

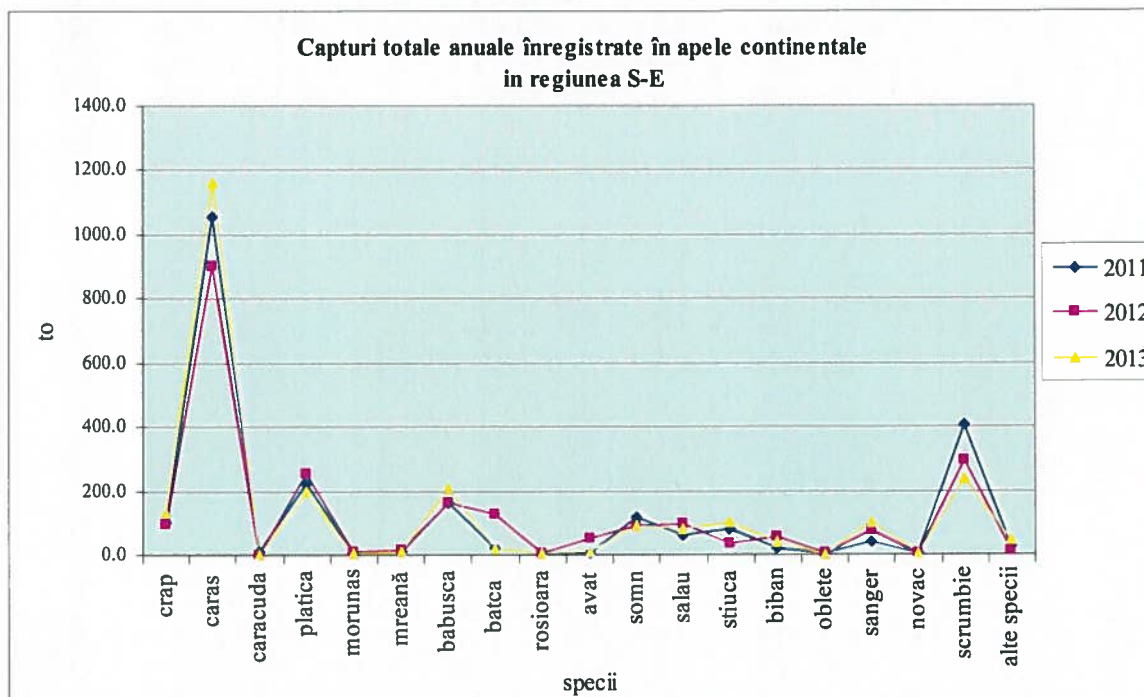

Figura 3.52. Capturi totale anuale înregistrate în apele continentale din regiunea Sud-Est

Cantitatea totală pescuită în Marea Neagră în aceeași perioadă a fost de 2.965,1 tone cu o valoare maximă înregistrată în 2013, de 1.617,3 tone.

Cantitatea totală rezultată din activitatea de pescuit comercial în apele continentale și comunitare în ultimii 3 ani a fost de 10.074,6 tone cu un maxim de 4.068,1 tone (figura nr. 3.53)

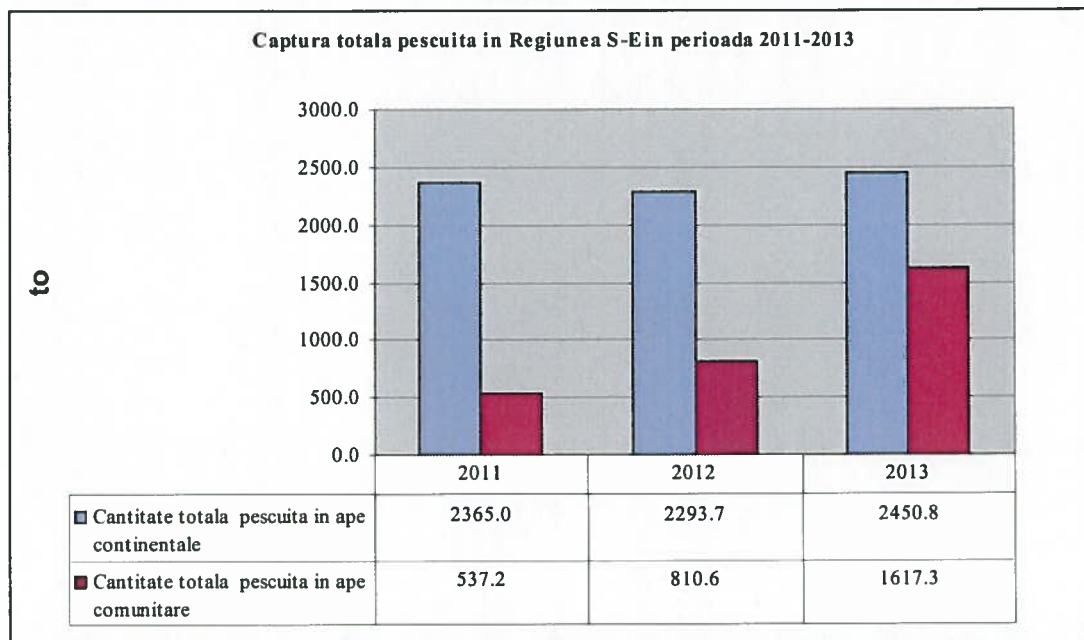

Figura 3.53. Captura totală pescuită în regiunea Sud-Est în perioada 2011 - 2013

Din totalul cantității capturate în apele continentale, 95% este realizată de pescarii din județul Tulcea (figura 3.54), celelalte județe înregistrând între 0,06% în județul Vrancea și 3% în județul Constanța. În județele Galați și Brăila se realizează 1% din totalul cantității capturate.

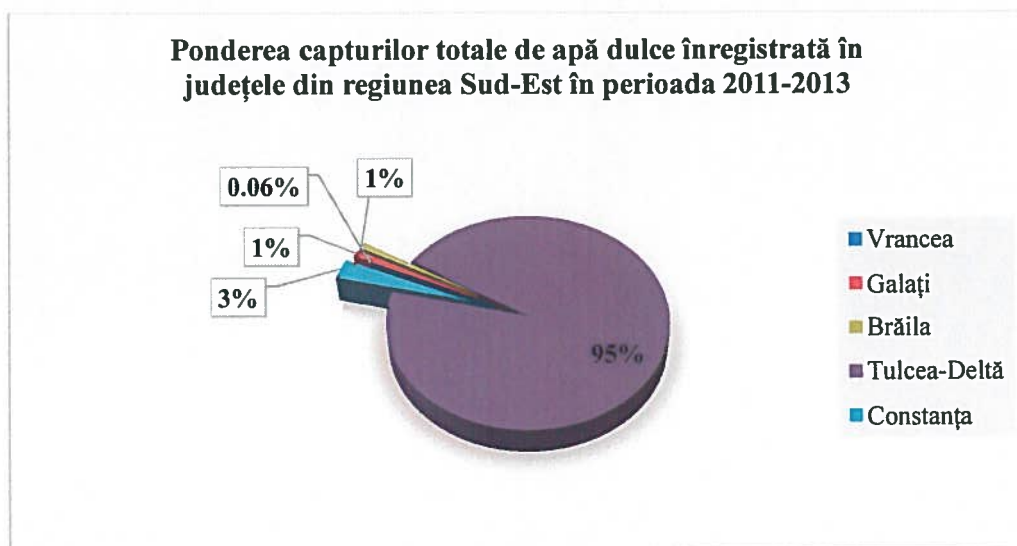

Figura 3.54. Ponderea capturilor totale de apă dulce în județele din regiunea Sud-Est în perioada 2011 - 2013

3.2.8 Regiunea Vest

Regiunea de dezvoltare Vest grupează 4 județe: Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș.

	Vest	Suprafața: 32.034 km ²	Pondere: 13,44%	Locuitori: 1.958.548
---	------	--------------------------------------	--------------------	-------------------------

3.2.8.1 Speciile de pești și viețuitoare acvatice provenite din pescuit și acvacultură

Speciile de pești crescute în regiunea Vest sunt reprezentate de ciprinide în policultură cu specii răpitoare, salmonide și somn african.

Speciile dominante în capturile înregistrate la pescuitul comercial, în regiune sunt: carasul, somnul și plătica (figura nr. 3.55).

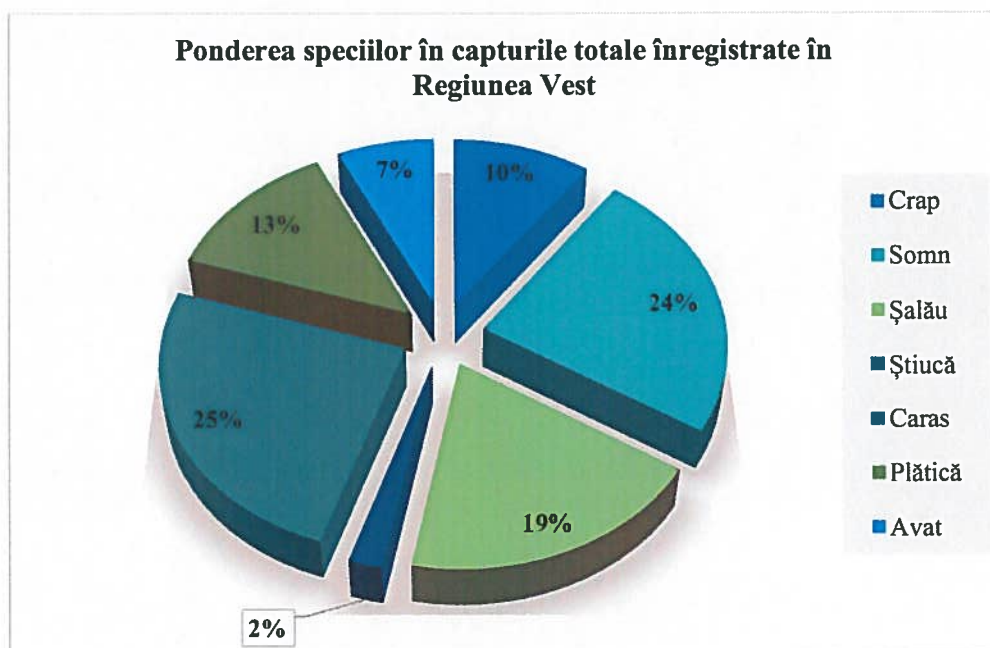

Figura 3.55. Ponderea speciilor în capturile totale înregistrate în regiunea Vest

3.2.8.2 Situația pescuitului și acvaculturii la nivel regional

Pe teritoriul regiunii Vest sunt 39 de unități de acvacultură licențiate care dețin 42 de amenajări, dintre care 18 sunt combinate (cu pepiniere și crescătorii). Suprafețele aferente

sunt reprezentate de 1.709,22 ha, din care 279,67 ha pepiniere și 1.429,55 ha crescătorii (figura nr. 3.56).

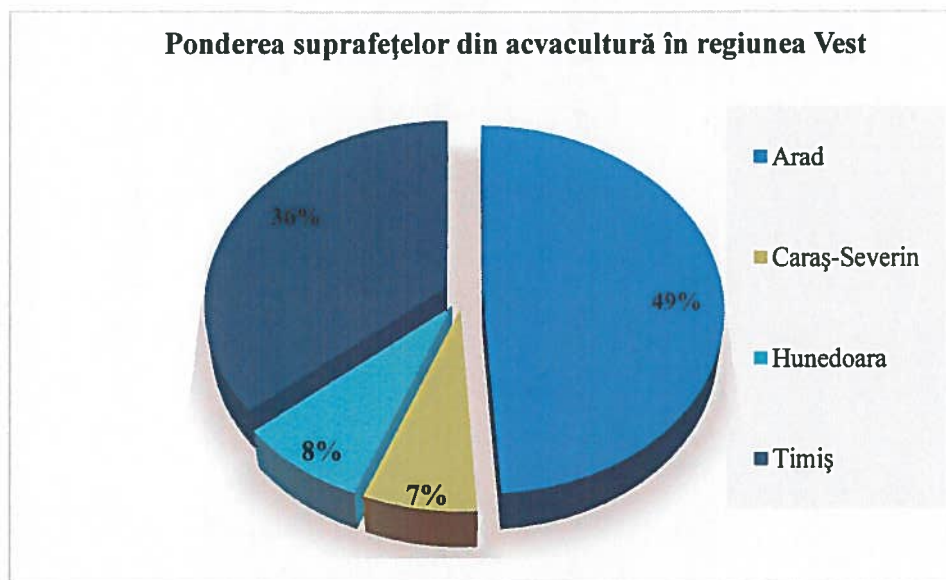

Figura 3.56. Ponderea suprafețelor din acvacultură în regiunea Vest

Producția medie de pește înregistrată în perioada 2011 – 2013 a fost de 488,673 de tone din care, pe specii, cele mai mari cantități le-au înregistrat păstrăvul cu 153,6 tone, somnul african cu 115,1 tone și crapul cu 104,1 tone, (figura 3.57).

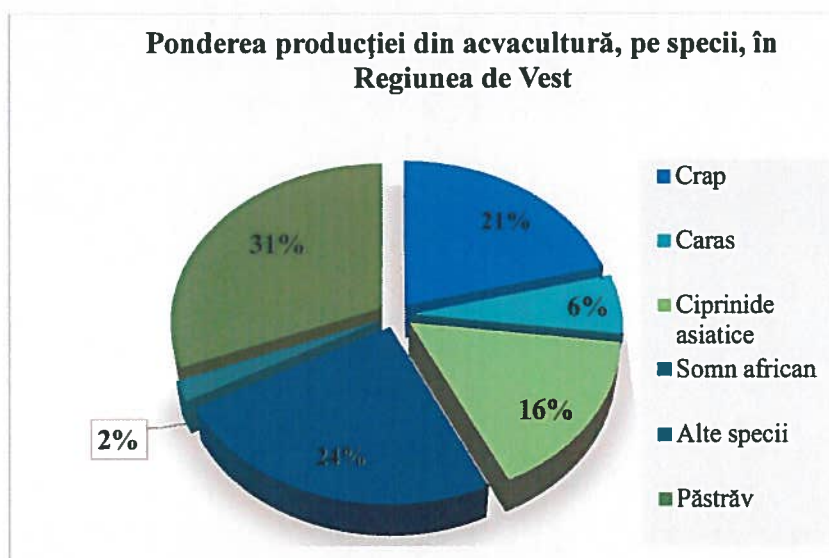

Figura 3.57. Ponderea producției din acvacultură pe specii în regiunea Vest

Pescuitul comercial în Regiunea Vest se practică pe Dunăre, între Km 1012 – Km1075, zonă arondată județului Caraș Severin. La nivelul regiunii, în anul 2013 au activat 240 de pescari.

Cantitatea totală pescuită în regiune în perioada 2011-2013 a fost de 322,871 tone, cea mai mare cantitate înregistrându-se în anul 2011, 116,57 tone (figura 3.58)

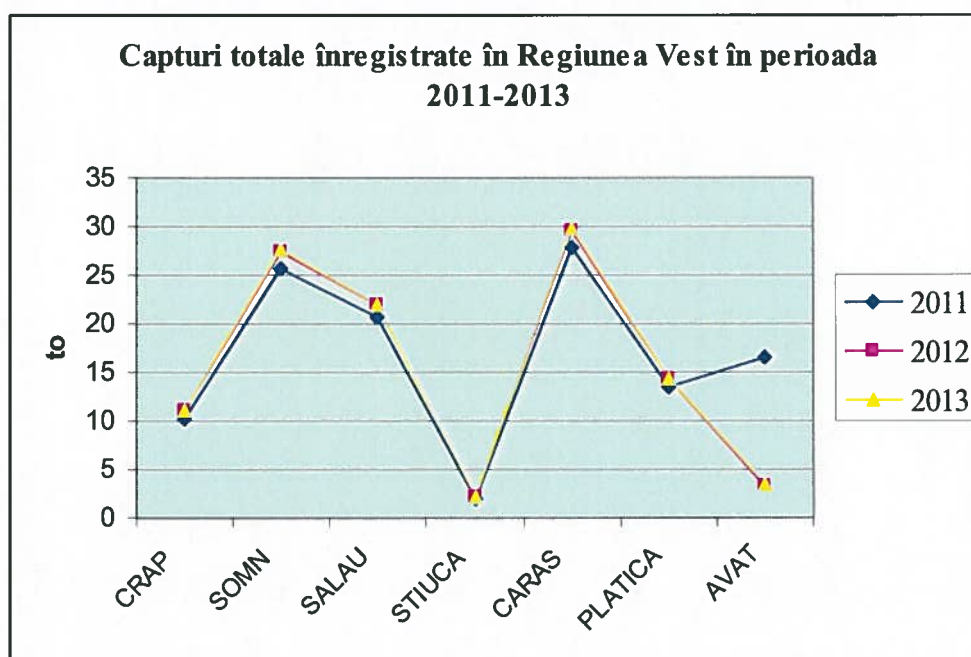

Figura 3.58. Capturi totale înregistrate în Regiunea Vest, în perioada 2011-2013

3.3 Analiza la nivel național pe specii, cantități și prețuri

Subiectul privind analiza pe cantități a speciilor a fost dezvoltat în capitolul 3.1.1, iar în continuare se va prezenta analiza pe prețuri.

Prețul peștelui și al produselor pescărești reprezintă unul din principalele criterii în decizia de achiziționare a acestor produse de către consumatori și non-consumatori. Așa cum arată raportul Eurostat, în 2012 românii au cheltuit 615 milioane euro pentru produsele pescărești și de acvacultură, în scădere cu 2,1% față de anul 2011 (European market observatory for fisheries and aquaculture products – The fish market – Ed. 2014). În ceea ce privește prețul peștelui provenit din acvacultură sturionii se produc cu cel mai mare preț,

urmat de polyodon și speciile de păstrăv. Speciile preferate de consumatori crapul și carasul au un preț mediu de 2321 euro/t și respectiv 963 euro/t, prețuri situate sub media prețurilor obținute în perioada 2011-2013. Trebuie remarcat faptul că, deși prețul speciilor de fitofag este destul de scăzut în raport cu prețul celorlalte specii, el nu este preferat decât de 5% dintre consumatori. Românii rămân consecvenți consumatori de pește din speciile tradiționale, preferând totuși macroul, ca pește cu preț scăzut, în detrimentul fitofagului.

Tabel 3.16. Evoluția prețurilor speciilor de pește și alte viețuitoare acvatice comercializate în perioada 2011 – 2013 (Euro/tonă)

SPECIE / AN	2011	2012	2013	MEDIA
Crap	2121	2410	2432	2321
Caras	864	918	1106	963
Plătică	951	688	774	804
Sânger	1056	1170	1327	1184
Novac	995	1079	1327	1134
Cosas	2012	1721	2211	1981
Șalău	2447	2490	2875	2604
Știucă	4466	2215	2211	2964
Somn	3033	2467	2875	2792
Biban	1554	803	1106	1154
Poliodon	7288	2570	3980	4613
Sturioni	10871	8262	7739	8957
Somn african	1965	1891	2432	2096
Păstrăv curcubeu	3789	3940	3759	3829

Păstrăv fantanel	3947	-	3980	3964
Alte specii	710	826	774	770
Midii	1374	1262	1437	1358
Preț mediu / an	2908	2170	2491	2558

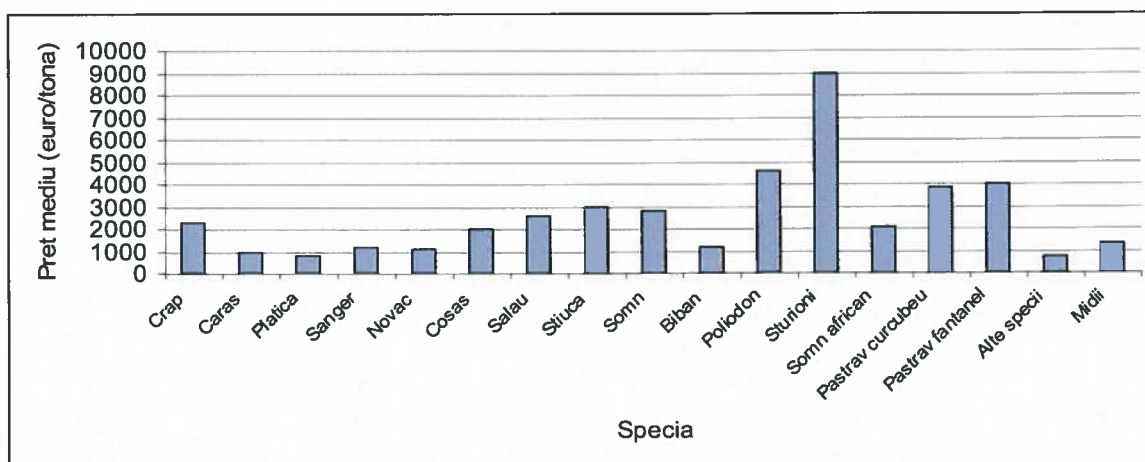

Figura 3.59. Prețul mediu al principalelor specii de pește și alte viețuitoare acvatice

Evoluția prețurilor produselor procesate în ultimii 4 ani indică o mare eterogenitate. Aceasta situație poate fi explicată prin dinamica diversificării sortimentale a produselor procesate și introducerea continuă pe piață de noi produse. Conservele, care sunt produsele pescărești apreciate de 41% dintre consumatori, au un preț mediu de 6194 euro/t, cu un preț mediu anual în scădere din anul 2011.

Tabel 3.17. Evoluția prețurilor produselor pescărești în perioada 2010 – 2013 (Euro/tonă)

Tipuri de produse / An	2010	2011	2012	2013	Media
Pește procesat primar*	2714	4009	1975	3401	3025
Produse afumate	3665	6798	2601	3148	4053
Produse marinate	2539	769	3019	2594	2230

Produse sărate	1248	1393	1295	1550	1372
Salata de icre	11056	859	1782	6446	5036
Alte sortimente	3909	Nu au fost raportate	3929	4220	4019
Conserve	Nu au fost raportate	7591	6569	4423	6194

*Pește eviscerat, decapitat, filetat

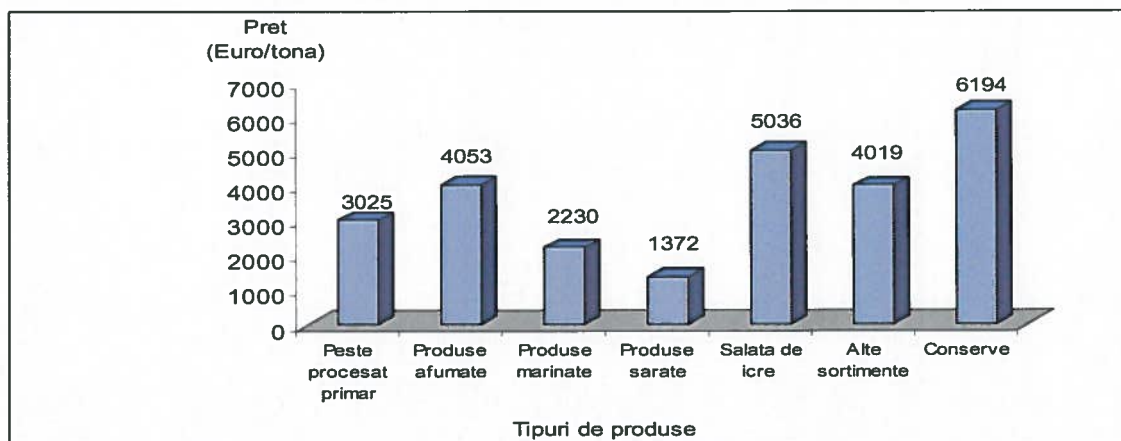

Figura 3.60. Prețul mediu al produselor pescărești

Capitolul 4

Analiza consumatorilor și comportamentului de consum pentru pește și consumul de pește

4.1. Metodologie

4.1.1. Identificarea și definirea problemei de cercetat și a scopului cercetării

Problema calității și securității produselor din pește este permanent o problemă care nu trebuie neglijată, având în vedere efectul pe care îl are acest aspect asupra sănătății consumatorilor. Studii recente de comportament al consumatorilor de produse alimentare confirmă creșterea gradului de conștientizare în rândul consumatorilor cu privire la siguranța alimentară și consecințele comportamentului alimentar asupra calității vieții.

Până în prezent nu a existat un studiu de piață realizat la nivel național cu privire la comportamentul consumatorului de pește și astfel nu se pot delimita informațiile cu privire la schimbările ce ar trebui realizate. Totodată studiul cantitativ a luat în considerare și aflarea motivațiilor și comportamentului abordat de către nonconsumatorii de produse din pește.

Scopul cercetării

Acest studiu are ca obiectiv analiza comportamentului de consum pentru pește și produse din pește din România, analiza fiind obligatorie realizării Planului Strategic Național Multianual pentru Acvacultură (PSNMA), parte a Programului Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime (POPAM) (2014-2020). În acest sens, pentru a realiza o imagine cât mai detaliată a stării actuale de fapt a consumului de pește din România, Asocieria Rompop 2014 a realizat un sondaj de opinie pe bază de chestionar aplicat unui eșantion reprezentativ la nivel național.

În conformitate cu Caietul de Sarcini, pentru atribuirea contractului de achiziție de servicii având ca obiect „Asistența tehnică pentru dezvoltarea și consolidarea capacității instituționale a DGP-AM POP în vederea elaborării și pregătirii implementării POPAM 2014 – 2020”, analiza comportamentului de consum pentru pește și produse din pește a avut ca obiect relevarea comportamentului populației cu privire la consumul de pește pe regiuni, preferințele populației asupra sortimentelor aflate pe piață sau care nu se găsesc încă pe piața românească.

Rezultatele studiului au relevat atât o imagine comprehensivă asupra consumului de pește din România, cât și o anticipare a viitorului consum de pește. Acest studiu va contribui la viitoarele campanii de promovare a consumului de carne de pește ce vor sprijini dezvoltarea viitoare a industriei de produse din pește, a pescuitului comercial și a fermelor piscicole.

4.1.2. Fixarea obiectivelor cercetării

Obiectivul principal al cercetării sociologice prezente a fost acela de a analiza comportamentul de consum de pește și produse din pește din România. Obiectivele secundare ce derivă din obiectivul principal au fost:

- analiza tipurilor de pește și produse din pește consumate de persoanele cu vârsta de peste 15 ani din România și a frecvenței de consum a acestora;
- determinarea motivelor ce stau la baza consumului de pește;
- identificarea criteriilor ce stau la baza deciziei de achiziție a diferitelor tipuri de pește și produse din pește;
- identificarea locurilor de achiziție a peștelui și produselor din pește;
- identificare cererilor de produse neacoperite de piața autohtonă.

4. 1.3. Metodologia cercetării

Așa cum se poate observa din capitolele și subcapitolele prezentate anterior în acest raport, proiectul de cercetare a început cu o etapă de documentare în care au fost consultate o serie de documente publice cu privire la tema investigată. Etapa de documentare a servit atât testării chestionarului cât și construirii metodologiei de eșantionare. Pe baza documentării, echipa de experți este cea care a luat decizia de a realiza o cercetare descriptiv-explicativă, acesta fiind tipul de cercetare cel mai potrivit obiectivelor specifice de atins în acest proiect.

- *Descriptivă*, deoarece scopul cercetării este acela de a creiona o imagine care să ilustreze starea de fapt la nivel național privind consumul de pește și produse din pește, în cercetarea sociologică, descrierea fiind primul pas înaintea explicației sociologice (Ungureanu, 1993 *apud* Chelcea, 2001).
- *Explicativă*, deoarece scopul urmărit nu a fost doar prezentarea unor date legate de consumul de pește și produse din pește, ci și acela de a explica și înțelege valorile obținute pentru a putea realiza previziuni legate de tendințele viitoare de consum.

Metoda de cercetare

Pentru atingerea obiectivelor s-a realizat un sondaj de opinie pe bază de chestionar. A fost construit câte un chestionar aferent celor două grupuri de consumatori de carne de pește vizati - consumatori de pește și produse din pește, respectiv non-consumatori de pește și produse din pește. Consumatorii constanți de pește au fost considerați cei care consumă cel

puțin două dintre categoriile de pește analizate cu o frecvență de minim o dată la 2-3 săptămâni, dar și cei care consumă o singură categorie cu aceeași frecvență, iar non-consumatori (consumatori ocazionali) sunt cei care consumă cu o frecvență de o dată pe lună sau mai rar oricare dintre categoriile analizate.

Instrumentul cercetării

Instrumentul de cercetare a fost chestionarul. Este vorba despre un chestionar cu două părți – una destinată consumatorilor de pește și produse din pește, cealaltă non-consumatorilor de pește și produse din pește. Cele două chestionare au avut ca parte comună secțiunea datelor socio-demografice pentru validarea eșantionului.

Elaborarea chestionarului

Asocierea Rompop 2014 a primit de la echipa de experti responsabilă cu coordonarea realizării studiului de piață, o propunere de chestionar. Cu scopul de a definitiva forma chestionarului ce a fost aplicată, au avut loc întâlniri de lucru și pretestări care au condus la formularea unei liste cu sugestii pentru modificarea unor întrebări din chestionar. Urmare a acestor întâlniri au fost stabilite dimensiunile cercetării, a variantei finale a întrebărilor și a variantelor de răspuns din chestionar. În finalul acestei etape au fost validate cele două variante ale chestionarului privind consumul de pește – una adresată consumatorilor, cealaltă non-consumatorilor.

Atât chestionarul pentru consumatori cât și chestionarul pentru non-consumatori au fost formate din întrebări închise, construite pe baza obiectivului principal și a obiectivelor secundare ale cercetării cantitative. Chestionarul pentru consumatori a avut 16 întrebări de opinie și factuale și 7 întrebări demografice; în chestionarul pentru non-consumatori fiind 8 întrebări de opinie și factuale și 7 întrebări demografice. Astfel, a rezultat un chestionar de complexitate medie, structurat după o schemă logică. Chestionarul a fost apoi realizat într-un program special de formatare pentru aplicare pe calculator. Acest format electronic a asigurat o culegere a datelor cât mai eficientă din punctul de vedere al acurateței informațiilor.

Testarea instrumentului de cercetare. Chestionarul a fost testat intern în cadrulul grupului de lucru și extern pentru a elimina erorile posibile și pentru a optimiza schema

logică astfel încât respondenții să poată răspunde doar întrebărilor specifice (pe baza principiului skip&fill).

Aplicarea instrumentului. Instrumentul a fost aplicat prin interviurile realizate de către experții Asocierii Rompop 2014, utilizând platforma IT dedicată acestei activități. Interviurile s-au desfășurat în perioada 6-13 august 2014.

Interviurile au durat, în medie 7 minute, variind între 5 minute și 12 minute în funcție de nivelul de înțelegere a întrebărilor de către respondent și de gradul de interes al temei cercetate.

Eșantionul și construirea eșantionului

Universul cercetării a fost format din persoanele în vârstă de peste 15 ani din toate localitățile urbane și rurale ale României pe baza eșantionului realizat pe cele opt zone de dezvoltare ale României.

Mărimea eșantionului: 1600, eșantion reprezentativ la nivel național.

Metoda de eșantionare: eșantionare simplă aleatorie realizată cu ajutorul experților responsabili pentru fiecare din cele 8 asigurându-se astfel o distribuție proporțională a respondenților cu structura populației pe tipuri de localități și pe zone de dezvoltare.

Eroare de eșantionare: eșantionul este reprezentativ pentru populația de 15 ani și peste din România. Eroarea maximă de eșantionare este de $\pm 2,4\%$ la un coeficient de încredere de 95%.

Descrierea planului de eșantionare

Cu ajutorul bazelor de date INS realizate în 2013 în urma Recensământului populației din 2011, a fost analizată distribuția populației în funcție de mai multe criterii și au fost selectate acele criterii relevante pentru asigurarea reprezentativității studiului și concordanței cu obiectivele cercetării. Mărimea eșantionului proiectat a fost de 1600. Volumul eșantionului realizat este de 1620 de chestionare. Eșantionului proiectat și realizat a fost, de asemenea, proporțional cu structura populației pe grupe de vârste și gen.

Criteriile de stratificare ale eșantionului au fost:

a) *regiunile de dezvoltare*

Regiunea de dezvoltare: pentru o organizare corespunzătoare a cercetării s-a utilizat gruparea județelor după regiunile de dezvoltare, ținând seama de datele cele mai recente ale Institutului Național de Statistică referitoare la structura populației.

Regiunile de dezvoltare sunt grupate pe județe (Figura 4.1) astfel:

București și Ilfov: București, Ilfov

Centru: Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș, Sibiu

Nord-Est: Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui

Sud: Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova, Teleorman

Sud-Est: Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea

Nord-Vest: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare, Sălaj

Sud-Vest: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Vâlcea

Vest: Arad, Caraș-Severin, Hunedoara, Timiș

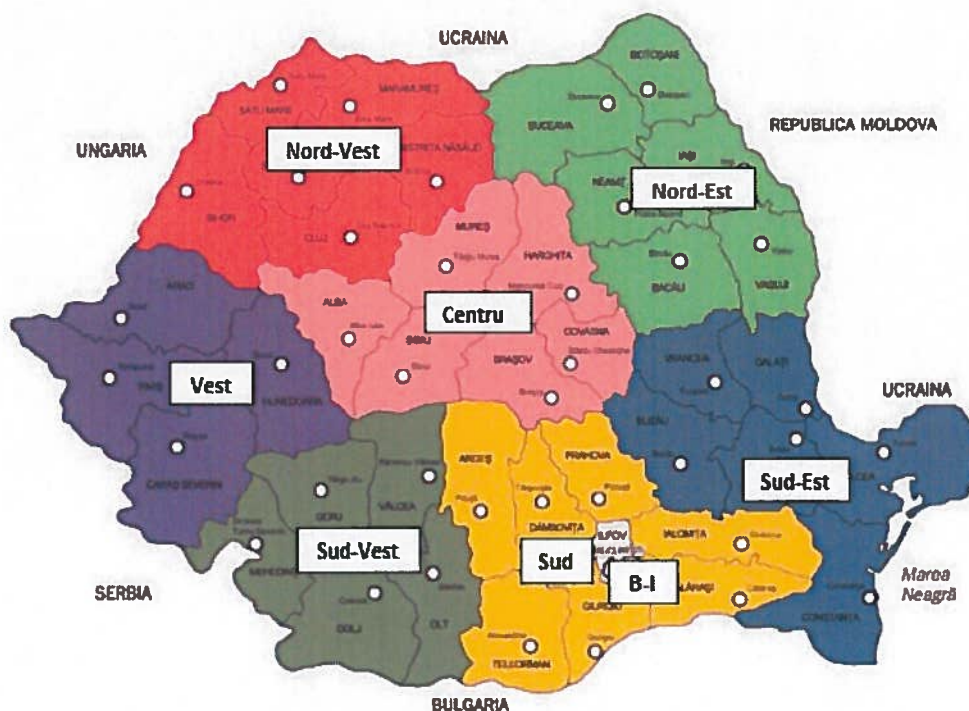

Figura 4.1. Regiunile de dezvoltare ale României

Tabel 4.1.

Structura populației României pe regiuni de dezvoltare

	Total	Procente
BUCUREȘTI-ILFOV	1971388	11.6%
CENTRU	1973997	11.7%
NORD-EST	2687447	15.9%
NORD-VEST	2181551	12.9%
SUD	2651518	15.7%
SUD-EST	2138485	12.6%
SUD-VEST	2015046	11.9%
VEST	1312459	7.8%
Total	16931891	100.0%

Sursa: *Recensământul Populației și al Locuințelor 2011*, rezultate definitive, publicate în 2013 de INS, pentru populația de peste 15 ani

b) tipul localității

Fiecare subeșantion regional este reprezentativ în ceea ce privește structura populației pe tip de localitate (Tabel 4.2):

- A. Urban
- B. Rural

Tabel 4.2.

Structura eșantionului pe medii de rezidență

Mediu de rezidență	Număr de locuitori	Procente
RURAL	7619989	45.0%
URBAN	9311902	55.0%
Total	16931891	100%

Sursa: *Recensământul Populației și al Locuințelor 2011*, rezultate definitive, publicate în 2013 de INS, pentru populația de peste 15 ani

c) ponderea populației - tipului de localitate în regiune.

După cele două criterii s-a stabilit și apoi s-a verificat dacă numărul de interviuri este proporțional cu distribuția populației pe tipuri de localități din fiecare regiune în parte. În

urma verificării s-a constatat că distribuția respondenților acestui studiu pe tipuri de localități din fiecare regiune în parte este proporțională cu distribuția populației.

Culegerea datelor

Datele au fost culese pe baza interviurilor realizate de către experții Asocierii Rompop 2014, utilizând platforma de sondaje dedicată acestei activități, creată exclusiv pentru prezentul studiu de piață. Interviurile s-au desfășurat în perioada 6-13 august 2014.

Validarea bazei de date

Datele obținute au fost validate pe baza analizei tuturor variabilelor. De asemenea, baza de date a fost analizată și validată și în funcție de distribuția răspunsurilor pe zile de interviu și operatori de interviu pentru a elimina posibilele bias-uri de operator. Cazurile valide din baza de date pe care s-a realizat analiza au fost în număr de 1.620 de chestionare.

Analiza, interpretarea datelor și realizarea raportului de cercetare

Datele obținute au fost analizate statistic obținându-se frecvențe relative și absolute (reprezentate grafic) și tabele încrucișate pentru toate întrebările în funcție de variabilele socio-demografice. Au fost evidențiate în raport doar acele analize semnificative validate prin teste de semnificație (Chi-square, testul t, testul z sau Bonferroni).

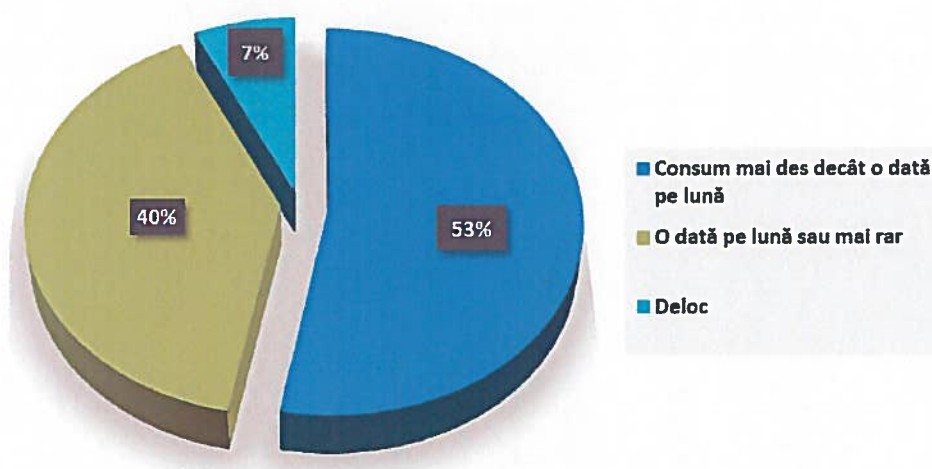
Modul de citire a tabelor încrucișate

Celulele semnalizate cu **orange** semnifică o diferență semnificativă pozitivă – mai mare, comparativ cu celelalte categorii socio-demografice, celulele semnalizate cu **bleu** semnifică o diferență semnificativă negativă – mai mică raportat la celelalte categorii. Toate procentele din tabelele încrucișate au fost calculate pe coloane (pe categoriile socio-demografice).

4.2 Rezultate și interpretări

4.2.1 Consumul de pește

După cum s-a precizat și în capitolul metodologic, în această cercetare au fost vizati atât consumatorii cât și non-consumatorii de pește. Prin „consumatori” se înțelege orice persoană de peste 15 ani, ce consumă pește mai mult de o dată pe lună; prin „non-consumatori” înțelegându-se orice persoană de peste 15 ani ce nu consumă pește deloc sau consumă o dată pe lună sau mai rar.

Q0. Consumați pește sau produse din pește ?

Figura 4.2. Consumul de pește în România

Mai mult de jumătate dintre persoanele intervievate consumă pește sau produse din pește de cel puțin două ori pe lună. Alți 40% se declară consumatori ocazionali de pește (o dată pe lună sau mai rar iar 7% din persoanele intervievate nu consumă deloc pește (Figura 4.2).

Tabelul 4.3.

Consumul de pește pe regiuni de dezvoltare

	Nord– Est	Sud- Est	Sud	Sud Vest	Vest	Nord – Vest	Centru	București- Ilfov
Consum mai des decât odată pe lună	54%	61%	64%	58%	42%	40%	56%	59%
O dată pe lună sau mai rar	41%	31%	31%	36%	49%	48%	41%	33%
Deloc	5%	7%	5%	7%	9%	11%	3%	8%

În ceea ce privește „consumatorii de pește” (consum mai des decât odată pe lună), pe regiuni de dezvoltare se observă o diferență semnificativă pe de o parte grupul reprezentat de Regiunea Sud-Est în care sunt 61% și de Regiunea Sud cu 64% consumatori și grupul format din Regiunea Nord-Vest cu 40% consumatori și Regiunea Vest cu 42% consumatori. Diferențele de 11 și 12 procente, respectiv de 14 și 12 procente pot fi explicate prin diferențele geografice și de bazin hidrografic ce există între cele două grupuri de regiuni. Astfel, Regiunea Sud cuprinde 7 județe, dintre care patru au ieșire la Dunăre - județele Ialomița, Călărași, Giurgiu și Teleorman. În mod similar, se poate constata că în Regiunea Sud-Est unde se produce circa 40 – 45% din totalul producției de pește din România (acvacultură și pescuit comercial), 4 dintre județe, Constanța, Brăila, Galați și Tulcea au ieșire la Dunăre, la Marea Neagră și cuprinde și Delta Dunării.

De remarcat este faptul că diferențe semnificative există și între Regiunea Nord-Vest cu 40% consumatori și regiunile Sud-Vest cu 58% consumatori, Centru 56% consumatori și Regiunea București Ilfov cu 59% consumatori. Diferențele de procente fiind explicate de caracteristicile geografice ale Regiunii Nord-Vest în care bazinul hidrografic este puțin extins.

În ceea ce privește „non-consumatorii ce consumă o dată pe lună sau mai rar” se observă o diferență semnificativă între grupul regiunilor Vest și Nord-Vest în care procentele sunt de 49%, respectiv 48% și regiunile Sud-Est și Sud în care procentul de consumatori ocazionali este identic, de 31%.

Cât privește „non-consumatorii de pește care nu consumă deloc” se observă o singură diferență semnificativă între Regiunea Nord Vest cu un procent de 11% și Regiunea Centru cu un procent de doar 3% de neconsumatori (Tabel 4.3).

Tabelul 4.4.

Consumul de pește pe grupe de vârstă

	15-25 ani	26-36 ani	37-47 ani	48-58 ani	Peste 58 ani
Consum mai des decât odată pe lună	35%	55%	61%	60%	55%
O dată pe lună sau mai rar	51%	37%	34%	35%	40%
Deloc	14%	8%	5%	5%	5%

Consumatorii de pește (consum mai des decât odată pe lună) – cu privire la această categorie de consum, pe grupe de vârstă a respondenților, se constată o diferență semnificativă între grupul 15-25 de ani și toate celelalte patru grupe, tinerii consumând semnificativ mai puțin, doar 35%, în cadrul celorlalte vârste consumatorii variind între 55% și 61%.

Consumatorii ocazionali de pește – În rândul celor care consumă pește mai puțin de o dată pe lună, diferențe mari apar între grupa de vârstă 37-47 de ani cu un procent de 34% și grupa de vârstă 15-25 de ani (care consumă în proporție de 51% mai rar pește).

Non-consumatori – cel mai mare procent de persoane care nu consumă deloc pește, 14% se remarcă în rândul celor de 15-25 de ani (Tabel 4.4).

Tabelul 4.5.

Consumul de pește după starea civilă

	Căsătorit(ă)	Necăsătorit(ă)
Consum mai des decât odată pe lună	58%	46%
O dată pe lună sau mai rar	36%	44%
Deloc	6%	10%

Persoanele căsătorite consumă semnificativ mai mult pește decât persoanele necăsătorite, între acestea constatându-se o diferență de 12%, fapt ce poate fi explicat prin faptul că persoanele căsătorite mănâncă mai des acasă mâncare pe care o prepară în propria locuință (Tabel 4.5).

Nu s-au remarcat diferențe semnificative în funcție de mediul de rezidență.

Tabelul 4.6.

Consumul de pește în funcție de venituri

	0-500 lei	501-1000 lei	1001-2000 lei	Peste 2000 lei
Consum mai des decât odată pe lună	40%	54%	65%	69%
O dată pe lună sau mai rar	50%	41%	30%	28%
Deloc	10%	5%	5%	3%

Consumul de pește sau produse de pește mai des decât odată pe lună este semnificativ mai redus (circa 40%) la persoanele cu venituri foarte mici sau deloc, comparativ cu persoanele cu venit mai ridicat, al căror procent crește treptat de la 54%, la grupa „500-1000 de lei” la 69% în cazul celor cu venituri personal de peste 2000 de lei (Tabel 4.6).

Tendința remarcată în cazul consumului de pește mai des de o dată pe lună, se inversează în cazul consumatorilor ocazionali și ai celor care nu consumă deloc. 49% dintre persoanele cu cel mai mic venit au declarat că mănâncă rar pește iar 10% că nu consumă deloc. Principala explicație a acestui fapt rezidă în prețul cărnii de pește și al preparatelor din pește, dar și faptul că din această categorie fac parte și tinerii (15-25 de ani, care reprezintă jumătate dintre respondenții din această grupă de venit), care, după cum s-a văzut la subcapitolul „consumul de pește pe grupe de vârstă”, consumă semnificativ mai puțin pește decât persoanele de peste 25 de ani.

Tabelul 4.7.

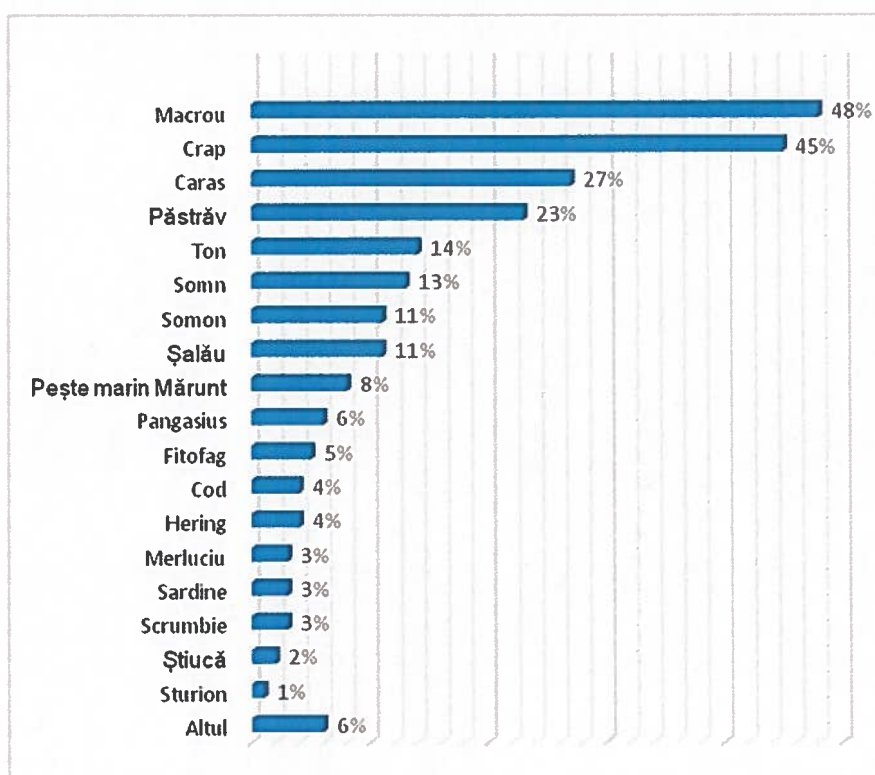
Consumul de pește după variabila nivelul educație

	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
Consum mai des decât odată pe lună	52%	52%	64%
O dată pe lună sau mai rar	41%	42%	29%
Deloc	8%	6%	7%

După variabila ultima instituție de învățământ absolvită, în privința consumului de pește mai des de o dată pe lună, diferențe semnificative apar între absolvenții de facultate (64%) și celelalte categorii de studii; diferența se păstrează, în sens invers, însă, și pentru grupul consumatorilor ocazionali, 41% dintre persoanele cu studii sub medie consumă pește o dată pe lună sau mai rar, spre deosebire de 29% cât este procentul pentru persoanele cu facultate (Tabel 4.7).

4.2.2 Analiza consumatorilor de pește și produse din pește

4.2.2.1 Preferințe de consum și frecvența de cumpărare a produselor din pește

Q1. De obicei, ce specii de pește consumați? (întrebare cu răspuns multiplu)

Altul = Biban, Calcan, Doradă, Guvide, Plătică, Scoabar.

Figura 4.3 Preferințe de consum în funcție de specie

Cele mai consumate de pește sunt speciile: macrou (48%) și crap (45%) urmate de caras (27%) și păstrăv (23%). Mai sunt consumate și speciile: ton (14%), somn (13%), șalău

(11%) și somon (11%). Speciile de pește cel mai puțin consumate sunt sturionii (1%) și știuca (2%).

Tabelul 4.8

Preferințele de consum în funcție de gen

	Feminin	Masculin
Macrou	51%	45%
Crap	39%	49%
Caras	22%	32%
Păstrăv	27%	21%
Ton	17%	12%
Somn	11%	14%
Șalău	10%	13%
Somon	14%	9%

Femeile par să prefere speciile de pește cu puține oase, 51% dintre femei consumă macrou, specie care este consumată de doar 45% dintre bărbați. Același aspect se observă și la somon care este consumat de către 14% dintre femei și de doar 9% dintre bărbați. Bărbații par să prefere speciile de pește autohtone cum ar fi crapul care este consumat de către 49% dintre bărbați și de doar 39% dintre femei, sau carasul care este consumat de către 32% dintre bărbați și de doar 22% dintre femei (Tabel 4.8).

Tabelul 4.9

Preferințele de consum în funcție de venituri

	0 – 500 Lei	501 – 1000 lei	1001 – 2000 lei	peste 2000 lei	Nu răspund
Macrou	57%	49%	46%	36%	47%
Crap	44%	45%	44%	48%	43%
Caras	28%	32%	25%	20%	28%
Păstrăv	8%	23%	25%	31%	28%
Ton	11%	12%	16%	14%	18%
Somn	9%	14%	13%	15%	12%
Șalău	9%	7%	13%	20%	12%
Somon	9%	6%	13%	25%	12%

În funcție de veniturile lunare obținute, mai mult de jumătate din persoanele cu venituri mici preferă să consume macrou iar aproape o treime dintre persoanele cu venituri de peste 2000 de lei lunar preferă să consume păstrăv (Tabel 4.9).

Tabelul 4.10

Preferințele de consum în funcție de mediul de rezidență

	Urban	Rural
Macrou	45%	52%
Crap	44%	46%
Caras	25%	30%
Păstrăv	28%	18%
Ton	18%	10%
Somn	15%	9%
Șalău	14%	8%
Somon	15%	9%

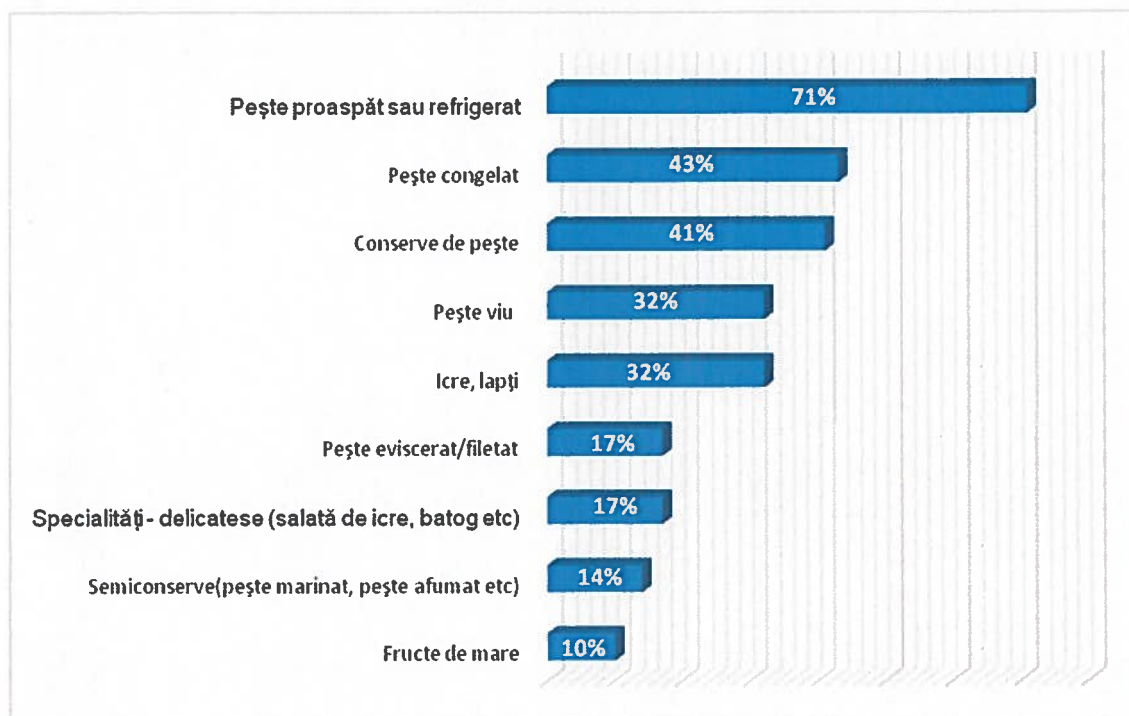
Macroul este consumat mai mult în mediul rural (52%) decât cel urban (45%) iar păstrăvul (28%) și tonul (18%) au o incidență a consumului mai ridicată în mediul urban (Tabel 4.10).

Tabelul 4.11

Preferințele de consum în funcție de nivelul educație

	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
Macrou	54%	50%	37%
Crap	47%	46%	41%
Caras	32%	30%	19%
Păstrăv	14%	22%	37%
Ton	8%	17%	19%
Somn	10%	14%	15%
Șalău	10%	11%	13%
Somon	6%	10%	21%

Macroul este preferat de mai mult de jumătate dintre cei cu studii sub medie pe când păstrăvul, tonul și somonul par a fi preferați de către cei cu studii peste medie (Tabel 4.11).

Q2. Alegeți tipurile de produse din pește pe care preferați să le consumați? (întrebare cu răspuns multiplu)

Figura 4.4 Tipuri de produse din pește preferate

Peștele proaspăt sau refrigerat este preferat de către 71% dintre respondenți, peștele congelat este preferat de către 43% dintre subiecții acestei cercetări iar conservele de pește de către 41% dintre persoanele chestionate. Fructele de mare ocupă ultimul loc în topul preferințelor românilor privitoare la tipurile de produse din pește pe care preferă să le consume fiind indicate de doar 10% dintre persoanele intervievate (Figura 4.4).

Tabelul 4.12

Tipuri de produse din pește preferate în funcție de gen

	Feminin	Masculin
Pește proaspăt sau refrigerat	74%	68%
Pește congelat	46%	41%
Conserve de pește	43%	40%
Pește viu	27%	37%
Icre, lapți	37%	27%
Pește eviscerat/filetat	20%	14%
Specialități - delicatese (salată de icre, batog etc.)	16%	18%
Semiconserve (pește marinat, pește afumat etc)	16%	12%
Fructe de mare	11%	8%

Peștele proaspăt sau refrigerat pare a fi preferat de către femei deoarece 74% dintre persoanele de gen feminin au declarat că preferă să consume acest tip de pește. De asemenea, femeile preferă și icrele sau lapții (37%) într-o măsură mai mare decât bărbații (27%). Peștele viu este preferat de către persoanele de gen masculin într-o proporție de 37% iar de către cele de gen feminin într-o proporție de 27% (Tabel 4.12).

Tabelul 4.13

Tipuri de produse din pește preferate în funcție de vârstă

	15-25 ani	26-36 ani	37-47 ani	48-58 ani	Peste 58 ani
Pește proaspăt sau refrigerat	57%	67%	74%	70%	76%
Pește congelat	49%	39%	47%	46%	37%
Conserve de pește	37%	42%	45%	39%	41%
Pește viu	28%	29%	32%	34%	35%
Icre, lapți	27%	19%	34%	38%	36%
Pește eviscerat/filetat	15%	13%	20%	19%	16%
Specialități - delicatese (salată de icre, batog etc.)	24%	15%	19%	16%	12%
Semiconserve (pește marinat, pește afumat etc)	21%	9%	16%	14%	12%
Fructe de mare	10%	10%	12%	10%	5%

Persoanele cu vârste de peste 58 de ani par să prefere peștele proaspăt sau refrigerat (76%) comparativ cu persoanele cu vârste între 15 și 25 de ani care preferă acest tip de pește doar într-o proporție de 57%. Cu cât înaintea în vârstă respondenții cu atât preferă mai mult peștele proaspăt sau refrigerat. Specialitățile din pește sunt preferate de către tineri (24% - 15 - 25 de ani) într-o măsură mai mare decât de către persoanele mai vârstnice. Cu cât crește numărul de ani împliniți cu atât scade preferința față de specialitățile din pește (Tabel 4.13).

Tabelul 4.14

Tipuri de produse din pește preferate în funcție de starea civilă

	Căsătorit(ă)	Necăsătorit(ă)
Pește proaspăt sau refrigerat	73%	62%
Pește congelat	43%	42%
Conserve de pește	41%	43%
Pește viu	32%	32%
Icre, lapți	33%	26%
Pește eviscerat/filetat	17%	18%
Specialități - delicatese (salată de icre, batog etc.)	16%	21%
Semiconserve (pește marinat, pește afumat etc)	13%	16%
Fructe de mare	9%	11%

Persoanele căsătorite preferă într-o măsură mai mare peștele proaspăt sau refrigerat și icrele sau lapții decât persoanele necăsătorite. Persoanele necăsătorite par să prefere specialitățile din pește într-o măsură mai mare decât cele căsătorite, acest aspect este posibil să apară datorită faptului că majoritatea specialităților din pește nu mai necesită gătire și pot fi consumate direct. Un bun exemplu în acest sens îl reprezintă salata de icre de pește care se încadrează la specialități și care este preferată de către persoanele necăsătorite iar cele căsătorite preferă să cumpere icre pentru a le pregăti apoi (Tabel 4.14).

Tabelul 4.15

Tipuri de produse din pește preferate în funcție de venituri

	0 - 500 Lei	501 - 1000 lei	1001 - 2000 lei	peste 2000 lei
Pește proaspăt sau refrigerat	61%	69%	70%	85%
Pește congelat	54%	48%	42%	35%
Conserve de pește	31%	45%	41%	44%
Pește viu	30%	32%	34%	22%
Icre, lapți	30%	37%	26%	30%
Pește eviscerat/filetat	12%	14%	16%	24%
Specialități - delicatese (salată de icre, batog etc.)	17%	16%	16%	16%
Semiconserve (pește marinat, pește afumat etc)	8%	14%	12%	17%
Fructe de mare	4%	5%	11%	16%

Persoanele cu venituri mici par să prefere peștele congelat într-o mai mare măsură comparativ cu cele cu venituri mai ridicate care au o preferință semnificativ mai mare în favoarea peștelui proaspăt sau refrigerat, peștele eviscerat / filetat și fructele de mare. Se observă că o creștere a veniturilor generează o preferință mai mare pentru prospețime sau fructe de mare (Tabel 4.15).

Tabelul 4.16

Tipuri de produse din pește preferate în funcție de mediul de rezidență

	Urban	Rural
Pește proaspăt sau refrigerat	73%	67%
Pește congelat	37%	51%
Conserve de pește	46%	35%
Pește viu	31%	34%
Icre, lapți	34%	29%
Pește eviscerat/filetat	20%	13%
Specialități - delicatese (salată de icre, batog etc.)	17%	16%
Semiconserve (pește marinat, pește afumat etc)	18%	8%
Fructe de mare	12%	6%

Peștele congelat este mai degrabă preferat în mediul rural decât în cel urban, iar conservele din pește sunt preferate într-o măsură mai mare în mediul urban (Tabel 4.16).

Tabelul 4.17

Tipuri de produse din pește preferate în funcție de nivelul educație

	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
Pește proaspăt sau refrigerat	68%	70%	75%
Pește congelat	53%	40%	34%
Conserve de pește	38%	40%	47%
Pește viu	31%	33%	32%
Icre, lapți	29%	35%	32%
Pește eviscerat/filetat	13%	18%	21%
Specialități - delicatese (salată de icre, batog etc.)	16%	16%	18%
Semiconserve (pește marinat, pește afumat etc)	9%	15%	18%
Fructe de mare	6%	9%	15%

Persoanele cu studii sub medie par să prefere peștele congelat, iar cele cu studii peste medie peștele proaspăt, fructele de mare și semiconservele. Se observă că preferința pentru prospețime sau pentru fructe este determinat și de nivelul studiilor consumatorilor, aceasta manifestându-se mai mult la persoanele cu studii peste medie (Tabel 4.17).

Tabelul 4.18

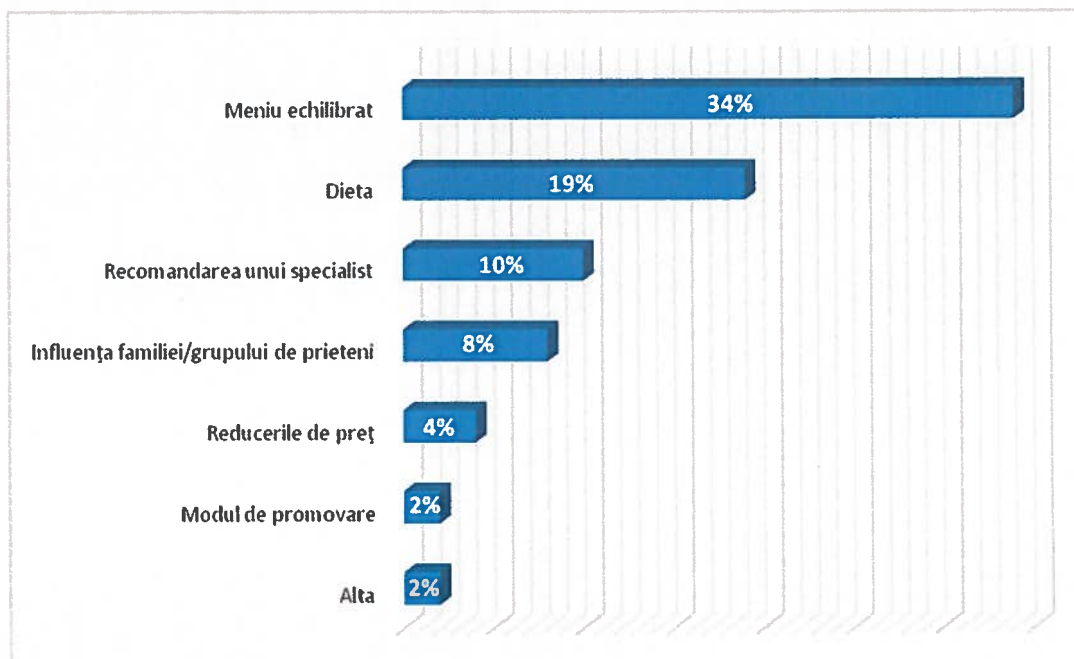
Tipul de pește preferat în funcție de locul de achiziție

	Centre comerciale	Magazine specializate	Piață agroalimentară	Magazin de cartier	Pescuit	Altele
Pește viu	34%	41%	8%	8%	8%	1%
Pește proaspăt sau refrigerat	38%	38%	10%	7%	6%	1%
Pește congelat	41%	32%	10%	14%	4%	0%
Pește eviscerat/filetat	46%	32%	10%	7%	4%	0%
Semiconserve (pește marinat, pește afumat etc)	42%	34%	9%	7%	7%	1%

Specialități - delicatese (salată de icre, batog etc.)	37%	37%	9%	8%	7%	1%
Conserve de pește	43%	34%	10%	8%	5%	0%
Icre, lapți	36%	37%	11%	7%	7%	1%
Fructe de mare	46%	38%	7%	2%	5%	1%

- 1) 41% din achizițiile de pește viu se realizează din magazinele de specialitate;
- 2) 46% din achizițiile de pește eviscerat se realizează din centrele comerciale (hipermarketuri);
- 3) 42% din achizițiile de semiconserve se realizează din centrele comerciale;
- 4) 43% dintre achizițiile de conservele din pește și 46% dintre achizițiile de fructe de mare se realizează în centre comerciale.

Se poate observa că majoritatea achizițiilor de pește sau produselor din pește se realizează din centrele comerciale. Magazinele specializate depășesc ca procent din numărul total de tranzacții centrele comerciale doar la vânzările de pește viu și cu doar 1% din totalul achizițiilor de icre/lapți și sunt la egalitate în vânzarea de pește proaspăt sau refrigerat și în vânzările de specialități (Tabelul 4.18).

Q5. Principalele motive pentru care consumați pește sunt (întrebare cu răspuns multiplu)

Figura 4.5. Principalele motive pentru care este consumat peștele

Principalele motive pentru care românii consumă pește pare să fie „gustul” acestuia, apreciat mai mult de bărbați decât de femei. Pentru femei fiind mai importantă „recomandarea medicului” decât pentru bărbați (Figura 4.5).

Tabelul 4.19

Principalele motive pentru care este consumat peștele în funcție de vârstă

	15-25 ani	26-36 ani	37-47 ani	48-58 ani	Peste 58 ani
Dieta	11%	17%	18%	23%	21%
Gustul	78%	72%	75%	74%	76%
Meniu echilibrat	25%	40%	35%	32%	32%
Modul de promovare	1%	1%	2%	4%	4%
Reducerile de preț	3%	3%	4%	4%	6%
Recomandarea unui specialist	4%	9%	8%	8%	20%
Influența familiei/ grupului de prieteni	9%	8%	8%	8%	10%
Alta	1%	2%	2%	2%	5%

O dată cu vârsta crește treptat consumul de pește după criteriul „dietă” și „recomandarea specialistului” (Tabelul 4.19).

Tabelul 4.20

Principalele motive pentru care este consumat peștele - în funcție de venituri

	0 - 500 Lei	501 - 1000 lei	1001 - 2000 lei	peste 2000 lei
Dieta	16%	18%	20%	17%
Gustul	76%	74%	71%	76%
Meniu echilibrat	26%	27%	37%	52%
Modul de promovare	3%	2%	3%	3%
Reducerile de preț	7%	4%	4%	4%
Recomandarea unui specialist	12%	17%	7%	6%
Influența familiei/ grupului de prieteni	11%	10%	7%	4%
Altele	4%	3%	2%	1%

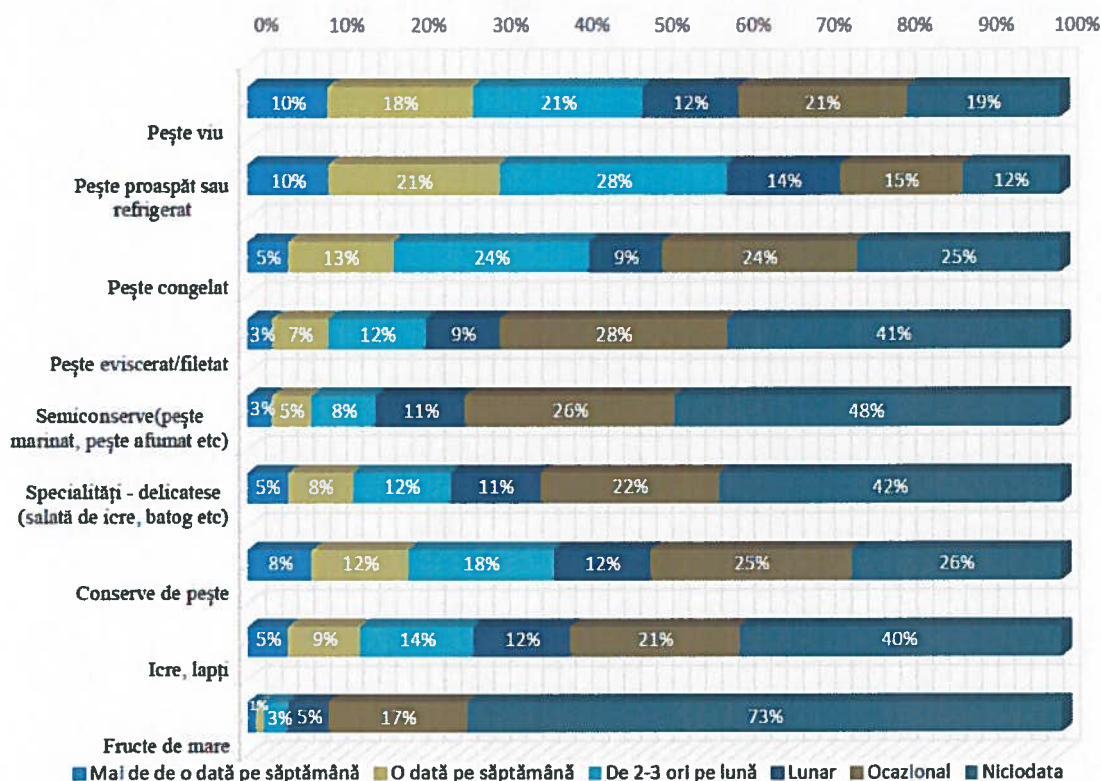
Diferența semnificativă observată după variabila „venit” vizează motivul de consum „meniu echilibrat” ales în special de persoanele cu venituri de peste 2000 de lei (Tabelul 4.20).

Tabelul 4.21

Principalele motive pentru care este consumat peștele în funcție de nivelul educației

	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
Dieta	15%	17%	26%
Gustul	80%	76%	66%
Meniu echilibrat	26%	33%	45%
Modul de promovare	1%	3%	3%
Reducerea de preț	4%	6%	2%
Recomandarea unui specialist	11%	11%	9%
Influența familiei/ grupului de prieteni	11%	6%	7%
Alta	1%	4%	3%

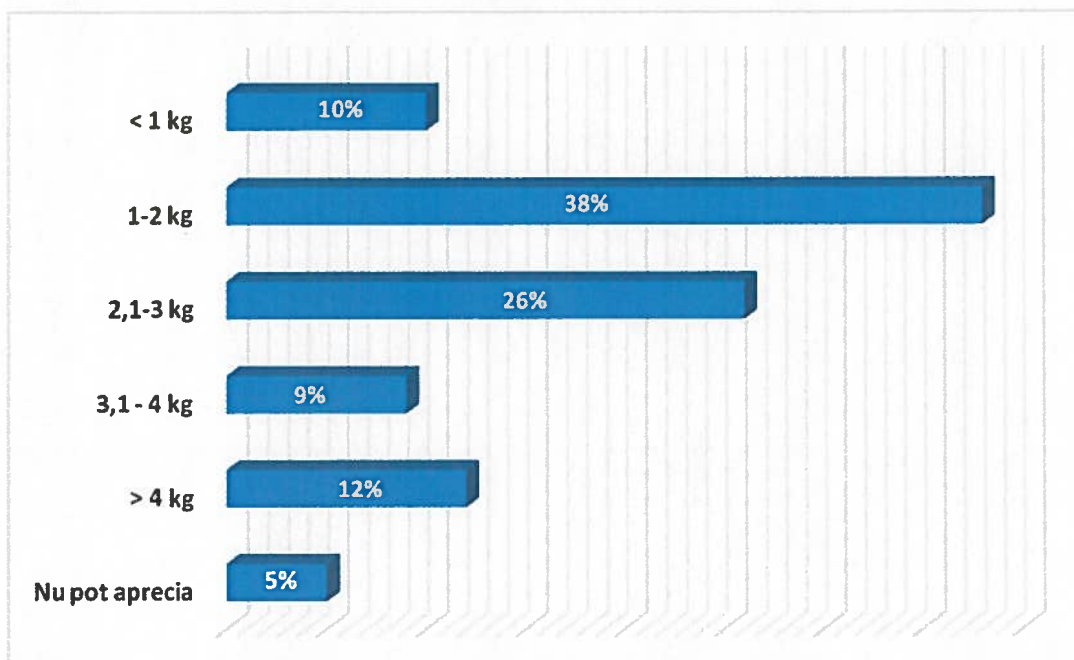
Persoanele cu studii peste medie consumă pește în special din două motive: „dieta” și „meniu echilibrat”. Aceleași două motive sunt invocate mai mult de persoanele din mediul urban decât de către cele din mediul rural (Tabelul 4.21).

Q4. Cât de des cumpărați următoarele produse? (întrebare cu răspuns multiplu)

Figura 4.6. Frecvența de cumpărare a diverselor tipuri de pește și produse din pește

Persoanele intervievate consumă în special „pește viu”, „pește proaspăt sau refrigerat”, „pește congelat” și „conserve de pește”, specialitățile din pește și specii care nu sunt crescute în România (spre exemplu: fructele de mare) fiind consumate de un număr mic de persoane. În funcție de datele socio-demografice nu există diferențe semnificative pe acest tip de scală. Diferențele între categoriile socio-demografice pot fi observate însă între tipurile de pește preferat sau consumat în familie (Figura 4.6).

Q12. În medie, ce cantitate de pește (proaspăt sau congelat) achiziționați la o cumpărare?

Figura 4.7. Cantitatea medie de pește la o achiziție

Mai bine de o treime dintre respondenți au estimat cantitatea medie de pește proaspăt sau congelat pe care o achiziționează la o cumpărare ca fiind de 1-2 kg, puțin sub o treime achiziționând între 2,1 și 3 kg. Cantități mai mici de pește, de sub 1 kg fiind cumpărate în special de persoanele singure (Figura 4.7).

Tabelul 4.22

Cantitatea medie de pește la o achiziție după mediul de rezidență

Cantitatea de pește	Mediul de rezidență	
	Urban	Rural
< 1 kg	13%	6%
1-2 kg	41%	33%
2,1-3 kg	23%	30%
3,1-4 kg	8%	10%
>4 kg	10%	14%
Nu pot aprecia	5%	6%

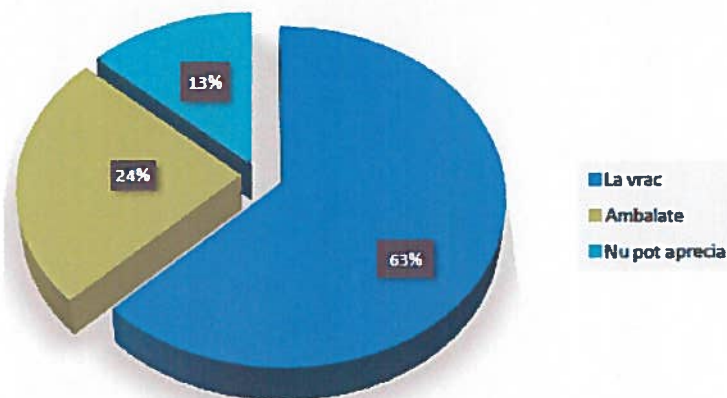
Persoanele din mediul urban, la o cumpărare, achiziționează mai puțin pește decât persoanele din mediul rural. Acest fapt poate fi explicat de apropierea fizică de hipermarket și magazine specializate. Adeseori persoanele din mediul rural sunt nevoite să ajungă în orașele proxime pentru a își achiziționa produsele ce nu se găsesc în localitățile de reședință. De asemenea, o explicație suplimentară poate fi și numărul de membri pe gospodărie care în mediul rural este semnificativ mai mare comparativ cu mediul urban (Tabelul 4.22).

Tabelul 4.23

Cantitatea medie de pește la o achiziție după nivelul educație

Cantitatea de pește	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
< 1 kg	6%	10%	14%
1-2 kg	36%	33%	45%
2,1-3 kg	27%	31%	21%
3,1-4 kg	10%	10%	6%
>4 kg	15%	12%	9%
Nu pot aprecia	6%	4%	7%

Persoanele cu studii peste medie, au un comportament de cumpărare similar persoanelor din mediul urban, la o cumpărare achiziționând mai puțin pește decât persoanele cu studii sub medie (Tabelul 4.23).

Q13. De cele mai multe ori, cumpărați peștele sau produsele din pește disponibile:

Figura 4.8 Frecvența cumpărării: Ambalat vs. Vrac

De cele mai multe ori, oamenii cumpără pește la vrac (62%), dintre aceștia, bărbații achiziționând mai des pește neambalat, peștele ambalat fiind preferat mai mult de femei decât de barbate (Figura 4.8).

Tabelul 4.24

Forma de cumpărare în funcție de vârstă

	15-25 ani	26-36 ani	37-47 ani	48-58 ani	Peste 58 ani
La vrac	41%	61%	60%	67%	71%
Ambalate	41%	23%	25%	22%	20%
Nu pot aprecia	18%	16%	15%	11%	9%

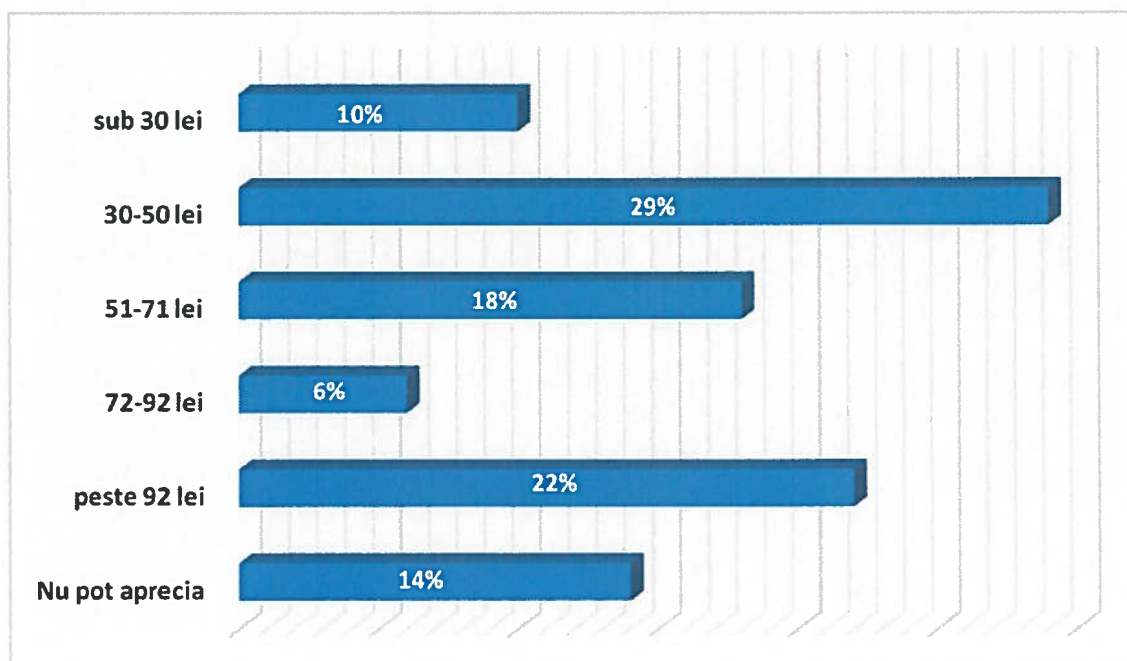
Peștele și produsele din pește neambalate sunt preferate mai mult de persoanele în vârstă decât de cele tinere, în ordine inversă tinerii preferând mai des produsele ambalate (Tabelul 4.24).

Tabelul 4.25

Forma de cumpărare în funcție de venituri

	0 - 500 Lei	501 - 1000 lei		peste 2000 lei
La vrac	47%	65%		63%
Ambalate	39%	25%		20%
Nu pot aprecia	14%	10%		16%

În ceea ce privește forma de cumpărare după variabila venit, persoanele cu venituri cuprinse în categoria 0-500 de lei, achiziționează mai mult pește ambalat decât respondenții din celelalte categorii de venituri. Această stare de fapt poate fi explicată de vârsta și starea civilă a respondenților - produsele ambalate fiind cumpărate mai ales de tinerii necăsătoriți (Tabelul 4.25).

Q15. Ce buget sunteți dispus să alocați lunar pentru consumul de pește?

Figura 4.9 Bugetul alocat consumului lunar de pește

Aproximativ o treime dintre respondenți alocă pentru consumul lunar de pește o sumă cuprinsă între 30-50 de lei, această tendință observându-se în special în rândul femeilor, persoanelor din mediul rural și a celor cu venituri de sub 1000 de lei (Figura 4.9).

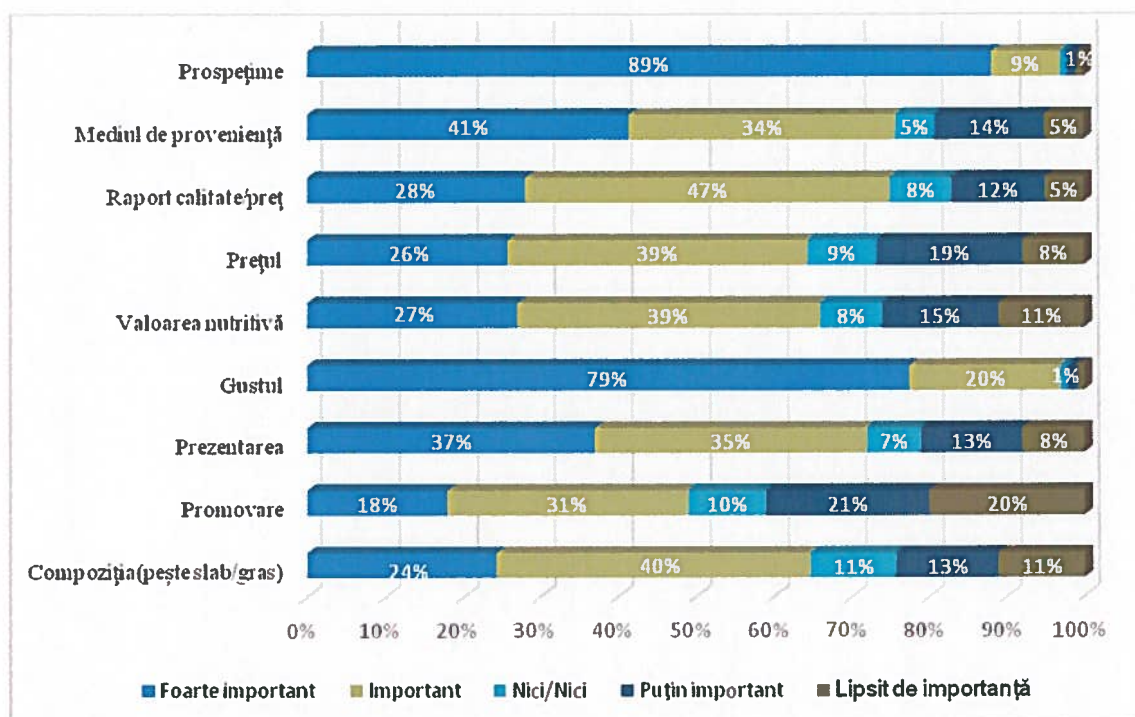
Tabelul 4.26

Bugetul alocat consumului lunar de pește în funcție de variabila nivelul educație

Bugetul lunar pentru consumul de pește	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
sub 30 lei	14%	10%	5%
30-50 lei	30%	32%	25%
51-71 lei	19%	16%	21%
72-92 lei	6%	7%	6%
>92 lei	16%	21%	31%
Nu pot aprecia	15%	14%	12%

Persoanele cu studii peste medie alocă o sumă mai mare consumului de pește decât persoanele cu studii sub medie. Acest aspect poate fi explicat prin veniturile mici pe care le au adeseori persoanele cu studii sub medie (Tabelul 4.26).

4.2.2.2 Criterii de consum

Q11. Ce importanță acordați următoarelor caracteristici atunci când achiziționați pește? (întrebare cu răspuns multiplu)

Figura 4.10 Importanța diverselor criterii în achiziția peștelui

Cele mai importante criterii în achiziția peștelui: „prospețimea” și „gustul”, urmat de „mediul de proveniență” și „raportul calitate-preț” au fost apreciate mai mult de persoanele din mediul urban și mai puțin de către cele din mediul rural. „Raportul calitate-preț” și „prezentarea” au avut o mai mare importanță pentru persoanele necăsătorite decât pentru cele căsătorite (Figura 4.10).

Pentru realizarea tabelelor de mai jos, au fost alocate valori medii pe scara 1-5, unde 1 înseamnă *lipsit de importanță* iar 5 înseamnă *foarte important*.

Tabelul 4.27

Importanța diverselor criterii în achiziția peștelui în funcție de gen

	Gen	
	Feminin	Masculin
Prospețime	4.9	4.8
Mediul de proveniență	3.9	3.9
Raport calitate/preț	3.9	3.7
Prețul	3.6	3.5
Valoarea nutritivă	3.7	3.5
Gustul	4.8	4.8
Prezentarea	3.8	3.8
Promovare	3	3
Compoziția (pește slab/gras)	3.6	3.4

Spre deosebire de bărbați, femeile apreciază semnificativ mai mult „raportul calitate/preț” și „compoziția”. Celelalte caracteristici: „prospețime”, „mediu de proveniență”, „preț”, „valoarea nutritivă”, „gustul”, „prezentare” și „promovare” – par a fi apreciate în egală măsură de bărbați și femei, mediile fie sunt egale, fie nu prezintă diferențe semnificative (Tabelul 4.27).

Tabelul 4.28

Importanța diverselor criterii în achiziția peștelui în funcție de vârstă

	Vârsta				
	15-25 ani	26-36 ani	37-47 ani	48-58 ani	Peste 58 ani
Prospețime	4.8	4.9	4.9	4.9	4.9
Mediul de proveniență	3.7	3.9	3.9	3.9	4.1
Raport calitate/preț	3.4	3.7	3.8	3.9	3.9
Prețul	3.3	3.4	3.5	3.5	3.9
Valoarea nutritivă	3.4	3.4	3.4	3.8	3.8
Gustul	4.9	4.7	4.8	4.7	4.8
Prezentarea	3.5	3.6	3.9	3.8	4.1
Promovare	2.9	2.8	3.1	3.1	3.3
Compoziția (pește slab/gras)	3.2	3.4	3.5	3.6	3.7

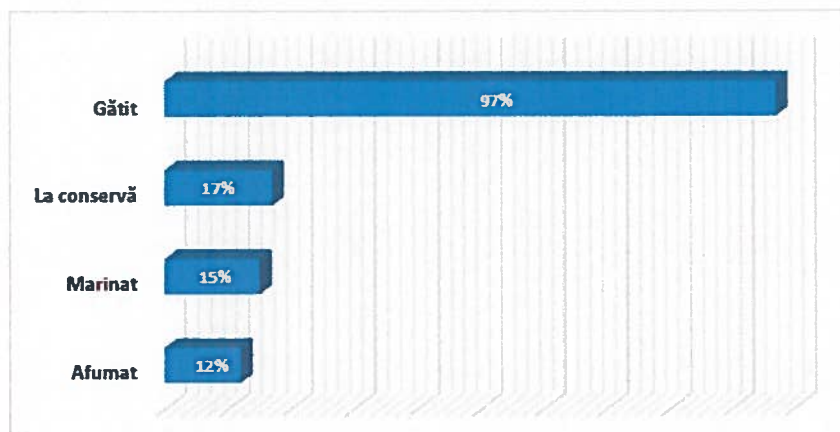
Putem observa că persoanele de peste 58 de ani acordă în medie, o mai mare importanță caracteristicilor peștelui decât persoanele mai tinere. Persoanele de peste 37 de ani par să acorde o mai mare importanță „raportului calitate/preț” (Tabelul 4.28).

Tabelul 4.29

Importanța diverselor criterii în achiziția peștelui în funcție de nivelul educației

	Nivelul educației		
	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
Prospețime	4.8	4.9	4.9
Mediul de proveniență	3.7	4	4
Raport calitate/preț	3.8	3.7	4
Prețul	3.6	3.4	3.6
Valoarea nutritivă	3.6	3.6	3.6
Gustul	4.8	4.7	4.8
Prezentarea	3.8	3.9	3.7
Promovare	3.1	3.1	3
Compoziția (pește slab/gras)	3.4	3.5	3.8

Persoanele cu „studii medii” și „studii peste medie” apreciază în special „mediul de proveniență” al peștelui consumat, respondenții cu „studii peste medie” acordând o atenție deosebită „compoziției” peștelui (Tabelul 4.29).

Q16. Sub ce formă preferați să consumați peștele? (întrebare cu răspuns multiplu)

Figura 4.11 Forma preferată de consum a peștelui

Românii preferă să consume carnea de pește gătită, 97% dintre respondenți alegând acest mod de pregătire, în vreme ce preferința pentru alte moduri de pregătire a peștelui: „la conservă”, „marinat” și „afumat” variază între 17% și 12% (Figura 4.11).

Tabelul 4.30

Forma preferată de consum a peștelui după starea civilă

	Starea civilă	
	Căsătorit(ă)	Necăsătorit(ă)
Gătit	97%	98%
Marinat	16%	17%
Afumat	13%	13%
La conservă	17%	21%

Faptul că persoanele necăsătorite consumă semnificativ mai mult pește preparate sub forma conservelor decât persoanele căsătorite, confirmă una dintre ipotezele de lucru formulate înainte studiului. Pe celelalte forme de consum a peștelui nu s-au obținut diferențe semnificative (Tabelul 4.30).

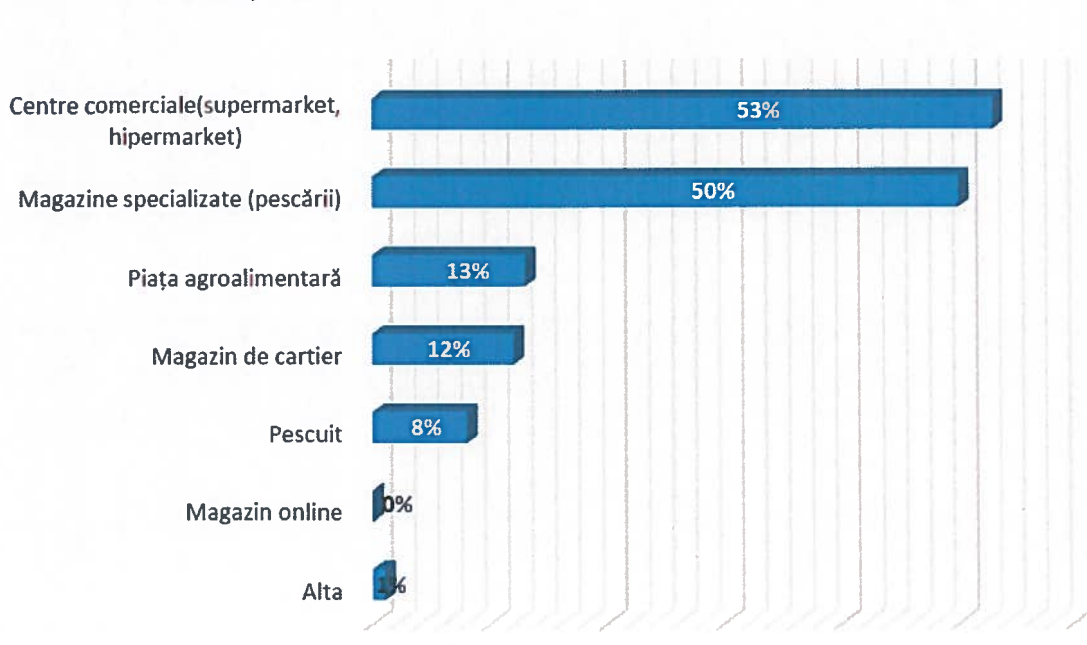
Tabelul 4.31

Forma preferată de consum a peștelui după venituri

	Venituri			
	0 - 500 Lei	501 - 1000 lei	1001 - 2000 lei	peste 2000 lei
Gătit	97%	97%	98%	97%
Marinat	13%	14%	15%	20%
Afumat	10%	13%	12%	17%
La conservă	12%	18%	19%	20%

Din compararea răspunsurilor obținute pe variabila soci-demografică „venit”, se constată că persoanele cu venituri de „peste 2000 lei”, preferă și alte sortimente de pește decât peștele gătit, aceștia consumând și pește marinat, afumat și la conservă, (Tabelul 4.31).

4.2.2.3 Surse de achiziționare

Q7. De unde achiziționați de obicei pește?
(întrebare cu răspuns multiplu)

Figura 4.12 Tipuri de magazine pentru achiziția de pește și produse din pește

Consumatorii de pește cumpără pește sau produse din pește în măsuri aproape egale atât din supermarket cât și din magazine specializate (Figura 4.12). Tipul de achiziție “Pescuit” reprezintă gruparea unor răspunsuri spontane care fac referire la faptul că peștele este fie pescuit direct de către respondent, fie este cumpărat direct de la un pescar. Procentul celor care cumpără pește sau produse din pește online este sub marja de eroare a studiului, în cazul nostru neînregistrând nici un consumator care cumpără pe această cale. La categoria altele au fost grupate răspunsurile spontane cu frecvență redusă: părinți, străinătate.

Tabelul 4.32

Tipuri de magazine în funcție de regiunea de dezvoltare

	Regiunea de dezvoltare							
	Nord-Est	Sud-Est	Sud	Sud Vest	Vest	Nord – Vest	Centru	București-Ilfov
Centre comerciale (supermarket, hipermarket)	45%	33%	54%	45%	55%	69%	66%	73%
Magazine specializate	61%	59%	51%	38%	58%	41%	42%	39%
Piață agroalimentară	12%	20%	14%	16%	9%	5%	9%	14%
Magazin de cartier	14%	14%	17%	19%	3%	9%	11%	3%
Pescuit	4%	11%	7%	13%	8%	9%	10%	5%
Alta	1%	1%	0%	1%	2%	0%	0%	4%

Consumatorii de pește din regiunea București Ilfov cumpără pește din centre comerciale în proporție de 73% în timp ce aproape două treimi dintre locuitorii din regiunea Nord Est cumpără pește din magazine specializate (Tabelul 4.32).

Tabelul 4.33

Tipuri de magazine în funcție de vârstă

	Vârsta				
	15-25 ani	26-36 ani	37-47 ani	48-58 ani	Peste 58 ani
Centre comerciale (supermarket, hipermarket)	52%	61%	60%	47%	45%
Magazine specializate	50%	43%	51%	52%	51%
Piață agroalimentară	11%	13%	10%	13%	16%
Magazin de cartier	10%	10%	13%	14%	12%
Pescuit	5%	6%	9%	8%	10%
Alta	1%	0%	2%	1%	0%

Centrele comerciale sunt preferate ca locuri de achiziție a peștelui de persoanele adulte, cu vârsta cuprinsă între 26 și 47 de ani. Pe de altă parte, magazinele specializate sunt frecventate pentru achiziționarea de pește, într-o mai mare măsură de persoanele căsătorite (Tabelul 4.33).

Tabelul 4.34

Tipuri de magazine în funcție de venituri

	Venit			
	0 - 500 lei	501 - 1000 lei	1001 - 2000 lei	peste 2000 lei
Centre comerciale (supermarket, hipermarket)	48%	49%	58%	67%
Magazine specializate	41%	48%	55%	45%
Piață agroalimentară	14%	15%	11%	13%
Magazin de cartier	19%	20%	6%	8%
Pescuit	6%	9%	6%	9%
Alta	0%	1%	0%	2%

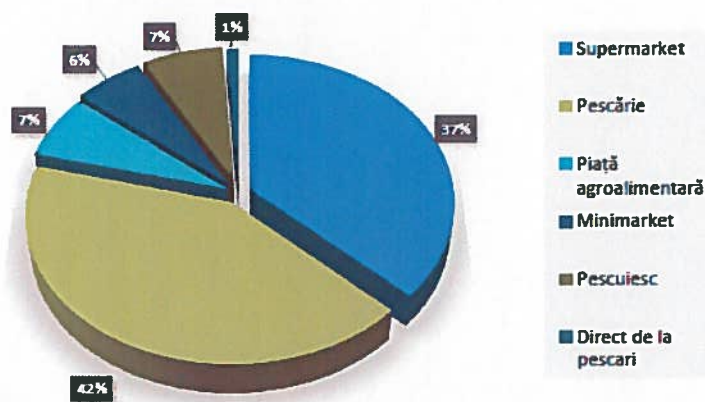
Mai mult de două treimi dintre consumatorii cu venituri lunare de peste 2000 lei cumpără pește și produse din pește din centrele comerciale. Magazinele de cartier (aici incluzându-le și pe cele sătești) sunt vizitate de consumatorii de pește cu venituri sub 1000 de lei pe lună (Tabelul 4.34).

Tabelul 4.35

Tipuri de magazine în funcție de nivelul de educației

	Nivelul educației		
	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
Centre comerciale (supermarket, hipermarket)	44%	54%	65%
Magazine specializate	48%	51%	51%
Piață agroalimentară	13%	13%	12%
Magazin de cartier	20%	8%	6%
Pescuit	8%	8%	8%
Alta	0%	1%	2%

Diferențele în comportamentul de achiziție a peștelui în ceea ce privește locul din care este cumpărat de diferite categorii socio-demografice se păstrează și în cazul variabilelor nivel de studii sau mediu de rezidență. Astfel, corelând semnificativ toate aceste variabile socio-demografice, se observă faptul că persoanele cu studii superioare sau din mediul urban cumpără pește mai degrabă din supermarket, în timp ce persoanele din mediul rural sau cu studii sub medie aleg să cumpere pește din magazinele de proximitate (cum sunt și cele sătești) (Tabelul 4.35).

Q8. Care este locul preferat de achiziție a peștelui proaspăt? (întrebare cu răspuns unic)

Figura 4.13 Locul preferat de achiziție a peștelui

Locul preferat de achiziție a peștelui pentru consumatori este magazinul specializat (pescăria). Astfel, dacă la întrebarea precedentă principalul loc de achiziție era supermarketul, la această întrebare, legată de locul preferat de achiziție, cei mai mulți respondenți au ales magazinele specializate, urmate, la 5% de centrele comerciale. Din analiza comparativă a celor doi indicatori se observă că locul cel mai puțin preferat de achiziție a peștelui este minimarket-ul (inclusiv cel din sate), însă acesta reprezintă pentru categoriile indicate mai sus aproape singura sursă de achiziție a peștelui (Figura 4.13).

Tabelul 4.36

Magazinul preferat în funcție de regiunile de dezvoltare

	Regiunile de dezvoltare							
	Nord–Est	Sud–Est	Sud	Sud Vest	Vest	Nord – Vest	Centru	București-Ilfov
Supermarket	28%	19%	31%	30%	40%	51%	54%	53%
Magazin specializat	53%	54%	44%	33%	47%	30%	31%	32%
Piață agroalimentară	6%	11%	8%	8%	2%	4%	5%	8%
Minimarket	7%	5%	9%	11%	2%	5%	3%	3%
Pescuiesc	4%	9%	6%	14%	9%	8%	6%	1%
Direct de la pescari	1%	2%	1%	4%	0%	2%	0%	2%
Altul	1%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%

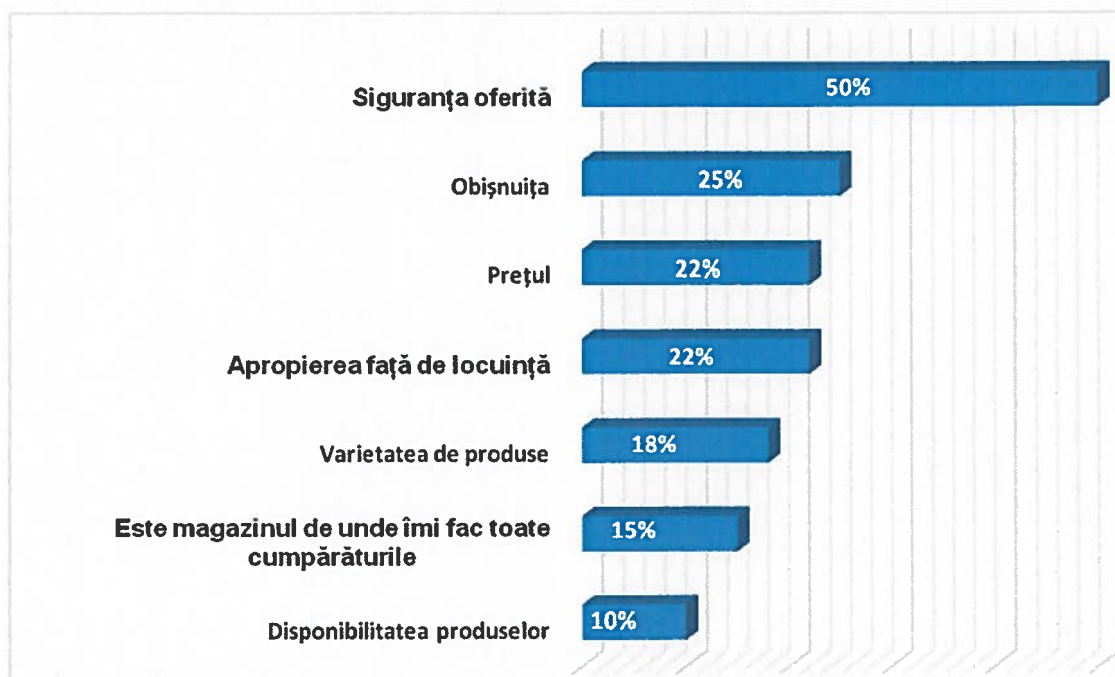
Bucureștenii și locuitorii din centrul țării preferă, în cea mai mare măsură să achiziționeze pește din supermarket. În schimb, consumatorii din estul dar și sudul țării, mai degrabă resping acest canal de achiziție a peștelui, preferând într-o mai mare măsură magazinele specializate (Tabelul 4.36).

Tabelul 4.37

Magazinul preferat în funcție de nivelul de educație

	Nivel de educație		
	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
Supermarket	30%	39%	42%
Magazin specializat	41%	45%	40%
Piață agroalimentară	7%	7%	6%
Minimarket	12%	4%	1%
Pescuit	8%	4%	8%
Direct de la pescari	2%	0%	1%
Altele	0%	0%	1%

Persoanele cu studii peste medie preferă să cumpere pește din supermarket în concordanță cu stilul de viață și comportamentul de cumpărare general al persoanelor active, urbane, cu studii superioare). Acestea resping aproape în unanimitate ideea de a achiziționa pește din minimarket, iar atunci când fac acest lucru este determinat de lipsa de timp sau din accesibilitatea dificilă la un supermarket sau magazin specializat (Tabelul 4.37).

Q9. Motivele pentru care cumpărați din acel loc sunt... (întrebare cu răspuns multiplu)

Figura 4.14 Criterii de alegere a magazinului

Criteriul cel mai important de alegere a magazinului preferat pentru achiziționarea peștelui îl reprezintă siguranța oferită. Acest criteriu a fost indicat de jumătate dintre consumatori, urmat la distanță de peste 25 de procente de criterii precum: obișnuința, prețul sau apropierea față de locuință (Figura 4.14).

Tabelul 4.38

Motivele alegerii magazinului preferat

	Magazinul preferat			
	Supermarket	Magazin specializat	Piață agroalimentară	Minimarket
Prețul	22%	22%	28%	23%
Varietatea de produse	24%	20%	14%	6%
Siguranța oferită	42%	64%	40%	34%
Disponibilitatea produselor	10%	10%	4%	9%
Obișnuința	24%	21%	41%	22%
Este magazinul de unde îmi fac toate cumpărăturile	29%	6%	10%	12%
Apropierea de locuință	23%	17%	26%	60%

Motivul principal pentru care o parte dintre consumatori preferă să cumpere peștele din supermarket îl reprezintă siguranța oferită de către acest tip de magazin. Pe de altă parte, însă, preferința pentru supermarket este diferită semnificativ comparativ cu celelalte locuri prin faptul că aceste magazine reprezintă locul de unde se fac toate cumpărăturile.

Pe de altă parte, siguranța cea mai mare este garantată de magazinele specializate, 64% dintre cei care preferă aceste magazine argumentează alegerea prin siguranța oferită. Piețele sunt preferate de consumatorii de pește datorită obișnuinței, în timp ce persoanele care cumpără pește din minimarket justifică prin apropierea de casă (Tabelul 4.38).

Tabelul 4.39

Criterii de alegere a magazinului în funcție de venituri

	Venituri			
	0 - 500 Lei	501 - 1000 lei	1001 - 2000 lei	peste 2000 lei
Prețul	20%	24%	23%	16%
Varietatea de produse	16%	11%	19%	29%
Siguranța oferită	36%	50%	52%	60%
Disponibilitatea produselor	3%	7%	11%	16%
Obișnuința	27%	23%	24%	23%
Este magazinul de unde îmi fac toate cumpărăturile	12%	15%	13%	19%
Apropierea față de locuință	27%	30%	21%	20%
Nu cumpără	3%	4%	4%	6%

Pentru persoanele cu venituri ridicate, siguranța oferită și varietatea produselor reprezintă principalele criterii după care aleg magazinele de unde cumpără pește sau produse din pește (Tabelul 4.39).

Pe de altă parte, obișnuința și apropierea de locuință a magazinul contează cel mai mult pentru persoanele cu venituri reduse.

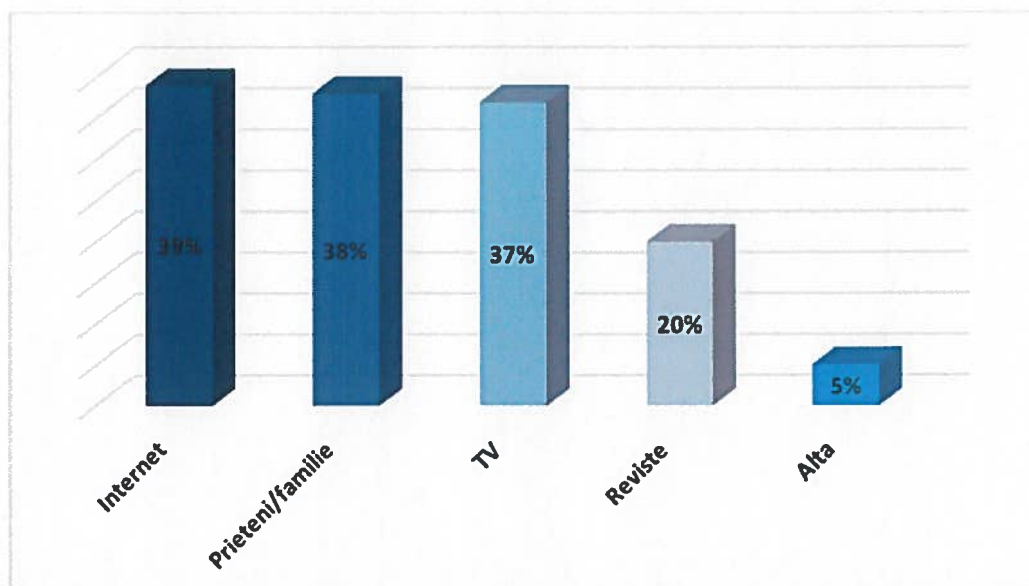
Tabelul 4.40

Criterii de alegere a magazinului în nivelul de educație

	Nivel de educație		
	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
Prețul	25%	20%	18%
Varietatea de produse	11%	20%	26%
Siguranța oferită	45%	50%	58%
Disponibilitatea produselor	9%	7%	13%
Obișnuința	25%	24%	25%
Este magazinul de unde îmi fac toate cumpărăturile	14%	15%	16%
Apropierea față de locuință	28%	19%	17%
Nu cumpără	4%	4%	4%

Atunci când aleg un magazin pentru a cumpăra pește, consumatorii cu un nivel al studiilor sub medie se gândesc într-o mai mare măsură la preț sau la apropierea față de locuință a magazinului. Consumatorii cu studii peste nivelul mediu aleg magazinul de unde achiziționează peștele într-o mai mare măsură după siguranța oferită și după varietatea de produse (Tabelul 4.40).

4.2.2.4 Sursele de informare

Q10. Care sunt principalele surse pe care le utilizați pentru informarea dumneavoastră? (întrebare cu răspuns multiplu)

Alta=cărți, în magazin, medic, radio, piață, pliante, supermarket

Figura 4.15 Sursele de informare

Principalele surse de informare desemnate de respondent au fost: internetul, prietenii/familia și televizorul. Internetul este utilizat ca mijloc de informare în special de tinerii de sub 25 de ani și persoanele necăsătorite, în vreme ce adulții căsătoriți, persoanele peste 58 de ani și cele din mediul rural preferă mai mult televizorul. Persoanele din mediul urban au prefera mai mult internetul și revistele (Figura 4.15, Tabelul 4.41).

Tabelul 4.41

Surse de informare în funcție de mediul de rezidență

	Mediul de rezidență	
	Urban	Rural
Internet	46%	30%
Reviste	23%	15%
Tv	34%	41%
Prieteni/familie	36%	40%
Alta	6%	4%

Tabelul 4.42

Surse de informare în funcție de venituri

	Venituri				
	0 - 500 Lei	501 - 1000 lei	1001 - 2000 lei	peste 2000 lei	Nu răspund
Internet	23%	25%	48%	56%	49%
Reviste	18%	17%	22%	24%	19%
Tv	36%	45%	35%	33%	33%
Prieteni/familie	48%	33%	38%	37%	36%
Alta	7%	5%	3%	6%	5%

În funcție de variabila socio-demografică “venituri”, o diferență semnificativă se poate observa în cazul internetului. Acesta este folosit ca sursă de informare în special de către persoanele cu venituri lunare de peste 2000 de lei (Tabelul 4.42).

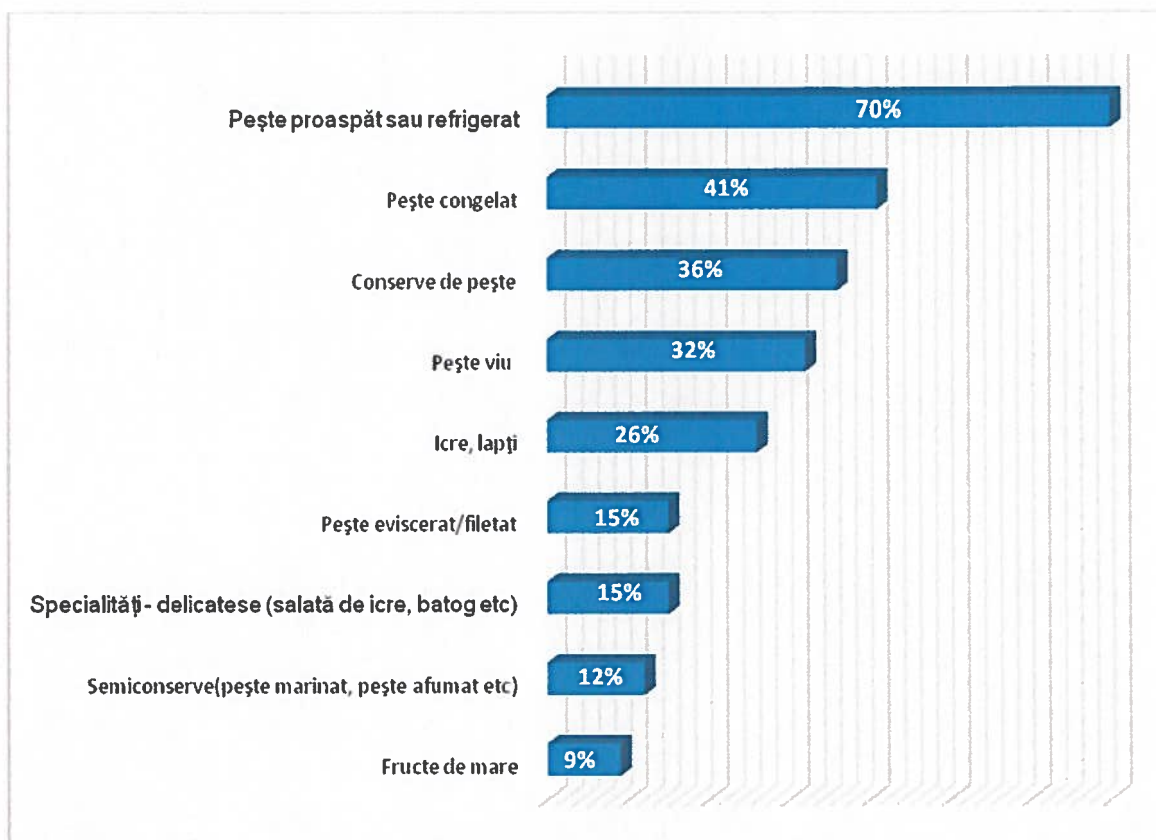
Tabelul 4.43

Surse de informare în funcție de nivelul educație

	Nivelul educație		
	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
Internet	23%	40%	60%
Reviste	18%	17%	25%
Tv	44%	36%	30%
Prieteni/familie	37%	38%	38%
Alta	5%	4%	6%

Persoanele cu studii sub medie preferă mai mult televizorul, pentru a obține cunoștințele de care au nevoie, spre deosebire de persoanele cu studii peste medie care se bazează pe internet în acest scop (Tabelul 4.43).

4.2.2.5 Obişnuinţa de consum în familie

Q3. În cadrul familiei dumneavoastră care dintre următoarele produse sunt consumate de obicei? (întrebare cu răspuns multiplu)

Figura 4.16 Tipuri de peşte consumate în familie

Cel mai consumat tip de peşte în familie este cel proaspăt sau refrigerat (70%). Acest procent este foarte apropiat de cel al preferinţei individuale pentru consum. Şi celelalte categorii de peşte consumate în familie se apropie ca procente de preferinţele individuale pentru diversele tipuri de peşte (Figura 4.16).

Tabelul 4.44

Tipuri de pește consumate în familie în funcție de starea civilă

	Starea civilă	
	Căsătorit(ă)	Necăsătorit(ă)
Pește viu	31%	34%
Pește proaspăt sau refrigerat	72%	61%
Pește congelat	43%	40%
Pește eviscerat/filetat	14%	17%
Semiconserve (pește marinat, pește afumat etc)	12%	14%
Specialități - delicatese (salată de icre, batog etc.)	15%	19%
Conserve de pește	35%	39%
Icre, lapți	27%	22%
Fructe de mare	9%	10%

Persoanele căsătorite consumă în familie într-o mai mare măsură pește proaspăt sau icre, lapți comparativ cu categoria persoanelor necăsătorite. Acestea, în schimb, consumă în familie conserve de pește sau specialități într-o măsură semnificativ mai mare față de prima categorie (Tabelul 4.44).

Tabelul 4.45

Tipuri de pește consumate în familie în funcție de mediul de rezidență

	Mediul de rezidență	
	Urban	Rural
Pește viu	30%	34%
Pește proaspăt sau refrigerat	71%	68%
Pește congelat	35%	50%
Pește eviscerat/filetat	17%	11%
Semiconserve (pește marinat, pește afumat etc)	14%	10%
Specialități - delicatese (salată de icre, batog etc.)	16%	14%
Conserve de pește	40%	30%
Icre, lapți	28%	23%
Fructe de mare	11%	7%

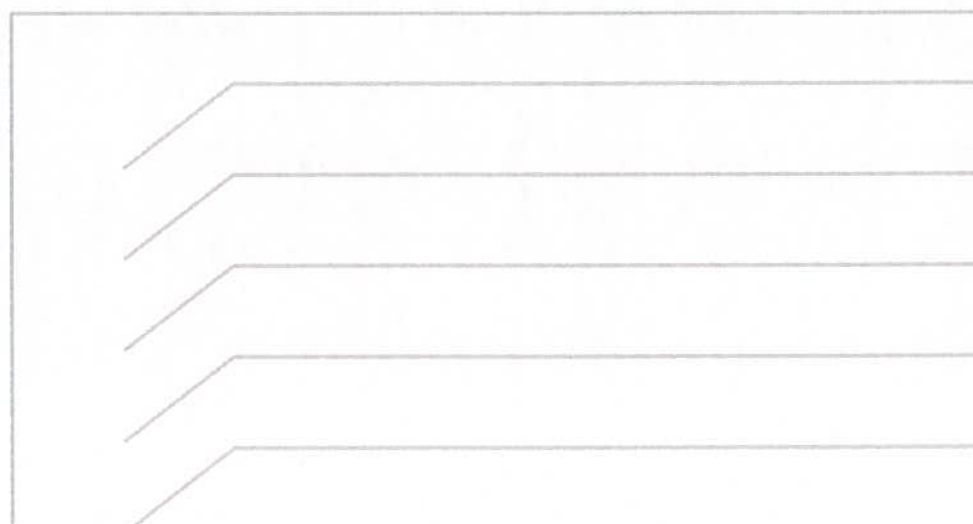
În familiile din mediul rural se consumă pește congelat într-o proporție semnificativ mai mare comparativ cu mediul urban, în timp ce în familiile din mediul urban se consumă mai mult conserve de pește (Tabelul 4.45).

Tabelul 4.46

Tipuri de pește consumate în familie în funcție de nivelul educației

	Nivelul educației		
	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
Pește viu	30%	34%	33%
Pește proaspăt sau refrigerat	68%	70%	72%
Pește congelat	53%	36%	32%
Pește eviscerat/filetat	11%	16%	18%
Semiconserve (pește marinat, pește afumat etc)	9%	13%	16%
Specialități - delicatese (salată de icre, batog etc.)	14%	15%	17%
Conserve de pește	31%	36%	41%
Icre, lapți	22%	29%	28%
Fructe de mare	6%	7%	14%

În familiile persoanelor cu studii sub medie se consumă mai mult pește congelat, în timp ce în familiile persoanelor cu studii peste medie se consumă pește proaspăt sau specialități de pește și fructe de mare într-o proporție mai mare (Tabelul 4.46).

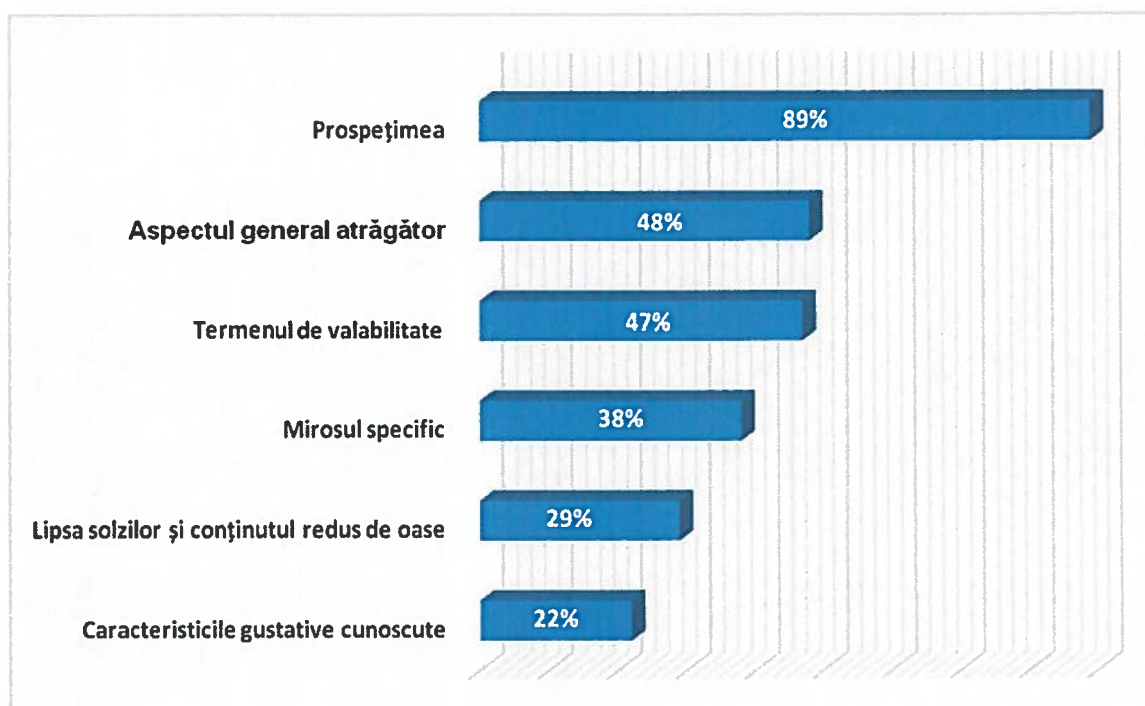

Q6. În cadrul familiei dumneavoastră un consum ridicat de pește se realizează cu precădere în perioada... (întrebare cu răspuns unic)

Figura 4.17 Anotimpul preferat pentru consumul de pește

Majoritatea respondenților nu au putut asocia un anotimp cu un consum mai ridicat de pește. Se distinge însă un procent de 12% dintre consumatori care au declarat că vara este perioada când mănâncă mai mult pește. Întrucât diferențele între variabilele socio-demografice nu a fost semnificative, nu au fost identificate particularități de comportament pentru anumite categorii de consumatori (Figura 4.17).

4.2.2.6 Așteptări viitoare de la producători

Q14. Principalele caracteristici pe care un produs pescăresc de calitate ar trebui să le aibă, în opinia dumneavoastră, sunt întrebare cu răspuns multiplu)

Figura 4.18 Caracteristicile unui produs pescăresc de calitate

Principala caracteristică a unui produs pescăresc care definește calitatea este – în opinia consumatorilor – prospețimea. Această caracteristică este importantă pentru aproape 90% dintre consumatorii intervievați. Și următoarele trei elemente se subscriu caracterului de

prospețime a unui pește (aspectul general atrăgător, termenul de valabilitate sau mirosul specific).

Cele patru caracteristici importante nu diferă semnificativ pe principalele categorii socio-demografice analizate (Figura 4.18).

4.2.3 Analiza consumatorilor ocazionali și a non-consumatorilor de pește

4.2.3.1 Motivații ale non-consumului

N1. Principalele motive pentru care nu consumați frecvent pește sunt:

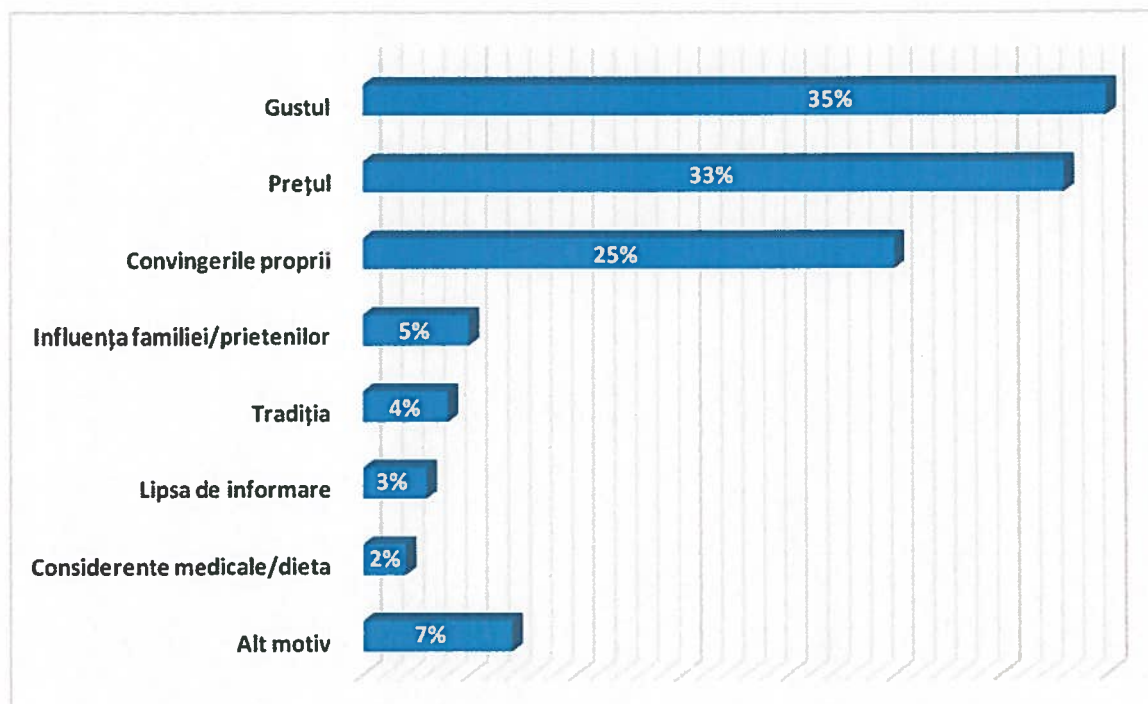

Figura 4.19 Principalele motive pentru care nu se consumă frecvent pește

Motivații ale non-consumului sunt multiple, cele mai frecvente fiind legate de gustul peștelui (35%), prețul ridicat al peștelui și al produselor din pește (33%) și „convingerile personale” (25%). Pentru celelalte variante de răspuns la această întrebare legată de non-consum (influența familie/prietenilor, tradiția, lipsa de informare, considerente medicale/dietă) s-au înregistrat valori reduse (2-5%). În cadrul răspunsului: „alt motiv” (7%), au fost menționate cel mai adesea accesibilitatea, prezența oaselor, lipsa timpului și prospețimea (Figura 4.19).

Tabelul 4.47

Motivațiile non-consumului după variabila gen

	Gen	
	Feminin	Masculin
Gustul	35%	36%
Prețul	41%	23%
Lipsa de informare	4%	3%
Considerente medicale/dieta	3%	2%
Tradiția	5%	3%
Influența familiei/ prietenilor	5%	4%
Convingerile proprii	22%	32%

Motivațiile non-consumului diferă în funcție de sexul respondenților, persoanele de sex feminine invocând într-o proporția mai mare (41%) criteriul prețului peștelui și a produselor de pește spre deosebire de persoanele de sex masculin (23%). De asemenea, în cazul „convingerilor personale” 32% dintre bărbații non-consumatori se referă la acesta, în vreme ce doar 22% femei îl menționează (Tabelul 4.47).

Tabelul 4.48

Motivațiile non-consumul după variabila vârstă

	Vârsta				
	15-25 ani	26-36 ani	37-47 ani	48-58 ani	Peste 58 ani
Gustul	54%	39%	33%	27%	24%
Prețul	11%	24%	40%	42%	44%
Lipsa de informare	1%	1%	4%	4%	6%
Considerente medicale/dieta	1%	3%	0%	1%	6%
Tradiția	3%	2%	3%	5%	7%
Influența familiei/ prietenilor	6%	5%	6%	2%	3%
Convingerile proprii	31%	26%	22%	29%	26%

Mai bine de jumătate (54%) dintre respondenții cu vârste cuprinse între 15 și 25 de ani au declarat gustul principalul motiv pentru care nu consumă pește, în vreme ce doar 24% dintre persoanele de peste 58 de ani invocă acest motiv. Tot între aceste două grupe de vârstă

se observă diferențe semnificative și în ceea ce privește atitudinea față de prețul peștelui și al produselor de pește, circa 44% dintre persoanele de peste 58 de ani au menționat acest motiv al *non-consumului*. Această situație se poate explica prin faptul că respondenții din această categorie sunt în general pensionari care adesea au venituri mai mici decât persoanele cu loc de muncă, cu vârste cuprinse între 26 și 58 de ani (Tabelul 4.48).

Tabelul 4.49

Motivațiile non-consumului după starea civilă

Starea civilă		
	Căsătorit(ă)	Necăsătorit(ă)
Gustul	31%	46%
Prețul	36%	23%
Lipsa de informare	3%	3%
Considerente medicale/dieta	2%	2%
Tradiția	5%	4%
Influența familiei/ prietenilor	5%	6%
Convingerile proprii	26%	26%

O altă variabilă după care se înregistrează diferențe în cazul motivațiilor de *non-consum* este „starea civilă”. Astfel s-au înregistrat diferențe semnificative legate în special de două criterii: „gustul” menționat de circa 46% dintre persoanele necăsătorite, față de 31% persoane căsătorite și „prețul” menționat de circa 36% dintre persoanele căsătorite și de doar 23% dintre persoanele necăsătorite (Tabelul 4.49).

Tabelul 4.50

Motivații ale non-consumului pe grupele de venituri

Venituri				
	0-500 lei	501-1000 lei	1001-2000 lei	Peste 2000 lei
Gustul	33%	32%	37%	38%
Prețul	40%	39%	28%	15%
Lipsa de informare	2%	4%	6%	2%
Considerente medicale/dieta	2%	4%	0%	0%
Tradiția	2%	6%	5%	8%
Influența familiei/ prietenilor	6%	4%	3%	6%
Convingerile proprii	26%	26%	28%	26%

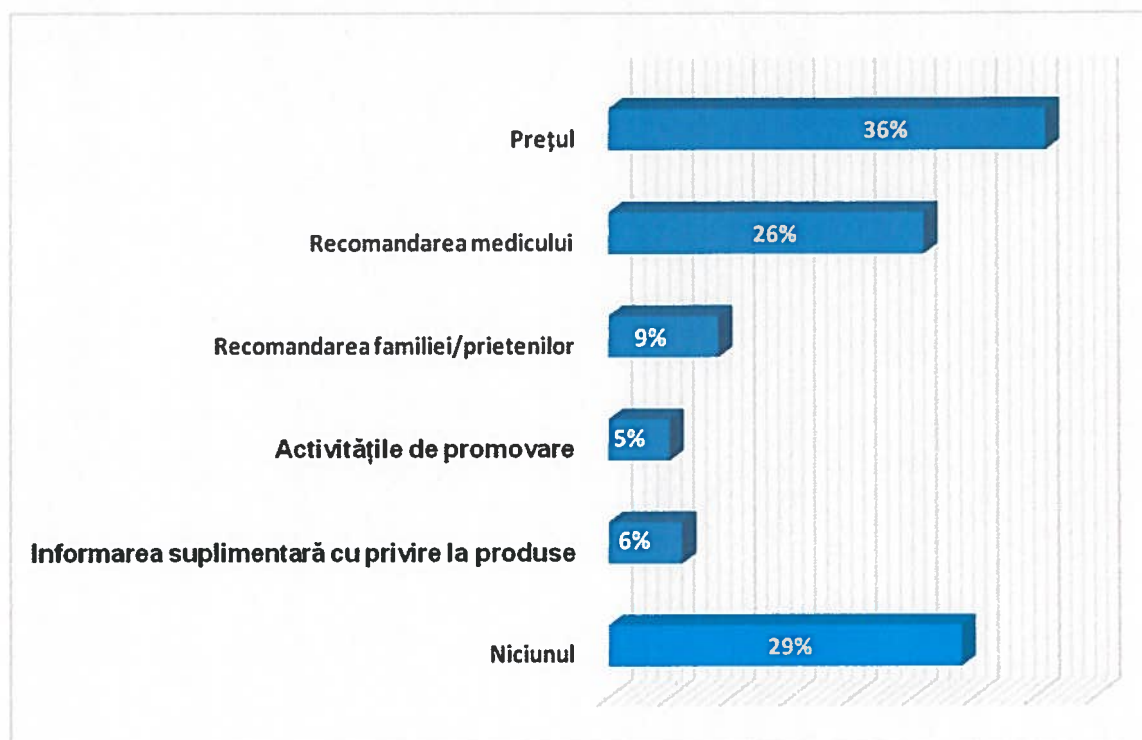
Principalele motive privind lipsa sau consumul scăzut de pește: „gustul” și „prețul”, au înregistrat diferențe semnificative și în funcție de veniturile lunare ale respondenților. Astfel, „gustul” a fost motivul invocat mai des de persoanele cu venituri lunare cuprinse între „1001 – 2000 lei” și „peste 2000 lei” (circa 37%, respectiv circa 38%), față de cele venituri lunare cuprinse între „0-500 lei” și „501-1000 lei” (circa 33% și respectiv circa 32%) (Tabelul 4.50).

Tabelul 4.51

Motivații ale non-consumului după nivelul educației

	Nivelul educației		
	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
Gustul	32%	35%	42%
Prețul	39%	30%	23%
Lipsa de informare	4%	3%	4%
Considerente medicale/dieta	3%	1%	2%
Tradiția	3%	5%	5%
Influența familiei/ prietenilor	3%	5%	7%
Convingerile proprii	26%	29%	23%

Pentru indicatorii „gust” și „preț” se constată diferențe semnificative și pe variabila educație. Gustul este principalul motiv pentru care persoanele cu studii peste medie nu consumă pește (42%) în comparație cu cele cu studii sub medie (32%). Prețul este principalul motiv pentru care persoanele cu studii sub medie nu consumă pește (39%) în timp ce doar 23% dintre persoanele cu studii peste medie au invocat acest motiv (Tabelul 4.51).

N4. Ce factori ar influența schimbarea deciziei dumneavoastră pentru a consuma mai mult pește?

Figura 4.20 Factori care ar putea influența schimbarea deciziei pentru a consuma mai mult pește

Non-consumatorii de pește ar putea să își schimbe obiceiurile de consum în condițiile scăderii prețului (36%), recomandării medicului (26%), recomandării familiei/prietenilor (9%) în timp ce 29% dintre respondenți au declarat că nimic nu îi poate determina să consume pește. Răspunsurile la această întrebare vin să întărească motivele invocate pentru non-consum, prețul și gustul înregistrând cele mai mari procente (Figura 4.20).

Tabelul 4.52

Factori ce pot schimba decizia de non-consum pe variabila gen

	Genul	
	Feminin	Masculin
Activitățile de promovare	5%	5%
Recomandarea familiei/prietenilor	10%	8%
Recomandarea medicului	31%	21%
Informarea suplimentară cu privire la produse	7%	5%
Prețul	43%	28%
Niciunul	22%	37%

Cele mai mari diferențe s-au înregistrat în cazul criteriului „recomandarea medicului”; pentru persoanele de gen feminin acest motiv fiind mai puternic decât pentru persoanele de gen masculin (circa 31% față de circa 21%). De asemenea, se poate observa că persoanele de gen masculin par să fie cei mai refractari în ceea ce privește consumul de pește, 37% dintre aceștia declarând că nici un motiv nu le-ar putea schimba decizia de non-consum (Tabelul 4.52).

Tabelul 4.53

Factori ce pot schimba decizia de non-consum pe variabila vârstă

	Vârsta				
	15-25 ani	26-36 ani	37-47 ani	48-58 ani	Peste 58 ani
Activitățile de promovare	4%	7%	6%	4%	4%
Recomandarea familiei/prietenilor	12%	10%	10%	7%	5%
Recomandarea medicului	35%	26%	26%	19%	24%
Informarea suplimentară cu privire la produse	5%	6%	10%	2%	5%
Prețul	11%	28%	40%	50%	48%
Niciunul	41%	36%	23%	23%	23%

Compararea răspunsurilor pentru variabila „vârstă” evidențiază trei diferențe semnificative: 1. „recomandare medicului”, precizat de 35% dintre non-consumatorii cu vârste cuprinse între 15 și 25 de ani, mai preocupați de sănătate decât persoanele cu vârstele cuprinse între 48 și 58 de ani; 2. o modificare a prețului i-ar determina pe jumătate dintre

non-consumatorii cu vârsta de peste 48 de ani să înceapă să consume pește, față de doar 11% dintre tinerii de sub 25 de ani; 3. decizia de non-consum a tinerilor este cel mai greu de schimbat, 41% dintre cei aflați în grupa 15-25 de ani afirmând că nici un motiv nu îi poate convinge să își schimbe obiceiurile de consum de pește (Tabelul 4.53).

Tabelul 4.54

Factori ce pot schimba decizia de non-consum pe variabila starea civilă

	Starea civilă	
	Căsătorit(ă)	Necăsătorit(ă)
Activitățile de promovare	6%	5%
Recomandarea familiei/prietenilor	9%	10%
Recomandarea medicului	23%	33%
Informarea suplimentară cu privire la produse	6%	5%
Prețul	40%	26%
Niciunul	27%	35%

Urmărind factorii ce pot influența decizia de non-consum pe variabila stare civilă se poate remarca faptul că variantele de răspuns: „recomandarea medicului” (33%) și „niciunul” (35%) au fost citate cel mai des de persoanele necăsătorite. Persoanele căsătorite au menționat cel mai des (40%) „prețul” ca fiind esențial între factorii ce pot determina creșterea sau chiar începerea consumului de pește (Tabelul 4.54).

Tabelul 4.55

Factori ce pot schimba decizia de non-consum pe variabila mediu de rezidență

	Mediul de rezidență	
	Urban	Rural
Activitățile de promovare	6%	5%
Recomandarea familiei/prietenilor	10%	8%
Recomandarea medicului	28%	24%
Informarea suplimentară cu privire la produse	7%	4%
Prețul	32%	40%
Niciunul	31%	27%

Pentru variabila „mediu de rezidență”, cele mai semnificative diferențe se observă pentru criteriile: „recomandarea medicului” - mai important pentru cei din mediu urban

(28%) decât pentru cei din mediul rural (24%). „Prețul” este cel care i-ar determina într-o măsură mai mare pe non-consumatorii din mediul rural să consume mai mult pește circa 40% dintre ei specificând acest criteriu. O altă diferență semnificativă se observă în cazul subiecților care au afirmat că nici un motiv nu îi poate determina să consume pește (31% urban, 27% rural).

Tabelul 4.56

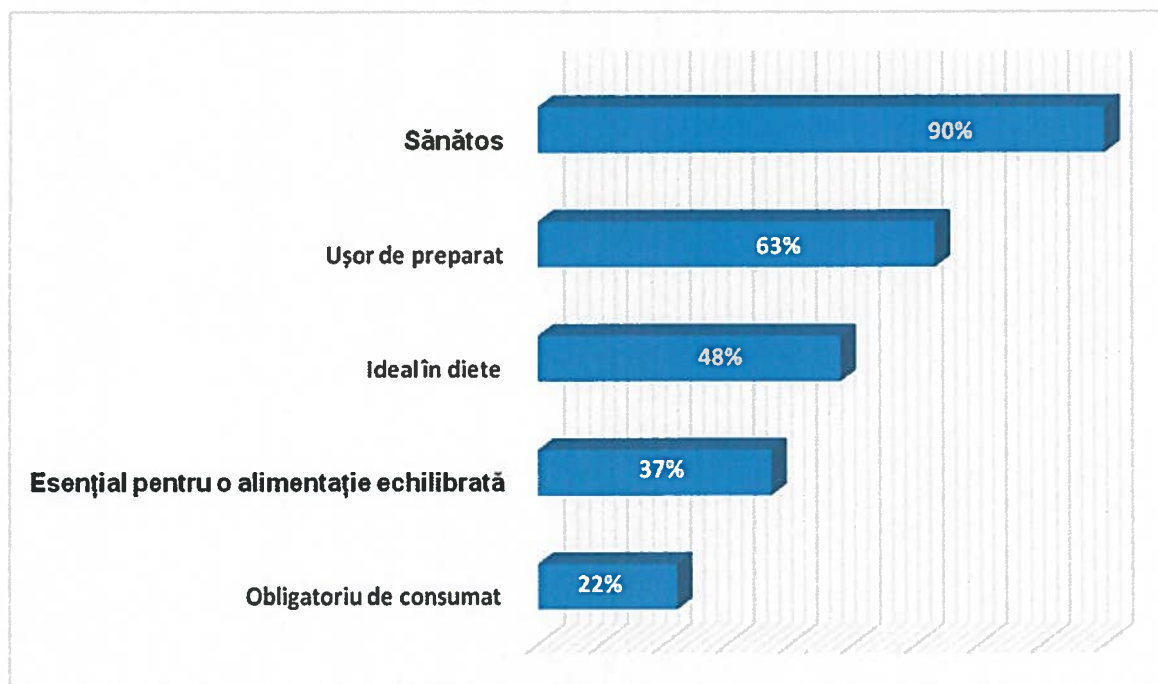
Factori ce pot schimba decizia de non-consum pe variabila venituri

	Venituri			
	0-500 lei	501-1000 lei	1001-2000 lei	Peste 2000 lei
Activitățile de promovare	3%	2%	7%	12%
Recomandarea familiei/prietenilor	8%	12%	6%	6%
Recomandarea medicului	30%	27%	23%	23%
Informarea suplimentară cu privire la produse	6%	3%	7%	7%
Prețul	40%	40%	32%	19%
Niciunul	25%	22%	33%	38%

Cele mai multe diferențe semnificative privind motivele care ar determina schimbarea deciziei de non-consum, s-au înregistrat în cazul variabilei „venit”. Venitul lunar a influențat semnificativ decizia de cumpărare. După cum era de așteptat, „prețul” a fost menționat ca factor de schimbare a deciziei de consum într-o mai mare măsură (40%) de cei cu venituri scăzute (0-1000 lei), procentul acestora scăzând constant odată cu creșterea venitului, doar 19% dintre cei cu venituri de peste 2000 de lei alegându-l.

„Activitățile de promovare” a fost considerat cel mai puțin important factor de influențare pentru persoanele cu venituri mici (3%) față de persoanele cu venituri de peste 2000 de lei (12%) (Tabelul 4.56).

4.2.3.2 Atitudini față de consumul de pește

N2. Considerați că peștele este un produs:

Figura 4.21 Atitudini față de consumul de pește

Atunci când își exprimă opinia cu privire la caracteristicile peștelui, non-consumatorii sunt de părere că peștele este „sănătos” (90%), „ușor de preparat” (63%), „ideal în diete” (48%), esențial pentru o „alimentație echilibrată” (37%) și „obligatoriu de consum” (22%). La prima vedere poate părea surprinzător faptul că non-consumatorii apreciază astfel referitor la consumul de pește. Trebuie avut în vedere faptul că în categoria non-consumatorilor sunt incluși și consumatorii ocazionali, de asemenea, trebuie avut în vedere și faptul că principalele două motive pentru care nu este consumat pește sunt „gustul” și „prețul”.

Tabelul 4.57

Caracteristicile peștelui în opinia non-consumatorilor după variabila gen

	Gen	
	Feminin	Masculin
Sănătos	91%	90%
Ușor de preparat	63%	62%
Ideal în diete	51%	44%
Esențial pentru o alimentație echilibrată	40%	35%
Obligativ de consumat	26%	18%

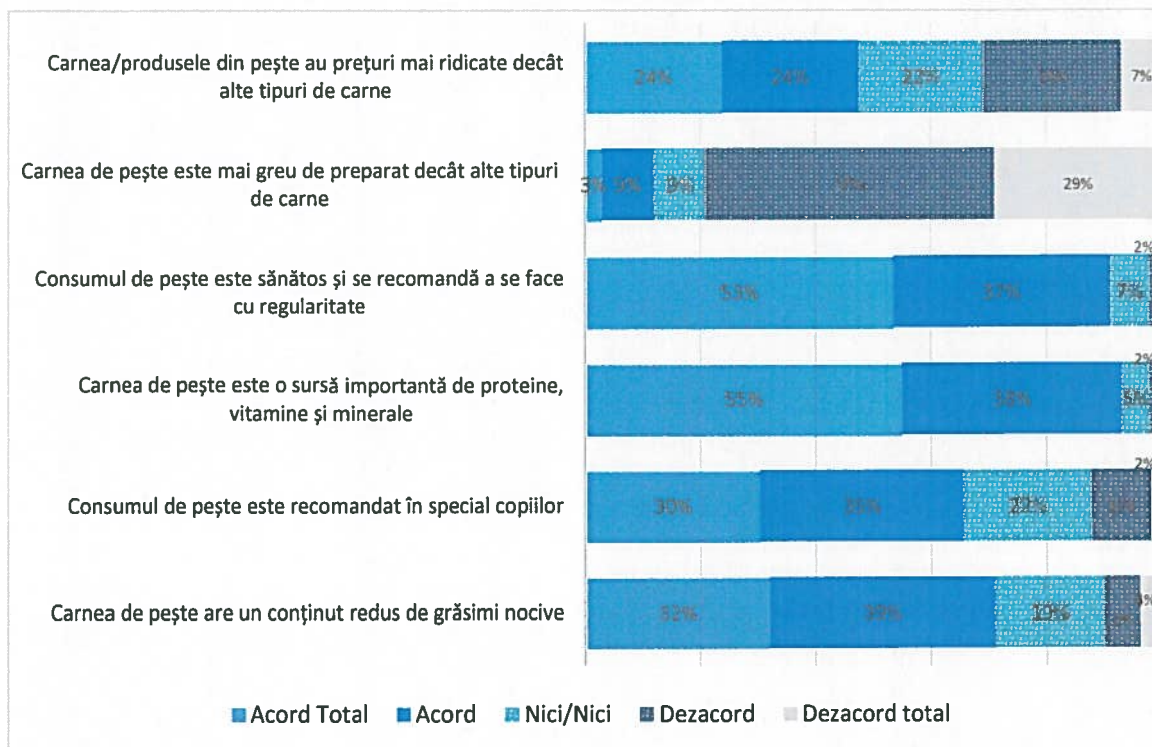
Se înregistrează astfel diferențe semnificative între femei vs bărbați pentru itemii „ideal în diete” (51%/44%), „esențial pentru o alimentație echilibrată” (40%/35%), „obligativ de consumat” (26%/18%) lucru explicabil prin grija crescută pe care femeile o au pentru aspectul fizic și sănătate.

Tabelul 4.58

Caracteristicile peștelui în opinia non-consumatorilor după variabila stare civilă

	Starea civilă	
	Căsătorit(ă)	Necăsătorit(ă)
Sănătos	90%	89%
Ușor de preparat	65%	59%
Ideal în diete	49%	47%
Esențial pentru o alimentație echilibrată	39%	36%
Obligativ de consumat	24%	19%

În cazul stării civile, variații semnificative se înregistrează pe itemul „ușor de preparat” ales de 65% dintre persoanele căsătorite, spre deosebire de 59% dintre cele necăsătorite. Se remarcă o diferență de 5 procente și pe itemul „obligativ de consumat”, 24% dintre persoanele căsătorite neconsumatoare de pește alegându-l, spre deosebire de 19% dintre persoanele necăsătorite.

N3. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la carnea de pește

Figura 4.22 Acord cu diverse afirmații cu privire la carnea de pește

Cei mai mulți dintre respondenții non-consumatori și-au exprimat acordul total cu enunțurile „consumul de pește este sănătos și se recomandă a se face cu regularitate” (53%) și „carnea de pește este sursă importantă de proteine, vitamine și minerale” (55%). Dezacord și dezacord total este exprimat față de enunțul „carnea de pește este mai greu de preparat decât alte tipuri de carne” (79%).

Analiza comparativă pe variabile socio-demografice - acordul față de afirmațiile privitoare la consumul de pește

Pentru analiza comparativă pe variabilele socio-demografice, au fost calculate valori medii pe scala „acord total” – „dezacord total”. Cu scopul de a calcula mediile, am recodificat dezacord total cu 1 și „acord total” cu 5, astfel, cu cât valorile din tabelele de mai jos sunt mai mari, cu atât acordul față de afirmațiile evaluate este mai ridicat.

Tabelul 4.59

Acordul față de afirmațiile privitoare la consumul de pește – după gen

Genul

	Feminin	Masculin
Carnea/ produsele din pește au prețuri mai ridicate decât alte tipuri de carne.	3.4	3.3
Carnea de pește este mai greu de preparat decât alte tipuri de carne.	2.0	2.1
Consumul de pește este sănătos și se recomandă a se face cu regularitate.	4.5	4.4
Carnea de pește este o sursă importantă de proteine, vitamine și minerale.	4.5	4.4
Consumul de pește este recomandat în special copiilor.	3.9	3.7
Carnea de pește are un conținut redus de grăsimi nocive.	3.9	3.9

În funcție de variabila „gen”, singura diferență semnificativă se înregistrează pentru enunțul „consumul de pește este recomandat în special copiilor” – femeile exprimându-și un acord mai puternic 3.9, cu 0.2 mai mult decât bărbații.

Tabelul 4.60

Acordul față de afirmațiile privitoare la consumul de pește – după vârstă

	15-25 ani	26-36 ani	37-47 ani	48-58 ani	Peste 58 ani
Carnea/ produsele din pește au prețuri mai ridicate decât alte tipuri de carne.	3.1	3.1	3.3	3.7	3.5
Carnea de pește este mai greu de preparat decât alte tipuri de carne.	2.2	2	2	2	2.1
Consumul de pește este sănătos și se recomandă a se face cu regularitate.	4.3	4.5	4.5	4.4	4.4
Carnea de pește este o sursă importantă de proteine, vitamine și minerale.	4.4	4.4	4.5	4.5	4.5
Consumul de pește este recomandat în special copiilor.	3.4	4	3.9	3.8	3.9
Carnea de pește are un conținut redus de grăsimi nocive.	3.7	4	4	3.8	4

Compararea mediilor pe variabila „vârstă” reliefează două diferențe semnificative: pentru enunțul „carnea/produsele din pește au prețuri mai ridicate decât alte tipuri de carne” persoanele cu vârsta între 48-58 de ani își exprimă un acord mai puternic, cu o medie a răspunsurilor de 3.7, spre deosebire de tinerii cu vârste cuprinse între 15 și 36 de ani. Al doilea enunț „consumul de pește este recomandat în special copiilor”, față de care tinerii între 15-26 de ani își exprimă un acord mai slab comparativ cu respondenții de peste 26 de ani. Această ultimă diferență poate fi explicată de faptul că în grupul persoanelor de peste 26 de ani sunt mai mulți respondenți părinți.

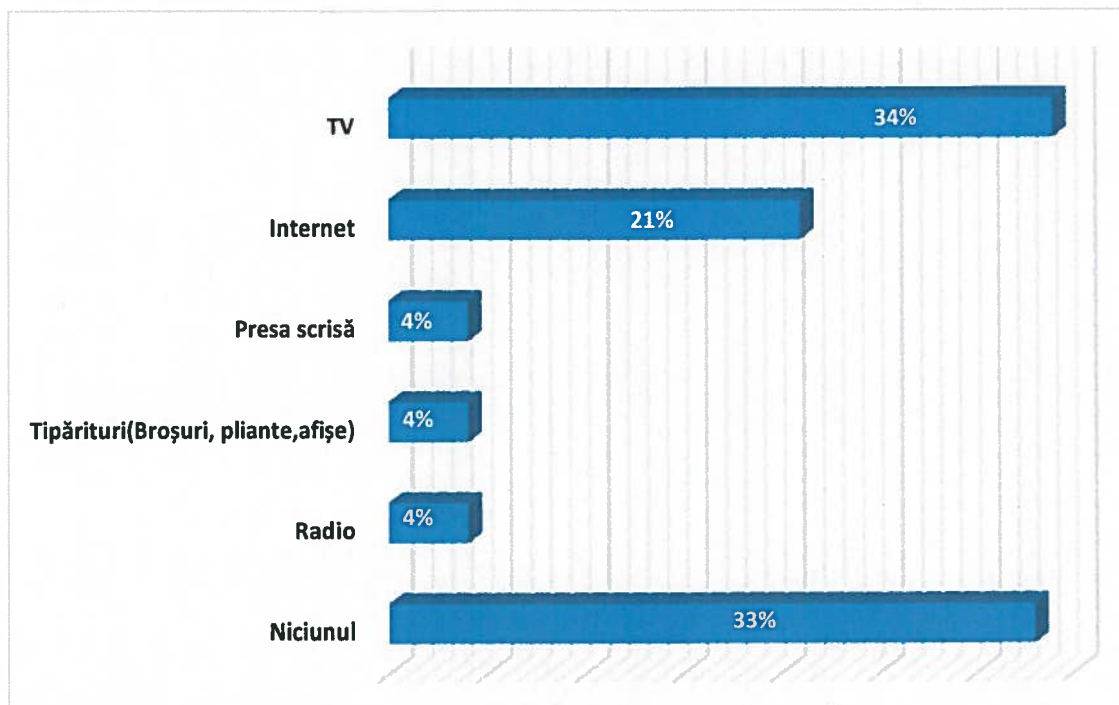
Tabelul 4.61

Acordul față de afirmațiile privitoare la consumul de pește – după starea civilă

	Starea civilă	
	Căsătorit(ă)	Necăsătorit(ă)
Carnea/produsele din pește au prețuri mai ridicate decât alte tipuri de carne.	3.5	3.1
Carnea de pește este mai greu de preparat decât alte tipuri de carne.	2.0	2.1
Consumul de pește este sănătos și se recomandă a se face cu regularitate.	4.5	4.4
Carnea de pește este o sursă importantă de proteine, vitamine și minerale.	4.5	4.4
Consumul de pește este recomandat în special copiilor.	3.9	3.6
Carnea de pește are un conținut redus de grăsimi nocive.	4.0	3.8

Pe aceleași două enunțuri menționate mai sus (la analiza pe vârste) „carnea/produsele din pește au prețuri mai ridicate decât alte tipuri de carne” și „consumul de pește este recomandat în special copiilor”, persoanele căsătorite manifestând un acord mai puternic față de acestea 3.5 respectiv 3.9, în comparație cu persoanele necăsătorite. Aceste rezultate pot fi explicate de faptul că persoanele căsătorite își cumpără mai des alimente pentru a prepara mâncăruri în casă, aceștia având o mai bună cunoaștere a prețurilor; de asemenea, persoanele căsătorite sunt preocupate de dezvoltarea armonioasă a copiilor, fiind de așteptat să dețină mai multe informații despre efectele benefice ale consumului de pește, decât persoanele necăsătorite.

4.2.3.3 Sursele de informare

N6. Principalul mediu de informare în care aveți cea mai mare încredere este:

Figura 4.23 Medii de informare

Principalul mediu de informare al non-consumatorilor de pește este „televizorul”, ales de mai bine de o treime dintre respondenți, urmat de „internet” ales de aproape un sfert dintre respondenți (21%). De remarcat este faptul că o treime dintre respondenți afirmă că nu au încredere în televizor, internet, presă, tipărituri sau radio.

Tabelul 4.62

Mediu de informare pe variabila gen

Principalul mediu de informare în care aveți cea mai mare încredere este...	Genul	
	Feminin	Masculin
Tv	38%	30%
Presa scrisă	4%	4%
Radio	4%	5%
Internet	20%	23%
Tipărituri (Broșuri, pliante, afișe)	5%	2%
Niciunul	29%	36%

Comparând valorile obținute la întrebarea despre mediul de informare pe variabila „sex”, televizorul este menționat mai mult de femei decât de bărbați. Bărbații afirmă într-o proporție mai mare că nu au încredere în mediile audio, video și scrise de informare.

Tabelul 4.63

Mediu de informare pe variabila vârstă

	Vârsta				
	15-25 ani	26-36 ani	37-47 ani	48-58 ani	Peste 58 ani
Tv	16%	28%	31%	44%	50%
Presa scrisă	5%	5%	6%	3%	2%
Radio	1%	5%	5%	6%	6%
Internet	40%	28%	18%	13%	7%
Tipărituri (Broșuri, pliante, afișe)	4%	3%	3%	4%	4%
Niciunul	35%	32%	38%	29%	30%

Pe variabila vârstă, încrederea în televizor crește o dată cu vârsta de la 16% (pentru grupa 15-25%) la 50% (grupa de vârstă peste 58 de ani). O tendință inversă se observă în cazul internetului, o dată cu creșterea în vârstă, acesta scade de la 40% la 7%.

Tabelul 4.64

Mediu de informare pe variabila „venit”

	Venit			
	0-500 lei	501-1000 lei	1001-2000 lei	Peste 2000 lei
Tv	36%	46%	28%	22%
Presa scrisă	3%	4%	5%	2%
Radio	3%	8%	2%	2%
Internet	22%	11%	30%	36%
Tipărituri (Broșuri, pliante, afișe)	4%	3%	8%	2%
Niciunul	32%	29%	27%	36%

Mijloacele de informare „internet” și „televizor” prezintă diferențe semnificative pe variabila venit. Încrederea în televizor este mai mare în rândul celor cu venituri scăzute și

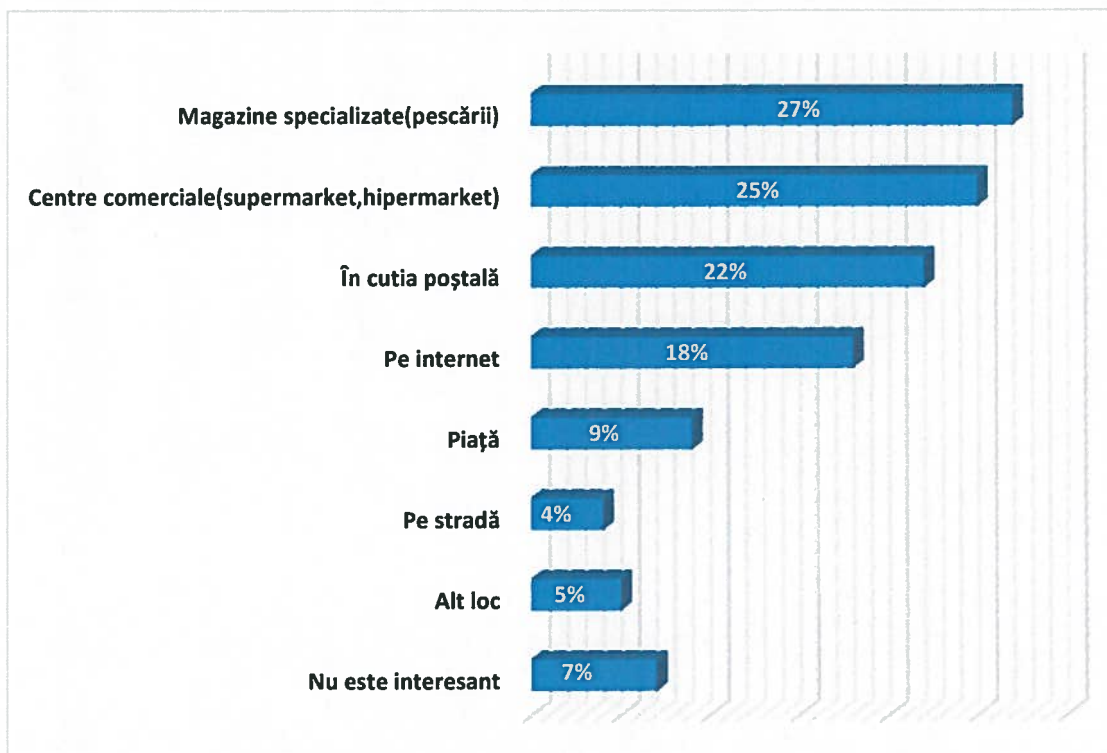
scade o dată ce venitul crește. În internet, cea mai mare încredere o au persoanele cu venituri ridicate, de peste 2000 de lei.

Tabelul 4.65

Mediu de informare pe variabila „ultima școală absolvită”

	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
Tv	45%	30%	17%
Presa scrisă	3%	5%	5%
Radio	6%	4%	3%
Internet	11%	25%	36%
Tipărituri (Broșuri, pliante, afișe)	3%	4%	4%
Niciunul	33%	32%	34%

„Ultima școală absolvită” este variabila după care se observă diferențe în ceea ce privește „televizorul”, în care încrederea scade pe măsură ce crește nivelul studiilor. În ordine inversă, încrederea în „internet” crește constant cu nivelul de studii al respondenților.

N7. Unde ați prefera să primiți informații cu privire la consumul de carne de pește?

Figura 4.24 Locul preferat pentru a primi informații cu privire la consumul de carne de pește

La întrebarea cu răspuns multiplu referitor la locurile în care non-consumatorii ar dori să primească informații despre pește sunt menționate în primul rând magazinele specializate. Sunt astfel considerate ca fiind cel mai avizate astfel de magazine în privința recomandărilor. Alte medii în care se preferă obținerea de informații despre pește sunt centrele comerciale (25%), broșuri/pliante în poștă (22%) și pe internet (18%).

Tabelul 4.66

Locul în care preferă să obțină informații despre consumul de pește pe grupe de vârstă

	Vârsta				
	15-25 ani	26-36 ani	37-47 ani	48-58 ani	Peste 58 ani
Centre comerciale	21%	26%	33%	26%	19%
Magazine specializate	30%	29%	25%	25%	24%
Piață	9%	7%	10%	9%	9%
Pe stradă	3%	6%	5%	2%	6%
Pe internet	29%	22%	19%	12%	8%
În cutia poștală	10%	20%	26%	23%	29%

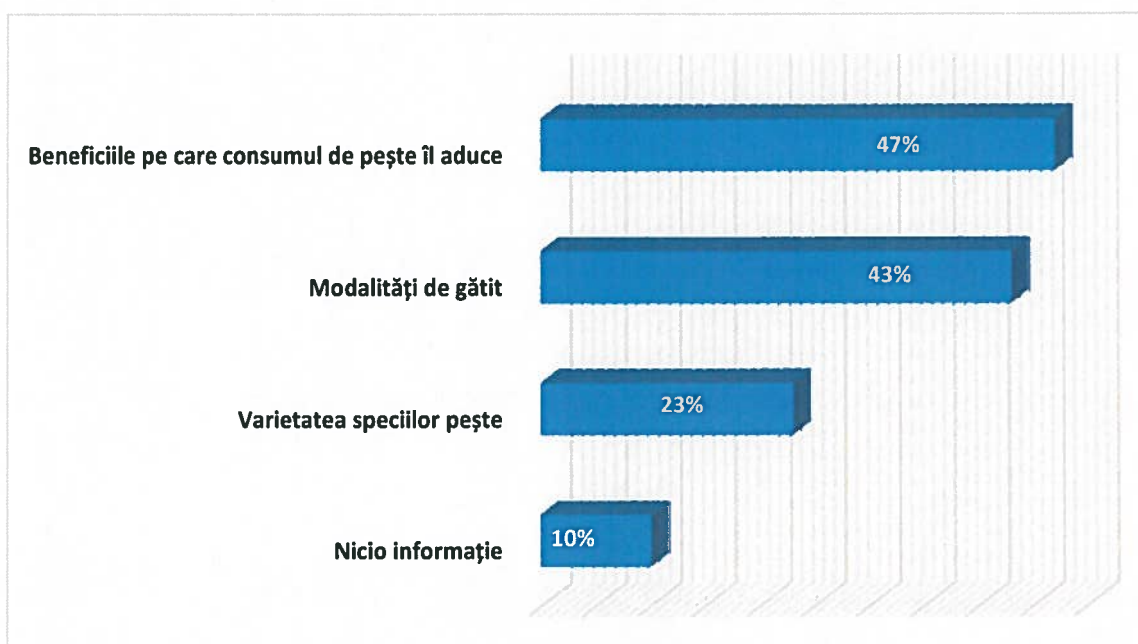
Comparând răspunsurile pe grupele de vârstă se observă că „internetul” este preferat de tinerii de sub 25 de ani, „centrele comerciale” de respondenții cu vârste cuprinse între 37 și 47 de ani și poșta de persoanele de peste 58 de ani. De evidențiat faptul că preferința pentru internet scade o dată cu vârsta și cea pentru poștă crește o dată cu vârsta.

Tabelul 4.67

Locul în care preferă să obțină informații despre consumul de pește pe nivelul educației

	Nivel educației		
	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
Centre comerciale	26%	23%	28%
Magazine specializate	30%	25%	22%
Piață	9%	9%	7%
Pe stradă	5%	3%	4%
Pe internet	9%	24%	27%
În cutia poștală	22%	24%	18%

După nivelul de studii se înregistrează diferențe în ceea ce privește preferința pentru magazinele de specialitate care scade pe măsură ce nivelul studiilor crește. Internetul este preferat mai mult de persoanele cu studii peste medie și mai puțin de cei cu studii sub medie – explicația poate să rezide din accesul limitat la internet al persoanelor cu studii sub medie sau de abilitățile scăzute de utilizare a internetului.

N8. Ce tipuri de informații v-ar interesa să aflați cu privire la consumul de pește?

Figura 4.25 Informații dorite cu privire la consumul de pește

Non-consumatorii își doresc să primească informații despre beneficiile pe care le are consumul de pește și modalitățile în care acesta poate fi gătit.

Tabelul 4.68

Informații dorite cu privire la consumul de pește în funcție de gen

	Genul	
	Feminin	Masculin
Modalități de gătit	49%	36%
Varietatea speciilor de pește	22%	23%
Beneficiile pe care consumul de pește îl aduce	47%	48%

Preferința obținerii de informații despre modul în care peștele poate fi preparat, aparține în special femeilor, așa cum se poate observa din tabelul de mai sus.

Tabelul 4.69

Informații dorite cu privire la consumul de pește în funcție de vârstă

	Vârsta				
	15-25 ani	26-36 ani	37-47 ani	48-58 ani	Peste 58 ani
Modalități de gătit	34%	49%	51%	39%	38%
Varietatea speciilor de pește	14%	26%	24%	24%	25%
Beneficiile pe care consumul de pește îl aduce	53%	49%	49%	46%	40%

Persoanele cu vârste cuprinse între 37 și 47 de ani își doresc să primească informații despre „modalitățile de gătit” în vreme ce peste jumătate dintre tinerii cu vârste cuprinse între 15 și 25 de ani sunt interesați de „beneficiile pe care consumul de pește îl aduce” (Tabelul 4.69).

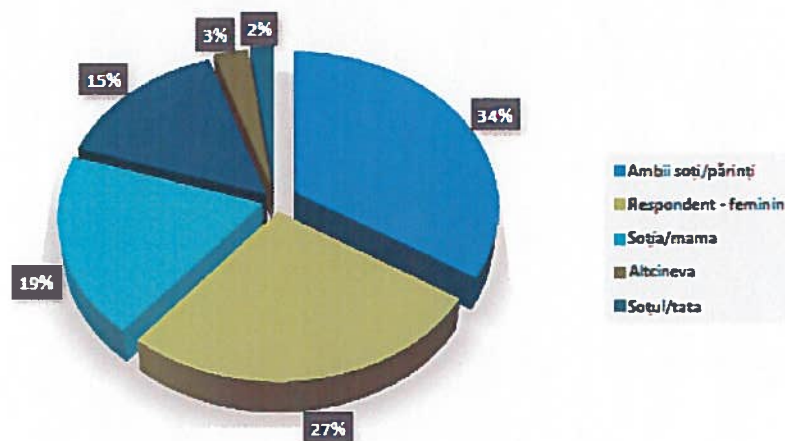
Tabelul 4.70

Informații dorite cu privire la consumul de pește în funcție de nivelul educației

	Nivel educației		
	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
Modalități de gătit	41%	46%	42%
Varietatea speciilor de pește	21%	21%	30%
Beneficiile pe care consumul de pește îl aduce	45%	49%	50%

Informațiile pe care respondenții au declarat că vor să le primească, diferă și în funcție de nivelul studiilor. Astfel, persoanele cu studii medii și studii peste medie preferă să primească informații despre „modalitățile de gătit” și „varietate speciilor de pește” (Tabelul 4.70).

4.2.3.4 Practici de cumpărături în familie

N5. În cadrul gospodăriei dumneavoastră cine se ocupă de obicei de cumpărături?

Figura 4.26 Persoana care se ocupă de cumpărături

În ceea ce privește obiceiurile de cumpărare din familie, rezultatele arată că femeile se ocupă de cumpărături mai mult decât bărbații, fapt întărit și de analiza comparativă pe variabila socio-demografică „gen” (Figura 4.26, Tabelul 4.71).

Tabelul 4.71

Persoana care se ocupă de cumpărături (feminin vs masculin)

	Genul	
	Feminin	Masculin
Femeia	58%	32%
Bărbatul	4%	32%
Amândoi	34%	35%
Altceineva	4%	1%

Tabelul 4.72

Persoana care se ocupă de cumpărături (vârsta)

Vârsta					
	15-25 ani	26-36 ani	37-47 ani	48-58 ani	Peste 58 ani
Femeia	50%	35%	47%	48%	48%
Bărbatul	17%	20%	16%	16%	18%
Amândoi	31%	45%	37%	34%	24%
Altceineva	2%	1%	1%	1%	10%

Responsabilitatea cumpărăturilor în familie este diferită în funcție de vârsta respondenților. Astfel, în familiile de tineri (26-36 ani) majoritatea cumpărăturilor se fac în cuplu sau sunt împărțite în mod echilibrat între membrii familiei. În cazul persoanelor în vârstă, există un procent de 10% dintre familii unde cumpărăturile sunt facute de o altă persoană (copii, nepoți sau o altă rudă) (Tabelul 4.72).

Tabelul 4.73

Persoana care se ocupă de cumpărături (mediu de rezidență)

Mediul de rezidență		
	Urban	Rural
Femeia	44%	47%
Bărbatul	17%	18%
Amândoi	36%	32%
Altceineva	3%	3%

În mediul rural ponderea familiilor în care femeia face de cele mai multe ori cumpărăturile este semnificativ mai mare comparativ cu mediul urban. În această a doua categorie de populație tendința este de împărțire a responsabilității cumpărăturilor între membrii familiei (Tabelul 4.73).

Tabelul 4.74

Persoana care se ocupă de cumpărături (venituri)

Venituri				
	0-500 lei	501-1000 lei	1001-2000 lei	Peste 2000 lei
Femeia	49%	51%	43%	25%
Bărbatul	12%	18%	19%	29%
Amândoi	37%	28%	36%	44%
Altceineva	2%	3%	2%	2%

Cea mai mare diferență în ceea ce privește responsabilitatea cumpărăturilor o remarcăm în funcție de variabila venit. Astfel, se observă că în familiile cu venituri ridicate rolul femeilor scade (doar 25% dintre femeile cu venituri peste 2000 de lei sunt responsabile de cumpărăturile familiei, comparativ cu 51% în cazul celor cu venituri între 501 și 1000 de lei). De asemenea, în cazul persoanelor cu venituri peste 2000 de lei se remarcă un grad ridicat al responsabilității bărbaților în ceea ce privește cumpărăturile (Tabelul 4.74).

Tabelul 4.75

Persoana care se ocupă de cumpărături (nivel de educație)

Nivel educației			
	Studii sub medie	Studii medii	Studii peste medie
Femeia	44%	50%	42%
Bărbatul	19%	16%	17%
Amândoi	32%	34%	39%
Altceineva	5%	0%	3%

Nivelul studiilor este asociat cu responsabilitatea împărțită între membrii familiei în privința cumpărăturilor (Tabelul 4.75).

4.2.4 Structura eșantionului – date socio-demografice

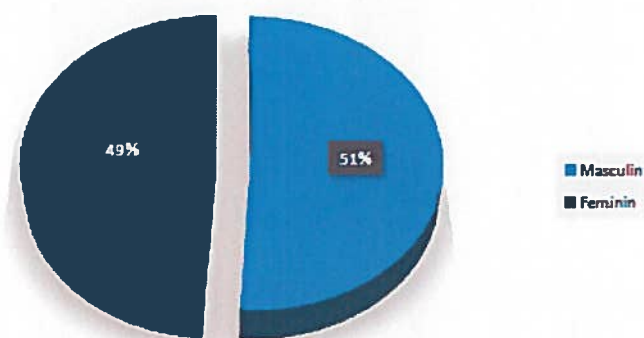

Figura 4.27 Structura eșantionului - Gen

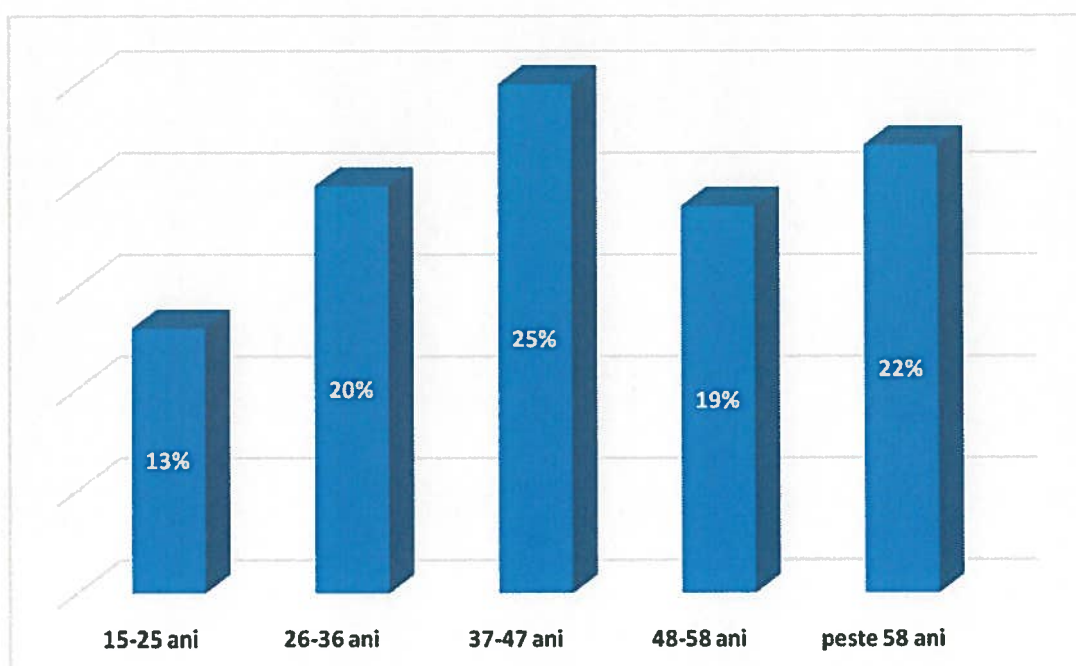

Figura 4.28 Structura eșantionului - Vârsta

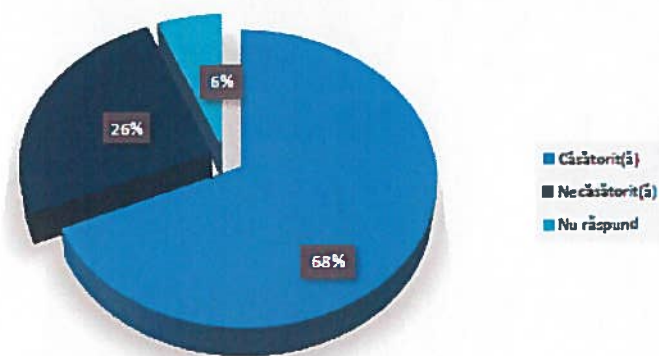

Figura 4.29 Structura eșantionului – Starea civilă

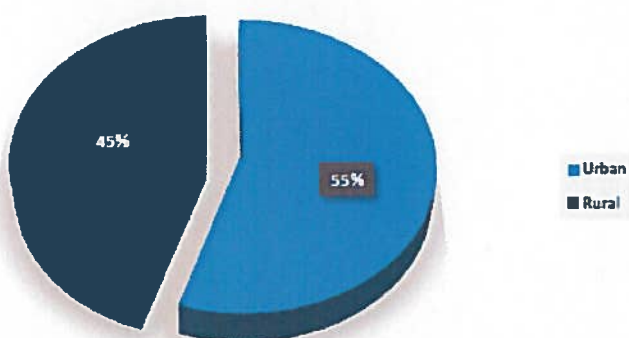

Figura 4.30 Structura eșantionului – Mediu de rezidență

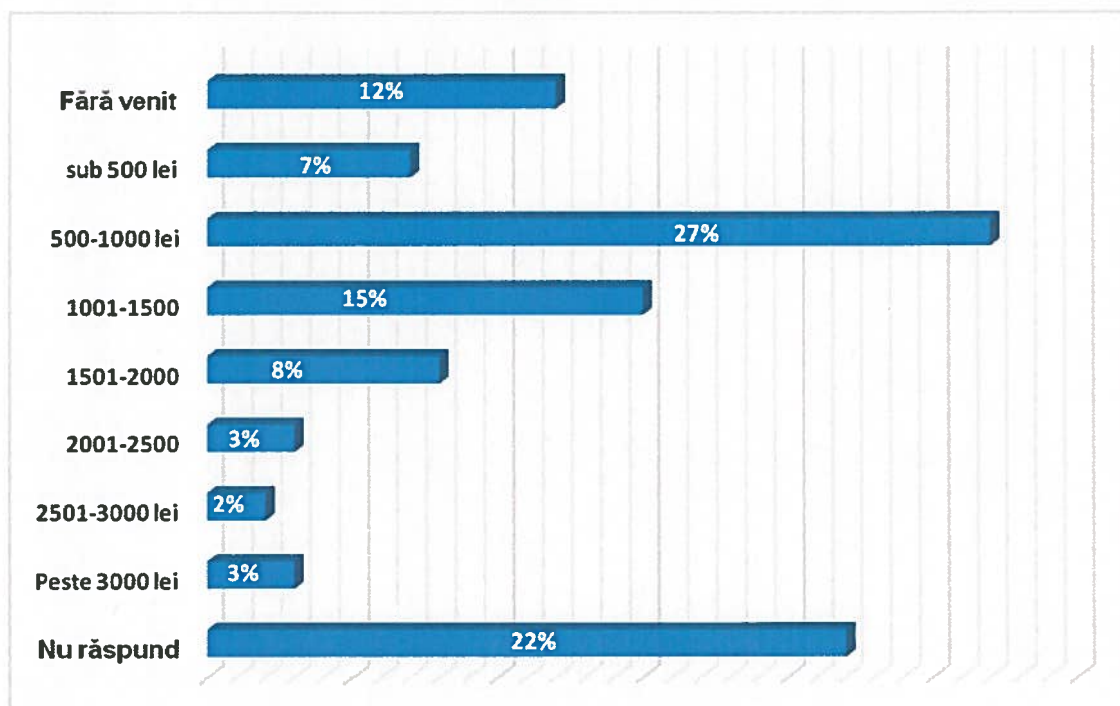

Figura 4.31 Structura eșantionului – Venituri

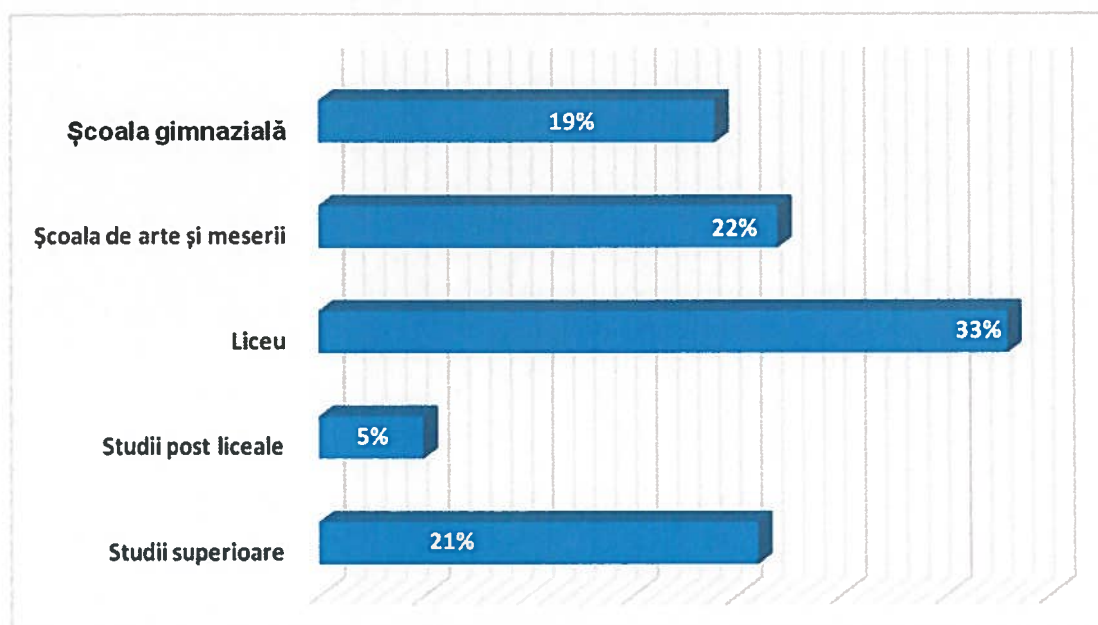

Figura 4.32 Structura eșantionului – Educație

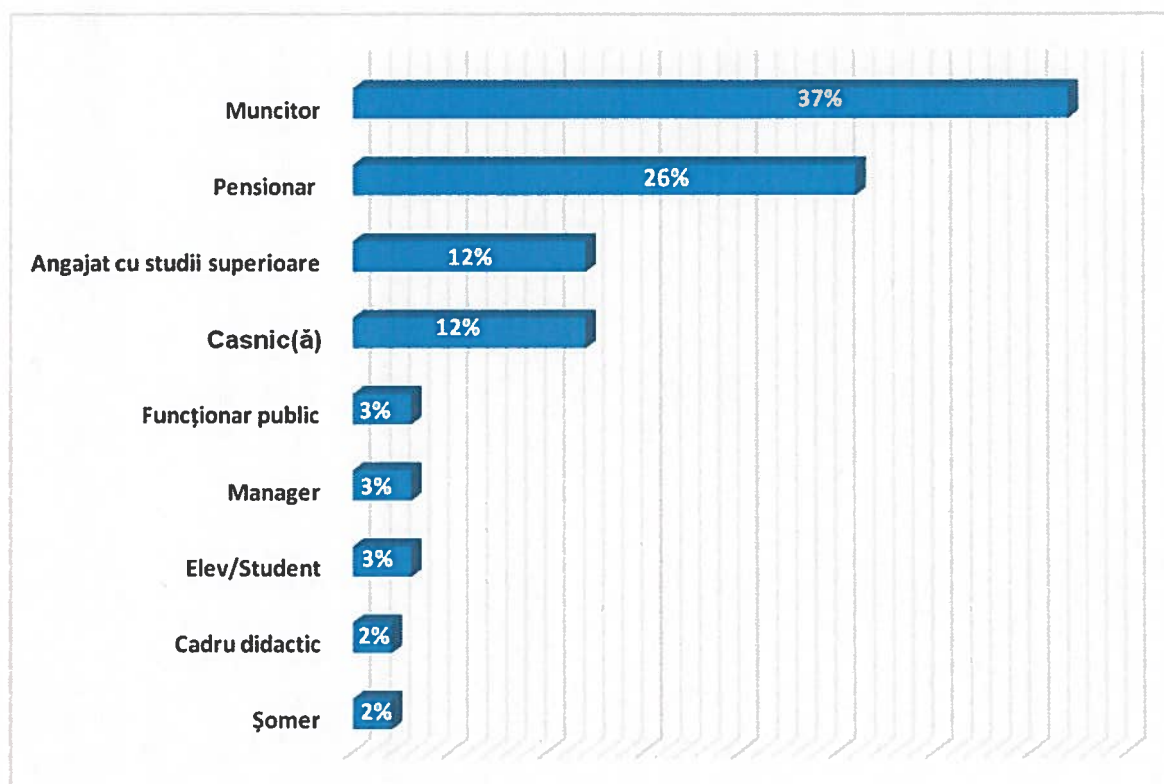

Figura 4.33 Structura eșantionului – Ocupație

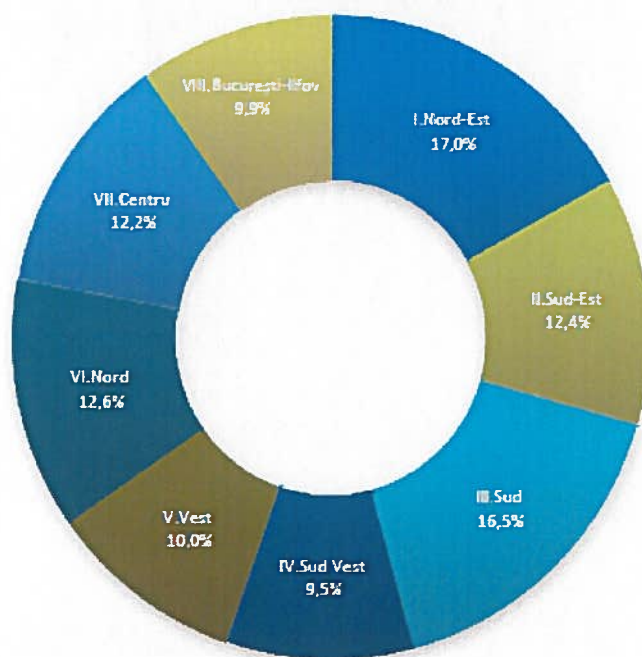

Figura 4.34 Structura eșantionului – Regiune

4.3 CONCLUZII

Acest studiu a avut ca obiectiv analiza comportamentului de consum pentru pește și produse din pește din România, analiza fiind obligatorie realizării Planului Strategic Național Multianual pentru Acvacultură (PSNMA), parte a Programului Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime (POPAM) (2014-2020). În acest sens, pentru a realiza o imagine cât mai detaliată a stării actuale de fapt a consumului de pește din România, a fost realizat un sondaj de opinie pe bază de chestionar aplicat unui eșantion reprezentativ la nivel național.

Cercetarea a vizat atât consumatorii cât și non-consumatorii de pește. Prin „consumatori” se înțelege orice persoană de peste 15 ani, care consumă pește mai mult de o dată pe lună; prin „non-consumatori” înțelegându-se orice persoană de peste 15 ani care nu consumă pește deloc sau consumă o dată pe lună sau mai rar.

Conform datelor cercetării, 53% dintre români au consumat pește sau produse din pește mai des decât o dată pe lună. Astfel, estimările pe baza datelor Institutului Național de Statistică privind populația României în vârstă de 15 ani și peste arată că circa 9,8 milioane de români au consumat pește în mod frecvent. De asemenea, cei 40% care au consumat ocazional pește (o dată pe lună sau mai rar) reprezintă circa 6,7 milioane de persoane. Non-consumatori s-au declarat 7% dintre respondenți, reprezentând aproape 2,0 milioane de persoane cu vârsta de peste 15 ani.

Ponderea mai mare a consumului frecvent de pește în profil teritorial s-a înregistrat în zona de sud a României. Acest fapt poate fi explicat prin accesibilitatea produselor piscicole proaspete datorită apropierii de bazinul Dunării, al Deltei Dunării și al Mării Negre.

În ceea ce privește profilul socio-demografic al **consumatorilor de pește** (cei care consumă pește mai des decât o dată pe lună) acesta a fost definit de vârsta de mijloc (37-47 de ani), persoane căsătorite, venituri de peste 2.000 de lei pe lună, cu studii peste medie.

Consumatorii ocazionali de pește (cei care consumă o dată pe lună sau mai rar) au fost mai degrabă tineri (15-25 de ani), persoane necăsătorite, cu venituri personale sub 500 de lei, cu studii medii sau sub medie. Această categorie este cea cu potențialul cel mai mare de creștere a consumului în viitor și principalul target în comunicarea privind beneficiile unui consum ridicat de pește.

Non-consumatorii (persoanele care nu consumă deloc pește) au fost într-o măsură mai mare tineri, cu venituri reduse. În acest caz, un rol important în comunicarea privind consumul de pește îl are familia, deoarece lipsa consumului de pește se datorează în cele mai multe cazuri – dincolo de cauze obiective - obișnuinței din familie.

4.3.1. Consumatorii de pește – practici de consum

Cele mai consumate specii de pește în România au fost speciile macrou și crap (48% respectiv 45% dintre subiecții intervievați declarând că obișnuiesc să consume aceste specii de pește). Speciile caras și păstrăv sunt alte două specii de pește care au înregistrat o incidență a consumului de pește 20% între consumatorii de pește (persoane care consumă pește cu o frecvență mai mare de o dată pe lună).

Preferințele de consum pentru anumite specii de pești au fost diferite în funcție de variabilele socio-demografice. Astfel, femeile au consumat într-o proporție mai mare macrou, păstrăv sau somon, în timp ce bărbații au preferat într-o măsură mai mare speciile crap sau caras. Macroul a fost consumat mai mult în mediul rural, în rândul familiilor cu venituri reduse sau în cazul persoanelor cu studii sub medie. Pe de altă parte, persoanele din mediul urban, cu venituri ridicate și cu un nivel al educației superior au consumat într-o măsură mai mare păstrăv sau somon.

Cauzele sociologice ale diferențelor în ceea ce privește speciile de pește consumate au fost legate de accesibilitatea produselor (în mediul rural sau în orașele mici din zonele mai puțin dezvoltate din punct de vedere piscicol), de prețul anumitor specii de pește sau de percepția asupra prețului dar și de educația populației privind caracteristicile diferitelor tipuri de pește și a beneficiilor asociate cu anumite specii.

Peștele proaspăt sau refrigerat a fost preferat de aproape trei sferturi din persoanele care consumă frecvent acest tip de carne. În proporții aproximativ egale (de 40%) a fost preferat peștele congelat sau conservele de pește. În cazul persoanelor de gen feminin, adulților căsătoriți, a celor din mediul urban sau a persoanelor cu venituri ridicate s-a remarcat o preferință mai mare – comparativ cu întregul eșantion – pentru peștele proaspăt.

Locul din care cei mai mulți consumatori achiziționează peștele proaspăt sau pe cel viu a fost magazinul specializat. Din acest motiv, constatăm faptul că

accesibilitatea produselor proaspete, autohtone reprezintă principalul factor de creștere a consumului de pește în România.

Trei sferturi dintre consumatorii români de pește au fost motivați de gustul acestui tip de carne. Meniul echilibrat sau dieta au fost invocate ca motivații ale consumului de circa 34%, respectiv circa 19% dintre persoanele care mănâncă frecvent pește.

Persoanele mai în vârstă au fost motivate într-o măsură mai mare de dietă sau de recomandarea unui specialist, în timp ce 52% dintre persoanele cu venituri ridicate și 45% dintre cei cu studii superioare au consumat pește pentru a avea un meniu echilibrat.

Campaniile de promovare pentru consumul de pește trebuie să pună accentul pe echilibrul alimentar sau beneficiile consumului de pește pentru sănătate. Unul din vectorii de comunicare importanți, în special pentru targetul persoanelor în vârstă, este specialistul (nutriționist sau medic).

Aproape o treime dintre consumatorii de pește, au cumpărat pește proaspăt sau refrigerat o dată pe săptămână sau mai des. Peștele viu a fost cumpărat cu o frecvență cel puțin săptămânală de 28% dintre consumatorii acestui tip de pește.

Cantitatea de pește achiziționată la o cumpărătură a fost, în medie circa 2 kg, iar valoarea medie a sumei de bani pe care un consumator este dispus să o plătească la o cumpărare de pește a fost, în general, de circa 30-50 de lei.

Cantitatea unei cumpărături de pește a variat în funcție de gradul de accesibilitate (distanța până la magazinul de unde este achiziționat) și în funcție de numărul membrilor din familie. Astfel, în mediul rural, în cazul persoanelor cu venituri mai mici sau cu un nivel al studiilor sub medie se observă că la o cumpărătură au fost achiziționate, în medie, peste 2 kg de pește. Această categorie de consumatori a fost și cea care, de obicei a fost cumpărat pește congelat din import.

Aproape două treimi dintre consumatorii de pește au cumpărat pește în vrac iar 24% cumpără pește sau produse din pește ambalat. În această a doua categorie sunt cuprinse mai degrabă specialitățile din pește, conservele, sau peștele marinat sau afumat. Cumpărătorii produselor din pește ambalate au fost, mai degrabă tineri, cu venituri reduse.

Cele mai importante criterii folosite de consumatori pentru alegerea peștelui cumpărat au fost prospețimea și gustul.

S-au remarcat două tipuri de criterii folosite de către consumatori: prospețimea, prezentarea sau promovarea țin mai degrabă de criteriile de alegere a unui magazin în care se poate găsi pește cu aceste calități. Pe de altă parte, gustul, mediul de proveniență sau compoziția sunt caracteristici ale peștelui preferat, factori care, o dată stabiliți, definesc preferința pentru anumite tipuri și specii de pește. Prima categorie de criterii este cea care poate fi folosită în acțiuni de creștere a consumului de pește în rândul populației. Stimularea crescătoriilor locale în zonele unde bazinele hidrografice sunt reduse, îmbunătățirea rețelelor de distribuție, sprijinirea comercianților locali de pește proaspăt sunt câteva din modalitățile de valorificare a potențialului de creștere a consumului de pește.

Locurile din care s-au achiziționat cel mai frecvent peștele sau produsele din pește au fost centrele comerciale și magazinele specializate. Preferința cumpărătorilor de pește pentru magazine specializate, a fost în special în cazul achiziționării peștelui proaspăt sau refrigerat. Siguranța oferită și prospețimea produselor au fost asociate în cea mai mare măsură cu magazinele specializate de pește. Pe de altă parte, centrele comerciale au fost asociate cu locul în care consumatorii cu venituri ridicate din mediul urban își fac majoritatea cumpărăturilor.

Cele mai utilizate surse de informare de către consumatorii de pește au fost internetul, cunoștințele, familia și televiziunea (în proporții aproape egale). Internetul a fost sursa preferată de informare pentru persoanele tinere, din mediul urban, cu venituri ridicate și cu studii peste medie. Persoanele mai în vârstă, din mediul rural sau cu un nivel de educație sub medie s-au informat într-o măsură mai mare de la televiziune.

Acțiunile strategice care pot contribui la creșterea consumului de pește trebuie să pună accentul pe accesibilitatea produselor în special în zonele rurale sau orașele mici, educația privind beneficiilor consumului de pește în rândul tinerilor și pe diferențele dintre proprietățile speciilor de pește.

4.3.2. Consumatorii ocazionali și non-consumatorii de pește – potențial de consum

S-au deosebit două tipuri de motivații pentru consumul scăzut sau lipsa consumului de pește: motivații subiective, personale (neatractivitatea gustului, convingerile proprii, considerente medicale, tradiția) și factori obiectivi, externi (prețul, lipsa de informare, influența familiei). Prima categorie s-a constatat a fi mai dificil de influențat, având o rezistență la schimbare mai puternică. Persoanele care au folosit a doua categorie de motivații au un potențial mai ridicat de influență și convingere în favoarea consumului frecvent de pește. Categoria celor rezistenți la creșterea consumului de pește, neacceptând nici un argument pentru a consuma mai mult acest tip de carne a reprezentat circa o treime dintre consumatorii ocazionali sau non-consumatori de pește.

Pentru a doua categorie, pot fi derulate campanii de informare privind locurile în care poate fi achiziționat pește la prețuri reduse, tipurile de pește cu un raport calitate preț optim. Strategia de informare trebuie să țintească familia ca mediu de influență și de consum, în special pentru tineri. În plus, recomandarea medicului sau a specialiștilor în nutriție poate contribui la creșterea consumului de pește și în rândul celorlalte categorii de persoane.

Ca atitudine față de consumul de pește, majoritatea non-consumatorilor a considerat că peștele este un produs sănătos și ușor de preparat. Aproximativ jumătate din persoanele din categoria non-consumatorilor au avut o atitudine pozitivă față de consumul de pește, considerându-l o sursă bogată în vitamine și proteine și necesar a se consuma cu regularitate.

Non-consumatorii sunt persoane mai puțin informate, aproape o treime nu au încredere în nicio sursă de informare iar o treime se informează de la televiziune. Totuși, persoanele cu potențial mai mare de creștere a consumului sunt cele cu venituri mai mari, educație superioară care se informează de pe internet.

Campaniile de informare pot utiliza ca medii de comunicare, pe lângă programele de televiziune sau internet și magazinele specializate sau centrele comerciale. Acestea ar putea influența mai degrabă persoanele active, de vârstă medie. Campaniile de informare ar trebui să pună accentul pe beneficiile pe care consumul de pește îl are asupra organismului și sănătății dar și asupra unor modalități cât mai diverse de preparare.

Capitolul 5

Analiza strategiilor, așteptărilor și nevoilor actorilor care activează pe piața de pește și produse de pește din România

5.1 Metodologie

5.1.1 Obiectivele urmărite în cercetare

Obiectivul principal al acestui studiu calitativ constă în analiza strategiilor, așteptărilor și nevoilor actorilor care activează pe piața de pește și produse din pește din România. Având drept grupuri țintă actorii ce activează în cadrul sectorului (firme piscicole, pescării, asociații în domeniul piscicol, producători de produse din pește, distribuitori de pește și produse din pește) acest studiu și-a propus să ofere răspunsuri clare la problemele apărute în sectorul pescăresc cu privire la nevoile actorilor, modul de desfacere al produselor de consum, canalele de distribuție și nu numai. Interviuurile s-au concentrat pe elementele principale ce trebuie acoperite prin studiul de piață, dar și pe alte aspecte considerate relevante de către prestator și rezultate în urma consultărilor cu beneficiarul.

5.1.2 Metodologia de realizare

Conform graficului de execuție prezentat în oferta înaintată, activitățile principale realizate în cadrul studiului calitativ sunt:

- selectarea actorilor;
- realizarea și transmiterea chestionarelor;
- desfășurarea interviurilor;
- colectarea și procesarea datelor;
- corelarea și analiza rezultatelor calitative;
- elaborarea raportului final detaliat.

Pentru realizarea activităților propuse în cadrul etapei de studiu calitativ s-au organizat interviuri aprofundate cu persoanele avizate din domeniul piscicol care au putut oferi opinii relevante și au evidențiat elementele importante din practica existentă în sector. Selecția persoanelor care au luat parte la aceste interviuri s-a făcut astfel încât să fie acoperită diversitatea domeniilor vizate din cadrul sectorului supus cercetării.

Culegerea de date în acest mod a urmărit îndeplinirea realizării obiectivelor studiului și completarea datelor documentare cu informații concrete privind practicile desfășurate în domeniul vizat.

Pentru realizarea acestei activități s-a realizat un ghid de interviu, scopul acestuia fiind asigurarea colectării uniforme și precise a datelor, pentru a obține cele mai relevante rezultate. În plus, ghidul de interviu a fost adaptat tipologiei domeniului de activitate al fiecărui participant la studiu (pentru fiecare categorie de grup țintă construindu-se un ghid de interviu, conform anexelor 6÷9) întrucât prin intermediul interviurilor se pot confirma în practică și se pot estima valorile parametrilor investigați. În unele cazuri, interviurile au fost folosite și pentru validarea informațiilor obținute din alte surse sau de la alți operatori, intervievați anterior. În medie, interviurile au durat o oră-oră și jumătate.

Ghidul a fost structurat în așa fel încât firmele respondente să poată da răspunsuri cât mai precise la întrebări, pentru a facilita desfășurarea interviului.

În urma consultării cu beneficiarul, s-a propus realizarea a minim 80 de interviuri individuale efectuate la nivel național, țintă care a fost atinsă.

Intervievarea operatorilor a fost făcută în fiecare din cele 8 zone ale țării, cu ajutorul interviuatorilor cu experiență care dețin cunoștințe fundamentale privind metodele cercetărilor de evaluare piscicolă/cercetărilor de piață (statistică pescărească). Intervievatorii au folosit ghidul de interviu menționat anterior, iar interviul s-a desfășurat ca un dialog direct între operatori și interviuatori.

Metoda folosită pentru realizarea interviurilor a fost aceea a interviurilor personale și, acolo unde a fost posibil, a interviurilor de grup. Această alegere a fost făcută luându-se în considerare cele trei metode de bază pentru realizarea interviurii operatorilor, existente în practică și anume interviurile personale, interviurile telefonice și interviurile de grup.

În cazul analizei datelor culese s-au luat în considerare următoarele aspecte:

- Intervievatorii s-au asigurat că atât înainte de interviu, cât și pe parcursul interviului, actorii intervievați să fie considerați tipici, din punctul de vedere al informațiilor pe care le pot pune la dispoziție.

- În situația în care setul de date obținut de la un participant a diferit, în mod substanțial, față de cel specificat de majoritatea celor intervievați, fără a exista o explicație adecvată pentru discrepanță, atunci datele respective nu au fost introduse în setul de date prelucrate iar interviuatul considerat atipic.
- Dacă, în urma interviului, un anumit participant a fost exclus din măsurătoare, un nou operator a fost interviuat pentru a păstra proporția de interviuri.

Întrucât efectuarea unui interviu direct (unu-la-unu) presupune mobilizarea operatorilor de la nivelul managementului de vârf sau mediu, precum și mobilizarea multor resurse logistice, financiare și de timp, din partea participanților, în consecință s-a acordat o perioadă de timp operatorilor pentru a se putea pregăti pentru interviu. În cazul acesta, a fost necesară transmiterea în avans prin e-mail sau fax a ghidurilor de interviu.

În realizarea studiului calitativ au fost aplicați următorii pași:

(1) Pregătirea ghidurilor de interviu, în care s-a ținut cont de următoarele aspecte:

- *Să fie direct și ușor de înțeles*, chiar și de către respondenții neinițiați în procedurile specifice unei astfel de cercetări;
- *Să fie cât mai scurt posibil*, pentru a nu solicita prea mult timpul respondenților, altfel existând posibilitatea să devină necooperanți;
- *Să fie cât mai concentrat posibil*, ceea ce înseamnă că vor fi adresate doar cele mai importante întrebări. În plus, rolul și rostul întrebărilor în chestionar trebuie să fie clară pentru respondenți, pentru a nu se simți forțați să răspundă la întrebări pe care le percep ca fiind inutile;
- *Să fie cât mai bine completat posibil* deoarece, cel mai probabil, operatorii intervievați nu vor fi dispuși să participe la un al doilea interviu (de completare) în cazul în care primul interviu nu a acoperit toate informațiile necesare.

(2) Transmiterea chestionarului în avans, prin e-mail sau fax, împreună cu instrucțiuni detaliate (dar clare și concise) de abordare a întrebărilor.

(3) Contactarea telefonică pentru stabilirea unui interviu direct.

(4) Efectuarea propriu-zisă a interviurilor pe baza chestionarelor.

Au fost realizate 139 de interviuri cu operatorii din sector, respectiv pescari, crescători de pește, procesatori și distribuitori.

De asemenea, pentru a obține rezultate relevante în condiții optime, pe parcursul desfășurării studiului s-a apelat la consultarea experților. Astfel, ulterior terminării interviurilor și centralizării rezultatelor, experții au fost implicați în procesul de colectare și analiză a datelor, iar în efectuarea de estimări a specialiștilor care posedă cunoștințe considerabile în domeniul supus măsurătorii.

Analiza datelor culese s-a realizat atât la nivel regional, pentru fiecare dintre cele 8 regiuni ale țării, urmând ca, în final, să se ofere o imagine de ansamblu a întregului sector, așa cum este prezentat în subcapitolele ce urmează.

5.2 Analiza pieței

5.2.1 Cererea și oferta de pește și produse din pește

Cererea

Pentru stabilirea cererii de pește și produse pescărești, informație ce derivă din studiul de piață privind comportamentul consumatorilor, s-au analizat acele răspunsuri care influențează cumpărarea de produse pescărești, și anume, venitul cumpărătorilor, prețul produselor și calitățile nutriționale. Așa cum rezultă din analiza comportamentului consumatorilor și a non-consumatorilor de pește și produse din pește, mai mult de jumătate din populația țării consumă pește sau produse din pește de cel puțin două ori pe lună. Alți 40% se declară consumatori ocazionali de pește (o dată pe lună sau mai rar) iar 7% din persoanele intervievate au declarat că nu consumă deloc pește.

Analiza cererii în funcție de factorii socio-demografici

Analizând situația consumatorilor pe regiuni se constată o cerere mare de produse pescărești pentru regiunile Sud și Sud-Est motivată de comportamentul tradițional în consumul de pește și al altor produse din pește. Examinând consumatorii de pește pe grupe de vârstă a respondenților, se constată o diferență semnificativă între grupul 15-25 de ani și toate celelalte patru grupe, tinerii consumând semnificativ mai puțin, respectiv 35%. În cadrul celorlalte vârste, ponderea consumatorilor variază între 55% și 61%. În rândul consumatorilor ocazionali de pește, diferențe mari apar între grupa de vârstă 37-47 de ani cu un procent de 34% și grupa de vârstă 15-25 de ani cu o pondere de 51 %..

Persoanele căsătorite consumă semnificativ mai mult pește decât persoanele necăsătorite, între acestea constatându-se o diferență de 12%, fapt ce poate fi explicat prin faptul că persoanele căsătorite preferă mâncarea preparată în propria locuință.

Nu s-au remarcat diferențe semnificative în funcție de mediul de rezidență.

Din analiza consumului de pește în funcție de venituri se constată că, persoanele cu venituri foarte mici sau fără venituri consumă semnificativ mai puțin pește (40 %) comparativ cu persoanele cu venituri observând o creștere treptată de la 54% pentru grupa „500-1000 de lei” la 69% în cazul celor cu venituri personal de peste 2000 de lei.

După răspunsurile obținute la itemul "ultima instituție de învățământ absolvită", în privința consumului de pește mai des de o dată pe lună, diferențe semnificative apar între persoanele cu studii peste medie (64%) și celelalte categorii de studii. Situația este inversă în cadrul grupului consumatorilor ocazionali în care 41% dintre persoanele cu studii sub medie consumă pește o dată pe lună sau mai rar, spre deosebire de 29% pentru persoanele cu studii peste medie.

Având în vedere aceste aspecte putem estima că cererea de pește la nivel național este creată în special de persoanele căsătorite, cu vârste cuprinse între 37 - 58 ani, cu venituri peste medie și un nivel de educație peste medie.

Cererea de pește și produse din pește

Referitor la specii, cererea trebuie apreciată prin prisma consumului mai multor specii de pești de către același consumator. În această idee, cele mai consumate specii de pești sunt macroul (48%) și crapul (45%) urmate de caras (27%) și păstrăv (23%). S-au mai consumat și ton (14%), somn (13%), șală (11%) și somon (11%). Speciile de pești cel mai puțin consumate sunt sturionii (1%) și știuca (2%). Dintre speciile de pești autohtoni, cererea este dominată de crap, caras și păstrăv (figura 5.1). Aceste date nu trebuie interpretate ca fiind raportate la un total de 100%, întrucât respondenții au relevat faptul că nu consumă doar o singură specie de pește. Acest nivel de consum este influențat în principal de oferta existentă pe piață.

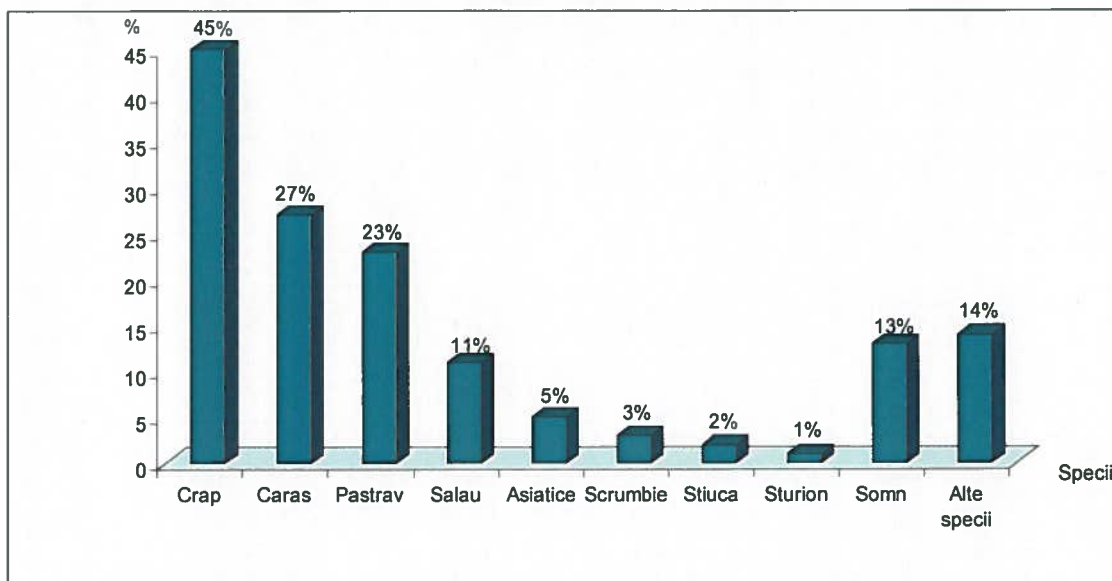

Figura 5.1. Cererea de pește din speciile autohtone

Femeile preferă speciile de pești oceanici, 51% dintre femei consumă macrou, specie care este consumată de 45% dintre bărbați. Același aspect se observă și la somon care este consumat de 14% dintre femei și de 9% dintre bărbați. Bărbații par să prefere speciile autohtone de pești cum ar fi crapul, care este consumat de 49% dintre bărbați și de 39% dintre femei, sau carasul, care este consumat de către 32% dintre bărbați și de 22% dintre femei. În raport cu veniturile lunare se observă că mai mult de jumătate din persoanele cu venituri mici preferă să consume macrou sau ciprinide, iar aproape o treime dintre persoanele cu venituri de peste 2000 de lei lunar preferă să consume salmonide sau alte specii de pești mai gustoase.

De asemenea, se observă că macroul este preferat de mai mult de jumătate dintre cei cu studii sub medie pe când păstrăvul, tonul și somonul par a fi preferați de către cei cu studii peste medie.

Peștele proaspăt sau refrigerat este preferat de 71% dintre respondenți, peștele viu este preferat de 32% dintre respondenți iar peștele eviscerat/filetat de 17% dintre persoanele chestionate (figura 5.2).

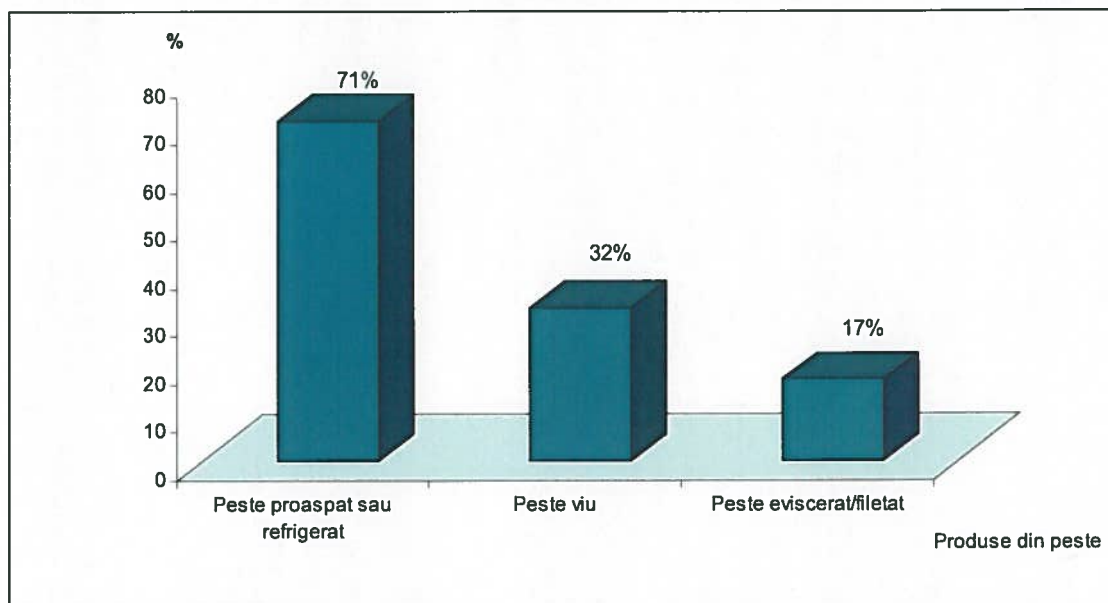

Figura 5.2. Cererea de produse din pește din speciile autohtone

Peștele proaspăt sau refrigerat pare a fi preferat și de femei, 74% declarând că preferă să consume acest tip de pește. De asemenea, femeile preferă icrele sau lapții (37%) într-o măsură mai mare decât bărbații (27%). Peștele viu este preferat de către persoanele de gen masculin într-o proporție de 37% iar de cele de gen feminin într-o proporție de 27%.

Persoanele cu vârste de peste 58 de ani par să prefere peștele proaspăt sau refrigerat într-o mai mare măsură (76%) comparativ cu persoanele cu vârste cuprinse între 15 și 25 de ani (57%). Cu cât înaintează în vârstă, respondenții preferă mai mult peștele proaspăt sau refrigerat. Specialitățile din pește sunt preferate de tineri cu vârste cuprinse între 15 – 25 de ani (24%) într-o măsură mai mare decât de persoanele mai vârstnice. Cu cât crește vârsta cu atât scade preferința față de specialitățile din pește.

Dintre produsele pescărești cererea cea mai importantă este pentru specialități delicate (salate de icre, batog, lapți, etc.) urmată de conserve, semiconserve și alte sortimenten care sunt incluse fructele de mare (figura 5.3).

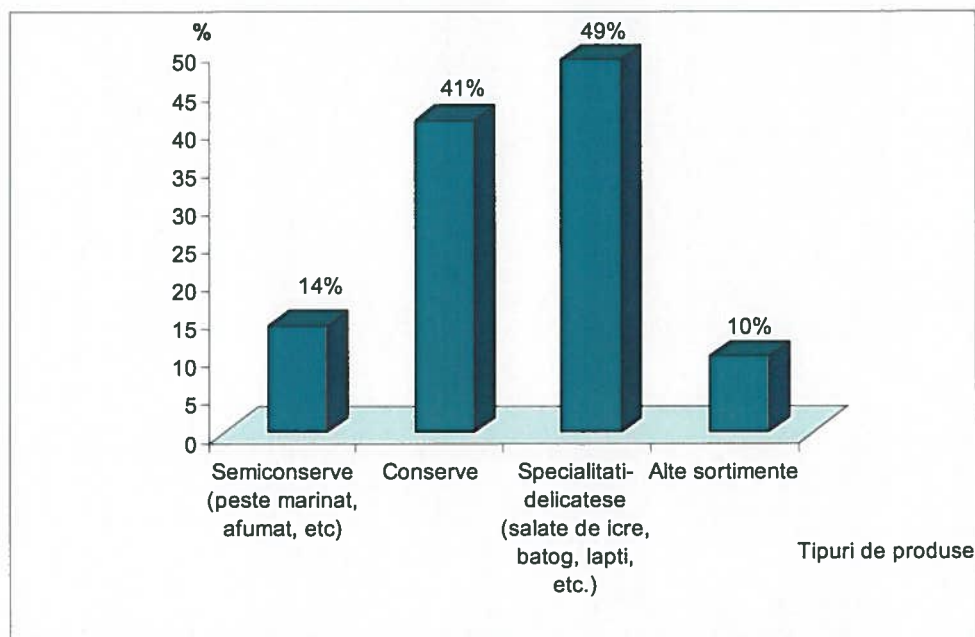

Figura 5.3. Cererea de sortimente din pește

Mai bine de o treime dintre respondenți au estimat cantitatea medie de pește proaspăt sau congelat pe care o achiziționează la o cumpărare ca fiind de 1-2 kg, puțin sub o treime achiziționând între 2,1 și 3 kg. Cantități mai mici de pește, de sub 1 kg fiind cumpărate în special de către persoanele singure.

Persoanele din mediul urban achiziționează mai puțin pește, la o cumpărare, decât persoanele din mediul rural. Acest fapt poate fi explicat de apropierea fizică de hipermarket-uri și magazinele specializate a celor din mediu urban. Adeseori persoanele din mediul rural sunt nevoite să ajungă în orașele proxime pentru a-și achiziționa produsele ce nu se găsesc în localitățile de reședință. De asemenea, o explicație suplimentară poate fi și numărul de membri pe gospodărie care în mediul rural este semnificativ mai mare comparativ cu mediul urban.

Persoanele cu studii peste medie au un comportament de cumpărare similar persoanelor din mediul urban, achiziționând la o cumpărare mai puțin pește decât persoanele cu studii sub medie.

De cele mai multe ori, oamenii cumpără pește în vrac (62%), iar dintre aceștia, bărbații achiziționează mai des pește neambalat, peștele ambalat fiind preferat mai mult de către femei.

Factori care influențează cererea de pește

Principalele motive pentru care românii consumă pește pare să fie „gustul” acestuia, apreciat mai mult de bărbați decât de femei. Pentru femei este mai importantă „recomandarea medicului” decât pentru bărbați.

O dată cu vârsta crește treptat consumul de pește după criteriul „dietă” și „recomandarea specialistului”.

Diferența semnificativă observată după variabila „venit” vizează motivul de consum „meniu echilibrat” ales în special de persoanele cu venituri de peste 2000 de lei.

Persoanele cu studii peste medie consumă pește în special din două motive: „dietă” și „meniu echilibrat”. Aceleași două motive sunt invocate mai mult de persoanele din mediul urban decât de către cele din mediul rural.

Aproximativ o treime dintre respondenți alocă pentru consumul lunar de pește o sumă cuprinsă între 30-50 de lei, această tendință observându-se în special în rândul femeilor, persoanelor din mediul rural și a celor cu venituri de sub 1000 de lei.

Cele mai importante criterii în achiziția peștelui sunt „prospețimea” și „gustul”, urmat de „mediul de proveniență” și „raportul calitate-preț” - apreciate, în medie, mai mult de persoanele din mediul urban și mai puțin de către cele din mediul rural. „Raportul calitate-preț” și „prezentarea” au o mai mare importanță pentru persoanele necăsătorite decât pentru cele căsătorite.

Persoanele cu „studii medii” și „studii peste medie” apreciază în special „mediul de proveniență” al peștelui consumat, respondenții cu „studii peste medie” acordând o atenție deosebită „compoziției” peștelui.

Românii preferă să consume carnea de pește gătită, 97% dintre respondenți alegând acest mod de preparare, în vreme ce preparatele de tip „la conservă”, „marinat” și „afumat” sunt preferate de respondenți într-o proporție variabilă între 17% și 12%.

Consumatorii de pește cumpără pește sau produse din pește în măsuri aproape egale atât din supermarket cât și din magazine specializate. O parte din respondenți preferă fie să-și pescuiască peștele, fie să-l cumpere direct de la un pescar. Procentul celor care cumpără pește sau produse din pește online este sub marja de eroare a studiului, în cazul nostru neînregistrând nici un consumator care cumpără pe această cale.

Cel mai consumat tip de pește în familie este cel proaspăt sau refrigerat (70%). Acest procent este foarte apropiat de cel al preferinței individuale pentru consum. Și celelalte categorii de pește consumate în familie se apropie ca procente de preferințele individuale pentru diversele tipuri de pește.

Principala caracteristică a unui produs pescăresc care definește calitatea este – în opinia consumatorilor – prospețimea. Această caracteristică este importantă pentru aproape 90% dintre consumatorii intervievați. Corelate caracterului de prospețime a unui pește se subscriu și aspectul general atrăgător, termenul de valabilitate sau mirosul specific.

Atunci când își exprimă opinia cu privire la caracteristicile peștelui, și consumatorii și non-consumatorii sunt de părere că peștele este „sănătos” (90%), „ușor de preparat” (63%), „ideal în diete” (48%), esențial pentru o „alimentație echilibrată” (37%) și „obligatoriu de consumat” (22%). La prima vedere poate părea surprinzător faptul că non-consumatorii apreciază astfel cu privire la consumul de pește. Trebuie avut în vedere faptul că în categoria non-consumatorilor sunt incluși și consumatorii ocazionali. De asemenea, trebuie avut în vedere și faptul că principalele două motive pentru care nu se consumă pește sunt „gustul” și „prețul”, două atribute importante în stabilirea cererii de produse pescărești.

În concluzie, putem aprecia că preocupările legate de dezvoltarea consumului de produse pescărești sunt strâns legate de cerința crescândă a consumatorilor de a avea o alimentație echilibrată, care să contribuie la menținerea și chiar îmbunătățirea stării de sănătate și, în egală măsură, la dezvoltarea sectorului pescăresc. Însă faptul că tinerii cu vârste cuprinse între 15 și 25 consumă pește și produse din pește în cantitatea cea mai mică trebuie să conducă la intensificarea preocupărilor în direcția dezvoltării mijloacelor de informare privind beneficiile pentru sănătate ale consumului de produse pescărești. Este, poate, și o consecință a faptului că în România au existat foarte puține studii, și acestea incomplete, care au explorat potențialul produselor piscicole pe piață în relație cu consumatorii sau relația

produse pescărești-sănătate. Înțelegerea atitudinilor, cunoștințelor și comportamentului consumatorilor este de importanță vitală pentru factorii de decizie în stabilirea politicilor alimentare, a legislației în domeniu și a direcțiilor de cercetare - dezvoltare din cadrul societății.

Oferta

Sectorul piscicol din România cuprinde activitățile de acvacultură, pescuit în ape naturale interioare și pescuit marin, precum și activitățile de procesare și marketing.

Acvacultura

Cea mai importantă activitate este reprezentată de acvacultura în ape dulci, urmată de pescuitul în ape interioare și pescuitul costier.

Conform datelor statistice FAO și ANPA, nivelul producției de pește realizate în România în perioada 2005 – 2013 din activitățile de acvacultură și pescuit în ape naturale interioare a înregistrat fluctuații, astfel că, în anul 2005 a fost de 13.337 tone, a înregistrat un maximum de 17.942 tone în 2008, după care, pe fondul crizei economice, a scăzut la circa 11.600 de tone în 2010 și 2011, în ultimii doi ani, 2012 și 2013, înregistrându-se un reviriment până spre 13.500 – 15.000 de tone. ,

Structura pe specii a producției piscicole provenită din acvacultură până în 2005 a fost dominată de ciprinide atât de origine indigenă, cât și de origine asiatică, reprezentând 85% din total, restul de 15% fiind reprezentat de păstrăv, șalău, știucă, biban, somn, sturionietc.

În perioada 2006 – 2013, această structură a producției piscicole s-a păstrat în mare măsură, tendința fiind ușor crescătoare către ciprinide care au reprezentat, în medie, 87%, restul de 13% fiind reprezentat de celelalte specii, dintre care cea mai importantă este păstrăvul.

Speciile care au predominat, în ultimii ani, în producțiile obținute sunt reprezentate de crap și complexul ciprinidelor asiatice, în proporție de peste 70% din totalul producției. În afara acestora, o pondere ridicată o mai au carasul și păstrăvul, de peste 10% din totalul producție. Celelalte specii prezente în producțiile realizate au reprezentat sub 5% din totalul producției.

Pescuitul comercial

Capturile de pește înregistrate în apele interioare în perioada 2005 – 2013 s-au situat la un nivel relativ constant. Cea mai mică producție s-a înregistrat în anul 2010 fiind de 2.457,1 tone, iar cea mai mare cantitate, 6.045 de tone, s-a înregistrat în anul 2006. În anul 2013 s-a înregistrat o producție de 3.094,3 de tone, cea mai ridicată din ultimii 3 ani.

Din analiza valorilor medii ale capturilor pe specii în perioada 2005 – 2013 rezultă că principalele specii capturate în apele interioare au fost următoarele: caras 41,2%, plătică 16,7%, babușcă 5,9%, crap 4,7%, șalău 4,4%, somn 4,2%, știucă 2,6%, scrumbie de Dunăre 8,4%. În total, speciile de pești răpitori au reprezentat 12,25% din captura medie a perioadei analizate.

În perioada 2008 – 2013, capturile înregistrate în apele marine, la Marea Neagră, au atins un minim de 230,9 tone în anul 2010 și un maxim de 1.663,02 tone în anul 2013, , acest lucru datorându-se în principal creșterii cererii pentru rapana care a reprezentat peste 50% din producția marină obținută. Practic, datorită creșterii cantităților extrase de rapana, ca urmare a cererii crescânde, capturile totale au înregistrat salturi spectaculoase.

Structura pe specii a capturii aferente anului 2013 a fost următoarea: șprotul (3,61 %), scrumbia de mare (0,80 %), calcanul (2,60 %), hamsia (6,67%), stavridul (1,56%), rapana (78,99%) și alte specii (5,77%).

Conform datelor ANPA, rezultă că speciile predominante în capturile înregistrate trecut la Marea Neagră au fost cele de mici dimensiuni: șprotul, hamsia, stavridul. Astfel, baza pescuitului până în anul 2011 a constituit-o șprotul, acesta fiind valorificat în special sub formă de "șprot sărat". Alte specii prezente în capturi, dar în cantități mai mici, au fost: chefalul, rechinul, calcanul și guvizii. Totodată, ca urmare a creșterii interesului pe piață pentru rapana, captura acesteia a crescut substanțial în ultimii ani.

În anul 2011, pentru prima dată, se înregistrează o captură record de rapana de 218 tone, circa 40,58 % din producția totală înregistrată de 537,2 tone. Din structura capturilor realizate în anul 2012 se observa o creștere spectaculoasă a capturii de rapana, până la 588 de tone reprezentând peste 70% din totalul producției marine. *Această evoluție spectaculoasă a*

rapanei a continuat și în 2013, când s-a obținut o cantitate de 1.314 de tone dintr-o producție totală de 1.663 tone, ceea ce reprezintă 79% din totalul producției.

În privința speciilor de cultură, în ofertă (acvacultură și pescuit comercial) ponderea cea mai ridicată au deținut-o ciprinidele asiatice și crapul cu 29,94% și, respectiv, 24,33%, după cum se observă în figura 5.4. Aceste specii sunt urmate de caras cu o pondere de 16,04% și păstrăv cu o pondere de 8,35%. Celelalte specii de pești au ponderi sub 3% din totalul ofertei. Din categoria "alte specii" ponderea cea mai importantă o are rapana cu 8,90% din producția internă.

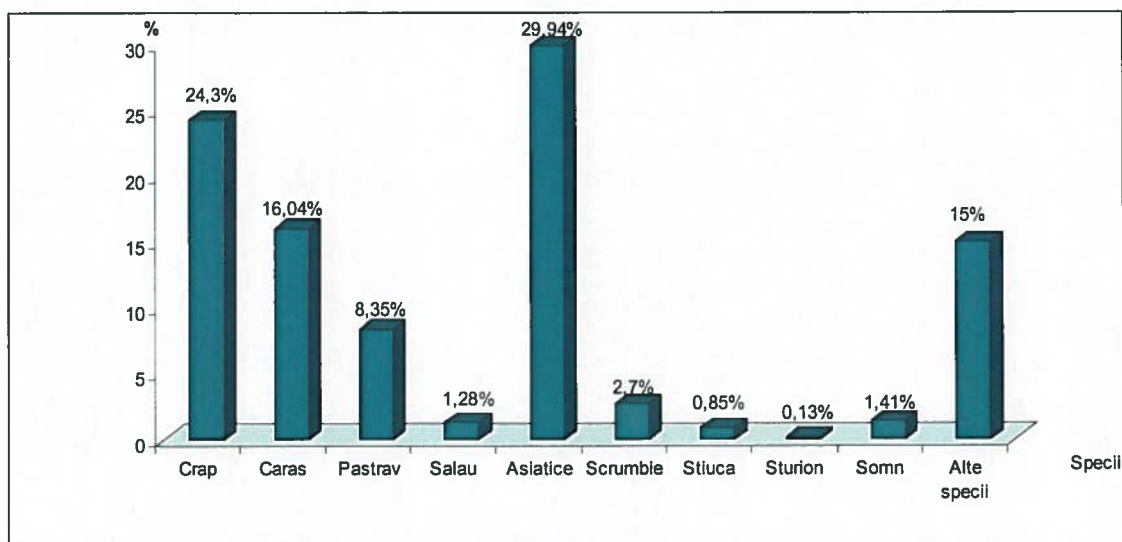

Figura 5.4. Oferta de pește din specii autohtone

Procesarea

În domeniul procesării numărul de unități economice (operatori) s-a redus drastic, respectiv cu 85% în anul 2013 față de 2008. Scăderea numărului unităților de prelucrare a produselor piscicole se datorează în special nerespectării condițiilor sanitare și de mediu impuse de normele comunitare. Totuși, datorită extinderii activității în unitățile cu activitate principală rămasă în funcțiune în anul 2013 s-a înregistrat o diminuare a numărului de personal cu doar 25% față de anul 2008.

Comerțul cu pește și produse din pește pe piața internă s-a realizat prin intermediul fermelor piscicole, fabrici de industrializare, importatori angroșiști și detailiști.

Peștele, ca materie primă, a fost prelucrat atât sub formă congelată, cât și sub formă refrigerată.

De asemenea, în ultimii 4-5 ani la nivelul fermelor de acvacultură se constată interesul pentru realizarea condiționării și procesării primare a producției înainte de punerea pe piață.

Unitățile de procesare prelucrează atât specii de pește indigene cât și specii oceanice.

Speciile de pești utilizați pentru procesare sunt: crap, cossaș, sânger/novac, plătică, caras, roșioară, știucă, somn, șalău, scrumbie, păstrăv, somn african, sturioni, rechin, somon, doradă regală, hering, chefal, cod, merlucius, șprot, macrou, pangasius, ton, stavrid, capelin.

Speciile indigene frecvent utilizate pentru prelucrare sunt ciprinidele (90% din cantitatea de pește local procesat), precum și șalăul, știuca, somnul, bibanul și păstrăvul.

Dintre speciile oceanice, cele mai utilizate pentru prelucrare au fost somonul, heringul, șprotul și macroul. O mare cantitate de somon importată provine din acvacultură.

Speciile menționate au fost prelucrate sub formă de pește decapitat, eviscerat, porționat, filetat, sărat, afumat, marinat și sub formă de salate.

S-a constatat că sortimentele de pește obținute în urma procesării au înregistrat o diversificare continuă (pastă pește, mici pescărești, crochete, carne dezosată, zacuscă de pește cu ciuperci, aperitiv pește cu castraveți, salată pescărească în sos tomat, papricaș pescăresc, zacuscă pescărească etc) iar forma de prezentare a fost îmbunătățită substanțial. Cele mai mari cantități de sortimente din pește și alte viețuitoare acvatice obținute în ultimii trei ani (2011-2013) sunt reprezentate de semiconserve în care sunt incluse produsele din pește afumat, marinat, sărat, urmate de specialități și delicatese formate din salate de icre, batog, lapți, etc, Oferta cea mai scăzută de produse pescărești a fost reprezentată de conserve (figura 5.5).

Analizând producția de conserve și semiconserve în perioada anilor 2005-2013, se observă o reducere a producției de conserve și semiconserve în anul 2006 la jumătate față de anul 2005, după care s-a înregistrat o creștere până în anul 2010. Ca urmare a scăderii puterii de cumpărare a consumatorilor s-a estimat că în anul 2011 sortimentele de pește obținute ca urmare a procesării au scăzut cu 33% față de anul 2010. Cu toate acestea, la nivelul anului

2013, cantitatea totală de conserve și semiconserve obținută reprezintă 94,5% din cea a anului 2005 și doar 46% față de producția anului 2010.

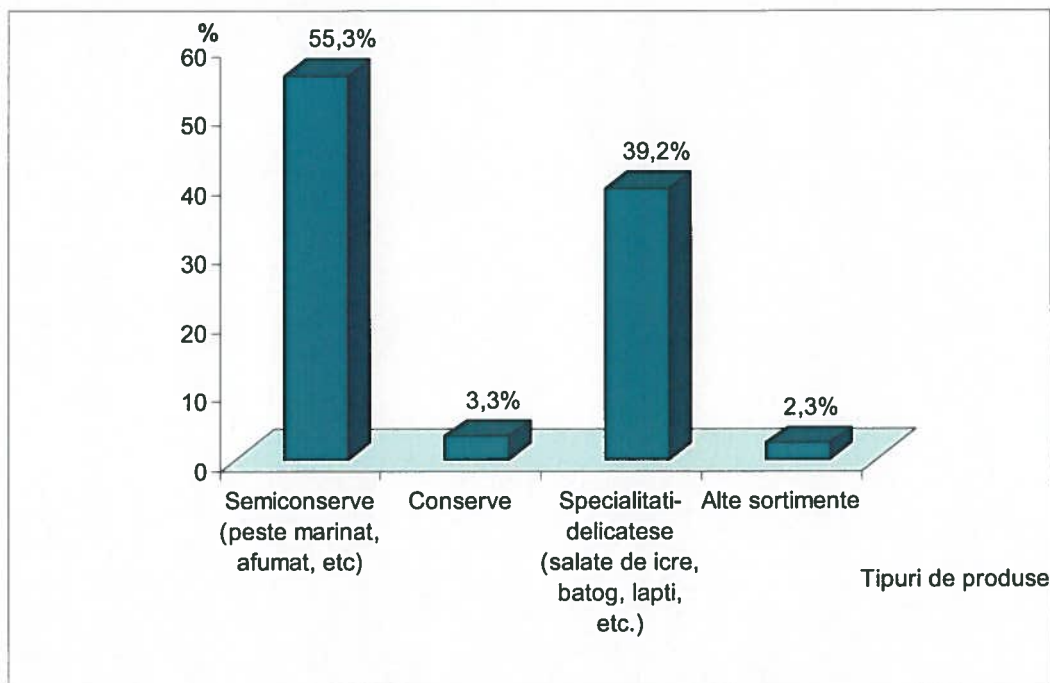

Figura 5.5. Oferta de produse pescărești provenite din activitatea de procesare

Comparând structura cererii exprimată de respondenții studiului de piață privind comportamentul față de consumul de pește și produse pescărești cu oferta procesatorilor, se constată că specialitățile și conservele au fost în preferința consumatorilor pe când oferta sectorului de procesare a peștelui a fost orientată spre obținerea de semiconserve în cantități mult mai mari față de conserve.

5.2.2 Analiza nevoilor producătorilor, procesatorilor și pescarilor profesioniști

Analiza nevoilor din sectorul pescăresc (acvacultură, pescuit și procesare) s-a realizat pe baza răspunsurilor primite, în urma transmiterii unor chestionare, de la actorii cheie și în urma unor întâlniri de tip focus grup cu aceștia. Actorii cheie, la nivel regional, implicați în sectorul de acvacultură și pescuit din România sunt reprezentați de:

- Producători / organizații de producători din acvacultură;
- Pescari profesioniști / asociații de pescari autorizate la pescuitul comercial;
- Procesatori.

Prin transmiterea acestor chestionare s-a încercat a se evidenția cât mai bine starea de fapt a întregului sector prin identificarea problemelor și a realităților, a nevoilor cu care se confruntă actorii în vederea transpunerii acestor nevoi în măsuri și direcții prioritare de dezvoltare în cadrul strategiei sectorului pentru perioada următoare. Astfel, pe baza răspunsurilor primite, în prima etapă s-a realizat o analiză SWOT a fiecărui sector în parte iar în cea de-a doua etapă, s-au identificat nevoile actorilor cheie.

5.2.2.1 Sectorul de acvacultură

Analiza nevoilor producătorilor din acvacultură s-a realizat pe baza răspunsurilor primite de la actorii intervievați (întrebările 9, 12, 13 și 14 din chestionarul destinat producătorilor), ce au vizat pe de-o parte o analiză SWOT pentru fiecare regiune de dezvoltare iar, pe de altă parte, necesitatea eficientizării activității de producție, a modului de utilizare a fondurilor alocate și a liniilor de acțiune/măsurile de intervenție a statului.

În continuare sunt prezentate nevoile actorilor implicați în acvacultură – producători – pentru fiecare regiune în parte, așa cum au reieșit acestea în urma completării chestionarelor.

REGIUNEA NORD-EST

În urma analizei răspunsurilor producătorilor intervievați în regiunea Nord – Est s-au identificat următoarele puncte tari și oportunități și puncte slabe și dificultăți:

Puncte forte și oportunități

- Producția realizată în condiții prietenoase cu mediul, bazată pe specii autohtone sau aclimatizate de peste 40 de ani.
- Utilizarea furajelor realizate pe plan local.
- Lanțul scurt de distribuție.
- Furnizarea de servicii de mediu asociate procesului tehnologic.
- Lacuri de acumulare ce furnizează apa gravitațional pentru amenajările piscicole din aval: pepiniere și crescătorii.

- Calitatea bună a apei și a produselor obținute.
- Cererea în creștere a produselor pescărești.

Puncte slabe și dificultăți

Puncte slabe:

- Putere de cumpărare redusă pe fondul cotei de TVA ridicată.
- Lipsa consultărilor cu fermierii sau cu organizații ale acestora în elaborarea legislației de mediu/ape, a planurilor de management pentru ariile protejate, etc.
- Lipsa de implicare eficientă a instituțiilor cu atribuții în constatarea și sancționarea furturilor de pește din exploatațiile piscicole sau ale comerțului ilegal cu pește (provenit din piscicultură sau pescuit comercial).
- Acces greoi la credite specifice producției.
- Lipsa unei campanii naționale care să încurajeze consumul de pește din acvacultura tradițională.
- Ignorarea totală a acvaculturii, ca ramură a agriculturii, în adaptarea formelor de sprijin care se dau în zootehnie sau în agricultură (acciză redusă la motorină, plăți de acva-mediu, plăți compensatorii pentru pagubele produse culturilor, etc).
- Lipsa unei forme contractuale stabile pe cel puțin 15 – 20 ani cu Administrația Națională a Apelor Române care să permită realizarea de proiecte și pentru lacuri de acumulare cu folosința piscicolă sau complex.

Dificultăți:

- Lipsa unei coerențe legislative.
- Lipsa unei abordări parteneriale din parte autorităților publice centrale responsabile de acvacultură.
- Birocrația excesivă și costurile asociate acesteia.
- Lipsa unui inventar al bunurilor în care se poate desfășoară acvacultura, indiferent de deținător (ANPA, ANAR, Consilii Locale, Consilii județene, Hidroelectrică, ANIF, etc).
- Neîndeplinirea de către Statul Român a obligațiilor de intabulare a terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole.
- Lipsa unor forme inteligente de susținere a activităților productive (ajutor de minimis sub forma subvenționării dobânzii la achiziția de furaje sau material de populare – larve și varal).
- Incertitudinea legată de aplicarea abuzivă a legilor fondului funciar.
- Evaziunea fiscală și lipsa de implicare a ANPA.
- Cota de TVA extrem de ridicată care conduce la scaderea consumului de pește și la evaziunea fiscală.
- Concurența neloială a producătorilor din pescuit comercial și chiar a unor deținători de amenajări piscicole (nelicențiați, neautorizați).
- Lipsa unei informatizări reale la nivelul ministerelor (finanțe, agricultură, mediu) care să permită schimbul de informații în timp real și acces la baze de date comune.
- Lipsa transparenței autorităților publice centrale care răspund de pescuit, acvacultură, fonduri europene, mediu.
- Lipsa unei consultări reale între autoritățile publice centrale care răspund de sectorul pescăresc (cu excepția DGP AMPOP), de mediu, de cadastru, de ape cu formele organizate ale producătorilor.

Nevoile identificate, la nivelul regiunii, pe cele trei paliere, eficientizarea activității de producție, propuneri privin modul de utilizare a fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului sunt prezentate în continuare.

NEVOI IDENTIFICATE

Eficiența activității de producție

- Investiții în utilaje și echipamente.
- Adoptarea unui cod de bune practici în acvacultură și asocierea respectării acestui cod cu o etichetă/logo/brand.

Dirijarea fondurilor alocate

- Fondurile ar trebui dirijate, cu precădere, către capacitățile de producție aflate în inventarul patrimoniului pescăresc. Înainte de a construi alte unități de acvacultură, trebuie repuse în funcțiune cele existente și abandonate.
- Fondurile trebuie alocate, cu precădere, exploatațiilor piscicole care comercializează cantități de peste 400-500 kg/ha. Sub această producție nu se poate numi acvacultură.
- Fondurile pentru tehnologii prietenoase cu mediul, în afara siturilor Natura 2000 și compensații pentru pierderi de venit în situri Natura 2000, trebuie să fie acordate în aceleași condiții ca mai sus, doar pentru cei ce fac acvacultură, care înseamnă creșterea peste capacitatea naturală a amenajării.
- Finanțarea unei campanii naționale pentru creșterea consumului de pește în care să fie implicate toate organizațiile sectorului pescăresc și institutele de cercetare de profil.
- Finanțarea institutelor de cercetare de profil pentru fundamentarea modului de acordare a compensațiilor pentru pagubele produse producțiilor din acvacultură sau fundamentarea stimulentei pentru aplicarea tehnologiilor care contribuie la protecția mediului, a habitatelor și a speciilor.
- În ceea ce privește asistența tehnică, aceasta trebuie direcționată pentru informatizarea și creșterea gradului de transparență și comunicare publică atât a DGP AMPOP cât și a ANPA.

Linii de acțiune/măsuri de intervenție a statului

LINII DE ACȚIUNE:

- Simplificarea, stabilitatea și coerența legislativă.
- Abordarea dialogului de tip partenerial cu organizațiile sectorului.
- Identificarea și aplicarea unor forme moderne de administrare a sectorului prin utilizarea

instrumentelor IT&C.

- Reducerea evaziunii fiscale și a poverii fiscale și parafiscale.
- Aplicarea tuturor metodelor, mijloacelor și formelor de sprijin pentru IMM-urile din domeniu, similar cu alte ramuri ale agriculturii.

MĂSURI:

- Realizarea inventarului capacităților în care se desfășoară sau se poate desfășura activitatea de acvacultură, indiferent de deținător (ANPA, ANAR, Cons. Loc., Cons. Jud., etc).
- Intabularea tuturor suprafețelor de teren pe care sunt amplasate amenajările piscicole.
- Reducerea evaziunii fiscale prin reducerea TVA pentru peștele viu și proaspăt.
- Eliminarea impozitului pe construcțiile speciale, în cazul acvaculturii, pentru deblocarea investițiilor (în condițiile actuale, fermierii sunt descurajați să investească în repararea digurilor).
- Simplificarea birocrăției și informatizarea sistemelor de obținere a licențelor, autorizațiilor, de depunere a cererilor de finanțare.
- Realizarea interconectivității bazelor de date de la Ministerul de Finanțe, Registrul Comerțului, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Garda Națională de Mediu, ANSVSA, ANCPI, ANAR cu DGP AMPOP și ANPA.
- Realizarea unui document unic care să conțină condițiile de autorizare din punct de vedere al protecției apelor, protecției mediului, sanitar-veterinar și acvacol, numit autorizație integrată pentru acvacultură, care să fie valabilă pentru capacitatea de producție specificată pe durată de minim 25 de ani.
- Utilizarea eficientă a sumei alocate ca ajutor de minimis prin subvenționarea dobânzii la creditele pentru achiziția de furaje și material de populare (larve, alevini și puiet de o vară/un an).
- Susținerea plăților la suprafață pentru fermierii care din resurse proprii hrănesc speciile de faună protejată, aplicabile în rețeaua Natura2000 și în afara acesteia, pentru realizarea unor obiective de mediu, plăți corelate cu nivelul producției vândute către piață.
- Reducerea numărului de documente anexate unei cereri de finanțare sau cereri de plată prin identificarea unor documente cheie.

REGIUNEA SUD-EST

În urma analizei răspunsurilor producătorilor intervievați în regiunea Sud – Est s-au identificat următoarele puncte tari și oportunități și puncte slabe și dificultăți:

Puncte forte și oportunități

Puncte forte:

- Forța de muncă calificată.
- Calitatea produsului, care asigură notorietatea în cadrul supermarketurilor și hipermarketurilor din zonă și adiacent zonei de interes.
- Capacitate mare de producție.
- Aplicarea facilă a tehnologiilor de reproducere a crapului și a ciprinidelor asiatice.
- Posibilitatea practicării unei avaculturi ecologice și certificarea creșterii în regim ecologic a peștelui datorită amplasamentului și tehnologiilor aplicate.
- Poziția geografică care asigură accesul facil fie la zone cu potențial turistic, fie la căi de transport pentru aprovizionare și desfacerea producției marfă către localități cu o populație mai numeroasă.

Oportunități:

- Diversificarea producției prin introducerea de noi specii.
- Menținerea calității produsului sub forma peștelui viu sau proaspăt, refrigerat, aspect impus de obișnuința românilor de a consuma astfel peștele de apă dulce.
- Orientarea inevitabilă, în timp, a consumatorilor către produsele obținute prin acvacultură în paralel cu responsabilizarea opiniei publice privind reducerea efectivelor piscicole din apele naturale.
- Accesul la fondurile europene prin depunerea de proiecte.
- Completarea fluxului tehnologic aplicat în cadrul fermelor piscicole prin activități de: procesare primară a peștelui și comercializarea lui în unități proprii, pescuit sportiv etc..
- Dezvoltarea infrastructurii actuale prin reabilitare și retehnologizare.
- Cererea crescută de material biologic de populare deoarece majoritatea fermelor din zonă sunt amenajări piscicole profilate pe segmentul de creștere.

Puncte slabe și dificultăți

Puncte slabe:

- Calitatea slabă a sursei de apă.
- Grad ridicat de uzură al construcțiilor hidrotehnice speciale: diguri (predispoziție la eroziune), canale, stăvilare și alte instalații de alimentare – evacuare apă, precum și deprecierea căilor de acces în ferme.
- Insuficiența dotărilor în ceea ce privește activitatea de acvacultură și de procesare primară a peștelui.
- Posibilitățile reduse de prevenire a pierderilor, datorită nivelului Dunării.
- Expunerea la atacurile păsărilor ihtiofage.
- Perimetre greu de supravegheat din cauza suprafețelor mari, precum și a zonelor greu accesibile: curți, proprietăți private.
- Lipsa capitalului circulant în desfășurarea activităților curente în ferme și lipsa fondurilor pentru investiții.

Dificultăți:

- Lipsa apei în perioade de secetă.
- Dependența de fenomenele naturii (inundații, îngheț - iarna și daune prin asfixia peștilor - primăvara).
- Costuri de producție ridicate datorită cheltuielilor mari cu utilitățile, costurile mari la pomparea și repomparea apei, taxe foarte mari pe construcțiile speciale, etc. Concurența neloială cu pescarii care pescuiesc în bazinele piscicole naturale și care nu au costuri de producție similare;
- Birocrație excesivă și transparență redusă în accesarea fondurilor europene; scăderea puterii de cumpărare în rândul populației.
- Lipsa unei politici coerente, complementare atât pentru acvacultură cât și pentru mediu;
- Comunicarea formală și informală la un nivel insuficient și, de asemenea, inegal repartizată între diferitele autorități și producători.

Nevoile identificate, la nivelul regiunii, pe cele trei paliere, eficientizarea activității de producție, propuneri privin modul de utilizare a fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului sunt prezentate mai jos.

NEVOI IDENTIFICATE

Eficiența activității de producție

- Investiții în reabilitarea, modernizarea, re tehnologizarea și dezvoltarea procesului de producție din cadrul amenajărilor piscicole.
- Implementarea standardelor de calitate pentru peștele de consum livrat în stare vie, în special în cazul aplicării unor tehnologii ecologice, și specificarea, pe documentele de însoțire, a originii peștelui (producție internă sau din import) la livrare.
- Susținerea organizată, la nivel național, a unei campanii media de promovare a beneficiilor consumului de pește indigen, iar la nivel local asocierea brandurilor zonale cu calitatea peștelui de consum obținut din acvacultură (mai ales pentru tehnologia aplicată ecologic).
- Etichetarea corespunzătoare a produselor și subproduselor de pește procesate și menționarea provenienței materialului piscicol (import sau producție internă).

Dirijarea fondurilor alocate

- Reabilitarea fermelor piscicole actuale prin re tehnologizare și modernizarea infrastructurii.
- Susținerea financiară a amenajărilor piscicole incluse în rețeaua Natura 2000.
- Realizarea unor baze de reproducere pentru pești cu nuclee valoroase din punct de vedere genetic, atât pentru speciile tradiționale, cât și pentru specii noi, care să asigure producerea materialului biologic pentru popularea crescătoriilor (icre embrionate, larve, puiet).
- Susținerea activităților suport de ameliorare a speciilor autohtone, de introducere a unor specii noi în acvacultura românească, precum și a tehnologiilor alternative (e.g. acvacultura ecologică).
- Dezvoltarea capacității de procesare și comercializarea peștelui produs, concomitent cu

promovarea consumului de pește de apă dulce autohton.

- Acordarea de subvenții pentru scăderea costului de producție.

Linii de acțiune/măsuri de intervenție a statului

- Acordarea de facilități fiscale/subvenții financiare, similare zootehniei și agriculturii, pentru activitatea de acvacultură (e.g. subvenționarea alimentării cu apă, energie electrică de pompare și a producției de puiet, scutirea de taxe și accize a combustibililor fosili utilizați în acvacultură, reducerea TVA de la 24% la 9%, subvenționarea la hectarul de teren sub luciul de apă, anularea taxei pe stâlp, a impozitului pe construcțiile speciale).
- Eficientizarea fluxului informațional către producători privind instrumentele financiare disponibile prin diferitele programe naționale și europene astfel încât accesarea fondurilor să fie realizată în timp util.
- Stimularea activității de cercetare în domeniul acvaculturii.
- Întărirea capacității instituționale, în ceea ce privește activitatea de inspecție și control.

REGIUNEA SUD

În urma analizei răspunsurilor producătorilor intervievați în regiunea Sud s-au identificat următoarele puncte tari și oportunități și puncte slabe și dificultăți:

Puncte forte și oportunități

- Capacități mari de producție și diversitatea speciilor.
- Calitatea peștelui produs.
- Genoteca de pești de apă dulce a României, care oferă posibilitatea obținerii materialului de populare.
- Amplasarea punctelor de desfacere a anumitor specii de pești (în special păstrăv) în zone de interes turistic.
- Cererea mare de pește pe piața autohtonă.
- Rețeaua hidrografică densă și relativ uniform distribuită.
- Specii autohtone valoroase din punct de vedere nutritiv și comercial, pentru care există tradiție în consum.

- Instituții de cercetare care pot asigura suportul tehnologic și informațional.
- Forța de muncă calificată.

Puncte slabe și dificultăți

- Prețul mare la energia electrică și probleme în furnizarea cu apa tehnologică.
- Lipsa utilajelor, echipamentelor și tehnologiilor avansate, care să asigure o productivitate și o rentabilitate ridicată.
- Prezența în zonele de producție a unui număr mare de păsări ihtiofage ocrotite.
- Slaba organizare a pieței de pește.
- Prețul ridicat al furajelor de calitate superioară.
- Desfacerea producției în condiții de profitabilitate.
- Paza materialului piscicol.
- Concurența neloială apărută ca urmare a evaziunii fiscale ridicată în acest sector.
- Nivelul ridicat al fiscalității.
- Slaba finanțare a sectorului de cercetare în domeniul acvaculturii.

Nevoile identificate, la nivelul regiunii, pe cele trei paliere, eficientizarea activității de producție, propuneri privin modul de utilizare a fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului sunt prezentate mai jos.

NEVOI IDENTIFICATE

Eficiența activității de producție

- Realizarea de investiții în vederea re tehnologizării și eficientizării activității de producție.
- Implementarea standardelor de calitate a produselor obținute.
- Promovarea consumului de pește și a produselor de pește.
- Etichetarea corespunzătoare a produselor din pește, cu mențiunea provenienței materialului piscicol.
- Susținerea financiară a cercetării în sectorul piscicol: realizarea unor rețete eficiente de furajare, dezvoltarea de specialiști ihtopatologi, realizarea de laboratoare acreditate pentru controlul calității apei.
- Eliminarea concurenței neloiale.

Dirijarea fondurilor alocate

- Susținerea re tehnologizării fermelor piscicole existente și construcția de noi ferme piscicole.
- Realizarea de capacități de stocare și procesare.
- Compensații ca urmare a acțiunii păsărilor ihtiofage ocrotite.
- Realizarea bursei de pește.

Linii de acțiune/măsuri de intervenție a statului

- Promovarea acvaculturii competitive, sustenabile și eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor.
- Stimularea consumului de pește, prin reducerea TVA-ului la produsele pescărești.
- Acordarea de facilități fiscale pentru producătorii de material de populare (taxare inversă la TVA), pentru alimentarea cu apă tehnologică și pentru motorină.
- Combaterea evaziunii fiscale din sectorul pescăresc.

REGIUNEA SUD-VEST

În urma analizei răspunsurilor producătorilor intervievați în regiunea Sud - Vest s-au identificat următoarele puncte tari și oportunități și puncte slabe și dificultăți:

Puncte forte și oportunități

- Existența surselor de alimentare cu apă.
- Controlul fazelor tehnologice.
- Piața mare de desfacere.

Puncte slabe și dificultăți

- Concurența neoială datorită vânzării peștelui, din bunurile naturale, fără acte.
- Costurile ridicate privind paza și protecția fermei piscicole și a efectivului piscicol.

Nevoile identificate, la nivelul regiunii, pe cele trei paliere, eficientizarea activității de producție, propuneri privin modul de utilizare a fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului sunt prezentate mai jos.

NEVOI IDENTIFICATE
Eficiența activității de producție
<ul style="list-style-type: none"> • Investiții în re tehnologizarea fermelor piscicole.
Dirijarea fondurilor alocate
<ul style="list-style-type: none"> • Limitarea plafonului maxim de finanțare astfel încât să poată beneficia de fonduri un număr cât mai ridicat de ferme piscicole.
Linii de acțiune/măsuri de intervenție a statului
<ul style="list-style-type: none"> • Condiții de obținere a fondurilor pentru investiții, mai flexibile. • Facilități fiscale care să asigure competitivitatea unităților în raport cu vecinii noștri, în special Ungaria și Bulgaria, prezenți pe piața din România.

REGIUNEA VEST

În urma analizei răspunsurilor producătorilor intervievați în regiunea Vest s-au identificat următoarele puncte tari și oportunități și puncte slabe și dificultăți:

<i>Puncte forte și oportunități</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Calitatea peștelui produs. • Potențial ridicat de exploatare, de creștere a producției. • Creșterea consumului de pește.
<i>Puncte slabe și dificultăți</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Vechimea și slaba modernizare a amenajărilor piscicole. • Inexistența unei asociații care să reprezinte interesele comune ale sectorului. • Piață de desfacere slab organizată. • Precaritatea ori inexistența mijloacelor de sprijin ori intervenție din partea Statului Român.

- Surse de alimentare cu apă limitate.
- Plata apei tehnologice utilizate în procesul de producție.

Nevoile identificate, la nivelul regiunii, pe cele trei paliere, eficientizarea activității de producție, propuneri privin modul de utilizare a fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului sunt prezentate mai jos.

NEVOI IDENTIFICATE

Eficiența activității de producție

- Investiții în reabilitarea, modernizarea și retehnologizarea amenajărilor piscicole.
- Dezvoltarea pepinierelor pentru asigurarea materialului de populare la prețuri accesibile și de calitate.

Dirijarea fondurilor alocate

- În cazul amenajărilor piscicole existente, alocarea să se realizeze în funcție de capacitatea de producție și posibilitatea de dezvoltare a fiecărei amenajări piscicole, pe baza normativelor tehnologice.

Linii de acțiune/măsuri de intervenție a statului

- Acordarea de subvenții pe hectar, la terenul exploatat în regim piscicol; pentru producția de pește; pentru alimentarea/evacuarea apei tehnologice; pentru combustibilul utilizat în activitatea piscicolă; pentru pierderile provocate de către păsări.
- Îmbunătățirea sistemului de control și inspecție, în special în cazul peștelui importat.

REGIUNEA NORD-VEST

În urma analizei răspunsurilor producătorilor intervievați în regiunea Nord – Vest s-au identificat următoarele puncte tari și oportunități și puncte slabe și dificultăți:

Puncte forte și oportunități

- Calitatea peștelui produs.
- Amplasarea punctelor de desfacere în zone de interes turistic.
- Cererea mare de pește pe piața autohtonă.
- Capacități importante de producție.
- Dorința de dezvoltare complexă a activității și creare de valoare adăugată prin intermediul altor activități (pescuit recreativ sportiv, campare, cazare în spații rustice/cabanute).
- Instituții de cercetare care pot asigura suportul tehnologic și informațional.

Puncte slabe și dificultăți

- Prețul mare la energia electrică și probleme în furnizarea apei tehnologice.
- Lipsa subvențiilor la furaj precum în alte țări, ceea ce generează o concurență neloială pentru producătorii din zona de graniță.
- Slaba organizare a pieței de pește.
- Prețul ridicat al furajelor de calitate superioară.
- Desfacerea producției în condiții de profitabilitate.
- Paza materialului piscicol.
- Lipsa personalului calificat.

Nevoile identificate, la nivelul regiunii, pe cele trei paliere, eficientizarea activității de producție, propuneri privin modul de utilizare a fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului sunt prezentate mai jos.

NEVOI IDENTIFICATE

Eficiența activității de producție

- Necesitatea trecerii de la creșterea extensivă la creșterea intensivă sau semi-intensivă.
- Investiții în utilaje și echipamente necesare desfășurării procesului tehnologic.
- Informații complete și asistență din partea unor instituții cu experiență în domeniu.
- Crearea laboratoarelor proprii de analiză.
- Crearea unei linii de procesare primară.

- Calificarea personalului.

Dirijarea fondurilor alocate

- Elaborarea și crearea unui program național și stabilirea unor priorități absolute pentru acvacultura din România pentru sprijinirea fermierilor în revitalizarea fermelor piscicole create până în anul 1989.
- Alocarea egală a fondurilor în cele 8 Euroregiuni și județe în funcție de potențialul de absorbție al fiecărei zone.
- Alocarea de fonduri pentru realizarea activităților de intabulare a suprafețelor deținute.
- Sprijin financiar, alocare de subvenții în scopul creerii asociațiilor piscicole, pentru pierderile suferite de fermele situate în ariile protejate, pentru furaje, etc.
- Alocarea de fonduri pentru activități de cercetare privind ameliorarea speciilor existente, pentru dotarea laboratoarelor proprii în fermele piscicole, pentru achiziționare de utilaje necesare pescuitului, procesării și transportului.
- Finanțarea integrală, 100%, a activităților pentru programele de reabilitare a amenajărilor existente, re tehnologizare, crearea de noi capacități etc., cu recuperarea a 50% din valoarea finanțării în următorii 5 ani de la darea în folosință sub directă îndrumare, coordonare și control a unui specialist/inspector aparținând entității guvernamentale special create și desemnat de către aceasta.

Linii de acțiune/măsuri de intervenție a statului

- Organizarea unui forum/organizații cu membri profesioniști ai sectorului, cu experiență și interes real de dezvoltare a acvaculturii.
- Inventarierea de urgență a terenurilor și zonelor care ar putea deveni sau redeveni productive pentru activitatea de acvacultură.
- Efectuarea măsurătorilor topografice și intabularea gratuită a terenurilor cu destinație piscicolă și a zonelor riverane cu folosință în zona piscicolă.
- Asistență la cerere prin institutele de cercetare, organizarea de cursuri și specializări la toate nivelurile și gradele celor implicați în domeniul acvaculturii.
- Organizarea de conferințe periodice de informare, clarificare și transmitere de informații în domeniul activităților de acvacultură cu participarea de personalități în domeniu.

- Reducerea TVA-ului (la carnea de pește, la furaje, etc.).
- Sprijinirea procesatorilor de pește pentru acoperirea tuturor zonelor geografice.
- Sprijinirea financiară și finanțarea cercetării în domeniul acvaculturii.

REGIUNEA CENTRU

În urma analizei răspunsurilor producătorilor intervievați în regiunea Centru s-au identificat următoarele puncte tari și oportunități și puncte slabe și dificultăți:

Puncte forte și oportunități

Puncte forte:

- Capacitate de producție.
- Sursa de apă nepoluată, ciclul de producție scurt până la obținerea peștelui de consum, (8-12 luni), cazul păstrăvului.
- Producția de larve și puiet predezvoltat obținut prin încrucișări controlate și furajat cu furaje extrudate de bună calitate.
- Orientarea spre specii cu perspective comerciale bune.
- Calitatea materialului piscicol, prospețimea la livrare, continuitatea desfacerii în urma politicii comerciale de livrare numai în micro-zonă.
- Integrarea serviciilor de agroturism în cadrul fermelor de producție precum și a pescuitului sportiv ca modalitate de desfacere a materialului piscicol și creare de valoare adăugată.
- Amplasarea punctelor de desfacere a anumitor specii de pești (în special păstrăv) în zone de interes turistic.

Oportunități:

- Solicitare crescută a pieții pentru pește.
- Obținerea peștelui BIO + Segmentul Fresh.
- Fondurile europene.
- Oportunitățile legate de producerea peștelui afumat.
- Modernizarea fermelor prin dotarea cu echipamente performante.

- Asigurarea materialului de populare către micii producători și deținătorii de cursuri de apă și bălți naturale.

Puncte slabe și dificultăți

Puncte slabe:

- Situația incertă a terenurilor de sub luciul de apă din punct de vedere al proprietății.
- Introducerea societăților în rețeaua Natura 2000 și obligarea acestora la respectarea unui Plan de management și a unui Regulament care scot fermele din sfera de competitivitate fără să li se acorde despăgubiri pentru restricțiile impuse.
- Costul furajului ridicat.
- Lipsa apei în vreme de secetă și în perioada de iarnă, după formarea podului de gheață.
- Asistența relativ slabă în zonă, pe linie sanitar-veterinară.
- Tradiția unui consum redus de pește în zonă.
- Aclimatizarea sturionilor la caracteristicile fizice ale apei de munte.
- Presiunea prețului peștelui din „piața neagră” și din comerțul extern.

Nevoile identificate, la nivelul regiunii, pe cele trei paliere, eficientizarea activității de producție, propuneri privin modul de utilizare a fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului sunt prezentate mai jos.

NEVOI IDENTIFICATE

Eficiența activității de producție

- Realizarea de investiții în vederea re tehnologizării activității de producție.
- Investiții în realizarea de depozite frig și capacități de procesare precum și în realizarea unui laborator de investigații ihtiopatologice care să acorde asistență în prevenția și tratamentul unor îmbolnăviri.
- Înființarea în cadrul filialelor teritoriale ale inspectoratelor piscicole a unor posturi de consiliere tehnologică și sanitar-veterinară a celor din producția piscicolă.
- Implementare standardelor de calitate a produselor obținute.
- Necesitatea unui sistem unitar, simplificat și ușor de întocmit, de evidențiere a

trasabilității.

- Etichetarea corespunzătoare a produselor din pește, necesitatea evidențierii mai precise a zonei geografice de proveniență a produsului.
- Promovarea consumului de pește și a produselor de pește.
- Forță de muncă calificată.

Dirijarea fondurilor alocate

- Derularea de proiecte de cercetare cu aplicabilitate directă în producție.
- Susținerea re tehnologizării și creșterii capacității de producție a fermelor, implementarea sistemelor recirculante și a unităților de condiționare a apei tehnologice.
- Investiții pentru înființarea de fabrici de furaje și de puncte de desfacere a materialului piscicol proprii.
- Modernizarea unităților în scopul creșterii valorii adăugate a produsului, secții de procesare.
- Promovarea produsului.

Linii de acțiune/măsuri de intervenție a statului

- Clarificarea situației legislative privind situația terenurilor de sub luciul de apă.
- Implementarea unui sistem de control și inspecție eficient.
- Facilități fiscale pentru producătorii de material de populare și reducerea valorii TVA la produsele de acvacultură.
- Facilități financiare pentru apa tehnologică, electricitate, furaje și pentru motorină.
- Realizarea prin mass-media a educării populației din țara noastră cu privire la necesitatea consumării sistematice a produselor piscicole conform recomandărilor specialiștilor din sănătate.
- Ușurarea acordării de credite.

REGIUNEA BUCUREȘTI - ILFOV

În urma analizei răspunsurilor producătorilor intervievați în regiunea București - Ilfov s-au identificat următoarele puncte tari și oportunități și puncte slabe și dificultăți:

Puncte forte și oportunități

- Amplasarea unității de producție în apropierea de Mun. București.
- Drumuri de acces.
- Capacitate de producție.

Puncte slabe și dificultăți

- Lipsa resurselor financiare și imposibilitatea de a accesa credite.
- Cheltuieli ridicate, generate de obligațiile prevăzute de actele normative privind gospodărirea apelor și funcționarea în siguranță a barajelor (expertize tehnice periodice, taxe de autorizare foarte mari, construcții hidrotehnice foarte costisitoare, obligatorii pentru punerea în siguranță a barajelor).
- Calitatea apei necorespunzătoare.
- Neglijarea activităților de cercetare dezvoltare în ultimii 10 ani.
- Lipsa personalului calificat.

Nevoile identificate, la nivelul regiunii, pe cele trei paliere, eficientizarea activității de producție, propuneri privin modul de utilizare a fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului sunt prezentate mai jos.

NEVOI IDENTIFICATE

Eficiența activității de producție

- Necesitatea unor persoane care să fie în măsură să identifice problemele în domeniul trasabilității.
- Lipsa mijloacelor și materialelor de informare din domeniu.
- Etichetarea corectă a produselor pescărești.

Dirijarea fondurilor alocate

- Proiecte privind reabilitarea și modernizarea amenajărilor piscicole existente.
- Parteneriate cu cercetarea în vederea obținerii de tehnologii cu performanțe de creștere superioare.
- Proiecte pilot în cadrul cărora să se testeze la nivel macro noile tehnologii identificate a fi

generatoare de profituri superioare celor existente.

- Investiții în acvacultură pentru producerea de specii identificate a avea potențial bun pentru piață (prețuri accesibile, productivitate bună, etc.) și care să substituie speciile de pești care se importă în pondere foarte mare.
- Dezvoltarea de unităților de procesare.

Linii de acțiune/măsuri de intervenție a statului

- Sprijinirea agenților economici din sectorul pescăresc pentru obținerea de credite bancare.
- Subvenționarea activităților productive din acvacultură – precum introducerea sau extinderea în cultură a unor specii noi și promovarea pe piață.
- Reducerea taxelor și impozitelor.
- Alocarea de subvenții pentru produsele din acvacultură pe tot lanțul pornind de la subvenții pentru icre embrionate, puietul necesar populării unităților de acvacultură, pentru valorificarea peștelui de consum aplicate la kg pește vândut și pe specii, pentru procesatorii de pește provenit din producția internă. Aceste subvenții trebuie să fie la nivelul celor de care beneficiază producătorii din U.E. și alte state din Europa.
- Eligibilitatea contravalorii puietului de pește, necesar pentru prima populare în cadrul proiectelor finanțate prin POP.
- Acordarea unui avans de 40%, pentru sesiunea următoare de finanțare 2014 – 2020, la toate tipurile de proiecte în vederea creșterii gradului de absorbție a fondurilor, fără a se solicita acea scrisoare de garanție ci doar cesionarea tuturor drepturilor de proprietate asupra bunurilor achiziționate în cadrul proiectului în favoarea Ministerului Agriculturii, până la finalizarea investiției și realizarea justificării avansului primit.
- Înființarea unei unități de învățământ mediu pentru instruirea și formarea muncitorilor piscicoli calificați pentru activitatea de acvacultură pe de o parte și pentru partea de procesare a peștelui pe de alta parte.
- Propunem reducerea TVA pentru produsele de acvacultură de la 24% la 5%, similar altor state din U.E. cu care suntem în raport de concurență.

5.2.2.2 Sectorul de pescuit

REGIUNEA NORD-EST

Activitatea pescarilor profesioniști din Regiunea I – NE se desfășoară în zona de pescuit reprezentată de barajul Stânca – Costești amplasat pe râul Prut, iar speciile prezente în capturi sunt reprezentate de somn, șalău, plătică, biban, caras, crap, avat, novac, roșioară, babușcă.

În urma analizei răspunsurilor pescarilor profesioniști intervievați în regiunea Nord – Est s-au identificat următoarele puncte tari și oportunități și puncte slabe și dificultăți:

Puncte forte și oportunități

- Activitate tradițională care asigură exploatarea sustenabilă a stocurilor de pești.

Puncte slabe și dificultăți

Puncte slabe:

- Lipsa dotărilor pe mal, în zona toanelor de pescuit, prin care să se faciliteze debarcarea materialului piscicol capturat (puncte de debarcare, centre de primă vânzare);
- Lipsa dotărilor tehnice specifice activității de pescuit comercial (motoare, sonare, plase);
- Lipsa de organizare a sectorului pescăresc;
- Lipsa unei legislații coerente și stabile;

Dificultăți:

- Braconajul;
- Imposibilitatea de a crește valoarea comercială a materialului piscicol capturat în zona de pescuit;
- Birocrația și costurile asociate acesteia;
- Putere mică de cumpărare ;
- Dificultatea accesării fondurilor europene;
- Dificultăți în comercializarea speciilor de pești: roșioară și babușcă.

Nevoile identificate, la nivelul regiunii, pe cele trei paliere, eficientizarea activității de producție, propuneri privin modul de utilizare a fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului sunt prezentate mai jos.

NEVOI IDENTIFICATE
Eficiența activității de producție
<ul style="list-style-type: none"> • Dotare cu bărci de pescuit cu motoare și accesorii de tipul sonarelor; • Necesitatea unui centru de primă vânzare; • Necesitatea realizării unui logo/brand cu care să se identifice zona de pescuit.
Dirijarea fondurilor alocate
<ul style="list-style-type: none"> • Direcționarea fondurilor să fie preponderentă către dotarea cu ambarcațiuni, motoare, echipamente la bordul ambarcațiunii.
Linii de acțiune/măsuri de intervenție a statului
<ul style="list-style-type: none"> • Acordarea de subvenții în prohibiție, iarna sau pe perioade mai lungi și în cazul opririi pescuitului în vederea refacerii stocurilor; • Asigurarea cofinanțării, acordarea de avansuri, dobânzi reduse în cazul fondurilor alocate sectorului.

REGIUNEA SUD - EST

Pescuitul comercial în apele interioare se desfășoară în bazinele acvatice naturale care constituie domeniul public național: Dunăre, Delta Dunării și complexul lagunar Razim-Sinoie – ultimele două fiind cuprinse în Rezervația Biosferei Delta Dunării. Cele mai importante zone de pescuit în ape interioare în scop comercial sunt Rezervația Biosferei Delta Dunării și fluviul Dunărea.

Pescuitul în ape interioare este o activitate tradițională în care se folosesc unelte de pescuit fixe sau mobile și ambarcațiuni de pescuit mici, construite în general din lemn. În apele interioare nu se practică pescuitul de captură mecanizat.

Dintre pescarii profesioniști din zona 2 SUD - EST au răspuns la chestionar asociații de pescari la Marea Neagră, de pe fluviul Dunărea și din Delta Dunării.

În urma centralizării chestionarelor destinate producătorilor din sectorul de pescuit prezenți în zona SUD - EST, care au acceptat participarea la studiul de piață, au reieșit următoarele concluzii:

Puncte forte și oportunități

•În cazul pescarilor costieri

- Istoric;
- Logistică;
- Specialiști;
- Cerere de pește marin pe piață.

•În cazul pescarilor din apele continentale

- Cunoașterea problemelor cu care se confruntă pescarii;
- Intermedierea cu instituțiile care au legătură cu activitatea de pescuit comercial;
- Gradul de reprezentativitate a pescarilor (prin asociații, care asigură unitate persoanelor implicate);
- Numărul mare de pescari și ambarcațiuni;
- Existența punctelor de debarcare și centrelor de primă vânzare;
- Dezvoltarea turismului pescăresc în zona Deltei;
- Atragerea de fonduri europene.

Puncte slabe și dificultăți

Puncte slabe și dificultățile identificate de pescarii costieri :

- Lipsa capacități de pescuit (KW);
- Lipsa flotei de pescuit conform normelor U.E.;
- Lipsa infrastructurii de pescuit (puncte de debarcare în porturi maritime, adăposturi pescărești, unități de procesare);
- Logistica învechită;
- Lipsa de corelare a legislației naționale cu cea a U.E. pentru compensațiile financiare oferite pescarilor în perioadele defavorabile;

- Lipsa facilităților financiare (subvenții motorină, reducerea TVA-ului)

• Interzicerea de către autorități a plaselor monofilament (restricție problemă deoarece nu avem legislație națională corelată cu legislația U.E. Bulgarii au voie să pescuiască cu monofilament peste 12 mile marine în apele românești, conform normelor U.E., pe când vasele românești nu au voie, conform legislației românești). Autoritățile nu s-au implicat la momentul oportun pentru reglementarea acestui aspect;

- Dificultăți în comercializarea bacaliarului;

• Dificultăți în constituirea veniturilor și asigurarea existenței în perioadele cu condiții meteorologice nefavorabile ce nu permit practicarea pescuitului sau în condițiile scăderii salinității când capturile sunt mici.

Puncte slabe și dificultățile identificate de pescarii din apele continentale:

- Lipsa resursei umane și financiare;
- Suprafața foarte mare de activitate;
- Inconstanța capturilor - cantitativ și calitativ;
- Legislația defectuoasă;
- Concurența neloială de pe piață ;
- Blocarea pieței din cauza importurilor;
- Scule și ambarcațiuni învechite;
- Reducerea cantitativă a resursei piscicole ;
- Probleme deosebite cu colmatarea lacurilor și canalelor, ceea ce reduce considerabil nivelul capturilor;

- Păsări ihtiofage în număr mare;
- Criza financiară;
- Forța de muncă prost plătită ;
- Depopularea;
- Braconajul;
- Dificultăți în comercializarea speciilor de pești: babușcă, batcă, plătică, caras;
- Dificultăți în constituirea veniturilor și asigurarea existenței în perioadele de prohibiție, îngheț.

Nevoile identificate, la nivelul regiunii, pe cele trei paliere, eficientizarea activității de producție, propuneri privind modul de utilizare a fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului sunt prezentate mai jos.

NEVOI IDENTIFICATE

Eficiența activității de producție

- **În cazul pescarilor costieri**
 - Înființarea unui port pescăresc;
 - Înființarea unei burse de pește;
 - Modernizarea și dotarea punctelor de debarcare și primă vânzare cu: agregate frig, mașini fulgi gheață, mașini frigorifice de transport;
 - Informarea, într-o manieră organizată, a consumatorilor asupra beneficiilor produse de consumul de pește marin;
 - Corelarea legislației naționale cu cea din U.E. în ceea ce privește folosirea plaselor monofilament și acordarea de compensații financiare pentru perioadele nefavorabile (întrucât starea vremii și salinitatea apei marine influențează negativ nivelul capturilor);
 - Compensații financiare în perioadele defavorabile.
- **În cazul pescarilor din apele continentale**
 - Înființarea unui mini port pescăresc în localitatea Jurilovca;
 - Dotarea centrelor de primă vânzare cu sistem informatic pentru a funcționa ca burse locale de pește/ Înființarea unei burse de pește, dacă un studiu de fezabilitate ar recomanda acest lucru, condiționat de administrarea acesteia de către o federație de pescari reprezentativă în RBDD;
 - Implementarea unui sistem de trasabilitate pentru produsele de pescuit, a unui sistem integrat de monitorizare a traseului complet de la capturare până la consumatorul final;
 - Lipsa unui brand local;
 - Realizarea unor campanii de informare a consumatorilor asupra consumului de pește și verificării sursei peștelui;

- Etichetarea conform standardelor și necesitatea creării de marci locale;
- Combaterea comercializării peștelui de proveniență străină sub marcă autohtonă.

Dirijarea fondurilor alocate

- **În cazul pescarilor costieri**
 - Modernizarea ambarcațiunilor de pescuit, dotarea cu echipamente de navigație și plase de pescuit specializate, diferențiat pe specii de pești;
 - Dotarea centrelor de primă vânzare.
- **În cazul pescarilor din apele continentale**
 - Refacerea rutelor de migrație și a zonelor de reproducere a peștilor;
 - Îmbunătățirea condițiilor de muncă ale pescarilor;
 - Modernizarea uneltelor de pescuit, respectiv achiziția de noi unelte;
 - Schimbarea motoarelor ambarcațiunilor;
 - Crearea unui sistem de creștere a valorii produselor;
 - Realizarea de Planuri de producție și comercializare pe toate măsurile din POPAM;
 - Învățare continuă.

Linii de acțiune/măsuri de intervenție a statului

- **În cazul pescarilor costieri**
 - Acordarea de subvenții pentru cantitatea de pește capturat și pentru combustibilii utilizați, respectiv reducerea TVA;
 - Măsuri legislative legate de protejarea intereselor pescarilor autohtoni, corelarea legislației românești cu legislația europeană (U.E).
- **În cazul pescarilor din apele continentale**
 - Susținerea de campanii de repopulare pentru refacerea resursei piscicole;
 - Susținerea sectorului pescăresc prin subvenții pentru pescari, pentru perioadele de prohibiție și pentru diminuarea veniturilor din cauza păsărilor ihtiofage, la fel ca în alte țări U.E. (ex. Spania, Italia);
 - Reducerea presiunii fiscale;
 - Simplificarea procesului de obținere a autorizațiilor de pescuit;
 - Crearea unui fond de garantare pentru sectorul operațional de pescuit, care să faciliteze

atragera de fonduri;

- Consultarea reprezentanților din pescării în elaborarea de politici care influențează acest domeniu de activitate;
- Decolmatarea căilor de acces;
- Combaterea, cu măsuri reale, a braconajului;
- Reactivarea pescuitului costier la scară redusă prin alocarea de terenuri, care să servească la amenajarea de adăposturi pescărești.

REGIUNEA SV

Activitatea pescarilor profesioniști din Regiunea IV – SV se desfășoară în zona de pescuit reprezentată de fluviul Dunărea km 665 – 817,2 iar speciile prezente în capturi sunt ciprinide, răpitori, scrumbie și alte specii.

În urma analizei răspunsurilor pescarilor profesioniști intervievați în regiunea SV s-au identificat următoarele puncte tari și oportunități și puncte slabe și dificultăți:

Puncte forte și oportunități

- Existența mașinilor frigorifice și a mașinii cu gheață ale firmei cu care asociația are contract;
- Dotari ale punctelor de debarcare.

Puncte slabe și dificultăți

Puncte slabe:

- Lipsa fondurilor pentru o dotare corespunzătoare.

Dificultăți:

- Implicarea poliției de frontieră în activitatea de pescuit prin blocarea ei și mascarea braconajului;
- Dificultăți în comercializarea speciilor de pești: roșioara și plătica.

Nevoile identificate, la nivelul regiunii, pe cele trei paliere, eficientizarea activității de producție, propuneri privin modul de utilizare a fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului sunt prezentate mai jos.

NEVOI IDENTIFICATE

Eficiența activității de producție

- Fonduri pentru dotarea corespunzătoare activității desfășurate;
- Necesitatea unui centru de primă vânzare;
- Informare și susținere din partea reprezentanților ministeriali și a organismelor de implementare a programelor de finanțare.

Dirijarea fondurilor alocate

- Direcționarea fondurilor să fie preponderentă către dotarea pescarilor;
- Înființarea centrelor de primă vânzare.

Linii de acțiune/măsuri de intervenție a statului

- Să se organizeze mai bine, să fie un organism de reglementare și aplicare a măsurilor preluate din țările europene;
- Să acorde consultanță gratuită;
- Să coopteze profesioniști din domeniul pisciculturii;
- Să acorde facilități fiscale delimitate în timp cu obligații ulterioare.

5.2.2.3 Sectorul de procesare

Identificarea și analiza nevoilor procesatorilor de pește și produse pescărești din România s-a realizat în urma distribuirii și completării unor chestionare și a realizării unor întâlniri comune de tip focus grup.

Pentru realizarea unei analize cât mai detaliate a nevoile procesatorilor de pește și produse pescărești s-au identificat și analizat răspunsurile primite de la actorii intervievați la întrebările 6,7 și 8, ce au vizat eficientizarea activității de producție, modul de utilizare a fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului.

În continuare sunt prezentate nevoile actorilor implicați în procesarea peștelui, menționate în chestionarele repondenților, pentru fiecare regiune în parte.

REGIUNEA BUCUREȘTI – ILFOV

În urma analizei răspunsurilor producătorilor intervievați în regiunea București - Ilfov s-au identificat următoarele puncte tari și oportunități și puncte slabe și dificultăți:

Puncte forte și oportunități

- Capacitatea de producție.
- Capacitatea logistică.
- Finantarea.
- Brandul.
- Resursele umane.
- Deblocarea fondurilor europene pentru POP.
- Existența locațiilor necesare dezvoltării de ferme piscicole.

Puncte slabe și dificultăți

- Imposibilitatea de a asigura stocul de materie primă conform specificațiilor tehnice solicitate de retailer.
- Neîncrederea finanțatorilor în domeniul în care activăm concretizat printr-un cost ridicat al finanțărilor
- Capacitate mică de producție, importul fiind singura variantă de asigurare a stocului de marfă.

Nevoile identificate, la nivelul regiunii, pe cele trei paliere, eficientizarea activității de producție, propuneri privin modul de utilizare al fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului sunt prezentate mai jos.

NEVOI IDENTIFICATE

Eficiența activității de producție

- Dotări legate de echipamente și utilaje de producție performante pentru procesarea și ambalarea peștelui proaspăt.
- Alocarea de subvenții pentru unitățile de procesare a peștelui.

- Inițierea unor campanii de informare a consumatorilor cu privire la beneficiile consumului de produse de pește.
- Etichetarea obligatorie și corespunzătoare a sortimentelor rezultate în urma procesării peștelui, cu mențiunea provenienței materialului piscicol.
- Creșterea capacității logistice.

Dirijarea fondurilor alocate

- Fondurile ar trebui dirijate, direct către producători și nu prin intermediari.

Linii de acțiune/măsuri de intervenție a statului

- Alocarea de fonduri privind promovarea produselor din pește.
- Realizarea unui sistem care să centralizeze consumul intern de produse din pește.
- Acordarea de subvenții la nivelul celor din UE pentru unitățile de procesare a peștelui.

REGIUNEA CENTRU

În urma analizei răspunsurilor producătorilor intervievați în regiunea Centru s-au identificat următoarele puncte tari și oportunități și puncte slabe și dificultăți:

Puncte forte și oportunități

- Existența fermelor proprii de acvacultură: crap, sanger, novac, pastrav care asigură materia primă pentru procesarea produselor pescărești.
- Existența segmentului de pește proaspăt (caserole / gaz inert-atm controlată) și segmentul de procesare BIO.

Puncte slabe și dificultăți

- Presiunea prețului peștelui din „piața neagră” și din comerțul extern.
- Creșterea costului materiei prime (datorită creșterii semnificative a prețului la furaje în ultimii ani, simultan cu păstrarea prețului peștelui, neschimbat de ani de zile).
- Suprafața mică a secției de procesare.

Nevoile identificate, la nivelul regiunii, pe cele trei paliere, eficientizarea activității de producție, propuneri privind modul de utilizare al fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului sunt prezentate mai jos.

NEVOI IDENTIFICATE

Eficiența activității de producție

- Mecanizarea operațiilor de procesare primară (eviscerare, desolzire, depielitare, decapitare, filetare, porționare).
- Realizarea trasabilității pe suport electronic.
- Acțiuni de promovare la nivel național pe canale de maximă audiență, care să evidențieze beneficiile reale ale consumului de pește.
- Înființarea bursei de pește.

Dirijarea fondurilor alocate

- Fondurile ar trebui dirijate către înființarea bursei peștelui care a rămas un proiect nefinalizat și de aici variația necontrolată a prețurilor.
- Fondurile ar trebui dirijate și către restaurantele cu specific pescăresc astfel încât să devină cheltuială eligibilă pe proiecte FEP.
- Fondurile ar trebui dirijate și către dezvoltarea conceptului de piscicultură multifuncțională, cu toate activitățile auxiliare eligibile (inclusiv amenajări de bălți piscicole).

Linii de acțiune/măsuri de intervenție a statului

- Acordarea de subvenții (similare cu subvențiile din celelalte sectoare agricole).
- Micșorarea semnificativă a TVA-ului la produsele alimentare inclusiv produselor pescărești.

REGIUNEA NORD - VEST

În urma analizei răspunsurilor producătorilor intervievați în regiunea Nord - Vest s-au identificat următoarele puncte tari și oportunități și puncte slabe și dificultăți:

Puncte forte și oportunități

- Existența unității de procesare în interiorul fermei piscicole.
- Calitatea produselor obținute, inclusiv a unor produse originale.
- Piața de desfacere, inclusiv la nivel de supermarket .
- Dorința de dezvoltare complexă a activităților pescărești.
- Existența unui personal specializat.
- Calitatea superioară a speciilor cultivate, față de sursa concurentă din import.
- Pregătirea organizată a piscicultorilor și investitorilor.
- Schimbările de experiență, conferințe în domeniu, în țară și în străinătate.
- Subvenții pentru producția de pește (material piscicol/resursa biologică) și teren.

Puncte slabe și dificultăți

- Lipsa sau ineficiența asociațiilor proprietarilor din pescărie pentru dezvoltarea unor proiecte comune.
- Lipsa producătorilor mari de furaje.
- Lipsa unor investiții majore.
- Existența problemelor în desfacerea peștelui.

Nevoile identificate, la nivelul regiunii, pe cele trei paliere, eficientizarea activității de producție, propuneri privin modul de utilizare al fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului sunt prezentate mai jos.

NEVOI IDENTIFICATE

Eficiența activității de producție

- Crearea unui laborator propriu pentru analize.
- Investiții în întreținerea liniilor de procesare.

- Calificarea personalului.
- Crearea de către entitatea piscicolă națională a unor proceduri pentru creșterea și procesarea peștelui.
- Înființarea unui centru care să țină o evidență clară a disponibilității de producție pe bază de contract, atașat pe perioadele în derulare.
- Crearea unei baze sănătoase de informare a producătorilor și procesatorilor de pește.
- Înființarea unor unități regionale de procesare unde se vor produce preparate și semipreparate de pește de înaltă calitate (coordonare profesională).
- Diversificarea sortimentelor de produse din pește obținute în urma procesării.
- Campanii televizate cu participarea specialiștilor și persoanelor implicate în creșterea și procesarea peștilor.
- Campanii periodice prin televiziunea națională, pentru consumul de pește indigen.
- Campanii periodice prin pliante și broșuri privind consumul de pește.

Dirijarea fondurilor alocate

- Fondurile ar trebui dirijate către producători prin intermediul băncilor sau prin Ministerul Agriculturii cu specialiști în finanțe / banci / contabilitate.

Linii de acțiune/măsuri de intervenție a statului

- Subvenții pentru acvacultură.
- Fonduri pentru modernizarea amenajărilor existente, pentru a obține o producție unitară (la ha) superioară celor existente (în special la crap).
- Crearea unui combinat de furaje pe zona geografică NV.

5.2.2.4 Concluzii

Concluziile ce se desprind în urma analizei nevoilor actorilor din sectorul pescăresc sunt prezentate în cele ce urmează, structurate pe activități: acvacultură, pescuit comercial și procesare.

Acvacultura

Concluzionând principalele nevoi ale actorilor implicați în cadrul sectorului de acvacultură, din fiecare regiune de dezvoltare, transpunerea acestora la nivelul întregii țări poate fi reprezentată conform figurii de mai jos.

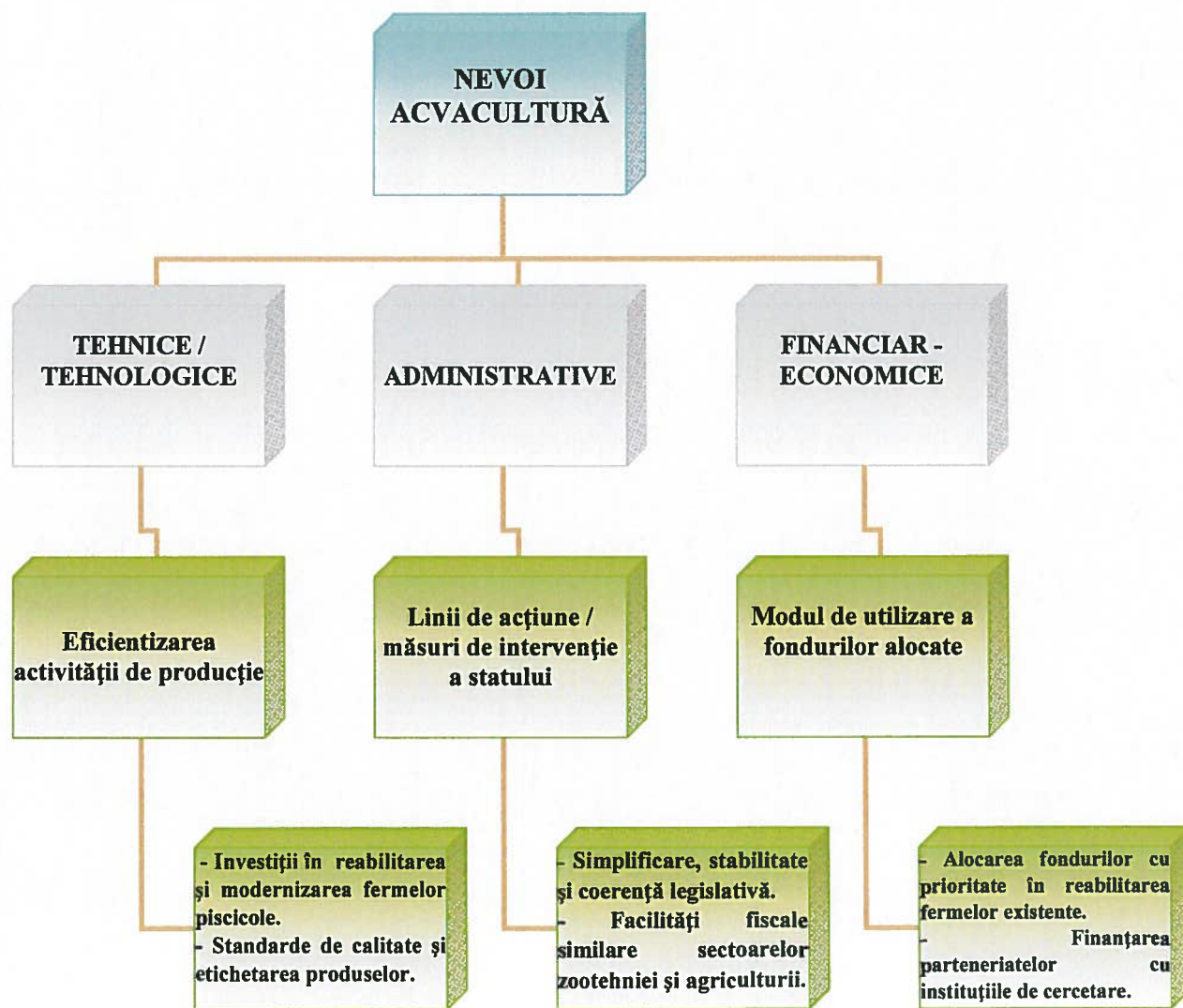

Figura 5.6 Nevoi ale actorilor implicați în cadrul sectorului de acvacultură

De remarcat este faptul că, în majoritate, toți actorii implicați în această activitate, din toate regiunile susțin necesitatea investițiilor în cadrul fermelor piscicole, în special în

reabilitarea și modernizarea celor existente, având în vedere potențialul productiv ridicat, deja existent, prin:

- investiții privind utilajele și echipamentele utilizate în cadrul procesului tehnologic;
- investiții asupra infrastructurii din cadrul fermelor piscicole (bazine piscicole, instalații și construcții hidrotehnice, transport, etc.).

Pe lângă aceste nevoi principale și identificate ca fiind comune în majoritatea regiunilor de dezvoltare se regăsesc o serie de nevoi din punct de vedere tehnic / tehnologic, la nivel/e regional/e cum ar fi:

- nevoia de informare pe de-o parte a publicului larg, privind beneficiile consumului de pește iar, pe de altă parte a actorilor implicați în această activitate, a producătorilor – organizațiilor de producători cu privire la ultimele inovații în domeniu, tehnologii noi, echipamente și utilaje de ultimă oră, noi tratamente aplicate în fermele piscicole, etc.. Acest lucru este determinat practic de inexistența unei colaborări între autoritățile centrale ce răspund de sector, activitatea de cercetare din sector și producători / organizații de producători;
- nevoia de specializare a personalului lucrativ din fermele piscicole atât a inginerilor tehnologi cât și, a muncitorilor calificați;
- nevoia de susținere a cercetării din sectorul de acvacultură în vederea dezvoltării de noi tehnici și tehnologii care se pretează a fi aplicate în fiecare regiune a țării, întocmirea de normative de specialitate pe regiuni, având în vedere condițiile actuale de practicare a acvaculturii și nu în ultimul rând transferul tehnologic către producători în vederea dezvoltării unei acvaculturi competitive și durabile.

Asemănător nevoilor de investiție în sector și acordarea de către stat a facilităților fiscale cu privire la stimularea dezvoltării sectorului reprezintă o nevoie importantă și majoritară la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare. Această nevoie reprezintă una din nevoile acute, din cauza căreia toți producătorii din cadrul sectorului se simt discriminați deoarece celelalte domenii de activitate din ramura mare a agriculturii, și vorbim aici de zootehnie sau culturile agricole, legumicultură, etc., beneficiază de asemenea facilități fiscale.

Din punct de vedere al nevoilor administrative, identificate la nivele regionale, se remarcă următoarele:

- nevoia dialogului între autorități și organizațiile de producători în vederea eficientizării rezolvării problemelor din sector;
- stimularea consumului de pește în rândul populației prin aplicarea unor strategii de comunicare la nivelul tuturor regiunilor țării;
- implementarea unui sistem de control și inspecție eficient care, pe de-o parte să protejeze fondul piscicol contra braconajului și, pe de altă parte, să identifice unitățile de producere ilegală din sector;
- stimularea activității de cercetare în domeniu și sprijinirea producătorilor în vederea realizării unei rentabilități minime, fără evaziune fiscală.

Producătorii / organizațiile de producători din toate regiunile de dezvoltare, în corelație cu nevoia investițiilor în vederea eficientizării activității de producție, au declarat nevoia alocării fondurilor existente cu prioritate în reabilitarea și modernizarea fermelor piscicole existente. Pe lângă aceste nevoi principale, conform figurei de mai sus, există și o serie de nevoi identificate la nivele regionale, cum ar fi:

- Susținerea financiară a amenajărilor piscicole incluse în rețeaua Natura 2000;
- Dezvoltarea capacității de procesare și comercializarea peștelui produs, concomitent cu promovarea consumului de pește de apă dulce autohton;
- Acordarea de compensații ca urmare a acțiunii păsărilor ihtiofage ocrotite;
- Limitarea plafonului maxim de finanțare astfel încât să poată beneficia de fonduri un număr cât mai ridicat de ferme piscicole și în același timp, alocarea în funcție de capacitatea de producție și posibilitatea de dezvoltare a fiecărui producător;
- Proiecte pilot realizate în parteneria cu institutele de cercetare, în cadrul cărora să se testeze la nivel macro noile tehnologii identificate a fi generatoare de profituri superioare celor existente;
- Susținerea activităților în vederea creării organizațiilor de producători.

Pescuitul comercial

Din evaluarea nevoilor reprezentative ale grupurilor profesionale de pescari se desprind priorități care pot fundamenta o serie de decizii în privința alocării resurselor și a stabilirii strategiilor de dezvoltare ale sectorului după cum urmează:

NEVOI SPECIFICE GRUPURILOR PROFESIONALE DE PESCARI	
COMUNE REGIUNILOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizarea ambarcațiunilor de pescuit, dotarea cu echipamente de navigație și plase de pescuit specializate, diferențiat pe specii de pești; 2. Investiții în porturi pescărești, locuri de debarcare, hale de licitații și adăposturi; 3. Investiții în vederea îmbunătățirii valorii adăugate; 4. Investiții care contribuie la diversificarea veniturilor pescarilor prin dezvoltarea unor activități complementare; 5. Protejarea și dezvoltarea faunei piscicole prin refacerea rutelor de migrație și a zonelor de reproducere a acestora; 6. Susținerea de campanii de repopulare pentru refacerea resursei piscicole; 7. Promovarea produselor pescărești obținute din activitatea de pescuit; 8. Implementarea unui sistem de trasabilitate pentru produsele de pescuit, a unui sistem integrat de monitorizare a traseului complet de la capturare până la consumatorul final; 9. Îmbunătățirea condițiilor de muncă ale pescarilor; 10. Compensații financiare pentru pierderile economice cauzate de fenomene climatice nefavorabile sau incidente de mediu; 11. Subvenții pentru combustibili și reducerea TVA.

Procesare

La nivelul întregii țări, nevoile identificate, pe cele trei paliere, eficientizarea activității de producție, modul de utilizare a fondurilor alocate și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului se prezintă astfel:

NEVOI IDENTIFICATE PRIVIND EFICIENȚA ACTIVITĂȚII DE PRODUCȚIE	
COMUNE ÎNȚREGII ȚĂRI	<ol style="list-style-type: none"> 1. Investiții în echipamente, utilaje și linii de producție performante (mecanizate), pentru operațiile de procesare primară (eviscerare, desolzure, depielizare, decapitare, filetare, porționare) și ambalare a pestelui proaspăt. 2. Inițierea unor campanii de informare a consumatorilor prin pliante, broșuri sau campanii televizate la nivel național pe canale de maximă audiență, cu participarea specialiștilor și persoanelor implicate în creșterea și procesarea peștilor, conștinând informații cu privire la beneficiile reale ale consumului de pește și produse din pește, cu scopul refacerii atractivității pentru acest produs tradițional aflat în preferința consumatorilor din Romania.
SPECIFICE REGIUNII BUC.-ILFOV	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alocarea de subvenții pentru unitățile de procesare a peștelui. 2. Etichetarea obligatorie și corespunzătoare a sortimentelor rezultate în urma procesării peștelui, cu mențiunea provenienței materialului piscicol. 3. Creșterea capacității logistice.
SPECIFICE REGIUNII CENTRU	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizarea trasabilității pe suport electronic. 2. Înființarea bursei de pește pentru acvacultură.
SPECIFICE REGIUNII NORD - VEST	<ol style="list-style-type: none"> 1. Crearea unui laborator propriu pentru analize. 2. Calificarea personalului. 3. Crearea de către entitatea piscicolă națională a unor proceduri pentru

	<p>creșterea și procesarea peștelui.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Înființarea unui centru care să țină o evidență clară a disponibilității de producție pe bază de contract, atașat pe perioadele în derulare. 5. Înființarea unor unități regionale de procesare unde să se producă preparate și semipreparate din pește de înaltă calitate (coordonare profesională). 6. Diversificarea sortimentelor de produse din pește obținute în urma procesării. 7. Crearea asociațiilor de producători. 8. Repoziționarea prioritară a speciilor native valoroase: crap, pastrav. 9. Acordarea de subvenții pentru activitatea de procesare a peștelui. 10. Colaborarea cu alte firme de profil. 11. Colaborarea cu centrele de cercetare. 12. Activități care să aibă drept scop schimbul de experiență între procesatorii din domeniu. 13. Participarea la targuri si expozitii. 14. Etichetarea obligatorie și corectă a produselor pescărești pentru o informare corectă a consumatorului.
<p align="center">NEVOI IDENTIFICATE PRIVIND MODUL DE UTILIZARE A FONDURILOR ALOCATE</p>	
<p>LA NIVELUL ÎNTREGII TĂRI</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fondurile ar trebui dirijate, direct către producători și nu prin intermediari. 2. Fondurile ar trebui dirijate către înființarea bursei de pește pentru a se evita variația necontrolată a prețurilor. 3. Fondurile ar trebui dirijate și către restaurantele cu specific pescăresc astfel încât să devină cheltuială eligibilă pe proiecte FEP. 4. Fondurile ar trebui dirijate și către dezvoltarea conceptului de piscicultură multifuncțională, cu toate activitățile auxiliare eligibile (inclusiv amenajări de bălți piscicole). 5. Fondurile ar trebui dirijate către producători prin intermediul bancilor

	sau prin Ministerul Agriculturii cu specialiști în finanțe / bănci / contabilitate.
NEVOI IDENTIFICATE PRIVIND LINII DE ACȚIUNE / MĂSURI DE INTERVENȚIE A STATULUI	
LA NIVELUL ÎNTREGII ȚĂRI	<ol style="list-style-type: none"> 1. Acordarea de subvenții pentru unitățile de procesare a peștelui, la nivelul celor din UE sau similare cu subvențiile din celelalte sectoare agricole. 2. Alocarea de fonduri privind promovarea produselor din pește. 3. Realizarea unui sistem care să centralizeze consumul intern de produse din pește. 4. Micșorarea semnificativă a TVA-ului la produsele alimentare inclusiv la produsele pescarești. 5. Crearea unui combinat de furaje pe zona geografică NV.

5.2.3 Analiza canalelor de distribuție și a modului de desfacere a produselor din pește

Poziționată între producătorul care realizează produse și consumatorul care caută să-și satisfacă nevoile, distribuția este tocmai cea care permite punerea la dispoziția consumatorilor a produselor și serviciilor în cauză, utilitatea ei economică constând în facilitarea circulației mărfurilor și informațiilor. În realizarea legăturii dintre producător și consumator, contribuția intermediarilor nu se limitează la un rol pasiv. Operatorii specializați în desfășurarea activității comerciale au capacitatea de a informa și influența atât pe producător, cât și pe consumator, sporind șansele vânzării produselor și satisfacerii cerințelor de consum.

Dezvoltarea cererii consumatorilor individuali și organizaționali, creșterea exigențelor acestora, precum și diversificarea ofertei de produse, conduc la apariția unor noi formule de distribuție, a unor metode și tehnologii comerciale.

5.2.3.1 Comercializarea peștelui și a produselor din pește

Analiza modului de desfacere a peștelui și a produselor din pește s-a efectuat pe baza răspunsurilor primite de la operatorii cheie chestionați și care au avut amabilitatea de a răspunde studiului efectuat. Selectarea acestor operatori s-a făcut în conformitate cu

reglementările europene, potrivit cărora hipermarketul /supermarketul nu este considerat operator în distribuția produselor pescărești, chiar dacă în țara noastră, cantitatea de pește și produse din pește prin aceste rețele este semnificativă.

În ceea ce privește speciile de pești comercializate și modul de valorificare ale acestora (întrebările nr. 1 și nr. 2 din chestionarul destinat operatorilor din sector), se observă faptul că, potrivit răspunsurilor primite, speciile de apă dulce au reprezentat 88,5% din totalul vânzărilor magazinelor, urmate de speciile marine/oceanice, cu 11% și scrumbie, cu 0,5%. Dintre speciile de apă dulce, ponderea cea mai mare au avut-o crapul și cypinidele asiatice cu 29%, și respectiv, 28%, împreună asigurând mai mult de jumătate din speciile comercializate, conform răspunsurilor. Alte specii prezente într-o pondere mai ridicată sunt carasul (12%), macroul (7%) și păstrăvul (5%), conform graficului de mai jos.

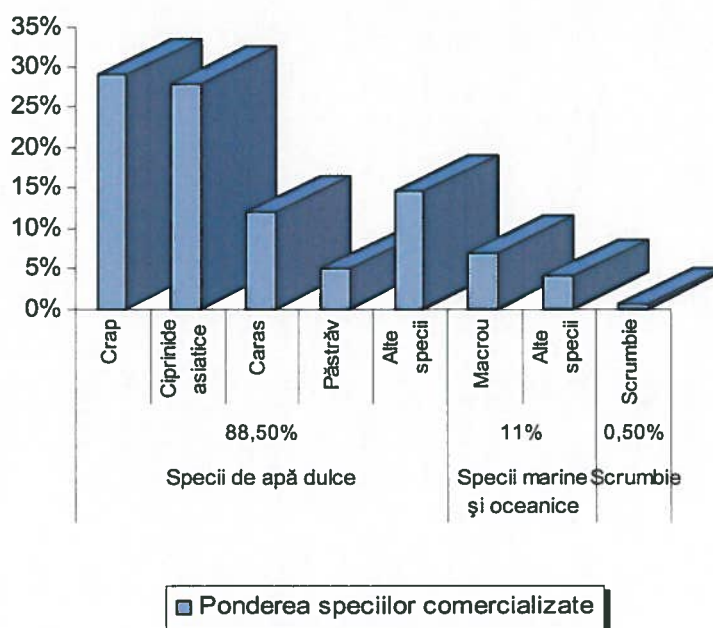

Figura 5.7. - Ponderea speciilor comercializate

Totuși, trebuie subliniat faptul că, în ciuda răspunsurilor primite de la operatorii cheie, se cunoaște că importurile de pește, reprezentate în majoritate de specii oceanice și în special macrou, sunt de 4 - 5 ori mai mari decât producția internă astfel că, ponderea macroului de doar 7% din totalul speciilor comercializate reprezintă ponderea pe care a

avut-o în vânzările înregistrate în magazinele specializate. Probabil că, la nivel de centre comerciale mari și, în mod sigur, în magazinele din mediul rural, ponderea macroului a fost mult mai mare.

În ceea ce privește ponderea produselor comercializate în România se remarcă faptul că mai mult de jumătate din cantitatea de pește (54%) a fost comercializată în stare proaspătă, din care sub formă de pește viu, 36%, pește eviscerat 8% și pește refrigerat 39%. O altă categorie importantă de produs comercializat este reprezentat de peștele congelat ce a deținut o pondere de 10%. Diferența de 7% din produsele comercializate sunt reprezentate de semiconserve, conserve, specialități – delicatese și icre, lapți (figura 5.8.).

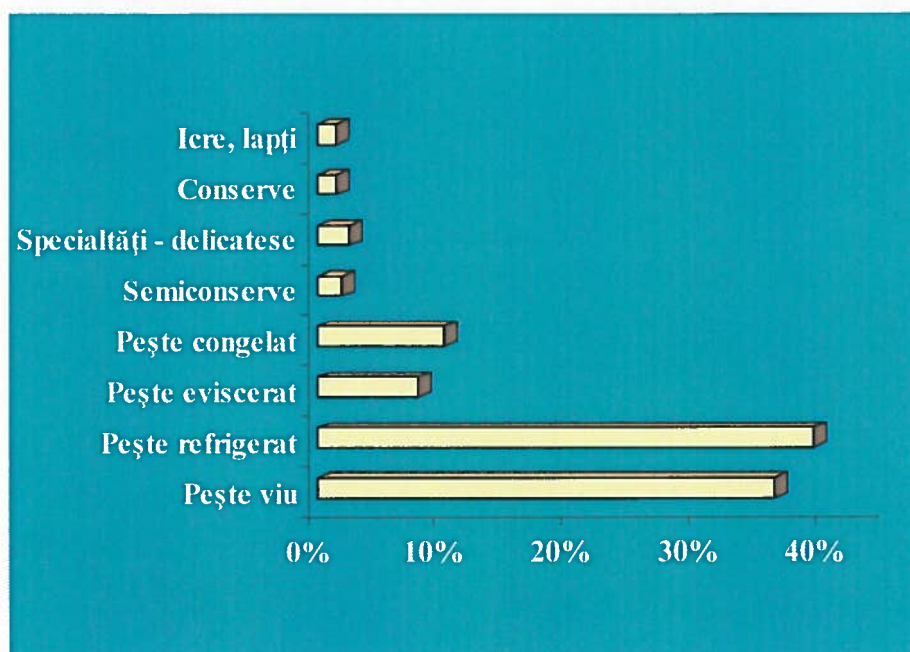

Figura 5.8. – Ponderea peștelui și a produselor din pește comercializate

Din punct de vedere al perioadelor de timp în care vânzările au fost mai ridicate (întrebarea nr. 3 din chestionar) se observă o linie comună, și anume: perioada de primăvară, lunile martie – aprilie și perioada de toamnă – iarnă, lunile octombrie – decembrie. Acest lucru este explicabil prin faptul că, perioadele menționate corespund perioadelor de post principale, de lungă durată, ceea ce indică comportamentul consumatorului.

Din punct de vedere al desfășurării activității de comercializare a peștelui, a problemelor ce apar și a necesității de modernizare (întrebările nr. 5 și nr. 6), *o problemă semnalată de către majoritatea respondenților, din toată țara, o reprezintă veniturile mici ale populației și implicit puterea scăzută de cumpărare.*

Una dintre nevoile cele mai acute și întâlnite și la majoritatea respondenților, din toate regiunile de dezvoltare, a fost crearea Bursei de pește sau o alternativă în ceea ce privește asigurarea permanentă cu produse sigure și diversificate.

De asemenea, trebuie menționat că majoritatea respondenților au evidențiat nevoia existenței unei rețele pentru depozitarea și distribuirea produselor din pește (întrebarea nr. 7 din chestionar), în special pentru o aprovizionare sigură, constantă și diversificată a produselor care să satisfacă nevoile consumatorilor din ce în ce mai pretențioase.

Alte probleme, precum și nevoia de modernizare, identificate la nivelul regiunilor de dezvoltare, sunt prezentate în tabelul 5.1.

Tabelul 5.1

Probleme și nevoi de modernizare la nivelul regiunilor de dezvoltare

Regiune de dezvoltare	Probleme întâmpinate	Nevoi de modernizare
Nord – Est	<ul style="list-style-type: none"> • prețurile de dumping practicate de unii comercianți; • vânzarea la negru a peștelui provenit de la alți producători și din pescuitul ilegal. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ existența unei game variate de specii pe tot parcursul anului.
Sud – Est	<ul style="list-style-type: none"> • taxe ridicate (cota ridicată de TVA; chirii enorme; impozit pe profit; energia electrică; combustibilul); • concurența neloială; • existența multor magazine specializate în zonă; • diversificarea ofertei; • lipsa informării populației cu 	<ul style="list-style-type: none"> ○ facilități fiscale (scăderea cotei de TVA; scăderea impozitului pe profit; deductibilitatea TVA; deductibilitatea diferenței de curs valutar; energie electrică și combustibil); ○ lipsa sprijinului instituțiilor financiar – bancare; ○ lipsa fondurilor pentru investiții în

	<p>privire la beneficiile consumului de pește;</p> <ul style="list-style-type: none"> • probleme de aprovizionare cu furnizorii; • nerespectarea lanțului frigorific la peștele congelat; • probleme privind desfacerea produselor – personal fără pregătire. 	<p>aparatură adecvată (mașini fulgi de gheață, vitrine frigorifice etc.);</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ pregătire profesională; ○ implicarea mai activă, sprijin, îndrumare și control pentru dezvoltarea acestui domeniu de activitate de către autorităților competente; ○ simplificarea procedurilor în accesarea fondurilor Europene; ○ crearea Bursei de pește; ○ dezvoltarea acvaculturii.
Sud	<ul style="list-style-type: none"> • reticența consumatorilor de a cumpăra pește pe timpul verii; • lipsa unei burse de pește privind aprovizionarea magazinelor cu pește prelucrat corespunzător; • concurența neloială. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ crearea Bursei de pește; ○ concurența neloială.
Sud – Vest	<ul style="list-style-type: none"> • aprovizionarea inconstantă cu marfă; • lipsa unor centre de colectare a peștelui; • vânzarea la negru a peștelui provenit de la alți producători și din pescuitul ilegal. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ extinderea și modernizarea spațiilor pentru depozitarea și desfacerea peștelui și a produselor din pește.
Vest	Nu au răspuns.	Nu au răspuns.
Nord – Vest	Nu au răspuns.	Nu au răspuns.
Centru	<ul style="list-style-type: none"> • lipsa de informare a consumatorului legată de beneficiile consumului peștelui viu; • lipsa de informare legată de decongelarea peștelui; • neînțelegerea termenului de refrigerare, fiind confundat cu congelare; • transportul dificil al peștelui viu; • cererea de ambalaje peste 	<ul style="list-style-type: none"> ○ aprovizionarea permanentă și diversificată.

	necesarul asigurat motivând mirosul specific al peștelui.	
București - Ilfov	<ul style="list-style-type: none"> • transportul și distribuția; • cererea mai mare pentru produsele proaspete decât oferta (probleme de depozitare). 	<ul style="list-style-type: none"> ○ existența unei surse constante de aprovizionare.

5.2.3.2 Canalele de distribuție din sectorul pescăresc

Un canal de distribuție este alcătuit dintr-un lanț de verigi prin care produsele trec printr-o serie de procese și etape în care își schimbă succesiv locul, proprietarul, "statutul" și uneori, chiar aspectul material. Acest canal cuprinde pe de o parte producătorul (inițiatorul), iar pe de altă parte consumatorul (destinatarul), aceștia formând punctele extreme – de intrare și de ieșire – ale unui canal de distribuție.

Canalul de distribuție este definit ca un ansamblu de organizații independente, implicate în procesul de asigurare a disponibilității produsului pentru consum ori utilizare. După ce produsul a fost obținut în urma unui proces specific de producție, etapa următoare, componentă a activității de marketing, constă în determinarea metodelor ce vor fi utilizate pentru ca produsul să ajungă la utilizatorul sau consumatorul final. În acest context, se consideră că "un canal se sfârșește și începe altul, în momentul în care bunurile se modifică prin anumite prelucrări".

Pricipalele tipuri de canale de distribuție, utilizate în cadrul pieței interne a sectorului pescăresc, ce s-au desprins în urma analizei răspunsurilor operatorilor intervievați (întrebarea nr. 4 din chestionarul destinat acestora) sunt următoarele:

- Producător – consumator.** În cadrul acestui canal de distribuție actul de vânzare-cumpărare realizându-se adesea concomitent cu producerea și consumarea lor, fiind specific magazinelor specializate (pescăriilor) ce aparțin producătorilor (unități economice ce deține și fermă piscicolă).
- Producător – intermediar – consumator.** Tipul de canal cu un singur intermediar este denumit canal scurt și se întâlnește atunci când produsele trec prin verigi intermediare care cumulează funcții de angrosist și detailist prin achiziționarea directă de la

producător. Acest tip de canal se întâlnește fie în cazul magazinelor specializate, fie în cazul centrelor comerciale, de tipul hipermarketurilor, ce se aprovizionează cu pește sau produse din pește, din producția autohtonă, de la diferite ferme piscicole.

- c. **Producător – intermediar – intermediar - consumator.** Fiind alcătuit din două verigi intermediare succesive, acest tip de canal este considerat un canal lung, în pozițiile de intermediar figurând un angrosist și un detailist. Circuitul lung apare în momentul în care produsele mai suportă efectuarea unor operațiuni prealabile punerii în vânzare (asamblare, preambalare, etichetare etc.). Acest tip de canal se întâlnește majoritar în cazul importurilor de pește și produse din pește, atunci când importul este realizat de către un angrosist ce apoi distribuie produsele către pescării sau magazine alimentare ce distribuie aceste produse, în special din mediul rural. În unele cazuri, intermediarul angrosist își extinde funcțiile integrând și unele activități cu amănuntul, situație în care canalul devine un canal indirect scurt. Acesta se întâlnește în cazul centrelor comerciale – hipermarketurilor – unde, de obicei, importatorul este reprezentat chiar de centrul comercial ce depozitează marfa în centrul logistic, de unde o distribuie apoi către toate centrele din țară.

Schematic cele 3 canale de distribuție întâlnite în sectorul pescăresc sunt reprezentate figura 5.9.

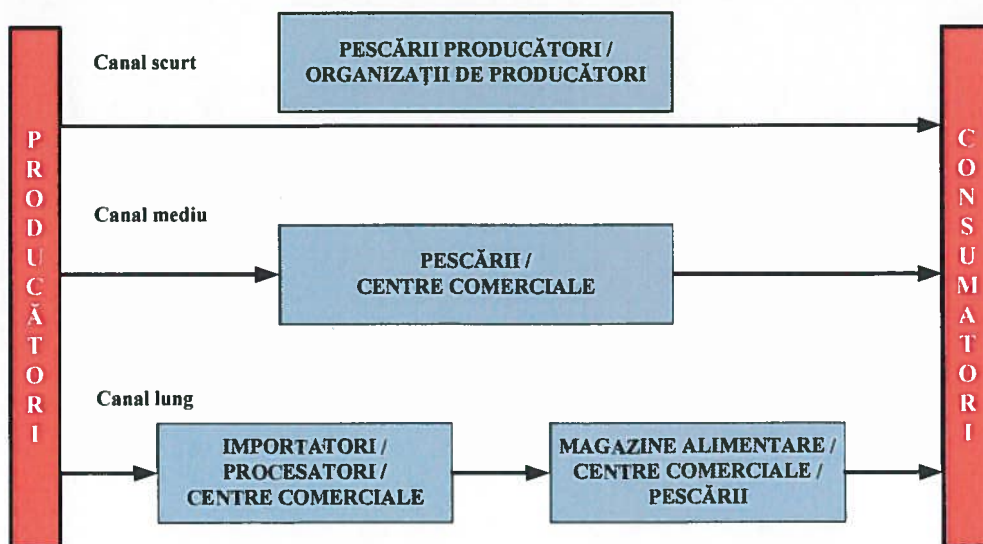

Figura 5.9. Canale de distribuție în sectorul pescăresc

Din punctul de vedere al căilor de distribuție se poate spune că preferințele consumatorilor au diferit de la o regiune de dezvoltare la alta, astfel:

- Regiunile Nord – Est și Centru: peștele și produsele din pește au fost comercializate, în principal, în magazinele producătorilor;
- Regiunile Sud – Est, Sud și Sud – Vest (practic acoperă cca. 60 - 70% din producția de acvacultură și toată producția rezultată din pescuitul comercial): peștele și produsele din pește au fost comercializate, în principal, prin pescării ce nu aparțin producătorilor;
- Regiunile Vest, Nord – Vest și București – Ilfov: peștele și produsele din pește au fost comercializate, în principal, prin marile centre comerciale de tip hipermarket.

Conform analizei comportamentului consumatorilor (capitolul 4) majoritatea achizițiilor de pește sau produselor din pește s-au realizat din centrele comerciale. Magazinele specializate au depășit, ca procent din numărul total de tranzacții centrele comerciale, doar la vânzările de pește viu și cu doar 1% din totalul achizițiilor de icre/lapți și au fost la egalitate în ceea ce privește vânzarea de pește proaspăt sau refrigerat și în vânzările de specialități.

Locul preferat de achiziție a peștelui pentru consumatori a fost magazinul specializat. Astfel, dacă la întrebarea precedentă principalul loc de achiziție era supermarketul, la această întrebare, legată de locul preferat de achiziție, cei mai mulți respondenți au ales magazinele specializate, urmate, la 5% de centrele comerciale. Din analiza comparativă a celor doi indicatori se observă că locul cel mai puțin preferat de achiziție a peștelui a fost minimarket-ul (inclusiv cel din sate), însă acesta reprezintă pentru categoriile indicate mai sus aproape singura sursă de achiziție a peștelui.

Criteriul cel mai important de alegere a magazinului preferat pentru achiziționarea peștelui l-a reprezentat siguranța oferită. Acest criteriu a fost indicat de jumătate dintre consumatori, urmat la distanță de peste 25 % de alte criterii precum: obișnuința, prețul sau apropierea față de locuință.

Motivul principal pentru care o parte dintre consumatori au preferat să cumpere peștele din supermarket îl reprezintă siguranța oferită de către acest tip de magazin. Pe de altă

parte, însă, preferința pentru supermarket este diferită semnificativ comparativ cu celelalte locuri prin faptul că aceste magazine reprezintă locul de unde se fac toate cumpărăturile.

Pe de altă parte, siguranța cea mai mare a fost garantată de pescării, 64% dintre cei care au preferat aceste magazine specializate argumentând alegerea prin siguranța oferită. Piețele sunt preferate de consumatorii de pește datorită obișnuinței, în timp ce persoanele care au cumpărat pește din minimarket au justificat prin apropierea de casă.

Pentru persoanele cu venituri ridicate, siguranța oferită și varietatea produselor au reprezentat principalele criterii după care aleg magazinele de unde cumpără pește sau produse din pește. Pe de altă parte, obișnuința și apropierea de locuință a magazinul a contat cel mai mult pentru persoanele cu venituri reduse.

5.2.4 Tendințele pieței pentru următoarea perioadă (3-5 ani)

Tendințele generale de consum

Conform studiilor¹ realizate de companiile de consultanță, până în 2020 piața din România va fi mai sofisticată decât acum și va reprezenta o replică la scară mai mică a națiunilor educate.

La nivel global, principalii factori care vor influența consumul și retail-ul, în general, în acest deceniu sunt evoluția țărilor emergente, presiunea dată de prețuri și de reducerea materiilor prime, dezvoltarea internetului și a tehnologiei.

Efectele principale ale acestor factori vor fi consumul sustenabil, modificări în sistemele de pensionare, dispariția prețurilor fixe, modificarea modului de comunicare cu consumatorii și a modelelor de afaceri, precum și micșorarea marjelor în afaceri.

În România, principalii factori care își vor pune amprenta asupra consumului sunt veniturile, îmbătrânirea populației, prețurile alimentelor, precum și dezvoltarea internetului și a tehnologiei.

¹ Studiul Deloitte "[Consumatorul in 2020 - Citeste semnele](#)"; Studiul Jones Lang LaSalle "[Vine schimbarea - Esti pregatit?](#)"

Tendențele pieței specifice

Pentru a impulsiona piața peștelui în viitorul apropiat (3-5 ani) este important să se aibă în vedere investițiile deja realizate în perioada 2007-2013 și modul în care acestea vor influența oferta prin diversificarea sortimentelor și realizarea unui raport preț/calitate care să corespundă așteptărilor consumatorilor.

O provocare importantă pentru anii 2014-2015 este aceea de a face pasul critic necesar și a eficientiza calea parcursă de proiecte, de la etapa robustă de planificare și implementare la etapa de operare - exploatare când se vor simți beneficiile investițiilor în sector.

În ceea ce privește consumatorii tendința clară este de rafinare a preferințelor și o disponibilitate spre alimentația sănătoasă și echilibrată, ceea ce generează o creștere a consumului de pește și produse din pește.

În prezent, mai mult de jumătate din populația țării consumă pește sau produse din pește de cel puțin două ori pe lună. Alți 40% se declară consumatori ocazionali de pește (o dată pe lună sau mai rar), iar 7% din persoanele intervievate nu consumă deloc pește.

În urma studiului de piață realizat pentru sectorul pescăresc se pot contura o serie de tendințe pentru următorii 3 – 5 ani:

Creșterea gradului de informare a populației

Educarea populației cu privire la o alimentație sănătoasă poate să conducă la creșterea consumului de pește. În studiul de piață efectuat se constată că meniul echilibrat sau dieta au fost invocate ca motivații ale consumului de 34% dintre cei intervievați.

Dieta sau recomandarea unui specialist, determină din ce în ce mai multe persoane să aleagă alimente sănătoase și să consume pește. Cumpărătorii își vor fundamenta decizia de cumpărare pe baza de recomandări, iar comunicarea de tip online (social media) reprezintă un mijloc de informare rapid și eficient.

În condițiile dezvoltării mediilor de socializare on-line (social media), a internetului și a faptului că informația se răspândește tot mai repede, producătorii ar trebui să fie mai

responsabili, mai etici și mai transparenți - și să transforme aceste atribute pozitive în reputație.

Campaniile de promovare pentru consumul de pește trebuie să pună accentul pe echilibrul alimentar sau beneficiile consumului de pește pentru sănătate. Unul din vectorii de comunicare importanți, în special pentru atragerea persoanelor în vârstă, este specialistul (nutriționist sau medic).

Pentru a stimula consumul de pește în rândul consumatorilor ocazionali sau non-consumatorilor, care au ca motivație în decizia lor factori obiectivi, externi (prețul, lipsa de informare, obișnuința familiei) pot fi derulate campanii de informare privind locurile în care poate fi achiziționat pește la prețuri reduse, tipurile de pește cu un raport calitate - preț optim.

De asemenea strategia de informare trebuie să țintească familia ca mediu de influență și de consum, în special pentru tineri.

Campaniile de informare pot utiliza ca medii de comunicare, pe lângă televiziune sau internet și magazinele specializate sau centrele comerciale. Acestea ar putea atinge mai degrabă persoanele active, de vârstă medie. Campaniile de informare ar trebui să pună accentul pe beneficiile pe care consumul de pește îl are asupra organismului și sănătății dar și asupra unor modalități cât mai diverse de preparare.

Cele mai utilizate surse de informare de către consumatorii de pește sunt internetul, cunoștințele, familia și televiziunea (în proporții aproape egale). Internetul a fost sursa preferată de informare pentru persoanele tinere, din mediul urban, cu venituri ridicate și cu studii peste medie. Persoanele mai în vârstă, din mediul rural sau cu un nivel de educație sub medie, se informează într-o măsură mai mare de la televizor.

Veniturile și dezvoltarea clasei de mijloc

Veniturile influențează piața peștelui deoarece 52% dintre persoanele cu venituri ridicate au consumat pește pentru a avea un meniu echilibrat. Creșterea veniturilor, anticipăm, așa cum este de dorit, că va avea un trend ascendent.

Efectele dezvoltării clasei de mijloc sunt stabilitatea socială, creșterea consumului, a nivelului spiritual și a celui civic. Segmentul de mijloc a creat o nișă de consumatori rafinați și

predispuși spre achiziționarea de produse alimentare de calitate, proaspete și chiar ecologice. În același timp, apar schimbări la nivelul celulei de bază (a familiei). Familiile sunt dispuse să aloce o sumă mult mai mare pentru alimentație sănătoasă și elemente precum educație, servicii - ceea ce duce la creșterea standardelor și a atenției acordate calității vieții. Este posibil ca generațiile viitoare să aibă un comportament de consum diferit, dar și unul de socializare diferit, doar prin prisma faptului că suntem în era internetului.

Studiul de piață relevă faptul că mai mult de jumătate din persoanele cu venituri mici preferă să consume macrou, iar aproape o treime dintre persoanele cu venituri de peste 2000 de lei lunar preferă să consume păstrăv.

Persoanele cu venituri mici par să prefere peștele congelat într-o mai mare măsură comparativ cu cele cu venituri mai ridicate care au o preferință semnificativ mai mare în favoarea peștelui proaspăt sau refrigerat, peștele eviscerat/filetat și fructele de mare. Se observă că o creștere a veniturilor generează o preferință mai mare pentru proapețime sau fructe de mare.

De asemenea studiul arată creșterea ponderii achiziției de pește în coșul de cumpărături.

Mai bine de o treime dintre respondenți au estimat cantitatea medie de pește proaspăt sau congelat pe care o achiziționează la o cumpărare ca fiind de 1-2 kg, puțin sub o treime achiziționând între 2,1 și 3 kg. Cantități mai mici de pește, de sub 1 kg, fiind cumpărate în special de către persoanele singure.

Consumatorii ocazionali de pește (cei care consumă o dată pe lună sau mai rar) sunt mai degrabă tineri (vârste cuprinse între 15-25 de ani), persoane necăsătorite, cu venituri personale sub 500 de lei, cu studii medii sau sub medie. Această categorie este cea cu potențialul cel mai mare de creștere a consumului în viitor și principalul target în comunicarea privind beneficiile unui consum ridicat de pește.

Nivelul de studii

Statisticile actuale prezintă o creștere a numărului persoanelor cu studii superioare.

În prezent, din totalul populației cu studii superioare, 45% consumă pește pentru a avea un meniu echilibrat. Nivelul de educare coroborat cu creșterea veniturilor și cu creșterea nivelului de informare duc la o îmbunătățire a preferințelor de consum și o creștere a consumului de pește.

Din studiul de piață se observă faptul că macroul a fost preferat de mai mult de jumătate dintre cei cu studii sub medie pe când păstrăvul, tonul și somonul par să fi fost preferați de către cei cu studii peste medie. Persoanele cu studii peste medie au consumat pește în special din două motive: „dieta” și „meniu echilibrat”. Aceleași două motive au fost invocate mai mult de persoanele din mediul urban decât de către cele din mediul rural.

Creșterea accesibilității și disponibilității produsului

Locul din care cei mai mulți consumatori achiziționează peștele proaspăt sau pe cel viu a fost magazinul specializat (pescăria).

Din acest motiv, se constată faptul că accesibilitatea produselor proaspete, autohtone poate reprezenta principalul factor de creștere a consumului de pește în România.

Cantitatea unei cumpărături de pește variază în funcție de gradul de accesibilitate (distanța până la magazinul de unde este achiziționat) și în funcție de numărul membrilor din familie. Astfel, în mediul rural, în cazul persoanelor cu venituri mai mici sau cu un nivel al studiilor sub medie se observă că la o cumpărătură sau fost achiziționate, în medie, peste 2 kg de pește. Această categorie de consumatori este și cea care, de obicei, cumpără pește congelat din import.

În prezent peștele congelat este cel mai bine vândut pe piața României, pentru că reprezintă varianta cea mai simplă de păstrare și comercializare, indiferent de anotimp și anvergura comerciantului. Din această categorie, macroul este cel mai popular și mai vândut pește din România, printre altele și datorită prețului accesibil.

Locul preferat de achiziție a peștelui pentru consumatori a fost magazinul specializat. Astfel, conform studiului, la întrebarea legată de locul preferat de achiziție, cei mai mulți respondenți au ales magazinele specializate, urmate, la 5%, de centrele comerciale.

Din analiza comparativă a indicatorilor din studiu se observă că locul cel mai puțin preferat de achiziție a peștelui a fost minimarket-ul (inclusiv cel din sate), însă acesta a reprezentat pentru categoriile indicate mai sus aproape singura sursă de achiziție a peștelui. Din același motiv în familiile din mediul rural s-a consumat pește congelat într-o proporție semnificativ mai mare comparativ cu mediul urban.

Macroul a fost consumat mai mult în mediul rural (52%) decât cel urban (45%) iar păstrăvul (28%) și tonul (18%) au avut o incidență a consumului mai ridicată în mediul urban. Acest aspect este generat de disponibilitatea produselor în mediile de rezidență.

În mediul urban majoritatea achizițiilor de pește sau produselor din pește s-au realizat din centrele comerciale. Magazinele specializate au depășit, ca procent din numărul total de tranzacții centrele comerciale, doar la vânzările de pește viu și cu doar 1% din totalul achizițiilor de icre/lapți fiind la egalitate în vânzarea de pește proaspăt sau refrigerat și în vânzările de specialități.

- 1) 41% din achizițiile de pește viu ale consumatorilor, s-au realizat din magazinele de specialitate (pescării)
- 2) 46% din achizițiile de pește eviscerat s-au realizat din centrele comerciale (hipermarketuri)
- 3) 42% din achizițiile de semiconserve s-au realizat din centrele comerciale
- 4) 43% dintre achizițiile de conservele din pește și 46% dintre achizițiile de fructe de mare s-au realizat în centre comerciale.

Diferențele manifestate în comportamentul de achiziție a peștelui în ceea ce privește locul din care a fost cumpărat de diferite categorii socio-demografice se păstrează și în cazul variabilelor nivel de studii sau mediu de rezidență. Astfel, toate aceste variabile socio-demografice, corelate semnificativ, relevă faptul că persoanele cu studii superioare sau din mediul urban cumpără pește mai degrabă din supermarket, în timp ce persoanele din mediul rural sau cu studii sub medie aleg să cumpere pește din magazinele de proximitate (cum sunt și cele sătești), din lipsa de opțiuni.

Orientarea și preferințele consumatorilor către produse proaspete și de calitate

Principala caracteristică a unui produs pescăresc care definește calitatea este – în opinia consumatorilor – proapețimea. Această caracteristică este importantă pentru aproape 90% dintre consumatorii intervievați. Și următoarele trei elemente se subscriu caracterului de proapețime a unui pește: aspectul general atrăgător, termenul de valabilitate sau mirosul specific.

Cele patru caracteristici importante nu diferă semnificativ pe principalele categorii socio-demografice analizate.

Remarcăm două tipuri de criterii folosite de către cumpărători: proapețimea, prezentarea sau promovarea țin mai degrabă de criteriile de alegere a unui magazin în care se poate găsi pește cu aceste calități. Pe de altă parte, gustul, mediul de proveniență sau compoziția sunt caracteristici ale peștelui preferat, factori care, o dată stabiliți, definesc preferința pentru anumite tipuri și specii de pește.

Prima categorie de criterii este cea care poate fi folosită în acțiuni de creștere a consumului de pește în rândul populației. Stimularea crescătoriilor locale în zonele unde bazinele hidrografice sunt reduse, îmbunătățirea rețelelor de distribuție, sprijinirea comercianților locali de pește proaspăt sunt câteva din modalitățile de valorificare a potențialului de creștere a consumului de pește.

Se constată, de asemenea, tendința consumatorilor pentru cumpărarea peștelui cu cât mai puține oase sau deloc.

Preferințele de consum pentru anumite specii de pești au fost diferite în funcție de variabilele socio-demografice. Astfel, femeile au consumat într-o proporție mai mare macrou, păstrăv sau somon în timp ce bărbații au preferat într-o măsură mai mare crapul sau carasul.

Macroul a fost consumat mai mult în mediul rural, în rândul familiilor cu venituri reduse sau în cazul persoanelor cu studii sub medie. Pe de altă parte, persoanele din mediul urban, cu venituri ridicate și cu un nivel al educației superior au consumat într-o măsură mai mare păstrăv sau somon.

Cauzele sociologice ale diferențelor în ceea ce privește speciile de pește consumate sunt legate de accesibilitatea produselor (în mediul rural sau în orașele mici din zonele mai puțin dezvoltate din punct de vedere piscicol), de prețul anumitor specii de pește sau de percepția asupra prețului dar și de educația populației privind caracteristicile diferitelor tipuri de pește și a beneficiilor asociate cu anumite specii.

Peștele proaspăt sau refrigerat a fost preferat de 71% dintre respondenți, peștele congelat de 43% dintre subiecții acestei cercetări, iar conservele de pește de 41% dintre persoanele chestionate.

Persoanele căsătorite au preferat într-o măsură mai mare peștele proaspăt sau refrigerat și icrele sau lapții decât persoanele necăsătorite. Persoanele necăsătorite par să fi prefat specialitățile din pește într-o măsură mai mare decât cele căsătorite, acest aspect este posibil să apară datorită faptului că majoritatea specialităților din pește nu mai necesită gătire și pot fi consumate direct. Un bun exemplu în acest sens îl reprezintă salata de icre de pește care se încadrează la specialități și care a fost preferată de către persoanele necăsătorite iar cele căsătorite au preferat să cumpere icre pentru a le pregăti apoi.

Îmbătrânirea populației

Acest fenomen social generează totuși o creștere în consumul specific iar persoanele mai în vârstă sunt motivate într-o măsură mai mare de dietă sau de recomandarea unui specialist.

Conform studiului de piață persoanele cu vârste de peste 58 de ani par să fi preferat peștele proaspăt sau refrigerat (76%) comparativ cu persoanele cu vârste între 15 și 25 de ani care au preferat acest tip de pește doar într-o proporție de 57%. Cu cât înaintează în vârstă respondenții cu atât preferă mai mult peștele proaspăt sau refrigerat, în detrimentul specialităților din pește, care sunt preferate de către tineri. S-a constatat că o dată cu vârsta crește treptat consumul de pește după criteriul „dietă” și „recomandarea specialistului”. Se observă că persoanele de peste 58 de ani acordă, în medie, o mai mare importanță caracteristicilor peștelui decât persoanele mai tinere.

Analizând situația consumatorilor pe regiuni se constată o cerere mare de produse pescărești pentru regiunile Sud și Sud-Est motivată de comportamentul tradițional în

consumul de pește și alte produse din pește. Dintre consumatorii de pește, pe grupe de vârstă a respondenților, se constată o diferență semnificativă între grupul cu vârste cuprinse între 15-25 de ani și toate celelalte patru grupe, tinerii consumând semnificativ mai puțin, doar 35%. În cadrul celorlalte vârste, ponderea consumatorilor a variat între 55% și 61%. În rândul consumatorilor ocazionali de pește, diferențe mari au apărut între grupa de vârstă 37-47 de ani cu un procent de 34% și grupa de vârstă 15-25 de ani (care a consumat în proporție de 51% mai rar pește).

Persoanele căsătorite au consumat semnificativ mai mult pește decât persoanele necăsătorite, între acestea constatându-se o diferență de 12%, fapt ce poate fi explicat prin faptul că persoanele căsătorite preferă mâncarea preparată acasă.

Cu un procent de 40%, persoanele cu venituri foarte mici sau deloc consumă semnificativ mai puțin pește comparativ cu persoanele cu venit, al căror procent crește treptat de la 54% la grupa „500-1000 de lei” la 69% în cazul celor cu venituri personal de peste 2000 de lei.

După variabila „ultima instituție de învățământ absolvită”, în privința consumului de pește mai des de o dată pe lună, diferențe semnificative au apărut între absolvenții de facultate (64%) și celelalte categorii de studii; diferența s-a păstrat, în sens invers, însă, și pentru grupul consumatorilor ocazionali, 41% dintre persoanele cu studii sub medie au consumat pește o dată pe lună sau mai rar, spre deosebire de 29% cât este procentul pentru persoanele cu facultate.

Având în vedere aceste aspecte putem estima că cererea de pește la nivel național este creată în special de persoanele căsătorite, cu vârste cuprinse între 37 -58 ani, cu venituri peste medie și un nivel de educație peste medie.

Referitor la specii, tendința de consum trebuie apreciată prin prisma consumului mai multor specii de pești de către același consumator. În această idee, cele mai consumate specii de pești sunt macroul (48%) și crapul (45%) urmate de către caras (27%) și păstrăv (23%). Mai este consumat și tonul (14%), somnul (13%), șalăul (11%) și somonul (11%). Speciile de pești cel mai puțin consumate sunt sturionii (1%) și știuca (2%), din cauza indisponibilității acestora în mod constant pe piața de consum, deși ele se numără printre preferințele

consumatorului tradițional de pește. Se observă că cererea de pește dintre speciile autohtone a fost dominată de crap, caras și păstrăv.

Aceste preferințe de consum pot genera concluzia că peștele de apă dulce este preferat de majoritatea consumatorilor, iar macroul, deși se află în topul speciilor consumate reprezintă mai degrabă o alternativă disponibilă în orice tip de magazin/market și accesibilă ca preț decât o preferință de consum.

Aceste date nu trebuie interpretate ca fiind raportate la un total de 100%, întrucât respondenții au relevat faptul că nu consumă doar o singură specie de pește.

Analizând tendințele generale de consum pentru următorii ani și situația actuală pe piața specifică, concluzionăm că acțiunile strategice care pot contribui la creșterea consumului de pește trebuie să pună accentul pe accesibilitatea produselor, în special în zonele rurale sau orașele mici, pe educația privind beneficiile consumului de pește în rândul tinerilor și pe promovarea la nivel național, în mod activ, coerent și coordonat, a speciilor autohtone de pești, ca alternativă pentru cele din import.

În ceea ce privește oferta, tendința este influențată de competiția dintre operatorii autohtoni și cei din Uniunea Europeană, îndeosebi din țările vecine care au acvacultura dezvoltată, sau care pescuiesc la Marea Neagră și în Dunăre, sau care aduc produse deja procesate pe piața românească.

Pentru a reuși să reziste în aceasta competiție, operatorii români au intenția clară de a investi în domeniu pentru consolidarea ofertei interne de produse autohtone, având nevoie însă de susținere financiară, administrativă și fiscală din partea statului și a Uniunii Europene.

Din acest punct de vedere tendința lor este de a beneficia de sprijin în scopul eliminării discriminărilor la care sunt supuși în competiția cu operatorii din alte state membre ale uniunii.

Principalele discriminări sunt legate de faptul că în țări ca Ungaria, Germania, Italia, acvacultorii beneficiază de ajutoare pe care cei autohtoni nu le au (ex.: nu plătesc apa, primesc subvenție la energie electrică, subvenție la motorină, ajutoare pentru producerea puietului etc.). Plata unei prime pe hectarul de luciu de apă, la nivelul plăților care se fac în agricultură, reprezintă o altă problemă nerezolvată pentru operatori.

O altă tendință care se face simțită în sector este orientarea către trecerea de la formele asociative de tip patronal, cu scop reprezentativ, la formele asociative cu scop lucrativ, ceea ce ar permite operatorilor să joace un rol mai important pe piață de pește și produse din pește din România. Astfel, mulți crescători de pește doresc să se înființeze entități comune care să realizeze lucrările specifice fermelor piscicole, altele decât cele strict legate de creșterea peștelui (ex.: decolmatări, întreținere diguri etc.).

Această tendință se manifestă și pe fondul dorinței de a se trece la sisteme de tip integrat, astfel încât lanțul pescuit/creștere – procesare – comercializare să aibă continuitate și să permită creșterea profitului fără a majora prețurile finale de vânzare.

O altă tendință rezultă din preocuparea din ce în ce mai mare a operatorilor de pe piață în ceea ce privește creșterea gradului de pregătire profesională a salariaților lor, precum și a necesității de a avea asigurată asistență tehnică de specialitate de către entități de cercetare specializate în domeniul pescăresc.

Nu este de neglijat nici tendința care se manifestă în rândul operatorilor de a dezvolta activități adiacente în scopul diversificării surselor de profit (ex.: agroturismul piscicol, pescuitul cu undița etc.).

Capitolul 6

Optimizarea sectorului pescăresc

6.1. Propuneri de îmbunătățire și diversificare a produselor, a consumului și a distribuției peștelui și produselor din pește.

În acest capitol, propunerile pentru diversificarea produselor, consumului și distribuției de pește din România derivă din opiniile exprimate de panelul de experți din domeniul pescăresc din România, coroborate cu opiniile operatorilor din sector și cu rezultatul procesării opiniilor consumatorilor.

O opinie unanimă este aceea că sectorul piscicol românesc are capacitatea potențială de a răspunde într-o măsură mult mai mare cerințelor pieței interne.

Acest răspuns se poate obține urmând pașii de mai jos.

6.1.1. Îmbunătățirea și diversificarea produselor

Acest deziderat se poate atinge prin aplicarea următoarelor măsuri:

- a. Creșterea capacității de pescuit și de producere a speciilor autohtone la prețuri competitive;
- b. Îmbunătățirea calității peștelui și a produselor din pește;
- c. Diversificarea produselor de pește prin pescuirea, creșterea, procesarea și comercializarea unor specii noi, superioare calitativ, care să răspundă cerințelor consumatorilor, înlocuind speciile din import.

a.1. Creșterea capacității de pescuit a speciilor autohtone se poate realiza prin următoarele măsuri:

- Îmbunătățirea infrastructurii de pescuit (pescadoare dotate cu echipamente competitive pentru navigație și plase de pescuit specializate, diferențiat pe specii de pești), astfel încât să poată fi adaptată și altor specii de pești ce ar putea fi capturați din Marea Neagră;
- Îmbunătățirea flotei de pescuit în acord cu normele Uniunii Europene;
- Îmbunătățirea capacității de pescuit (lipsa kw);
- Îmbunătățirea punctelor de debarcare din porturile pescărești;

- Îmbunătățirea infrastructurii (port debarcare, unități de procesare, adăposturi pescărești etc.);
- Creșterea numărului de ambarcațiuni adecvate și a echipamentelor destinate transportului peștelui din zonele de pescuit la punctele de debarcare și la centrele de primă vânzare, esențiale în toate etapele tehnologice, inclusiv la faza de procesare;
- Introducerea plaselor monofilament ca unelte de pescuit (opinie operatori);
- Orientarea pescuitului marin către captura de rapana.

a.2. Creșterea capacității de producere a speciilor autohtone la prețuri competitive se poate realiza pe de o parte, prin readucerea în circuitul piscicol a suprafețelor abandonate, iar pe de altă parte, prin creșterea producției unitare la hectar în amenajările existente, concomitent cu soluționarea problemelor legate de reducerea costurilor/kg de pește produs.

În România există în prezent suprafețe însemnate a căror destinație inițială a fost creșterea peștelui și care în prezent fie sunt abandonate fie au altă destinație. Reintroducerea a circa 30% din aceste suprafețe în circuitul piscicol, ar permite producătorilor autohtoni să acopere o pondere mai mare din cererea de pește a pieței.

Astfel, din totalul de 83,4 mii tone de pește înregistrate în anul 2013 pentru consumul intern, doar 10,1 mii tone au fost asigurate de acvacultura autohtonă, la care s-a adăugat circa 4,8 mii tone pește de captură autohtonă, diferența provenind din import.

b. În ceea ce privește calitatea produselor, aceasta a fost și încă este o problemă națională, care influențează atât comercializarea produselor pe plan intern, cât și pe plan extern.

Alinierea produselor pescărești din România la standardele europene de calitate, contribuie la îmbunătățirea calității produselor și implicit a consumului. Acest aspect poate fi realizat prin implementarea standardelor europene de calitate.

Modalitățile de îmbunătățire a calității peștelui și produselor din pește sunt prioritare și pot fi realizate prin:

- elaborarea, aprobarea și aplicarea procedurilor și normelor de calitate la nivel național;
- modernizarea și dotarea punctelor de debarcare existente;
- creșterea numărului centrelor de primă vânzare care asigură distribuția primară;
- dezvoltarea logisticii necesare depozitării și transportului specializat (mașini frigorifice de transport, agregate frig, mașini de gheață, mașini fulgi de gheață, viviere/hidrobioane pentru transportul peștelui viu);
- implementarea trasabilității produselor în sectorul pescăresc;
- promovarea și implementarea acvaculturii organice (realizarea gamei de produse ecologice/organice în acvacultură).

c. **Diversificarea** se poate realiza și prin creșterea, procesarea și comercializarea unor specii, superioare calitativ, care să răspundă cerințelor consumatorilor, înlocuind speciile din import.

În acest sens, din cercetările efectuate până în prezent în România, rezultă că:

- Acvacultura, atât cea marină, cât și dulcicolă, poate răspunde foarte bine cerințelor pieței în ceea ce privește diversificarea speciilor, prin realizarea de investiții în sisteme de recirculare a apei. Aceste sisteme permit creșterea unor specii de pești valoroase care necesită anumite condiții biotehnologice (temperatură, salinitate, oxigen dizolvat) care nu pot fi asigurate de caracteristicile pedo-climatice ale României;
- Păstrăvul de mare (*salmo trutta labrax*), se poate crește în condițiile de la Marea Neagră, existând deja cercetări în domeniu; O specie care poate întruni cele mai multe dintre cerințele consumatorilor (gust, calitate, fără oase, etc.) dacă va fi produs la un preț rezonabil, este aceea a sturionilor. Creșterea sturionilor pentru carne se poate

realiza de către acvacultura românească, atât în sistem tradițional extensiv în policultură sau chiar și în monocultură, cât și în sisteme recirculante.

- Creșterea păstrăvului în sistem recirculant de către crescătorii de ciprinide, ar putea introduce această specie în regiunile țării în care, în prezent, păstrăvul este adus doar din import; păstrăvul este un pește cu o cerere de piață în creștere și este eficient din punct de vedere economic, dacă este obținut din acvacultură;
- Rezultatele bune obținute în creșterea unor specii răpitoare autohtone (șalău, somn) în sistem recirculat recomandă acest sistem de producție ca modalitate de diversificare a produselor din acvacultură.
- Tilapia este un cichlid prietenos în creșterea intensivă, rezistent la stresul de densitate, se reproduce ușor iar tendința crescătoare a consumului intern recomandă creșterea lui intensivă.
- Speciile sturionice pot satisface cerințele consumatorilor (gust, calitate superioară, lipsa oaselor etc.) dacă se reușește producerea lor la un preț atractiv. Creșterea sturionilor poate fi făcută în sistem extensiv tradițional (mono sau policultură), dar și în sistem recirculant.
- Cambula și calcanul pot fi, alături de păstrăvul de mare (*Salmo trutta labrax*), noi candidați pentru maricultură, dacă se reușește rezolvarea problemelor specifice stadiilor timpurii de dezvoltare. Aceste specii pot acoperi atât calitativ, cât și cantitativ o nișă importantă de piață;
- Trecerea fermelor tradiționale la acvacultura ecologică, promovarea consumului de pește și produse din pește provenite din acvacultura ecologică putând contribui la îmbunătățirea stării de sănătate a populației și a calității mediului înconjurător.

6.1.2. Îmbunătățirea și diversificarea consumului

Îmbunătățirea și diversificarea consumului de pește și produse din pește se poate realiza răspunzând cerințelor pieței de pește din România prin promovarea peștelui proaspăt, refrigerat, a peștelui viu și a produselor din pește de calitate superioară, la un preț accesibil.

Aceste cerințe se pot îndeplini pe de o parte prin măsurile propuse la cap.6.1.1., coroborate cu cele legate de îmbunătățirea și diversificarea canalelor de distribuție și comercializare, care sunt propuse în cap.6.1.3., precum și prin câteva măsuri care pot veni în sprijinul producătorilor din România în vederea ajustării prețurilor la un nivel corect în raportul calitate-preț-putere de cumpărare:

- Scăderea TVA-ului pentru produsele obținute din activitatea de pescuit și acvacultură;
- Reducerea sau chiar eliminarea prețului plătit pentru suprafața de luciu de apă;
- Amnistierea plății taxei pentru construcțiile hidrotehnice din amenajările piscicole (taxa pe stâlp);

6.1.3. Îmbunătățirea canalelor de distribuție în vederea creșterii cotei de piață a produselor românești

În România, cei mai mulți cumpărători preferă să cumpere pește direct de la magazinele specializate, datorită prețului mai mic, fără intermediari și unde se presupune că prospețimea și calitatea sunt garantate. Totuși, există și o cerere mare în supermarketuri datorată, pe de-o parte, siguranței alimentare și, pe de altă parte, economiei de timp deoarece pe lângă pește, cumpărătorul poate achiziționa și alte produse. Totodată consumatorul preferă peștele provenit de la anumite ferme, marile magazine colaborând doar cu firme mari sau asociații care pot asigura furnizarea cantităților necesare precum și un rulaj constant de mărfuri.

Canalele principale de distribuție folosite în desfacerea producției de pește din România și cele mai importante modalități și locuri de livrare a peștelui și produselor de pește, sunt:

- Livrarea peștelui pescuit la centre de primă vânzare ;
- Livrarea directă din cherhanaua fermei, către comercianții de pește, pentru peștele produs în acvacultură;
- Livrarea directă prin magazinele specializate proprii ale producătorilor;

- Livrarea prin distribuitori locali, dar și în târguri, oboare, stand-uri;
- Livrarea în hipermarket-uri, magazine specializate în comercializarea peștelui, magazine mici.

Creșterea cotei de piață are la bază creșterea vânzărilor, dată de o politică bună de marketing și o gestionare bună a canalelor de distribuție.

Îmbunătățirea modalităților de comercializare în România (alături de facilitățile de primire a peștelui, logistica, mașini de transport etc.), constau în :

- Înființarea bursei de pește în zonele în care produsele pescărești sunt în cantități mari;
- Înființarea piețelor de peștecăre pot fi profitabile și din prisma atractivității turistice pe care o dezvoltă;
- Îmbunătățirea punctelor de debarcare în porturile pescărești ;
- Îmbunătățirea infrastructurii (port debarcare, unități de procesare, adăposturi pescărești etc.);
- Modernizarea spațiilor de depozitare și a mijloacelor de transport specializat;
- Vânzarea peștelui și a unor produse de pește refrigerate, afumate, conservate;
- Dotarea și modernizarea centrelor de primă vânzare;
- Utilizarea de mașini tip rulotă, așa numitele magazine mobile în sate, localități etc. ca o modalitate care să descurajeze intermediarii și să fidelizeze clienții ;
- Comercializarea peștelui viu prin lanțuri de magazine atât în mediul urban, dar mai ales în mediul rural.

Notorietatea produselor pescărești se poate crea în cadrul supermarket-urilor și hipermarket-urilor prin:

1. Publicitate sau popularizare:

- Crearea și lansarea pe piață a unor sloganuri sau logo-uri cu rezonanță
- Campanii în mass-media (televiziune, radio, internet, publicații periodice etc.) privind promovarea alimentației sănătoase precum și a preferinței pentru consumul peștelui indigen;
- Prin pliante, broșuri, fluturași/flyere conținând informații și rețete culinare cu pește autohton.

2. Prin etichetare:

- Conform prevederilor legale, etichetarea trebuie să conțină explicații despre calitatea produsului, valoarea sa nutritivă etc. Eticheta trebuie să fie mare, atractivă, să conțină date despre proveniența și calitatea produsului..
- Promovarea trasabilității peștelui și produselor de pește.

3. Prin schimburi de experiență, conferințe, expoziții anuale, postarea pe pagina web a instituției coordonatoare de materiale publicitare, ghiduri etc.

6.2. Scenarii de lucru preconizate și prognoza evoluțiilor

Tabelul 6.1.

SCENARII	Alocare resurse pe Priorități	Priorități ale Uniunii Europene	Prognost
1. Alocare de resurse zero; (nu nicio opțiune (nu se alocă resurse, nu sunt opțiuni)	Nu sunt luate măsuri (Acțiune „0” zero).	<p>1. Promovarea pescuitului durabil, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere;</p> <p>2. Încurajarea acvaculturii durabil, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere;</p> <p>3. Stimularea punerii în aplicare a PCP;</p> <p>4. Creșterea gradului de ocupare a locurilor de muncă</p> <p>5. Stimularea comercializării și a prelucrării;</p> <p>6. Stimularea punerii în aplicare a politicii maritime integrate;</p> <p>7. Asistența tehnică.</p>	Sectorul are șanse minime de dezvoltare, rămânând la nivelul investițiilor finanțate până în 2013.
2. Alocare de resurse cvasi egale pentru toate prioritățile	- 15 % Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere	1. Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere ;	Alocarea uniformă, respectiv în cote cvasi egale, ar duce la dezvoltarea neuniformă a

	-15 % Încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere	2. Încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere;	sectorului, având în vedere neuniformitatea ponderii în cadrul sectorului a respectivelor activități, precum și a gradului de absorbție a fondurilor alocate în perioada 2007 -2013.
	- 15 % Stimularea punerii în aplicare a PCP	3. Stimularea punerii în aplicare a PCP	
	- 15 % Creșterea gradului de ocupare a locurilor de muncă și a coeziunii teritoriale	4. Creșterea gradului de ocupare a locurilor de muncă și a coeziunii teritoriale	
	- 15 % Stimularea comercializării și a prelucrării	5. Stimularea comercializării și a prelucrării	
	- 12,5% Stimularea punerii în aplicare a politicii maritime integrate	6. Stimularea punerii în aplicare a politicii maritime integrate	
	- 12,5% Asistența tehnică	7. Asistența tehnică	
	- 7(+4) % Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere	1. Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere	Model de alocare care poate oferi posibilitatea recuperării rămănelor în urma a unor domenii de
3. Alocare ponderată a resurselor funcție de rezultatele interpretării opțiunilor consumatorilor, operatorilor din			

<p>sectorul pescăresc național –asociații de pescari, producători, procesatori- și experți, coroborate cu ponderea alocării resurselor bugetare în cadrul gestiunii partajate (art.13.din Regulamentul 508/2014).</p>	<p>- 50 % Încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere</p>	<p>2. Încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere</p>	<p>activitate ale sectorului și poate să se constituie în baza de plecare pentru alocarea viitoare.</p>
	<p>- 5 % Stimularea punerii în aplicare a PCP</p>	<p>3. Stimularea punerii în aplicare a PCP</p>	
	<p>- 18 % Creșterea gradului de ocupare a locurilor de muncă și a coeziunii teritoriale</p>	<p>4. Creșterea gradului de ocupare a locurilor de muncă și a coeziunii teritoriale</p>	
	<p>- 10 % Stimularea comercializării și a prelucrării</p>	<p>5. Stimularea comercializării și a prelucrării</p>	
	<p>-5% Stimularea punerii în aplicare a politicii maritime integrate</p>	<p>6. Stimularea punerii în aplicare a politicii maritime integrate</p>	
	<p>- 6% Asistența tehnică</p>	<p>7. Asistența tehnică</p>	

Tabelul 6.2

6.3. Identificarea obstacolelor de pe piața produselor de pește pe scenarii

SCENARIU	Alocare resurse pe Priorități	Priorități ale Uniunii Europene	Obstacole
1. Alocare de resurse zero; nicio opțiune (nu se alocă resurse, nu sunt opțiuni)	Nu sunt luate măsuri (Acțiune „0” zero).	<p>1. Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere;</p> <p>2. Încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere;</p> <p>3. Stimularea punerii în aplicare a PCP;</p> <p>4. Creșterea gradului de ocupare a locurilor de muncă și a coeziunii teritoriale;</p> <p>5. Stimularea comercializării și a prelucrării;</p> <p>6. Stimularea punerii în aplicare a politicii maritime integrate;</p> <p>7. Asistența tehnică.</p>	<p>Principalul obstacol pentru realizarea acestui scenariu îl constituie lipsa sprijinului financiar din partea statului și al UE. Acest obstacol este insurmontabil, având în vedere lipsa de interes a investitorilor mari pentru acest sector, precum și lipsa de interes a băncilor pentru a finanța proiecte de investiții în sector în condițiile în care acestea urmează a fi 100% în sarcina investitorilor.</p> <p>Nivelul actual de dezvoltare socio-economic al României nu permite finanțarea de către investitori a proiectelor de anvergură în domeniul productiv în general și cu atât mai puțin în domenii care vizează dezvoltarea durabilă, protejarea resurselor și a mediului înconjurător.</p>

<p>2. Alocare de resurse cvasi egal pentru toate prioritățile</p>	<p>- 15 % Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere</p>	<p>1. Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere ;</p>	<p>Principalul impediment al acestui scenariu îl constituie riscul neacordării unor șanse reale de dezvoltare componentelor sectorului pescăresc, prin faptul că va distorsiona relația pescar /acvacultor –procesator – comerciant – compărător, având ca principal rezultat destabilizarea pieței interne de produse pescărești.</p>
	<p>- 15 % Încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere</p>	<p>2. Încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere;</p>	
	<p>- 15 % Stimularea punerii în aplicare a PCP</p>	<p>3. Stimularea punerii în aplicare a PCP</p>	
	<p>- 15 % Sporirea ocupării forței de muncă și a coeziunii teritoriale</p>	<p>4. Creșterea gradului de ocupare a locurilor de muncă și a coeziunii teritoriale</p>	
	<p>- 15 % Stimularea comercializării și a prelucrării</p>	<p>5. Stimularea comercializării și a prelucrării</p>	
	<p>- 12,5% Stimularea punerii în aplicare a politicii maritime integrate</p>	<p>6. Stimularea punerii în aplicare a politicii maritime integrate</p>	
	<p>- 12,5% Asistența tehnică</p>	<p>7. Asistența tehnică</p>	

<p>3. Alocare ponderată a resurselor funcție de rezultatele interpretării opțiunilor consumatorilor, din operatorilor sectorul pescăresc național – asociații de pescari, producători, procesatori – experți, coroborate cu ponderea alocării resurselor bugetare în cadrul gestiunii partajate (art.13.din Regulamentul 508/2014).</p>	- 7 % Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere	1.Promovarea pescuitului sustenabil din punct de vedere al mediului, eficient din punct de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere	<p>În acest scenariu nu au fost identificate obstacole majore care ar putea duce la destabilizarea sau funcționarea deficitară a pieței produselor pescărești.</p>
	- 50 % Încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere	2. Încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere	
	- 5 % Stimularea punerii în aplicare a PCP	3. Stimularea punerii în aplicare a PCP	
	- 18 % Creșterea gradului de ocupare a locurilor de muncă și a coeziunii teritoriale	4. Creșterea gradului de ocupare a locurilor de muncă și a coeziunii teritoriale	
	- 10 % Stimularea comercializării și a prelucrării	5. Stimularea comercializării și a prelucrării	
	- 1% Stimularea punerii în aplicare a politicii maritime integrate	6. Stimularea punerii în aplicare a politicii maritime integrate	
	- 14% Asistența tehnică	7. Asistența tehnică	

6.4. Analiza cost – beneficiu privind investițiile în sectorul pescăresc

6.4.1. Prezentare generală

Scopul realizării unei analize cost-beneficiu (ACB) pentru proiectele majore vizează două aspecte și anume :

- să demonstreze că proiectele sunt oportune din punct de vedere economic și contribuie la îndeplinirea obiectivelor politicii regionale europene;
- să aducă dovezi conform cărora este necesară contribuția Fondurilor pentru ca proiectul să fie viabil din punct de vedere financiar, aceasta stând la baza stabilirii nivelului de asistență corespunzător.

Conform Doc. de lucru nr. 4 al C.E., ACB este un instrument esențial pentru estimarea beneficiilor economice ale proiectelor. În principiu, trebuie să se evalueze impactul proiectelor din toate punctele de vedere: financiar, economic, social, de mediu etc.

Obiectivul ACB constă în identificarea și cuantificarea (respectiv de a da o valoare monetară) tuturor formelor de impact posibile pentru a determina costurile și beneficiile proiectului; ulterior, rezultatele se centralizează (beneficiile nete) și se concluzionează dacă proiectul este oportun și merită să fie pus în aplicare.

Costurile și beneficiile ar trebui evaluate diferențiat, luând în considerare diferența dintre scenariul proiectului și un scenariu alternativ în afara proiectului. Impactul se evaluează în funcție de anumite obiective predeterminate.

Prin evaluarea unui proiect în funcție de indicatori microeconomici, ACB poate evalua gradul de respectare a unor obiective macroeconomice specifice. În contextul politicii regionale, ACB se aplică pentru a estima importanța unui proiect de investiții pentru obiectivele politicii regionale europene.

6.4.2. Analiza contextului și obiectivele investiției

6.4.2.1. Contextul socio-economic

Analiza detaliată a contextului socio-economic este utilă pentru o previziune corectă. Prognoza cererii este un indicator cheie pentru estimarea veniturilor viitoare ale proiectului, dacă acestea există, și prin urmare ale performanțelor sale financiare.

În acest sens, s-a elaborat anterior un studiu de piață care a avut ca obiectiv principal determinarea volumului cererii pentru produsele sectorului pescăresc, cu accent pe activitatea de acvacultură și determinarea consumurilor pentru perioada următoare.

Este necesară să fie identificate, de la caz la caz, limitele contextului relevant al analizei (spre exemplu context local, național sau transnațional).

Elaborarea documentelor necesare accesării fondurilor europene în perioada 2014-2020, prevăzute în regulament, presupune parcurgerea etapelor unui proces complex, plecând de la structura orientativă a documentelor necesare, respectiv:

- Analiza socio-economică/analiza disparităților de dezvoltare (inclusiv analiza SWOT);
- Strategia/justificarea obiectivelor tematice stabilite spre finanțare (cu prezentarea complementarităților între intervenții, precum și a conexiunilor cu strategiile naționale și europene);
- Principalii indicatori de rezultat;
- Programarea financiară;
- Detalii de implementare;

Pe baza acestei analize, se va trece la etapele următoare, respectiv stabilirea strategiei și a priorităților de dezvoltare, precum și la stabilirea alocărilor financiare și a detaliilor de implementare.

6.4.2.2. Definirea obiectivelor

Definirea clară a obiectivelor proiectului este un pas esențial pentru a înțelege dacă programul investițional are sau nu o valoare socială, sau altfel spus pentru determinarea beneficiilor nete ce pot fi obținute prin proiect în mediul său socio-economic.

Beneficiile luate în considerație nu ar trebui să fie doar indicatorii fizici ci și variabilele socio-economice care sunt măsurabile cantitativ.

Obiectivele proiectului ar trebui să fie în conexiune logică cu investiția și în concordanță cu politica sau prioritățile domeniului.

Analiza Cost Beneficiu are scopul de a structura într-un mod riguros așteptările inițiatorului proiectului de investiție.

Pe cât posibil, impactul asupra forței de muncă, asupra mediului înconjurător, precum și alte obiective sunt reflectate doar de un indicator de performanță, cu condiția ca ACB să se bazeze pe o metodologie solidă.

Totuși, această abordare directă nu ar trebui să servească drept substitut pentru necesitatea justificării clare a proiectului din perspectiva obiectivelor socio-economice și pentru analize suplimentare, dacă este necesar (de exemplu, analiza impactului asupra mediului).

Obiectivul general al ACB este înlesnirea alocării mai eficiente a resurselor, demonstrând avantajul unui anumit proiect pentru societate față de alte alternative.

Obiectivul general este reprezentat de contribuția însemnată la securitatea alimentară și sănătatea publică în România prin creșterea producției interne de pește și a produselor din pește, de calitate superioară a produselor, în condițiile respectării dezvoltării durabile a sectorului pentru a fi competitiv, durabil și atractiv.

6.4.2.3. Coerența cu cadrul UE și cel național

În cazul în care proiectul va fi un succes, trebuie demonstrat cum va contribui la acesta la îndeplinirea obiectivelor generale ale politicii regionale ale UE dar și la politicile de coeziune. .

Proiectul trebuie să fie coerent în raport cu legislația UE, în general, și în special cu cea specifică domeniului de activitate și a domeniului protecției mediului.

În vederea corelării cu prioritățile UE prevăzute în regulamentul privind FEPAM care reglementează principala resursă financiară pentru implementarea programului/proiectelor obiectivele specifice vor fi structurate după următoarele direcții de acțiune:

1. Încurajarea pescăriilor și a acvaculturii inovative, competitive și bazate pe cunoaștere, inclusiv a prelucrării conexe;
2. Promovarea pescăriilor și a acvaculturii sustenabile și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, inclusiv a prelucrării conexe;
3. Întărirea sistemului de control, inspecție, punerea în aplicare și ameliorarea activităților de colectare a datelor;
4. Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și sporirea coeziunii teritoriale.

6.4.3. Identificarea proiectului

Un proiect se consideră identificat în mod clar, în special, atunci când:

- obiectul este o unitate auto-suficientă de analiză;
- efectele indirecte și cele de rețea sunt luate în considerare în mod corespunzător;
- s-a adoptat o perspectivă socială adecvată din punct de vedere al părților interesate relevante luate în considerare. Aceste condiții sunt pe deplin îndeplinite în cazul prezentului studiu, care își propune analiza întregului sector pescăresc din România.

6.4.3.1. Definirea proiectului

Un proiect poate fi definit ca o operațiune ce cuprinde o serie de lucrări, activități sau servicii destinate să îndeplinească o sarcină indivizibilă cu caracter economic sau tehnic precis, care are obiective bine definite.

Pentru a analiza performanța/calitatea unui anumit proiect, inițiatorul proiectului trebuie să prezinte elemente, nu numai acea parte care va face obiectul investiției, ci și părțile

care sunt strâns legate de aceasta și care nu suportă intervenții. Cu alte cuvinte, se impune o ACB consolidată pentru a înțelege beneficiile nete ale investiției în ansamblul ei.

6.4.3.2. Efecte indirecte și efecte de rețea

Definirea proiectului, trebuie să conducă la direcțiile analizei. Proiectul poate avea atât un impact direct asupra utilizatorilor, lucrătorilor, investitorilor, furnizorilor etc., cât și indirect asupra terțelor părți.

Impactul direct și modul în care acționează acesta face obiectul analizei financiare, iar efectele indirecte se regăsesc în analiza economică. Aceste analize se vor realiza pe baza costurilor angajate și a veniturilor generate de fiecare parte implicată.

6.4.4. Analiza opțiunilor și fezabilității

Acest proces are ca scop furnizarea elementelor care să demonstreze că proiectul poate fi pus în aplicare efectiv și este cea mai bună opțiune dintre toate alternativele fezabile.

În acest sens trebuie identificat un context favorabil programului investițional, și dacă în viitor tema poate fi adecvată (previziuni pe termen lung), că tehnologia corespunzătoare este disponibilă, că rata de utilizare a infrastructurii sau instalațiilor nu va furniza o capacitate de rezervă în exces, că vor fi disponibili specialiști și manageri, că există o justificare a proiectului față de opțiunile alternative (a nu face nimic, a face minimum sau a face altceva).

6.4.4.1. Identificarea opțiunilor

Abordarea de bază cu privire la orice evaluare/analiză de investiții își propune să compare situațiile cu și fără proiect. Pentru a selecta cea mai bună opțiune este necesar să se descrie un scenariu de bază. Acesta va fi, de obicei, o previziune a viitorului, fără proiect, adică situația prezentă.

De asemenea, acesta este etichetat uneori drept scenariul „a nu face nimic”, un termen care nu înseamnă că operațiunile unui serviciu existent vor fi oprite, ci că pur și simplu vor merge mai departe fără cheltuieli suplimentare de investiții. Într-un cuvânt, este o previziune fără investiție a ceea ce va avea loc în viitor în respectivul context. Acest scenariu nu este

neapărat lipsit de costuri, deoarece pentru infrastructurile existente deja sunt suportate costuri de operare și întreținere (precum și încasarea veniturilor generate, dacă este cazul).

Prin urmare, această opțiune include o anumită valoare a costurilor pentru îmbunătățirile necesare, în scopul de a evita deteriorarea sau aplicarea unor sancțiuni (investiții de menținere). În unele cazuri sunt motivate de necesitatea de a se conforma noilor reglementări. În acest caz opțiunea „a face minimum” este proiectul cu cel mai scăzut cost care asigură conformitatea.

6.4.4.2. Analiza fezabilității

Analiza fezabilității are scopul de a identifica potențiale constrângeri și soluțiile corespunzătoare referitor la aspectele tehnice, economice, de reglementare și manageriale. Poate fi subliniată o distincție între constrângerile obligatorii (de exemplu, lipsa de capital uman, caracteristicile geografice) și constrângerile mai puțin rigide (de exemplu, reglementări tarifare specifice) deoarece unele pot fi eliminate prin politici de reformă adecvate.

Un proiect este fezabil atunci când planul său îndeplinește constrângerile tehnice, juridice, financiare și de altă natură relevante pentru națiune, regiune sau zona specifică. Fezabilitatea este o cerință generală pentru orice proiect și ar trebui să fie verificată cu atenție. Mai mult decât atât, după cum s-a menționat, pot fi fezabile mai multe opțiuni pentru un proiect.

Studiile de fezabilitate tipice pentru infrastructura majoră ar trebui să includă informații cu privire la:

- analiza cererii;
- tehnologia disponibilă;
- planul de producție (inclusiv rata de utilizare a infrastructurii);
- cerințele de personal;
- dimensiunea proiectului, amplasamentul, intrările fizice, calendarul și punerea în aplicare, fazele de extindere și planificare financiară;
- aspecte de mediu.

6.4.4.3. Selectarea opțiunilor

Principalul rezultat al acestei analize este identificarea opțiunii cu potențial maxim pentru care ar trebui să fie efectuată o ACB detaliată.

Calcularea indicatorilor de performanță financiară și economică trebuie să fie făcută prin aplicarea tehnicii incrementale a beneficiilor nete, care ia în considerație diferențele între costurile și beneficiile pentru alternativa „a face ceva” și o singură alternativă contrafactuală, care este, în principiu, scenariul „a nu face nimic.”

Prezenta analiză s-a realizat pentru scenariul în care marea majoritate a investițiilor în sectorul pescăresc se vor realiza în pescuit, acvacultură, procesarea și comercializarea peștelui.

6.4.5. Analiza financiară

Scopul analizei financiare este de a utiliza previziunile fluxului de numerar generat de funcționarea proiectului pentru a calcula rata randamentului, indicatorii de performanță și anume:

- valoarea actuală netă financiară (VANF);
- rata internă de rentabilitate (RIRF);
- raportul cost/beneficiu;
- demonstrarea sustenabilității financiare;
- performanța capitalului propriu investit.

Pentru realizarea acesteia, s-au definit elementele specifice analizei financiare din cadrul Analizei Cost Beneficiu (ACB) și s-au cuantificat intrările (veniturile) și ieșirile (costurile operaționale generate).

6.4.5.1. Elementele specifice Analizei Financiare

Orizontul de timp previzionat

Prin orizont de timp se înțelege numărul maxim de ani pentru care previziunile sunt furnizate. Previziunile privind viitorul proiectului trebuie să fie formulate pentru o perioadă

care să corespundă duratei sale de viață economică utilă și care să fie suficient de lungă pentru a include impactul probabil pe termen mediu și lung.

Deși orizontul de investiție este adesea imprecis, în analiza proiectului este recomandat să se asume atingerea unui punct în viitor, când toate activele și pasivele sunt practic lichidate simultan. Conceptual, acesta este acel moment când costurile sunt amortizate și se verifică dacă programul investițional a fost un succes.

În practică, este util să se facă trimitere la un standard de referință, diferențiat în funcție de sector și pe baza unor practici acceptate la nivel internațional. Cu toate acestea, pentru fiecare propunere de proiect se poate justifica adoptarea unui orizont de timp specific, bazat pe caracteristicile specifice proiectului care trebuie, totuși, să fie în concordanță cu durata de viață economică a activelor principale care intra în componenta Devizului General al unui proiect de investiții.

Orizontul de timp previzionat, recomandat de literatura de specialitate și anume Ghidul Analizei Cost Beneficiu și Documentul nr. 4 al Comisiei Europene, care reglementează modul de realizare a acestei analize, precizează că, pentru proiectele de investiții în sectorul de activitate apa și mediu, este de 30 de ani, iar în industrie 10 ani.

Pentru analizarea sectorului pescăresc, s-a convenit aplicarea acesteia pe un orizont de 20 de ani, din care primii 6 ani sunt investiționali iar următorii 14 reprezintă perioada de operare și întreținere a investițiilor.

Valoarea reziduală

Valoarea reziduală a investiției, definită ca valoarea de piață reziduală a activelor fixe, ca și cum ar fi vândute la finalul orizontului de timp avut în vedere și a pasivelor nete rămase, este de 241.450.745 lei.

S-a calculat pentru anul 20 (ultimul an al analizei), prin metoda valorii de lichidare.

Pentru modul de calcul și determinarea valorii reziduale s-a aplicat metoda de lichidare, care are în vedere valoarea de piață a activului la momentul lichidării, și care reprezintă o valoare actualizată.

Rata de actualizare

Pentru a utiliza un instrument adecvat în vederea selecției proiectelor sau luarea unor decizii cu privire la procesul investițional, *actualizarea* este cea mai obișnuită tehnică, care face ca fluxurile de bani (fluxurile de numerar) să fie comparabile. Abordarea prin actualizare necesită definirea unei *rate de actualizare*.

Rata de actualizare poate fi considerată un factor corector ce utilizează principiul timpului în evaluarea proiectelor de investiții. Ca urmare, întrucât costurile și beneficiile aferente proiectului se manifestă la intervale de timp diferite, este necesar ca fluxurile financiare să fie calculate în momentul în care sunt analizate proiectele de investiții, prin utilizarea *ratei de actualizare*. În cazul analizei cost-beneficiu (ACB) sunt utilizate două rate de actualizare: financiară și cea economică sau socială.

De obicei, *rata de actualizare financiară* este considerată a fi aproximativ egală cu costul de oportunitate al capitalului în timp (în general cu referire la obligațiunile pe termen lung emise de către Guvern sau Trezorerie). *Rata de actualizare financiară* este utilizată pentru calcularea valorii prezente a fluxului de numerar obținut în cadrul analizei financiare, în fiecare an, pentru a lua în considerare valoarea banilor în timp.

În prezent în România, pentru analiza financiară a proiectelor de investiții se utilizează o rată de actualizare de 5 %. Cu toate acestea în perioada 2007-2013, în analiza proiectelor de dezvoltare rurală s-a aplicat o rată de 8 %, considerându-se domeniul amenințat de mai multe riscuri.

În cazul de față s-a decis utilizarea unei rate de actualizare financiare de 9 %, rata recomandată mediului privat, conform ACIS și a unei rate sociale de 5,5 %, conform Ghidului Comisiei Europene pentru realizarea ACB.

Justificarea modului de calcul incremental

În general, metodologia de elaborare a analizei cost - beneficiu pornește, așa cum s-a prezentat anterior, de la definirea celor două variante, varianta cu proiect și varianta fără proiect pentru ca, în final, să rezulte prin diferență, aportul efectiv al proiectului, sau așa numitul rezultat incremental.

Pentru aceasta este necesară o previzionarea a unui cont de profit și pierdere pentru fiecare variantă în parte, ca ulterior să se realizeze incrementalul ca rezultat din diferența celor două.

Elementele care au fost luate în calculul analizei financiare sunt:

Veniturile din exploatare (intrări)

Veniturile suplimentare generate de programul investițional au mai multe surse de realizare și anume:

a) Acvacultură și Pescuit

Pentru estimarea veniturilor din aceste activități, s-a luat ca punct de pornire, producția medie realizată în perioada 2011-2013, și anume:

Venituri din vânzarea peștelui (62 % din total volum de activitate): media 2011, 2012, 2013

- cantitatea vândută (tone)= 10.147

- preț mediu (Euro/kg) = 1,81

- valoare totală (Euro/an)= 18.366.070

Alte venituri (38 % din total volum de activitate: media 2011, 2012, 2013

- valoare totală alte venituri (Euro/an) = 11.256.624

TOTAL Venituri din activitatea de acvacultură circa 29.622.694 Euro/an

b) Procesare pește și produse din pește

Venituri din vânzarea de sortimente și alte produse din pește (52 % din total volum de activitate): media 2011, 2012, 2013

Tabelul 6.3

Nr. crt.	Specificație	Cantitate vândută (to.)	Preț mediu(Euro/kg)	Valoare totală anuală(Euro/a)
1.1	Produse de procesare primară (eviscerare, decapitare s.a.)	151,15	3,33	503.714
1.2	Afumat	451,12	4,36	1.967.783
1.3	Marinat	694,06	3,70	2.565.394
1.4	Sărat	222,63	1,39	309.103
1.5	Icre	4580,75	1,63	7.454.380
1.6	Conserve	55,43	7,11	394.103
1.7	Alte sortimente	75,91	2,00	151.800
	T O T A L	6397,72		13.346.555

Alte venituri (48 % din volumul total de activitate): media 2011, 2012, 2013

- valoare totală „alte venituri” (Euro/an) = 12.125.593

TOTAL Venituri din activitatea de procesare circa 25.472.149 Euro/an

Cheltuieli de operare (ieșiri)

a) Cheltuieli cu materii prime și materiale

În această categorie se cuprind costurile cu materiile prime și materialele aferente activității de acvacultură (ex. puiet, furaje etc.) și ale activității de procesare a produselor (ex. pește, ambalaje etc.).

b) Cheltuielile salariale

Costul salarial mediu total (salarii directe + asigurări și protecție socială) luat în calculul analizei financiare s-a convenit a fi un nivel lunar net de 1553 lei/persoană/lună la care se vor adăuga circa 28,2% impozitul și taxele salariatului și circa 21,9 % aferente angajatorului, reprezentând o cheltuială lunară de 2345 lei/persoană, respectiv 28140 lei/an.

Ca urmare a derulării FEPAM, se preconizează că numărul de persoane angajate în sistem va crește de la circa 1675 în primii ani, la circa 2300 la finalul perioadei.

c) Alte cheltuieli de operare

Pentru finalizarea analizei s-au luat în calcul și alte cheltuieli de operare specifice sectorului, cum ar fi: cheltuieli cu utilitățile, costuri de reparare și întreținere, costuri financiare, amortismente și alte cheltuieli operaționale.

Indicatorii de performanță financiară

Metoda de calcul și de evaluare a indicatorilor de performanță financiară a proiectului se bazează pe eficiența fluxurilor de numerar (cash - flow) actualizate.

În general, în evaluarea unui proiect, cheltuielile și veniturile se urmăresc pe durata de funcționare a acestuia, luându-se în considerare și influența factorului timp. S-a luat în calcul efortul financiar total destinat atât realizării, cât și funcționării obiectivului de investiții, precum și suma efectelor economice pe parcursul perioadei de funcționare.

Mai mult decât atât, proiecțiile fluxului de numerar prezentate pentru susținerea sustenabilității, trebuie să demonstreze faptul că pe toată perioada proiectată, cash-flow-ul este pozitiv.

Folosirea actualizării în determinarea indicatorilor de eficiență economică permite o comparare a eforturilor cu efectele.

Procedeul de analiză presupune luarea în considerare a următoarelor elemente:

- stabilirea cheltuielilor de investiții și eșalonarea acestora pe perioada de execuție;
- fluxurile non-monetare, cum ar fi amortizarea și provizioanele, nu au fost luate în considerare;
- stabilirea cheltuielilor anuale de întreținere și operare și a celor cu salariile personalului, actualizarea fluxurilor de numerar exprimate ca valoarea prezentă (actuală) pentru a se obține o estimare la momentul prezent utilizându-se rata de actualizare financiară de 9 %;

- evaluarea proiectului de investiții prin cuantificarea raportului efecte-eforturi, analizând eficiența economică prin prisma indicatorilor specifici.

Pornind de la premiza că prin POPAM 2014-2020 se vor repartiza aproximativ 50% din alocări pentru proiecte de investiții, putem estima că valoarea totală a programului investițional, ca punct de pornire în realizarea analizei va fi de 902.126.101 lei, respectiv 204.147.115 Euro, din care cca 55% reprezintă alocarea financiară nerambursabilă prin program, iar restul de 45%, reprezintă contribuție proprie (cofinanțare și cheltuieli neeligibile), respectiv 84.210.685 euro alocare FEPAM, 28.070.228 euro contribuție de la bugetul de stat, și 91.866.202 euro contribuție proprie (cofinanțare și cheltuieli neeligibile).

Tabelul 6.4

Specificație (Euro)	An 1	An 2	An 3	An 4	An 5	An6
Alocare financiară	14.596.519	16.842.136	17.964.946	19.087.756	20.210.565	23.578.992
Contribuție	11.942.606	13.779.929	14.698.592	15.617.255	16.535.916	19.291.903
Total	26.539.125	30.622.065	32.663.538	34.705.011	36.746.481	42.870.895

După ce au fost determinate costurile de investiție, veniturile și costurile de operare și sursele de finanțare, este necesar să se determine sustenabilitatea financiară a proiectului. Un proiect este sustenabil din punct de vedere financiar atunci când nu implică riscul de a rămâne fără bani în viitor. Problema esențială este calendarul încasărilor de numerar și al plăților. Inițiatorul proiectului trebuie să prezinte modul în care, în orizontul de timp al proiectului, sursele de finanțare (inclusiv veniturile și orice fel de transferuri de numerar) vor corespunde în mod constant cu plățile anuale.

Sustenabilitatea apare în cazul în care fluxul net cumulat al încasărilor și plăților generate efectuate în numerar este pozitiv pentru toți anii luați în considerare.

Indicatorii de performanță financiară, rezultați în urma analizei, sunt:

- rentabilitatea financiară a costurilor de investiție:

- Venitul net actualizat financiar al investiției - VNAF(C);
- Rata internă de rentabilitate financiară a investiției - RIRF(C).

- *sustenabilitatea financiară;*

- *rentabilitatea financiară a capitalului național:*

- Venitul net actualizat financiar a capitalului propriu - VNAF(K);
- Rata internă de rentabilitate financiară a capitalului propriu -RIRF(K).

Rezultatele analizei financiare, sunt prezentate succint în tabelul următor:

Tabelul 6.5

Nr. crt.	Indicator	UM	Nivel valoric
1.	Venitul net actualizat financiar al investiției -VNAF(C)	lei	- 505.435.478
2.	Rata internă de rentabilitate financiară a investiției -RIRF(C)	%	-1,9943
3.	Sustenabilitatea financiară	NA	Cash-flow pozitiv
4.	Venitul net actualizat financiar a capitalului propriu VNAF(K)	lei	- 267.937.441
5.	Rata internă de rentabilitate financiară a capitalului propriu -RIRF(K)	%	1,7091

În concluzie, analiza financiară pune în evidență o baterie de indicatori care caracterizează proiectul de investiții în sensul evidențierii necesității și oportunității realizării acesteia.

În condițiile previzionării veniturilor suplimentare viitoare și a cheltuielilor generate de întreținerea și operarea programului pe un orizont de timp de 20 de ani pentru determinarea fluxurilor financiare nete, aplicându-se tehnica actualizării și utilizând o rată de actualizare de 9 %, au rezultat indicatori care recomandă și care sunt de natură să susțină necesitatea și oportunitatea programelor de investiții, în condițiile și cu premisele prezentate.

6.4.6. Analiza economică

Analiza cost - beneficiu necesită studierea impactului net al unui proiect asupra bunăstării economice sub toate aspectele care pot fi identificate. Aceasta se face în cinci pași:

- prețurile observate sau tarifele publice sunt convertite în prețuri umbră, care reflectă mai bine costul social de oportunitate al bunului;
- externalitățile sunt luate în considerație și li se atribuie o valoare monetară;
- efectele indirecte sunt incluse (care nu au fost deja incluse în prețurile umbră) dacă sunt relevante;
- costurile și beneficiile sunt actualizate cu o rată reală de actualizare economică sau socială;
- calcularea indicatorilor de performanță economică: venitul net actualizat economic(VNAE), rata de rentabilitate economică (RIRE) și raportul Beneficiu/Cost (B / C).

Foperatorii critici de conversie sunt diverși și trebuie utilizați acei foperatori care sunt specifici domeniului proiectului. Ghidul ACB recomandă metode practice de calcul pentru evaluarea economică a impactul asupra mediului, prețul umbră ș.a.

Analiza economică evaluează contribuția proiectului la bunăstarea economică a regiunii sau a țării.

Aceasta se face pentru întreaga societate, nu numai pentru proprietarii de infrastructură, la fel ca și în cazul analizei financiare. Conceptul cheie este utilizarea prețurilor umbră (contabile), bazate pe costul de oportunitate social, în locul prețurilor distorsionate observate pe piață.

Prețurile observate pentru intrările și ieșirile luate în calcul nu reflectă întotdeauna valoarea lor socială.

Atunci când prețurile de piață nu reflectă costul social de oportunitate al intrărilor și ieșirilor, abordarea uzuală este transformarea acestora în prețuri contabile folosind foperatori de conversie corespunzători.

În alte cazuri, ar putea fi costuri și beneficii ale proiectului pentru care valorile de piață nu sunt disponibile. De exemplu, ar putea exista efecte, cum ar fi cele asupra mediului, aspecte sociale sau asupra sănătății, fără un preț de piață, dar care sunt încă semnificative în îndeplinirea obiectivelor proiectului și, astfel, trebuie să fie evaluate și incluse în evaluarea proiectelor.

Abordarea standard, sugerată în acest Ghid, este de a trece de la analiza financiară la cea economică.

Pentru a face acest lucru, foperatorii de conversie corespunzători ar trebui să se aplice pentru fiecare din elementele de intrare sau ieșire pentru a crea un nou model de calcul care include, de asemenea, beneficii sociale și costuri sociale.

Metodologia este rezumată în cinci pași:

- transformarea prețurilor de piață în prețuri contabile;
- monetizarea efectelor necomercializabile;
- includerea efectelor indirecte suplimentare (dacă sunt relevante);
- actualizarea costurilor și beneficiilor estimate;
- calcularea indicatorilor de performanță economică (Venitul Net Actualizat, Rata Interna de Rentabilitate Economică și raportul Beneficiu/Cost).

Asupra fluxurilor de numerar din analiza financiară se realizează câteva ajustări și anume:

- Corecții fiscale: în cadrul proiectului acestea sunt de natura contribuțiilor sociale aplicate costurilor salariale;
- Corecții pentru transformarea prețurilor de piață în prețuri contabile (prețurile umbră) care au ca scop respectarea costului de oportunitate pentru sursele de generare a veniturilor suplimentare.

Prețurile umbră se calculează prin aplicarea unor factori de conversie asupra prețurilor utilizate în analiza financiară și anume:

- pentru bunurile necomercializabile - factorul de conversie standard (SFC) este de 0,8
- pentru construcțiile realizate prin proiect SFC = 0,6

Pentru echipamentele noi, realizate prin montarea diferitelor elemente componente, pentru a rezulta în final o turbină, s-a considerat că acestea sunt bunuri necomercializabile importante pentru care s-a utilizat factorul de conversie standard (SFC) de 0,8 prin similitudine, așa cum îl recomandă literatura de specialitate (sursa: “Ghid pentru Analiza Cost Beneficiu”).

Pentru construcții, factorul de conversie standard este de 0,6, în ipoteza că:

- costul total este format din:
 - o circa 30% forța de muncă necalificată (SFC = 0,48)
 - o circa 40% costul materialelor importate (SFC = 0,75)
 - o circa 20% materiale locale (SFC = 0,8)
 - o circa 10% profituri (SFC = 0)

Rezultă $(0,3 \times 0,48) + (0,4 \times 0,75) + (0,2 \times 0,8) + (0,1 \times) = 0,60$

Restul elementelor din analiză (materiale, materiale consumabile ș.a) se consideră ca SFC = 1.

Totodată forța de muncă, concretizată prin salariu va avea același SFC = 1 deoarece se consideră că salariul de pe piață reflectă costul de oportunitate pentru economie și piața nu este distorsionată.

- Corecții pentru efecte externe

Așa cum s-a prezentat anterior, proiectul generează atât la nivelul sectorului, cât și la nivel național, anumite impacturi pozitive care nu sunt strict legate de inițiator ci de alți agenți economici fără ca acesta să obțină vreo compensație. Deoarece prin definiție efectele externe apar fără compensații monetare și deci neevidențiate în analiza financiară, trebuie să fie estimate și evaluate pentru analiza economică.

Impactul pozitiv generate și identificate ca urmare a realizării proiectului cuprinde următoarele componente:

Crearea pe perioada realizării programului investițional a unui număr mediu de locuri de muncă, diferit pentru fiecare an în parte și anume:

An 1: 600 persoane

An 2: 630 persoane

An 3: 650 persoane

An 4: 680 persoane

An 5: 710 persoane

An 6: 730 persoane

Crearea, indirect, în economia locală și națională, de noi locuri de muncă în diferite domenii de activitate ca urmare a dezvoltării sectorului piscicol, în amonte și în aval, numărul locurilor de muncă vor ajunge de la 150 în perioada de început, la circa 250 pe restul orizontului de timp când activitatea se va consolida.

Sunt generate astfel beneficii externe/sociale, constând din contravaloarea cheltuielilor salariale cu personalul de execuție a investiției pe perioada implementării proiectului, dar și a contribuțiilor la fondul asigurărilor sociale.

TOTAL Costuri Salariale monetizate în beneficii anuale/persoană: 28140 lei/persoană/an

Rezultatele proiecțiilor socio - economice sunt următoarele (Lei):

- Venitul net actualizat economic (VNAE) pozitiv în valoare 103.584.365 lei
- Rata internă de rentabilitate economică (RIRE) este 7,9338 %
- Raportul beneficii /cost (B/C) este de 1,06

Indicatorii obținuți în analiza ACB justifică necesitatea investițiilor și aportul financiar al fondurilor Uniunii Europene în sectorul pescăresc românesc.

6.4.7. Analiza de senzitivitate și risc

O evaluare de proiect trebuie să includă și o analiză a riscurilor proiectului. În acest sens, sunt propuse următoarele etape:

- analiza senzitivității (identificarea variabilelor critice, eliminarea dependenței deterministe între variabile, analiza elasticității, alegerea variabilelor critice, analiza scenariului);
- asumarea unei distribuții de probabilitate pentru fiecare variabilă critică;
- calcularea distribuției indicatorilor de performanță (de obicei RIRF/VNAF și RIRE/VNAE);

Analiza de senzitivitate

Analiza de senzitivitate permite determinarea variabilelor „critice” sau parametrii modelului. Aceste variabile sunt cele ale căror variații, pozitive sau negative, au cel mai mare impact asupra performanței financiare și/sau economice a unui proiect. Analiza este realizată prin modificarea unui element la un moment dat și determinarea efectului acestei schimbări asupra RIR sau VNA.

Criteriile care urmează să fie adoptate pentru alegerea variabilelor critice variază în funcție de proiectul specific și trebuie să fie stabilite cu exactitate de la caz la caz. Ca un criteriu general, recomandarea este să se ia în considerare aceste variabile sau parametri pentru care o variație absolută de 1% față de cea mai bună estimare, dă naștere la o variație corespunzătoare de nu mai puțin de 1% a VNA (de exemplu, elasticitatea este de o unitate sau mai mare).

Procedura care trebuie urmată pentru a efectua o analiză a senzitivității include următoarele etape:

- A. identificarea variabilelor
- B. eliminarea dependenței deterministe între variabile
- C. analiza elasticității
- D. alegerea variabilelor critice

Pentru prezentul proiect, analiza de sensibilitate s-a realizat atât pentru analiza financiară cât și pentru analiza economică și în cele ce urmează sunt prezentate variabilele, ipotezele de lucru și rezultatele analizei.

6.4.7.1. Analiza de sensibilitate pentru analiza financiară

Pentru realizarea analizei de sensibilitate, pe formatul analizei financiare, s-au stabilit variabilele:

- veniturile din operare;
- cheltuielile de operare;
- valoarea investiției.

În acest sens, s-au avut în vedere următoarele ipoteze de lucru:

- diminuarea veniturilor din operare cu 1%;
- creșterea cheltuieli de operare cu 1%;
- creșterea valorii de investiție cu 1%.

Indicatorii rezultați în urma analizei de sensibilitate pe baza analizei financiare se prezintă astfel:

Tabelul 6.6

Nrcrt	Specificație	VNAF(lei)	RIRF%	Observații
1.	Scenariul de bază	- 505.435.478	-1,9943	
2.	Ipoteza diminuarea veniturilor din exploatare cu 1%	- 702.094.034	< - 5%	diminuarea VNAF este cu 28,12% diminuarea RIRF este cu %
3.	Ipoteza creșterea cheltuielilor de operare cu 1%	- 699.372.291	- 4,7180	diminuarea VNAF este cu 27,7% diminuarea RIRF este cu -2.72 %

4.	Ipoțea creșterea valorii de investiție cu 1%	-672.731.621	-4,3052	diminuarea VNAF este cu 24,87 % diminuarea RIRF este cu -2,31 %
----	--	--------------	---------	--

Se observă că proiectul prezintă o diminuare mai accentuată a indicatorilor de performanță financiară la diminuarea veniturilor din operare și a creșterii valorii de investiției. Analizând indicatorii, concluzia este că proiectul este cel mai vulnerabil la diminuarea veniturilor din exploatare.

6.4.7.2. Analiza de sensibilitate pentru analiza economică

Pentru realizarea analizei de sensibilitate, pe formatul analizei financiare, s-au stabilit variabilele:

- veniturile din operare;
- beneficii externe;
- cheltuielile de operare;
- valoarea investiției.

În acest sens, s-au avut în vedere următoarele ipoteze de lucru:

- diminuarea veniturilor din operare cu 1%;
- creșterea cheltuieli de operare cu 1%;
- creșterea valorii de investiție cu 1%.
- diminuarea beneficiilor externe cu 1%;

Indicatorii rezultați în urma analizei de sensibilitate pe baza analizei economice se prezintă astfel:

Tabelul 6.7

Nr. crt	Specificație	VNAE(lei)	RIRE%	Observații
1.	Scenariul de bază	103.584.365	7,9338	
2.	Ipoteza diminuarea veniturilor din exploatare cu 1%	67.380.192	7,0682	diminuarea VNAE este cu 34,95 % diminuarea RIRE este cu 0,86 %
3.	Ipoteza creșterea cheltuielilor de operare cu 1%	73.396.844	7,2108	diminuarea VNAE este cu 29,14 % diminuarea RIRE este cu 0,72%
4.	Ipoteza creșterea valorii de investiție cu 1%	96.080.748	7,7315	diminuarea VNAE este 7,24% diminuarea RIRE este cu 0,20 %
5	Ipoteza diminuarea beneficiilor externe cu 1%	101.889.079	7,890	diminuarea VNAE este cu 1,64 % diminuarea RIRE este cu 0,04 %

Se observă că proiectul prezintă o diminuare mai accentuată a indicatorilor de performanță economică / socială la ipoteza diminuării veniturilor din exploatare.

Analiza de risc

Principalele riscuri care pot afecta sectorul, din punctul de vedere al prezentei analize, sunt descrise mai jos, pentru acestea existând necesitatea realizării unui plan de management (propuneri de atenuare, probabilitate de apariție, grad de impact etc):

a) Riscuri de natură tehnică

Aceste riscuri pot apărea atât în faza de execuție a lucrărilor de execuție cât și ulterior, în faza de operare:

- Executarea defectuoasă a lucrărilor de investiție;
- Întreținere și lucrări de intervenție defectuoase;
- Sub sau supradimensionarea personalului de intervenție și de întreținere;
- Nerespectarea programului de întreținere și reparații;

- Nerespectarea graficului de implementare.

În cazul materializării acestor riscuri pe perioada de investiție sau operare, se impune adoptarea de către promotorii proiectelor investiționale a unor soluții adecvate, atât din punct de vedere financiar cât și din punct de vedere al respectării termenelor de execuție prevăzute.

b) Riscuri economico-financiare

Aceste riscuri pot fi de natură internă, și anume:

- Previzionarea defectuoasă a veniturilor sau cheltuielilor implicate în perioada de menținere a investițiilor;

Sau de natura externă, în strânsă legătură cu mediul socio-economic și politic:

- Creșterea inflației;
- Deprecierea monedei naționale;
- Scăderea veniturilor populației;
- Creșterea prețurilor la materii prime și energie;
- Alte riscuri care ar putea influența proiectul:

c) Riscuri sociale:

- Creșterea costurilor cu forța de muncă;
- Lipsa personalului calificat.

d) Riscuri politice:

Adoptarea unor strategii nefavorabile (de exemplu, în domeniul impozitului pe profit și al impozitului pe salarii) ce descurajează investițiile, inițiativele antreprenoriale, motivarea forței de muncă, nivelul de trai etc.

În timp ce riscurile interne pot fi atenuate/prevenite prin intermediul măsurilor de natură administrativă - cum ar fi: capitalizarea surplusului de numerar obținut în anii anteriori, supravegherea atentă a costurilor și propunerea unor măsuri pentru reducerea/limitarea creșterii acestora etc. – riscurile externe sunt dificil de anihilat, cu atât mai mult cu cât ele se produc independent de acțiunile întreprinse de managerul de proiect (beneficiarul) sau de celelalte entități implicate.

Capitolul 7

Concluzii și recomandări

7. 1. Concluzii

Această analiză a pieței a fost realizată la nivelul întregii țări, bazându-se pe un dialog amplu purtat de către experții Asocierii Rompop 2014, cu un număr reprezentativ de consumatori – 1.620 respondenți, operatori – 139 de respondenți și un panel de specialiști de notorietate din sectorul pescăresc. Efortul depus pe parcursul lunii august 2014 s-a materializat prin realizarea unui studiu deosebit de detaliat și documentat, care oferă o imagine cât mai corectă asupra situației actuale și a tendințelor privind consumul de pește din România, ale cărui concluzii și propuneri sunt prezentate în cele ce urmează.

7.1.1. Concluzii privind contextul european

- Producția de pește la nivelul UE înregistrează în momentul actual circa 6,2 milioane de tone, reprezentând circa 4,2% din producția mondială a anului 2010. Cei mai mari producători din UE sunt Spania (16% din volumul producției totale din UE în 2010), Danemarca (13,9%), Marea Britanie (13,1%) și Franța (10,6%);
- Producția din pescuitul de captură reprezintă 4,9 milioane de tone, majoritatea capturilor de pește din UE (71,8%) înregistrându-se în Atlanticul de Nord-Est. Cea mai mare parte a capturii, în termeni de volum, este înregistrată de Danemarca (17% din totalul UE), Spania (15%), Marea Britanie (12%) și Franța (9%), care dețin împreună ceva mai mult de jumătate din captura totală a UE. Structura capturilor în perioada raportată a fost dominată de speciile șprot și hering;
- Producția din acvacultură în UE a rămas relativ stabilă, între 1,2 și 1,4 milioane de tone, în perioada 1995-2010. Principalii producători din sectorul acvaculturii au fost Spania (20%), Franța (17%), Marea Britanie (16%) și Italia (12%), ceea ce, din punct de vedere cantitativ, a reprezentat în 2010 două treimi din producția totală de acvacultură. Cu toate acestea, din punct de vedere valoric, Franța a ocupat primul loc (21%), urmată de Marea Britanie (19%) și Spania (12%);
- Acvacultura s-a bazat în cea mai mare parte pe creșterea a patru specii: midii, păstrăv, somon și stridii. În 2010, producția de pește a reprezentat jumătate din volumul total și 70% în valoare, în timp ce moluștele au reprezentat 50% și respectiv 30%. Moluștele bivalve (midii,

stridii și scoici) au fost produse în majoritate în Spania, Franța și Italia, dar speciile variază în funcție de stat. Marea Britanie a produs în principal somon;

- Uniunea Europeană este un importator net de produse pescărești. În 2010, importurile UE s-au ridicat la 5.336.189 de tone, cu o valoare de 16,56 miliarde Euro. În același an, UE a exportat 1.739.074 de tone cu o valoare de 2,77 miliarde Euro. Principalii furnizori din UE au fost Norvegia (22% din importuri), China (9%) și Islanda (6%), în timp ce principalii săi clienți au fost Statele Unite ale Americii (11% din exporturi), Elveția (9%), Rusia, Norvegia (8%), China (8%) și Japonia (7%). Având în vedere toate schimburile, atât în cadrul UE cât și cu țările terțe, Spania, Franța și Italia au fost principalele state membre importatoare, în timp ce Danemarca, Olanda și Spania au fost cei mai mari exportatori;
- Consumul mediu de produse din pește în UE a fost de circa 23,3 kg pe persoană pe an, față de o medie mondială de 17,8 kg pe persoană pe an (2007). Consumul a variat de la 4,6 kg/persoană pe an, în Bulgaria la 61,6 kg/ persoană pe an, în Portugalia.

7.1.2. Concluzii privind contextul național

a) Activitate de pescuit și acvacultură

- Producția piscicolă a României a înregistrat fluctuații care au balansat între 13.337 tone și 17.942 tone, în intervalul 2005 – 2008, a scăzut la circa 11.600 tone, pe fondul crizei economice, înregistrându-se un reviriment până spre 13.500 – 15.000 tone, în ultimii doi ani;
- Oferta sectorului pescăresc din România a provenit din acvacultură, pescuit comercial și produsele procesate și a acoperit 17,8% din consum;
- Producția din acvacultură a reprezentat baza producției de pește din România, acest segment asigurând circa 68% (valoare medie a ultimilor trei ani) din producția totală;
- Acvacultura s-a desfășurat preponderent în ape dulci și s-a caracterizat din punct de vedere tehnologic prin creșterea intensivă (mai ales a salmonidelor), creșterea extensivă și semi-intensivă a ciprinidelor în policultură, în bazine de pământ (heleșteie, iazuri și lacuri);
- Structura pe specii a producției piscicole provenită din acvacultură a fost dominată de ciprinide, în medie 87%, celelalte 13 procente fiind acoperite de alte specii dintre care dominantă a fost specia păstrăv;

- Pescuitul comercial în apele interioare a contribuit la producția totală a sectorului cu circa 4.000 t. După scăderea înregistrată în perioada 2010-2012 s-a înregistrat o ușoară creștere a producției de pește din această activitate în ultimii ani; capturile din apele interioare au fost dominate în principal de speciile: caras (41,2%), plătică (16,7%), babușcă (5,9%), crap (4,7%), șală (4,4%), somn (4,2%), știucă (2,6%), scrumbie de Dunăre (8,4%);
- Pescuitul marin a avut o contribuție modestă în constituirea producției piscicole totale, asigurând între 230,9 tone, în anul 2010 și 1.617,3 tone, în 2013; creșterea nivelului capturii s-a datorat cererii crescute de rapana care a reprezentat (50%) din captura raportată; capturile înregistrate au fost dominate de speciile: șprot, hamsie, stavrid; speciile cu valoare economică ridicată: calcan, chefal, rechin și guvid au fost prezente în cantități mic.

b) Activitatea de procesare

- Segmentul de procesare și-a redus considerabil numărul de unități, în ultimii 3 ani, utilizând în procesul de fabricație preponderent materia primă din import (79%), materia primă indigenă fiind de circa 21%; producția de conserve și semiconserve a variat între 8.965 tone și 18.604 tone, cele mai mari valori înregistrându-se în anii 2010 și 2011, actualmente aceste produse fiind într-un trend descendent; unitățile de procesare au prelucrat atât specii de pește indigene cât și specii oceanice;
- Cele mai frecvente forme de prelucrare au fost: pește decapitat, eviscerat, porționat, filetat, sărat, afumat, marinat și sub formă de salate.
- Cele mai mari cantități de sortimente din pește și alte viețuitoare acvatice obținute în ultimii trei ani (2011-2013) au fost reprezentate de semiconserve care au inclus produsele din pește afumat, marinat, sărat, urmate de specialități și delicatese formate din salate de icre, batog, lapți, etc. Oferta cea mai scăzută de produse pescărești a fost cea reprezentată de conserve.
- Speciile utilizate pentru procesare au fost: crap, cosaș, sânger/novac, plătică, caras, roșioară, știucă, somn, șalău, scrumbie, păstrăv, clarias, sturioni, rechin, somon, doradă regală, hering, chefal, cod, merlucius, șprot, macrou, pangasius, ton, stavrid, capelin;
- Speciile indigene frecvent utilizate pentru prelucrare au fost reprezentate de ciprinide (90% din cantitatea de pește local procesat) și șalău, știucă, somn, biban și păstrăv;

- Speciile oceanice cele mai utilizate pentru prelucrare au fost reprezentate de somon, hering, șprot și macrou; o mare cantitate de somon importată a provenit din acvacultură;

c) Situația forței de muncă

- Sectorul piscicol din România asigură, în anul 2012, un număr de 9.284 de locuri de muncă în cadrul celor trei categorii de activități (pescuit, acvacultură și procesare), reprezentând o creștere cu circa 36,3% față de anul 2005;
- Ponderea cea mai mare a locurilor de muncă, în anul 2012, s-a înregistrat în activitățile de pescuit comercial din apele interioare și acvacultură (8.033) reprezentând o creștere față de anul 2005 cu circa 66,5%;
- Comparativ cu anul 2005, în anul 2012 s-a înregistrat scăderea numărului locurilor de muncă atât în activitatea de pescuit marin (scădere cu circa 25,6%, ca urmare a reducerii numărului ambarcațiunilor de pescuit la Marea Neagră), cât și în activitatea de procesare (scădere cu circa 10%, ca urmare a reducerii numărului unităților de procesare);
- Forța de muncă ocupată în sectorul piscicol nu este suficient de bine pregătită din punct de vedere profesional și în special în domeniul acvaculturii și procesării, nefiind organizate unități de pregătire profesională pentru nivelul mediu de pregătire;
- Se constată lipsa personalului cu capacitate administrativă și tehnică la nivelul comunităților rurale, necesar instituirii de FLAG-uri și dezvoltării integrale a unei strategii de dezvoltare locală eficace.

d) Comercializare – desfacere – consum

- Comerțul cu pește și produse din pește pe piața internă s-a realizat prin intermediul fermelor piscicole, unități de procesare/industrializare, importatori angroșiști și detailiști;
- Consumul intern total a fost de 83,4 mii tone și a fost asigurat de peștele importat în procent de 82,2%, producția internă contribuind doar cu 17,8%;
- Consumul mediu pe cap de locuitor a scăzut constant din 2008 până în 2011, de la 4,8 kg/persoană, la 3,48 kg/persoană, dar în ultimii doi ani a crescut ușor ajungând la 4,08 kg/persoană.
- 53% dintre respondenți au declarat că au consumat pește sau produse din pește mai des decât o dată pe lună ceea ce arată că circa 9,8 milioane de români au consumat pește în mod

frecvent; 40% dintre respondenți au consumat ocazional pește, ceea ce reprezintă aproximativ 6,7 milioane de persoane, iar circa 7% dintre respondenți s-au declarat non-consumatori reprezentând circa 2 milioane de consumatori cu vârsta de peste 15 ani;

- Ponderea cea mai mare a consumului frecvent de pește în profil teritorial s-a identificat în zona de sud și sud - est a României, situație ce poate fi explicată prin accesibilitatea de-a lungul timpului a produselor piscicole proaspete datorită apropierii de bazinul Dunării, al Deltei Dunării și al Mării Negre;
- Profilul socio-demografic al consumatorilor de pește este definit de vârsta de mijloc (37-47 de ani), persoane căsătorite, cu venituri de peste 2.000 de lei pe lună, cu studii peste medie. Consumatorii ocazionali de pește au fost tineri (15-25 de ani), persoane necăsătorite, cu venituri personale sub 500 de lei, cu studii medii sau sub medie. Non-consumatorii au fost tinerii, cu venituri reduse, iar lipsa consumului de pește s-a datorat în cele mai multe cazuri – dincolo de cauze obiective - obișnuinței din familie;
- Cauzele sociologice ale diferențelor în ceea ce privește speciile de pește consumate au fost legate de accesibilitatea produselor, de prețul anumitor specii de pește sau de percepția asupra prețului, dar și de educația populației privind caracteristicile diferitelor tipuri de pește și a beneficiilor asociate cu anumite specii;
- Locul preferat de achiziție al peștelui proaspăt sau viu l-a constituit magazinul specializat. Din acest motiv, se constată faptul că accesibilitatea produselor autohtone proaspete, reprezintă principalul factor de creștere al consumului de pește în România;
- Cantitatea de pește achiziționat pe achiziție a variat în funcție de gradul de accesibilitate (distanța până la magazinul de unde a fost achiziționat) și în funcție de numărul membrilor din familie;
- Criteriile pentru cumpărarea produselor pescărești au fost: prospețimea, gustul, mediul de proveniență, compoziția nutrițională și pe cât posibil, lipsa oaselor;
- Consumul scăzut sau lipsa consumului de pește a fost motivat de: neatractivitatea gustului, convingerile proprii, considerente medicale, tradiția și factori obiectivi externi precum prețul, lipsa de informare, influența familiei;
- Non-consumatorii au fost persoane mai puțin informate: aproape o treime dintre aceștia nu au încredere în nicio sursă de informare, o treime se informează de la TV, iar restul preferă informarea în magazine;

- Preocupările legate de dezvoltarea consumului de produse pescărești au fost strâns legate de cerința crescândă a consumatorilor de a avea o alimentație echilibrată, care să contribuie la menținerea și chiar îmbunătățirea stării de sănătate și în egală măsură la dezvoltarea sectorului pescăresc;
- Dintre speciile de pește disponibile pe piață, au fost preferate speciile: macrou (48%), crap (45%), caras (27%) și păstrăv (23%). Au mai fost consumate speciile: ton (14%), somn (13%), șalău (11%) și somon (11%). Speciile de pește cel mai puțin consumate au fost sturionii (1%) și știuca (2%), din cauza indisponibilității acestora în mod constant pe piața de consum, deși ele se numără printre preferințele consumatorului tradițional de pește. Cererea de pește autohton a fost dominată de speciile crap, caras și păstrăv;
- 71% din consumatori au preferat peștele proaspăt sau refrigerat, peștele viu a fost preferat de către 32%, iar peștele eviscerat/filetat de către 17% dintre consumatori;
- Dintre produsele pescărești, cererea cea mai importantă a fost de specialități-delicatese (salate de icre, batog, lapți, etc.) urmată de conserve, semiconserve și alte sortimente în care sunt incluse și fructele de mare; principala caracteristică a unui produs pescăresc care a definit calitatea a fost, în opinia consumatorilor, prospețimea;
- Cererea pentru promovarea produselor a fost orientată în direcția dezvoltării mijloacelor de informare privind beneficiile pentru sănătate ale consumului de produse pescărești, mai ales în rândul tineretului.

7.1.3. Concluzii privind piața operatorilor autohtoni

- Sectorul pescăresc are nevoie urgentă de investiții, atât în ceea ce privește utilajele și echipamentele utilizate în cadrul procesului tehnologic, cât și în ceea ce privește infrastructura din cadrul fermelor piscicole (bazine piscicole, instalații și construcții hidrotehnice, transport, etc.);
- În domeniul acvaculturii este necesară reabilitarea și modernizarea fermelor piscicole existente, precum și modernizarea tehnologiilor de exploatare, având în vedere potențialul productiv ridicat al acestor ferme care ar putea asigura o producție anuală de circa 60.000 – 80.000 tone de pește;
- Este necesară susținerea activității de cercetare din sectorul piscicol în vederea dezvoltării unor tehnici și tehnologii noi care se pretează a fi aplicate în fiecare domeniu de

activitate și în fiecare regiune a țării, întocmirea de normative de specialitate pe regiuni, având în vedere condițiile actuale de practicare a acvaculturii și nu în ultimul rând transferul tehnologic către producători în vederea dezvoltării unei acvaculturi eficiente, competitive și durabile; în prezent nu există o colaborare practică între autoritățile centrale care răspund de sectorul piscicol, activitatea de cercetare de specialitate și producători/organizații de producători;

- În vederea stimulării dezvoltării sectorului se resimte acut și lipsa unor facilități fiscale din cauza căreia toți producătorii din cadrul sectorului sunt necompetitivi, atât față de celelalte domenii de activitate din ramura mare a agriculturii, cât și față de firmele de profil din Europa;
- Este necesară elaborarea și implementarea unei strategii unitare de conștientizare a beneficiilor cărnii de pește asupra sănătății umane în vederea stimulării consumului de pește și produselor de pește, atât la nivel național cât și la nivelul tuturor regiunilor țării;
- Este necesară elaborarea și implementarea unui sistem unitar, simplificat și ușor de întocmit, de evidențiere a trasabilității;
- Este necesară etichetarea corespunzătoare a produselor din pește, evidențierea mai precisă a zonei geografice de proveniență a produsului;
- Din punct de vedere al activității de comercializare a peștelui, sectorul de acvacultură și pescuit se confruntă cu o serie de probleme care afectează nu numai acest tip de activitate dar pune în dificultate și celelalte activități și anume, cea de producție (pescuit și acvacultură) și cea de procesare. Acestea sunt semnalate la nivelul întregii țări și sunt reprezentate de:
 - **veniturile mici ale populației și implicit puterea scăzută de cumpărare;**
 - **consum de peste relativ scăzut pe cap de locuitor, datorat în principal unei informări insuficiente a populației privind beneficiile consumului de pește;**
 - **lipsa Bursei de pește sau a unei alternative a acesteia în ceea ce privește asigurarea permanentă cu produse;**
 - **lipsa unei rețele organizate pentru depozitarea și distribuirea produselor refrigerate din pește în special pentru o aprovizionare sigură, constantă și diversificată care să satisfacă atât nevoile consumatorilor din mediul urban cât și ale celor din mediu rural;**

Chiar dacă majoritatea achizițiilor de pește sau produse din pește se realizează din centrele comerciale, locul preferat de achiziție a peștelui pentru consumatori îl reprezintă magazinele specializate, depășind ca procent din numărul total de tranzacții, centrele comerciale, la

vânzările de pește viu și vanzari de icre/lapți ,fiind la egalitate cu acestea în vânzarea de pește proaspăt sau refrigerat și în vânzările de specialități.

Căile de îmbunătățire a calității peștelui și produselor din pește sunt prioritare și pot fi realizate prin:

- elaborarea și aplicarea procedurilor și normelor de calitate la nivel național;
- modernizarea și dotarea punctelor de debarcare existente;
- creșterea numărului centrelor de primă vânzare; modernizarea centrelor de primă vânzare existente;
- comasarea punctelor de debarcare cu centrele de primă vânzare în pescăria din Delta Dunării;
- dezvoltarea logisticii necesare depozitării și transportului specializat (mașini frigorifice de transport, agregate frig, mașini de gheață, mașini pentru fulgi de gheață, viviere pentru transportul peștelui viu);
- implementarea trasabilității produselor în sectorul pescăresc;
- introducerea tehnologiilor ecologice de creștere în acvacultură (acvacultura ecologică și realizarea gamei de produse ecologice).

Diversificarea produselor de pește se poate realiza și prin creșterea, procesarea și comercializarea unor specii, superioare calitativ, care să răspundă cerințelor consumatorilor, înlocuind speciile din import. În acest sens, din cercetările efectuate până în prezent în România, rezultă că:

- Acvacultura, atât cea de apă dulce cât și cea marină, poate răspunde foarte bine cerințelor pieței în ceea ce privește diversificarea speciilor, prin realizarea de investiții în sisteme de recirculare a apei. Aceste sisteme permit creșterea speciilor care solicită condiții de temperatură, salinitate, oxigenare care nu pot fi asigurate de condițiile pedo-climaterice ale României;
- Introducerea unor specii noi de pește atât în amenajările piscicole tradiționale cât și în unitățile piscicole cu sisteme recirculante, în special, prin: extinderea creșterii păstrăvului, a speciilor răpitoare autohtone (somon, șalău, știucă, biban, etc.), a creșterii

sturionilor pentru carne și caviar, atât în sistem tradițional extensiv în monocultură și policultură cât și în sisteme recirculante;

- Creșterea speciei tilapia, un cichlid care se pretează foarte bine pentru creșterea intensivă și cunoaște un trend crescător al consumului de pe piața internă;
- Maricultura este o activitate care poate asigura produse noi pe piața internă de pește prin creșterea speciei *salmo trutta labrax* (păstrăv de mare) și a speciilor cambulă și calcan, specii care pot acoperi atât calitativ cât și cantitativ o nișă importantă de piață; aceste specii se pretează acvaculturii marine, existând deja cercetări în domeniu;
- Trecerea fermelor tradiționale la acvacultura ecologică, promovarea consumului de pește și produse din pește produse în condiții ecologice, pot contribui la îmbunătățirea stării de sănătate a populației și a calității mediului înconjurător.

Îmbunătățirea și diversificarea consumului

- Îmbunătățirea și diversificarea consumului de pește și a produselor din pește se poate realiza răspunzând cerințelor pieței de pește din România prin promovarea comercializării peștelui proaspăt, refrigerat, a peștelui viu, a peștelui și produselor din pește de calitate superioară, la un preț accesibil. Aceste cerințe se pot îndeplini pe de o parte prin măsurile propuse la cap. 6.1.1 coroborate cu cele legate de îmbunătățirea și prin diversificarea canalelor de distribuție și comercializare, care sunt tratate în cap. 6.1.3, precum și prin câteva măsuri care pot veni în sprijinul producătorilor din România în vederea ajustării prețurilor la un nivel corect în raportul calitate-preț-putere de cumpărare după cum urmează:
 - Scăderea TVA-ului pentru produsele obținute din activitatea de pescuit și acvacultură;
 - Reducerea sau chiar eliminarea prețului plătit pentru alimentarea cu apă;
 - Amnistierea plății taxei pentru construcțiile hidrotehnice din amenajările piscicole (taxa pe stâlp);
 - Înființarea asociațiilor de producători de pește care ar conduce la concentrarea activităților, creșterea capacității acestora de reacție precum și creșterea accesărilor fondurilor europene.

Principalele canalele de distribuție folosite în desfacerea producției de pește din România și cele mai importante modalități și locuri de livrare a peștelui și produselor de pește, sunt:

- Livrarea din centre de primă vânzare pentru peștele pescuit;
- Livrarea directă din cherhanaua fermei piscicole, pentru peștele produs în acvacultură;
- Livrarea la clientela deja existentă, direct la baltă, la comandă;
- Livrarea prin distribuitori locali, dar și în târguri și oboare, la stand-uri;
- Livrarea în hipermarket-uri, magazine speciale, magazine mici, în unități proprii.

7.2 Recomandări

Corelând rezultatele studiului cu rezultatele analizei SWOT și cu prevederile Planului Strategic Național Multianual pentru Acvacultură (PSNMA) au fost elaborate recomandările pentru dezvoltarea sectorului piscicol din România, structurate pe Prioritățile UE:

1. Promovarea pescuitului durabil din punctul de vedere al mediului, eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere (Prioritatea 1 a Uniunii)

1.1 Îmbunătățirea infrastructurii de pescuit marin prin modernizarea punctelor de debarcare existente și înființarea punctelor de debarcare în porturile maritime existente și orientare către capturarea speciilor cu potențial ridicat de valorificare economică.

1.2 Îmbunătățirea infrastructurii pentru modernizarea pescuitului comercial din apele interioare (modernizarea și dotarea punctelor de debarcare existente, amenajarea adăposturilor pescărești, creșterea numărului de ambarcațiuni adecvate și a mijloacelor de transportat pește de la zonele de pescuit la punctele de debarcare și la centrele de primă vânzare, la unitățile de desfacere și procesare, etc.);

1.3 Îmbunătățirea siguranței pescarilor prin construirea sau modernizarea adăposturilor;

1.4 Implementarea măsurilor pentru îmbunătățirea valorii adăugate și/sau a calității capturilor de pește, prin realizarea de investiții în acest sens;

1.5 Diversificarea veniturilor pescarilor prin susținerea dezvoltării unor activități complementare, incluzând investiții la bord, turismul pentru pescuitul cu undița, restaurante, activități educaționale care privesc pescuitul cu undița, etc.

1.6 Îmbunătățirea performanței și competitivității generale ale operatorilor prin furnizarea de consiliere profesională, inclusiv cu privire la sustenabilitatea mediului în vederea limitării impactului negativ asupra ecosistemelor marin, terestru și de apă dulce;

1.7 Înlocuirea sau modernizarea motoarelor principale sau auxiliare în scopul creșterii eficienței energetice.

2. Stimularea acvaculturii durabile din punctul de vedere al mediului, eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere (Prioritatea 2 a Uniunii)

2.1 În vederea îmbunătățirii performanței și a competitivității generale a fermelor de acvacultură, concomitent cu reducerea impactului negativ asupra mediului se recomandă creșterea nivelului de consiliere a acestora de către organisme științifice, tehnice, juridice, economice;

2.2 Readucerea în circuitul piscicol a minim 30% din suprafețele destinate inițial creșterii peștelui, care au fost abandonate sau au căpătat alte destinații de utilizare concomitent cu intabularea tuturor terenurilor care aparțin statului și pe care sunt amplasate ferme piscicole;

2.3 Modernizare și re tehnologizarea amenajărilor piscicole existente, atât în ceea ce privește infrastructura (diguri, baraje, bazine de creștere, sisteme de alimentare cu apă, etc.) cât și în ceea ce privește tehnologiile de creștere adecvate acestui tip de amenajări piscicole, introducerea tehnologiilor moderne de creșterea peștelui în sisteme recirculante în vederea creșterii producției de pește în amenajările existente sau în cele noi, concomitent cu soluționarea problemelor legate de reducerea costurilor de producție, elaborarea, aprobarea și aplicarea procedurilor și normelor de calitate la nivel național;

2.4 Introducerea tehnologiilor de acvacultură ecologică (realizarea gamei de produse de pește și produse de pește ecologice, conform normelor în vigoare). Acvacultura, atât cea de apă dulce cât și cea marină, poate răspunde foarte bine cerințelor pieței în ceea ce privește diversificarea speciilor, prin realizarea de investiții în sisteme de recirculare a apei. Aceste sisteme permit creșterea speciilor care solicită condiții de temperatură, salinitate, oxigenare ce nu pot fi asigurate de condițiile pedo-climaterice ale României;

2.5 Diversificare producției de pește în fermele de acvacultura extensive cat mai ales fermele de acvacultura cu sisteme recirculante prin: extinderea creșterii păstrăvului, a speciilor răpitoare autohtone (somon, șalău, știucă, biban, etc.), a creșterii sturionilor pentru carne și caviar, precum și creșterea speciei tilapia, un cichlid care se pretează foarte bine pentru creșterea intensivă și cunoaște un trend crescător al consumului de pe piața internă;

2.6 Dezvoltarea mariculturii prin stimularea creșterii speciilor păstrăv de mare (*Salmo trutta labrax*), cambulă și calcan, precum și a speciilor de moluște de interes economic care pot acoperi atât calitativ cât și cantitativ o nișă importantă de piață, aceste specii pretându-se acvaculturii marine, existând deja cercetări în domeniu;

2.7 Creșterea eficienței activității fermelor de acvacultura inclusiv prin conversia acestora la surse de energie regenerabile;

2.8 Identificarea și cartografierea zonelor în care se pot desfășura activități de acvacultură precum și a acelor pentru care nu sunt favorabile aceste activități.

2.9 Îmbunătățirea și dezvoltarea facilităților și infrastructurilor de sprijin necesare creșterii potențialului siturilor de acvacultura și a reducerii impactului negativ al acvaculturii asupra mediului;

2.10 Sprijinirea financiară a fermelor de acvacultură care furnizează servicii de mediu, inclusiv a acelor care se regăsesc în zona NATURA 2000;

2.11 Sprijin financiar în vederea promovării sănătății și a bunăstării animalelor în întreprinderile din domeniul acvaculturii;

2.12 Susținerea fermelor de acvacultura în ceea ce privește garantarea veniturilor realizate prin asigurarea stocurilor care să acopere eventualele pierderi economice;

2.13 Modernizarea managementului activității de acvacultură prin trecerea de la formele asociative de tip patronal, cu scop reprezentativ, la formele asociative cu scop lucrativ, ceea ce ar permite operatorilor să joace un rol mai important pe piața de pește și a produselor din pește, dezvoltarea parteneriatelor cu instituțiile de cercetare în vederea promovării unei acvaculturi inovative care să asigure competitivitatea și durabilitatea sectorului, etc;

2.14 Promovarea unor măsuri fiscale care să stimuleze activitatea de acvacultură: reducerea sau chiar eliminarea prețului plătit pentru metrul cub de apă din bazinele

piscicole folosite pentru acvacultură, amnistierea plății taxei pentru construcțiile hidrotehnice din amenajările piscicole (taxa pe stâlp), reducerea TVA la pește și produsele de pește, subvenționarea producerii puietului, subvenționarea motorinei și a energiei electrice, subvenționarea producției de pește (prima la hectar luciu de apă) similar subvenționării altor sectoare ale zootehniei (creșterea vacilor, etc.), în vederea eliminării discriminărilor la care sunt supuși producătorii autohtoni în competiția cu cei din alte state membre ale UE;

2.15 Promovarea unor măsuri de conștientizare publică care să stimuleze creșterea consumului de pește și a produselor de pește.

3. Încurajarea punerii în aplicare a PCP (control și colectarea de date) (Prioritatea 3 a Uniunii)

3.1 Punerea în aplicare a unui sistem de control, inspecție și executare eficient;

3.2 Desfășurarea activităților de colectare, gestionare și utilizarea datelor în scopul asigurării efectuării unui pescuit precautionar și responsabil;

3.3 Realizarea unor studii de cercetare pe mare în scopul eficientizării activității de pescuit.

4. Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și sporirea coeziunii teritoriale (Prioritatea 4 a Uniunii)

4.1 Sprijinirea activității FLAG-urilor pentru realizarea și implementarea strategiilor de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității, adecvate creșterii gradului de ocupare a forței de muncă și sporirii coeziunii teritoriale.

4.2 Selectarea acelor strategii care contribuie la creșterea valorii adăugate, crearea de noi locuri de muncă, atragerea tinerilor și promovarea inovării;

4.3 Derularea cursurilor de scurtă durată pentru pregătirea personalului din sectorul piscicol în vederea elaborării și în special a implementării proiectelor cu finanțare europeană de modernizare a sectorului piscicol;

4.4 Dezvoltarea schimburilor de experiență între FLAG-uri;

5. Stimularea comercializării și prelucrării (Prioritatea 5 a Uniunii)

5.1 Dezvoltarea infrastructurii și logisticii necesare depozitării și transportului peștelui și produselor de pește (realizarea de rețele pentru depozitarea și distribuția peștelui și a produselor din pește, modernizarea centrelor de primă vânzare, mașini frigorifice de transport, agregate frig, mașini de gheață, mașini fulgi de gheață, viviere pentru transportul peștelui viu, etc.);

5.2 Realizarea activității de prelucrare și comercializare pe baza de planuri de producție și comercializare ;

5.3 Realizarea de campanii de informare utilizând ca medii de comunicare, pe lângă Tv sau internet și magazinele specializate sau centrele comerciale. În acest sens trebuie organizate acțiunile de informare urmărindu-se creșterea vizibilității acestor magazine pe piața produselor alimentare. Campaniile de informare ar trebui să pună accentul pe beneficiile pe care consumul de pește îl are asupra organismului și sănătății, dar și asupra unor modalități cât mai diverse de preparare.

5.4 Implementarea trasabilității produselor în sectorul pescăresc;

5.5 Continuarea investițiilor în domeniul prelucrării produselor pescărești și de acvacultura.

6. Stimularea punerii în aplicare a politicii maritime integrate (Prioritatea 6 a Uniunii).

6.1 Dezvoltarea cooperării între instituțiile naționale cu instituțiile similare din țările riverane Mării Negre și cu instituțiile UE și organizațiile neguvernamentale implicate în managementul Mării Negre, în vederea îmbunătățirii schimbului de informații în problemele maritime și a promovării inițiativelor comune de gestionare durabilă a resurselor acvatice din regiunea Mării Negre, dar și între instituțiile naționale implicate în realizarea supravegherii maritime integrate;

6.2 Utilizarea eficientă a resurselor umane și financiare, eliminarea situațiilor de duplicare a activităților similare în instituții și autorități publice implicate;

Rezultatele acestui studiu de piață pot contribui la identificarea obiectivelor strategice pentru dezvoltarea unei politici investiționale care să corespundă cât mai bine situației existente și potențialului pieței peștelui și produselor de pește din România.

Capitolul 8

Bibliografie

8. Bibliografie

2013-12_STECF 13-30 – Aquaculture economics Summary report_JRCxxx în capitolul 1. INTRODUCTION

2013-12_STECF 13-30 - Aquaculture economics Summary report_JRCxxx în Capitolul 4 ECONOMIC PERFORMANCE OF THE EU AQUACULTURE SECTOR

Comisia Europeană (2014) – *Politica comună în domeniul pescuitului în cifre. Date statistice de bază*, Ediția 2014

Comisia Europeană (2014) – *Să înțelegem politicile UE: Afaceri maritime și pescuit*, Luxemburg, Oficiul pentru Publicații al UE, 2014

DG MARE – *Politica comună în domeniul pescuitului* (2014):
http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/index_ro.htm

DG MARE - *Fondul european pentru pescuit* (2014):
http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/eff/index_ro.htm

DG MARE - *Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM) (2014-2020)*:
http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_ro.htm

****Facts and figures on the Common Fisheries Policy – Basic statistical data 2014*
Failler, P. , *Future prospects for fish and fishery products. 4. Fish consumption in the European Union in 2015 and 2030. Part 1. European overview.* FAO Fisheries Circular.
No. 972/4, Part 1. Rome, FAO. 2007

****Recensământul Populației și al Locuințelor 2011*, rezultate definitive, publicate în 2013 de INS, pentru populația de peste 15 ani

****Strategia Națională a Sectorului Pescăresc 2014 – 2020*. Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, Departamentul pentru Ape, Păduri și Piscicultură; Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale. (sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale)

*** THE EU FISH MARKET, 2014 Edition

UE – *Sinteze ale legislației UE în domeniul afacerilor maritime și al pescuitului* (2014):
http://europa.eu/pol/fish/index_ro.htm

AIPCE-CEP: <http://www.aipce-cep.org/content/about-us>

European Commission – FARNET (2014): <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/cms/farnet/>
FAO, PNCD – ANPA

Studiul Deloitte "[Consumatorul in 2020 - Citeste semnele](#)"

Studiul Jones Lang LaSalle "[Vine schimbarea - Esti pregatit?](#)"

Capitolul 9

Anexe

Anexa 1. Chestionar consumatori de pește

Bună ziua!

Aveți câteva clipe pentru a completa împreună un scurt chestionar? Vă mulțumesc! chestionarul face parte dintr-un studiu de piață prin care analizăm comportamentul consumatorilor de produse pescărești.

Opinia dumneavoastră este foarte importantă, de aceea vă rugăm să ne ajutați răspunzând la câteva întrebări. Sondajul nu durează mai mult de 10 minute!

Întrebare pentru departajare:

Consumați pește sau produse din pește ?

- Consum mai des decât odată pe lună -> chestionar consumatori
- O dată pe lună sau mai rar -> chestionar non-consumatori
- Deloc -> chestionar non-consumatori

Chestionar consumatori

1. De obicei, ce specii de pește consumați (mai multe variante posibile)?

- ☐ Crap
- ☐ Fitofag
- ☐ Caras
- ☐ Păstrăv
- ☐ Somn
- ☐ Șalău
- ☐ Scrumbie
- ☐ Sturion
- ☐ Pește marin mărunț (hamsie, Șprot)
- ☐ Sardine
- ☐ Hering
- ☐ Ton
- ☐ Macrou

- ☐ Somon
- ☐ Pangasius
- ☐ Altele (specificați care):__

2. Alegeți tipurile de produse din pește pe care preferați să le consumați (mai multe variante de răspuns posibile):

- ☐ Pește viu
- ☐ Pește proaspăt sau refrigerat
- ☐ Pește congelat
- ☐ Pește eviscerat/filetat
- ☐ Semiconserve (pește marinat, pește afumat etc)
- ☐ Specialități - delicatese (salată de icre, batog etc.)
- ☐ Conserve de pește
- ☐ Icre, lapți
- ☐ Fructe de mare
- ☐ Alte produse din pește (specificați care):_____

3. În cadrul familiei dumneavoastră care dintre următoarele produse sunt consumate de obicei?

- ☐ Pește viu
- ☐ Pește proaspăt sau refrigerat
- ☐ Pește congelat
- ☐ Pește eviscerat/filetat
- ☐ Semiconserve (pește marinat, pește afumat etc)
- ☐ Specialități - delicatese (salată de icre, batog etc.)
- ☐ Conserve de pește
- ☐ Icre, lapți
- ☐ Fructe de mare
- ☐ Alte produse din pește (specificați care):_____

4. Cât de des cumpărați următoarele produse?

	Mai des de o dată pe săptămână	O dată pe săptămână	De 2- 3 ori pe lună	Lunar	Ocazional	Niciodată
Pește viu						
Pește proaspăt sau refrigerat						
Pește congelat						
Pește eviscerat/filetat						
Semiconserve (pește marinat, pește afumat etc)						
Specialități - delicatese (salată de icre, batog etc.)						
Conserve de pește						
Icre, lapți						
Fructe de mare						

5. Principalele motive pentru care consumați pește sunt:

- ☐ Dieta
- ☐ Gustul
- ☐ Meniu echilibrat
- ☐ Modul de promovare
- ☐ Reducerile de preț
- ☐ Recomandarea unui specialist
- ☐ Influența familiei/ grupului de prieteni
- ☐ Altul (precizați care): _____

6. În cadrul familiei dumneavoastră un consum ridicat de pește se realizează cu precădere în perioada:

- ☐ Primăvara
- ☐ Vara
- ☐ Toamna
- ☐ Iarna
- ☐ Nu pot aprecia

7. De unde achiziționați de obicei pește?

- ☐ Centre comerciale (supermarket, hipermarket)
- ☐ Magazine specializate (pescării)
- ☐ Piață agroalimentară
- ☐ Magazin de cartier
- ☐ Magazin online
- ☐ Alt loc (precizați care): _____

8. Care este locul preferat de achiziție a peștelui proaspăt?

- ☐ Supermarket
- ☐ Pescărie
- ☐ Piață agroalimentară
- ☐ Minimarket
- ☐ Altul (specificați care): _____

9. Motivele pentru care cumpărați din acel loc sunt:

- ☐ Prețul
- ☐ Varietatea de produse
- ☐ Siguranța oferită
- ☐ Disponibilitatea produselor
- ☐ Obişnuința
- ☐ Este magazinul de unde îmi fac toate cumpărăturile

- ☐ Aproximarea față de locuință
- ☐ Alt motiv (specificați care): _____

10. Care sunt principalele surse pe care le utilizați pentru informarea dumneavoastră?

- ☐ Internet
- ☐ Reviste
- ☐ Tv
- ☐ Prieteni/familie
- ☐ Altele (specificați care): _____

11. Ce importanță acordați următoarelor caracteristici atunci când achiziționați pește ?

Atribute	Foarte important	Important	Nici/Nici	Puțin important	Lipsit de importanță
Prospețime					
Mediul de proveniență					
Raport calitate/preț					
Prețul					
Valoarea nutritivă					
Gustul					
Prezentarea					
Promovare					
Compoziția (pește slab/gras)					

12. În medie, ce cantitate de pește (proaspăt sau congelat) achiziționați la o cumpărare?

- ☐ <1 kg
- ☐ 1-2 kg
- ☐ 2,1-3 kg
- ☐ 3,1-4 kg
- ☐ >4 kg
- ☐ Nu pot aprecia

13. De cele mai multe ori, cumpărați peștele sau produsele din pește disponibile:

- ☐ La vrac
- ☐ Ambalate
- ☐ Nu pot aprecia

14. Principalele caracteristici pe care un produs pescăresc de calitate ar trebui să le aibă, în opinia dumneavoastră, sunt (mai multe variante posibile):

- ☐ Prospețimea
- ☐ Aspectul general atrăgător
- ☐ Termenul de valabilitate
- ☐ Mirosul specific
- ☐ Caracteristicile gustative cunoscute
- ☐ Lipsa solzilor și conținutul redus de oase
- ☐ Altele (specificați care): _____

15. Ce buget sunteți dispus să alocați lunar pentru consumul de pește?

- ☐ <30 lei
- ☐ 30-50 lei
- ☐ 51-71 lei
- ☐ 72-92 lei
- ☐ >92 lei
- ☐ Nu pot aprecia

16. Sub ce formă preferați să consumați peștele?

- ☐ Gătît
- ☐ Marinat
- ☐ Afumat
- ☐ La conservă
- ☐ Altul. Specificați care: _____

Date demografice despre respondent:

17. Sexul:

- ☐ Feminin
- ☐ Masculin

18. Vârsta:

- ☐ 15-25 ani
- ☐ 26-36 ani
- ☐ 37-47 ani
- ☐ 48-58 ani
- ☐ Peste 58 ani

19. Starea civilă:

- ☐ Căsătorit(ă)
- ☐ Necăsătorit(ă)
- ☐ Nu răspund

20. Mediul în care locuiți:

- ☐ Urban
- ☐ Rural

21. Venitul dumneavoastră lunar net se încadrează în intervalul?

- ☐ Fără venit
- ☐ Sub 500 lei
- ☐ 500-1000 lei
- ☐ 1001-1500 lei
- ☐ 1501-2000 lei
- ☐ 2001-2500 lei
- ☐ 2501-3000 lei
- ☐ Peste 3000 lei
- ☐ Nu răspund

22. Ultima instituție de învățământ absolvită:

- ☐ Școala gimnazială
- ☐ Școala de arte și meserii
- ☐ Liceu
- ☐ Studii post liceale
- ☐ Facultate

23. Care este ocupația dumneavoastră?

- ☐ Funcționar public
- ☐ Inginer
- ☐ Cadru didactic
- ☐ Manager
- ☐ Muncitor
- ☐ Șomer
- ☐ Casnic(ă)
- ☐ Elev/student
- ☐ Pensionar
- ☐ Altă ocupație. (specificați care):
- ☐ Nu răspund

* Clauză de confidențialitate

Datele colectate în acest sondaj vor fi folosite doar în scopul cercetării. Confidențialitatea și protejarea datelor sunt garantate în concordanță cu Codul de Conduită al Societății de Cercetări de Piață pe 2005.

Anexa 2. Chestionar non-consumatori de pește

1. Principalele motive pentru care nu consumați pește sunt:

- ☐ Gustul
- ☐ Prețul
- ☐ Lipsa de informare
- ☐ Considerente medicale/dieta
- ☐ Tradiția
- ☐ Influența familiei/ prietenilor
- ☐ Convingerile proprii
- ☐ Altele (specificați care): _____

2. Considerați că peștele este un produs:

- ☐ Sănătos
- ☐ Ușor de preparat
- ☐ Ideal în diete
- ☐ Esențial pentru o alimentație echilibrată
- ☐ Obligatoriu de consumat

3. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații cu privire la carnea de pește:

	Acord total	Acord	Nici/nici	Dezacord	Dezacord total
Carnea/ produsele din pește au prețuri mai ridicate decât alte tipuri de carne.					
Carnea de pește este mai greu de preparat decât alte tipuri de carne.					
Consumul de pește este sănătos și se recomandă a se face cu regularitate.					
Carnea de pește este o sursă importantă de proteine, vitamine și minerale.					
Consumul de pește este recomandat în special copiilor.					
Carnea de pește are un conținut redus de grăsimi nocive.					

4. Ce factori ar influența schimbarea deciziei dumneavoastră pentru a consuma mai mult pește?

- ☐ Activitățile de promovare
- ☐ Recomandarea familiei/prietenilor
- ☐ Recomandarea medicului
- ☐ Informarea suplimentară cu privire la produse
- ☐ Prețul
- ☐ Niciunul
- ☐ Altele (specificați care) : _____

5. În cadrul gospodăriei dumneavoastră cine se ocupă de obicei de cumpărături?

- ☐ Dumneavoastră
- ☐ Soțul/Soția
- ☐ Amândoi
- ☐ Altă persoană (specificați care): _____
- ☐ Nu răspund

6. Principalul mediu de informare în care aveți cea mai mare încredere este:

- ☐ Tv
- ☐ Presa scrisă
- ☐ Radio
- ☐ Internet
- ☐ Tipărituri (Broșuri, pliante, afișe)
- ☐ Niciunul
- ☐ Altul (specificați care): _____

7. Unde ați prefera să primiți informații cu privire la consumul de carne de pește?

- ☐ Centre comerciale (supermarket, hipermarket)
- ☐ Magazine specializate (pescării)
- ☐ Piață
- ☐ Pe stradă
- ☐ Pe internet
- ☐ În cutia poștală
- ☐ Alt loc (precizați care): _____

8. Ce tipuri de informații v-ar interesa să aflați cu privire la consumul de pește?

- ☐ Modalități de gătit
- ☐ Varietatea speciilor de pește
- ☐ Beneficiile pe care consumul de pește îl aduce
- ☐ Altele (specificați care): _____

Date demografice despre respondent:

9. Sexul:

- ☐ Feminin
- ☐ Masculin

10. Vârsta:

- ☐ 15-25 ani
- ☐ 26-36 ani

- ☐ 37-47 ani
- ☐ 48-58 ani
- ☐ Peste 58 ani

11. Starea civilă:

- ☐ Căsătorit(ă)
- ☐ Necăsătorit(ă)
- ☐ Nu răspund

12. Mediul în care locuiți:

- ☐ Urban
- ☐ Rural

13. Venitul dumneavoastră lunar net se încadrează în intervalul?

- ☐ Fără venit
- ☐ Sub 500 lei
- ☐ 500-1000 lei
- ☐ 1001-1500 lei
- ☐ 1501-2000 lei
- ☐ 2001-2500 lei
- ☐ 2501-3000 lei
- ☐ Peste 3000 lei
- ☐ Nu răspund

14. Ultima instituție de învățământ absolvită:

- ☐ Școala gimnazială
- ☐ Școala de arte și meserii
- ☐ Liceu
- ☐ Studii post liceale
- ☐ Facultate

15. Care este ocupația dumneavoastră?

- ☐ Funcționar public
- ☐ Inginer
- ☐ Cadru didactic
- ☐ Manager
- ☐ Muncitor
- ☐ Șomer
- ☐ Casnic (ă)
- ☐ Elev/student
- ☐ Pensionar
- ☐ Altă ocupație. Care? _____
- ☐ Nu răspund

* Clauză de confidențialitate

Datele colectate în acest sondaj vor fi folosite doar în scopul cercetării. Confidențialitatea și protejarea datelor sunt garantate în concordanță cu Codul de Conduită al Societății de Cercetări de Piață pe 2005.

Anexa 3. Chestionar Producători

Bună ziua !

Aveți câteva clipe pentru a completa împreună un scurt chestionar? Vă mulțumesc! chestionarul face parte dintr-un studiu de piață prin care analizăm activitatea unităților prezente pe piața pescărească din România.

Opinia dumneavoastră este foarte importantă, de aceea vă rugăm să ne ajutați răspunzând la câteva întrebări. Sondajul nu durează mai mult de 15 minute!

* Clauză de confidențialitate

Datele colectate în acest sondaj vor fi folosite doar în scopul cercetării.

Denumirea unității:	
Activitatea desfășurată(conform cod CAEN):	
Forma de proprietate: ¹	
Adresa unității (poștală, tel., fax., e-mail)	
Persoana de contact:	
Nume prenume	
Funcție / profesie	
Tel., e-mail persoana de contact	

¹ a - de stat; b – privată; c – instituții publice; d - alta (specificați care)

1. În ce categorie se încadrează amenajarea dumneavoastră ?

- ☐ Crescătorie
☐ Pepinieră

2. Ce sistem de creștere folosiți?

- ☐ În bazine de pământ/ extensiv
☐ În bazine de beton/ semiintensiv
☐ În viviere, cuști sau țarcuri/semiintensiv
☐ În sistem recirculant/intensiv
☐ Alt sistem de creștere (specificați care): _____

3. Ce specii de pește produceți?

- ☐ Crap
☐ Fitofag
☐ Caras

- ☐ Păstrăv
- ☐ Somn
- ☐ Șalău
- ☐ Sturion
- ☐ Altele (specificați care):__

4. Ce specii de pește ați putea produce?

- ☐ Crap
- ☐ Fitofag
- ☐ Caras
- ☐ Păstrăv
- ☐ Somn
- ☐ Șalău
- ☐ Sturion
- ☐ Altele (specificați care):__

5. Ce fel de furaje folosiți (se bifează răspunsul corespunzător) :

- ☐ Achiziționat din țară (Proveniență internă)
- ☐ Achiziționat din import
- ☐ Atât de producție internă (de la combinat) cât și din import
- ☐ Furajele sunt produse pe cont propriu
- ☐ Nu se administrează furaje (peștele se dezvoltă exclusiv pe seama productivității naturale a bazinelor)

6. Care este capacitatea de producție de care dispuneți :

- Icre embrionate (bucăți): _____
- Larve (bucăți): _____
- Puiet predezvoltat (kg): _____
- Puiet vara I (kg): _____
- Puiet vara II (kg): _____
- Pește de consum (kg): _____
- Remonți și reproducători: _____

7. Care este sursa principală de aprovizionare pentru materialul biologic de populare:

- ☐ Din import, de la furnizori externi
- ☐ De la furnizori interni
- ☐ Din producție proprie

Întrebări libere :

8. Ordonăți în funcție de volumul de vânzări realizat, următoarele perioade din an (1=perioada cu cele mai mari vânzări, 4=perioada cu vânzările cele mai slabe):

	Primăvara
	Vara
	Toamna
	Iarna

9. Identificați pe scurt principalii parametri ai activității dumneavoastră:

- Punctele forte pe care unitatea le deține:

- Principalele oportunități ale sectorului pescăresc românesc pe care le-ați putea exploata:

- În contextul general al sectorului în care vă desfășurați activitatea, dificultățile/ problemele pe care le-ați întâmpinat au fost :

- Principalele puncte slabe ale unității:

- 10.Descrierea principalelor canale de distribuție folosite :

11. Considerați că cea mai potrivită modalitate de comercializare la care se poate apela în acest moment în cadrul sectorului pescăresc este:

12. Ce nevoi ați identificat în activitatea dumneavoastră privind următoarele aspecte:

Tehnologia:

Trasabilitatea produselor:

Informarea consumatorilor :

Etichetarea produselor:

Altele:

13. Cum ar trebui dirijate/ îndreptate fondurile alocate pentru dezvoltarea sectorului pescăresc:

14. Propuneri privind liniile de acțiune /măsurile de intervenție a statului:

Anexa 4. Chestionar pescării (magazine)/ distribuitori

Bună ziua !

Aveți câteva clipe pentru a completa împreună un scurt chestionar? Vă mulțumesc!
chestionarul face parte dintr-un studiu de piață prin care analizăm activitatea unităților
prezente pe piața pescărească din România.

Opinia dumneavoastră este foarte importantă, de aceea vă rugăm să ne ajutați răspunzând la
câteva întrebări. Sondajul nu durează mai mult de 7 minute!

* Clauză de confidențialitate

Datele colectate în acest sondaj vor fi folosite doar în scopul cercetării.

Denumirea unității	
Activitatea desfășurată (conform cod CAEN):	
Forma de proprietate¹	
Adresa unității (poștală, tel., fax., e-mail)	
Persoana de contact:	
Nume prenume	
Funcție / profesie	
Tel., e-mail persoana de contact	

¹ a - de stat; b - privată; c - instituții publice; d - alta (specificați care)

1. Care sunt speciile de pește pe care le comercializați și ce pondere reprezintă din
totalul vânzării unității (mai multe variante posibile)?

- ☐ Crap: ____ (%)
- ☐ Fitofag: ____ (%)
- ☐ Caras: ____ (%)
- ☐ Păstrăv: ____ (%)
- ☐ Somn: ____ (%)
- ☐ Șalău: ____ (%)
- ☐ Scrumbie: ____ (%)
- ☐ Sturion: ____ (%)
- ☐ Pește marin mărunț (hamsie, șprot) : ____ (%)
- ☐ Sardine: ____ (%)
- ☐ Hering: ____ (%)
- ☐ Ton: ____ (%)
- ☐ Macrou: ____ (%)
- ☐ Somon: ____ (%)

- ☐ Pangasius: ____ (%)
- ☐ Altele(specificați care): ____ (%)

2. Precizați ce pondere reprezintă din totalul produselor comercializate următoarele categorii:

- ☐ Pește viu: ____ (%)
- ☐ Pește proaspăt sau refrigerat: ____ (%)
- ☐ Pește congelat: ____ (%)
- ☐ Pește eviscerat/filetat: ____ (%)
- ☐ Semiconserve (pește marinat, pește afumat etc) : ____ (%)
- ☐ Specialități-delicatese (salată de icre, batog etc.) : ____ (%)
- ☐ Conserve de pește: ____ (%)
- ☐ Icre, lapți: ____ (%)
- ☐ Fructe de mare: ____ (%)
- ☐ Alte produse din pește(specificați care): : ____ (%)

3. Care este/sunt luna/lunile din an în care aveți cel mai mare volum al vânzărilor?

4. Care sunt sursele de aprovizionare utilizate pentru următoarele categorii de produse:

- ☐ Pește viu: _____
- ☐ Pește proaspăt/refrigerat: _____
- ☐ Pește congelat: _____
- ☐ Pește prelucrat: _____
- ☐ Semiconserve: _____
- ☐ Specialități : _____

5. Care sunt problemele pe care le întâmpinați în activitatea desfășurată?

6. Ce nevoi ați identificat în desfășurarea activității dumneavoastră?

7. Este necesară realizarea unei rețele pentru depozitarea și distribuirea produselor din pește?

Anexa 5. Chestionar pentru unitățile de procesare a peștelui

Bună ziua !

Aveți câteva clipe pentru a completa împreună un scurt chestionar? Vă mulțumesc! chestionarul face parte dintr-un studiu de piață prin care analizăm activitatea unităților prezente pe piața pescărească din România.

Opinia dumneavoastră este foarte importantă, de aceea vă rugăm să ne ajutați răspunzând la câteva întrebări. Sondajul nu durează mai mult de 15 minute!

* Clauză de confidențialitate

Datele colectate în acest sondaj vor fi folosite doar în scopul cercetării.

Denumirea unității	
Activitatea desfășurată (conform cod CAEN):	
Forma de proprietate ¹	
Adresa unității (poștală, tel., fax., e-mail)	
Persoana de contact:	
Nume prenume	
Funcție / profesie	
Tel., e-mail persoana de contact	

¹ a - de stat; b – privată; c – instituții publice; d - alta (specificați care)

Date despre unitatea de procesare

1. Materiile prime utilizate pentru prelucrare sunt:

- ☐ Pește indigen. Care? _____
- ☐ Pește import. Care? _____
- ☐ Alte viețuitoare acvatice din producția internă (scoici, raci etc): _____
- ☐ Icre neprelucrate: _____
- ☐ Alte viețuitoare acvatice din import (caracatița, calamar, sepie, midii, stridii, vongole, creveți, homari, fructe de mare, etc): _____
- ☐ Alte tipuri de materie primă de natură pescărească (altele decât cele menționate mai sus): _____

2. Sortiment de produse obținute în urma procesării (salate, semipreparate, preparate):

	Sortiment obținut (cantitate)	Destinația produselor (angroșiști, consumator final, export)
Produse din pește proaspăt (desolzit, eviscerat, decapitat, decodat, depielat, porționat, filetat)		
Produse afumate		
Produse sărate		
Produse marinate		
Conserve		
Salate de icre		
Semipreparate sub forma de salate, surimi, fish fingers, fish burgers etc.		
Alte sortimente preparate		

Întrebări :

3. Cele mai vândute produse/sortimente sunt din punctul dumneavoastră de vedere următoarele:

4. Cele mai puțin vândute produse/sortimente:

5. Identificați pe scurt principalii parametri ai activității dumneavoastră:

- Punctele forte pe care unitatea le deține:

- Principalele oportunități ale sectorului pescăresc românesc pe care le-ați putea exploata:

- În contextul general al sectorului în care vă desfășurați activitatea, dificultățile/ problemele pe care le-ați întâmpinat au fost :

- Principalele puncte slabe ale unității:

6. Cum ar trebui dirijate/ îndreptate fondurile alocate pentru dezvoltarea sectorului pescăresc:

7. Propuneri privind liniile de acțiune /măsurile de intervenție a statului:

8. Ce nevoi ați identificat în activitatea dumneavoastră privind următoarele aspecte:

Tehnologia:

Trasabilitatea produselor:

Informarea consumatorilor :

Etichetarea produselor:

--

Altele:

--

Anexa 6. Chestionar pentru pescarii profesioniști(asociații de pescari, proprietari de nave de pescuit, proprietari de ambarcațiuni de pescuit)

Bună ziua !

Aveți câteva clipe pentru a completa împreună un scurt chestionar? Vă mulțumesc! chestionarul face parte dintr-un studiu de piață prin care analizăm activitatea unităților prezente pe piața pescărească din România.

Opinia dumneavoastră este foarte importantă, de aceea vă rugăm să ne ajutați răspunzând la câteva întrebări. Sondajul nu durează mai mult de 15 minute!

* Clauză de confidențialitate

Datele colectate în acest sondaj vor fi folosite doar în scopul cercetării.

Denumirea unității	
Activitatea desfășurată (conform cod CAEN):	
Forma de proprietate ¹	
Adresa unității (poștală, tel., fax., e-mail)	
Persoana de contact:	
Nume prenume	
Funcție / profesie	
Tel., e-mail persoana de contact	

1. Capturi realizate:

Zona	Capturi (specii)

2. Din punctul dumneavoastră de vedere care este ponderea capturilor comercializate pe piața neagră și principalele specii ?

3. Care considerați că sunt speciile de pești mai ușor vandabile?

4. Care considerați că sunt speciile de pești nevandabile?

5. Identificați pe scurt principalii parametri ai activității dumneavoastră:

- Punctele forte pe care unitatea le deține:

- Principalele oportunități ale sectorului pescăresc românesc pe care le-ați putea exploata:

- În contextul general al sectorului în care vă desfășurați activitatea, dificultățile/ problemele pe care le-ați întâmpinat au fost :

- Principalele puncte slabe ale unității:

6. Ce nevoi ați identificat în activitatea dumneavoastră privind următoarele aspecte:

Trasabilitatea produselor:

Informarea consumatorilor :

Etichetarea produselor:

Altele:

7. Prețul și piața:

- Prețul plătit pescarilor la predare pe specii și icre

- Prețul plătit de către entitățile colectoare

- Unde se prelucrează peștii și icrele ?

8. Considerați că din activitatea de pescuit în scop comercial vă asigurați existența?

9. Considerați că trebuie să existe centre de primă vânzare pentru peștele pescuit?

10. Considerați că trebuie să existe un port pescăresc, care să asigure ambarcațiunile de pescuit?

11. Considerați că este utilă existența unei burse de pește?

12. Cum ar trebui dirijate/ îndreptate fondurile alocate pentru dezvoltarea sectorului pescăresc:

13. Propuneri privind liniile de acțiune /măsurile de intervenție a statului:

Anexa 7. Legislația privind pescuitul, piscicultura și acvacultura

LEGI

<u>12/1974</u> Lege privind piscicultura și pescuitul	M.O. 30/1974
<u>192/2001</u> Lege privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura	M.O. 200/2001
<u>793/2001</u> Lege privind retragerea României din Convenția asupra viitoarei cooperări multilaterale în domeniul pescuitului în nord-vestul Oceanului Atlantic, semnată la Ottawa la 24 oct.1978	M.O. 21/2002
<u>626/2002</u> Lege pentru ratificarea Acordului privind înființarea Organizației Internaționale pentru Dezvoltarea Sectorului Piscicol în Europa Centrală și de Est (EUROFISH)	M.O. 858/2002
<u>42/2003</u> Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 76/2002 pentru modificarea și completarea Legii nr. 192/2001 privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura	M.O. 51/2003
<u>481/2003</u> Lege pentru completarea alineatului (1) al articolului 62 din Legea nr. 192/2001 privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura	M.O. 836/2003
<u>143/2004</u> Lege pentru ratificarea Protocolului adițional dintre România și Comunitatea Europeană privind regulile aplicabile comerțului cu anumite specii de pești și produse din pește, semnat la Bruxelles...	M.O. 420/2004
<u>298/2004</u> Lege pentru modificarea în completarea Legii nr. 192/2001 privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura	M.O. 593/2004
<u>113/2005</u> Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 69/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 192/2001 privind resursele acvatice vii, pescuitul și acvacultura	M.O. 395/2005
<u>13/2006</u> Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2005 privind exploatarea în siguranță a acumulărilor cu folosința piscicolă, de	M.O. 37/2006

agrement sau locală, din categoriile de importanța C și D

116/2006

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 192/2001 privind resursele acvatice vii, pescuitul și acvacultura

M.O.

400/2006

46/2009

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 65/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2006 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

M.O.

190/2009

317/2009

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura

M.O.

708/2009

152/2010

Lege pentru completarea art. 47 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura

M.O.

483/2010

219/2010

Lege pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura

M.O.

765/2010

253/2011

Lege pentru modificarea alin. (3) al art. 67 din Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura

M.O.

867/2011

96/2012

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 104/2011 pentru modificarea art. 12 din Ordonanța de urgență Guvernului nr. 13/2006 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, prin reorganizarea Agenției SAPARD.

M.O.

453/2012

LEGE REPUBLICATĂ

192/2001

Legea nr. 192/2001*) privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura

M.O.

627/2003

ORDONANȚE DE URGENȚĂ

76/2002

Ordonanță de Urgență pentru modificarea și completarea Legii nr.

M.O.

455/2002

192/2001 privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura

69/2004

Ordonanță de Urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 192/2001 privind resursele acvatice vii, pescuitul și acvacultura

M.O.

883/2004

138/2005

Ordonanță de urgență privind exploatarea în siguranța a acumularilor cu folosința piscicolă, de agrement sau locală, din categoriile de importanță C și D

M.O.

916/2005

13/2006

Ordonanță de urgență privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, prin reorganizarea Agenției SAPARD

M.O.

185/2006

23/2008

Ordonanță de urgență privind pescuitul și acvacultura

M.O.

180/2008

104/2011

Ordonanță de urgență pentru modificarea art. 12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2006 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, prin reorganizarea Agenției SAPARD

M.O.

857/2011

ORDONANȚE

24/2012

Ordonanța pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2006 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, prin reorganizarea Agenției SAPARD

M.O.

622/2012

HOTĂRĂRI DE GUVERN

941/1956

Hotărâre privind aprobarea modificării, completării și anulării unor articole din regulamentul de plată muncii pentru muncitorii pescari și personalul navigant al ambarcațiunilor motorizate de pescuit

M.O.

21/1956

162/1974

Hotărâre pentru aprobarea Acordului dintre guvernul Republicii Socialiste România și guvernul Statelor Unite ale Americii cu privire la pescuit în

M.O.

58/1974

partea vestică a Oceanului Atlantic mijlociu

<u>1417/1974</u>	M.O.
Hotărâre privind aprobarea Protocolului, semnat la Constanța la 18 iunie 1974, al celei de-a XI-a Sesiuni a Comisiei mixte pentru aplicarea Convenției privind pescuitul în Marea Neagră, dintre	143/1974
<u>1418/1974</u>	M.O.
Hotărâre privind aprobarea Protocolului, semnat la Bratislava la 18 aprilie 1974, al celei de-a XVI-a Sesiuni a Comisiei mixte pentru aplicarea Convenției privind pescuitul în apele Dunării, încheiată ..	143/1974
<u>672/1992</u>	M.O.
Hotărâre privind stabilirea valorii de patrimoniu a suprafețelor piscicole din proprietatea societăților comerciale piscicole cu capital de stat	290/1992
<u>971/1994</u>	M.O.
Hotărâre privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele de pescuit și de protecție a fondului piscicol	2/1995
<u>1360/1996</u>	M.O.
Hotărâre pentru aprobarea concesiunii și a caietelor de sarcini ale concesiunii, având ca obiect valorificarea resurselor piscicole din 21 de zone de pescuit existente pe teritoriul domeniului public de interes national.	336/1996
<u>516/1997</u>	M.O.
Hotărâre privind unele măsuri pentru exercitarea pescuitului pe teritoriul Rezervației Biosferei "Delta Dunării"	250/1997
<u>849/2002</u>	M.O.
Hotărâre pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Inspecției Piscicole	639/2002
<u>1207/2003</u>	M.O.
Hotărâre pentru aprobarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind cooperarea în domeniul protecției resurselor piscicole și reglementarea pescuitului în râul Prut.....	756/2003
<u>288/2004</u>	M.O.
Hotărâre privind accesul navelor și ambarcatiunilor de pescuit, aflate sub pavilionul altor state, în marea teritorială și zona economică exclusivă a României	236/2004

<u>291/2004</u> Hotărâre pentru modificarea alin. (2) al art. 3 din Regulamentul de organizare și funcționare a Inspecției Piscicole, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 849/2000	M.O. 236/2004
<u>2156/2004</u> Hotărâre privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură	M.O. 1189/2004
<u>352/2005</u> Hotărâre privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 188/2002 pentru aprobarea unor norme privind condițiile de descărcare în mediul acvatic a apelor uzate	M.O. 398/2005
<u>865/2005</u> Hotărâre privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură	M.O. 727/2005
<u>563/2006</u> Hotărâre privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 202/2002 pentru aprobarea Normelor tehnice privind calitatea apelor de suprafață care necesită protecție și ameliorare în scopul susținerii vieții piscicole	M.O. 406/2006
<u>24/2007</u> Hotărâre privind transmiterea unei părți dintr-un imobil aflat în domeniul public al statului din administrarea Institutului de Cercetare-Dezvoltare pentru Industrializarea și Marketingul Produselor Horticole - HORTING în administrarea Agenției Naționale pentru Piscicultură și Acvacultură	M.O. 47/2007
<u>214/2007</u> Hotărâre privind aprobarea activităților pentru care se acorda sprijin financiar producătorilor agricoli din sectorul vegetal în anul 2007, a cuantumului sprijinului și a sumei totale alocate fiecărei activități, precum și pentru modificarea alin. (1) al art. 1 din H.G.nr. 1.853/2005 privind sprijinul direct al statului prin	M.O. 163/2007
<u>1307/2007</u> Hotărâre pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 865/2005 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură	M.O. 739/2007
<u>176/2008</u> Hotărâre privind elaborarea Rezumatului anual pentru fondurile	M.O. 138/2008

structurale și de coeziune și pentru Fondul European pentru Pescuit

1194/2008

Hotărâre privind organizarea, structura și funcționarea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură

M.O.
683/2008

1390/2008

Hotărâre privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European pentru Pescuit prin Programul Operațional pentru pescuit 2007-2013

M.O.
763/2008

442/2009

Hotărâre privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European pentru Pescuit prin Programul Operațional pentru Pescuit 2007-2013

M.O.
320/2009

443/2009

Hotărâre pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.194/2008 privind organizarea, structura și funcționarea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură

M.O.
315/2009

1347/2009

Hotărâre privind consolidarea capacității de gestionare a Programului operațional pentru pescuit

M.O.
789/2009

545/2010

Hotărâre privind organizarea, structura și funcționarea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură

M.O.
444/2010

1191/2010

Hotărâre privind stabilirea sistemului de înregistrare a loturilor de sturioni din crescătorii și a caviarului obținut din activități de acvacultură și de marcare prin etichetare a caviarului

M.O.
831/2010

1356/2010

Hotărâre pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 442/2009 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European pentru Pescuit prin Programul Operațional pentru Pescuit 2007-2013

M.O.
7/2011

778/2011

Hotărâre pentru modificarea art. 18 din Hotărârea Guvernului nr. 442/2009 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European pentru Pescuit prin Programul Operațional pentru Pescuit 2007-2013

M.O.
566/2011

933/2011

Hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 545/2010 privind organizarea, structura și funcționarea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură

M.O.
695/2011

1136/2011

Hotărâre privind aplicarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.005/2008 al Consiliului din 29 septembrie 2008 de instituire a unui sistem comunitar pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 2.847/93, (CE) nr. 1.936/2001 și (CE) nr. 601/2004

M.O.
852/2011

1294/2011

Hotărâre pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 442/2009 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European pentru Pescuit prin Programul Operațional pentru Pescuit 2007-2013

M.O.
939/2011

50/2011

Hotărâre cu privire la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind politica comună în domeniul pescuitului COM (2011) 425 final

M.O.
761/2011

DECRETE

131/1974

Decret privind ratificarea Protocolului la Convenția internațională pentru pescuitul în nord-vestul Oceanului Atlantic, referitor la amendamentele la convenție

M.O.
68/1974

476/1977

Decret pentru aprobarea Protocolului la Convenția internațională pentru pescuitul în nord-vestul Oceanului Atlantic, referitor la funcționarea în continuare a comisiei

M.O.
139/1977

196/1985

Decret privind unele măsuri pentru îmbunătățirea organizării activității piscicole

M.O.
33/1985

254/2001

Decret pentru promulgarea Legii privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura

M.O.
200/2001

1136/2001

Decret pentru promulgarea Legii privind retragerea României din Convenția asupra viitoarei cooperări multilaterale în domeniul pescuitului în nord-vestul Oceanului Atlantic, semnată la Ottawa la 24 oct. 1978

M.O.
21/2002

745/2002

Decret pentru supunerea spre adoptare Parlamentului a proiectului de lege pentru ratificarea Acordului privind înființarea Organizației Internaționale pentru Dezvoltarea Sectorului Piscicol în Europa

M.O.
682/2002

924/2002

Decret privind promulgarea Legii pentru ratificarea Acordului privind înființarea Organizației Internaționale pentru Dezvoltarea Sectorului Piscicol în Europa Centrală și de Est (EUROFISH)

M.O.
858/2002

56/2003

Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 76/2002 pentru modificarea și completarea Legii nr. 192/2001 privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura

M.O.
51/2003

242/2003

Decret pentru supunerea spre aprobare Parlamentului a acceptării de către România a amendamentelor la Acordul privind înființarea Consiliului General pentru Pescuit în Marea Mediterană (CGPM) (Roma, sept.1949)

M.O.
292/2003

748/2003

Decret privind promulgarea Legii pentru completarea alineatului (1) al articolului 62 din Legea nr. 192/2001 privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura

M.O.
836/2003

291/2004

Decret privind promulgarea Legii pentru ratificarea Protocolului adițional dintre România și Comunitatea Europeană privind regulile aplicabile comerțului cu anumite specii de pești și produse din pește

M.O.
420/2004

518/2004

Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 192/2001 privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura

M.O.
593/2004

358/2005

Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea O.U.G. 69/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 192/2001 privind resursele acvatice vii, pescuitul și acvacultura

M.O.
395/2005

16/2006

Decret privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2005 privind exploatarea în siguranță a acumulărilor cu folosință piscicolă, de agrement sau locală, din categoriile de importanță C și D

M.O.

37/2006

616/2006

Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 192/2001 privind resursele acvatice vii, pescuitul și acvacultura

M.O.

400/2006

457/2009

Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 65/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2006 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

M.O.

190/2009

1466/2009

Decret privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura

M.O.

708/2009

792/2010

Decret privind promulgarea Legii pentru completarea art. 47 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura

M.O.

483/2010

1099/2010

Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura

M.O.

765/2010

918/2011

Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea alin. (3) al art. 67 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura

M.O.

867/2011

444/2012

Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 104/2011 pentru modificarea art. 12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2006 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, prin reorganizarea Agenției SAPARD.

M.O.

453/2012

ORDINE DE ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ

<u>91/1987</u> Ordin privind prohibiția pescuitului în anul 1987	M.O. 15/1987
<u>92/1988</u> Ordinul privind prohibiția pescuitului în anul 1988	M.O. 20/1988
<u>124/1989</u> Ordin privind prohibiția pescuitului în anul 1989	M.O. 11/1989
<u>15/1990</u> Ordin privind prohibiția pescuitului în anul 1990	M.O. 49/1990
<u>23/1993</u> Ordin privind prohibiția pescuitului în anul 1993	M.O. 79/1993
<u>11/1994</u> Ordin pentru prohibiția pescuitului în anul 1994	M.O. 100/1994
<u>18/1995</u> Ordin privind prohibiția pescuitului în anul 1995	M.O. 59/1995
<u>8/1996</u> Ordin privind prohibiția pescuitului în anul 1996	M.O. 82/1996
<u>21/1997</u> Ordin al ministrului agriculturii și alimentației privind prohibiția pescuitului	M.O. 63/1997
<u>23/1998</u> Ordin al ministrului agriculturii și alimentației privind prohibiția pescuitului	M.O. 211/1998
<u>48/1999</u> Ordin al ministrului agriculturii și alimentației privind prohibiția pescuitului	M.O. 174/1999
<u>12/2000</u> Ordin privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciului de inspecție piscicolă la Direcția pescuit, piscicultură și inspecții din cadrul Direcției generale resurse și politici agroalimentare....	M.O. 269/2000
<u>350/2001</u> Ordin pentru aprobarea conținutului și modelelor autorizațiilor de pescuit în anul 1995scop comercial,recreativ/sportiv și științific, precum și a	M.O. 617/2001

permiselor de pescuit individuale

<u>421/2001</u> Ordin privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 423/2001 pentru sprijinirea sectorului de pescuit la Marea Neagră	M.O. 22/2002
<u>422/2001</u> Ordin pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de desfășurare a activităților de pescuit comercial în anul 1995 apele Mării Negre	M.O. 766/2001
<u>140/2002</u> Ordin privind prohibiția pescuitului	M.O. 221/2002
<u>170/2002</u> Ordin pentru modificarea Ordinului ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor și al ministrului apelor și protecției mediului nr. 140 / 247/2002 privind prohibiția pescuitului	M.O. 332/2002
<u>171/2002</u> Ordin privind aprobarea denumirilor comerciale ale speciilor de pești și alte viețuitoare acvatice care pot fi valorificate pe teritoriul României	M.O. 332/2002
<u>277/2002</u> Ordin privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Companiei Naționale de Administrare a Fondului Piscicol	M.O. 569/2002
<u>329/2002</u> Ordin pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind condițiile sanitare veterinare pentru producerea și comercializarea produselor din pescuit	M.O. 613/2002
<u>330/2002</u> Ordin privind identificarea punctelor de debarcare a peștelui	M.O. 560/2002
<u>510/2002</u> Ordin pentru aprobarea Normelor de comercializare a peștelui și a altor altor viețuitoare acvatice	M.O. 125/2003
<u>532/2002</u> Ordin privind numirea comisiei de evaluare a candidaturilor și a ofertelor depuse în anul 1995, procedura de concesionare a valorificării resurselor piscicole din zonele aparținând domeniului public	M.O. 508/2002
<u>533/2002</u> Ordin privind aprobarea Instrucțiunilor de organizare și desfășurare a procedurii de concesionare a valorificării resurselor piscicole din zonele	M.O. 508/2002

aparținând domeniului public de interes național

<u>944/2002</u>	M.O.
Ordin pentru aprobarea Normelor de comercializare a peștelui și a altor viețuitoare acvatice	125/2003
<u>228/2003</u>	M.O.
Ordin pentru aprobarea Normelor tehnice privind măsurarea tonajului navelor și ambarcațiunilor de pescuit, cod MTCT.ANR-TNPESC-2003	652/2003
<u>233/2003</u>	M.O.
Ordin pentru aprobarea Instrucțiunilor de organizare și desfășurare a procedurii de concesionare a fondului piscicol administrat de Compania Națională de Administrare a Fondului Piscicol	230/2003
<u>246/2003</u>	M.O.
Ordin privind prohibiția pescuitului	230/2003
<u>337/2003</u>	M.O.
Ordin pentru modificarea punctului II.1 din Instrucțiunile de organizare și desfășurare a procedurii de concesionare a fondului piscicol administrat de Compania Națională de Administrare	341/2003
<u>418/2003</u>	M.O.
Ordin privind criteriile de recunoaștere a organizațiilor de producători din sectorul pescuitului și acvaculturii	503/2003
<u>553/2003</u>	M.O.
Ordin privind obligativitatea întocmirii notelor de vânzare a peștelui și a altor viețuitoare acvatice la centrele de prima vânzare	617/2003
<u>720/2003</u>	M.O.
Ordin pentru aprobarea modelului siglei și fanionului Inspecției Piscicole	720/2003
<u>938/2003</u>	M.O.
Ordin privind organizarea și funcționarea sistemului de monitorizare a prețurilor produselor pescărești	859/2003
<u>944/2003</u>	M.O.
Ordin pentru aprobarea Normelor de comercializare a peștelui și a altor viețuitoare acvatice	125/2003
<u>207/2004</u>	M.O.
Ordin privind prohibiția pescuitului în anul 2004	308/2004

<u>218/2004</u> Ordin privind organizarea și funcționarea Fișierului Navelor și Ambarcațiunilor de Pescuit și marcarea navelor și ambarcațiunilor de pescuit	M.O. 403/2004
<u>229/2004</u> Ordin privind înființarea Centrului de monitorizare prin satelit a navelor de pescuit	M.O. 389/2004
<u>438/2004</u> Ordin pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 720/2003 pentru aprobarea modelului siglei și fanionului Inspecției Piscicole	M.O. 639/2004
<u>534/2004</u> Ordin privind definirea termenilor unelte de pescuit fixe și unelte de pescuit în derivă utilizate la pescuitul în scop comercial în complexul lagunar Razelm-Sinoie și în lacurile litorale	M.O. 734/2004
<u>100/2004</u> Ordin pentru aprobarea Normei sanitare veterinare care stabilește condițiile suplimentare privind controlul sanitar veterinar al produselor din pescuit, crustaceelor, moluștelor, gasteropodelor	M.O. 94/2005
<u>116/2004</u> Ordin privind aprobarea Normei sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor care stabilește condiții speciale ce reglementează activități de import în România de produse de pescuit	M.O. 166/2005
<u>915/2004</u> Ordin privind modalitățile de acordare a autorizației pentru pescuit în scop științific	M.O. 1250/2004
<u>32/2005</u> Ordin pentru aprobarea Normei sanitare veterinare care stabilește condiții speciale ce reglementează importul în România de produse de pescuit provenite din Kenya	M.O. 162/2005
<u>178/2005</u> Ordin privind prohibiția pescuitului în anul 2005	M.O. 294/2005
<u>430/2005</u> Ordin privind acordarea dreptului de pescuit în scop recreativ/sportiv în bazinele piscicole naturale	M.O. 506/2005

796/2005

Ordin pentru aprobarea Protocolului de predare-preluare a participației statului la societățile comerciale cu profil piscicol, cuprinse în anexa nr. 1 la protocol, a terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și alte terenuri aferente acestora, cuprinse în anexa nr. 2 la protocol, de la Agenția Domeniilor

M.O.
157/2006

92/2005

Ordin privind aprobarea Normei sanitare veterinare ce stabilește lista țărilor terțe din care se autorizează importul de produse din pescuit pentru consumul uman

M.O.
873/2005

1063/2005

Ordin privind interzicerea pescuitului recreativ-sportiv

M.O.
942/2005

1133/2005

Ordin privind dreptul de pescuit în bazine piscicole natural

M.O.
985/2005

1134/2005

Ordin privind accesul la resursele acvatice vii în vederea practicării pescuitului

M.O.
985/2005

1196/2005

Ordin pentru revocarea Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale și al ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 1.063/1.004/S.B./2005 privind interzicerea pescuitului recreativ-sportiv

M.O.
1015/2005

191/2006

Ordin privind prohibiția pescuitului în anul 2006

M.O.
320/2006

65/2006

Ordin pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 47/2006 privind regimul de identificare a suinelor în vederea acordării subvențiilor, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1.853/2005 privind sprijinul direct al statului prin acordarea de subvenții

M.O.
256/2006

75/2006

Ordin privind aprobarea Normei sanitare veterinare ce stabilește criterii pentru zonare și supraveghere oficială ca urmare a suspiciunii sau confirmării anemiei infecțioase a somonului

M.O.
327/2006

262/2006

Ordin privind conservarea populațiilor de sturioni din apele naturale și dezvoltarea acvaculturii de sturioni din România

M.O.
385/2006

<u>313/2006</u> Ordin pentru completarea Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale și al ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 191/326/2006 privind prohibiția pescuitului în anul 2006	M.O. 427/2006
<u>719/2006</u> Ordin privind aprobarea Procedurii NTLH - 025 de atestare a personalului de exploatare calificat al micilor acumulări cu folosință piscicolă, de agrement sau de interes local, din categoriile C și D, conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2005, aprobată cu modificări prin Legea nr. 13/2006	M.O. 619/2006
<u>237/2007</u> Ordin privind prohibiția pescuitului în anul 2007	M.O. 238/2007
<u>325/2007</u> Ordin pentru aprobarea Normelor privind atribuirea dreptului de pescuit în scop comercial în bazinele piscicole naturale	M.O. 399/2007
<u>514/2007</u> Ordin privind practicarea pescuitului recreativ/sportiv în bazinele piscicole natural	M.O. 451/2007
<u>666/2007</u> Ordin privind imputernicirea unor persoane din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva să constate faptele ce constituie contravențiile și infracțiunile și să aplice sancțiunile prevăzute în Legea nr. 192/2001 privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura, republicată, cu modificările și completările ulterioare	M.O. 694/2007
<u>772/2007</u> Ordin privind criteriile de recunoaștere a organizațiilor de producători din sectorul pescuitului și acvaculturii	M.O. 701/2007
<u>226/2008</u> Ordin privind prohibiția pescuitului în anul 2008	M.O. 294/2008
<u>331/2008</u> Ordin privind practicarea pescuitului recreativ/sportiv	M.O. 405/2008
<u>332/2008</u> Ordin privind înscrierea unităților de producție din acvacultura în Registrul unităților de acvacultură și eliberarea licenței de acvacultură	M.O. 412/2008

<u>333/2008</u> Ordin pentru aprobarea Normelor privind accesul la resursele acvatice vii în vederea practicării pescuitului comercial al resurselor acvatice vii din domeniul public al statului, în apele maritime interioare și în apele continentale	M.O. 497/2008
<u>405/2008</u> Ordin privind condițiile de acordare a autorizației speciale de pescuit în scop științific	M.O. 457/2008
<u>449/2008</u> Ordin privind caracteristicile tehnice, condițiile de folosire a uneltelor admise la pescuitul comercial și metodele de pescuit comercial în apele maritime și continentale	M.O. 615/2008
<u>753/2008</u> Ordin privind condițiile de practicare a pescuitului recreativ/sportiv în bazinele piscicole natural	M.O. 876/2008
<u>4/2009</u> Ordin pentru aprobarea Normelor privind accesul la resursele acvatice vii din domeniul public al statului în vederea practicării pescuitului comercial în apele maritime interioare și în apele continentale	M.O. 34/2009
<u>84/2009</u> Ordin privind prohibiția pescuitului	M.O. 147/2009
<u>239/2009</u> Ordin privind interdicția pescuitului în timpul nopții	M.O. 293/2009
<u>240/2009</u> Ordin pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 332/2008 privind înscrierea unităților de producție din acvacultura în Registrul unităților de acvacultura și eliberarea licenței de acvacultură	M.O. 341/2009
<u>380/2009</u> Ordin privind condițiile de acordare a autorizației speciale de pescuit în scop științific	M.O. 425/2009
<u>392/2009</u> Ordin privind aprobarea listei cu cheltuieli eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional pentru Pescuit 2007-2013	M.O. 467/2009

<u>444/2009</u> Ordin privind aprobarea Planului de ajustare a efortului de pescuit	M.O. 510/2009
<u>7/2010</u> Ordin pentru aprobarea Normelor privind accesul la resursele acvatice vii din domeniul public al statului în vederea practicării pescuitului comercial în habitatele piscicole natural	M.O. 64/2010
<u>20/2010</u> Ordin privind condițiile de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, regulamentul de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, precum și modelele permiselor de pescuit sportiv	M.O. 75/2010
<u>8/2010</u> Ordin privind prohibiția pescuitului în anul 2010	M.O. 109/2010
<u>36/2010</u> Ordin privind practicarea pescuitului comercial de calcan în Marea Neagră pentru anul 2010	M.O. 117/2010
<u>50/2010</u> Ordin pentru modificarea Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 20/2010 privind condițiile de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, regulamentul de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, precum și modelele permiselor de pescuit sportiv	M.O. 136/2010
<u>66/2010</u> Ordin pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 392/2009 privind aprobarea listei cu cheltuieli eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional pentru Pescuit 2007-2013	M.O. 195/2010
<u>70/2010</u> Ordin privind pescuitul reproducătorilor vii de sturioni în vederea folosirii acestora în scopul reproducerii artificiale pentru obținerea de puiet pentru acvacultură și popularea de susținere a bazinelor piscicole naturale	M.O. 200/2010
<u>71/2010</u> Ordin pentru modificarea art. 8 din Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 20/2010 privind condițiile de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, regulamentul de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, precum și modelele permiselor de pescuit sportiv	M.O. 208/2010
<u>348/2010</u> Ordin de stabilire a atribuțiilor Direcției generale pescuit Autoritatea de	M.O. 203/2010

management pentru Programul Operațional pentru Pescuit

107/2010

Ordin privind aprobarea Planului de ajustare a efortului de pescuit

M.O.

391/2010

113/2010

Ordin pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 74/2009 privind gestionarea fondurilor comunitare nerambursabile provenite din Fondul european de garantare agricolă, Fondul european agricol de dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit

M.O.

399/2010

145/2010

Ordin pentru completarea anexei la Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 392/2009 privind aprobarea listei cu cheltuieli eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional pentru Pescuit 2007-2013

M.O.

424/2010

19/2010

Ordin privind aprobarea măsurilor de reglementare a efortului de pescuit și a cotelor de pescuit pentru anul 2010

M.O.

140/2010

15/2011

Ordin privind condițiile de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, regulamentul de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, precum și modelele permiselor de pescuit recreativ/sportiv

M.O.

74/2011

24/2011

Ordin pentru modificarea anexei la Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 392/2009 privind aprobarea listei cu cheltuieli eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional pentru Pescuit 2007-2013

M.O.

97/2011

29/2011

Ordin privind prohibiția pescuitului în anul 2011

M.O.

166/2011

36/2011

Ordin privind practicarea pescuitului comercial de calcan în Marea Neagră

M.O.

131/2011

44/2011

Ordin pentru aprobarea Normelor privind accesul la resursele acvatice vii din domeniul public al statului în vederea practicării pescuitului comercial în habitatele piscicole naturale din ariile naturale protejate

M.O.

277/2011

<u>48/2011</u>	M.O.
Ordin privind aprobarea măsurilor de reglementare a efortului de pescuit și a cotelor de pescuit pentru anul 2011, pe specii și zone	173/2011
<u>96/2011</u>	M.O.
Ordin pentru aprobarea componenței, organizării și funcționării Comitetului consultativ pentru sectorul pescăresc	309/2011
<u>117/2011</u>	M.O.
Ordin pentru abrogarea pct. II lit. C poziția nr. 2 din anexa la Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 392/2009 privind aprobarea listei cu cheltuieli eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional pentru Pescuit 2007-2013	380/2011
<u>159/2011</u>	M.O.
Ordin privind aprobarea condițiilor de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, regulamentului de practicare a pescuitului recreativ/sportiv și modelelor permiselor de pescuit recreativ/sportiv în ariile naturale protejate	511/2011
<u>191/2011</u>	M.O.
Ordin pentru modificarea anexei la Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 392/2009 privind aprobarea listei cu cheltuieli eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional pentru Pescuit 2007-2013	587/2011
<u>193/2011</u>	M.O.
Ordin privind modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 96/2011 pentru aprobarea componenței, organizării și funcționării Comitetului consultativ pentru sectorul pescăresc	602/2011
<u>297/2011</u>	M.O.
Ordin pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 15/2011 privind condițiile de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, regulamentului de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, precum și modelele permiselor de pescuit recreativ/sportiv	10/2012
<u>40/2012</u>	M.O.
Ordin privind prohibiția pescuitului în anul 2012	188/2012
<u>45/2012</u>	M.O.
Ordin pentru modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 449/2008 privind caracteristicile	149/2012

tehnice, condițiile de folosire a uneltelor admise la pescuitul comercial și metodele de pescuit comercial în apele maritime și continentale

57/2012

M.O.

Ordin privind completarea Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 96/2011 pentru aprobarea componenței, organizării și funcționării Comitetului consultativ pentru sectorul pescăresc.

179/2012

75/2012

M.O.

Ordin privind autorizarea exercitării pescuitului sturionilor în scopul reproducerii artificiale pentru obținerea de puiet pentru acvacultură și popularea de susținere a bazinelor piscicole naturale, precum și în scop științific

252/2012

76/2012

M.O.

Ordin pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 15/2011 privind condițiile de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, regulamentul de practicare a pescuitului recreativ /sportiv, precum și modelele permiselor de pescuit recreativ/sportiv

252/2012

84/2012

M.O.

Ordin privind măsurile de refacere și conservare a populațiilor de sturioni din habitatele piscicole naturale și dezvoltarea acvaculturii de sturioni în România

300/2012

111/2012

M.O.

Ordin pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 392/2009 privind aprobarea listei cu cheltuieli eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional pentru Pescuit 2007-2013

356/2012

1533/2012

M.O.

Ordin privind aprobarea măsurilor de reglementare a efortului de pescuit și a cotelor de pescuit alocate pentru anul 2012

389/2012

128/2012

M.O.

Ordin pentru aprobarea Normelor privind accesul la resursele acvatice vii din domeniul public al statului în vederea practicării pescuitului comercial în habitatele piscicole naturale, cu excepția ariilor naturale protejate

402/2012

159/2012

M.O.

Ordin pentru modificarea anexei la Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 392/2009 privind aprobarea listei cu cheltuieli eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului

552/2012

Operațional pentru Pescuit 2007-2013

<u>191/2012</u> Ordin pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 15/2011 privind condițiile de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, regulamentul de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, precum și modelele permiselor de pescuit recreativ/sportive	M.O. 625/2012
<u>209/2012</u> Ordin pentru nominalizarea punctelor de debarcare și a centrelor de primă vânzare de pe teritoriul Rezervației Biosferei Delta Dunării pe anul 2012	M.O. 663/2012
<u>222/2012</u> Ordin pentru nominalizarea punctelor de debarcare și a centrelor de primă vânzare în vederea practicării pescuitului comercial în habitatele piscicole naturale, cu excepția ariilor naturale protejate	M.O. 711/2012

REGULAMENTE

<u>1239/1998</u> Regulamentul (CE) nr. 1239/98 al Consiliului din 8 iunie 1998 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 894/97 privind instituirea anumitor măsuri tehnice pentru conservarea rezervelor de pește.	M.O. 171/1998
<u>1434/1998</u> Regulamentul (CE) nr. 1434/98 al Consiliului din 29 iunie 1998 de specificare a condițiilor în care heringul poate fi descărcat la tarm în scopuri industriale, altele decât consumul uman direct.	M.O. 191/1998
<u>2846/1998</u> Regulamentul (CE) nr. 2846/98 al Consiliului din 17 decembrie 1998 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 2847/93 de instituire a unui sistem de control aplicabil politicii comune în domeniul pescuitului.	M.O. 358/1998
<u>2328/2003</u> Regulamentul (CE) nr. 2328/2003 al Consiliului din 22 decembrie 2003 de instituire a unui regim de compensare a costurilor suplimentare apărute la comercializarea anumitor produse pescărești din Insulele Azore, Madeira, Insulele Canare și departamentele Guyana Franceza și Réunion, din cauza ultraperifericității acestor regiuni.	M.O. 345/2003
<u>2115/2005</u> Regulamentul (CE) nr. 2115/2005 al Consiliului din 20 decembrie 2005	M.O. 175/2005

de stabilire a unui plan de redresare pentru halibutul negru în cadrul Organizației de Pescuit în Atlanticul de Nord-Vest.

498/2007

Regulament de stabilire a unor norme detaliate pentru punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1198/2006 al Consiliului privind Fondul European pentru Pescuit

M.O.
120/2007

783/2007

Regulamentul (CE) nr. 783/2007 al Consiliului din 25 iunie 2007 de acordare a unor derogări Bulgariei și României de la anumite prevederi ale Regulamentului (CE) nr. 2371/2002 cu privire la nivelurile de referință ale flotelor de pescuit.

M.O.
175/2007

1277/2007

Regulamentul (CE) nr. 1277/2007 al Comisiei din 29 octombrie 2007 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1438/2003 de stabilire a normelor de punere în aplicare a politicii comunitare în domeniul flotei definite la capitolul III din Regulamentul (CE) nr. 2371/2002 al Consiliului.

M.O.
284/2007

1283/2007

Regulamentul (CE) nr. 1283/2007 al Comisiei din 30 octombrie 2007 de interdicere a pescuitului de hering în zonele ICES V b și VI b și în apele comunitare și internaționale din zona VI a N de către navele care arborează pavilionul Regatului Unit.

M.O.
285/2007

1284/2007

Regulamentul (CE) nr. 1284/2007 al Comisiei din 30 octombrie 2007 de interdicere a pescuitului de cod negru în zonele ICES IIIa și IV și în apele comunitare din zonele IIa, IIb, IIc și IIId de către navele care arborează pavilionul Suediei.

M.O.
285/2007

1285/2007

Regulamentul (CE) nr. 1285/2007 al Comisiei din 30 octombrie 2007 de interdicere a pescuitului de cod în zonele ICES I și IIb de către navele care arborează pavilionul Germaniei.

M.O.
285/2007

1288/2007

Regulamentul (CE) nr. 1288/2007 al Comisiei din 31 octombrie 2007 de interdicere a pescuitului de eglefin în apele comunitare din zonele ICES Vb și VIa de către navele care arborează pavilionul Spaniei.

M.O.
287/2007

1289/2007

Regulamentul (CE) nr. 1289/2007 al Comisiei din 31 octombrie 2007 de interdicere a pescuitului de cod în zona Kattegat de către navele care

M.O.
287/2007

arborează pavilionul Suediei.

1290/2007

Regulamentul (CE) nr. 1290/2007 al Comisiei din 31 octombrie 2007 de redeschidere a pescuitului de cod în Skagerrak de către navele care arborează pavilionul Suediei.

M.O.
287/2007

1296/2007

Regulamentul (CE) nr. 1296/2007 al Comisiei din 5 noiembrie 2007 de interdicere a pescuitului de cod în zona Skagerrak de către navele care arborează pavilionul Suediei.

M.O.
288/2007

1301/2007

Regulamentul (CE) nr. 1301/2007 al Comisiei din 6 noiembrie 2007 de interdicere a pescuitului de cod în zonele ICES I și IIb de către navele care arborează pavilionul Poloniei.

M.O.
289/2007

1316/2007

Regulamentul (CE) nr. 1316/2007 al Comisiei din 8 noiembrie 2007 de interdicere a pescuitului de cod în zonele ICES VIIb-k, VIII, IX și X și în apele comunitare ale zonei CEEAF 34.1.1 de către navele care arborează pavilionul Țărilor de Jos.

M.O.
291/2007

1325/2007

Regulamentul (CE) nr. 1325/2007 al Comisiei din 12 noiembrie 2007 de interdicere a pescuitului de hering în zonele ICES Vb și VIb, precum și în apele comunitare din zona VIaN, de către navele care arborează pavilionul Franței.

M.O.
294/2007

1326/2007

Regulamentul (CE) nr. 1326/2007 al Comisiei din 12 noiembrie 2007 de interdicere a pescuitului de cod în zonele ICES I și IIb de către navele care arborează pavilionul Franței.

M.O.
294/2007

1343/2007

Regulamentul (CE) nr. 1343/2007 al Consiliului din 13 noiembrie 2007 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1543/2000 privind instituirea unui cadru comunitar pentru colectarea și gestionarea datelor necesare conducerii politicii comune a pescuitului.

M.O.
300/2007

1328/2007

Regulamentul (CE) nr. 1328/2007 al Comisiei din 13 noiembrie 2007 de interdicere a pescuitului de pagel argintiu în zonele ICES (CIEM) VI, VII și VIII (apele comunitare și apele aflate în afara suveranității sau jurisdicției unor țări terțe) pentru navele care navighează sub pavilionul

M.O.
295/2007

Spaniei.

1329/2007

Regulamentul (CE) nr. 1329/2007 al Comisiei din 13 noiembrie 2007 de interdicere a pescuitului de ierosme (*Brosme brosme*) în apele comunitare și internaționale din zonele ICES V, VI și VII de către navele care arborează pavilionul Franței.

M.O.
295/2007

1333/2007

Regulamentul (CE) nr. 1333/2007 al Comisiei din 13 noiembrie 2007 de interdicere a pescuitului de cod în zona ICES IV și în apele comunitare din zona IIa de către navele care arborează pavilionul Germaniei.

M.O.
296/2007

31/2007

Regulamentul (CE) nr. 31/2008 al Consiliului din 15 noiembrie 2007 privind încheierea Acordului de parteneriat în sectorul pescuitului dintre Comunitatea Europeană și Republica Madagascar.

M.O.
15/2008

1346/2007

Regulamentul (CE) nr. 1346/2007 al Comisiei din 16 noiembrie 2007 de stabilire a unei interdicții privind pescuitul de halibut negru în apele NAFO 3 LMNO de către navele care arborează pavilionul Spaniei.

M.O.
300/2007

1446/2007

Regulamentul (CE) nr. 1446/2007 al Consiliului din 22 noiembrie 2007 privind încheierea Acordului de parteneriat în domeniul pescuitului dintre Comunitatea Europeană și Republica Mozambic.

M.O.
331/2007

1390/2007

Regulamentul (CE) nr. 1390/2007 al Comisiei din 27 noiembrie 2007 de interdicere a pescuitului de langustina în zonele ICES IIIa și în apele comunitare din zonele ICES IIIb, IIIc și IIId de către navele care arborează pavilionul Germaniei.

M.O.
310/2007

1401/2007

Regulamentul (CE) nr. 1401/2007 al Comisiei din 28 noiembrie 2007 de redeschidere a pescuitului de pește pescar în zonele ICES VIIIc, IX și X, apele comunitare ale zonei CECF 34.1.1 de către navele care arborează pavilionul Portugaliei.

M.O.
311/2007

1403/2007

Regulamentul (CE) nr. 1403/2007 al Comisiei din 28 noiembrie 2007 de redeschidere a pescuitului de pagel argintiu în zonele ICES VI, VII și VIII (apele comunitare și apele care nu se află sub suveranitatea sau jurisdicția

M.O.
311/2007

țărilor terțe) pentru navele care navighează sub pavilionul Spaniei.

1408/2007

Regulamentul (CE) nr. 1408/2007 al Comisiei din 28 noiembrie 2007 de interdicere a pescuitului de cambulă în zona ICES IV, apele comunitare din zona IIa de către navele care arborează pavilionul Belgiei.

M.O.
312/2007

1409/2007

Regulamentul (CE) nr. 1409/2007 al Comisiei din 29 noiembrie 2007 de interdicere a pescuitului de sebastă în apele feroeze din zona ICES Vb de către navele care arborează pavilionul Frantei.

M.O.
312/2007

1435/2007

Regulamentul (CE) nr. 1435/2007 al Comisiei din 5 decembrie 2007 de redeschidere a pescuitului de hering în subdiviziunile 25-27, 28.2, 29 și 32 ale Mării Baltice pentru navele care navighează sub pavilionul Germaniei.

M.O.
320/2007

1436/2007

Regulamentul (CE) nr. 1436/2007 al Comisiei din 5 decembrie 2007 de stabilire a unei interdicții privind pescuitul de sebastă în apele comunitare și cele internaționale din zona ICES V și în apele internaționale din zonele ICES XII și XIV de către navele care arborează pavilionul Estoniei.

M.O.
320/2007

1461/2007

Regulamentul (CE) nr. 1461/2007 al Comisiei din 11 decembrie 2007 de stabilire a unei interdicții privind pescuitul de halibut negru în apele NAFO 3LMNO de către navele care arborează pavilionul Lituaniei.

M.O.
326/2007

1466/2007

Regulamentul (CE) nr. 1466/2007 al Comisiei din 12 decembrie 2007 de interdicere a pescuitului de merluciu în zonele ICES VIIc, IX și X, apele comunitare ale zonei CECAF 34.1.1 de către navele care arborează pavilionul Portugaliei.

M.O.
327/2007

1487/2007

Regulamentul (CE) nr. 1487/2007 al Comisiei din 14 decembrie 2007 de interdicere a pescuitului de hering în zona ICES IV la nord de 53° 30 N pentru navele care navighează sub pavilionul Germaniei.

M.O.
330/2007

1488/2007

Regulamentul (CE) nr. 1488/2007 al Comisiei din 14 decembrie 2007 de interdicere a pescuitului pentru speciile de baryx în zonele ICES I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XII și XIV (apele comunitare și apele aflate în

M.O.
330/2007

afara suveranității sau jurisdicției unor țări terțe) pentru navele care navighează sub pavilionul Portugaliei.

169/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 169/2008 al Comisiei din 25 februarie 2008 de excludere a subdiviziunilor ICES 27 și 28.2 de la anumite limitări ale eforturilor de pescuit și de la obligațiile de înregistrare pentru anul 2008.

51/2008

193/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 193/2008 al Comisiei din 29 februarie 2008 de interdicere a pescuitului de pește pescar în zonele ICES VIIIc, IX și X, precum și în apele comunitare din zona CECAF 34.1.1 de către navele care arborează pavilionul Franței.

57/2008

269/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 269/2008 al Comisiei din 19 martie 2008 de interdicere a pescuitului de mihalț-de-mare albastru în zonele ICES VI și VII (ape comunitare și ape aflate în afara suveranității sau jurisdicției unor țări terțe) pentru navele care arborează pavilionul Spaniei.

81/2008

785/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 785/2008 al Comisiei din 4 august 2008 de interdicere a pescuitului de mihalț-de-mare în apele norvegice din zona IV de către navele care arborează pavilionul Regatului Unit.

209/2008

338/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 338/2008 al Consiliului din 14 aprilie 2008 de adaptare a cotelor de pescuit de cod care urmează să fie alocate Poloniei în Marea Baltica (subdiviziunile 25-32, apele CE) în perioada 2008-2011.

107/2008

372/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 372/2008 al Comisiei din 24 aprilie 2008 de interdicere a pescuitului de ierosme în apele comunitare și internaționale din zonele V, VI și VII de către navele care arborează pavilionul Spaniei.

113/2008

373/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 373/2008 al Comisiei din 24 aprilie 2008 de interdicere a pescuitului de cod în zona ICES IV, în apele comunitare din zona IIa și în acea parte din zona IIIa care nu este inclusă nici în Skagerrak și nici în Kattegat de către navele care arborează pavilionul suedez.

113/2008

796/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 796/2008 al Comisiei din 5 august 2008 de interdicere a pescuitului de merluciu în zona IIIa, în apele CE din zonele

213/2008

IIIb, IIIc și IIId de către navele care arborează pavilionul Germaniei.

439/2008

Regulamentul (CE) nr. 439/2008 al Comisiei din 21 mai 2008 de modificare a anexei II la Regulamentul (CE) nr. 2076/2005 privind importurile de produse pescărești provenind din Fiji (Text cu relevanță pentru SEE).

M.O.

132/2008

494/2008

Regulamentul (CE) nr. 494/2008 al Comisiei din 2 iunie 2008 de interdicere a pescuitului de cod în zona VI, în apele CE din zona Vb, în apele CE și internaționale din zonele XII și XIV de către navele care arborează pavilionul Franței.

M.O.

144/2008

495/2008

Regulamentul (CE) nr. 495/2008 al Comisiei din 2 iunie 2008 de interdicere a pescuitului de putasu în apele comunitare și internaționale din zonele I, II, III, IV, V, VI, VII, VIIa, VIIb, VIIId, VIIId, VIIId, XII și XIV de către navele care arborează pavilionul Spaniei.

M.O.

144/2008

493/2008

Regulamentul (CE) nr. 493/2008 al Comisiei din 2 iunie 2008 de interdicere a pescuitului de cod în apele norvegiene din zonele I și II de către navele care arborează pavilionul Portugaliei.

M.O.

144/2008

513/2008

Regulamentul (CE) nr. 513/2008 al Comisiei din 5 iunie 2008 de interdicere a pescuitului de eglefin în apele norvegiene din zonele I și II de către navele care arborează pavilionul Portugaliei.

M.O.

150/2008

506/2008

Regulamentul (CE) nr. 506/2008 al Comisiei din 6 iunie 2008 de modificare a anexei IV la Regulamentul (CE) nr. 708/2007 al Consiliului privind utilizarea în acvacultura a speciilor exotice și a speciilor absente la nivel local.

M.O.

149/2008

520/2008

Regulamentul (CE) nr. 520/2008 al Comisiei din 9 iunie 2008 de interdicere a pescuitului de grenadier de piatra în zonele ICES Vb, VI și VII (apele comunitare și apele care nu se află sub suveranitatea sau jurisdicția țărilor terțe) de către navele care arborează pavilionul Spaniei.

M.O.

151/2008

530/2008

Regulamentul (CE) nr. 530/2008 al Comisiei din 12 iunie 2008 de stabilire a unor măsuri de urgență în ceea ce privește navele de pescuit cu

M.O.

155/2008

plase-pungă care pescuiesc ton roșu în Oceanul Atlantic, la est de meridianul de 45 ° longitudine vestică, și în Marea Mediterană.

535/2008

Regulamentul (CE) nr. 535/2008 al Comisiei din 13 iunie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 708/2007 al Consiliului privind utilizarea în acvacultura a speciilor exotice și a speciilor absente la nivel local.

M.O.

156/2008

537/2008

Regulamentul (CE) nr. 537/2008 al Comisiei din 13 iunie 2008 de interdicere a pescuitului de cod negru în apele norvegiene din zonele I și II de către navele care arborează pavilionul Portugaliei.

M.O.

156/2008

544/2008

Regulamentul (CE) nr. 544/2008 al Comisiei din 13 iunie 2008 de interdicere a pescuitului de halibut negru în apele CE din zonele IIa și IV și în apele comunitare și internaționale din zona VI de către navele care arborează pavilionul Spaniei.

M.O.

157/2008

665/2008

Regulamentul (CE) nr. 665/2008 al Comisiei din 14 iunie 2008 de stabilire a normelor detaliate de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 199/2008 al Consiliului privind instituirea unui cadru comunitar pentru colectarea, gestionarea și utilizarea datelor din sectorul pescuitului.

M.O.

186/2008

567/2008

Regulamentul (CE) nr. 567/2008 al Comisiei din 17 iunie 2008 de interdicere a pescuitului de cod negru în zonele ICES IIIa și IV, precum și în apele CE din zonele IIa, IIb, IIc și IIId de către navele care arborează pavilionul Suediei

M.O.

160/2008

579/2008

Regulamentul (CE) nr. 579/2008 al Comisiei din 18 iunie 2008 de interdicere a pescuitului de cod în Skagerrak de către navele care arborează pavilionul Suediei.

M.O.

161/2008

585/2008

Regulamentul (CE) nr. 585/2008 al Comisiei din 19 iunie 2008 de interdicere a pescuitului de cod în zona Kattegat de către navele care arborează pavilionul Suediei

M.O.

162/2008

614/2008

Regulamentul (CE) nr. 614/2008 al Comisiei din 26 iunie 2008 de interdicere a pescuitului de ierosme în apele norvegiene din zona IV de

M.O.

166/2008

către navele care arborează pavilionul Regatului Unit

635/2008

Regulamentul (CE) nr. 635/2008 al Comisiei din 3 iulie 2008 de adaptare a cotelor de pescuit de cod care urmează să fie alocate Poloniei în Marea Baltică (subdiviziunile 25-32, apele CE) în perioada 2008-2011 în temeiul Regulamentului (CE) nr. 338/2008 al Consiliului.

M.O.

176/2008

641/2008

Regulamentul (CE) nr. 641/2008 al Comisiei din 4 iulie 2008 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 40/2008 al Consiliului cu privire la lista navelor implicate în activități de pescuit ilegale, nedeclarate și nereglementate în Atlanticul de Nord.

M.O.

178/2008

648/2008

Regulamentul (CE) nr. 648/2008 al Comisiei din 4 iulie 2008 de interdicere a pescuitului de cambulă de Baltica în zonele ICES VIIh, VIIj și VIIk de către navele care arborează pavilionul Belgiei.

M.O.

180/2008

802/2008

Regulamentul (CE) nr. 802/2008 al Comisiei din 7 august 2008 de interdicere a pescuitului de ierosme în apele norvegiene din zona IV de către navele care arborează pavilionul Germaniei.

M.O.

214/2008

734/2008

Regulamentul (CE) nr. 734/2008 al Consiliului din 15 iulie 2008 privind protecția ecosistemelor marine vulnerabile din marea liberă împotriva efectelor nocive ale uneltelor de pescuit de fund.

M.O.

201/2008

736/2008

Regulamentul (CE) nr. 736/2008 al Comisiei din 22 iulie 2008 privind punerea în aplicare a articolelor 87 și 88 din tratat în ceea ce privește ajutoarele de stat acordate întreprinderilor mici și mijlocii active în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești.

M.O.

201/2008

696/2008

Regulamentul (CE) nr. 696/2008 al Comisiei din 23 iulie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 104/2000 al Consiliului privind extinderea la țările nemembre a anumitor norme adoptate de organizațiile de producători din sectorul pescuitului.

M.O.

195/2008

697/2008

Regulamentul (CE) nr. 697/2008 al Comisiei din 23 iulie 2008 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 40/2008 al Consiliului în ceea ce privește limitele de captura pentru pescuitul de uvă în zonele ICES IIIa și

M.O.

195/2008

în apele comunitare din zonele ICES IIa și IV.

698/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 698/2008 al Comisiei din 23 iulie 2008 de interdicere a pescuitului de putasu în apele CE și internaționale din zonele ICES I, II, III, IV, V, VI, VII, VIIIa, VIIIb, VIIIc, VIIIe, XII și XIV de către navele care arborează pavilionul Lituaniei.

195/2008

699/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 699/2008 al Comisiei din 23 iulie 2008 de interdicere a pescuitului de merlan în zonele ICES VIIb, VIIc, VIId, VIIe, VIIf, VIIg, VIIh și VIIk de către navele care arborează pavilionul Țărilor de Jos.

195/2008

700/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 700/2008 al Comisiei din 23 iulie 2008 de interdicere a pescuitului de cod în zonele VII b-k, VIII, IX și X și în apele comunitare din zona CEEAF 34.1.1 de către navele care arborează pavilionul Țărilor de Jos.

195/2008

701/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 701/2008 al Comisiei din 23 iulie 2008 de interdicere a pescuitului de cod în apele norvegiene din zonele I și II de către navele care arborează pavilionul Poloniei.

195/2008

739/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 739/2008 al Comisiei din 28 iulie 2008 de interdicere a pescuitului de pagel argintiu în zonele ICES VI, VII și VIII (ape comunitare și pe care nu se află sub suveranitatea sau jurisdicția unor țări terțe) de către navele care arborează pavilionul unui stat membru.

201/2008

751/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 751/2008 al Comisiei din 30 iulie 2008 de interdicere a pescuitului de cod negru în apele norvegiene la sud de 62° N de către navele care arborează pavilionul Suediei.

202/2008

779/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 779/2008 al Comisiei din 31 iulie 2008 de interdicere a pescuitului de pește industrial în apele norvegiene din zona IV către navele care arborează pavilionul Suediei.

207/2008

780/2008

M.O.

Regulamentul (CE) nr. 780/2008 al Comisiei din 31 iulie 2008 de interdicere a pescuitului de cod negru în apele norvegiene din zonele I și

207/2008

II de către navele care arborează pavilionul Poloniei.

808/2008

Regulamentul (CE) nr. 808/2008 al Comisiei din 11 august 2008 de interdicere a pescuitului de cardină în apele comunitare din zonele IIa și IV de către navele care arborează pavilionul Germaniei.

M.O.
217/2008

824/2008

Regulamentul (CE) nr. 824/2008 al Comisiei din 18 august 2008 de interdicere a pescuitului de eglefin în apele norvegiene din zonele I și II de către navele care arborează pavilionul Spaniei.

M.O.
222/2008

830/2008

Regulamentul (CE) nr. 830/2008 al Comisiei din 21 august 2008 de interdicere a pescuitului de cardina în apele comunitare din zonele IIa și IV către navele care arborează pavilionul Belgiei.

M.O.
224/2008

831/2008

Regulamentul (CE) nr. 831/2008 al Comisiei din 21 august 2008 de interdicere a pescuitului de cod în apele Norvegiei din zonele I și II de către navele care arborează pavilionul Spaniei.

M.O.
224/2008

838/2008

Regulamentul (CE) nr. 838/2008 al Comisiei din 22 august 2008 de interdicere a pescuitului de vulpi și pisici-de-mare în apele comunitare din zonele IIa și IV de către navele care arborează pavilionul Germaniei.

M.O.
227/2008

862/2008

Regulamentul (CE) nr. 862/2008 al Comisiei din 1 septembrie 2008 de interdicere a pescuitului de cod în apele norvegiene din zonele I și II de către navele care arborează pavilionul Germaniei.

M.O.
236/2008

863/2008

Regulamentul (CE) nr. 863/2008 al Comisiei din 1 septembrie 2008 de interdicere a pescuitului de mihalt de mare în apele norvegiene din zona IV de către navele care arborează pavilionul Germaniei.

M.O.
236/2008

864/2008

Regulamentul (CE) nr. 864/2008 al Comisiei din 1 septembrie 2008 de interdicere a pescuitului de mihalt de mare în zona IIIa și în apele CE din zonele IIb, IIc și IIId de către navele care arborează pavilionul Danemarcei.

M.O.
236/2008

872/2008

Regulamentul (CE) nr. 872/2008 al Comisiei din 3 septembrie 2008 de

M.O.
239/2008

interzicere a pescuitului de pește-pescar în zonele ICES VIIIc, IX și X și în apele CE din zona CEEAF 34.1.1 de către navele care arborează pavilionul Portugaliei.

881/2008

Regulamentul (CE) nr. 881/2008 al Comisiei din 9 septembrie 2008 de interzicere a pescuitului de rechini de adâncime în apele comunitare și în apele aflate în afara suveranității sau jurisdicției unor țări terțe din zonele V, VI, VII, VIII și IX de către navele care arborează pavilionul Portugaliei.

M.O.

243/2008

882/2008

Regulamentul (CE) nr. 882/2008 al Comisiei din 9 septembrie 2008 de interzicere a pescuitului de ierosme (*Brosme brosme*) în apele comunitare și internaționale din zonele V, VI și VII de către navele care arborează pavilionul Franței.

M.O.

234/2008

891/2008

Regulamentul (CE) nr. 891/2008 al Comisiei din 11 septembrie 2008 de interzicere a pescuitului de cod în zonele I și IIb de către navele care arborează pavilionul Regatului Unit.

M.O.

245/2008

899/2008

Regulamentul (CE) nr. 899/2008 al Comisiei din 15 septembrie 2008 de interzicere a pescuitului de cod în apele Norvegiei din zonele I și II de către navele care arborează pavilionul Regatului Unit.

M.O.

248/2008

908/2008

Regulamentul (CE) nr. 908/2008 al Comisiei din 17 septembrie 2008 de interzicere a pescuitului de cod în apele norvegiene la sud de 62° N de către navele care arborează pavilionul Suediei.

M.O.

251/2008

909/2008

Regulamentul (CE) nr. 909/2008 al Comisiei din 17 septembrie 2008 de interzicere a pescuitului de merluciu în apele CE din zonele VI și VII, în apele CE din zona Vb și în apele internaționale din zonele XII și XIV de către navele care arborează pavilionul Țărilor de Jos.

M.O.

251/2008

932/2008

Regulamentul (CE) nr. 932/2008 al Comisiei din 22 septembrie 2008 de interzicere a pescuitului de putasu în apele CE și internaționale din zonele I, II, III, IV, V, VI, VII, VIIa, VIIb, VIIc, VIIId, VIIIf, VIIIf, XII și XIV de către navele care arborează pavilionul Țărilor de Jos.

M.O.

256/2008

961/2008

Regulamentul (CE) nr. 961/2008 al Comisiei din 29 septembrie 2008 de interdicere a pescuitului de limba de mare în zonele VIIa și b de către navele care arborează pavilionul Belgiei.

M.O.

262/2008

962/2008

Regulamentul (CE) nr. 962/2008 al Comisiei din 29 septembrie 2008 de interdicere a pescuitului de uvă în zona IIIa și în apele comunitare ale zonelor IIa și IV de către navele care arborează pavilionul Germaniei.

M.O.

262/2008

963/2008

Regulamentul (CE) nr. 963/2008 al Comisiei din 29 septembrie 2008 de stabilire a unei interdicții privind pescuitul de sebasta în apele comunitare și cele internaționale din zona V și în apele internaționale din zonele XII și XIV de către navele care arborează pavilionul Portugaliei.

M.O.

262/2008

964/2008

Regulamentul (CE) nr. 964/2008 al Comisiei din 29 septembrie 2008 de interdicere a pescuitului de phycis în apele comunitare și în apele aflate în afara suveranității sau jurisdicției unor țări din zonele VIII și IX pentru navele care arborează pavilionul Franței.

M.O.

262/2008

1006/2008

Regulamentul (CE) NR. 1006/2008 al Consiliului din 29 septembrie 2008 privind autorizațiile pentru activitățile de pescuit ale navelor de pescuit comunitare în afara apelor comunitare și accesul navelor țărilor terțe în apele comunitare.

M.O.

286/2008

984/2008

Regulamentul (CE) nr. 984/2008 al Comisiei din 6 octombrie 2008 de interdicere a pescuitului de cod în zonele ICES I și IIb către navele care arborează pavilionul Germaniei.

M.O.

268/2008

985/2008

Regulamentul (CE) nr. 985/2008 al Comisiei din 6 octombrie 2008 de interdicere a pescuitului de pagel argintiu în apele comunitare și apele aflate în afara suveranității sau jurisdicției unor țări terțe din zonele VI, VII și VIII de către navele care arborează pavilionul Regatului Unit.

M.O.

268/2008

986/2008

Regulamentul (CE) nr. 986/2008 al Comisiei din 7 octombrie 2008 de interdicere a pescuitului de sabie neagră în zonele ICES V, VI, VII și XII de către navele care arborează pavilionul unui stat membru cu excepția Germaniei, Spaniei, Estoniei, Franței, Irlandei, Letoniei, Lituaniei,

M.O.

268/2008

Poloniei și a Regatului Unit.

1012/2008

Regulamentul (CE) nr. 1012/2008 al Comisiei din 14 octombrie 2008 de interdicere a pescuitului de cod în subdiviziunile 25-32 ale Mării Baltice (apele CE) de către navele care arborează pavilionul Poloniei.

M.O.
276/2008

1013/2008

Regulamentul (CE) nr. 1013/2008 al Comisiei din 15 octombrie 2008 de interdicere a pescuitului de limba-de-mare în apele din zonele VII f și VII g de către navele care arborează pavilionul Irlandei.

M.O.
276/2008

1035/2008

Regulamentul (CE) nr. 1035/2008 al Comisiei din 21 octombrie 2008 de interdicere a pescuitului de mihalț de mare în zona III a și în apele CE din zonele III b, III c și III d de către navele care arborează pavilionul Suediei.

M.O.
279/2008

1036/2008

Regulamentul (CE) nr. 1036/2008 al Comisiei din 21 octombrie 2008 de interdicere a pescuitului de cod în zona VII a de către navele care arborează pavilionul Irlandei.

M.O.
279/2008

1090/2008

Regulamentul (CE) nr. 1090/2008 al Comisiei din 31 octombrie 2008 de interdicere a pescuitului de eglefin în apele norvegiene din zonele I și II de către navele care arborează pavilionul Poloniei.

M.O.
297/2008

1091/2008

Regulamentul (CE) nr. 1091/2008 al Comisiei din 31 octombrie 2008 de interdicere a pescuitului de macrou în zonele III și IV, precum și în apele CE din zonele II a, III b, III c și III d de către navele care arborează pavilionul Franței.

M.O.
297/2008

1077/2008

Regulamentul (CE) nr. 1077/2008 al Comisiei din 3 noiembrie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1966/2006 al Consiliului privind înregistrarea și comunicarea electronică a datelor referitoare la activitățile de pescuit și dispozitivele de teledetecție.

M.O.
295/2008

1078/2008

Regulamentul (CE) nr. 1078/2008 al Comisiei din 3 noiembrie 2008 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 861/2006 al Consiliului cu privire la cheltuielile efectuate de statele membre pentru colectarea și gestionarea datelor de baza în sectorul

M.O.
295/2008

pescuitului.

1092/2008

Regulamentul (CE) nr. 1092/2008 al Comisiei din 5 noiembrie 2008 de interdicere a pescuitului de cod în zonele I și IIb de către navele aflate sub pavilionul Poloniei.

M.O.
297/2008

1093/2008

Regulamentul (CE) nr. 1093/2008 al Comisiei din 5 noiembrie 2008 de interdicere a pescuitului de cod în zonele I și IIb de către navele aflate sub pavilionul Spaniei.

M.O.
297/2008

1113/2008

Regulamentul (CE) nr. 1113/2008 al Comisiei din 10 noiembrie 2008 de interdicere a pescuitului de limba de mare în zonele VIIa și de către navele aflate sub pavilionul Spaniei.

M.O.
300/2008

1114/2008

Regulamentul (CE) nr. 1114/2008 al Comisiei din 10 noiembrie 2008 de interdicere a pescuitului de limba-de-mare în zona IIIa, în apele CE din zonele IIIb, IIIc și IIId de către navele care arborează pavilionul Suediei.

M.O.
300/2008

1139/2008

Regulamentul (CE) nr. 1139/2008 al Consiliului din 10 noiembrie 2008 de stabilire pentru anul 2009 a posibilităților de pescuit și a condițiilor aferente aplicabile pentru anumite resurse halieutice în Marea Neagră.

M.O.
308/2008

1122/2008

Regulamentul (CE) nr. 1122/2008 al Comisiei din 12 noiembrie 2008 de interdicere a pescuitului de cod negru în zonele IIIa și IV, precum și în apele CE din zonele IIa, IIIb, IIIc și IIId de către navele aflate sub pavilionul Poloniei

M.O.
303/2008

1146/2008

Regulamentul (CE) nr. 1146/2008 al Comisiei din 18 noiembrie 2008 de interdicere a pescuitului de specii de baryx în apele comunitare și în apele aflate în afara suveranității sau jurisdicției unor țări terțe din zonele III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XII și XIV de către navele care arborează pavilionul Portugaliei.

M.O.
308/2008

1157/2008

Regulamentul (CE) nr. 1157/2008 al Comisiei din 20 noiembrie 2008 de stabilire a unei interdicții privind pescuitul de halibut negru în apele NAFO 3 LMNO de către navele care arborează pavilionul Spaniei.

M.O.
310/2008

1184/2008

Regulamentul (CE) nr. 1184/2008 al Comisiei din 28 noiembrie 2008 de interdicere a pescuitului de hering în apele comunitare și internaționale din zonele Vb și VIb și VIaN de către navele care arborează pavilionul Franței.

M.O.

319/2008

1185/2008

Regulamentul (CE) nr. 1185/2008 al Comisiei din 28 noiembrie 2008 de interdicere a pescuitului de calcan în Marea Neagră de către navele care arborează pavilionul Bulgariei.

M.O.

319/2008

DECIZII

4/1993

Decizie privind excepția de neconstituționalitate formulată de Societatea de Pescuit Sportiv Mreana, în cauza ce formează obiectul dosarului nr. 38/C/1992 aflat pe rolul Tribunalului Județean Bacău, Secția

M.O.

60/1993

390/2004

Decizie referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 561 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 192/2001 privind resursele acvatice vii, pescuitul și acvacultura.....

M.O.

984/2004

815/2004

Decizia Consiliului din 19 noiembrie 2004 de modificare a declarației Comunității Europene privind exercitarea competențelor și a dreptului de vot prezentată Comisiei Generale pentru Pescuit în Marea Mediterană.

M.O.

153/2006

621/2006

Decizie referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 75, art. 8, art. 9 alin. (1) și art. 79 din Legea nr. 192/2001 privind resursele acvatice vii, pescuitul și acvacultura, precum și ale art. I pct. 221 și art. II1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 69/2004

M.O.

917/2006

707/2007

Decizia Comisiei din 30 octombrie 2007 privind alocarea, pentru Germania, a trei zile de pescuit suplimentare pentru un program de consolidare a prezenței observatorilor în conformitate cu anexa IIA la Regulamentul (CE) nr. 41/2007 al Consiliului.

M.O.

287/2007

767/2007

Decizia Comisiei din 15 noiembrie 2007 de derogare de la regulile de origine stabilite în Decizia 2001/822/CE a Consiliului în ceea ce privește

M.O.

310/2007

unele produse pescărești importate din Insulele Falkland.

797/2007

Decizia Consiliului din 15 noiembrie 2007 privind încheierea Acordului sub forma unui schimb de scrisori privind aplicarea provizorie a amendamentelor care modifică protocolul de stabilire a posibilităților de pescuit prevăzute prin Acordul de parteneriat între Comunitatea Economică Europeană și Republica Madagascar. R

M.O.

331/2007

798/2007

Decizia Consiliului din 22 noiembrie 2007 privind încheierea Acordului sub forma unui schimb de scrisori privind aplicarea provizorie a Acordului de parteneriat în domeniul pescuitului dintre Comunitatea Europeană și Republica Mozambic.

M.O.

331/2007

738/2008

Decizia Comisiei din 4 iunie 2008 privind sistemul de ajutoare de stat pe care Franța intenționează să îl aplice în vederea prelucrării și comercializării produselor pescărești și de acvacultură (Fondul de intervenție strategică al industriilor agroalimentare).

M.O.

249/2008

601/2008

Decizia Comisiei din 17 iulie 2008 privind alocarea de zile suplimentare de pescuit Țărilor de Jos pentru încetarea definitivă a activităților de pescuit în Skagerrak, în partea din zona ICES IIIa neinclusă în Skagerrak și nici în Kattegat, în zona ICES IV și în apele comunitare din zona ICES IIa.

M.O.

193/2008

660/2008

Decizia Comisiei din 31 iulie 2008 de modificare a Deciziei 2006/236/CE privind condițiile speciale care reglementează produsele pescărești importate din Indonezia și destinate consumului uman.

M.O.

215/2008

860/2008

Decizia Comisiei din 29 octombrie 2008 privind contribuția financiară a Comunității la programele de control, inspecție și supraveghere în domeniul pescuitului ale statelor membre pentru anul 2008.

M.O.

303/2008

959/2009

Decizie referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 58 lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura

M.O.

544/2009

883/2010

Decizie referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.

M.O.

15 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura 551/2010

374/2011

Decizie referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura M.O.
317/2011

CONVENȚII

1/1978

Convenție între Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare din Republica Socialistă România și Ministerul Industriei Locale și Alimentare din Republica Democrată Germană privind colaborarea economică M.O.
3/1979

3/1978

Convenție asupra viitoarei cooperări multilaterale în domeniul pescuitului în nord-vestul M.O.
19/1979

STATUT

2/2009

Statutul Asociației Generale a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din România Adoptat în Congresul Ordinar din data de 20 iunie 2009 M.O.
621/2009

PROTOCOL

1/1976

Protocol la Convenția internațională pentru pescuitul în nord-vestul Oceanului Atlantic, referitor la funcționarea în continuare a comisiei M.O.
139/1977

ACTE ADIȚIONALE

10/1973

Acord între guvernul Republicii Socialiste România și guvernul Statelor Unite ale Americii cu privire la pescuitul în partea vestică a Oceanului Atlantic mijlociu M.O.
58/1974

3/1978

Acord între guvernul Republicii Socialiste România și guvernul Kampuchiei Democrate privind cooperarea în domeniul pescuitului M.O.
67/1978

maritime

11/1978

Acord de cooperare în domeniul pescuitului între guvernul Republicii Socialiste România și guvernul Republicii Populare Mozambic

M.O.
7/1979

12/1978

Acord de cooperare în domeniul pescuitului între guvernul Republicii Socialiste România și guvernul Republicii Populare Mozambic

M.O.
7/1979

28/1978

Acord între guvernul Republicii Socialiste România și guvernul Canadei asupra relațiilor lor reciproce în domeniul pescuitului

M.O.
64/1978

14/1987

Acord între Guvernul Republicii Socialiste România și Guvernul Republicii Islamice Mauritania privind cooperarea în domeniul pescuitului maritim și activitățile conexe

M.O.
66/1988

CONTRACT

2232/2004

Contract colectiv de muncă unic la nivelul ramurii agriculturii, pisciculturii și pescuitului pe anii 2004-2005

M.O.
13/2004

ADRESĂ

990/2008

Avizul Comitetului Economic și Social European privind- propunerea de regulament al Consiliului privind protecția ecosistemelor marine vulnerabile din marea liberă împotriva efectelor nocive ale uneltelor de pescuit de fund.

M.O.
224/2008

Anexa 8. Legislația europeană în domeniul pescăresc implementată la nivel național¹

1. Regulamentul (CE) nr. 506/2008 al Comisiei din 6 iunie 2008 de modificare a anexei IV la Regulamentul (CE) nr. 708/2007 al Consiliului privind utilizarea în acvacultură a speciilor exotice și a speciilor absente la nivel local
2. Regulamentul (CE) nr. 199/2008 al Consiliului din 25 februarie 2008 privind instituirea unui cadru comunitar pentru colectarea, gestionarea și utilizarea datelor din sectorul pescuitului și sprijinirea consultanței științifice cu privire la politica comună în domeniul pescuitului
3. Regulamentul (UE) nr. 1249/2010 al Comisiei din 22 decembrie 2010 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 498/2007 de stabilire a unor norme detaliate pentru punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1198/2006 al Consiliului privind Fondul european pentru pescuit
4. Regulamentul (CE) nr. 248/2009 al Comisiei din 19 martie 2009 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 104/2000 al Consiliului în ceea ce privește notificările referitoare la recunoașterea organizațiilor de producători, fixarea prețurilor și a intervențiilor în cadrul organizării comune a pieței în sectorul produselor pescărești și de acvacultură (reformare)
5. Regulamentul (CE) nr. 708/2007 din 11 iunie 2007 privind utilizarea în acvacultură a speciilor exotice și a speciilor absente la nivel local
6. Regulamentul (CE) nr. 1005/2008 al Consiliului din 29 septembrie 2008 de instituire a unui sistem comunitar pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal,

¹ Sursa: ANPA Bucuresti

nedeclarat și nereglementat, de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 2847/93, (CE) nr. 1936/2001 și

7. Regulamentul (CE) nr. 601/2004 și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 1093/94 și (CE) nr. 1447/1999
8. Regulamentul (CE) nr. 1198/2006 al Consiliului din 27 iulie 2006 privind Fondul European pentru Pescuit
9. Regulamentul (CE) nr. 498/2007 AL COMISIEI UNIUNII EUROPENE din 26 martie 2007 de stabilire a unor norme detaliate pentru punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1198/2006 al Consiliului privind Fondul European Pentru Pescuit
10. Regulamentul (CE) nr. 26/2004 al Comisiei din 30 decembrie 2003 privind registrul flotei de pescuit comunitare

Anexa 9. Acte normative. Legislație națională în domeniu pescăresc²

1. Ordin nr. 128 din 11 iunie 2012 pentru aprobarea Normelor privind accesul la resursele acvatice vii din domeniul public al statului în vederea practicării pescuitului comercial în habitatele piscicole naturale, cu excepția ariilor naturale protejate
2. Ordin nr. 76 din 12.04.2012 pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr 15/2011 privind condițiile de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, regulamentul de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, precum și modelele permiselor de pescuit recreativ/sportiv
3. Ordin Nr. 75 din 12.04.2012 privind autorizarea exercitării pescuitului sturionilor în scopul reproducerii artificiale pentru obținerea de puiet pentru acvacultura și popularea de susținere a bazinelor piscicole naturale, precum și în scop științific
4. Ordin de prohibiție pentru anul 2012
5. Ordin Nr. 297 din 28. 12. 2011 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 15/2011 privind condițiile de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, regulamentul de practicare a pescuitului recreativ/sportiv, precum și modelele permiselor de pescuit recreativ/sportiv
6. Ordin Nr.193 din 18 august 2011 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 96/2011 pentru aprobarea componenței, organizării și funcționării Comitetului consultativ pentru sectorul pescăresc
7. Ordin Nr.96 din 26 aprilie 2011 pentru aprobarea componenței, organizării și funcționării Comitetului consultativ pentru sectorul pescăresc

² Sursa: ANPA Bucuresti

modificată de Legea 317/2009)

17. Ordin pentru aprobarea Normelor privind accesul la resursele acvatice vii din domeniul public al statului în vederea practicării pescuitului comercial în habitatele piscicole naturale
18. Ordin 449/2008 privind caracteristicile tehnice, condițiile de folosire a uneltelor admise la pescuitul comercial și metodele de pescuit comercial în apele maritime și continentale
19. Ordin 344/2008 pentru aprobarea modului de operare și de funcționare a Fișierului navelor și ambarcațiunilor de pescuit
20. Ordin 332/2008 al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale privind înscrierea unităților de producție din acvacultură în Registrul unităților de acvacultură și eliberarea licenței de acvacultură
21. Ordin 342/2008 privind dimensiunile minime individuale ale resurselor acvatice vii din domeniul public al statului, pe specii, care pot fi capturate din mediul acvatic
22. Hotărâre de Guvern nr. 1.016 privind cuantumul taxelor de licențiere și autorizare în pescuit și acvacultură